།།དམ་ཚིག་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་དྲྭ་གས་གཅོད་
མཁས་པའི་བཞེད་སྤྲོལ་སྙིང་པོ་བའུས་པ་འདུལ་བཟོལ་
ཐྲོ་གསར་འཇུག་དོགས་གསེར་ཀྱི་
ཟེ་མ་སྐས་བཞུགས་སོ།།

སྡེ་ཚ།

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྩམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

A

དཀར་ཆགཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ།.. 1 དང་པོ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ།................................ 29 ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་འཆད་པ་ལ།............................ 52 སྐབས་དོན་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ནི།................................. 83
བཞི་པ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི།............................ 91
མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་བ།.................................. 93
རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ལ།............................. 102
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་ལ།109
ས་བཅད་གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ།................. 126 གསུམ་པ་ལྟུང་བ་ཐ་དད་སྐྱེ་ལུགས་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ།139 བསླབ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད།............................... 140 གཉིས་པ་བསམ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི།............. 142

B

དཀར་ཆགགསུམ་པ་བཅས་པ་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི།............... 143
བཞི་པ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི། 148
ལྔ་པ་གཞི་དང་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་ལུགས་
བཤད་པ་ནི།... 154

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་
བཅས་པ་འཆད་པ་ལ།... 159 ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་འཆད་པ་ལ་མདོ་གསུམ་ལས།............... 175
གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི།.. 259
དབྱར་གྱི་གཞི།... 322
དགག་དབྱེའི་གཞི།... 339
སྲ་བརྐྱང་གི་གཞི།... 352
གོས་ཀྱི་གཞི།.. 374

C

དཀར་ཆགསྨན་གྱི་གཞི།... 399
ལས་ཀྱི་གཞི།... 426
ཕྱིར་བཅོས་གཞི།.. 528 ས་གཞན་ན་གནས་པའི་གཞི།.. 579
རྩོད་པའི་གཞི།... 586
གནས་མལ་གྱི་གཞི།.. 607

འཕྲུལ་དེབ་སྒྲིག་པ་པོ།སེར་སྨད་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་᫕ᩜ᪱་᩶᪣ᩏ᫥་᪠᫥ᨕ᩶་᪄᪱᫥།

1

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ།
སྐབས་འདིར་ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ་ནི།སྡོམ་ལས།
གཉིས་པ་ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ་ལ།།
སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དོན་གཉིས་དང་པོ་ལ།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཞུ་བ་སྤྱིར་བསྟན་བཤད་པ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌།སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ལ། རྩོད་སྤོང་དང༌།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་
དགོས་དོན་དང༌།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་བཤད་དེ་གསུམ་ལས།དང་པོ་རྩོད་སྤོང་ལ། རྩོད་པ་དང༌།ལན་གཉིས་ལས།དང་པོ་རྩོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁ་ཅིག་སྤྱིར་བསྟན་ཡི་གེ་ཉུང་བའི་ཕྱིར།།
རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིས་བཤད་མི་རིགས་ཤིང༌།།

སྤྱིར་བསྟན་ཞེས་པ་ལེ་འུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ།།

མ་གསུངས་དེ་ལས་རང་བཟོར་འགྱུར་ཞེ་ན།།
ཞེས་རྩོད་པ་ལ།ལན་ནི།སྡོམ་ལས།
རྣམ་འབྱེད་ཤན་ཕྱིར་རྗེས་གསུངས་ཞུ་བ་བཞིན།།
རང་བཟོ་མ་ཡིན་མི་ལ་དུད་འགྲོ་དང༌།།
བཀག་པས་བཟང་དང་འདྲ་གསུམ་རྣམ་འབྱེད་གསུངས།།

2

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་བླང་རིན་ཕྲེང་བཤད།།
རྫུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་འདུལ་བྱེད་དོ།།
ལྷག་མ་རེ་གཅིག་ཞུ་བར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།།
ཞེས་པས་རྩོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ལན་མཛད་དོ།།སྐབས་འདིར།ལུང་
གང་ལས་བཏུས་པའི་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས།ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དང་དུ་བླང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཆོས་ཅན།རྣམ་འབྱེད་ལས་བཏུས་པར་
རིན་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་འདི་ཞུ་བ་ལས་
བཏུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༡ལས།མདོ་འདི་
ལུང་ཞུ་བ་ལས།

སྨྱན་དང་དབེན་གཉིས་ཉལ་ཤོམ་གཉིས།།
ལྷན་ཅིག་ལམ་འགྲོ་བདུན་ལ་གསུངས།།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རེག་པ་དང་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་ལ་སོགས་པ་
ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དངོས་དང༌།ཆགས་པ་རྒྱུར་འགྱུར་པ་ལས་གྱུར་པ་གཞན་རྣམས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།དེ་ལ་ལན་དུ།སྐྱོན་མེད་དེ།དེ་ཞུ་བ་དང་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་

བཏུས་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ་གཞན་དག་གིས།འོ་ན།རྣམ་

3

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འབྱེད་དང་ཞུ་བ་གཉིས་ཀ་དང་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཏུས་པ་ལ་གོང་སྨོས་མདོ་
བཞི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕྱི་རོལ་
པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་མ་ཆགས་པ་དང་ཉམས་པ་དག་ནི་ཕྱེད་ཉིད་ཁྱིམ་པའོ།།
ཞེས་པའི་མདོ་དེ་ཞུ་བ་དང་རྣམ་འབྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་བཏུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༠ལས།གསུམ་པ་ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི།ཕྱི་
རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང༌།ཞེས་སོ།།
འདི་ལ་གཉིས་ལས།དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ཏོ།།དེ་ལ་ལྔ་ལས།དང་པོ་ཡན་
ལག་གི་ཁྱབ་པ་སྦྱར་བ་ནི།ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལ་སྦྱར་ཏེ།དེ་
ཡང༌།ལུང་ཞུ་བ་ལས།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་གོས་སློང་དང༌།།
སློང་རིགས་རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐུར།།
ལྷུང་བཟེད་སློང་དང་རས་ཆེན་འཚོལ།།
སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་འདུག་གནས་དང་།།
ཕྱེ་དང་བསོད་པ་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།
ཟས་བཅས་བཅོ་ལྔའི་ཡུལ་ལ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ།དེ་རྣམས་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ལུང་ཞུ་བ་ལས་གསུངས་སོ།།

4

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་ཐ་ག་གཉིས།།
བརྟད་བྱུང་དང་ནི་སྟོན་པ་དང༌།།
ཉལ་གཤོམ་གཉིས་དང་དམག་གསུམ་བདེ།།
སྐྱེས་མེད་འགྲོ་རྐུ་དུས་མིན་དང༌།།

སྐྱ་རེངས་སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི།།
ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱར།།

ཞེས་སྦྱར་ཏེ།ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལུང་ཞུ་
བ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང༌།དེ་དག་ཕལ་ཆེར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ནི་ཡུལ་

ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་དགོས་དོན་ལ།མདོར་བསྡུས་རྟོགས་པའི་

དགོས་པ་དང༌།ཚིག་བསྐྱུངས་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་དང༌།གཉིས་ཚོགས་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགོས་པ་གསུམ་སྟེ་སྤྲུལ་མིན་མདོར་བསྡུས་རྟོགས།།
རྫུན་སོགས་སུམ་ཅུར་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་ཞེས།།
སོ་སོར་སྦྱར་བ་འདིར་བསྡུས་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས།།

5

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་རྫུན་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།།

མ་གཏོགས་པ་ལ་སོ་སོར་དངོས་སྦྱར་ཀྱང༌།།
འདིར་བསྡུས་ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
དེའི་ཕྱིར་ཚིག་བསྐྱུངས་མདོར་བསྡུས་གཉིས་ཀ་ཚང༌།།
ཞེས་པ་སྟེ།རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།ཞེས་པ་འདི་མདོར་བསྡུས་དང༌།རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ།།ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཚིག་བསྐྱུངས་དང༌།ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོར་འཇོག་པ་
ཡིན་པས་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།
སྐབས་འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི།ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་མདོ་འདི་
གཉིས་ཀྱིས་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་དངོས་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པས་ལྟུང་བ་ཇི་ཙམ་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱོར་བ་དང༌།ཇི་ཙམ་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་བའི་ཚུལ་ལ་ཚིག་ཟིན་

མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ནི།དེ་ཡང༌།

6

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་རྫུན་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།།

མ་གཏོགས་པ་ལ་སོ་སོར་དངོས་སྦྱར་ཡང༌།།
ཕམ་པའི་སྡེ་ཞེས་ཕམ་པའི་རྫུན་ལ་སོགས་པ་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་ཕུད་

པའི་ལྷག་མ་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཇི་ཡོད་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང་ཉི་

ཤུ་པོ་ལ་བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་
བ་གསུངས་ལ།འདིའི་ཁུངས་ནི།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་
མཛད་པའི་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་ཕྱོགས་ཤོག༣ལས།དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་ཞུ་བས་སོ་སོར་བཤགས་པ་ཡན་ཆད་ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་རྫུན་སྨྲ་བའི་ཕམ་པ་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལ་བསླབ་
ཚིགས་གཅིག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་རེ་རེ་ནས་གསུངས་ཀྱང༌།འདིར་རྩ་

བར། ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་ཚིག་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནམ་སྙམ།འོན་
ཀྱང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན་རྫུན་སྨྲའི་ཕམ་པ་སོགས་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་ཕུད་
པའི་ལྷག་མ་ཇི་ཡོད་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང༌། ཞེ་ལྔ་པོ་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་བར་གསུངས་ཏེ།དེ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༩ལས།
ལུང་ཞུ་བ་ལས།ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་མ་གཏོགས་པ་དགེ་སློང་ཕའི་ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་

7

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ལ་ཕམ་པའི་རྫུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་ལྟུང་བ་གཞན་
རྣམས་ཀྱི་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྡོམ་དུ་མཚོ་ཊཱིཀ་པའི་

བཞེད་པ་བཀོད་པ་ན།
མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་གཏོགས་གསུངས།།
ཞེས་གསལ་བས་མཚོ་ཊཱིཀ་རང་གི་གསུང་དང་གྲངས་མི་མཐུན་པ་བྱུང་

བ་དང༌། གོང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་ཁོ་ན་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་ཚུལ་གསུངས་པ་དང༌།མཁས་དབང་ལྷ་མོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚང་
གིས།ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བ་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་ཕྱོགས་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར།སྡོམ་དུ།
བསླབ་ཚིག་གཅིག་པ་རྫུན་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།།

མ་གཏོགས་པ་ལ་སོ་སོར་དངོས་སྦྱར་ཡང༌།།
འདིར་བསྡུས་ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསལ་བའི་བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་ཞིང༌།དེ་ལས་གཞན་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ནི་ཞུ་ཆུང་ལས་

གསུངས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
གཉིས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཞུ་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཚུལ་

8

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུངས་འདུག་སྟེ།དེ་ཡང༌།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གུང་ཐང་སྡོམ་གྱི་མཆན་
འགྲེལ་ཤོག༣༠༤ལས།ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།ཞེས་ཞུ་ཆུང་
གི་གསུང་ཚུལ་དང་སྦྱར་ཞིང༌། མཚོ་ཊཱིཀ་གི་ཞེ་གཉིས་ཞུ་ཆེན་གྱི་གསུང་
ཚུལ་ལ་སྦྱར་ན།རུང་བ་གསུངས་པ་སོགས་ལ་ཚིམ་མི་སླ་བར་དཔྱོད་ཅིགཅེས་དང༌།ཞུ་ཆུང་ལས་གང་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའི་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུའི་ངོས་

འཛིན་ཡང༌།
དེ་ཉིད་ལས།

མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རྫུན་ཕམ་འབྱིན་སོགས་བཞི།།
གཞི་མེད་བག་ཙམ་བསྒོ་གྱུར་བཞི་ཆང་དང༌།།

ཟླ་འཇོག་བལ་འཁུར་ལྷུང་འཆང་བརྟད་བྱུང་དང༌།།
དགོན་འབྲལ་གསོག་འཇོག་དང་ནི་ཉི་ཤུ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་འདོད་ན་ལུང་ཞུ་བ་ཆེ་
ཆུང་དངོས་སུ་མཇལ་ཏེ་དཔྱད་དགོས་པར་འདུག་གོ།ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་
ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་བཅས་གྲངས་ལ་མི་མཐུན་པ་

དེ་ལྟར་གསལ་བ་ཇི་ཡིན་སྐོར་ལ་དཔྱད་པ་མཛད་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།སྡོམ་
ལས།བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་རྫུན་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།།

ཞེས་པ་ཁུངས་དག་ཏུ་མཛད་ནས་མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་

9

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གཏོགས་གསུངས།།ཞེས་པ་དཔྱད་གཞིར་མཛད་པ་དང༌།ཡང༌།འགའ་རེས།
བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་པ་ཁུངས་དག་དང་བཅུ་ཚན་གཉིས་ཞེས་པ་དཔྱད་
གཞིར་མཛད་པ་ཡོད་ཅིང་གང་ལྟར་ཡང་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རྙེད་དཀའ་བར་མངོན་ཞེས་གསུངས།གུང་ཐང་བློ་གྲོས་ཚང་གི་སྤྱིར་བསྟན་འདུལ་བའི་རྣམ་

བཤད་བློ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་སྤྱིར་བསྟན་སྐབས་ཤོག༡༥ལས།སྤྱིར་བསྟན་རྩོམ་འཕྲོར་བཅུ་ཚན་གཉིས་གསུངས་པ། བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་
པའི་ཡི་གེ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ།སྡོམ་ཚིག་ལས།མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་

གཏོགས་གསུངས།།ཞེས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཁུངས་བཀོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན།ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་ཕྱོགས་ལས།རྫུན་
སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།ཞེས་གསལ་བ་དེ་རྫུན་སོགས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་

ཞེས་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཡི་གེ་ནོར་ཏེ་བཅུ་ཚན་གཉིས་ཞེས་ཐལ་ཚུལ་
གསུངས་འདུག་པས།བཅུ་ཚན་གཉིས་ཞེས་སྡོམ་དུ་གསལ་བ་ཁུངས་མ་དག་
ཅིང༌།བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་
གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་དེའི་ཤོག༡༤ལས།
རྫུན་ཕམ་བསྒོ་གྱུར་ལྷག་མ་བཞི།།
འཆང་གཉིས་འབྲལ་དང་ཟླ་འཇོག་བཞི།།

ཆོས་སྟོན་འདོན་དང་བླ་མ་སྨྲ།།

10

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཚིག་ལ་ཁྱད་གསོད་ཕྱིས་གནོན་བྱེད།།
རིམ་ལྷག་མ་བསྐོས་ཉི་མ་ནུབ།།

འདུག་འགྲེང་སྤངས་སྟོབས་འདུས་ཟ་དང༌།།དུས་མིན་ཟ་དང་གསོག་འཇོག་ཟ།།
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཉལ་ཤོམ་གཉིས།།
ནུབ་ལྷག་སྡིག་ལྟ་ཁྲུས་ཆུ་རྩེ།།
བུད་མེད་ལྷན་འགྲོ་རྐུན་དང་འགྲོ།།མ་ལོན་མི་སྨྲ་དུས་མིན་འགྲོ།།
གྲོང་རྒྱུ་ཕོ་བྲང་ད་གདོད་དང༌།།
སོར་བཤགས་མཐའ་གསུམ་བཅས་ཞེ་གཉིས།།

བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་སྡོམ་དུ་བསྡེབས་ནས་བགྲངས་པར་མཛད་འདུག་པས་དཔྱད་པར་ཞུ་ཞིང༌།འོ་ན།མཚོ་ཊཱིཀ་རང་ལས་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ལྔ་ལ་མདོར་བསྡུས་
སྦྱར་བ་གསུངས་ཀྱང༌།སྡོམ་ལས།མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་གཏོགས་
གསུངས། །ཞེས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ལ་གསུངས་པ་འདི་གཉིས་མི་འགལ་

བའི་ཚུལ་ལ་གུང་ཐང་བློ་གྲོས་ཚང་གི་འདུལ་བའི་རྣམ་བཤད་གོང་དུ་དྲངས་
པ་དེའི་འཕྲོ་ལས།ཞུ་བ་རྫོགས་པ་ལས། སྲིན་བལ་སོགས་གསུམ་ལ་མ་

11

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུངས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བས།དེ་ལྟར་ན།ལུང་ཞུ་རྫོགས་པ་ལས་
ཞེ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།སྡོམ་དུ།མཚོ་ཊཱིཀ་
བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་གཏོགས་གསུངས།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།འོན་ཀྱང་
ཞུ་ཆུང་ལས་དེ་དག་གི་སྟེང༌། སྲིན་བལ་སོགས་གསུམ་ལའང་གསུངས་པས་
ཞེ་ལྔ་ཞེས་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
གསུམ་པ་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི།སྡོམ་ལས།
མཐའ་དག་ཕལ་ཆེར་ཞར་བྱུང་སྤྱིར་བསྟན་གསུམ།།
དང་པོ་དང་པོའོ་བསླབ་སྦྱིན་འདྲ་ཉིད་ཅེས།།
གཉིས་པའོ་ཁ་སྐོང་མིན་ཕྱིར་འདུན་བསྒྱུར་དང༌།།
མི་སྨྲ་འགྲོ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མེད།།
བསླབ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ཚོགས་པ་མ་གཏོགས་གསུངས།།ཤ་མིས་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་སྐྱེ་ཟེར།།
མཚོ་ཊཱིཀ་དབྱེན་ཆགས་པ་ལ་ཁ་སྐོང་དགོས།།
དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་སྐྱེ་ལ་མི་དགོས་གསུངས།།
དགྲ་བཅོམ་མེད་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྨྲ་མེད།།བདེན་སྨྲ་ཙམ་ཡོད་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ལ།།
རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར།།

12

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞར་བྱུང་མགུ་སྤྱད་དོན་མེད་ག་ག་ཚིལ།།སེན་མོ་སོགས་དང་རེག་བྱ་ཉིད་མ་ཉམས།།

ཡང་དག་ལེན་བྱེད་དེ་ནི་སྣོད་ཡིན་དྲུག།

ཅེས་པ་སྟེ།སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མཐའ་དག་གི་ཡན་ལག་

ཐུན་མོང་དུ་སྤྱིར་བསྟན་པས་སྤྱིར་བསྟན་དང༌།ལྟུང་བ་དུ་མའི་ཐུན་མོང་གི་
ཡན་ལག་སྤྱིར་བསྟན་པས་སྤྱིར་བསྟན་དང༌།ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་ཞར་ལས་འཕྲོས་པས་ན་སྤྱིར་བསྟན་ཞེས་མིང་བརྗོད་
མཛད་དོ།།
དེ་ལ་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མཐའ་དག་གི་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་སྤྱིར་
བསྟན་པའི་མདོ་ནི།མདོ་རྩ་བར།ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་
ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ཡིན་པ་དང༌།ཕལ་ཆེར་སྤྱིར་
བསྟན་ནི།རྩ་བར།བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པ་ཡིན་ལ།ཞར་

བྱུང་སྤྱིར་བསྟན་ནི།རྩ་བར།མགུ་བ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
དང༌།ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་དང༌།སེན་མོ་དང༌།སོ་དང༌།ཤ་མེད་པའི་རུས་པ་དང༌།སྤུ་དག་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་དང༌།རེག་
པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཉམས་པའོ།།ཞེས་དང༌།ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་
ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ།།ཞེས་དང༌།དེ་ནི་སྣོད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་སྟེ།མདོ་དྲུག་

13

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པོ་ཡིན་ནོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།མདོ་དང་པོ་འདི་མཐའ་དག་སྤྱིར་བསྟན་
ཡིན་ཏེ།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ལས་གང་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང༌།མདོ་འདིས་བསྟན་
པའི་ཡན་ལག་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།
ཉེས་བྱས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ།མདོ་འདིས་བསྟན་པའི་བསླབ་པའི་

ཡན་ལག་ཚང་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྡོམ་པ་
བླངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་དང༌།ཆགས་ཀྱང་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་གོས་
པའི་གསོ་མི་རུང་བ་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རབ་བྱུང་མ་རྫོགས་པ་གསུམ་ལ་
ཡང་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
ཡང༌ལ་ལས།མཐའ་དག་སྤྱིར་བསྟན་ཞེས་པ་སྤྱིར་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་གང་
ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་པ་ལ་བསླབ་པའི་ཡན་ལག་འདིར་བསྟན་པ་ཚང་བ་ལ་འཇོག་
ན་སྐྱོན་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང༌།དགེ་སློང་ཕ་མ་གང་ཡིན་ཡང༌། རྣམ་འབྱེད་
སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་
སྐྱེ་བ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས།སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་སྡེ་ལྔ་མཐའ་དག་གི་བསླབ་པའི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ལ་མཐའ་

དག་སྤྱིར་བསྟན་ཞེས་འཇོག་ཟེར།

14

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
ཁ་ཅིག་གིས།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་འདི་ཡང་མི་

འཐད་པར་ཐལ།སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ལས་གང་རུང་གི་དངོས་གཞི་
བསྐྱེད་པ་ལ།བསླབ་པའི་ཡན་ལག་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་
ལྡན་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་སྡོམ་བསྡུས་
ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ལས་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་
ཅི་རིགས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག སོར་བཤགས་ཡན་གྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་
བསྐྱེད་པ་མེད་ཀྱང༌།ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྩ་སྔོན་མི་

གཙང་འདོར་བ་དང་ཤིང་ལ་འཛེགས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།དགེ་ཚུལ་ལ་ཉེས་ལྟུང་གཏན་ནས་མེད་
པའི་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ནི། བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས།
འཆང་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དང༌།།

དེ་བཞིན་ས་ནི་བརྐོ་བ་དང༌།།
རིན་ཆེན་རེག་དང་མེ་ལ་རེག།བཏང་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང༌།།བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་བ་དང༌།།དེ་བཞིན་གསོག་འཇོག་ཟ་བ་དང༌།།

15

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལྗོན་ཤིང་འཛེག་དང་ཤིང་གཅོད་དང༌།།
རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དང༌།།
ས་བོན་འཇོམས་དང་བསླབ་པའི་གཞི།།

ཟླ་འཇོག་དགོན་པའི་འབྲལ་བ་དང༌།།

གསོག་འཇོག་བྱེད་དང་དགེ་ཚུལ་ཉལ།།
མི་སྨྲ་འགྲོ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པའོ།།འདི་ལ་ལན་དུ།འགའ་ཞིག་གིས།མཐའ་དག་

སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བསླབ་པའི་ཡན་ལག་འདི་སོར་བཤགས་ཡན་གྱི་
ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་པའི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བས་གོང་
སྨོས་སྐྱོན་རྣམས་མི་འཇུག་ཅེ་ན།ཁ་ཅིག་གིས།ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་མི་

འཐད་པར་ཐལ།བསླབ་པའི་ཡན་ལག་གི་ཁྱབ་པ་འདི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་སྡེ་ལྔ་
ཀུན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ཤོག༧༥
ལས། ཉམས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་ཉེས་བྱས།
ཞེས་པ་སྟེ།འདི་ལ་གཉིས་ལས།དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་ལྔ་སྟེ།ཡན་ལག་གི་

ཁྱབ་པ་དང༌།ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་དང༌།སེལ་བ་དང༌།ཅི་འགྱུར་དང༌།རྒྱུ་
མཚན་ནོ།།དང་པོ་ནི།ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་རོ།།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།

16

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡང་སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིགཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་
བླངས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གང་གི་གཞི་ལ་

ཞུགས་ཀྱང་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་ཅེས་འདོད་པ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།སྡོམ་པ་བླངས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ལ་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང༌།ལྷུང་
བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང༌།སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གསོག་འཇོག་གི་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།གང་
ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱེད་ཀྱིས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་རྙེད་ན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་ལའང་བྱིན་རླབས་བྱེད་དགོས་
པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གོས་བྱིན་རླབས་བྱེད་པའི་

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།རྟེན་ནི་བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ལྡན།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་རྟེན་ཡང༌།
རྟེན་ནི་དགེ་སློབ་མའམ་དགེ་སློང་གི །
སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་དང་ཤེས་གནས་དང༌།།ལུས་ཐ་མལ་གནས་བྱིན་རླབས་རྐྱེན་ལྡན་བཞི།།

17

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།སྤྱིར་བཏང་
གོས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་རྟེན་ལ་བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་དགོས་ཀྱང༌།
དམིགས་བསལ་ལ།བསྙེན་རྫོགས་གསར་དུ་ནོད་པའི་སྐབས་དང་སྡོམ་པ་
བླངས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་སྲུང་དགོས་པས་གོས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གོས་གཞི་ཐད་ཤོག༢༢༥ལས།སྡོམ་པ་གཏན་ནས་མེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་དགོས་པ་ཡོད་དེ།མ་སྐྱེས་པ་འཆང་བ་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།ཚུལ་དེ་སྨན་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར་རོ།།ཡང༌།བསླབ་པ་སྦྱིན་
པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པ་འདི་ཕལ་ཆེར་སྤྱིར་བསྟན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ལ།ཁ་ཅིག་གིས།བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་གིས་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གྱི་གཞི་ལ་

ཞུགས་པ་ན་ཕལ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང༌།ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་མཐའ་དག་

བསྐྱེད་པ་མེད་པས་ན་གཞུང་འདི་ཕལ་ཆེར་སྤྱིར་བསྟན་ཡིན་ནོ།།ཟེར།དེ་ལ།
འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན།བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་ལ།ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་བར་

འགྲོ་བ་དང༌།འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་དང༌།བདེན་སྨྲའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་མེད་
པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་ལ་ལྟུང་
བ་དེ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསླབ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་འདུས་ཏེ་

18

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་བྱེད་པ་ན་ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བ་དང་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་
བྱེད་ན་ལྟུང་བ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྨྲ་
མེད་ཀྱང་བདེན་སྨྲ་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
བདེན་སྨྲ་ཙམ་ཡོད་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ལ།།
རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།འདིའི་ལན་དུ།འགའ་ཞིག་གིས།སྤྱིར་
བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་དང་།ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་
བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་
པ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པས་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་སྐྱེ་བ་
མེད་ཀྱང་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བསླབ་སྦྱིན་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་འདི་
དམིགས་བསལ་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ།དེ་ཡང་ལྟུང་བ་དེ་གཉིས་དགེ་སློང་ཡུལ་
དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་གང་ཞིག བསྙེན་རྫོགས་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཞེ་དྲུག་
པོའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་སྐུར་འདེབས་གསུམ་དང༌།འཆབ་བརྗོད་
གཉིས་ཏེ་མ་གཏོགས་གཞན་ཞེ་གཅིག་ཀུན་ལ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྙེན་
རྫོགས་སྡོམ་པ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་
ལས།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་

19

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བསྙེན་རྫོགས་
ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ལ་ཡུལ་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པ་ལ་ཞེ་དྲུག་ཡོད་དེ།སྡོམ་ལས།
དགེ་སློང་ཕ་ཡི་བསྐྱེད་པ་ནི།།

མཚན་མཐུན་དགོས་པ་བཞི་བཅུའི་སྟེང༌།།
སྐྲོད་པ་ཅུང་ཟད་གདེང་མ་ལོན།།
གྲལ་རིམ་ནགས་བརྟགས་བཞི་བཅུ་དྲུག།

ཅེས་དང༌།མཚན་མཐུན་དགོས་པ་བཞི་བཅུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྒོ་གྱུར་བཞི་དང་འཕྲོག་པ་དང༌།།
བསྔོས་བསྒྱུར་སྐྱོན་དང་ཕྲ་མ་དང༌།།
སྐྱོ་སྔོགས་གནས་ངན་བཤེས་ངོ་དང༌།།
ཁྱད་གསོད་འཕྱ་བསྒོ་ཁྲི་དང་གདིང༌།།

ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་སྟོབས།།འདུས་ཟ་བརྡེག་གཟས་གནས་ངན་ལེན།།བདེ་དང་འདུན་པ་ཆོས་དང་སྨྲ།།
དགེ་ཚུལ་འགྱོད་པ་སོར་མོ་དངངས།།

20

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཉེར་འཇོག་ཉན་རྣ་མ་སྨྲས་འགྲོྲ།།
མ་གུས་ཟས་བཅས་ད་གདོད་ཁྲི།།

གདལ་དང་སེང་གེ་ལས་གྱུར་ཏེ།།
ཞེས་གསུངས་པའོ།།དགེ་སློང་མ་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཅུ་བཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་སློང་མ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

འཁྲུ་དང་ལེན་དང་རྨེལ་བ་དང༌།།
མ་བསྐོས་སོགས་དགུ་འདུག་མ་གཏོགས།།སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས།།

དེ་ལྟར་དེ་ནི་བཅུ་བཞི་འོ།།
ཞེས་དང༌།རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་གསུམ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།ཞེས་དང༌།རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་ནི།

སྡོམ་ལས།
རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།
སྦེད་དང་མ་སྨྲས་གྲོང་འགྲོ་བའོ།།

21

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་གཅིག་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་ཚུལ་སྤྱིས་བསྐྱེད་བསྙིལ་བ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཡུལ་
དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ།ཡུལ་དགེ་སློང་ཡིན་ན་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་
ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཉམས་པ་དང༌།ཡུལ་

དགེ་སློང་མ་ཡིན་ནའང་།དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་པ་ཕམ་པས་གཏན་ནས་མ་གོས་
པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་བཞེད་དོ།།
གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡན་ལག་རྣམ་པར་གཞག་ལ་འདིར་འགྱུར་དང༌།།
ངེས་བཟུང་གཉིས་ཡོད་འདི་ལ་ཐུན་མོང་དང༌།།
ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ལས་ཐུན་མོང་ནི།།

གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ།།
གཞི་བསམ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡན་ལག་བཞི།།

དང་པོ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་ཀུན་སློང་སྐྱེ།།
སྦྱོར་བ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་དེའི་ཕྱིར་གཞི།།

22

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་སྟེ།།
སེམས་ཅན་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཕམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས།།

བྱེ་བྲག་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལས་གྱུར་གཉིས།།

མི་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་གསོད་པའི་ཕམ་པ་སྟེ།།
བྱེ་བྲག་ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་དང༌།།

མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཞི་དང་རྫོགས་པས་གསུམ།།
ཕས་བསྐྱེད་ཞེ་དྲུག་མས་བསྐྱེད་བཅུ་བཞི་དང༌།།

དགེ་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་གཉིས།།

མུ་སྟེགས་ཀྱིས་གཉིས་ཁྱིམ་སྤྱིས་ཉེར་བདུན་དང༌།།ཕོས་བསྐྱེད་བཞི་དང་མོས་བསྐྱེད་རྣམ་པ་གཉིས།།

ཚོགས་པས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སོ་དུད་འགྲོ་ཡིས།།

སྤྱིས་བསྐྱེད་དུད་འགྲོ་འདེབས་སྤྱོད་གསོད་གསུམ་མོ།།སེམས་ཅན་མིན་པས་བསྐྱེད་ལ་འབྱུང་བ་དང༌།།
འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་དང་པོ་ནི།།

ས་རྐོ་མེ་རེག་ཁྲུས་བྱེད་ཆུར་རྩེ་བཞི།།

རླུང་ལས་བསླབ་ཉེས་ལས་གཞན་དངོས་གཞི་མེད།།
འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་བསྐྱེད་སྡེ་ཚན་ལྔར་གསུངས་ཏེ།།

23

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་གྱུར་བཅུ་གསུམ་གོས་གྱུར་སོ་དྲུག་དང༌།།
ཟས་གྱུར་ཉེར་གཅིག་སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་གསུམ།།
ལྟུང་ལས་གྱུར་པ་ལྔ་སྟེ་འོག་ནས་འཆད།།
ཅེས་པས་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་དོ།།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཀུན་སློང་རྫོགས་པར་བྱེད་དང་རིགས་འབྱེད་དང༌།།
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཀུན་སློང་རྣམ་པ་གསུམ།།
རང་དོན་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཞེ་དྲུག་སྐབས།།
ཀུན་སློང་ཆོས་གསུམ་ཚང་དགོས་གཞན་ཆོས་གཉིས།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ།།གསུམ་པ་སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྦྱོར་བ་རང་ཁོས་བྱེད་དང་བཅོལ་རྫོགས་གཉིས།།

དང་པོར་རང་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་མི་ཚངས་སོགས།།
ངག་གིས་རྫུན་སོགས་གཉིས་ཀས་བསོད་སློང་སོགས།།
ཞེས་པས་ངོས་བཟུང་ངོ༌།།
དེ་བཞིན་མཐར་ཐུག་སོགས་ཀྱང་འོག་ནས་འཆད།།

24

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཅེས་པས་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ངོས་བཟུང༌།
ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་སྐྱེ་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ།།
གཅིག་དང་དུ་མའོ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཅིང༌།།

དུ་མ་སྐྱེ་ལུགས་དྲུག་སྟེ་འོག་ནས་འཆད།།
ཅེས་པས་ལྟུང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ།།གཉིས་པ་སྤྱིར་
བསྟན་མདོ་ཚན་དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་འཆད་པ་ལ་རྟེན་སོགས་ལྔ་བཤད་པ་དང༌།ཚན་ཚན་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པས།དེ་གཉིས་
རིམ་བཞིན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།།དེ་ལ་ཐོག་མར་སྐབས་འདིར་

བཤད་བྱའི་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་ཚན་རེ་ལྔ་རིམ་བཞིན་འགོད་པ་ལ།
༡ ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།
༢བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།༣དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིའོ།།
༤ བསླབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།
༥བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ༌།།
༦དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༧ དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ངོ༌།།
༨འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ན་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ།།

25

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།༩མེད་ན་ནི་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ།།
༡༠ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།
༡༡ ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༡༢ རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༡༣འདྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ༌།།
༡༤མཚན་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༡༥ན་སྨད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ།།
༡༦བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༡༧ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ།།
༡༨ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་དོ།།
༡༩ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།
༢༠དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༡མགུ་བ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༢༢འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ།།
༢༣དེའི་ཚེ་ལུས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༢༤གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༥འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།

26

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

༢༦གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༧ ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ནི་འོང་བ་ནི་ཐ་དད་དོ།།
༢༨བཏང་བ་ཡང་ངོ༌།།
༢༩གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་
ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།
༣༠དེའི་ཆ་ནི་དེར་གཏོགས་སོ།།
༣༡ཕྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་
ལྷག་མའོ།།
༣༢བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུས་ལྟུང་བ་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ
༣༣ཕྱེད་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཕྱེད་ཉིད་དོ།།
༣༤ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་སྨད་པ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་ན་སྨད་པ་ཡིན་ནོ།།
༣༥ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཞུགས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་

བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།
༣༦སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།
༣༧བསམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།
༣༨མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ།།
༣༩ མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་པོ་ཡང་ངོ༌།།

27

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།༤༠ ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་དུ་བླང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་
མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༤༡འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ།།
༤༢དུ་མ་མ་ཚང་བ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌།།
༤༣མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌།།
༤༤ རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།
༤༥རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཉམས་པའོ།།
༤༦ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།༤༧སེན་མོ་དང༌།སོ་དང༌།ཤ་མེད་པའི་རུས་པ་དང༌།སྤུ་དག་ནི་

གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།
༤༨ མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༤༩རང་བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༥༠མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།
༥༡རེག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་འདྲའོ།།
༥༢ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་མ་ཆགས་པ་དང་ཉམས་པ་དག་ནི་

ཕྱེད་ཉིད་ཁྱིམ་པའོ།།

28

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

༥༣དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་
ཉིད་ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།
༥༤མཚན་དང་ལྟ་བ་ཁས་བླངས་པ་དག་གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ།།
༥༥འདིར་གཏོགས་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བས་ན་སྨད་དོ།།
༥༦རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྫས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་
ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ།།
༥༧རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པའོ།།
༥༨རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ།།
༥༩སྨྲ་བ་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་གསོད་པ་དང་རང་གི་དོན་དུ་རྐུ་བ་དག་
ལས་གཞན་པའི་འོ།།
༦༠ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ།།
༦༡དེ་ནི་སྣོད་ཡིན་ནོ།།
༦༢ངག་གིའོ།།
༦༣རང་གིའོ།།
༦༤བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའོ།།
༦༥རང་གིས་བསྐོས་པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ།།རྣམ་པར་འབྱེད་

29

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པར་གཏོགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་རྣམས་རྫོགས་སོ།།
རྟེན་སོགས་ལྔ་བཤད་པ་ལ།རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌།ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་དང༌།ལྟུང་བ་ཐ་དད་བསྐྱེད་ལུགས་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང༌།བསམ་པའི་

ཡན་ལག་དང༌།ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་བཤད་པ་ལྔ་ལས།

དང་པོ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ།

ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལ་ཅི་འགྱུར་དང༌། རབ་བྱུང་མ་
རྫོགས་པ་གསུམ་ལ་ཅི་འགྱུར་དང༌།བསླབ་སྦྱིན་ལ་ཅི་འགྱུར་བཤད་པ་སྟེ་
གསུམ་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་ལ་ཅི་འགྱུར་བཤད་པ་ལ་མདོ་ནི།མདོ་དང་པོ།ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་
ན་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སོ་སོའི་དོན་ལ་རྟེན་སོགས་ལྔར་བཤད་དང༌།།ཚན་ཚན་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་གཉིས།།

དང་པོ་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ཡུལ་ཡན་ལག།
ལྟུང་ཐ་དད་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་བཅས་དང༌།།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ཡན་ལག་སེལ་བ་ལྔ།།

30

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་པོར་བསླབ་བསམ་ཚིགས་མཚན་ཡན་ལག་བཞི།།

ཞེས་སོ།།སྡོམ་ལས།དང་པོར་བསླབ་བསམ་ཚིགས་མཚན་ཡན་ལག་
བཞི།།ཞེས་པས་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ལ།བསླབ་པའི་ཡན་ལག་དང༌།བསམ་

པའི་དང༌།ཚིགས་ཀྱི་དང༌།མཚན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་
འཆད་ཅེས་པའོ།།
སྡོམ་ལས།
དང་པོར་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་དངོས་ལ་ཡང༌།།
ཉམས་མ་ཆགས་དང་མ་རྫོགས་བསླབ་སྦྱིན་ལ།།
ཅི་འགྱུར་གསུམ་མོ་དང་པོ་ཉམས་པ་དང༌།།
མ་ཆགས་ཞེས་སོགས་ཉམས་པ་དགག་སྒྲས་བསྟན།།མ་ཆགས་ན་ཡང་ཉེས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲ།།
གང་གིས་ཉམས་ན་འཆབ་བཅས་ཕམ་པས་ཏེ།།
ཤེས་བྱེད་ཊཱིཀྐར་ཞུ་བ་དྲངས་པ་ལས།།

སྔར་ལྟུང་བྱུང་དང་རྐུ་ཐབས་དང་པོ་འཁྲུགས།།
མ་ནིང་མ་སུན་ཕྱུང་ལ་ཉེས་བྱས་གསུངས།།
བྱེ་སྨྲས་རང་ལ་སྟོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང༌།།
ཕམ་བསྐྱེད་གཞན་ལ་གཞི་མེད་ལྷག་མ་བསྐྱེད།།

31

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གཅིག་ལ་ཕམ་བཞིར་འགྱུར་གསུངས་དགྲ་བཅོམ་ཚེ།།
རང་གྲལ་འགྲོ་ཞིང་འབུལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།།
འཆབ་བཅས་ཕམ་པས་སྡོམ་པ་གཏོང་གྱུར་ན།།མདོ་འདི་མཐའ་དག་སྤྱིར་བསྟན་ག་ལ་འགྱུར།།འཆབ་པས་མ་དག་གྱུར་ཀྱང་མི་གཏོང་སྟེ།།
འཐད་ལྡན་སྒྲུབ་བྱེད་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།།
འཆབ་མེད་ཕམ་པ་བྱུང་ན་རྣམ་དག་འདོད།།
མདོ་སྡེས་འཆབ་སེམས་ཡན་ལག་ཕྱིར་འཆབ་མེད།།
མི་སྲིད་འཆབ་བཅས་ཕམ་པས་སྡོམ་པ་གཏོང༌།།དགའ་ཅན་འཆབ་སེམས་མ་གཏོཌ་གཞན་ཚང་ཡང༌།།ཕམ་མེད་གསུངས་གཞིར་ཕམ་པ་བྱས་མ་ཐག།

དགེ་སྦྱོང་མི་རུང་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་ཕྱིར།།
ཞེས་ཟེར་དེ་ལ་བྱེ་སྨྲས་གནོད་བྱེད་ལྔ།།
སྐྱོང་མར་འཆབ་མེད་ལུང་འགལ་ཇི་ལྟར་སྤོང༌།།
མདོ་ལས་དགེ་སློང་མིན་གསུངས་སྨད་བཞེད་ལོ།།
དབུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཐུན་མོང་གི །
ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་གཉིས་ཀས་གཏོང༌།།

32

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཆབ་མེད་སྐྱར་ལེན་གསུངས་པས་བཏང་བར་གྲུབ།།
བྱང་སེམས་འཆབ་བཅས་གསོ་བར་ནུས་སམ་དཔྱད།།
ཞེས་པས་མདོ་ཚན་དང་པོའི་དོན་འཆད་པའི་སྒོ་ནས་བསླབ་པའི་ཡན་

ལག་འཆད་ལ།མདོ་དང་པོ།ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་གཉིས་ལྟུང་བ་ལ་
སྦྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།མདོ་འདིས་དངོས་ཟིན་ལ་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང༌།དེ་བླངས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལྟུང་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ཉེས་བྱས་ཙམ་
ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ།སོར་བཤགས་ཡན་གྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་རྟེན་དེ་ལ་བསླབ་པའི་ཡན་ལག་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
མདོ་ཚན་དང་པོ་འདི་ཚིག་བསྐྱུངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༨༡ ལས།ལུང་དེ་ནི་ལུང་ཞུ་བ་ཉུང་ཤོས་ལས།ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་པོ་རྣམས་རེ་
རེ་ལ་རེ་རེ་གསུངས་ལ།ཞེས་གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་བརྗོད་གཅིག་ཏུ་

བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་དང་དགེ་སློབ་མ་སྟེ་མ་རྫོགས་པ་
གསུམ་ལ་ཅི་འགྱུར་ལ།བླངས་འདས་དང་ལྟུང་མེད་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་བླངས་འདས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

33

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
དང་པོ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་ཞེས་སོགས་མདོས།།
མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་ལས་ཉམས་པ་དང༌།།
རབ་བྱུང་རྟགས་སྤངས་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་འཛིན་བཅས།།
བར་མའི་གསུམ་སྟེང་མི་ཚངས་སྤྱོད་ལ་སོགས།།
རྩ་བཞི་ཆང་འཐུང་གར་སོགས་ཕྲེང་སོགས་དང༌།།
ཁྲི་སྟན་ཆེ་གཉིས་མཐོ་གཉིས་བཞི་གཅིག་བྱས།།
ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་བཅས།།
ཡན་ལག་དྲུག་སྟེ་དགེ་ཚུལ་དངོས་བླངས་བཅུ།།མཁན་པོ་ལས་བླངས་གསུམ་ནི་དངོས་བླངས་མིན།།
རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་རྗེས་མཐུན་ཆོས་དྲུག་བཅས།།
བཅུ་གཉིས་བསྣན་པས་ཉེར་ལྔ་དགེ་སློབ་མ།།
པྲི་ཛའི་བུ་ལ་བསླབ་གསུམ་བསྟན་པ་བཞིན།།

བསྡུས་ཀྱང་ཕྱེ་ན་སོ་དྲུག་འདུལ་འཛིན་གྱིས།།སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན་སོགས་གསུངས།།
འདི་ལ་མཚོ་ཊཱིཀ་གླུ་གར་སོགས་བདུན་ལས།།
ཕྲེང་རྒྱན་གཉིས་བསྡོམས་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་གཉིས།།

34

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞིར་མངར་སྐྱུར་དྲོ་གྲང་གི །
འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་རྫུན་བཞི་སོ་སོ་རུ།།
བགྲངས་ནས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སོ་བདུན་གསུངས།།
རང་ལུགས་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་བཞིར་བགྲངས་ཞིང༌།།
གཞན་རྣམས་གྲངས་བཞིན།

ཞེས་པས་བླངས་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌།འདུལ་འཛིན་དང་།མཚོ་ཊཱིཀ་

ཡིག་ཆ་བཅས་སོ་སོས་བླངས་འདས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་བཅས་བསྟན་ནོ།།དེ་ལ་སྐབས་འདིར། བླངས་འདས་བསྟན་པའི་མདོ་ནི་བསྙེན་པར་མ་
རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་བླངས་བ་ལས་འདས་པ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པ་འདི་
ཡིན་ལ།མདོ་འདི་ཡང་ཚིག་བསྐྱུངས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༨༦
ལས།མདོ་འདི་ནི།ལུང་ཞུ་བ་ལས།འཆང་འབྲལ་ལ་སོགས་པ་གནང་བ་
རྣམས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་པོ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ།དགེ་སློབ་མ།དགེ་ཚུལ་དང༌།དགེ་ཚུལ་མ་རྣམས་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་
པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་ཐོག་མར་བླངས་འདས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་
ཚུལ་ལ།འདུལ་འཛིན་དང་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་ནི།པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་

བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༧ལས།འོ་ན་བླངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་པ་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་

35

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན།།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རྫུན་དུ་སྨྲ།།
གཞི་མེད་བག་ཙམ་དགེ་འདུན་དབྱེན།།དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན།།རྫུན་དང་བཤེས་ངོར་འཕྱ་བ་དང༌།།ཟས་ཅུང་ལྷག་མའི་སྐུར་འདེབས་དང༌།།
བསླབ་པ་སྤོང་དང་འབྲས་ཆན་འགེབས།།ཆང་དང་གླུ་གར་རོལ་མོ་བྱེད།།
རྒྱན་དང་ཁ་དོག་སྤོས་ཉུག་ཕྲེང༌།།
ཁྲི་དང་སྟན་ནི་ཆེ་མཐོ་དང༌།།
ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གསེར་དངུལ་ལེན།།
ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དག་སྟེ།།
སུམ་ཅུ་དྲུག་ནི་བླངས་ལས་འདས།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྲོག་གཅོད་ལ།ཕམ་འདྲ་གཅིགདུད་འགྲོ་
འདེབས་སྤྱོད་གསོད་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང༌།དེའི་སྟེང་མ་བྱིན་ལེན་དང༌།མི་

ཚངས་སྤྱོད་གཉིས་བསྣན་པས་དྲུག་དང༌།རྫུན་ལ་ཕམ་འདྲ་མི་ཆོས་བླ་མའི་

36

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྫུན་དང་།ལྷག་མའི་ནང་ནས་གཞི་མེད་དང༌།བག་ཙམ་དང༌།དགེ་འདུན་
དབྱེན་དང༌།དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང༌།ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་བཅས་དྲུག་བསྣན་པས་
བཅུ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་ལྟུང་བྱེད་ནང་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྫུན་དང༌།
ཤེས་ངོར་བྱེད་པ།འཕྱ་བ་དང༌།ཟས་ཅུང་སྐུར་འདེབས་དང༌།ལྷག་མའི་སྐུར་
འདེབས།བསླབ་པ་སྤོང་བ་བཅས་དང༌།ཚོད་མས་འབྲས་ཆན་འགེབས་པ་དང༌འབྲས་ཆན་གྱིས་ཚོད་མ་འགེབས་པ་བཅས་བདུན་བསྣན་པས་བཅུ་དགུ་དང༌།དེའི་སྟེང༌།ཆང་དང༌།གླུ་དང༌།གར་དང༌།རོལ་མོ་བྱེད་པ་དང༌།རྒྱན་དང༌།ཁ་དོག་དང༌།སྤོས་ཉུག་དང༌།ཕྲེང་བ་དང༌།ཁྲི་ཆེ་བ་དང༌།མཐོ་བ་དང༌།
སྟན་ཆེ་བ་དང༌།མཐོ་བ་དང༌།ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང༌།གསེར་དངུལ་ལེན་དང༌།
ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་བདུན་བསྣན་པས་སོ་དྲུག་གོ།མཚོ་ཊཱིཀ་

ལྟར་ན།སྔར་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ནས།ཕྲེང་བ་དང་རྒྱན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་
པས་སོ་ལྔར་གྱུར་ལ།དེ་ནས་ཁྲི་ཆེ་མཐོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་དང་སྟན་ཆེ་མཐོ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པས། གྲངས་སོ་གསུམ་དུ་གྱུར་ལ།དེ་ནས་སོ་
གསུམ་པོའི་སྟེང་དུ།ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞི་ལ་འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་རྫུན་
བཞི་བསྣན་པས་སོ་བདུན་འདྲེན་ནོ།།
ཚོད་མས་འབྲས་ཆན་འགེབས་པ་དང་འབྲས་ཆན་གྱིས་ཚོད་མ་འགེབས་པ་འདི་གཉིས་རྫུན་དུ་བགྲངས་ཤིང༌།སྡོམ་བསྡུས་སུ་འཇོག་ན་ཉེས་

37

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས་ལས་
འབྲུ་ནས་ཐ་དད་བྱེད་དེ་ཟ་བ་དང༌།ཡང་ན་ཟས་ཀྱིས་བཀངས་པའི་ལྷུང་བཟེད་
སྐྱོམ་པ་དང༌།ཡང་ན་ཟས་མཆོད་རྟེན་འདྲ་བར་སྤུངས་ཏེ་ཟ་བ་བཅས་གསུམ་པོ་གང་གིས་བསྡུས་པ་ཕྱེད་པར་འཚལ་ལོ།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། དགེ་ཚུལ་གྱི་བླངས་འདས་ཀྱི་
གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་དཔྱད་པ་དང༌།དགེ་ཚུལ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་བླངས་

འདས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་དཔྱད་པ་དང༌།བླངས་འདས་དང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས།དང་པོ་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་
བླངས་འདས་ནང་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་

གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།དེ་ལ་རང་རེའི་སྡོམ་ལས།
རྫུན་དང་སྲོག་གཅོད་བཅུ་བདུན་ཕམ་གཞན་གཉིས།།
ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་མ་བསྒྱུར་གོས་དང་ཆང༌།།
བླངས་འདས་ཉེར་གཉིས།

ཞེས་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང༌།མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་དེ་དྲུག་
སྟེང༌།ཕམ་པའི་རྫུན་ནས་འབྲས་ཆན་གྱིས་ཚོད་མ་འགེབས་པའི་བར་རྫུན་
བཅུ་གསུམ་བསྣན་པས་བཅུ་དགུའི་སྟེང༌།ཆང་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང་ཁ་

དོག་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་འཆང་བ་སྟེ་གསུམ་བསྣན་པས་ཉེར་གཉིས་ནི་དགེ་

38

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་གྱིས་བསྡུས་པར་གསུངས་ལ།འདིའི་ཁུངས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་ཕྱོགས་ཤོག༡༤ལས།དགེ་
སློང་ཕ་ཡི་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་ལས་སྲོག་གཅོད་བཞི།

རྫུན་བཅུ་གསུམ།མ་བྱིན་ལེན།མི་ཚངས་སྤྱོད་ཆང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས།ཁ་མ་
བསྒྱུར་བའི་གོས་གྱོན་པ་སྟེ།བླངས་འདས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང༌། ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་མངོན་ནོ།།
ཀུན་མཁྱེན་གྱི་གསུང་འདིའི་ཁུངས་སུ།དེ་ཉིད་ལས་(དགེ་ཚུལ་བསླབ་
བྱ་ལས་)བླངས་འདས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ཏེ།སུམ་ཅུ་
རྩ་ཕྱེད་དང་དགུ་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་ལྷག་མ་འབྱིན་པ་ནས་ཆུའི་ནང་དུ་
མཆིལ་མ་འདོར་བའི་བར་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་དང༌།ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཞེས་ཁུངས་སུ་དྲངས་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་
བསླབ་བྱ་ཞེས་པ་དེ།གནམ་རྩེ་ལྡེང་མ་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱད་པར་བྱ་འོས་ཏེ།དེང་སང་ཤིང་སྤར་དུ་བཞུགས་པའི་གནམ་རྩེ་ལྡེང་མའི་ནང་ལྷག་མ་ཉིས་

བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་གསལ་བས་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་

རྩ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་

སུ་བཞག་འདུག་པས་གོང་དུ་ལུང་འདྲེན་མཛད་པའི་ནང༌།ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་
བཞག་པ་དང་མི་མཐུན་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།འོན་ཀྱང༌།སེར་སྨད་རྨ་སྡོམ་

39

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས།
ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་དེ་ལས་དགེ་ཚུལ་ཕར།།
རྫུན་དང་སྲོག་གཅོད་བཅུ་བདུན་ཕམ་གཞན་གཉིས།།
ཁང་གཉིས་གསེར་དངུལ་ལེན་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཟས།།

ནུབ་ལྷག་ཕྱེད་དང་ཆང་བཅས་བླངས་འདས་ཀྱི།།ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་ཕྱེད་དང་ཉེར་ལྔའི་སྟེང༌།།
ས་བོན་ཤིང་གཅོད་སྡོམ་གཅིག་གིས་བསྡུས་ཕྱིར།།
ལྟུང་མེད་གནང་བ་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་བཅས།།སྡོམ་བསྡུས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཅིག་མ་གཏོགས་པར།།
ལྷག་མ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ།།
ཞེས་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ལ་ཁ་དོག་མ་བསྒྱུར་བའི་
གོས་འདོར་ལ།ཁང་གཉིས་དང་གསེར་དངུལ་ལེན།ནུབ་ལྷག་གི་ཕྱེད་བཅས་
བསྣན་པས་བླངས་འདས་ཉེར་ལྔ་དང༌།ཕྱོགས་མཐུན་ལ་སྡོམ་བསྡུས་ཉིས་

བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་བཞག་ལ།དེ་ནི།གནམ་རྩེ་ལྡེང་མ་ད་ལྟ་ཤིང་སྤར་དུ་འཁོད་
པའི་ནང༌།ལྷག་མ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ནི་བསྡམ་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ།
།ཞེས་དང༌།ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་དངོས་སུ་བསྡུས་པའི་ལྟུང་བ།

དགེ་ཚུལ་ལ་བླངས་འདས་དང་ལྟུང་མེད་དུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མ་འབྱིན་

40

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་ནས་ཆུའི་ནང་དུ་མཆིལ་མ་སོགས་མི་འདོར་བའི་བར་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་
གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁུངས་མཛད་དམ་སྙམ་ཡང༌།ཁང་གཉིས་

བཤགས་བྱ་ཡིན་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བཀག་ལ་ནུབ་ལྷག་གི་ཕྱེད་འདྲེན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་དཔྱད་དོ།།ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མཆོག་ཤོག༩༠ལས།
རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་དང་ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས།ཁ་མ་བསྒྱུར་བའི་གྱོན་
པ་གསུམ་སྟེ་རྣམ་འབྱེད་དང་སྦྱར་ན་ལྟུང་བ་ཉེར་ལྔ་འདུས་སོ།།ཞེས་སྡོམ་བསྡུས་ཉེར་ལྔ་གསུངས་སོ།།
དེས་ན་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་གི་ནང་གི་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དེ་དགེ་
སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བར་འཇོག་པ་དང་མི་འཇོག་པའི་ལུགས་
གཉིས་འབྱུང་ལ།སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ་དེ་ལའང་རང་གི་

རིན་པོ་ཆེ་ལ་རུང་བ་མ་བྱས་པར་རེག་པ་སྤང་ལྟུང་གི་ནང་ཚན་ཞིག་དང༌།

གཞན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་རིན་ཆེན་ལོངས་པ་གཞིར་གཏོགས་ཞེས་
ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ཞིག་སྟེ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་དགེ་ཚུལ་ལ།
རིན་ཆེན་རེག་དང་མེ་ལ་རེག།ཅེས་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དེ་ཡིན་པས་བླངས་འདས་ཀྱི་དེ་སྡོམ་བསྡུས་སུ་འཇོག་ན། སྤང་ལྟུང་གི་

ནང་ཚན་དེ་འཇོག་པ་ལས་འོས་མེད་དོ།།
གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དེ་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བར་མི་འཇོག་པའི་

41

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལུགས་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་དགེ་
སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་
ཀྱང་རང་གི་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དགོས་
ཤིང༌།དེ་དག་ལ་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རུང་བར་མ་བྱས་པར་རེག་ན་ཉེས་བྱས་སྐྱེས་པ་གང་ཞིགདེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་བླངས་འདས་

སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།དགེ་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་རིན་པོ་ཆེ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་དགོས་པ་དེར་ཐལ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༥༠༥ལས།རྟེན་
གང་གིས་རུང་བ་བྱ་བ་ནི།རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔའི་སྡོམ་པ་(གང་ཡང་རུང་བ་)
གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།འདིར་གསེར་དངུལ་ལེན་
པ་དེ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་འདོད་དབང་གིས་གཞན་ལས་གསེར་དངུལ་སོགས་
རིན་ཆེན་སློང་བ་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྟགས་དང་སློང་དང་སྣོད་དང་ནི།།

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བླངས་འདས་རྣམས་གཞི་བཅུར་བསྡུས་ནས་འཆད་
པ་ན། སློང་དང་ཞེས་པས་གསེར་དངུལ་སློང་བ་དེ་བླངས་འདས་སུ་བྱས་ནས་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་ལ་ཟས་བསོད་པ་སློང་བ་དང་སྤགས་སློང་སོགས་བཞག་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།

42

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།རང་དོན་རིན་ཆེན་སློང་མཐུན་བསོད་སྤགས་སློང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེ་ལ།ཡང་ལ་ལ་ན་རེ།དེ་ཡང་མི་

འཐད་པར་ཐལ།སྐབས་འདིར།གསེར་དངུལ་ལེན་པ་དེ།རང་གི་གསེར་
དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ནོར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱེད་པ་ལ་
འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གནམ་རྩེ་ལྡེང་མ་ལས།གསེར་དངུལ་ལེན་ཞེས་
པ་ནི།རང་དབང་བའི་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རང་གི་ངོ་
བོའི་ཆ་ནས་མི་རུང་བའི་བློ་མ་བཞག་པར་ནོར་གྱི་བློས་བདག་གིར་བྱེད་ནའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྲ།
ཡང་ལ་ལ་དགསྐབས་འདིར་བླངས་འདས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་པ་ན་སོ་
དྲུག་གམ་སོ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་པར་འདྲེན་མི་རིགས་པར་ཐལ།དེ་བས་
མང་བ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྲ་མ་བྱེད་པ་དང་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་ལ་ཡང་རྫུན་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་འདིར་བགྲང་རིགས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ཁ་
ཅིག་གིས།དེ་གཉིས་འདིར་མི་འདྲེན་ཏེ།དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་རྫུན་
ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པས་ཕྱིར།ཟེར།འོ་ན།སོ་དྲུག་འདྲེན་པ་ན་འབྲས་ཆན་གྱིས་ཚོད་མ་འགེབས་པ་དང༌།སོ་བདུན་འདྲེན་པ་ན་ཙུག་ཙུག་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་ཟ་བ་བཞི་པོ་ཡང་ཆོས་ཅན།འདིར་འདྲེན་མི་རིགས་པར་ཐལ།

དེ་དག་ཅི་རིགས་ལ་རྫུན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པས་ཕྱིར།ཟེར།ཡང༌།འགའ་

43

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞིག་ན་རེ།སྐབས་འདིར་བླངས་འདས་ལ་སོ་དྲུག་གམ་སོ་བདུན་གང་འདྲེན་
ཡང༌།དེ་དག་ཏུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་དང་འགལ་

བའི་ཉེས་པ་དེ་བླངས་འདས་གང་ཞིགདེ་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་དང་སོ་བདུན་
གང་དུའང་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།དེ་བླངས་འདས་
མིན་ན་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་སུ་འཇོག་དགོས་ཀྱང་དེ་ཕྱོགས་མཐུན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་བཤགས་
བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།གནམ་རྩེ་ལྡེང་མ་ལས། སྐྱབས་
འགྲོའི་བསླབ་བྱ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་དང༌།སོ་སོའི་བསླབ་བྱ་

སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་གཞན་དབང་ཕྱུག་
སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བར་བྱས་ན་ཡང་
བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེ་
བཞིན་དུ།ལ་ལས།བླངས་འདས་ལ་སོ་དྲུག་དང་སོ་བདུན་གང་རུང་ཡིན་

པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།བླངས་འདས་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་ལ་མི་གསོད་པའི་ཕམ་

འདྲ་དང་དུད་འགྲོ་འདེབས་སྤྱོད་གསོད་གསུམ་སྟེ་བཞི་འཇོག་ལ།ལྷ་དང༌།ཡི་

དྭགས་དང༌།དམྱལ་བ་པ་གསད་པ་དེ་གསུམ་བླངས་འདས་གང་ཞིགགོང་
སྨོས་བཞི་པོ་གང་དུའང་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང༌།བླངས་འདས་ཀྱི་རྫུན་ལ་
ཕམ་འདྲའི་རྫུན་དང་གཞི་མེད་སོགས་དངོས་ཟིན་བཅུ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གསུམ་

44

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གང་རུང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལྷ་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་དང་

དམྱལ་བ་ལ་རྫུན་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་བླངས་འདས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་མ་བྱིན་ལེན་ལའང༌།ཕམ་འདྲའི་དེ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་

པར་ཐལ།ལྷ་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་དམྱལ་བ་ལས་མ་བྱིན་ལེན་པ་དེ་དག་
བླངས་འདས་གང་ཞིགཕམ་འདྲའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདུལ་འཛིན་བློ་
གྲོས་སྦས་པས་བླངས་འདས་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་བ་ན།གོང་སྨོས་རྣམས་འདྲེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
བླངས་འདས་ང་བརྒྱད་བར་མའི་ཉམས་པ་གསུམ།།

སྲོག་གཅོད་བརྒྱད་དང་མ་བྱིན་ལེན་པ་ལྔ།།
འགྲོ་ལྔར་མི་ཚངས་སྤྱོད་ལྔ་རྫུན་སྨྲ་ལ།།
ཕམ་འདྲ་གཅིག་དང་བཤགས་བྱའི་རྫུན་བཅུ་གཉིས།།

འབྲུ་དང་བཅོས་ཆང་འཐུང་གཉིས་གླུ་གར་རོལ།།ཕྲེང་རྒྱན་སྤོས་དང་ཁ་དོག་བྱུག་སྟེ་བདུན།།
ཁྲི་གཉིས་སྟན་གཉིས་ཕྱི་དྲོའི་ཟ་བཅའ་གཉིས།།
འགྲོ་ལྔའི་རིན་ཆེན་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལྔ།།
ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་དགེ་ཚུལ་དངོས་བླངས་འདས།།

45

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དམྱལ་བར་ལས་ལམ་གསུམ་ལས་མེད་གསུངས་དཔྱད།།
རྫུན་ཡང་ངན་སོང་གསུམ་ལྷ་ལྷ་མིན་གྱི།།
སྔར་ལྟར་ཕྱེ་ན་ང་ལྔའི་གྲངས་ཚང་ལོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་ཚུལ་གྱི་
བླངས་འདས་དངོས་གཞི་ལ།སོ་དྲུག་གམ་སོ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་བླངས་
འདས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཙམ་ལ་དེར་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ།བླངས་འདས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་གི་སྡེར་གཏོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ་སོགས་ཡོད་
ཅིང༌།དེ་དག་བླངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས།བླངས་འདས་སོ་དྲུག་གི་སྡེར་གཏོགས་
པའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་དང༌།དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བ་དང༌།ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྔགས་ཚིག་ཏུ།དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་ཞེས་པ་བླངས་འདས་དངོས་གཞི་སོ་དྲུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཀྱང༌།དེ་དག་དང་ཉེས་པ་ཆ་མཐུན་
པ་ལྷ་དང༌།ཡི་དྭགས་དང༌།དམྱལ་བ་པ་གསོད་པ་སོགས་ཕམ་འདྲ་བཞི་པོ་
དང་ཆ་མཐུན་པ་རྣམས་སྤྱིར་བླངས་འདས་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་དག་ངོས་འཛིན་
དགོས་པས་བླངས་འདས་དངོས་གཞི་ལ་སོ་དྲུག་གམ་སོ་བདུན་དང་དེ་དག་གི་སྡེར་གཏོགས་དང་།རྩ་བ་བཞི་དང་ཆ་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་བླངས་འདས་ཀྱི་

46

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཉེས་བྱས་ཙམ་དུ་འཇོག་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ།དེ་ལྟར་ན་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་འབྱེད་དཀའ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པར་བྱེད་དོ།།དེས་ན་
གོང་ལྟར་བླངས་འདས་ལ་ང་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ན།བླངས་འདས་ཞེས་པ་དགེ་ཚུལ་སྡོམ་པ་ནོད་སྐབས།མཁན་སློབ་གང་རུང་གི་མདུན་ནས་དངོས་སུ་ཁས་
བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ལ་བླངས་འདས་དང༌།དེ་དག་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ལས་འདས་པ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པར་འཇོག་ན།ལྷ་དང་དམྱལ་བ་གསོད་པ་སོགས་བླངས་འདས་སུ་འཇོག་ཚུལ་དཔྱད་དགོས་པར་སྣང་ངོ༌།།གཉིས་པ་དགེ་ཚུལ་མ་དང་།དགེ་སློབ་མ་ལ་བླངས་འདས་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་དཔྱད་པ་ནི།དགེ་ཚུལ་མ་ལ་བླངས་འདས་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ནི་དགེ་ཚུལ་
ཕ་དང་འདྲ་ལ།དགེ་སློབ་མ་ལ་སྔར་གྱི་དངོས་བླངས་བཅུའི་སྟེང༌།རྩ་ཆོས་དྲུག་དང་རྗེས་ཆོས་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་བསྣན་ནོ།།དེ་ལ་རྩ་ཆོས་དྲུག་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཅིག་པུ་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་བྱ།།
ཆུ་བོའི་ཕ་རོལ་རྐྱལ་མི་བྱ།།

སྐྱེས་པ་ལ་ནི་རེག་མི་བྱ།།

སྐྱེས་པ་དང་ནི་འདུག་མི་བྱ།།

47

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྨྱན་དུ་འགྱུར་བ་མི་བྱ་ཞིང༌།།

ཁ་ན་མ་ཐོ་འཆབ་མི་བྱ།།
འདི་དག་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་གོ།
གསེར་ལ་བཟུང་བར་མི་བྱ་ཞིང༌།།

འདོམས་ཀྱི་སྤུ་ནི་བྲེག་མི་བྱ།།
ས་ནི་རྐོ་བར་མི་བྱ་སྟེ།།
རྩ་སྔོན་དག་ཀྱང་བཅད་མི་བྱ།།

བྱིན་ལེན་མ་བྱས་བཟའ་མི་བྱ།།

གསོག་འཇོག་བྱས་པ་བཟའ་མི་བྱ།།
འདི་དག་རྗེས་མཐུན་ཆོས་དྲུག་གོ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལ་རྗེས་ཆོས་དྲུག་གི་ནང་ནས་རྩ་སྔོན་
གཅོད་པ་ནི།ས་བོན་འཇོམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་ཞེས་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་

ཚན་གཉིས་པས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་གཅོད་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ས་བོན་འཇོམས་པ་
དང་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དགེ་སློབ་མ་ལ་
བླངས་འདས་དང༌།ས་བོན་འཇོམས་པ་ལྟུང་མེད་དུ་བཞག་གོ།དེ་ལ་གོང་དུ་
དྲངས་པའི་ཀརྨ་ཤཱ་ཏམ་གྱི་སྡོམ་ཚིག་ཏུ་རྗེས་ཆོས་དྲུག་གི་ནང་དུ་རྩ་སྔོན་
གཅོད་པ་ཞེས་འབའ་ཞིག་པའི་ནང་ཚན་སྐྱེ་གཅོད་བགྲངས་ཀྱང༌།འདུལ་བ་

48

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྒྱ་མཚོ་ལས།རྩྭ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་མི་བྱ།།ཞེས་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་ཉེས་
བྱས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དེ་བགྲངས་
པར་མཛད་འདུག་པས་འདྲེན་ཚུལ་འདྲ་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གང་བྱས་
ཀྱང་ཆོག་གམ་དཔྱོད།
གསུམ་པ་བླངས་འདས་དང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།བླངས་འདས་དང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་དོན་
གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་ཏེ།བླངས་འདས་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་སྤྱིར་བསྟན་འདི་ཐད་ཤོག༨༢ལས།
ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན།དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་ལ་བཤགས་བྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
འདི་ལ་མཚོ་ཊཱིཀ་གླུ་གར་སོགས་བདུན་ལས།།
ཕྲེང་རྒྱན་གཉིས་བསྡོམས་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་གཉིས།།

ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞིར་མངར་སྐྱུར་དྲོ་གྲང་གི །
འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་རྫུན་བཞི་སོ་སོ་རུ།།
བགྲངས་ནས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སོ་བདུན་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།རྩ་བ་
བཞི་ལས་འདས་པའི་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན།བཤགས་བྱའི་

49

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཉེས་བྱས་སུ་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་བཞི་ཆོས་ཅན།མིང་རིགས་

ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པས་འདག་ཏུ་རུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཕམ་འདྲ་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་ནམ་འཚོའི་བསླབ་པ་སྦྱིན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ།།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདོད་ལན་བྱ་སྟེ།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་འདྲའི་
ཉེས་བྱས་རྣམས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་
མཁྱེན་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཤོག༩༡ལས།ཉེས་བྱས་གཞིར་བཞག་ལ་བཤགས་བྱ་དང་བསྡམ་བྱ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་

ནང་ནས་རྩ་ལྟུང་ཡང་བཤགས་བྱ་ལས་མ་འདས་ཏེ།ཉེས་བྱས་གང་གི་བསྡམ་
བྱ་མ་ཡིན་པས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་འདི་

ཐད་ཤོག༤༥ལས།ཁ་ཅིགརྩ་བ་བཞི་ལས་འདས་པ་ལ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་
བྱས་མིན་ཏེ།ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཊཱིཀྐར།མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་སྤོང་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་
བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས།དེ་ལ་ནི་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་
སུ་འགྱུར་རོ།།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།གལ་ཏེ་ཡང་དེའི་ཚེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་
གྱུར་ན་ནི།དེའི་ཚེ་ཕམ་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
དེས་ན་དེའི་ལུས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།ཞེས་གསུངས།དེས་

50

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ན་ཕམ་པ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བས་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ལ།འཆབ་

སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བསླབ་པ་སྦྱིན་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་

བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྲའོ།།
ཡང༌།འགའ་ཞིག་གིས་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ལ་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་
གཉིས་ལས་འཆབ་བཅས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་མི་རིགས་ཀྱང༌།

འཆབ་མེད་བཤགས་བྱར་འཇོག་པ་འདི་རིན་ཕྲེང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས།

དེ་ལྟར་འདོད་ཅེས་ཟེར།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་གང་ཡིན་ཡང་

བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གནམ་རྩེ་ལྡེང་མ་
ལས།ཕམ་འདྲ་མ་གཏོགས་ལ།དགེ་ཚུལ་ལ་བླངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་
པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་བྱར་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་བྱེད་པ་མངོན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་
འདི་ཐད་ཤོག༨ལས་ཀྱང༌།ཁོ་ན་རེ།ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་བཤགས་བྱའི་
ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།བཤགས་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་
ཡིན་ན་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཕྱིར་བཅོས་
དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་

51

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཏེ།ལྟུང་བ་ཡིན་ན་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

དེ་བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འཆབ་སེམས་སྐྱེས་པའི་

ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ལ་
ཕྱིས་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕམ་

འདྲའི་ཉེས་བྱས་བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་གོ་ཞེ་ན།དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་

ཐལ།དེ་ལ་བསླབ་པ་བྱིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
ཀྱང་རྩོད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ཡང༌།ལ་ལ་ན་རེ།དགེ་ཚུལ་ལ་དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱི་དངོས་བཅས་ཡོད་པར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་ལ་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་དང་།ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་བཅས་པའི་བཅས་པ་རྣམས་དངོས་བཅས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།མདོར་བསྡུས་བཅས་པ་མ་མཛད་གོང་དུ་ལུང་ཞུ་ལས།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་གཞི་དེ་དག་ལ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་
སོ།།ཞེས་རེ་རེ་ནས་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་གིས་གསལ་ཁ་

གཏོད་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།བླངས་འདས་ཀྱི་མདོ་ཚན་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མདོ་ཚན་གཉིས་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཚིག་བསྐྱུངས་སུ་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དགེ་ཚུལ་དངོས་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་

52

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལྔ་ཕྲུགས་ཀྱི་རྗེས་བཅས་མུ་དགུ་འཆད་སྐབས་
གླེང་གཞི་བྱུང་ལ་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་མཚན་གཞིར་སྲས་སྒྲ་གཅན་འཛིན་
དེ་སྐབས་དགེ་ཚུལ་ཡིན་པས་རྫུན་སྨྲས་པའི་གླེང་གཞི་བྱུང་ཡང་བཅས་པ་མ་

མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ།དགེ་ཚུལ་དངོས་བཅས་ཀྱི་ཞིང་མིན་པ་བཀོད་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།དགེ་ཚུལ་ཀྱི་རྟེན་ལ་དངོས་བཅས་མ་མཛད་པ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པར་ཐལ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་འདུལ་བའི་

མཐའ་དཔྱོད་ལྔ་ཕྲུགས་ཐད་དུ།དགེ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་དངོས་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་

ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་རྩ་གསུམ་གང་གི་ཡང་བཅས་པ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ལན་གདབ་ཚུལ་
ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་འཆད་པ་ལ།

མདོ་ནི།དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱིའོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་

ལ། དེ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བླངས་འདས་ཉེར་གཉིས་སྟེང་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་བསྣན་པས་སྡོམ་བསྡུས་སོ་དགུ་ཕུད་པའི་ལྷག་མ་ཉིས་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་ནི་དགེ་
ཚུལ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་ཡང་།ཚིག་བསྐྱུངས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་

53

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༠ལས།འདི་ནི་ལུང་ཞུ་བ་ལས།ལྟུང་བ་སྡེ་བཞིའི་ནང་

ནས།(འབྱིན་རེག་ལ་སོགས་པ་)ཕྱོགས་མཐུན་ཀུན་གྱི་སྐབས་སུ་དགེ་སློབ་མ་དང༌།དགེ་ཚུལ་དང༌།དགེ་ཚུལ་མ་རྣམས་ལ་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འདིར་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་
ཕྱོགས་མཐུན་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར་ལྟུང་མེད་ངོས་བཟུང་བ་དང༌།ཕྱོགས་
མཐུན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཕྱོགས་མཐུན་རྟོགས་ཕྱིར་ཉེས་མེད་དང་པོར་བསྟན།།
དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོ་ལས།།
འཆང་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དང༌།།

དེ་བཞིན་ས་ནི་རྐོ་བ་དང༌།།
རིན་ཆེན་རེག་དང་མེ་ལ་རེག།
བཏང་ནས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང༌།།
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་བ་དང༌།།
དེ་བཞིན་གསོག་འཇོག་ཟ་བ་དང༌།།
ལྗོན་ཤིང་འཛེགས་དང་ཤིང་གཅོད་དང༌།།རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དང༌།།

54

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ས་བོན་འཇོམས་དང་བསླབ་པའི་གཞི།།

ཟླ་འཇོག་དགོན་པའི་འབྲལ་བ་དང༌།།

གསོག་འཇོག་བྱེད་དང་དགེ་ཚུལ་ཉལ།།
མི་སྨྲ་འགྲོ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།
ཟླ་འཇོག་སོགས་ལྔར་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
འཆང་བར་གོས་ལྷུང་གཉིས་སོ་གཞན་གྲངས་བཞིན།།

ཁྱིམ་པར་བཀག་ཕྱིར་ནུབ་ལྷག་ཕྱེད་དུ་བཤད།།དེ་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཕྱེ་བ་དགེ་སློབ་མར།།
སྐྱེ་བ་གཅོད་ལ་ལྟུང་མེད་བླངས་འདས་གཉིས།།

འགྱུར་ཕྱིར་ས་བོན་སྐྱེ་གཅོད་གཉིས་སུ་བྱས།།
ཕ་ལ་གཅིག་ཕྱིར་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་འགྱུར།།
མ་ལ་ཤིང་དྲུང་བཀག་ཕྱིར་འབྲལ་ལྟུང་མེད།།དེའི་ཕྱིར་ལྟུང་མེད་གནང་བའི་མིང་ཡང་མེད།།
དགེ་ཚུལ་མ་ལ་འབྲལ་ལྟུང་མ་གཏོགས་པ།།བཅུ་བདུན་སྟེང་དུ་ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་གཉིས།།

མ་རྫོགས་རྗེན་པ་འཚོད་དང་ཉེར་གཅིག་གོ།
སྲོག་ཆགས་མེད་པའི་ས་རྐོ་བྱ་མང་ཕྱིར།།

55

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགེ་སློང་ལ་བཀག་དེར་བཅས་ཀུན་ལ་བཀག།
དེ་ལས་དགེ་སློབ་མ་ལ་རིན་ཆེན་རེག།
བྱིན་ལེན་གསོག་འཇོག་ཟ་དང་རྩ་སྔོན་གཅོད།།
ས་རྐོར་བླངས་འདས་འབྱུང་ཞིང་གསོག་འཇོག་ལ།།
ཕྱོགས་མཐུན་འབྱུང་ཕྱིར་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་གནང༌།།
ཞུ་བར་འཆང་འབྲལ་ཉེས་གསུངས་ཡི་གེ་ནོར།།
ཞེས་པས་དགེ་ཚུལ་ཕ་དང་།དགེ་ཚུལ་མ་དང་།དགེ་སློབ་མ་གསུམ་ལ་ལྟུང་མེད་ཇི་ཙམ་འཇོག་ཚུལ་འཆད་ལ།དེ་ལ་དགེ་ཚུལ་ཕ་ལ་ནི།དགེ་
སློང་ཕའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ནས་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་
བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་ཏེ། སྤང་ལྟུང་གི་ནང་ནས༌།༡གོས་དང་༢ལྷུང་བཟེད་
ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གཉིས་དང༌།༣ཆོས་གོས་ཞག་གཅིག་འབྲལ་ལྟུང་དང༌།
༤ དགོན་པ་བའི་འབྲལ་ལྟུང་དང༌།༥ཟླ་འཇོག་དང༌། ༦གསོག་འཇོག་བྱེད་
པ་བཅས་དང༌།ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པའི་ནང་ནས།༧གཞན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་རེག་པ་དང༌།༨མེ་ལ་རེག་པ་དང༌། ༩ས་རྐོ་བ་དང༌།༡༠ སྤང་ཟ་དང༌།༡༡ བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་དང༌།༡༢གསོག་འཇོག་ཟ་བ་དང༌།༡༣སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང༌།༡༤ས་བོན་འཇོམས་པ་དང༌།༡༥ནུབ་ལྷག་ཉལ་བའི་

ཕྱེད་དང༌། ༡༦ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བ་དང༌།ཉེས་བྱས་ཀྱི་ནང་

56

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནས།༡༧ཤིང་ལ་འཛེགས་པ་དང༌།༡༨རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་གཉིས་

བཅས་སྡོམ་བསྡུས་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ནང་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་
དང་ས་བོན་འཇོམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ཡང་། འདིར་སོ་སོར་

འདྲེན་པ་ནི།དགེ་སློབ་མའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་གི་ནང་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་
ཟུར་དུ་བགྲངས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།
སྐབས་འདིར།ཀུན་མཁྱེན་ལྔ་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་
མདོག་ཤོག༩༢ལས།ལས་ལ་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་བའི་ལྟུང་བ་ཡང་མེད།
ཅེས་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་ལ་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅུ་དགུ་གསུངས་ལ།ལས་གྲལ་
ནས་མི་སྨྲ་འགྲོ་བགྲངས་ན་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་མི་བགྲངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
དཔྱད་པར་བྱའོ།།དགེ་ཚུལ་མ་ལ་དགེ་སློང་མའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་སུམ་
བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ཡི་ནང་ནས་ལྟུང་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཡོད་ལ།
དགེ་སློང་མ་ལ་དགོན་པ་བའི་འབྲལ་ལྟུང་གི་བཅས་པ་མེད་པས་དེ་དོར་བའི་
སྔར་གྱི་བཅུ་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ།ཆོས་གོས་རྙེད་པའི་ཉི་མ་དང་པོ་ལ་བྱིན་གྱིས་
མ་བརླབས་པ་དང༌།ཟླ་བ་ཕྱེད་ལ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་དང༌།རང་གིས་

བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་པ་དང༌།ཁྱིམ་པའི་ཡོས་སོགས་རྗེན་པར་
འཚོད་པ་སྟེ་བཞི་བསྣན་པས་ཉེར་གཅིག་གོ།དགེ་སློབ་མ་ལ་དགེ་སློང་མའི་

སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ནས་ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་

57

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ།དགེ་ཚུལ་མའི་ལྟུང་མེད་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ནས་གཞན་གྱིས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་དང་། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་།གསོག་འཇོག་བྱས་པ་ཟ་བ་དང་།རྩ་སྔོན་གཅོད་པ་དང་།ས་རྐོ་བ་སྟེ་ལྔ་ནི།རྗེས་མཐུན་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པས་དགེ་སློབ་མ་ལ་བླངས་འདས་སུ་འགྱུར་ལ།གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་འབྱུང་བས་དེ་དྲུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་
ནི་ལྟུང་མེད་དོ།།མདོར་ན།རྗེས་ཆོས་དྲུག་གི་ནང་ནས་འདོམས་ཀྱི་སྤུ་བྲེག་པ་དེ་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ལྔ་ནི་དགེ་ཚུལ་ཕ་དང་མ་ལ་ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་
ཡང་དགེ་སློབ་མ་ལ་བླངས་འདས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།
ལྟུང་མེད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་
ན།དགེ་ཚུལ་ཕ་ལ་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བགྲངས་མི་རིགས་པར་
ཐལ།སྐབས་འདིར་དགེ་ཚུལ་ཕ་ལ་ལྟུང་མེད་ཇི་འགྱུར་བརྩི་བ་དེ་དགེ་སློང་
ཕའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ནང་ནས་ཇི་ཙམ་དགེ་ཚུལ་
ལ་ལྟུང་མེད་འགྱུར་ཚུལ་བརྩི་བ་གང་ཞིགདགེ་སློང་ཕའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་
བའི་ནང་ནས་འདྲེན་ན་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྐྱེ་བ་
གཅོད་པ་དང་།ས་བོན་འཇོམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས་ལན་གདབ་པར།དགེ་སློང་ཕ་ཡི་སྡོམ་བསྡུས་
ཀྱི་ལྟུང་བའི་ངོ་གྲངས་ནས་བརྩིས་ན།དགེ་ཚུལ་ཕ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང་།

58

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ས་བོན་འཇོམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་
ཡིན་ཀྱང༌། འདིར་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོར།སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང་།ས་བོན་
འཇོམས་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་བགྲངས་པ་ནི་དགེ་
སློབ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་བླངས་འདས་དང་།ས་བོན་འཇོམས་པ་ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་པས་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འདྲེན་
ནོ།།ཞེས་ཟེར་རོ།།ཡང་ཁ་ཅིག་གིས།དགེ་སློབ་མ་ལ་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་
བཅོ་ལྔར་འདྲེན་མི་རིགས་པར་ཐལ།དགེ་སློབ་མ་ལ་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅུ་
བཞིར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།ལྟུང་བྱེད་ནས་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང༌།ཉེས་
བྱས་ནས་རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་གཉིས་ཀ་བླངས་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།རྗེས་ཆོས་དྲུག་འདྲེན་པ་ན།ཀརྨ་ཤཱ་ཏམ་ལས།རྩ་སྔོན་དག་ཀྱང་གཅད་
མི་བྱ།།ཞེས་འབྱུང་ཞིང༌།འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལས།
གསེར་ལ་བཟུང་བར་མི་བྱ་ཞིང༌།།

འདོམས་ཀྱི་སྤུ་ནི་བྲེག་མི་བྱ།

བྱིན་ལེན་མ་བྱས་བཟའ་མི་བྱ།།

གསོག་འཇོག་བྱས་པ་བཟའ་མི་བྱ།།

རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་མི་བྱ།།
ས་ནི་རྐོ་བ་མི་བྱ་བ།།

59

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རྗེས་མཐུན་ཆོས་ནི་རྣམ་དྲུག་སྤོང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོའི་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་
དང་བཅོ་བརྒྱད་གྲངས་འདྲེན་ནང༌།སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང་།རྩ་སྔོན་མི་གཙང་
འདོར་གཉིས་ཀ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ་ལན་དུ།ལ་ལས།རྗེས་ཆོས་
དྲུག་འདྲེན་པ་ན།འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས།སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་འདྲེན་ན་རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་མི་འདྲེན་ཞིང༌།རྩ་སྔོན་མི་གཙང་འདོར་བ་འདྲེན་ན།
སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་མི་འདྲེན་ལ།སྐབས་འདིར།སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་འདྲེན་པའི་དབང་

དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལྟར་མ་རྫོགས་གསུམ་ལ་ལྟུང་མེད་ཇི་ལྟར་

འགྱུར་བ་བཤད་ཟིན་ནས།དེ་གསུམ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་
འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ཡི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་མདོས།།
རྫུན་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་ཕམ་གཞན་གཉིས།།
ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་མ་བསྒྱུར་གོས་དང་ཆང༌།།
བླངས་འདས་ཉེར་གཉིས་ལྟུང་མེད་རྣམས་དང་བཅས།།
སྡོམ་བསྡུས་སུམ་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དགུ་མ་གཏོགས།།
ཉིས་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ།།

60

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པ་སྟེ།དགེ་ཚུལ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་

ང་གསུམ་ནང་ནས།ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་སྟེང༌།དགེ་ཚུལ་ལ་བླངས་འདས་སུ་འགྱུར་བ་ལ།རྫུན་བཅུ་གསུམ་དང༌། སྲོག་གཅོད་བཞི་དང༌།ཕམ་པ་
གཞན་གཉིས་ཏེ་བཅུ་དགུའི་སྟེང་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང༌།ཉམས་པ་གསུམ་གྱི་
ནང་ནས་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་འཆང་བ་ཁ་དོག་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་འཆང་བ་དང༌།ཆང་འཐུང་བ་སྟེ་གསུམ་བསྣན་པས་ཉེར་གཉིས་ཏེ་སོ་དགུ་འདོར་བའི་ལྷག་མ་
ཉིས་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་ནི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ་ཞེས་སོ།།ཕྱོགས་མཐུན་
དངོས་བཤད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུ་ན་གཞི་བཅུ་ཊཱིཀྐ་ལས།།

རྟགས་དང་སློང་དང་སྣོད་དང་ནི།།

ལོངས་སྤྱོད་འཕྱར་གཡེང་འདོད་པ་དང༌།།གནོད་པ་དང་ནི་གནས་པ་དང༌།།
མ་གུས་མི་སྦྱོང་གཞི་ལས་བྱུང༌།།

ཞེས་གསུངས་བླངས་འདས་བཅུ་ཡི་ཕྱོགས་མཐུན་ཏེ།ཞེས་པ་སྟེ།དེ་
ལ་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་རྣམས་བསྡུ་ན་འདིར་ཊཱིཀྐ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་གཞི་བཅུའི་བླངས་འདས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལ་གཞི་བཅུ་

61

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང༌།བླངས་འདས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ངོས་འཛིན་བཅས་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་པའི་རྟགས་མཐུན་རྔ་བལ་སྐྲ་བྲེག་ཉེས།།
ཞེས་པས་རྟགས་དང་ཞེས་པའི་བླངས་འདས་ནི་ཁྱིམ་པའི་རྟགས་
བླངས་པ་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ནི་རྔ་བལ་སོགས་ལས་
བྱས་པའི་གོས་འཆང་བ་དང༌། སྐྲ་རིང་པོར་འཇོག་པ་དང༌། བྲེག་ཚུལ་མི་
ལེགས་པ་བཅས་ཡིན་ནོ།།སློང་དང་ཞེས་པའི་སློང་བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་

བླངས་འདས་ནི།འདོད་པས་རང་དོན་གསེར་དངུལ་སོགས་བཙལ་ཏེ་ལེན་
པ་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ནི།ཟས་བསོད་པ་སློང་བ་དང༌།
སྤགས་སློང་སོགས་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
རང་དོན་རིན་ཆེན་སློང་མཐུན་བསོད་སྤགས་པ།།
ཞེས་སོ།།སྣོད་དང་ནི།ཞེས་སྣོད་ཀྱི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་
ནི་རིན་ཆེན་གྱི་ཁབ་རལ་འཆང་བ་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་བ་སོའི་

ཁབ་རལ་འཆང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།

62

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རིན་ཆེན་ཁབ་རལ་ཕྱོགས་མཐུན་བ་སོ་སོགས།།ཞེས་སོ།།ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་ཀྱི་ཉེས་
བྱས་ནི་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང་ཆང་འཐུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་
ཉེས་བྱས་ནི་སྒོག་བཙོང་ཟ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
ཕྱི་དྲོའི་ཟས་དང་ཆང་འཐུང་སྒོག་བཙོང་སོགས།།
ཞེས་སོ།།འཕྱར་གཡེང་དང༌།ཞེས་འཕྱར་གཡེང་གི་གཞི་ལས་གྱུར་
པའི་ཉེས་བྱས་ནི་གར་སོགས་དང་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱོགས་
མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ནི་ཆུ་ལ་རྩེ་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
གར་སོགས་ཁྲི་སོགས་ཕྱོགས་མཐུན་ཆུ་ཡིས་རྩེ།།
ཞེས་སོ།།འདོད་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་ནི་མི་ཚངས་

སྤྱོད་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་ནི་འབྱིན་པ་དང་།འཁྲིག་ཚིག་
སྨྲ་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
མི་ཚངས་སྤྱོད་མཐུན་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་སོགས།།ཞེས་སོ།།གནོད་པ་དང༌།ཞེས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་

63

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ནི་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་དབྱེན་སོགས་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་
བྱས་ནི་བརྡེག་གཟས་སོགས་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
སྲོག་གཅོད་དབྱེན་སོགས་ཕྱོགས་མཐུན་བརྡེག་གཟས་སོགས།།
ཞེས་སོ།།གནས་དང༌།ཞེས་པའི་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་འགྲོགས་
པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ནི།དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་
གནས་པ་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་ཁྱིམ་པ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲེས་
པ་ཡིན་ནོ།།
སྡོམ་ལས།
གནས་དབྱུང་གནས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཁྱིམ་སོགས་དང༌།།
ཞེས་སོ།།མ་གུས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་ནི།མཁན་

པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ལ།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་
བྱས་ནི་རྒན་པ་སོགས་ལ་མ་གུས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
མཁན་པོར་མ་གུས་ཕྱོགས་མཐུན་རྒན་པ་སོགས།།
ཞེས་སོ།།མི་སྦྱོང་གཞི་ལས་བྱུང་ཞེས་མི་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པ་
ནི།གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་གནས་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ།

64

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
མི་སྦྱོང་ཕྱོགས་མཐུན་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱེད་སོགས།།

ཞེས་སོ།།སྐབས་འདིར་བླངས་འདས་བཅུར་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་
དཔྱད་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།འདིར་བསྟན་པའི་བླངས་འདས་བཅུར་
བགྲངས་པའི་ནང་ནས།གནས་དང༌།ཞེས་པའི་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་ལྷན་
གཅིག་གནས་པ་དེ་དང༌།མི་སྦྱོང་ཞེས་པས་བསྟན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང༌།
དབྱར་གནས་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན།བླངས་འདས་སོ་དྲུག་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་གྱི་བླངས་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདིར་བཤད་པའི་
རྟགས་སོགས་གཞི་བཅུ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་བཅུ་པོ་དེ་བླངས་འདས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་གཉིས་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་པོ་གང་ཡང་
མིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས། རྟགས་དང་སློང་དང་སྣོད་དང་ནི།།ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཉེས་པའི་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་དང་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་
ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་ངོས་བཟུང་བ་
ཡིན་གྱི།འདིར་བཤད་པའི་གཞི་བཅུ་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་བཅུ་

འཇོག་མི་དགོས་སོ།།ཞེས་ལན་འདེབས་བྱེད།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།ལན་

འདེབས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།འདིར་བཤད་པའི་གཞི་བཅུ་ལས་གྱུར་
པའི་བླངས་འདས་བཅུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་

65

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བ་སྤྱིར་བསྟན་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༢ལས།བླངས་འདས་བཅུ་དང་ཕྱོགས་
མཐུན་པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡོད་དེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གནས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པ་དང༌།མི་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་

ལྟུང་བའི་ངོས་འཛིན་སྐབས་སུ་ཡང༌།དེ་ཉིད་ལས།དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་ནི་གནས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་དང་

ཕྱོགས་མཐུན་ཞེས་དང༌།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་ནི།མི་སྦྱོང་
བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཟེར།དེ་ལ་ལན་འདེབས་པར།ལ་ལ་ན་རེ།གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཁོ་རང་བླངས་འདས་མིན་

གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཡིན་ལ།དེ་ཉིད་བླངས་འདས་གང་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་
འཇོག་པའི་གནས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་དངོས་ནི།སྡོམ་པ་
མཐའ་དག་ཉམས་པའི་བླངས་འདས་ལ་འཇོག་ལ།དེ་ནི་ཕམ་འདྲ་བཞིའི་ལྟུང་
བ་ལ་བྱེད་དེ།དགེ་ཚུལ་ལ་ཕམ་འདྲ་བྱུང་ན་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ཕམ་འདྲ་འཆབ་བཅས་དང་འཆབ་མེད་ཅི་རིགས་པས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་
བཞིན་དུ།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་ནི་བླངས་འདས་སུ་མི་འཇོག་
གི དེ་གཉིས་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ལ།དེ་ཉིད་བླངས་འདས་གང་

དང་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འཇོག་པའི་བླངས་འདས་ནི་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་

66

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པའི་བླངས་འདས་ལ་བྱེད་ཅིང༌།དེ་ནི་གོང་སྨོས་ཕམ་འདྲའི་ལྟུང་བ་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།གནས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང༌།མི་སྦྱོང་
བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་པའི་

བླངས་འདས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཁུངས་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༨༩ལས།(གནས་ནས་ཕྱུང་བ་དང་འགྲོགས་པ་སྟེ།སྡོམ་པ་
མཐའ་དག་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ།།)ཞེས་དང༌།
(མི་སྦྱོང་བ་ནི།གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་དང༌།གནས་ལ་མི་

བརྟེན་པ་སྟེ།སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ།།)ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར་བ་དང༌།ཡང་ལ་ལས།གནས་ནས་དབྱུང་བ་
དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དང༌།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་སོགས་མི་བྱེད་པ་
དང་གཉིས་བར་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་ནི་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་པའི་

བླངས་འདས་ཡིན་པས་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ལ་འཇོག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་
བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
སྐབས་འདིར།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་འདུལ་

བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག ༡༢ལས།བླངས་འདས་བཅུ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་
པའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡོད་དེ།ཞེས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྟགས་དང་སློང་དང་སྣོད་དང་ནི།།ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བླངས་འདས་བཅུ་དང་དེ་

67

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དག་རེ་རེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་བྱས་འཇོག་ཚུལ་གསུངས་ལ།གཞི་

བཅུས་བསྡུས་པའི་བླངས་འདས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་སླ་ཡང༌།
གནས་དང༌།མ་གུས་པ་དང༌།མི་སྦྱོང་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་ངོས་

འཛིན་དཀའ་བས་དེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡིག་ཆ་སོ་སོས་ཇི་ལྟར་བཞེད་
ཚུལ་ནི།དེ་ལ།པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༣ལས།
དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་སོགས་ནི་གནས་པའི་གཞི་ལས་

གྱུར་པའི་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན།དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མ་གུས་པ་སོགས་ནི་མ་གུས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་
མཐུན།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མི་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་

བླངས་འདས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག ༢༥༠
ལས།གནས་པའི་གཞི་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་འདས་ནི།དགེ་འདུན་གྱིས་
གནས་ནས་དབྱུང་བའི་མཚན་མི་མཐུན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའོ།།དེའི་

ཕྱོགས་མཐུན་ནི་ཁྱིམ་པ་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཡུན་

རིང་གནས་པ་ལྟ་བུའོ།།དགུ་པ་མ་གུས་པའི་གཞི་ལས་བླངས་འདས་ནི་

མཁན་སློབ་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་མ་གུས་པ་བྱེད་པའོ།།དེའི་ཕྱོགས་
མཐུན་ནི་གྲོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་མ་གུས་པའོ།།

68

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
བཅུ་པ་མི་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལས་བླངས་འདས་ནི་གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་གནས་
དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་དང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་འདུག་པ་ལྟ་བུའོ།།
དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནི་དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་མ་སྲུང་བ་དང་དབྱར་རལ་བར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།།ཞེས་གསུངས་པས།མཚན་མི་མཐུན་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་

པ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་མ་གུས་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་དགག་དབྱེ་མི་

བྱེད་པ་རྣམས་བླངས་འདས་སུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ།།
ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བ་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་
ཕྱོགས་ཤོག༡༥ལས།གཞི་བཅུ་ལ་བླངས་འདས་བཅུ་ཡོད་ཅིང༌།ཕྱོགས་
མཐུན་ཐམས་ཅད་དེ་བཅུའི་ཕྱོགས་མཐུན་བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུང་
འདུག་པས་སྐབས་འདིར་བླངས་འདས་ལ་གཞི་བཅུ་ལས་གྱུར་པའི་བླངས་

འདས་བཞག་ནས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་བླངས་འདས་བཅུ་པོ་
ཅི་རིགས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་འཇོག་ཚུལ་བཞེད་དམ་སྙམ་ཡང༌།བླངས་འདས་བཅུ་པོའི་ངོས་འཛིན་སྐབས་དེར་ཞལ་གསལ་མི་འདུག་པས་མཁས་

པའི་གསུང་རྒྱུན་ཇི་ཡོད་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
ཀུན་མཁྱེན་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཤོག ༩༣ལས།གནས་པའི་ལ།འགྲེལ་ཆེན།བུད་མེད་དང་ཉལ་བ་
བླངས་འདས་དང༌།བསྙིལ་བ་དང་།ཁྱིམ་པ་མུ་སྟེགས་སོགས་དང་ཉལ་བ་

69

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བྱེད་ལ།འོད་ལྡན།སྔ་མ་མི་ཚངས་སྤྱོད་དང༌།ཕྱི་མ་སྡོམ་པ་
མཐའ་དག་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ།།མ་གུས་པའི་ལ།

འགྲེལ་ཆེན།དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མ་གུས་པ་བླངས་འདས་དང༌།མཁན་སློབ་སོགས་ལ་མ་གུས་པ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་འཆད་ཅིང༌།འོད་ལྡན།གནས་ལ་
མ་གུས་པ་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་ཉམས་པའི་དང༌། མཁན་པོ་ལ་མ་གུས་པ་
མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང༌།གང་ཟག་གཞན་ལ་མ་
གུས་པ་ནི་མཁན་པོ་ལ་མ་གུས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ།།མི་སྦྱོང་བ་ལའང༌།
འགྲེལ་ཆེན།གསོ་སྦྱོང་།དགག་དབྱེ་སོགས་མི་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བསླབ་པ་
འདྲལ་བ་བླངས་འདས་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ལ་གཡེལ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བཞེད་ལ།འོད་ལྡན་ནི།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཕྱོགས་
མཐུན་དུ་བཞེད་ལ།ཞེས་གསུངས་ལ།དེ་ཡང་གོང་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དང༌།འོད་ལྡན་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་བཀོད་པར་མཛད་པ་ལྟར། རྟགས་སོགས་བཅུའི་
ནང་ནས་གནས་པ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་

གནས་པ་ཞེས་པའི་བླངས་འདས་དང་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་ཁྱིམ་པ་མུ་
སྟེགས་པ་སོགས་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་འཇོག་ཅེས་གསལ་ཡང་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དགེ་ཚུལ་བླངས་འདས་སུ་འཇོག་དཀའ་བས་དཔྱད་དགོས་པ་དང༌།འོད་ལྡན་ལྟར་ན།གནས་པ་ཞེས་པ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ལ་སྦྱར་ཡང༌།དེ་

70

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནི་རྟགས་སོགས་བཅུའི་ནང་ནས་འདོད་པའི་གཞི་ལ་སྦྱར་ཟིན་པས་དེ་དང་
བཟློས་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ།།
མ་གུས་པའི་གཞི་ཞེས་པ།འགྲེལ་ཆེན་མཆོག་གསུམ་ལ་མ་གུས་པའི་
བླངས་འདས་དང༌།དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་མཁན་པོ་སོགས་དང་རྒན་པ་ལ་མ་
གུས་པ་ལ་འཆད་ཀྱང༌།མཆོག་གསུམ་ལ་མ་གུས་པ་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་ནང་མེད་པས་དཔྱད་དགོས། མི་སྦྱོང་བ་ལ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་
སོགས་མི་བྱེད་པའི་བླངས་འདས་ལ་བཞེད་ཀྱང༌།དེ་ཡང༌།བླངས་འདས་སོ་
དྲུག་ནང་མེད་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།པཎ་

ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༢ལས།ངོ་བོའི་དབང་དུ་
བྱས་ན།ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་དང་མཐུན་པ་གསུམ་གང་རུང་གིས་མཐུན་ཞིང་

དངོས་སུ་ཁས་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཞིག་ལ་

འཇོག་པའི་ཕྱིར།མཐུན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།དགག་བྱ་ཉེས་དམིགས་མཐུན་

པ།སྦྱོར་བ་རྗེས་སྒྲུབ་མཐུན་པ།རྒྱུད་པ་རྒྱུར་འགྲོར་མཐུན་པ་དང་གསུམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་རྣམས་བསྡུ་ན།སྡོམ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང༌།བར་མ་ཉམས་པའི་

ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་སུ་དང༌།ཡང་སྡོམ་པ་སོ་སོ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་
དང༌།མཐའ་དག་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་སུའང་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ།

71

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༨༩ལས།གཉིས་པ་བསྡུ་བ་ནི།སྡོམ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་
མཐུན་དང་།བར་མ་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་སུ་འདུས་ལ།སོ་སོར་
ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་དང་།མཐའ་དག་ཉམས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གཉིས་

སུའང་འདུས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གོང་དུ་སྡོམ་ལས།ཉམས་མ་ཆགས་དང་མ་རྫོགས་བསླབ་སྦྱིན་ལ།།ཅི་འགྱུར་གསུམ་མོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ཉམས་པ་དང་མ་ཆགས་པ་ལ་ཅི་འགྱུར་དང་མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་
གསུམ་ལ་ཅི་འགྱུར་བཤད་ཟིན་ནས།བསླབ་སྦྱིན་ལ་ཅི་འགྱུར་འཆད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་ལས།བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་
དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ༌།།དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་
པའི་མདོ་ཚན་བཞིས་བསྟན་ནོ།།
དེ་ལ།མདོ་ཚན་དང་པོས་བསླབ་སྦྱིན་གྱིས་ལྟུང་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་
དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་གཏོགས་སྡེ་ལྔ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པ་རྣམ་དག་དང་འདྲ་ཞེས་བསླབ་སྦྱིན་ལ་ཅི་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ལ།མདོ་ཚན་ཕྱི་མ་
གསུམ་ནི་དེའི་ཞར་ལ་འཕྲོས་པ་སྟེ།དེ་ཡང༌།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་
ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་པས་བསླབ་སྦྱིན་དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་གི་ཡུལ་ལ་

བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་ནོ།།ཞེས་པ་དང༌།དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པས་བསླབ་སྦྱིན་དེ་བསླབ་སྦྱིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་

72

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བསྙེན་རྫོགས་དང་ལྡན་ཞེས་པ་དང༌།དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པས་བསླབ་སྦྱིན་དེ་དགེ་སློབ་མའི་ཡུལ་ལའང་བསྙེན་པར་
མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་པ་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ།བསླབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་མདོ་
འདི་ཚིག་བསྐྱུངས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༩༡ལས།འདི་ནི་ལུང་ཞུ་བ་
ལས།ཇི་ལྟར་དགེ་སློང་ལ་མཐར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་ལ་ཡང་མཐར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་གསུངས་པ་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའོ།།མདོ་ཚན་དང་པོ་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
སྡོམ་ལས།
བསླབ་སྦྱིན་འདྲ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང༌།།

ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ཡང༌།བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་གིས་ལྟུང་བའི་གཞི་ལ་

ཞུགས་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟུང་བ།འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་དང༌།ལས་གྲལ་
ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བ་དང༌།དགྲ་བཅོམ་བདེན་སྨྲ་གསུམ་མ་གཏོགས་སྡེ་ལྔ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པ་འདྲ་ཞེས་པའོ།།མདོ་ཚན་གཉིས་པ། བསྙེན་པར་མ་
རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་པའི་མདོ་འདི་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས།།

73

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསླབ་སྦྱིན་མ་རྫོགས་ལྡན་ལ་མུ་བཞི་སྟེ།།
རྫོགས་པའི་ལྟུང་མེད་མ་རྫོགས་ལྟུང་བ་བསྐྱེད།།
མ་རྫོགས་བྱ་འགྲུབ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་མིན།།

དང་པོ་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་བྱས་ཞུ་བ་ལས།།བསྔོས་བསྒྱུར་ཚིག་ལ་ཁྱད་དུ་གསོད།།བསླབ་པ་སྤོང་དང་མི་སྨྲ་འགྲོ།།
བཞི་ལ་ན་སྨད་དངོས་སུ་གསུངས།།
དེ་མཚུངས་གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
དམིགས་བསལ་སྐུར་འདེབས་གསུམ་འཆབ་བརྗོད།།བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་བྱས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད།།
གཉིས་པ་མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི།།
ལྟུང་བཞི་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་བྱས་ན།།
རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དེ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་གཉིས།།

ཞུ་ཆུང་ནས་གསུངས་བསྟན་བཅོས་མཐུན།།ཞུ་ཆེན་ན་སྨད་སྦྱོར་ལ་དགོངས།།
བདེན་སྨྲ་ནུབ་ལྷག་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།

74

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུམ་པ་བྱིན་ལེན་ཆགས་ཤིང་རེག་ན་འཇིག །
བཞི་པ་ཁ་སྐོང་མི་འོས་ཆོ་ག་ཉམས།།
ཁྲི་གདིང་བཅོལ་ཡུལ་དུས་མིན་གྲོང་འགྲོའི་ཚེ།།
བསླབ་སྦྱིན་སྨྲ་ཡུལ་མི་རུང་ཞུ་བར་གསུངས།།

ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་ཡུལ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་ངོ༌།།
ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ནི།གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་
པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མུ་བཞི་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང་

མདོར་བསྡུས་ཀྱང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་དེ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མུ་བཞི་སྟེ།དགེ་སློང་རྣམ་དག་གིས་དགེ་སློང་ཡུལ་
དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན།བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་དགེ་སློང་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནས་བསྙེན་པར་མ་
རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌།དགེ་སློང་རྣམ་དག་གིས་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་
བྱས་ནས་མ་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་

མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌།བསླབ་བྱིན་གྱིས་རྣམ་དག་ལ་བྱིན་ལེན་སོགས་མ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན།དེ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་མ་རྫོགས་པ་དང་
ལྡན་པ་དང༌།བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་མི་འོས་པས་རྫོགས་

75

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་པ་སོགས་མི་འགྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བསྙེན་པར་
མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པའོ།།
དེ་ལ།དགེ་སློང་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པའི་ནང་
ནས།དམིགས་བསལ།གཞི་མེད་དང་།བག་ཙམ་དང༌།ལྷག་མའི་སྐུར་
འདེབས་དང༌།ཕམ་པ་འཆབ་བརྗོད་གཉིས་ཏེ་ལྔ་ཕུད་པའི་ལྷག་མ་བཞི་བཅུ་

ཞེ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་བསླབ་སྦྱིན་སོང་ན་རྫོགས་པ་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མི་སྐྱེ་ལ།བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟུང་བ་གོང་སྨོས་ལྔ་པོ་དེ་དག་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དེ།འདིར་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
གཞི་མེད་དང་བག་ཙམ་སྐུར་འདེབས་འཇོག་ཚུལ་ནི་དོན་ལ་ཕམ་པས་གོས་ཀྱང་སྐུར་བ་འདེབས་པ་པོས་དེས་མ་གོས་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཕམ་པས་གོས་སོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་འཇོགའོན་ཀྱང༌།ལྷག་མས་གོས་ཀྱང་བསླབ་སྦྱིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པས་ལྷག་མའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བསླབ་སྦྱིན་
ཡོད་ཚུལ་དཔྱད་དགོས་སོ།།དེ་ལ་ལུང་ཞུ་བ་ལས།བསྔོས་བསྒྱུར་དང༌།ཚིག་ལ་ཁྱད་གསོད་དང༌།བསླབ་པ་སྤོང་བ་དང༌།ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་འགྲོ་
བ་བཞི་ལ་བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་སྨད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་
གསུངས་ལ།དེ་བཞིའི་ལྷག་མ་དགེ་སློང་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
གཉིས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་རོ།།མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་

76

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནི།མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདོན་པ་དང༌།གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་དང༌།
ཆོས་ཏེ་བདེན་སྨྲའི་ལྟུང་བྱེད་དང༌།ནུབ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ལ་

བསླབ་སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ལྟུང་བ་དེ་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་ལུང་ཞུ་བ་ལས།འདོན་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་གཉིས་བསླབ་

སྦྱིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་བདེན་
སྨྲ་དང་ནུབ་ལྷག་ཉལ་བ་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།
མདོ་ཚན་གསུམ་པ།དེ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།མདོ་
དེའི་དོན་ནི།བསླབ་བྱིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བསླབ་བྱིན་སོང་ན་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་
པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།
སྡོམ་ལས།
དེ་ལ་མིན་སོགས་ཕན་ཚུན་མ་ངེས་ཏེ།།
བསླབ་བྱིན་འབའ་ཞིག་ཚོགས་ལ་མུ་བཞི་པོ།།
སྔ་མ་ལས་ལྡོག་དང་པོ་དངོས་སུ་གསུངས།།
ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན།།

ཞེས་པ་སྟེ།བསླབ་བྱིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བསླབ་བྱིན་སོང་བ་ན།རྫོགས་པའི་

ལྟུང་བ་སྐྱེས་པ་དང༌།མ་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་མི་སྐྱེ་པ་དང༌།མ་རྫོགས་པའི་བྱ་

བ་མི་འགྲུབ་ལ།རྫོགས་པའི་བྱ་བ་འགྲུབ་པའོ།།མདོ་འདི་ཡང་གཉིས་ཚོགས་

77

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ཡིན་ཏེ།མུ་དང་པོ་བསླབ་བྱིན་གྱི་ཡུལ་ལ་བསླབ་བྱིན་སོང་བ་ན་རྫོགས་པའི་

ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པ་འདི་ལུང་ལས་སོ་སོར་གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་གཅིག་ཏུ་

བསྡུས་ཤིང༌། མུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༣ལས།དེ་བཞིན་དུ།བརྡེག་པ་དང༌།གཟས་པ་
དང༌།འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌།བསྐྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཡུལ་

བསླབ་པ་བྱིན་པ་ལས་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེས་པར་ལུང་ལས་གསུངས་སོ།།ཞེས་དང༌།ཕྱི་མ་མུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལུང་ནི་མདོར་བསྡུས་སོ།།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།མདོ་ཚན་བཞི་པ།དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་སློབ་མ་ལ་ཡང་ཞེས་མདོ་ཚན་དེས།།
དགེ་སློབ་མ་ལ་བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་མ།།
བསྙེན་པར་རྫོགས་ལྡན་གསོག་འཇོག་རྒྱུ་ལྔས་འགྱུར།།
ཞེས་པ་སྟེ།དགེ་སློབ་མའི་ཡུལ་ལ་བསླབ་བྱིན་དགེ་སློང་མ་སོང་བ་ན་
བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།དེ་ལྟར་བསླབ་པའི་

ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ནས།བསམ་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ནི།མདོ་ནི།འགྲོ་
བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལ་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལའོ།།ཞེས་

78

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་འདི་ཡིན་ལ། མདོ་འདིས།གནས་སྐབས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་དང༌།
སྐབས་དོན་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས།དང་པོ་ལུས་
ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་ཚུལ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།མདོ་འདིས།ཕམ་ལྷག་དང་པོ་
གཉིས་དང༌། མ་བྱིན་ལེན་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་སྟེ་ལྟུང་བ་བདུན་པོ་དེའི་

དངོས་གཞི་སྐྱེ་བ་ལ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་མི་དགོས་པས།ལྟུང་བ་བདུན་
པོ་དེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་རྟེན་དགེ་སློང་རང་ཉིད་ལུས་འགྲོ་བ་
གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ཏེ་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་ཀྱང༌། དགེ་སློང་གི་འདུ་

ཤེས་ཡོད་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་འབྱུང་ཞེས་བསྟན་ལ།དེའི་ཤུགས་ལ་ལྟུང་

བ་བདུན་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་ལྟུང་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་དགེ་སློང་རང་ཉིད་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༥ལས།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་སྲོག་གཅོད་བཞིའི།།

ལྟུང་བ་རྫོགས་གསུངས་མདོ་འདིར་བསྡུས།།
རྐུ་དང་འབྱིན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་ཞུ་བའི་སྐབས་སུ།མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་སྲོག་
གཅོད་བཞི་སྟེ་ལྔ་ཡི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་ལུས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཀྱང་དགེ་

79

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ལྟུང་བ་དེ་དག་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ཅེས་སོ་སོར་
གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང༌།མ་བྱིན་ལེན་དང་ཁུ་བ་འབྱིན་
པ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན་དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་རོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ་རྟེན་ལུས་
ཐ་མལ་དུ་གནས་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ལ་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་

བྱིན་ལེན་དང་མི་ཚངས་སྤྱོད་གཉིས་ཏེ་དྲུག་དང༌།དེའི་སྟེང་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་སྟེ་
བདུན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྟུང་བ་བདུན་པོ་དེས་
མཚོན་པའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ།རྟེན་
ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་
བ་སྤྱིར་བསྟན་ཐད་ཤོག༥༣ལས།སྔ་མ་དག་ཕམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་མ་

བྱིན་ལེན་སྲོག་གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་སྟེ་བདུན་ལ་འདྲ་ཟེར་ཡང༌།སྡེ་ལྔ་ཕལ་
མོ་ཆེའི་རྟེན་དུ་འདྲ་སྟེ།ཞེས་དང༌།ལྔ་བཅུ་པར།ཕམ་ལྷག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་
ལ་ན་སྨད་པ་མེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ་རྟེན་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཡན་ལག་
ཏུ་དགོས་པ་ནི།རིན་ཕྲེང་དེའི་འཕྲོ་ལས།འོན་ཀྱང་བལ་ཐོག་པ་དང་ས་བོན་

80

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཇོམས་པ་དང་སྐྱེ་བ་འཇོམས་པ་ལ་སོགས་གཟུགས་བསྒྱུར་ཙམ་གྱིས་
དགག་བྱ་མི་རྫོགས་པ་རྣམས་ལ་ན་སྨད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན།
སྡེ་ལྔ་ཕལ་ཆེ་བའི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལ་རྟེན་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་དང༌།བལ་ཁུར་བ་དང་ས་བོན་སྐྱེ་འཇོམས་སོགས་
ཉུང་ཤས་ཤིག་གི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལ་རྟེན་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སོ།།ཞེས་ཟེར་རོ།།
དེ་ལ།འགའ་ཞིག་ན་རེ།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།ལྟུང་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་མི་དགོས་ཞེས་འདོད་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།རྟེན་ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེ་བའི་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༥ལས།དེ་ཡང་ལུང་ཞུ་བ་ལས།(རྫུ་འཕྲུལ་
གྱིས་ལུག་གི་བལ་ཁུར་ན་ཅི་འགྱུར།ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ།)
བལ་འཁུར་སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་དང༌།།
དོན་མཐུན་དང་ནི་སྦེད་དང་བཞི།།

རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱས་ན་སྨད་གསུངས།།
ལུས་མི་སྣང་བར་བྱས་ན་ལུང་ཞུ་བ་ལས།ཕམ་(དགེ་སློང་གིས་

81

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྔགས་སམ་སྨན་གྱིས་བདག་ཉིད་མི་སྣང་བར་བགྱིས་ཏེ་མི་ཆོས་བླ་མ་སྨྲས་
ན་ཅི་འགྱུར།སྦོམ་པོར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ།) (ཕམ་)རྫུན་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌།།
གཞི་མེད་བག་ཙམ་བལ་འཁུར་དང་།།
བདེན་སྨྲ་དོན་མཐུན་གྲུ་དབེན་གཉིས།།

འདུག་གནས་འདུས་ཟ་ཉལ་གཤོམ་གཉིས།།

གཅེར་བུ་བརྡེག་གཟས་ནུབ་ལྷག་དང༌།།སྨྲ་དང་བསྙིལ་བསྡུད་འགྱོད་བསྐྱེད་དང༌།།
རྩེ་དང་ལྷན་ཅིག་དངངས་བྱེད་སྦེད།།
གཞི་མེད་སྐྱེས་མེད་རྐུ་དང་ཉན།།
མི་སྨྲ་མ་གུས་དུས་མིན་འགྲོ།།
ཟས་བཅས་སྐྱ་རེངས་ད་གདོད་དང༌།།སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི་རྣམས་ཏེ།།
དེ་ལྟར་ལྟུང་བྱེད་བཞི་བཅུ་ལ།།
ལུས་མི་སྣང་བྱས་ན་སྨད་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།ཕམ་ལྷག་
བཅུ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ།རྟེན་ལུས་ཐ་མལ་

82

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དུ་གནས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།གོང་དུ་མཚོ་ཊཱིཀ་
དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལུང་ཞུ་བ་ལས།འཁྲིག་ཚིག་དང༌།བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་
པ་དང༌།གཞི་མེད་དང༌།བག་ཙམ།དགེ་འདུན་དབྱེན་བཅས་ཀྱི་ལྷག་མ་རྟེན་
ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པས་བྱས་ན་དངོས་གཞི་མི་རྫོགས་པར་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།
སྐབས་འདིར།པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཀྱང༌།
རིན་ཕྲེང་གི་དགོངས་པ་བཞིན་གསུངས་འདུག་པ་དང༌།འོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་
མཆོག་གི་གཞི་སྟོད་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་མཐུན་པར་

གསུངས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
སྐབས་འདིར།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱིར་བསྟན་དབུ་
ཕྱོགས་ཤོག༡༩ལས།དེ་ལྟར་གཟུགས་བསྒྱུར་ཀྱང་བདག་ལ་དགེ་སློང་གི་

འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ཕམ་ལྷག་སོགས་ཕལ་ཆེར་འབྱུང་ལ།ཞེས་དང༌།ཕམ་ལྷག་བཅུ་བདུན་དང༌། སྤང་ལྟུང་དང་པོ་དང༌།ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་པོ་དང༌།
སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བམ་ལྔ་ལས།འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན།དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ན་སྨད་པ་
མེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཕམ་ལྷག་སོགས་ལྟུང་བ་མང་པོ་
ཞིག་ལ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལ་རྟེན་དགེ་སློང་དེ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་མི་

83

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགོས་པར་བཞེད་དོ།།
འདུལ་འཛིན་གྱི་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་ཤོག༦༣ལས།དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་མ་བྱིན་ལེན་དང་ཕམ་ལྷག་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་
བདུན་མ་གཏོགས་པ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་
ལ་ཡུལ་སེམས་ཅན་དེ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང༌།

བདུན་པོ་ལ་ནི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་མི་སྣང་བར་བྱས་པ་ལ་
ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐབས་དོན་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ནི།

སྡེ་ལྔ་ཀུན་གྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བསམ་པའི་

ཡན་ལག་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་གཙོ་བོ་བཞི་དང་བྲལ་དགོས་པ་
འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་ནི།།

འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་འབྱུང༌།།ཤེས་པ་རང་བཞིན་མི་གནས་གང་ཟག་ལ།།

སྡེ་ལྔ་ཕལ་ཆེར་མི་འབྱུང་ན་སྨད་སྐྱེ།།

84

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྨྱོ་འཁྲུགས་དུག་གཟིར་སྤྲུལ་ཚེ་འདུ་ཤེས་མེད།།
ཤེས་པ་རང་བཞིན་མི་གནས་གཙོ་བོ་བཞི།།
གཉིད་མྱོས་སྙོམས་འཇུག་རྒྱལ་བ་ཕལ་པ་སྟེ།།དེ་ཚེ་ཉལ་དང་ཁང་ལྟུང་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།།
གཙོ་བོ་བཞི་ལ་ཁང་པ་གྲུབ་གྱུར་ན།།
ཡན་ལག་གང་ཞིག་མ་ཚང་དཔྱད་པར་བྱ།།
གསོད་བཞི་རྐུ་དང་ཕམ་ལྷག་དང་པོ་ལྟར།།བལ་ཁུར་སྐྱེ་འཇོམས་མ་གཏོགས་ཕལ་ཆེར་ལ།།སྤྲུལ་ཚེ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་དངོས་གཞི་སྐྱེ།།
མེད་ན་ཞེས་སོགས་འདུ་ཤེས་དེ་མེད་ན།།
རྟེན་དུ་མི་རུང་དངོས་གཞི་གསར་སྐྱེ་མེད།།
ཅེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ལ་གཙོ་བོ་བཞི་
དང་ཕལ་པ་བཞི་སྟེ་གཉིས་ལས།གཙོ་བོ་བཞི་ལ་གནས་པ་ལ་ལྟུང་བ་དངོས་
གཞི་སྐྱེས་པ་གཏན་ནས་མེད།ཕལ་པ་བཞི་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟུང་བ་
དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ཡོད་དོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།དགེ་སློང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་པ་ན།རང་ཉིད་ལ་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་

85

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེ་ཡང༌།སྦྱོར་ལྟུང་སྐྱེ་ཞེ་ན།མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བྱེད་བཞིན་པའི་དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལ་བཅས་པ་དང་འགལ་
བའི་ལྟུང་བ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།ཁྱོད་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སྦྱོར་ལྟུང་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཁྱོད་ལ་ལྟུང་བའི་བཅས་པ་གང་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཁྱོད་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སྡོམ་ལས།
ལྟུང་བ་གཏན་མེད་ལ་གཉིས་སྨྱོས་པ་སོགས།།
བཅས་རང་ལྟུང་བ་མཐའ་དག་མེད་པ་དང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན།མེད་ན་ནི་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་
པའི་མདོ་འདིས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་སྦྱོར་ལྟུང་ཡང་མི་

སྐྱེ་ལ།སྦྱོར་བའི་ཚེ་དགེ་སློང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་།དངོས་གཞིའི་ཚེ་འདུ་
ཤེས་དེ་མེད་ན།སྦྱོར་ལྟུང་ཡོད་ཀྱང་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་
དུ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ།།གསུམ་པ་ཚིགས་གི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བར།ཚིགས་སྔ་མར་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་དང༌།ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་
སྐྱེས་པ་ལ་སྦྱོར་དངོས་གཉིས་བསླབ་པའི་ཚིགས་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་

86

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་བསྟན་ལ།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༩༩ལས།ལུང་ཞུ་བ་ལས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་མ་གཏོགས་པ་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་

ལྟུང་བ་སྡེ་བཞི་ལ་ཕམ་པའི་རྫུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཅུ་རྩ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་
ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཚིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི།མདོ་འདིས་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་
གྲངས་ཇི་ཙམ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་ཚུལ་ལ།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྡོམ་གྱི་དབུར།བསླབ་ཚིགས་གཅིག་པ་རྫུན་སོགས་བཅུ་ཚན་གཉིས།།

མ་གཏོགས་པ་ལ་སོ་སོར་དངོས་སྦྱར་ཡང༌།།
འདིར་བསྡུས་ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་རྫུན་ཕམ་སོགས་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་མ་གཏོགས་པའི་སྡེ་བཞི་སོ་སོར་

དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་གསུངས་
ལ།དེ་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་རྫུན་ཕམ་སོགས་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་ཚུལ་བཀོད་པ་དང༌།ཡང་འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་རང་དུ་རྫུན་ཕམ་

སོགས་བཞི་བཅུ་རྩ་ལྔ་མ་གཏོགས་པ་ལ།ཞེས་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བས་དཔྱད་
བྱའི་གནས་སོ།།འདི་དག་གི་ཚུལ་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པས་གཟིགས་པར་

87

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞུའོ།།མདོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་བསླབ་ཚིགས་ཐ་དད་ན་ལྟུང་བ་ན་སྨད་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པའི་དམིགས་བསལ་ལ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།འཆང་འབྲལ་སོགས་དགེ་
ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་དགེ་སློང་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་ལྟུང་བ་ན་
སྨད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་དང༌།དེ་བཞིན་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་སྦྱོར་བ་
བྱས་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་བབས་པའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་ན་སྨད་ཀྱང་མི་

སྐྱེ་བ་གསུངས་སོ།།དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་དཔྱད་དོ།།
ཞར་བྱུང་ནི།མདོ་རྩ་བར། རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་
ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།འདྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་སོ།།མདོ་དང་པོའི་དོན་ནི་
ཡུལ་རྫས་ལ་རྟེན་པའི་ལྟུང་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང༌།དེ་ལ་གོས་ཀྱི་རིགས་
དང༌།རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་ཡོད་ལ།དངོས་སུ་མི་རུང་

ཞེས་བཀག་པའི་རྫས་དེ་བས་བཟང་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།མདོ་གཉིས་
པའི་དོན་ནི།དངོས་སུ་བཀག་པའི་རྫས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར་རྫས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་ལ།རིན་ཕྲེང་ལས།
སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།

བལ་ཁུར་རྨེལ་དང་གསེར་དངུལ་རེག།མངོན་ཚན་ཉོ་འཚོང་བསོད་པ་སློང༌།།

88

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཁབ་རལ་ལས་གྱུར་ཁྱབ་པ་འོ།།
ཞེས་ལྟུང་བ་བཅུ་གཅིག་གསུངས་སོ།།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པ་མཆོག་གིས་མདོ་འདི་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ཀུན་ལ་སྦྱོར་བར་བཞེད་དེ།ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱིར་བསྟན་ཤོག
༡༦ ལས།ཡང་རྫས་བཀག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་སྡེ་ལྔ་ཀ་ལ་སྦྱར་
བར་བྱ་སྟེ།རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་ན་ཕམ་པར་
འགྱུར་བ་དང༌།དེ་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བརྐུས་པ་དང༌།མི་མཚན་དཔེས་
རྒྱན་པ་བསད་པ་དང༌། ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་རྫུན་སྨྲས་ན་ཕམ་པར་
འགྱུར་བས་སོ།།
ཁོ་ན་རེ།བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་ཚངས་པར་སྤྱད་པས་ཕམ་པར་
འགྱུར་བ་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ།བུད་མེད་ལ་མི་ཚངས་སྤྱད་པས་
ཕམ་པར་འགྱུར་བ་བསྟན་ཟིན་ཅིང༌། བཙུན་མོ་ཡང་བུད་མེད་ལས་མ་འདས་
པའི་ཕྱིར།ཞེ་ན།འོ་ན་འདུལ་བྱེད་དུ།སྔགས་ཀྱིས་ཆུད་གཟན་པ་སྦོམ་པོར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།རྣམ་འབྱེད་དུ་ཆུད་གཟན་པ་སྦོམ་པོར་བཤད་ཟིན་

ཅིང༌།སྔགས་ཀྱིས་ཆུད་གཟན་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར།མཚུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།འདི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་ན་
ལྷག་མའི་སྐུར་འདེབས་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕམ་པའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱང་

89

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཀག་མིན་དང༌།ཆང་འཐུང་བ་བཀག་པས་དེ་བས་བཟང་བ་བདུད་རྩི་བཏུང་
བ་བཀག་མིན།རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་རིན་ཐང་

མཉམ་པ་ཁང་བཟང་སོགས་ལ་ཡང་རེག་པ་བཀག་མིན་སོགས་ལྟུང་བ་རེ་
རེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་སྦྱར་ཏེ་དེ་བས་བཟང་བ་དང་དེ་དང་འདྲ་བ་བཀག་
མིན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ཡིག་ཆའི་ཁུངས་ནི་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་རྫས་
བཀག་པས་ཞེས་སོགས་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ག་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཚུལ་རིན་

ཕྲེང་དུ་གསལ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན། རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་
ཡང༌།ཞེས་པ་དང༌།འདྲ་བ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་རྫས་དེ་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་

ཡི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་འཐད་ཤོག༡༠༣ལས།ཁ་ཅིག་

ན་རེ། རྫས་བཀག་པས་བཟང་པོ་ནི་ལྷའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་།བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།ལུང་ཞུ་བ་ལས་ལྷ་རྫས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་འམ་རིན་པོ་ཆེར་གཏོགས་པ་ལག་གིས་བཟུང་ན།(ལྟུང་བྱེད་
དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་དུས་རེ་འགའ་བ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་)ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ།།ཞེས་དངོས་སུ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྤྱིར་བུད་མེད་ལ་རེག་པ་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་

90

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རོ།།དེ་བཞིན་དུ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང༌།ཞིང་དང༌།ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་ན་ཡང་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་མི་བསམ་སྟེ།དགག་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེས་ན།
སྐབས་འདིར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།སྤྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་
པས་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་འདིས་ལྷ་ཡི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་ན་ཡང་ལྟུང་བྱེད་
དུ་མི་འགྱུར་བ་གསུངས་པས་རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ཞེས་པ་ལྷ་ཡི་

རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོར་འོས་མིན་དཔྱད་བྱའོ།།རྫས་བཀག་པས་དེ་བས་བཟང་བ་དང་།དེ་དང་འདྲ་བ་བཀག་ཅེས་དངོས་སུ་བཀག་པའི་རྫས་དེ་དང་དགག་བྱ་མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་རྫས་བཟང་བ་དང་འདྲ་བ་བཀག་ཅེས་པ་
ཡིན་གྱི་རྫས་བཟང་བ་དང་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བས་
ཞིབ་མོར་འབྱེད་དགོས་པར་མངོན་ནོ།།
སྡོམ་ལས།
ཞར་བྱུང་དཀོན་ཞིང་རིན་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ཞེས་སོགས་གསུངས།།སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།

བལ་ཁུར་རྨེལ་དང་གསེར་དངུལ་རེག།མངོན་མཚན་ཉོ་ཚོང་བསོད་པ་སློང༌།།

91

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁབ་རལ་ལས་གྱུར་བཅུ་གཅིག་གོ།
རིན་ཕྲེང་ལས་སོ་ཁབ་རལ་རྭ་ཡིས་དཔྱད།།

ཙམ་པས་བསོད་སློང་བསྐྱེད་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་གསུངས།།

དེ་བཞིན་འདྲ་བ་ཡང་ངོ་ཤེས་པར་བྱ།།
ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་སྐབས་འདིར་མཚན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལ་
དགུ་ཡོད་དེ།༡མཚན་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ།།༢ན་སྨད་པའི་དོན་
གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ།།༣བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།༤ན་
སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ།།༥ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་དོ།།༦ཞིང་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།༧དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༨ མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།༩འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་
ཏོ།།ཞེས་པའོ།།དེ་ལ་གོང་གི་མདོ་ཚན་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་
ཚུལ་ནི་སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།ས་བཅད་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་དེ།ས་
བཅད་བཞི་ནི། མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།དེ་དག་གི་ཞར་ལ་བྱུང་བ་དང༌།

92

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་དག་གི་འཐད་པ་བསྟན་པ་བཅས་སོ།།ས་བཅད་བཞི་པོ་འདི་གཞིར་བཟུང་

སྟེ་རིམ་བཞིན་འཆད་པ་ལ།མདོ་ཚན་དང་པོས།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་

བ་ཐུན་མོང་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདི་གཉིས་

ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་དང༌།སྡོམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར།རྐུ་ཕམ་
སོགས་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ལ།ལུང་ཞུ་བ་ལས་མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་
བ་སོ་ན་གནས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང༌།མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་བརྒྱད་
ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ཡང༌།སྡོམ་ལས།
མཚན་གྱི་ཡན་ལག་སྤྱི་དོན་གཞུང་དོན་གཉིས།།

དང་པོར་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་དབྱེ་བ་དང༌།།
དོན་དང་ཕྱི་མའི་མཚན་ལ་ཅི་འགྱུར་གསུམ།།

ཞེས་པ་སྟེ།སྤྱི་དོན་དང༌།གཞུང་དོན་གཉིས་ལས།སྤྱི་དོན་ལ།ཕ་མའི་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།ཐུན་མོང་བའི་ལྟུང་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང༌།ཐུན་
མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང༌།མཚན་
གྱུར་པ་ན་མཚན་ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་ཅི་འགྱུར་བཤད་པ་སྟེ་ས་བཅད་གསུམ་ཡོད་དོ།།
དེ་ཡང་དགེ་སློང་ཕ་ལ་རྣམ་འབྱེད་ལས།།
ཕམ་པ་བཞི་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་དང་།།

93

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྤང་ལྟུང་སུམ་ཅུ་འབའ་ཞིག་དགུ་བཅུ་དང༌།།

སོར་བཤགས་བཞི་དང་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས།།

བསྡོམས་པས་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གསུངས།།ཞེས་སོ།།
དགེ་སློང་མ་ལ་ཕམ་བརྒྱད་ལྷག་ཉི་ཤུ།།

སྤང་ལྟུང་སོ་གསུམ་ལྟུང་བྱེད་བརྒྱ་བརྒྱད་བཅུ་
སོར་བཤགས་བཅུ་གཅིག་ཉེས་བྱས་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས།།

བསྡོམས་པས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་བཅུ་རྩ་བཞི་འོ།།
ཞེས་སོ།།དགེ་སློང་ཕ་མའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་ལ།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་
བའི་ཐུན་མོང་བ་དང༌།རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གཉིས་སོ།།

མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་བ།

དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་བ་ལ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང༌།
སྡོམ་ལས།
ཐུན་མོང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་དང༌།།

རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གཉིས་སོ་དང་པོ་ནི།།
ལུང་ཞུའི་དོན་ལྟར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

94

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྐུ་དང་སྨྱན་དང་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།འཆང་འཇོག་སློང་དང་སློང་རིགས་དང༌།།

རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐུར་བ་དང༌།།གསེར་དངུལ་སྐྱེད་གཉིས་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ།།
ཐག་གཉིས་རྫུན་འདོན་སྐྱེ་བ་གཅོད།།
རིམ་གཉིས་འདུག་གནས་ཕྱེ་དང་ནི།།
སྤང་ཟ་དུས་མིན་ཁ་ན་མིད།།

གཅེར་པུ་དམག་གསུམ་མེ་རེག་དང༌།།ནུབ་ལྷག་ཁ་བསྒྱུར་རིན་ཆེན་རེག།
ཁྲུས་བྱེད་རྩེ་དང་རྐུན་མ་དང༌།།ས་རྐོ་མགྲོན་དང་ཆང་འཐུང་དང༌།།
དུས་མིན་ཟས་བཅས་སྐྱ་རེངས་དང༌།།
ཁབ་རལ་གདིང་གཡན་བདེ་གཤེགས་གོས།།
བཞི་བཅུ་བརྒྱད་ལ་དངོས་སུ་གསུངས།།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི།།

ཕམ་རྫུན་བདེན་སྨྲ་ས་བོན་འཇོམས།།དེ་ལྟར་བརྒྱད་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།

95

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པ་ལྟར།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ལུང་ཞུའི་དོན་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་

ཐུན་མོང་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་དྲུག་གོང་ལྟར་འདྲེན་པར་མཛད་དོ།།རིན་ཕྲེང་དང་
འདུལ་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འདྲེན་ཚུལ་ནི་ཅུང་མི་མཐུན་ལ། དེ་ཡང༌།
སྡོམ་ལས།
རིན་ཕྲེང་སྦེད་བསྣན་ས་བོན་སྐྱེ་གཅོད་སྡོམ།།
སྤངས་ཟ་བསལ་བས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་སྟེ།།
ཞེས་པ་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་པའི་བགྲངས་ཚུལ་ནང་ས་བོན་འཇོམས་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་གཅོད་པ་སོ་སོར་བགྲངས་ཡང༌།རིན་ཕྲེང་གིས་དེ་གཉིས་བསྡོམས་
ནས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བགྲངས་པའི་སྤངས་ཟ་འདོར་ཏེ་
དེའི་ཚབ་ཏུ་སྦེད་པ་བསྣན་ཏེ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་འདྲེན་ནོ།།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།རིན་ཕྲེང་གི་ལུགས་ལ་སྤངས་ཟ་བགྲངས་རིགས་

པར་ཐལ།དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ལུང་

ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲའི་ཐུན་མོང་བ་
བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ལུང་ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ནང་དུ་སྤངས་ཟ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང༌། མཚོ་ཊཱིཀ་རང་ལུགས་ལ་སྦེད་པ་བགྲངས་རིགས་པར་ཐལ།

མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཕ་མ་གཉིས་ལ་ལྟུང་བ་ཆེ་

96

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆུང་མཉམ་པོར་བཅས་ཤིང༌།ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ་ལན་འདེབས་པར།འགའ་ཞིག་གིས།རིན་ཕྲེང་གིས་

སྤངས་ཟ་དོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།རང་གིས་སྤངས་པ་ཟ་བ་དང་རང་དང་

ཆོ་ག་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གིས་སྤངས་པ་ཟ་བ་སྟེ་རིགས་གཉིས་ལས་གཉིས་

པ་ནི་རང་དང་ཆོ་ག་གཅིག་པའི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་སྤངས་པའི་

ཟས་ལྷག་པོར་མ་བྱས་པར་ཟ་ན་སྤངས་ཟའི་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེས་པས་ཕ་ཡི་སྤངས་
ཟའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཟས་དེ་ཕས་སྤངས་པ་དང་མ་ཡི་སྤངས་
ཟའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཟས་དེ་ཡང་མ་ཡིས་སྤངས་པ་ཞིག་

དགོས་པས་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།
རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༦༣ལས། སྤངས་པ་ཟ་ཡང་འདིར།[རྗེས་
མཐུན་མིང་ཙམ་]རིགས་ཏེ།ཕ་མ་གཅིག་གིས་སྤངས་པ་གཅིག་གིས་སྤངས་
པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཞུ་བར།བཙུན་པ་དགེ་སློང་གིས་འཚལ་མ་

འཚལ་ལགས་ནས་སྤངས་པ་ལས་དེས་ལྷག་པོར་མ་བགྱིས་པར་བཅའ་བ་
དང་བཟའ་བ་ཞིག་འཚལ་བ་ན་མཚན་འཕོས་ཏེ་དགེ་སློང་མར་གྱུར་ན་ཅིར་

འགྱུར།ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འོན་ཀྱང་མཚོ་
ཊཱིཀ་ལྟར་ན།རང་གིས་སྤངས་པའི་ཟས་ལྷག་པོའི་ཆོ་ག་མ་བྱས་པར་ཟ་བའི་
སྤངས་ཟ་དེ་ལ་འཇོག་གམ་སྙམ་སྟེ།འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༠༥

97

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས།(ལུང་ཞུ་བ་ལས་སྤངས་ཟ་ལ་དགེ་སློང་ལས་དགེ་སློང་མར་གྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་མ་ཚང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ།དགེ་སློང་
མ་ལས་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ན་ལྟུང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་རོ།།)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
ལ་ལས།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་

ཡུལ་རབ་བྱུང་གང་གི་གོས་སྦེད་པའི་རབ་བྱུང་དེ་དགེ་སློང་རང་ཉིད་དང་

མཚན་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན།ཕས་མའི་རབ་བྱུང་གི་གོས་སྦེད་ན་སྦེད་
པའི་ལྟུང་བྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང༌།དེ་བཞིན་མས་ཕའི་དེ་སྦེད་ཀྱང་སྦེད་པའི་ལྟུང་
བྱེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།ལན་འདེབས་ཕྱི་
མ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མཚོ་ཊཱིཀ་རང་ལུགས་ལ།སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་
པའི་གཞིའི་དངོས་པོའི་བདག་པོ་དེ་ལ་དགེ་སློང་རང་ཉིད་དང་མཚན་མཐུན་
པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་འཆད་པའི་

ཐད་ཤོག༦༥༧ལས།གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་ཏེ།གང་གི་སྦ་བའི་བདག་

པོ་དང༌།གང་སྦ་བའི་དངོས་པོའོ།།དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས།རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྡེ་ལྔ་
ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་སོ།།རང་
རང་གི་སྡོམ་པ་དག་པ་སྟེ།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།དེའི་གནད་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་(གྱི་སྡོམ་

98

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་དག་པ་)ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།།ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང༌།ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང༌།ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་སྟེ།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང༌།ཡོ་བྱད་ཀྱི་བདག་པོ་རབ་བྱུང་དེ་ལ།ལྟ་བ་མཐུན་པ་དགོས་པ་གསུངས་ཀྱང་མཚན་མཐུན་དགོས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཞན་ཡང༌།སྦེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རབ་བྱུང་དེ་ལ།དགེ་སློང་རང་ཉིད་དང་མཚན་མཐུན་ཡན་
ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་ཐལ།སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དེ་རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
རབ་བྱུང་སྤྱི་བསྐྱེད་རྣམ་གཉིས་ཏེ།།
སྦེད་དང་མ་སྨྲས་འགྲོ་བ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།མཚོ་ཊཱིཀ་པའི་

ལུགས་ལ་སྦེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོའི་བདག་པོ་
དེ་ལ་རྟེན་དགེ་སློང་རང་ཉིད་དང་མཚན་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཐལ།ཁྱོད་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།སྤྱིར་
བསྟན་གྱི་མདོར།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་
ཉམས་པ་དག་ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་

99

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཤོག༡༤༢ལས།དངངས་སྦེད་གདེང་མེད་ཉི་ཤུ་བསླབ།ཞེས་སྦེད་པའི་ལྟུང་
བྱེད་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།
འདུལ་འཛིན་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོར་སྤངས་ཟ་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་མཐུན་པར་

བགྲངས་ལ།དེ་བཞིན་དུ་མ་གུས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་ནས་བསྣན་ཏེ་ལྔ་
བཅུ་ང་བདུན་དུ་འདྲེན་པར་མཛད་དོ།།མ་གུས་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ།

སངས་རྒྱས་དང༌།དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་དང༌།དགེ་འདུན་ཐ་སྙད་པ་སྟེ།དེ་
གསུམ་གྱིས་དགེ་སློང་རང་ལ་ཆོས་མཐུན་བཀའ་བསྒོ་བ་ལ་བཤད་སྦྱང་མེད་པར་འགལ་བར་བྱས་ན་མ་གུས་པའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ།དེ་
ཡང༌། སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་ཕ་མ་སུས་འགལ་བར་བྱས་ཀྱང་མ་གུས་པའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་

ལ་འདྲ་བས་དེའི་ཆ་ནས་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བར་བགྲངས་པ་དང༌།འོན་ཀྱང་
ཕས་མའི་དགེ་འདུན་དང་།དགེ་འདུན་ཐ་སྙད་པ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ལ་འགལ་
བར་མ་གུས་པའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པ་དང༌།དེ་བཞིན་མ་ལ་
སྦྱར་བ་ཡིན་པས།དེའི་ཆ་ནས་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།ཞེས་
ཟེར་རོ།།དགེ་འདུན་ཐ་སྙད་པ་ཞེས་པ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་དགེ་འདུན་ལས་
བྱེད་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག་ཚུལ་གསུངས་སོ།།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲའི་ལྟུང་
བ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི།

100

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
འོན་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྤྲོད་དང་ཕུལ་དགུ་བས།།
ཆེ་ཆུང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་སོགས་ཅི་འདྲ་མིན།།

ཕམ་པའི་སྡེ་ཞེས་པ་སྟེ།སྐབས་འདིར།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༧ལས།དེ་ཡང༌།
ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྤང་ལྟུང་དེ་ལྟུང་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་ཡིན་མོད།
དེ་ཡིན་ན།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ།དགེ་སློང་
མས་ལྷུང་བཟེད་ཕུལ་དགུ་ཤོང་བ་ལས་ཆུང་བ་བཙལ་བའི་སྤང་བ་དང༌།དགེ་སློང་གིས་ཕུལ་དགུ་ལས་ལྷག་པ་ཤོང་བ་བཙལ་བའི་སྤང་ལྟུང་གཉིས་མཚན་
ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་བ་
དངོས་གཞི་སོ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་།

མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།དགེ་སློང་ཕ་ཡི་རྟེན་ལ་
རང་གཞན་གྱི་རྨའི་སྒོར་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།དེས་དེ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཚེ་མཚན་གྱུར་ན་ལྟུང་བ་སོ་ན་མི་གནས་

པའི་ཕྱིར།འོ་ན།དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་མི་ཚངས་སྤྱོད་
ཀྱི་ལྟུང་བ་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ།རང་གི་རྨའི་སྒོར་བརྩལ་བ་དང་དུ་
བླངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་

101

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
བའི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ལྟུང་བ་ནི།ཕུལ་དགུ་ཙམ་ཤོང་བའི་ལྷུང་བཟེད་
འཚོལ་བ་དེ་འཇོག་དགོས་པར་མངོན་ནོ།།རིན་ཕྲེང་ལས།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་
བའི་གྲངས་འདྲེན་ལྔ་བཅུ་རྩ་ལྔའི་ནང་ནས་སྐུར་འདེབས་གསུམ་དང་ལྷུང་
བཟེད་ཚད་ལྷག་འཚོལ་བ་དང༌།ལྷུང་བཟེད་དོ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་ལེན་པ་བཅས་ལའང་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཆ་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ།འདི་ཐད་རིན་ཕྲེང་
ཤོག༦༢ལས།དམིགས་བསལ་ནི་ཕ་མ་དང་རང་གི་ཁ་བཤང་དུ་བརྩལ་བ་
ལས་གཞན་པ་དང༌།མ་དག་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བ་དང་དོ་གསུམ་ཚད་ལྷག་གཞན་ལྟ་བུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི།ཕལ་ཆེ་བའི་ཆ་ནས་བཤད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྨ་སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
དམིགས་བསལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།
ལྷག་བཙལ་དོ་གསུམ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ལ།།
རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་ཡོད་མོད་ཕལ་ཆེ་བའི།།
ཆ་ནས་ཅི་འདྲར་བཤད་པ་རིན་ཕྲེང་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།།སྐབས་འདིར་མ་དག་པ་ལ་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཕམ་ལྷག་གིས་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་ཡུལ་ལ་སྐུར་འདེབས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལྟ་
བ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ལས་ལྟ་བ་མཐུན་ན་མཚན་མཐུན་རུང་

102

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མི་མཐུན་གང་ཡིན་ཡང་ཆོག་པ་དང༌།ལྟ་བ་མི་མཐུན་ན་མཚན་མཐུན་
དགོས་པར་གསུངས་པས་མ་དག་པ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་ཡུལ་དེའི་ནང་ཚན་ལ་
ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
སམ་དཔྱོད།གཞན་ཡང༌།སྒོ་མང་སྡོམ་འགྲེལ་དུ་སློང་སོགས་ལའང་རྗེས་
མཐུན་མིང་ཙམ་ཡོད་པས་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲར་བགྲངས་པ་ལ་དཔྱོད་
རྒྱུ་མང་ངོ༌།།ཞེས་དོགས་སློང་མཛད་དོ།།གཞན་ཡང༌།འོག་ཏུ་སྡོམ་ལས།རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།ཞེས་སྐུར་འདེབས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་མཚན་མཐུན་ངེས་བཟུང་མི་དགོས་པར་རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་དུ་
བགྲངས་པས་ཀྱང་དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ལྟུང་བ་འབྱིན་པ་པོ་དང་མཚན་
མཐུན་མི་དགོས་པར་གྲུབ་བོ་སྙམ་ཡང་ད་དུང་དཔྱད་དོ།།དེས་ན་དེ་དག་ལ་རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་ཇི་ལྟར་འཇོག་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།

རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ལ།

མཚན་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དང༌།མཚན་མི་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་

དགོས་པ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ལ།ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་ཡོད་དེ།
སྡོམ་ལས།
རྗེས་མཐུན་ལ་གཉིས་མཚན་མཐུན་མཚན་མི་མཐུན།།

103

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཡན་ལག་དགོས་པའོ་དང་པོ་རིན་ཕྲེང་ལས།།
བསྒོ་གྱུར་བཞི་དང་འཕྲོག་པ་དང༌།།
བསྔོས་བསྒྱུར་སྐྱོན་དང་ཕྲ་མ་དང༌།།
སྐྱོ་སྔོགས་གནས་ངན་བཤེས་ངོར་དང༌།།ཁྱད་བསོད་འཕྱ་བསྒོ་ཁྲི་དང་གདིང་། །

ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་སྟོབས།།འདུས་ཟ་བརྡེག་གཟས་གནས་ངན་ལེན།།བདེ་དང་འདུན་པ་ཆོས་དང་སྨྲ།།
དགེ་ཚུལ་འགྱོད་པ་སོར་མོ་དངངས།།ཉེར་འཇོག་ཉན་རྣ་མ་སྨྲས་འགྲོ།།
མ་གུས་ཟས་བཅས་ད་གདོད་ཁྲི།།

གདལ་དང་སེང་གེ་ལས་གྱུར་ཏེ།།དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་འོ།།
སྔ་དྲོ་གྲོང་རྒྱུ་འདིར་བགྲངས་ཀྱང༌།།

ཕྱི་དྲོ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་འོ།།
མ་གུས་འདིར་བགྲངས་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ།།
གཞན་དུ་འདུལ་འཛིན་གསུང་དང་འགལ།།

104

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་མཚན་མི་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི་ལྔ་ཡོད་དེ།
སྡོམ་ལས།
མཚན་མི་མཐུན་དགོས་དེ་ཉིད་ལས།།

འཁྲུར་འཇུག་པ་དང་ལེན་པ་དང༌།།
ཁྱིམ་པ་མོ་ལ་ཆོས་སྟོན་དང༌།།
དེ་དང་ལམ་འགྲོ་བུད་མེད་ཉལ།།
དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྔ་ཡིན་ནོ།།
ཆོ་ག་འཇིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ།
སྡོམ་ལས།
འབྲལ་དང་སྤངས་པ་ཟ་བ་དང༌།།

གསོག་འཇོག་བྱེད་དང་ཟ་བ་བཞི།།
བསྣན་ན་བཞི་བཅུ་རྩ་དགུར་འགྱུར།།

ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་སྤངས་ཟ་རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་དུ་བགྲངས་པ་
ནི་རིན་ཕྲེང་ལས་ཆོ་ག་འཇིག་པ་བཞི་བགྲངས་པ་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནམ་

སྙམ་ཡང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།དེ་ལ་འབྲལ་ལྟུང་དང་སྤངས་ཟ་དང༌།གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་དང་གསོག་འཇོག་ཟ་བ་བཞི་ལ་ཆོ་ག་འཇིག་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་གོ་དོན་ནི།མཚན་གྱུར་པ་ན་ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་འཇིག་པས་སྔར་གྱི་

105

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འབྲལ་ལྟུང་སོ་ན་མི་གནས་པ་དང་སྨན་བྱིན་གྱིས་རླབས་པ་དང་གསོག་
འཇོག་གི་ཆོ་ག་སྟེ་རྟེན་གྱི་ཆ་ནས་ཚུལ་མི་གཅིག་པས་མཚན་གྱུར་པ་ན་
གསོག་འཇོག་བྱས་པ་དང་དེ་ཟ་བའི་ལྟུང་བ་སོ་ན་མི་གནས་པ་དང་སྤངས་

ཟའང་མཚན་གྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སུ་སོང་བར་གསུངས་ཡང༌།འབྲས་སྒོ་མང་སྡོམ་འགྲེལ་ཤོག ༣༣༠ལས།དེ་ལ་ཆོ་ག་འཇིག་པ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ཡོད་དེ།མཚན་གྱུར་པའི་ཚེ་ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་ཟས་ཀྱི་ཆོ་ག་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་ཚེ་གོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཞིག་ལ།མཚན་སྔ་
མའི་རྟེན་ལ་ཟས་སྤངས་པས་མཚན་ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་ཟས་སྤངས་པའི་གོ་མི་
ཆོད་པ་དང༌།དེའི་ཚེ་བྱིན་ལེན་ཞིག་ཅིང༌། མཚན་མི་མཐུན་པའི་གསོག་
འཇོག་གིས་གསོག་འཇོག་ཟ་བའི་ལྟུང་བ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསལ།
འདི་ཐད་རིན་ཕྲེང་ལས་སྤངས་ཟ་ཡང་འདིར་རིགས་ཏེ།ཕ་མ་གཅིག་གིས་

སྤངས་པ་གཅིག་གིས་སྤངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལུང་ཞུ་བར།
བཙུན་པ་དགེ་སློང་གིས་ཚལ་མ་ཚལ་ལགས་ནས་སྤངས་པ་ལས་དེས་ལྷག་
པོར་མ་བགྱིས་པར་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཞིག་འཚལ་བ་ན་མཚན་འཕོས་ཏེ་དགེ་སློང་མར་གྱུར་ན་ཅིར་འགྱུར།ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་སོ།།ཞེས་གསུངས་
སོ།།མཚན་གྱུར་ཚེ་བྱིན་ལེན་ཞིག་པར་གསུངས་ཀྱང༌། བྱིན་ལེན་འཇིག་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།

106

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཕྲོག་དང་ཤོར་ཏེ་བོར་བ་དང༌།།
བབས་དང་ཤི་དང་གཞན་གྱིས་རེག།
སྨན་གྱི་རིགས་གྱུར་སྐྱེ་བ་གྱུར།།
གཞན་བསྔོས་ཆོས་མཚུངས་དང་བཅས་བཅུ།།ཞེས་གསུངས་པའི་འཇིག་རྒྱུ་བཅུའི་ནང་དུ་མ་གསལ་བས་དཔྱད་

དགོས་ལ།གསོག་འཇོག་ཀྱང་རང་དང་ཆོ་ག་གཅིག་པའི་ཟས་རང་གི་གསོག་
འཇོག་བྱས་པ་དང་དེ་ཟ་བ་རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་དུ་བགྲངས་སམ་སྙམ།
མཚན་གྱུར་ཚེ་ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་འཇིག་ཅེས་པའང་དཔྱད་དགོས་ཏེ།
ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་འཇིག་རྒྱུ་ལ།
སྡོམ་ལས།
འཇིག་རྒྱུ་སྔགས་ཀྱིས་ཕྱུང་དང་དངོས་པོ་དང༌།།
རྟེན་ཞིང་མིན་གྱུར་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་བཞི།།

ཞེས་གསུངས་པའི་འཇིག་རྒྱུ་བཞི་པོའི་ནང་མཚན་གྱུར་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར།ཟེར།འགའ་རེས།ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་མཚན་གྱུར་པ་དང་ཁྱིམ་
པར་བབས་པ་གཉིས་ཀ་འཇོག་ཆོག་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་གདབ་པས་
དཔྱད་དོ།།ལ་ལས་དགེ་སློང་མས་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་ཤིང་ང་དཔུང་

ཆད་དང་རྔུལ་གཟན་ལའང་འབྲལ་ལྟུང་སྲུང་དགོས་པས་དེའི་ཆ་ནས་ཆོ་ག་

107

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

འཇིག་པར་འཇོག་གམ་ཟེར།ཞེས་གསུངས།ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་ཐུན་མོང་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་

བ་དང་།རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སོ་སོའི་དོན་ནི།

མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༠༤ལས།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་དང༌།

རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མིང་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་ངོ།།དང་པོ་ནི་སྲོག་གཅོད་པའི་ཕམ་

པ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྟེན་དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་ལ་ལྟུང་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པོར་བཅས་
ཤིང་ལྟུང་བའི་ཡན་ལག་ཐུན་མོང་བའོ།།གཉིས་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མིང་

ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་ནི།སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ལྟ་བུ་སྟེ།རྟེན་དགེ་སློང་ཕ་མ་
གཉིས་ལ་ལྟུང་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པོར་བཅས་ཤིང་ལྟུང་བའི་ཡན་ལག་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་

བར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༠༤ལས།དགེ་སློང་ཕ་
མའི་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ལྔ་སྟེ་(རེག་པའི་

ཕམ་པ་དང༌།ལྷག་མ་ལྟ་བུ་)སྡེ་ཚན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌།དགེ་སློང་ཕ་
མས་ཡང་ཡང་ཟོས་པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌།(ཉིན་མོ་
འབྲལ་བའི་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་)ཡོད་མེད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌།(སྐྲོད་པའི་ལྟུང་
བྱེད་གཉིས་ནི་བཅས་པའི་)དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང༌།(ལྷུང་བཟེད་
འཆང་བའི་སྤང་ལྟུང་དངོས་གཞིར་)འགྱུར་དུས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་

108

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྡོམ་ལས།
སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང༌།།མཚན་ཕྱིར་ལུས་ཕྱིར་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཕྱིར།།ལུས་ངག་ཉེས་སྤྱོད་མི་འདྲ་བཅས་པ་ཡང༌།།

ཡོད་མེད་མི་འདྲ་དགོན་འབྲལ་ཉིན་མོ་འབྲལ།།
ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་རེག་ཕམ་འབྱིན་ལྟུང་བྱེད།།
མང་ཉུང་མི་འདྲ་འགྲེང་བཞི་སྐྲོད་པ་གཉིས།།

སྡེ་ཚན་མ་བསྐོས་འདུག་དང་མི་གཙང་འདོར།།
ལྷུང་བཟེད་ཞག་གཅིག་བཅུ་མཐར་སྤང་ལྟུང་འབྱུང༌།།ཉི་ཤུ་མ་ལོན་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ནི།།

མ་ལའང་སྲིད་ཕྱིར་སོ་སོའི་ཞིབ་ཆ་དགོས།།
ལྟུང་མཉམ་ཐུན་མོང་མི་མཉམ་ཐུན་མོང་མིན།།
སྔ་མའི་ཕྱེ་བ་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་སྒོས།།
ཞེས་པའོ།།

109

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
འཆད་པ་ལ།

ས་བཅད་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།དང་པོ་སྦྱོར་ལྟུང་ཆུང་བ་སོ་ན་གནས་ཤིང་

བཅས་པ་ཆེར་གྱུར་པ་ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས།ན་སྨད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་
ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ།།ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟུང་བ་ཆེ་བ་ཆུང་
དུ་གྱུར་ཅིང་བཅས་པ་ཡང་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་ནི། བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་སོ་ན་གནས་ཤིང་བཅས་

པ་ཆེར་གྱུར་པ་ནི།ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།བཞི་པ་ལྟུང་མེད་
སོ་ན་གནས་ཤིང་བཅས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ནི།ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་

ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།ལྔ་པ་ལྟུང་བ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་བཅས་པ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་པའོ།།དེ་ལས་འཕྲོས་
པ་ནི་མཚན་གྱུར་ན་ལྷག་མའི་བཅབ་ཉེས་དག་པར་བསྟན་པ་ནི།དེ་ལ་ཉེས་པ་
བཅབ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་
དག་གི་ཞར་བྱུང་ནི།མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།དེ་
དག་གི་འཐད་སྒྲུབ་ནི།ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ།།ཞེས་པའོ།།མདོར་ན།མཚན་
གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ན།ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།ཐུན་མོང་མ་

110

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌།དེ་དག་གི་ཞར་བྱུང་དང༌།འཐད་སྒྲུབ་སྟེ་ས་
བཅད་བཞི་ཡི་སྒོ་ནས་འཆད་ཅིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ས་བཅད་དེ་ལས་གོང་སྨོས་ས་བཅད་ལྔ་ཕྱེ་སྟེ་འཆད་པ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་སྐབས་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ས་

བཅད་ལྔ་རྣམས་རིམ་བཞིན་སྤྲོས་ཏེ་འཆད་ན།ས་བཅད་དང་པོ།སྦྱོར་ལྟུང་
ཆུང་བ་སོ་ན་གནས་ཤིང་བཅས་པ་ཆེར་གྱུར་པ་ནི།ན་སྨད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་
བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་ནི།མཚན་སྔ་
མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་ཆུང་ལྡན་གྱི་ལྟུང་བ་དཔེར་ན་དགེ་སློང་ཕས་མ་ལ་བརྡེག་པ་ལྟ་བུའམ།དགེ་སློང་མས་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་
བྱེད་བཞིན་པའི་སྐབས་མཚན་གྱུར་ན་བཅས་པ་ཆེར་སོང་བས་ལྟུང་བ་ཡང་
ཆེར་འགྲོའམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་དེ་བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང་ལྟུང་བ་
ཆེར་མི་འགྲོའོ།།ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདིའི་ཚིག་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་
ནི།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ན་སྨད་པ་སྟེ་ལྟུང་བ་ཆུང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་

པ་ན་མཚན་གྱུར་ཏེ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང༌།ལྟུང་བ་ན་
སྨད་པ་ཉིད་ལས་སོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆུང་ལྡན་དང༌།མཚན་ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་ཆེར་འགྱུར་བའི་ལྟུང་བའི་

111

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
རིགས་ཐམས་ཅད་ལ།མཚན་སྔ་མ་ལྟུང་བ་ཆུང་ལྡན་དེའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་

པ་ན་མཚན་གྱུར་ཏེ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ཀྱང་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་ན་སྨད་པ་དེ་རང་དུ་གནས་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིའི་མཚན་གཞི་འཇོག་ཚུལ་ལ།རིན་ཕྲེང་དང་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་
འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀར། དགེ་སློང་ཕ་གཉིས་ཁྲི་གཅིག་ལ་ཤ་
ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་ནས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་མཚན་གྱུར་ན་
བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་སོ་ན་གནས་པ་
འཇོག་ལ།དེ་ཡང་དགེ་སློང་ཕ་གཉིས་ཤ་ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་ནས་སྐྱ་རེངས་
ཤར་བ་ན་ལྟུང་བ་ཉེས་བྱས་ལས་མེད་ཀྱང༌།མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན་
ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པས་སོ།།འོན་ཀྱང་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༠༦ལས།
རང་ཅག་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་ཏེ།ཊཱིཀྐ་ལས་ལྷག་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ལས་ནི་ལྟུང་བ་ན་སྨད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི།ན་སྨད་པའི་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ལས་མཚན་གྱུར་པ་ལས་ནི་ལྷག་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས། འདིར་

དངོས་གཞི་ཡང་ན་སྨད་པ་ཉིད་འབྱུང་གི་ལྷག་པ་མི་འབྱུང་བ་བསྟན་ཏོ།།ཞེས་
བཤད་པ་ནི།མཚན་འགྱུར་གྱི་སྤྱི་གཞུང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་དགེ་སློང་
ཕ་གཉིས་ཁྲི་གཅིག་ལ་ཉལ་བཞིན་པ་ན་མཚན་གྱུར་པའི་སྦྱོར་ལྟུང་དེ་འདིའི་

མཚན་གཞིར་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ལ།འདིའི་དགོངས་པ་

112

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནི།དགེ་སློང་གཉིས་ཁྲི་གཅིག་ལ་ཤ་ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་

མཚན་གྱུར་པ་ན་གཉིས་ཀར་མར་གྱུར་པས་སྦྱོར་བ་མུ་འཐུད་ནས་བྱས་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་ཤ་ཐང་རེག་པའི་ལྟུང་བ་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།ལྟུང་
བ་དེའི་སྦྱོར་བ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཤ་ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན་

པས་ཤ་ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ།དེ་ནས་སྐྱ་
རེངས་ཤར་བ་ན་ལྟུང་བྱེད་དངོས་སྐྱེས་པར་འཇོག་པ་དགོས་པས་དེ་ཉིད་
འདིར་མཚན་གཞིར་འཇོག་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ།ལ་ལས།ཕ་གཉིས་ཤ་ཐང་རེག་སྟེ་ཉལ་བ་ནི་ལྟུང་བ་ཆེ་བ་ལྷག་མས་
བསྡུས་པའི་སྦོམ་པོ་ཡིན་པས་མཚན་གྱུར་པ་ན་སྐྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལས་ཆེ་
བ་ཡིན་པས་འདིར་དེ་མི་འཇོག་ཅེས་གསུངས།རིན་ཕྲེང་དང༌།ཡིག་ཆ་
གཉིས་ཆར་མཚན་གཞི་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི།ཕ་གཉིས་ཁྲི་གཅིག་ལ་ཉལ་

སྟེ་སང་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཚན་གྱུར་པའི་དབང་དུ་མཛད་
པ་མིན་ནམ་སྙམ་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ།།
སྡོམ་ལས།
ན་སྨད་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཞེས་སོགས་མདོས།།
དམིགས་བསལ་མ་ཡིས་འབྱིན་པའི་སྦྱོར་བྱས་ནས།།
གཞན་ལ་རྫོགས་ཚེ་བཅས་པ་ཆེར་གྱུར་ཀྱང༌།།

113

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ན་སྨད་དོན་གྱི་སྦྱོར་ལྟུང་སོར་གནས་ལས།།
འབྱིན་ལྷག་མི་སྐྱེ་སྦྱོར་བའི་དོགས་གཅོད་དོ།།
ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟུང་བ་ཆུང་དུ་གྱུར་ཅིང༌།བཅས་
པ་ཡང་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་ནི།བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་མདོས་བསྟན་ལ།
མདོ་འདིས།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་
བྱས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ན་སྔར་བྱས་
པའི་ལྟུང་བ་ཆེ་བ་དེ་ཉིད་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་མཚན་གཞི་ནི།དགེ་སློང་མ་རེག་ཕམ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་མཚན་
གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་ཆུང་དུ་སོང་བ་བཞིན་དུ་རེག་ཕམ་དེ་ཉིད་སོ་ན་མི་གནས་

པར་ཆུང་དུ་སོང་སྟེ་རེག་པའི་སྦོམ་པོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྡོམ་ལས།
བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་མདོས།།
རེག་ཕམ་རྫོགས་བྱས་མ་ཡང་མཚན་གྱུར་ན།།
བཅས་པ་ཆུང་གྱུར་ན་སྨད་དེ་ཡིན་གསུངས།།

ཞེས་པའོ།།གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་སོ་ན་གནས་ཤིང་

བཅས་པ་ཆེར་གྱུར་པ་ནི།ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་མདོས་
བསྟན་ལ།དེ་ཡང༌།མདོ་འདིས་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་བྱས་པ་

114

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་ཉིད་མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་ཆེར་སོང་བའི་རིགས་ལ་མཚན་ཕྱི་མའི་
རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆེར་མི་འགྲོ་བར་ཆུང་བ་དེ་གའི་ངོ་བོར་གནས་ཞེས་སྤྱིར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ།མཚན་གཞི་ནི།དཔེར་ན།འབྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་བྱས་པའི་

དགེ་སློང་མ་མཚན་གྱུར་པ་ན།བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་འབྱིན་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ཁོ་ནའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྡོམ་ལས།
ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་སོགས་མདོས།།
འོ་ན་གང་དུ་མཚན་གྱུར་རྟེན་དེ་ལ།།གང་བཅས་ལྟུང་བར་ངེས་སམ་ཞེ་ན་མིན།།

འབྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་མ།།
ཕར་གྱུར་ཚེ་ཡང་ལྷག་མར་མི་འགྱུར་ཏེ།།
ཆུང་ལས་ཆེར་མི་འགྱུར་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
ཞེས་པའོ།།བཞི་པ་ལྟུང་མེད་སོ་ན་གནས་ཤིང་བཅས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་
པ་ནི།ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་མདོས་བསྟན་ལ།མདོ་
འདིས་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་མེད་ཅིང༌།མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་
ཡོད་པར་གྱུར་པའི་རིགས་ལ།མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་བ་མེད་པ་སྤྱིར་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ།དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།དགེ་སློང་ཕས་བྱིན་གྱིས་

115

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

མ་བརླབས་པའི་ལྷུང་བཟེད་ཞག་དགུ་བཅངས་ཏེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྷུང་
བཟེད་ཞག་གཅིག་འཆང་བའི་བཅས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པས་སྔར་ཞག་དགུ་
བཅངས་ཀྱང་ཞག་སྔ་མ་དེ་དག་ནི་ཞག་གཅིག་གི་སྔ་དྲོའི་ཆ་དང་འདྲ་བར་
ལྟུང་བ་མི་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།
སྡོམ་ལས།
ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་ཅེས།།
དགུ་ནས་གྱུར་ན་དགུ་པོ་ཞག་གཅིག་ཆ།།

ཞེས་པའོ།།ལྔ་པ་ལྟུང་བ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་བཅས་པ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།

མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་དང་།དེ་དང་འགལ་བའི་ལྟུང་བ་ཡོད་པ་ལས།
མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་དེ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་སྔར་གྱི་ལྟུང་བ་དེ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ཡང༌།དཔེར་མཚོན་ན།མཚན་སྔ་མ་དགེ་སློང་མའི་རྟེན་ལ་ཉིན་མོ་འབྲལ་པའི་ལྷག་
མ་དང་འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉེ་བར་འཇོག་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་བཅས་པ་
གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང༌།མ་དེ་ཕར་མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་དེ་མེད་པར་གྱུར་པས་སྔར་གྱི་ལྟུང་བ་དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།
སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་མཚན་གྱུར་པས་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

116

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་རྣམས་དག་ན་རེག་ཕམ་བྱུང་བའི་མ་ཕར་མཚན་གྱུར་ཚེ་རེག་ཕམ་དག་
དགོས་པས་སླར་ཡང་མར་གྱུར་ན་རེག་ཕམ་སླར་ལྡོག་མིན་ལས་འཕྲོས་པའི་

དོགས་དཔྱོད་ལ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།
སྡོམ་ལས།
ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཉམས་ཞེས་པས།།
འཁོར་མང་ཉེར་འཇོག་ལྡན་པ་ཕར་གྱུར་ཚེ།།
བཅས་པའི་ཞིང་མིན་ཕྱིར་ན་གཏན་ཉམས་གྱུར།།
ཞེས་སོ།།མདོ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ནི།དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབ་པ་མ་ཡིན་

པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་མདོ་འདིས།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྷག་མའི་བཅབ་

ཉེས་ཡོད་ན་མཚན་གྱུར་ཚེ་བཅབ་ཉེས་དེ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
རྒྱུ་མཚན་ནི་བཅབ་ཡུལ་མཚན་མཐུན་ལ་བཅབ་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པས་རྟེན་
མཚན་གྱུར་པ་ན་སྔར་གྱི་བཅབ་ཡུལ་དེ་རང་དང་མཚན་མི་མཐུན་པར་གྱུར་
པའི་གནད་ཀྱིས་སོ།།
སྡོམ་ལས།
དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་མིན་སོགས་མདོས།།
གྱུར་ཚེ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་དག་གསུངས་ཀྱང༌།།
སླར་ཡང་གྱུར་ན་སྤོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་དགོས།།

117

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རེག་ཕམ་སླར་ལྡོག་མི་ལྡོག་དཔྱད་བྱ་འོ།།
ཞེས་སོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་

སོ།།ཞེས་པས་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་ཡོད་ལ་ལྟུང་བ་ཡང་ཡོད་
ཅིང༌།མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང༌།ལྟུང་བ་གཏན་ནས་

མེད་པར་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་བ་དེ་ཉམས་པའམ་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་དག་པ་བསྟན་པ་མིན་ནོ།།ཞེ་ན།འདོད་
ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མདོ་དེས་མཚན་གྱུར་པ་ན་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་
བྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་བསྟན་པའི་

དོན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༡༡༠ལས།
ལྟུང་བ་ཆེ་བ་ལས་ཆུང་དུ་གྱུར་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་མདོ་འདིས་འཁོར་དང་འཁོར་མང་ཉེར་འཇོག་གི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཕར་

མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྟུང་བ་གཏན་མེད་དུ་སོང་བ་རྣམས་ཉམས་པ་མ་ཟད་རེག་
པའི་ཕམ་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གྱུར་ཚེ་ཕམ་པ་ལས་སྦོམ་པོར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཆེ་བ་ལས་ཆུང་ངུ་གྱུར་པ་ལ་ཡང་སྔར་གྱི་རེག་ཕམ་ཉམས་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་སོ།།
ཡང་འགའ་ཞིག་ན་རེ།མཚན་གྱུར་པ་ན་རེག་ཕམ་ལྟ་བུ་དག་པར་ཐལ།ཞིང་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚན་གྱུར་
པ་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་

118

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས།

དེ་ལྟར་མིང་རིགས་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས།།
མཐའ་བཙལ་རྐྱེན་མ་འབྱོར་དང་མཚན་འགྱུར་དང༌།།དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་དང་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་དང༌།།
བདེན་མཐོང་རྣམ་ཐར་རྟོགས་དང་བྱང་སེམས་སྒོམ།།
བརྒྱད་ཀྱིས་ལྟུང་དག་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཚེ།།
ཕྲ་མོའང་དག་ཕྱིར་དོན་དམ་དགེ་སློང་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་
སྐབས་ཤོག༢༩༥ལས་ཀྱང༌།འོ་ན་ལྟུང་བ་དག་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།མིང་
རིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཅོས་དང༌།མཐར་བཙལ་བའི་རྐྱེན་མ་འབྱོར་བའི་

དང༌།མཚན་གྱུར་པ་དང༌།དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་
དང་ལྔའོ།།ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།
སྔར་གྱི་ཕམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་

བ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་དག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང༌།མཚན་གྱུར་
པ་ན་རེག་ཕམ་དེ་དག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།སླར་མར་མཚན་གྱུར་ན་རེག་
ཕམ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༠ལས།ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་

119

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།སླར་མཚན་གྱུར་ན་ལྟུང་བ་དེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་
ཤེས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་ཁ་ཅིག མཚན་གྱུར་པའི་ཚེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་སྔར་
བྱུང་བ་རྣམས་དག་པ་ཡིན་ཏེ།ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

ཆ་ལྡོག་པ་སྟེ་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན་
མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཤི་འཕོས་པ་ན་
ཕམ་པ་དེ་དག་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཤི་འཕོས་རྗེས་ཕམ་པ་དེའི་ངོ་བོ་མེད་པར་
གྱུར་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་འདྲའི་ཕམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་
རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་དག་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར།ཡང༌།
མཚན་གྱུར་ཚེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་དག་པ་མིན་ཏེ།གཞི་

སྨད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༡༠ལས།མཚན་གྱུར་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

བཅས་པ་མེད་པར་གྱུར་པས་ན་ལྟུང་བ་དེའི་ནུས་པ་འབྱིན་མ་ནུས་པ་ལ་ལྟུང་
བ་དག་པར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི།ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་དག་པ་ནི་མིན་ཏེ།སླར་
མཚན་གྱུར་ན་ལྟུང་བ་དེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཐད་ཤོག༢༩༥ལས་ཀྱང༌།ཞིང་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་གསུངས་ཏེ།ལྟུང་བའི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་
པ་ནུས་ལྡན་ལས་ཉམས་པ་ཙམ་ལ་ལྟུང་བ་དག་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་

120

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གྱི།དག་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར།དེ་
ལ་འགའ་ཞིག་གིས།མཚན་གྱུར་པའི་ཚེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་
མི་དག་ཅེས་འདོད་པ་དེ་མི་འགྲིག་པར་ཐལ།

སྡོམ་ལས།
མཚན་གྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕམ་དག་ཀྱང༌།།
སྡིག་པ་མི་འདག་ཤི་ན་ཕམ་པ་དག།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ།།གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཞར་ལ་བྱུང་བ་
ནི།མགུ་བ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།མཚན་
སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྷག་མ་བྱུང་སྟེ་མགུ་བ་ཞག་གྲངས་ཚང་བར་སྤྱད་ཀྱང་རུང་ཞག་གྲངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་སྤྱད་ཡོད་ཀྱང་མཚན་གྱུར་པ་ན་སླར་ཡང་མགུ་བ་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
སྐབས་འདིར་སྔར་དྲངས་པའི་མཚན་འགྱུར་མདོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་

དོན་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་ན།མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲའི་ལྟུང་བ་རྣམས་མཚན་གྱུར་པ་ན་
སྔར་བཞིན་སོར་གནས་དང༌།ལྟུང་བ་ན་སྨད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐུག་སྐབས་མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང་ལྟུང་བ་ན་སྨད་ལས་མི་སྐྱེ་
བ་དང༌།མཚན་སྔ་མར་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་དེ་མཚན་གྱུར་ན་བཅས་
པ་ཆུང་དུ་སོང་བ་ལྟར་ལྟུང་བ་ཡང་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང༌།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་

121

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

བྱས་པའི་ལྟུང་བ་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་དེ་མཚན་གྱུར་ཚེ་བཅས་པ་ཆེར་སོང་ཡང་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་སོར་གནས་དང༌།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པ་མེད་པ་ལས་མཚན་གྱུར་ན་བཅས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་ལྟུང་མེད་སོར་གནས་དང༌།བཅས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས་ལྟུང་བ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་དང༌།མཚན་གྱུར་ཚེ་སྔ་མའི་བཅབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་མགུ་བ་སྤྱད་པ་དོན་
མེད་པ་བཅས་བསྟན་ནོ།།
བཞི་པ་མདོ་དེ་དག་གི་འཐད་སྒྲུབ་ནི།དེ་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ།།ཞེས་
པའོ།།འོ་ན།མདོ་འདི་གོང་སྨོས་མདོ་ཚན་བརྒྱད་ལས།གང་དང་གང་གི་

འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱོར་ཞེ་ན།སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༡ལས།
མཚན་གྱུར་གྱི་མདོ་དང་པོ་དང༌།གཉིས་པ་དང༌།བཞི་པ་དང༌།ལྔ་པའི་འཐད་
སྒྲུབ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།མདོ་ཚན་གསུམ་པ།བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པ་དང༌།མདོ་ཚན་དྲུག་པ།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་

ཉམས་སོ།།ཞེས་པ་དང༌།མདོ་ཚན་བདུན་པ།དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་མ་
ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་དང༌།མདོ་ཚན་བརྒྱད་པ།མགུ་བ་སྤྱད་པ་ནི་

དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་སྟེ་མདོ་ཚན་བཞི་པོ་འདིའི་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱར་
རོ།།འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༡ལས།དེ་
དག་གི་འཐད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ནི།འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ་སྟེ་མཚན་གྱུར་

122

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་འདི་ལ་བཅས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌།(བཅས་པ་ཆེ་བ་ལས་
ཆུང་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌།བཅས་པ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར།)
ལྟུང་བ་ཆེ་བ་ལས་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་དང༌ལྟུང་བ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་གྱུར་པའི་

འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ།མགུ་སྤྱད་དོན་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་འཐད་སྒྲུབ་ཡིན་

ནོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ཡང་གོང་སྨོས་མདོ་ཚན་གསུམ་པ་དང༌།དྲུག་པ།བདུན་པ།བརྒྱད་པ་སོ་སོའི་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ན།དེ་ལ་
མདོ་ཚན་གསུམ་པ།བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པས་མཚན་སྔ་མ་མ་ཡི་རྟེན་
ལ་རེག་ཕམ་བྱས་པའི་དགེ་སློང་མ་དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཆོས་ཅན།མཚན་ཕྱི་
མ་དགེ་སློང་ཕ་དེའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་སྦོམ་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
སྔར་མ་ཡི་རྟེན་ལ་མཚན་མི་མཐུན་ལ་རེག་པ་དེ་བཅས་པ་ཆེ་བ་ཕམ་པའི་
བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་མཚན་གྱུར་ཚེ་བཅས་པ་ཆུང་བ་ལྷག་མའི་བཅས་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་པའོ།།ཡང་།མདོ་ཚན་དྲུག་པ།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་
ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་པའི་མདོས་མཚན་སྔ་མ་དགེ་སློང་མའི་རྟེན་ལ།འཁོར་
དང་འཁོར་མང་འཇོག་པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན།ལྟུང་བ་དེ་དག་
གཏན་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ།བཅས་པ་ཡོད་པ་ལས་མཚན་གྱུར་པ་ན།དེ་འདྲའི་

བཅས་པ་གཏན་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ཚན་བདུན་པ།དེ་ལ་ཉེས་པ་བཅབས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

123

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པས་མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྷག་མ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ།མཚན་གྱུར་
པ་ན་མ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།མཚན་སྔ་མར་མཚན་མཐུན་ལ་བཅབས་པ་དེ་
མཚན་གྱུར་པ་ན་མཚན་མི་མཐུན་པ་ལ་བཅབས་པར་སོང་བས་སྔར་གྱི་མཚན་མཐུན་ལ་བཅབས་པའི་ལྟུང་བ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ཚན་བརྒྱད་པ།མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པས་མཚན་
སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྷག་མའི་མགུ་བ་སྤྱད་པ་དེ།མཚན་གྱུར་པ་ན་སླར་ཡང་
མཚན་ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་བཅས་པ་དང་མཐུན་པའི་མགུ་བ་སླར་ཡང་སྤྱོད་
དགོས་ཏེ།བཅས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།མདོ་ཚན་གཉིས་པ།ན་སྨད་པའི་

དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ།།ཞེས་པའི་མདོ་ཡི་ཡང་འཐད་སྒྲུབ་
ཏུ་སྦྱོར་རིགས་པར་ཐལ།དཔེར་ན།དགེ་སློང་མས་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྟུང་
བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་དང༌།ཕས་མཚན་མི་མཐུན་མ་ལ་བརྡེག་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་

བ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཆོ་ག་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བཅས་པ་རྣམ་
པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མ་ལ་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་བཅས་པ་དེ་ཕ་ལ་ལྷག་མའི་

བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌།མཚན་མི་མཐུན་ལ་བརྡེག་པའི་ཉེས་བྱས་
ཀྱི་བཅས་པ་དེ།ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་དང༌།ཡང་།མདོ་ཚན་ལྔ་པ།ཞག་བཅུར་མ་ལོན་པ་ནི་ཆ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་མདོ་ཡི་ཡང་

124

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱར་རིགས་པར་ཐལ།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་
གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཞག་དགུར་བཅངས་ཏེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཞག་གཅིག་

བཅངས་པའི་ལྟུང་བ་མེད་པ་དེ་ལ།ཆོ་ག་འགྱུར་བའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚན་སྔ་མ་དགེ་སློང་གི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུར་འཆང་བའི་ལྟུང་བའི་

བཅས་པ་དེ་ཞག་གཅིག་བཅངས་པའི་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་དང༌།
མདོ་ཚན་བཞི་པ།ན་སྨད་པ་ནི་རང་གི་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའི་ཡང་འཐད་

སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱོར་རིགས་པར་ཐལ།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་ཆུང་བ་དགེ་སློང་
མས་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་བྱས་པ་མཚན་གྱུར་པ་ན་བཅས་པ་ཆེར་སོང་
ཡང༌།ལྟུང་བ་ཆུང་བ་ཁོ་ནར་གནས་པ་འདི་ལ་ཆོ་ག་གྱུར་པའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་བཅས་པ་ལས་ལྷག་མའི་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ།།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།སྐབས་འདིར་ཆོ་ག་གྱུར་པའི་དོན།
བཅས་པ་འགྱུར་བ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི།བཅས་པ་ཆེ་བ་ལས་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆུང་ངུ་གྱུར་པ་དང༌།བཅས་པ་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པར་གའྱུར་བ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།ལྟུང་བ་ཆེ་བ་ལས་ཆུང་དུ་གྱུར་པ་དང༌།ལྟུང་བ་
ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་
འདེབས་བྱེད་ལ།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།འོ་ན།མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མེད་
པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་འཐད་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ།སྔར་

125

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལྷག་མའི་མགུ་བ་སྤྱད་པ་དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་སླར་ཡང་མགུ་བ་སྤྱོད་དགོས་
ཞེས་བསྟན་གྱི།བཅས་པ་ཆེ་ལས་ཆུང་གྱུར་དང་ཡོད་ལས་མེད་གྱུར་གང་ཡང་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།འདིའི་ལན་ལ།ལ་ལས།སྐྱོན་མེད་དེ།
མདོ་འདིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཀྱང༌།མཚན་སྔ་མའི་རྟེན་ལ་མགུ་བ་སྤྱད་པའི་

དོན་དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ཉམས་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་པ་བསྟན་པས།བཅས་པ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་གྱུར་པ་དང༌།ལྟུང་བ་ཡོད་པ་ལས་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ན།འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཚང་
ངོ༌།།ཞེས་ཟེར།
སྡོམ་ལས།
མགུ་བ་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་ཅེས་སོགས་མདོས།།
མགུ་སྤྱོད་ཚེ་གྱུར་སྔ་མ་དོན་མེད་པས།།
གཞི་ནས་ཟླ་ཕྱེད་ཞག་དྲུག་མགུ་བ་སྤྱོད།།
ཁ་ཅིག་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྷག་མ་རྣམས།།

གྱུར་ཚེ་དག་ཕྱིར་མགུ་སྤྱོད་དོན་མེད་ཀྱང༌།།ཐུན་མོང་ལྷག་མར་སྔར་གྱི་ཞག་གྲངས་ཟེར།།
འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཞེས་སོགས་མདོས།།རྒྱུ་མཚན་བཅས་པའམ་ཆོ་ག་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།།

126

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
དམིགས་བསལ་འདི་དག་རྣམས་ཀྱང་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

སྦྱོར་ལྟུང་ཆུང་བ་སོར་གནས་བཅས་པ་ཆེ།།
མཐར་ཐུག་ལྟུང་བ་ཆུང་གྱུར་བཅས་པའང་ཆུང༌།།

མཐར་ལྟུང་ཆུང་བ་སོར་གནས་བཅས་པ་ཆེ།།ལྟུང་མེད་སོར་གནས་བཅས་པ་ཡོད་པར་གྱུར།།ལྟུང་བ་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་བཅས་པ་ཡང༌།།

མེད་པ་གྱུར་པ་ལྔ་འོ་དེ་དག་ལ།།
འདུལ་འཛིན་སྔ་མས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཚུལ་དང༌།།
སོ་སོའི་མཚན་གཞི་གོ་དོན་ལ་སོགས་པ།།
མཁས་པ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ལ་བལྟ་བ་གཅེས།།
ཞེས་པའོ།།

ས་བཅད་གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ།

འདས་མ་འོངས་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་ད་ལྟའི་ལུས་ལྟུང་བའི་བྱེད་
པོར་བསྟན་པ་དང༌།སྐྱེ་གནས་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་རང་འགྲོར་གཏོགས་པ་ལྟུང་བའི་བྱེད་པོར་བསྟན་པ་དང༌།དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་དོགས་པ་
བཅད་ནས་ཤེས་རྒྱུད་གར་གཏོགས་ལྟུང་བའི་བྱེད་པོར་བསྟན་པ་དང༌།ཡོན་

127

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཏན་གྱི་ཆ་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་འཕེན་པ་གཅིག་བསྡུས་ལྟུང་བའི་བྱེད་
པོར་བསྟན་པ་སྟེ་བཞི་ལས།དང་པོ་འཆད་པ་ལ།མདོ་ནི།དེའི་ཚེ་ལུས་བྱེད་པ་
པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདི་ནི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༢ལས།མདོ་འདི་ནི་ལུང་ཞུ་བ་ལས།

རེག་སྨྱན་འཁྲུལ་འཇུག་ལེན་གོས་ཏེ།།
ལྔ་ལ་སྦྱོར་དང་མཐར་ཐུག་གི །
བར་དུ་ཡུལ་དེ་མཚན་གྱུར་ན།།
ན་སྨད་གསུངས་བསྡུས་གཞན་ལའང་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།རེག་པ་དང་སྨྱན་བྱེད་པ་དང་།འཁྲུར་འཇུག་དང་དགེ་སློང་མ་ལས་གོས་ལེན་པ་དང་།གོས་བཟོ་བ་སྟེ་ལྔ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་
མཐར་ཐུག་གི་བར་མཚན་གྱུར་ན་ན་སྨད་དུ་གསུངས་པས་ལྟུང་བ་དངོས་
གཞི་སྐྱེས་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལྟུང་བའི་བྱེད་པོར་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།བུད་
མེད་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་གཞན་དང༌།མཚན་མཐུན་ཡུལ་དགོས་དང༌།ལྟ་མཐུན་ཡུལ་དགོས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་
སྐྱེས་དུས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་གཞིའི་ཡན་ལག་ཚང་བ་དེ་ལྟུང་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་

ནོ།།ཞེས་གཞན་ཀུན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ།གཞི་སྨད་མཚོ་ཊཱིཀ་

ཤོག༡༡༢ལས།དེའི་ཚེ་ལུས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།(མཚན་མཐུན་ཡན་

128

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལག་ཏུ་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་)དེའི་ཚེ་མཚན་མཐུན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་

ནོ།།དེའི་ཚེ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།ལྟུང་བ་རང་རང་གི་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་དེའི་ཚེ་ལྟུང་བ་རང་རང་གི་གཞིའི་

ཡན་ལག་ཚང་བ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ།།ཞེས་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྡོམ་ལས།
ཡུལ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་འདས་མ་འོངས།།
ལ་བརྟེན་དོགས་པ་བཅད་ནས་ད་ལྟའི་ལུས།།
ལྟུང་བའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་དེའི་ཚེ་ལུས།།
ཞེས་གསུངས་སྐྱེས་པར་རེག་པའི་སྦྱོར་བྱས་ནས།།
གྱུར་ན་མོ་ཉིད་ལྷག་མའི་བྱེད་པོ་ཡིན།།

དེ་ཡང་མདོ་འདི་ཞུ་བ་ལས།།

རེག་སྨྱན་འཁྲུར་འཇུག་ལེན་གོས་ཏེ།།
ལྔ་ལ་སྦྱོར་དང་མཐར་ཐུག་གི །
བར་དུ་ཡུལ་དེ་མཚན་གྱུར་ན།།
ན་སྨད་གསུངས་བསྡུས་གཞན་ལའང་སྦྱར།།དམིཌ་བསལ་མཚན་མེད་མངལ་ལ་སྨྱན་བྱེད་དང༌།།

129

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁང་ཆེན་རྨང་བཙུག་ཚེ་ན་སྲོག་ཆགས་བསད།།
མཐའ་ལ་སྲོག་ཆགས་མེད་ཀྱང་ལྷག་མ་བསྐྱེད།།
དང་པོར་རྩོད་བཅས་གཞིར་བརྩིགས་མཐར་ཞི་ཡང༌།།

ཞེས་པའོ།།སྐྱེ་གནས་ལ་བརྟགས་ནས་རང་འགྲོར་གང་གཏོགས་ལྟུང་
བའི་བྱེད་པོར་བསྟན་པ་ལ།མདོ་ནི།གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་
ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་ཡང་གཉིས་

ཚོགས་ཡིན་ཏེ།ལུང་ཞུ་བ་ལས།འགྲོ་བ་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་ཡུལ་དུ་
བྱས་པ་ལས་མི་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་མི་

ལས་སྐྱེས་པའི་དུད་འགྲོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་དུད་འགྲོ་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེའི་གནད་ཀྱིས་ས་
རྐོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང༌།མེ་ལ་རེག་པའི་དེ་དང༌།ཆུ་ལ་རྩེ་བའི་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་
བ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ས་ཆུ་མེ་སོགས་རང་རང་གི་
རིགས་འདྲ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཟད།ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་

ས་དང་ཆུ་དང་མེ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་ཅེས་
མདོར་བསྡུས་སྦྱར་རོ།།
སྡོམ་ལས།
རང་འགྲོར་གཏོགས་པ་བྱེད་པོར་སྟོན་པ་ནི།།

130

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་རང་གི་འགྲོ་སོགས་གསུངས།།
ཁྲུང་ཁྲུང་ལས་སྐྱེས་གནས་བརྟན་གྲགས་དང་ནི།།

ཉེར་གྲགས་ལྟ་བུའང་བསད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར།།
མིས་བསྐྱེད་མི་མིན་དུད་འགྲོའང་རང་རང་གི །
འགྲོ་བ་ཡིན་ཕྱིར་སྦོམ་པོ་ལྟུང་བྱེད་བརྟེན།།
འདི་ཡི་མཚུངས་པ་ཟད་པར་འབྱུང་ལའང་སྦྱར།།
ཞེས་པའོ།།གསུམ་པ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལ་བརྟགས་ནས་ཤེས་རྒྱུད་གར་གཏོགས་ལྟུང་བའི་བྱེད་པོར་བསྟན་པ་ནི།མདོ་རྩ་བར།འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་
རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།གཞི་སེམས་

ཅན་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལ།སེམས་ཅན་ལས་གྱུར་
པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ།ཡུལ་དེ་ལུས་ཐ་མལ་གནས་པ་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་གཉིས་ལས།མི་དགོས་པ་ནི།མི་ཚངས་

སྤྱོད་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་གཉིས་དང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། སྲོག་གཅོད་བཞི་སྟེ་
བདུན་ལ།ཡུལ་དེ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་རུང་མི་གནས་པར་སྤྲུལ་ལུས་སུ་
གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཡང༌། ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ལ།བདུན་པོ་དེར་མ་
གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་

131

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པ་ལ།ཡུལ་དེ་ངེས་པར་དུ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༡༡༥ལས།ལུང་ཞུ་བ་ལས་ཀྱང༌།
འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་ཁྱད་དུ་གསོད།།
ནུབ་ལྷག་ལྷན་ཅིག་རྐུ་དང་དྲུག།
སྤྲུལ་པ་ཡུལ་བྱས་ན་སྨད་གསུངས།།

དེ་མཚུངས་གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལྷག་མ་སོགས་གོང་སྨོས་
ལྟུང་བ་དྲུག་ལ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡུལ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་
དགོས་པར་ལུང་ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་
ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར་དོགས་པ་བཅད་པར་བྱ་བ་ལ།མིས་འགྲོ་བ་གཞན་སྟག་
གི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དགེ་སློང་གིས་མི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་ན་ཕམ་པ་
བསྐྱེད་པ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ།འོན་ཀྱང་སྟག་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་
བསད་ན་ཕམ་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་
གཉིས་བྱུང་སྟེ།དེ་ལ་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་གཉིས་

ལས།མིས་སྟག་གི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དགེ་སློང་གིས་བསད་ན་མིར་འདུ་ཤེས་

132

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱང་རུང༌།སྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུང་ཕམ་པ་སྐྱེས་པར་གསུངས་ལ།དེའི་

རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་
འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང༌།མིས་སྟག་གི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་
བསད་ན།མིར་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་ཕམ་པ་བྱུང་སྟེ།འདི་མིའོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་སྐབས་དེར་མེད་ཀྱང༌།འདི་བསད་དོ་སྙམ་
པའི་འདུ་ཤེས་དེས་གང་བརྣག་པ་དེ་དང་མི་གཉིས་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་གསུངས་ལ།འོན་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་བསད་དོ་བསམ་པས་མཆོད་བྱིན་ལ་ལྷས་བྱིན་དུ་ནོར་ཏེ་བསད་པ་ན་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ་འདི་བསད་དོ་སྙམ་
པའི་བརྣག་པའི་དོན་དང་གང་བསད་པ་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
གསུངས་ཏེ།རིན་ཕྲེང་ཤོག༧༤ལས།མི་གང་ཞིག་སྨན་དང་སྔགས་ལ་སོགས་
པའི་དབང་གིས་མི་མིན་དང་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པའམ་གཟུགས་
སུ་བསྒྱུར་ཞིང་བསྟན་པ་མིར་འདུ་ཤེས་སམ།གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུང༌།
འདི་བསད་དོ་སྙམ་དུ་རྟེན་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་བསད་པ་ལ་ཡང་ཕམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།དེ་མི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བ་སྤྱིར་བསྟན་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༢༡ལས།ཁོ་ན་རེ།མིར་འདུ་ཤེས་པ་ཡོད་ན་སྦྱོར་བ་སྦོམ་པོ་བསྐྱེད་པས་དངོས་གཞི་ལ་ཕམ་པ་བྱུང་བ་བདེན་ཀྱང༌།མིར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་ན་སྦྱོར་བ་ཉེས་བྱས་

133

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ལས་མི་བསྐྱེད་པས།དངོས་གཞི་ལ་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་ངོ༌།།ཞེ་ན།དེའི་སྐྱོན་
མེད་དེ།སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ཡང༌།དངོས་གཞི་ལ་དོན་ཡན་
ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཊཱིཀྐ་ལས། ལྟུང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དངོས་
གཞིའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཁོ་ནས་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སོགས་དང༌།མཛོད་འགྲེལ་ལས།
དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།འདི་བསད་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང༌།ཤེས་རབ་བྱེད་པར།མིར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བསད་ཀྱང་གསོད་
པའི་ཚེ་ཉེས་བྱས་དང༌།ཤི་ན་ཕམ་པར་འགྱུར།མིར་ཤེས་ཏེ་བསད་ན་ཉེས་
བྱས་དང་སྦོམ་པོ་དང་ཕམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡོད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིས་ཕམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྦོམ་པོས་མ་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏོ།།ཡང་ཁོ་ན་རེ།
མཆོད་སྦྱིན་ལ་ལྷས་བྱིན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།སྟག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་མི་ལ་སྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་ན་ཕམ་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཞེ་ན།མ་ཁྱབ་སྟེ།མཆོད་ལྷ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན།
འདིར་གང་གསད་པར་བརྣག་པ་དེར་འདུ་ཤེས་པས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྣ་བ་ཆེན་པོ་ནི།མིས་སྟག་གི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དགེ་

134

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སློང་གིས་གསོད་པ་ན།མིར་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ཡུལ་དེ་ལུས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་
ཀྱང་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ཀྱི།མིར་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྟག་ཏུ་འདུ་
ཤེས་ཏེ་བསད་ན་ཕམ་པ་མི་བསྐྱེད་པར་བཞེད་དེ།གཞི་སྨད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག
༡༡༦ལས།མི་སྤྲུལ་སྟག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ།(གསོད་ན་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཕམ་པར་འགྱུར་ཞེས་ཊཱིཀྐའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་སྟེ།)མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་པ་ན་མི་

བསད་པའི་ཕམ་པ་བསྐྱེད་དོ།།ཞེས་དང༌།ཡང་དེའི་གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༤
ལས།དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་ཀྱང་དགྲ་
བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།འོད་ལྡན་ལས།ལུས་
གཅིག་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་ནོར་བས་བསད་ན་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་གི འོན་ཀྱང་ཕམ་པར་ནི་སུས་ཀྱང་བཟློག་པར་
དཀའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྒྱས་པར་མཚོ་ཊཱིཀ་ཏུ་གཟིགས་པར་ཞུའོ།།
སྡོམ་ལས།
གསུམ་པ་དབྱིབས་དང་མདོག་བརྟེན་དོགས་བཅད་ནས།།
ཤེས་རྒྱུད་གར་གཏོགས་བྱེད་པོར་སྟོན་པ་ནི།།

འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས།།
མི་སྤྲུལ་དུད་འགྲོ་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ཀྱང༌།།

135

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྦྱོར་བར་ཉེས་བྱས་བསད་ན་ཕམ་པ་བསྐྱེད།།
ལྷས་བྱིན་བསམ་པས་མཆོད་བྱིན་བསད་ལ་མིན།།

རྒྱུད་ཐ་དད་ཕྱིར་འདིར་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པའི།།

ཆ་ལ་མ་འཁྲུལ་དེ་ཉིད་ངེས་བཟུང་ཕྱིར།།
དགྲ་བཅོམ་འདུ་ཤེས་མེད་པས་ཕ་བསད་ན།།
དེ་དང་གཅིག་ཕྱིར་མཚམས་མེད་གཉིས་འབྱུང་བཞིན།།
འདིར་དྲངས་རིན་ཕྲེང་མཛོད་འགྲེལ་ཊཱིཀྐ་མཐུན།།

གལ་ཏེ་དངོས་གཞི་ཕམ་ན་སྦྱོར་སྦོམ་འགྱུར།།
མ་ངེས་སྦྱོར་མེད་རྐུ་ཕམ་མདོ་འདི་ལས།།

སྦྱོར་ལ་དེ་མེད་དེ་མ་བྱས་ཉིད་མིན།།

ཞེས་གསུངས་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ནི་ཊཱིཀྐ་བཀག།

མཚམས་མེད་སྒོ་གཉིས་ནས་ནི་སྤྱོས་ཞེས་གསུངས།།
རང་ལུགས་ཊཱིཀྐའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ཡང༌།།
གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་ཡི།།

མཚམས་མེད་ལས་གཞན་གཉིས་པ་མི་སྲིད་དེ།།
བསད་བྱ་རྟེན་གཅིག་ཕྱིར་དང་སྲོག་ཆགས་གཅིག།

བསད་པས་སྲོག་གཅོད་ཐ་དད་གཉིས་མེད་ཕྱིར།།

136

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པའོ།།བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་དོགས་པ་བཅད་དེ་འཕེན་པ་
གཅིག་བསྡུས་ལྟུང་བའི་བྱེད་པོར་བསྟན་པ་ནི།མདོ་རྩ་བར།གནས་སྐབས་
གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་མི་བསད་ན་
ཕམ་པ་བྱུང་བ་ལྟར།མི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་བསད་ནའང་མི་བསད་

པའི་ཕམ་པ་བསྐྱེད་ཅེས་དེས་མཚོན་ནས་ལྟུང་བའི་གཞི་མི་གནས་སྐབས་
གཞན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཀྱང༌།གཞི་དེ་ལས་མི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་
པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ཅེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་ཚིག་
བསྐྱུངས་སུ་འདོད་དམ་དཔྱོད།སྐབས་འདིར་མིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ན།དེ་
ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་གཞི་མི་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པས་
མ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་ལ།མི་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྫས་བརྐུས་ན་ཕམ་པའི་

དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡུལ་དུ་
བྱས་ཏེ་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མ་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་སོ།།
སྡོམ་ལས།
བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ཆ་ལ་དོགས་བཅད་ནས།།
འཕེན་པ་གཅིག་བསྡུས་བྱེད་པོར་སྟོན་པ་ནི།།

གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་མིན་གསུངས།།

བསྣུན་འོག་དགྲ་བཅོམ་མིན་གསུངས་དང་མི་འགལ།།

137

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་སོ།།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།མི་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་མཚོན་བསྣུན་
ཏེ་མི་དེས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་ཤི་ན།གསོད་པ་པོ་དགེ་སློང་ལ་
ཕམ་པ་བསྐྱེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཕྱིར་མི་འོང་བའི་རྟེན་ལ་མཚོན་བསྣུན་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་ཤི་ན་དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་
མེད་བྱུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཛོད་ལས།
བསྣུན་འོག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མིན།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར་བ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།སྐྱོན་མེད་དེ།
སྔ་མ་མི་སོ་སྐྱེ་གསོད་པ་ན་མི་གསོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང༌།དེའི་རྐྱེན་གྱིས་
ཤི་བ་ནའང་མི་ཡི་སྲོག་དབང་འགགས་པས་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་བྱུང་ལ།

ཕྱི་མ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་གསོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ན།དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མིན་པས་དེས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཚེ་ཤི་བ་ན།དགྲ་བཅོམ་པ་
བསད་པའི་མཚམས་མེད་བྱུང་བ་མེད་དོ།།ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།།
པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བ་སྤྱིར་བསྟན་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༢༣ལས།རང་
ལུགས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་འཆི་ངེས་ཀྱི་མཚོན་བསྣུན།དགྲ་བཅོམ་གྱི་
རྟེན་ལ་སྐུ་ཚེ་འདུ་བྱེད་བཏང་ན་གསོད་པ་པོ་ལ་མཚམས་མེད་མི་བསྐྱེད་པ་
མངོན་པའི་ལུགས་དང་། གསོད་པ་པོ་དགེ་སློང་ལ་ཕམ་པ་བསྐྱེད་པ་མདོ་
འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་བར་སེམས་སོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

138

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་མཚོན་
བསྣུན་ནས་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་དེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་ཤི་བ་ན་དེ་འདྲའི་

དགྲ་བཅོམ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མཚོན་བསྣུན་པ་པོ་དེས་བསད་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ།མཚོན་བསྣུན་པ་པོ་དེ་ལ་ཁྱོད་བསད་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན།བསད་ན་ཤི་བའི་དུས་དེར་མཚོན་བསྣུན་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་
པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།མི་སོ་སྐྱེ་ལ་དགེ་སློང་གི་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་
རྗེས་སུ་མི་དེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་ཤི་བ་དེ་ཆོས་ཅན།མི་གསོད་པའི་ཕམ་
པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།ཤི་བའི་དུས་དེར་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མདོ་རྩ་ལས།གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་
གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་དང༌།གོང་དུ་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་མཐའ་དཔྱོད་
ཀྱི་ལུང་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལས།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་བསྐྱེད་པར་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།དགེ་སློང་གིས་མི་སོ་སྐྱེ་དེ་ལ་འཆི་ནུས་ཀྱི་མཚོན་
བསྣུན་ཏེ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་དེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་ཤི་བ་ན་དགེ་སློང་དེས་
མི་བསད་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་བསད་པ་ཡིན་ནོ།།ཟེར།འོ་ན།དགེ་སློང་དེ་ལ་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་དང་།དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་
ཀྱི་ལས་གཉིས་ཀ་བྱུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།འགའ་

139

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞིག་གིས།དགེ་སློང་དེས་དོན་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་བཀུམ་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ།གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་
བཞིན་པའི་ཚེ་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་
སྨྲ།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།དགེ་སློང་གིས་མིས་སྤྲུལ་པའི་སྟག་ལ་སྟག་ཏུ་འདུ་
ཤེས་པས་བསད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ།

དོན་ལ་མི་བསད་ཀྱང་མི་བསད་པའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་ཏེ།གསོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཚེ་ཡུལ་དེ་མི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་།ཤེས་རབ་བྱེད་
པའི་དགོངས་པ་ལྟར་རིན་ཕྲེང་དང་།ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀ་ལས།མིར་འདུ་ཤེས་
པས་ཀྱང་རུང༌།སྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་དེ་བསད་པ་ན་ཕམ་པ་འབྱུང་
བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།དེ་ཡང༌།རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་དང༌།ཡུལ་
གྱི་ཡན་ལགལྟུང་བ་ཐ་དད་སྐྱེ་ལུགས་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་དང༌།བསམ་
པའི་ཡན་ལག ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་སྟེ་ས་བཅད་ལྔ་ཡི་ནང་ནས་དང་པོ་
གཉིས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ལྟུང་བ་ཐ་དད་སྐྱེ་ལུགས་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་
བཤད་པ་ལ།
དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས་ལས།དང་པོ་དངོས་འཆད་པ་ལ།བསླབ་

140

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་དང༌།བསམ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་དང༌།བཅས་པའི་རིགས་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་དང༌།ཀུན་སློང་ཐ་
དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་དང༌།གཞི་དང་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་
པ་སྟེ་ས་བཅད་ལྔ་ཡོད་པ་ལས།

བསླབ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད།

དང་པོ་འཆད་པ་ལ།མདོ་ནི།ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ནི་འོང་བ་ནི་ཐ་

དད་དོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་

ལྟུང་བ་དེའི་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱིམ་པར་བབས་ན་
བསླབ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལྟུང་བ་ན་སྨད་ཐ་དད་སོ་སོར་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་
མདོ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཏུ།ལུང་ཞུ་བ་ལས་ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་སྐབས་
སུ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་ལྟུང་བ་གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།བསླབ་རྒྱུན་ཐ་དད་ན་རྟེན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་པོ་ལ་ལྟུང་
བ་ན་སྨད་ཐ་དད་པ་རེ་སྐྱེ་བ་དེ་སྡེ་ལྔས་བསྡུས་པའི་ལྟུང་བ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱོར་
ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང་།ཟླ་འཇོག་

141

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སོགས་གནང་ལ་ཚད་བཟུང་གི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱིམ་པར་བབས་ན།སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟུང་བ་ན་སྨད་རེ་
བསྐྱེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ་ཞུགས་པའི་

གང་ཟག་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ན་སྨད་ཀྱི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྦྱོར་བ་གནང་ལ་ཚད་བཟུང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།མདོ་འདིས་ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་ལྟུང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་
ཐུག་གི་བར་དུ་བསླབ་རྒྱུན་ཆད་ན་ན་སྨད་ལས་མི་འབྱུང་ཞེས་གསུངས་པའི་

ཤུགས་ལ་དེ་འདྲའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་མཐར་
གཉིས་ལ་བསླབ་རྒྱུན་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་ལ།དེ་ལས་
གཞན་པའི་སྡེ་ལྔ་ཀུན་གྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་བསླབ་རྒྱུན་གཅིག་པ་

དགོས་པ་འདི་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།
སྡོམ་ལས།
ལྟུང་ཐ་དད་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་བཅས་ལ།།
དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས་སོ་དངོས་ལ་ཡང༌།།
བསླབ་རྒྱུན་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ལྟུང་ཐ་དད།།
ཀུན་སློང་གི་རྒྱུན་ཐ་དད་བཅས་པའི་རིགས།།

ཐ་དད་ཀུན་སློང་རྣམ་པ་ཐ་དད་དང༌།།

142

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འབྲས་བུ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ལྟུང་ཐ་དད།།དང་པོ་ཉེས་དེ་མེད་ལ་འོང་ཐ་དད།།
ཞེས་སོགས་སྦྱོར་དངོས་བར་དུ་ཉེས་པ་དེའི།།

བཅས་མེད་ཁྱིམ་པས་ཆོད་ན་སྦྱོར་དངོས་ཀྱི།།
ན་སྨད་ཐ་དད་སྐྱེའོ་སྟན་གྱིས་མཚོན།།
ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་བསམ་རྒྱུན་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བར།བཏང་བ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདི་ཡང་གཉིས་

ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ།ལུང་ལས།ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བརྩིགས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་ཀུན་སློང་གི་རྒྱུན་བཏང་ན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་

ལ་ལྟུང་བ་ན་སྨད་རེ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང༌།དེ་འདྲའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་
ལ་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ལ་བསམ་རྒྱུན་གཅིག་པ་དགོས་ཞེས།
ཁང་པ་དང༌།ཁང་ཆེན་དང༌།རིམ་ལྷག་དང༌།གོས་བྱེད་པ་དང༌།ཁབ་རལ་
དང༌།ཁྲི་རྐང་དང༌།གདལ་བ་དང༌།གདིང་བ་ཚད་ལྷག་དང༌།གཡན་པ་འགབ་
པ་ཚད་ལྷག་དང༌།རས་ཆེན་ཚད་ལྷག་དང༌།བདེ་གཤེགས་ཆོས་གོས་བཅས་ལྟུང་བ་བཅུ་གཅིག་གསུངས་ལ།དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་

143

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་སྡོམ་ལས།
གཉིས་པ་སྟོན་པར་བཏང་བ་ཡང་ངོ་གསུངས།།
དེ་ཡང་མདོ་འདི་ཞུ་བ་ལས།།

ཁང་པ་ཁང་ཆེན་རིམ་ལྷག་དང༌།།
གོས་བྱེད་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་བདུན།།
དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་བཅུ་གཅིག་ལ།།
བསམ་པས་བཏང་ན་ན་སྨད་གསུངས།།

ཁང་ཆེན་བརྩིག་འཕྲོ་འདུན་ལོག་སླར་ཡང་འཕྲོ།།
བསྒྲུབ་ན་སྔར་བཞིན་ན་སྨད་ཐ་དད་སྐྱེ།།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་བཅས་པ་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བ་ལས།གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི་ཇི་སྙེད་པ་དེ་
སྙེད་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་གཞི་གཅིག་ལ་ཞུགས་
པ་ན་བཅས་པའི་རིགས་འདྲ་མིན་དུ་མ་དང་འགལ་བར་གྱུར་པ་ན།བཅས་
པའི་རིགས་ཇི་སྙེད་དང་འགལ་བའི་ལྟུང་བ་ཡང་དེ་སྙེད་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་

144

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལ།དེ་ཡང༌།ལུང་ཞུ་བ་ལས།ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་ལ་བཅས་འགལ་གྱི་ལྟུང་
བ་ཐ་དད་པ་བཞི་སྐྱེ་བ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།ནུབ་ལྷག་པར་ཉལ་བ་ལ་བུད་མེད་
དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་ན། དེ་དང་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བ་
གཉིས་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེ་དང་མཚུངས་པ་རྫུན་གྱི་ཕྲ་མ་བྱེད་པ་ན་རྫུན་སྨྲ་བ་དང་། ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་སོགས་
གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་མདོ་འདི་ཡང་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་
མདོར་འཇོག་གོ།
སྡོམ་ལས།
གསུམ་པ་གཅིག་ལ་དུ་མ་བཅས་སོགས་གསུངས།།
དུ་མ་གཅིག་ཆར་འབྱུང་ཚུལ་ཞུ་བ་ལས།།
དགེ་སློང་སྐད་ཅིག་སྤྱད་པས་ལྟུང་བ་བཞིར།།

འབྱུང་བ་ཡོད་དམ་ཨུ་པ་ལི་ཡོད་དེ།།བྱིན་ལེན་མ་བྱས་མི་རུང་གསོག་འཇོག་ཏུ།།
བཞག་པར་གྱུར་པ་དུས་མིན་ཟ་བ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་རིན་ཕྲེང་ལྡོག་ཆས་ཕྱེ་བར་གསུངས།།
ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།དགེ་སློང་གིས་མི་རུང་

བ་མི་ཤ་ལྟ་བུ་དང་།དེ་བཞིན་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བའི་ཟས་ཕྱི་དྲོ་ཟ་བ་ན།

145

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལ་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་འབྱུང་བར་ཐལ།དེའི་ཚེ་

མི་རུང་བ་ཟ་བ་དང༌།གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟ་བ་དང༌། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་ཟ་བ་དང༌།ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་དུས་མཉམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕྱི་དྲོའི་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ།གཞིའི་དངོས་པོ་ཟས་དེ་ལ་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་ཡིན་པ་དང་

མིད་པ་གཉིས་པའི་སྒྲེགས་ཟས་མིན་པ་བཅས་ཚང་དགོས་པ་ལས།དེ་ལ་
རུང་བ་དེ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་

གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་ཡན་ལག་དེ་དག་ཚང་དགོས་པར་ཐལ།སྡོམ་ལས།དངོས་པོ་དུས་རུང་མིད་པ་གཉིས།།

སྒྲེགས་པའི་ཟས་མིན་རུང་ཚད་ལྡན།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རུང་བ་ལ།ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་དང༌།
ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།མི་ཤ་ལྟ་བུ་གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་དེ་ལ་གཉིས་ཀ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་སྤྱིར་བསྟན་ཐད་ཤོག༡༤༦ལས།ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ནི་བཟའ་བ་

དང་བཅའ་བ་དང་།བཏུང་བ་མ་བཀག་ཅིང་གནང་བ་རྣམས་སོ།།ཆོ་གའི་སྒོ་
ནས་རུང་བ་ནི།ལག་ཉ་དང༌།མཚམས་བཙོས་དང༌།ཞག་ལོན་དང༌།རྗེན་
བཙོས་དང༌།གསོག་འཇོག་ཏུ་མ་སོང་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།

146

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དགེ་སློང་གིས་རྫུན་གྱི་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་ན་དགེ་སློང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བཞིན་

གྱི་རྫུན་དང་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་སྐྱེས་པར་གསུངས་ན།ལྟུང་
བྱེད་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྐྱེས་སམ་ལྟུང་བྱེད་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཡིན་

ཞེས་དྲིས་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།ལྟུང་བྱེད་དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ།
མིང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་
ལ།འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན།དགེ་སློང་གིས་མིར་གྱུར་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་
བསད་པ་ན་ཆོས་ཅན།མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་དང་།དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་
མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་ཐ་དད་པ་གཉིས་བྱུང་བར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གསད་བྱ་སྲོག་ཆགས་གཅིག་ལས་མེད་
པས་དེ་བསད་པའི་ལས་ལམ་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་

དཔྱོད་ཤོག༢༣ལས།མཚམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ།ཞེས་པ་ནི།འགྱོད་
པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི།ངེས་པར་ན་གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་
བསད་པའི་མཚམས་མེད་གཅིག་མ་གཏོགས་མཚམས་མེད་གཉིས་མ་འབྱུང་

སྟེ།གསད་བྱ་རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྲོག་ཆགས་གཅིག་བསད་པས་

སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེས་ན།དགེ་སློང་གིས་རྫུན་གྱིས་དགེ་

147

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སློང་གཞན་ལ་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བའི་ཚེ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་

ངོ༌།།ཞེས་སྨྲའོ།།
དེ་ལ།འོ་ན།དགེ་སློང་གིས་ཕྲ་མས་དགེ་འདུན་དབྱེན་འབྱེད་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་ན་དགེ་
སློང་གི་རྒྱུད་ལ་དབྱེན་འབྱེད་པའི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཆ་ནས་དབྱེན་གྱི་
ལྷག་མ་དང་ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་བཅས་པ་དང་
འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་འདྲའི་ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན།
ལྷག་མ་དང་། ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་
ཕྱིར།འདོད་ན།དགེ་སློང་གིས་དེ་འདྲའི་ཕྲ་མ་བྱེད་པའི་ལྷག་མ་དེ་ལྟུང་བྱེད་
ཀྱི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པས་འདག་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེས་དེ་འདག་པ་ལ་ལྷག་མའི་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་མི་

དགོས་པར་ཐལ་ལོ།།ཟེར།གཞན་ཡང༌།དགེ་སློང་ནུབ་གསུམ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན།བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དང་
ནུབ་ལྷག་ཉལ་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ན་
འདག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་འདག་པ་ལ།ལྟུང་བ་རང་གི་
མིང་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དང༌།རིགས་ཏེ་སྡེ་ཚན་བརྗོད་པའི་སྒོ་
ནས་ཕྱིར་བཅོས་མི་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

148

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མདོ་རྩ་བ་ལས།མིང་དང་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ན་ལྟུང་བ་ལས་ལྡང་ངོ༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྩོད་དོ།།

བཞི་པ་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་
དད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བ་ལས།དེའི་ཆ་ནི་དེར་གཏོགས་སོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།

མདོ་འདིས་ཆ་ཅན་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན།དེའི་ཆ་ཤས་
སམ་ཆ་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་ནི།རང་གི་ཆ་ཅན་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཕམ་པའི་སྡེར་གཏོགས་པ་མིན་གྱི།དེའི་ཆ་ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་དེའི་

སྡེར་གཏོགས་སོ།།ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་
མདོ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༡༩ལས།བརྡེག་གཟས་འཁྲུས་ལ་རང་རང་གི །ཀུན་སློང་དགོས་གསུངས་གཞན་ལའང་སྦྱར།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།བརྡེག་པ་དང༌།གཟས་པ་དང༌།འཁྲུས་བྱེད་པ་སྟེ་ལྟུང་བ་དེ་གསུམ་གྱི་སྡེར་གཏོགས་པ་ལ་རང་རང་གི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་གིས་ཀུན་ནས་

བསླངས་པ་དགོས་ཞེས་ལུང་ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ།ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་སྡེར་གཏོགས་པ་ལ་ལྟུང་བ་
རང་རང་གི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་སློང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ཞིག་

149

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

དགོས་ཞེས་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར།ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་ཆ་ཅན་དང་ཆ་ཞེས་པ་ནི་དཔེར་ན་མི་

ཚངས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཆ་ཅན་དང༌།དེ་དང་དགག་བྱ་ཕྱོགས་མཐུན་ཡོད་པའི་
རིགས་ཀྱི་ལྟུང་བ།འབྱིན་པ་དང༌།རེག་པ་དང༌།འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བ་དང༌།སྨྱན་
བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་དེའི་ཆ་ཡིན་ལ། དེས་
མཚོན་ནས་ལྟུང་བ་གཞན་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ།།ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་སྡེར་གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་ལྟུང་བ་དེའི་ལྟུང་བ་རྣམ་
གཞག་གི་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དེ་དང་དགག་བྱ་
རིགས་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་སྡེར་གཏོགས་སུ་
མི་འགྲོ།ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར།ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས་ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་ཆར་

འཇོག་ཚུལ་ནི།རང་ལྟུང་བ་གང་གི་ཆར་འཇོག་པའི་ལྟུང་བ་དེ་དང་དགག་བྱ་
མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་ཟེར།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།ཆ་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་དེ་དང་
དགག་བྱ་མཐུན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་སྤྱིའི་དགག་བྱ་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་དམ།སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱའམ་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་བྱ་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད།དང་པོ་ལྟར་ན།ལྟུང་བ་ཡིན་ན་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བའི་ཆར་

གཏོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྟུང་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་སྤྱིའི་དགག་བྱ་

150

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཐུན་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བའི་སྤྱིའི་
དགག་བྱ་ནི།ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དང༌།ཚོད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌།

དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཅི་རིགས་པ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིགལྟུང་བ་ཡིན་ན་སྤྱིའི་
དགག་བྱ་དེ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དུད་འགྲོ་
འདེབས་སྤྱོད་གསོད་གསུམ་ལྟ་བུ་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་ཆར་གཏོགས་
ཡིན་གྱི།མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་ཆར་གཏོགས་སུ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་ན།འོ་ན།རྩ་ཉག་གཅིག་
གིས་བརྡེག་པ་དང་།དམག་ལ་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མི་གསོད་པའི་
ཕམ་པ་དང་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཐལ།ཁྱོད་མི་གསོད་པའི་
ཆར་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༡༩
ལས།མི་གསོད་པའི་ཆ་ནི་ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་དང་། སྲོག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང༌།དམག་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌།བརྡེག་པ་དང་།གཟས་པ་ལ་སོགས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལྟུང་
བ་དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པའི་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་མ་ཚང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ།སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལྟུང་བ་རྣམས་སྒོས་ཀྱི་
དགག་བྱས་མཚམས་བཟུང་ཡང་དམིགས་བསལ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་མཚན་
གཞིར།སེམས་རྙོག་མ་ཅན་གྱིས་བསླངས་ཏེ་རྩ་ཉག་གཅིག་གིས་དགེ་སློང་

151

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གཞན་ལ་བརྡེག་པ་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལུས་སྲོག་ལ་གནོད་པ།།
རྩྭ་ཉག་གཅིག་གིས་བརྡེག་པས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་།།

སྤྱིར་ན་བརྡེག་པ་གནོད་པའི་རིགས་ཅན་ཕྱིར།།
སྤྱི་ཡི་དགག་བྱས་མཚམས་བཟུང་དམིགས་བསལ་ཏེ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།ལ་ལས།ཆ་ཅན་གྱི་ལྟུང་བ་དེ་དང་དགག་
བྱ་ཉེས་དམིགས་མཐུན་པ་དང༌།སྦྱོར་བ་རྗེས་སྒྲུབ་མཐུན་པ་དང༌།རྒྱུད་པ་རྒྱུར་འགྲོ་མཐུན་པ་སྟེ་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ལྟུང་བ་དེའི་

ཆར་འཇོག་ཅེས་སྨྲ་བས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ།།ཁ་ཅིག་ན་རེ།མིས་སྤྲུལ་
བའི་སྟག་གི་རྣམ་པ་ལ་སྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་བསམ་པས་བསླངས་ཏེ་དེ་
བསད་པའི་ཕམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་སྡེར་
གཏོགས་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་དུད་འགྲོ་གསོད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་
སློང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྟག་གསོད་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བསླངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་མི་

གསོད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་ཡིན་པའི་ཚུལ་འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དང་།
ཤེས་རབ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རིན་ཕྲེང་དང་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་

152

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང༌།གསོད་སེམས་མེད་པར་མིའི་ལག་པ་

གཅོད་པ་དང༌།མིག་འདོན་པ་སོགས་ཆོས་ཅན།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་

སྡེར་གཏོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།མི་གསོད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་
སློང་གིས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་ཆོས་ཅན།སྦོམ་པོ་
མིན་པར་ཐལ།ཕམ་ལྷག་གང་གིའང་སྡེར་གཏོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ།སྦོམ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དང་།བཏགས་པ་བའི་ཁྱད་པར་ལ།
སྡོམ་ལས།
འདི་གཉིས་རྟེན་དང་སྡེ་ཚན་གནས་སྐབས་དང༌།།
ཕྱིར་བཅོས་གདགས་གཞིའི་སྒོ་ནས་མི་འདྲ་བའི།།

ཁྱད་པར་ལྔ་ཞེས་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ།།
ཞེས་པ་ལྟར།དེ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཕམ་ལྷག་གང་རུང་
གི་སྡེར་གཏོགས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་ཞེས་འབྱུང་ན་སྦོམ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དང༌།དེ་
ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བའི་སྡེར་གཏོགས་པ་ལ་སྦོམ་པོ་ཞེས་འབྱུང་ན་སྦོམ་པོ་
བཏགས་པ་བ་ཞེས་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།ཁུ་བ་འབྱིན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་བསླངས་ཏེ་རྨ་སྒོ་གསུམ་དུ་རེག་བདེ་མྱོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན།མི་

ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་སྡེར་གཏོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཚངས་སྤྱོད་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་མ་བསླངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་མི་ཚངས་

153

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཕྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་མཐའ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།
སྡོམ་ལས།
བཞི་པ་ཀུན་སློང་ལ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱི།།
དབྱེ་བ་དངོས་དང་དམིགས་བསལ་མཚོན་དཔེར་བཅས།།དང་པོ་དེ་ཡི་ཆ་ནི་དེར་གཏོགས་གསུངས།།
མཚོ་ཊཱིཀ་ཆ་ཅན་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ།།
འབྱིན་སོགས་ཆ་དེར་གཏོགས་ཞེས་ཆ་ཅན་དུ།།གཏོགས་པ་འགོག་ཆེད་གསུངས་པ་ཊཱིཀྐ་ལས།།

ལྷག་མར་བཤད་དང་མི་ཟློས་མདོ་དེ་ཡིས།།

འབྱིན་སེམས་ཀྱིས་ཕྱུང་ཕམ་པའི་སྦྱོར་སྦོམ་དུ།།
ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སེལ་ཕྱིར་གསུངས་དང་མཐུན།།
རིན་ཕྲེང་ཆ་ལ་གཉིས་ཏེ་ཆ་ཤས་དང༌།།
ཆར་གཏོགས་འབྱིན་སོགས་ཕྱི་མར་བཤད་པ་ཡིན།།

དེར་འདུས་སྦྱོར་སྦོམ་ལྟ་བུ་ཆ་ཤས་ཀྱི།།
ལྟུང་བ་ཡིན་པ་གཅོད་གསུངས་གནད་གཅིག་གོ།

154

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ།།མདོ་སྔ་མའི་དམིགས་བསལ་ནི།

མདོ་རྩར།ཕྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལྷག་
མའོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམ་གཞག་གི་ཀུན་
སློང་གིས་ཀུན་ནས་མ་བསླངས་ཀྱང༌། རྨ་སྒོ་གསུམ་དུ་རེག་བདེ་མྱོང་བ་དེ་མི་

ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕམ་པའི་སྡེར་འཇོག་པ་འདི་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའོ།།
སྡོམ་ལས།
དམིགས་བསལ་ཕྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་གསུངས།།
རྨ་སྒོ་གསུམ་ལ་འབྱིན་པའི་བསམ་པ་ཡིས།།

ཕྱུངས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གཞན་ཀུན་ལྷག་མ་སྟེ།།
ཞེས་པའོ།།

ལྔ་པ་གཞི་དང་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་ལྟུང་བ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་ལུགས་བཤད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བར།བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུས་ལྟུང་བ་རྣམ་པར་མི་གཞག་གོ།
ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིའི་དོན་འཆད་པ་ལ།གཞི་དུ་མས་ལྟུང་བ་རྣམ་པར་མི་

གཞག་པ་དང༌།བྱ་བ་དུ་མས་ལྟུང་བ་རྣམ་པར་མི་གཞག་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་གཞིའི་དངོས་པོ་རྐུ་བྱའི་རྫས་རིན་ཐང་མ་ཚང་བ་ལན་དུ་མར་

155

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བརྐུས་པས་འབྲས་བུ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་ཕམ་པ་གཅིག་རྣམ་པར་མི་གཞག་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།གཉིས་པ་ནི།བལ་ཁུར་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན།རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་
ཙམ་དུ་བལ་ཁུར་ཏེ་སྔ་ཕྱི་ལན་གཉིས་བསྐྱེད་པ་སྔ་ཕྱི་བསྡོམས་པས་བལ་
ཁུར་བའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་གཅིག་མི་གཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་
མདོར་བསྡུས་ཡིན་ཏེ།ལུང་ལས་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་རིན་ཐང་མ་ཚང་
བ་བརྐུས་པ་སྔ་ཕྱི་བསྡོམས་པས་འབྲས་བུ་མ་བྱིན་ལེན་ཕམ་པ་གཅིག་བསྐྱེད་
པ་མི་འཇོག་ཅེས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་

ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རིན་ཕྲེང་ཤོག༨༦ལས།འདི་

ལྟར་མ་བྱིན་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་དེ་སྐད་གསུངས་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ།།
གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ།ལས་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སེལ་བ་

དང༌།ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེལ་བའོ།།དང་པོ་ནི།མདོ་རྩར།ཕྱེད་བྱས་པ་
ལ་བྱེད་པ་ནི་ཕྱེད་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་ལྟ་
བུ་རང་གིས་བྱས་ཏེ་བོར་བའམ།གཞན་གྱིས་ཕྱེད་བྱས་ཏེ་བོར་བའི་འཕྲོ་བྱེད་
ན་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྟུང་བ་ཕྱེད་དེ་ན་སྨད་ཙམ་སྐྱེས་ཀྱི།དངོས་གཞི་
མི་སྐྱེ་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།མདོ་འདི་ནི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་

156

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༡ལས།མདོ་འདིས་ནི་ལས་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་ལྟུང་བ་

བཅུ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ལྟུང་བ་ཕྱེད་ཉིད་དོ།།ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ།།དེ་ཡང༌།ལུང་ཞུ་བ་ལས།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ལོ་དྲུག་སྟན།།
སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།

རིམ་ལྷག་གོས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་དང༌།།ཁབ་རལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་བདུན།།དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་བཅོ་ལྔ་ལ།།
ཕྱེད་བྱས་ཕྱེད་ཉིད་དངོས་སུ་གསུངས།།
འཁྲུར་འཇུག་རྨེལ་འཇུག་ཐ་ག་གཉིས།།

དེ་ལྟར་བཞི་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སེལ་བ་ནི།མདོ་
རྩ་བར།ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་སྨད་པ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་ན་སྨད་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
པའོ།།མདོ་འདིས།ཕམ་པས་སྐུར་བ་འདེབས་ན་ལྷག་མ་དང༌།ལྷག་མས་སྐུར་
བ་འདེབས་ན་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པ་དང༌།ཕམ་ལྷག་གཉིས་ལས་ན་སྨད་པ་སྟེ་སྦོམ་
པོ་ལྟ་བུས་སྐུར་བ་འདེབས་ན་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
མདོ་འདིས་སྤྱིར་བསྟན་རྒྱུའི་ལྟུང་བ་ལ། གཞི་མེད་དང་བག་ཙམ་སྐུར་

157

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདེབས་གཉིས་དང༌།ལྷག་མའི་སྐུར་འདེབས་དང༌།གནས་ངན་ལེན་འཆབ་
པ་དང༌།བརྗོད་པ་གཉིས་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༢ལས།མདོ་
འདི་ནི།ལུང་ཞུ་བ་ལས།(སྦོམ་པོས་བསྐུར་ན་ཉེས་བྱས་ཞེས།མཚམས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་ན་ཉེས་བྱས་)སྐུར་འདེབས་གསུམ་ལ་གསུངས་པ་བསྡུས།།འཆབ་བརྗོད་འགྱོད་བསྐྱེད་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ལྟུང་བ་

ལ་ལྷག་མ་ཡོད་པར་ཐལ།ཕམ་པས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པ་ན་ལྟུང་བ་
གང་གིས་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ཕམ་པ་ཡིན་པས་དེས་འགྱོད་པ་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ལྷག་མ་དང༌།ལྷག་མས་འགྱོད་བསྐྱེད་བྱེད་ན་ལྟུང་བྱེད་སོགས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར་བས་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང༌།མཚོ་
ཊཱིཀ་འདི་ཐད་དུ་ཞུ་བ་དྲངས་ནས་དགེ་ཚུལ་མ་དང་དགེ་སློབ་མ་ལ་ཕམ་འདྲའི་

ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྐུར་བ་འདེབས་ན་སྦོམ་པོ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ།སྤྱིར་བཏང་ཕམ་འདྲ་ཉེས་བྱས་ཡིན་པས་ཉེས་བྱས་ཀྱིས་སྐུར་བ་འདེབས་ན་ཉེས་བྱས་
ལས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྦོམ་པོ་སྐྱེ་བ་མིན་པས་དེའི་རྩོད་སྤོང་ལའང་དཔྱད་
པར་ཞུའོ།།
སྡོམ་ལས།

158

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལྔ་པ་བྱ་བ་དུ་མས་འབྲས་སོགས་གསུངས།།ཉུང་ཉུང་བརྐུས་པ་བསྡོམས་ཀྱང་ཕམ་པ་མིན།།

སེལ་བ་ཕྱེད་བྱས་ལ་བྱེད་ཕྱེད་སོགས་གསུངས།།མདོ་འདིས་ལས་རྗེས་སྒྲུབ་པ་ཡི།།
ལྟུང་བ་བཅུ་དགུ་ཞུ་བ་ལས།།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་ལོ་དྲུག་སྟན།
སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།

རིམ་ལྷག་གོས་ཀྱི་བཟོ་བྱེད་དང༌།།ཁབ་རལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་བདུན།།དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་བཅོ་ལྔ་ལ།།
ཕྱེད་བྱས་ཕྱེད་ཉིད་དངོས་སུ་གསུངས།།
འཁྲུར་འཇུག་རྨེལ་འཇུག་ཐ་ག་གཉིས།།

དེ་ལྟར་བཞི་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་སོ་གཞན་ཡང་སྐུར་འདེབས་སྐབས།།ཕམ་པས་ལྷག་དང་ལྷག་མས་ལྟུང་བྱེད་ལྟར།།ལྟུང་བྱེད་ཀྱིས་སྐུར་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཏེ་འདིར།།
ན་སྨད་དག་གི་ཆ་ནི་ན་སྨད་གསུངས།།

159

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མདོ་འདིར་ལུང་ཞུར་ལྟུང་བ་ཡིས།།

བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་རྣམ་ལྔ་ལས།།

སྐུར་འདེབས་གསུམ་ལ་གསུངས་པ་བསྡུས།།
འཆབ་བརྗོད་མདོར་བསྡུས་འགྱོད་པར་ཡང༌།།
ཞེས་སོ།།

རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་
བཅས་པ་འཆད་པ་ལ།

དངོས་དང༌།ཞར་བྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་ལ།བསམ་པའི་

ཡན་ལག་དངོས་དང༌།འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་ཡན་ལག་དང༌།དངོས་པོ་གཙོ་
བོའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་སྟེ་གསུམ་ལས།དང་པོ་ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཐམས་
ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་ཞུགས་པ་ནི་བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
པ་འདི་ཡིན་ལ། མདོ་འདིས། གཞིའི་རྣམ་པ་མ་འདོར་བའི་འདུ་ཤེས་དང་
བཅས་ཏེ་ལྟུང་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་འདྲེན་ནུས་ཀྱི་
བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ལ།མདོ་འདི་
ཡང་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༩ལས།
རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་རེག།

160

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དྲུག་ལ་གསུངས་བསྡུས་གཞན་ལ་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དངོས་པོ་གཙོ་
བའི་ལྟུང་བའི་ངོས་འཛིན་དང༌།འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དམ་དོན་དང༌།འདུ་ཤེས་གཙོ་བ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་སྟེ་ས་བཅད་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་དཔྱད་པ་མཛད་ལ།དེ་ལ་དངོས་པོ་གཙོ་བོའི་ལྟུང་བ་ནི།མི་ཚངས་སྤྱོད་པ་
དང་།ཁུ་བ་འབྱིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།མི་

ཚངས་སྤྱོད་དང་།ཁུ་བ་འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་དང༌།དགེ་སློང་མའི་འབྱིན་
པའི་ལྟུང་བྱེད་དེ་གསུམ་ཡོད་ལ།དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ནི་འདུ་

ཤེས་གཙོ་བོའི་ལྟུང་བར་འཇོག་པར་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་མཚན་ཉིད་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༡༢༦ལས།འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་ལྟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི།བཅས་པ་ལས་
འདས་པའི་ཆ་ནས་ལས་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པ་གང་ཞིགརང་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་
གི་བྱེ་བྲག་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པའོ།།དེ་ཡང་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་བྱེ་བྲག་ནི་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ལ།

འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་པའམ་མ་འཁྲུལ་པ་ཅི་རིགས་པའོ།།
ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་ཞེས་པས་ནི་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་རྣམས་གཅོད་ཅིང༌།འདུ་

ཤེས་གཙོ་བོ་རྣམས་སྡུད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།སྐབས་

161

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་།འབྱིན་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་དངོས་

པོ་གཙོ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ།ལྟུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་འདུ་ཤེས་
འཁྲུལ་པའམ་མ་འཁྲུལ་པ་ཅི་རིགས་ངེས་གཟུང་དུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་རུང་མ་འཁྲུལ་རུང་དེ་གཉིས་

ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།
མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་ཆོས་ཅན།དངོས་པོ་གཙོ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

གཞི་ཡི་ཡན་ལག་རྫུན་སྨྲ་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་རུང་མ་འཁྲུལ་རུང་མི་

ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་གྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལྷས་བྱིན་ལ་སྨྲ་
སྙམ་ནས་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་ཏེ་མཆོད་བྱིན་ལ་སྨྲས་ནའང་མི་ཆོས་བླ་མའི་ལྟུང་

བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་ངོ༌།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་ཆོས་ཅན།

དངོས་པོ་གཙོ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།གཞིའི་ཡན་ལག་གསད་བྱ་ལ་མིར་

འདུ་ཤེས་སམ་འཁྲུལ་ཏེ་མི་མིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུང༌།བསད་ན་ཕམ་པ་

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།

གསུམ་པ།འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་རྩོད་སྤོང་ནི།ཁ་ཅིག་

གིས།ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན།

162

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ།བདག་གིས་
མི་བསད་དོ་སྙམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཞིགའདུལ་བའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།འོད་ལྡན་ལས།འདུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི།གལ་ཏེ་དཔྱད་པ་དངོས་སུ་ཡིན་པར་
གྱུར་ན།སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པར་ལྟུང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་གཞི་དེ་དོན་ལ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་
དགོས་ན།འོ་ན།དགེ་སློང་གིས་མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་
མི་ནུས་པར་ཐལ།གཞི་དེ་དོན་ལ་མི་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ལ་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུའི་

བློ་ཁྱད་པར་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།མངོན་ཤེས་མེད་པར་ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ།།ཟེར།དེ་ལ་ལན་དུ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།

འོད་ལྡན་ལས་འདུལ་བའི་དཔྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་ནི།འདུལ་བའི་བཅས་པ་ལ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ལྟུང་བ་
སྡེ་ལྔའི་བཅས་པ་དང༌།ལུང་གཞིའི་སྐབས་ནས་གསུངས་པའི་འཇུག་བྱའི་

ཚུལ་ཁྲིམས་འཆད་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཅས་པ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕལ་ཆེར་འདུ་ཤེས་གཞིར་བཞག་གི་བཅས་པ་ཐ་

སྙད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྡེ་ལྔའི་

བཅས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མིན་ནོ།།ཞེས་ལན་འདེབས་མཛད་

163

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལ།མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་ལྟ་བུའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བྱུང་བ་ལ་དོན་དང་འདུ་
ཤེས་འཕྲད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང༌།དོན་དེ་མི་ཡིན་པར་དངོས་གནས་
ཤེས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པས་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འཇུག་གོཞེས་གསུངས་
སོ།།
གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ནི།མདོ་རྩ་བར།སྦྱོར་
བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།བསམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།
མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༩ལས། སྲོག་གཅོད་པ་
ལྟ་བུ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་རྣམས་ནི།སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་
ནི།འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་(འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་
ནི།དོན་དང་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་པའི་ཚེ་ན།སྦྱོར་ལྟུང་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྟུང་བར་འཇོག་གི དོན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ།)ནོ།།སྲོག་གཅོད་པའི་ཕམ་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་གང་ལ་བསམ་པའི་དོན་དང་འཕྲད་པ་ནི་ཡན་ལག་

དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༩ལས།མདོ་གཉིས་ཞུ་བ་ལས།

ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྒོ་གྱུར་ལྔ།།
སྣོད་འཆང་བཤེས་ངོ་ཁྱད་དུ་གསོད།།

164

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བུད་མེད་དང་ཉལ་ཁབ་རལ་འཆོས།།
བཅུ་གཉིས་ལས་ནི་གཞན་དག་ལ།།

དངོས་སུ་གསུངས་པ་འདིར་བསྡུས་ཤིང༌།།

དེ་དག་རྣམས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྐབས་འདིར། སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་དང༌།དངོས་གཞི་ལ་དོན་ཡན་ལག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཅུང་
ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་མི་དགོས་པར་ཐལ།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་
ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཐོ་ཡོར་མིར་འདུ་

ཤེས་པས་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ན།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་སྦོམ་པོ་
སྐྱེས་པར་ཐལ།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་

ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་
ཙམ་མ་ཚང་བའི་ན་སྨད་ཡིན་པར་ཐལ།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་སྦོམ་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དེ་ཡང་ཕམ་ལྷག་གི་ན་སྨད་སྦོམ་པོ་ཡིན་

ལ།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་ན་སྨད་དང༌།།
དེ་ཡང་ཕམ་ལྷག་ན་སྨད་སྦོམ་པོ་ཡིན།།

165

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྦོམ་སོགས་གསུམ་གྱི་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་དང༌།།ཉེས་བྱས་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་གསུངས།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་
མི་ནུས་ཏེ།ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་གསོད་པར་འབད་པའི་སྦྱོར་ལྟུང་
དེ་ཕམ་པའི་ཆེས་ན་སྨད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཚང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ།གཞིའི་ཡན་ལག་མིའམ་མིར་ཆགས་པ་དང༌།འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་མ་འཁྲུལ་བ་གཉིས་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།དུ་མ་མ་
ཚང་བ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།དེ་
ཆོས་ཅན།མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱོར་བར་ཐལ།མི་གསོད་
པའི་ཕམ་པའི་སྦྱོར་སྦོམ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མི་གསོད་
པའི་སྦྱོར་བའི་སྦོམ་པོ་ལ་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌།
མི་གསོད་པའི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྦོམ་པོ་ལ་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་མཐར་

ཐུག་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
སྦོམ་པོ་རྣམ་བཞི་དངོས་གཞི་མི་རྫོགས་པའི།།

སྦྱོར་བ་སྦྱོར་བ་རྣམ་པའི་སྦོམ་པོ་དང་།།
རྐུ་བར་རྫོགས་པར་ངེས་པའི་སྦྱོར་སྦོམ་དང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་དོན་དང་འཕྲད་

166

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འདི་མི་འཐད་

པར་ཐལ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༨ལས།གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་གཙོ་
བོའི་སྦྱོར་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་
པ་ནི།ཁ་(བྱ་ལུགས་པ་)ཅིག་ན་རེ།ཐོ་ཡིན་པ་ལ་མི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་
འཁྲུལ་ཏེ་(བསད་པ་བཏགས་པས་སོ།།)བསད་ན།སྦྱོར་བའི་གནས་

སྐབས་སུ་སྦོམ་པོར་འགྱུར་རོ།།དེ་ཡང༌།སྤྱིར་ན་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་སྟེ།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་མདོ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་

ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི།དོན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།ཞེས་བཤད་དོ།།ཞེས་ཟེར་
རོ།།ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་བཀོད་ནས་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་

ལས།དེ་ལྟར་ན།མེད་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་བློ་ཅན་ལ་ན་སྨད་དོ།།ཞེས་ཊཱིཀྐ་

ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་པར་མཛད་ལ།དེའི་དགོངས་པ་སྙིང་པོ་
བསྒྲིལ་ཏེ་བརྗོད་ན།
འོ་ན།ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་བཞིན་པ་ན་ལྷུང་བཟེད་
མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མུ་འཐུད་ནས་འཚོལ་བའི་སྦྱོར་
བ་དེ་ཆོས་ཅན།ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

167

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདུ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གི དོན་ཡན་ལག་
ཏུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་འདྲ་བ་དེ་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་
སྦྱོར་བ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་དེའི་སྦྱོར་བའི་ན་སྨད་དུ་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་རྩ་བ་ལས།མེད་པ་ལ་ཡོད་པའི་བློ་ཅན་ལ་ན་སྨད་དོ་ཞེས་དང༌།དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས།གལ་ཏེ།འཚོལ་བའི་དུས་ན་ཡང་ལྷུང་
བཟེད་དེ་ཆུད་ཟོས་པར་གྱུར་ཟིན་ན་ནི།དེའི་ཚེ་ན་སྦྱོར་བའི་ལྟུང་བ་ཡང་ན་
སྨད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་
བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ལ་བཟུང་བར་འདུ་ཤེས་ནས་བརྐུས་པའི་

མཐར་ཐུག་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་རྐུ་ཕམ་དངོས་ཀྱི་སྦྱོར་སྦོམ་ཡིན་

པར་ཐལ།སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་འདུ་ཤེས་པས་ཆོག་གི་དོན་ཡན་
ལག་ཏུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་སྦོམ་པོ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ།ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ལ་བཟུང་བར་འདུ་ཤེས་པས་བརྐུས་པའི་

མཐར་ཐུག་དེ་རྐུ་ཕམ་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམ་པའི་སྦོམ་པོ་ཡིན་པས་དེའི་སྦྱོར་
ལྟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།ལྟུང་བ་སྦོམ་པོའི་སྦྱོར་བ་ཉེས་བྱས་སུ་འཇོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ།།མཚོ་ཊཱིཀ་པའི་བཞེད་ཚུལ་ལྟར་
ན།སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་དངོས་གཞི་ལ་དོན་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་

གྱི།སྦྱོར་བ་ལ་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ།མཚོ་

168

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༢༩ལས།འོ་ན།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གང་ཞེ་ན།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་
གཙོ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི།དོན་ཉིད་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་

ཞེས་བསྟན་པའོ།།དེས་ན།ཐོ་ལ་མི་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
(སྤྲུལ་པ་བསད་པའི་ཊཱིཀྐ་ལས་སེམས་ཅན་དུ་བགྲངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་
ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་ལ་སྦོམ་པོ་སྟེ།མིར་

འདུ་ཤེས་པས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ།།)ལྟུང་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དངོས་
གཞིའི་ཡུལ་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྦོམ་པོར་བཤད་པ་
རྣམས་ཉེས་བྱས་ལྕི་བ་ལ་སྦོམ་པོར་བཏགས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ།འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན།སྦྱོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བ་དང༌།
དངོས་གཞི་ལ་དོན་གཙོ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ།སྦྱོར་བ་དང་མཐར་
ཐུག་གི་ལྟུང་བ་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་པ་
དགོས་པ་འདྲ་ཞིང༌།སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལྟུང་བ་ཆ་འདྲ་ཙམ་སྐྱེས་པ་
ལ་ནི།དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་པ་མི་དགོས་པ་ཡང་འདྲ་བའི་ཕྱིར།གཞན་
ཡང༌། སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་མི་

དགོས་པར་ཐལ།འདུ་ཤེས་གང་ཞུགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལྟུང་རྫོགས་པར་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༨༨ལས།ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔའི་སྐབས་སུ་

169

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་གང་ཞུགས་ཀྱིས་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ།ཞེས་དང༌།
ཊཱིཀྐར་དཔེར་ན་དུད་འགྲོ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ན་སྦྱོར་བ་ལ་སྦོམ་པོ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་ལ་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་པས་བསད་ན་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་མི་མིན་པ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་
བསད་ན་སྦྱོར་བ་ལ་སྦོམ་པོར་འགྱུར་བ་དང༌།མི་ལ་མི་མིན་པའི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་བསད་ན་སྦྱོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།།མ་བྱིན་པར་ལེན་
པ་དང༌།མིའི་ཆོས་བླ་མར་སྨྲ་བ་དང༌།ལུས་ཀྱི་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།གསུམ་པ།དངོས་པོ་གཙོ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི།མདོ་རྩ་བར།མི་ཚངས་སྤྱོད་པ་དང་ཁུ་བ་འབྱིན་པ་གཉིས་ལ་ནི་

དེར་མ་ཟད་དོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་
བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་པར་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།མདོ་འདི་ཚིག་བསྐྱུངས་སུ་བཞག་ཀྱང༌།ལུང་ཞུ་བ་ན་མི་

ཚངས་སྤྱོད་ལ་གསུངས་པའི་ཚིག་ཡོད་ཀྱང༌།འབྱིན་པ་དང་རྫུན་སྨྲ་གཉིས་

ལ་དེང་སང་ལུང་ན་མི་རྙེད་པར་གསུངས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༠
ལས།དེ་ཡང༌།ལུང་ཞུ་བ་ལས།
གཞི་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་ན་ཡང༌།།

170

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕམ་པ་དང་པོ་རྫོགས་པར་གསུངས།།
འབྱིན་དང་རྫུན་སྨྲའི་ཡུལ་ལ་ནི།།

དེང་སང་ལུང་ན་མི་སྣང་ངོ༌།།
ཞེས་བཟུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་བསམ་པའི་ཡན་

ལག་ལ་དངོས་དང༌།ཞར་བྱུང་གཉིས་ལས།བསམ་པའི་ཡན་ལག་དངོས་
དང༌།འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་དོན་དང༌།དངོས་པོ་གཙོ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་བཤད་ཟིན་ནས།གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།རྫུན་སྨྲའི་

ཡུལ་གྱི་བྱེད་པ་དང་།བསྟེན་རུང་གི་ཚད་ངོས་བཟུང་བའོ།།དང་པོ་ནི།མདོ་
རྩ་བ་ལས།མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་པོ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ།མི་

བདེན་པ་རྫུན་སྨྲ་བའི་ཡུལ་ལ།ལྷས་བྱིན་ལ་བཤད་སྙམ་སྟེ་མཆོད་བྱིན་ལ་
འཁྲུལ་ཏེ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་འདུ་ཤེས་འཁྲུལ་པས་དོན་དང་འདུ་ཤེས་མ་འཕྲད་ནའང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།ལྷས་བྱིན་བསད་སྙམ་སྟེ་མཆོད་བྱིན་ལ་ལྷས་
བྱིན་དུ་འཁྲུལ་ཏེ་བསད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན།མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་
གཞི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།རྫུན་སྨྲའི་ལྟུང་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར།ཡང༌།ལྷས་བྱིན་གྱི་
རྫས་རྐུ་སྙམ་སྟེ།མཆོད་བྱིན་གྱི་རྫས་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྫས་སུ་འཁྲུལ་ཏེ་

171

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བརྐུས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན།རྐུ་ཕམ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ། རྫས་རིན་ཐང་ཚང་བ་རྐུ་སྙམ་སྟེ་རིན་ཐང་མ་ཚང་བ་ལ་
ཚང་བར་འདུ་ཤེས་པས་བརྐུས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།རྐུ་ཕམ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གོང་སྨོས་རྣམས་ལ་ལྟུང་
བ་རང་རང་གི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ།འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ།གཞིའི་རྣམ་པ་ངེས་པའམ།དེ་མིན་ཡང་གཞིའི་རྣམ་པ་མ་འདོར་བའི་ཐེ་

ཚོམ་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།
དེ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།རྫུན་ཕམ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྨྲ་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ལ་འདུ་
ཤེས་འཁྲུལ་ཡང་ཀུན་སློང་སྤྱི་ཞུགས་ཡོད་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་ལ།དེ་
མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཞིབ་ཆ་མཛད་དེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༠ལས།
ཉན་པ་པོ་མ་བསམ་པའི་དོན་དང་འཕྲད་པ་ལས་ཀྱང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་
བྱུང་ངོ༌།།(སུ་དང་འཕྲད་ན་ཡང་རྫུན་སྨྲ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་)འདི་ནི་ཀུན་སློང་
སྤྱི་ཞུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ།

བསྟེན་རུང་གི་ཚད་ངོས་བཟུང་བ་ནི།མདོ་རྩ་བར།ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་
དུ་བླང་དུ་རུང་བ་ཉིད་ནི་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
པའོ།།མདོ་འདིས།འཁྲིག་པ་བསྟེན་རུང་གི་ཡན་ལག་སྤྱིར་བསྟན་ཅིང༌།དེ་

172

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ལས།མདོ་འདི་ལུང་ཞུ་བ་ལས།

སྨྱན་དང་དབེན་གཉིས་ཉལ་ཤོམ་གཉིས།།
ལྷན་ཅིག་ལམ་འགྲོ་བདུན་ལ་གསུངས།།
མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་རེག་པ་དང་།འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་ལ་སོགས་
པ་ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དངོས་དང་ཆགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ལས་

གྱུར་པ་གཞན་རྣམས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།
སྡོམ་ལས།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ།།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང་ནི་ཞར་བྱུང་གཉིས།།

དང་པོ་དངོས་དང་ཧ་ཅང་ཐལ་སྤང་གཉིས།།

དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་སོགས་གསུངས།།དངོས་གཞི་བསྐྱེད་ལ་ཡུལ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ།།
མི་འམ་དུད་འགྲོ་ཡིན་ཡང་གསོད་སྙམ་ན།།
ཀུན་སློང་སྤྱི་ཞུགས་ཡོད་ཕྱིར་ཕམ་སོགས་འབྱུང༌།།དེ་ཡང་མདོ་འདི་ཞུ་བ་ལས།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་དང་རེག།

173

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དྲུག་ལ་གསུངས་བསྡུས་གཞན་ལའང་སྦྱར།།
དུད་འགྲོར་མི་འོ་སྙམ་ན་སྦྱོར་བ་ལ།།
ཕམ་པའི་སྦོམ་པོ་འབྱུང་ཞིང་མི་དུད་འགྲོར།།
འཁྲུལ་སྦྱོར་ཉེས་བྱས་སྐྱེ་སྟེ་སྦྱོར་བ་ལ།།འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཕྱིར་རོ་དངོས་གཞི་ལ།།

དོན་ཉིད་ཡན་ལག་ཕྱིར་ན་གང་བསད་པར།།བསམ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གསུངས་རྒྱུད་གཞན་མིན།།

དེ་ཡང་མདོ་གཉིས་ཞུ་བ་ལས།།

ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྒོ་གྱུར་ལྔ།།
སྣོད་འཆང་བཤེས་ངོ་ཁྱད་དུ་གསོད།།
བུད་མེད་དང་ཉལ་ཁབ་རལ་འཆོས།།
བཅུ་གཉིས་ལས་ནི་གཞན་དག་ལ།།

དངོས་སུ་གསུངས་པ་འདིར་བསྡུས་ཤིང༌།།

དེ་དག་རྣམས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།ཞེས་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ།།གཉིས་པ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་པ་ནི།།

མི་ཚངས་སྤྱོད་དང་ཁུ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས།།

174

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལྟུང་བ་ཀུན་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད།།དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ཏེ་འཁྲིག་འབྱིན་ལ།།
རེག་བྱ་གཙོ་ཕྱིར་ཡུལ་ནི་ནོར་ཡང་སྐྱེ།།
མི་བདེན་པ་ལ་ཉན་པོ་ཞེས་སོགས་མདོས།།དོན་གོ་གཙོ་ཕྱིར་སྨྲ་ཡུལ་ནོར་ཡང་རྫུན།།རྫོགས་པར་འགྱུར་འདི་འོད་ལྡན་རྩ་བར་ཡང༌།།
འཁྲིག་པ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་གཙོ་བྱ་མིན།།

ཞེས་གསུངས་འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་དོན་ལ་ཡང༌།།མ་འཁྲུལ་ངེས་བཟུང་མི་འཐད་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ།།

གང་རུང་ངེས་བཟུང་མིན་ཏེ་མ་དག་པར།།
སྐུར་འདེབས་ལྷག་མ་བྱིན་འཕྲོག་སྤང་བ་དང༌།།
སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་གསུམ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ།།
གཉིས་ཀ་ཚང་ཕྱིར་གསོད་སོགས་སྦྱོར་དངོས་ལ།།དོན་མི་གཙོ་ཞིང་དོན་མི་དགོས་པ་མིན།།
ཞར་བྱུང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་བླང་གསུངས།།ལག་པས་ལག་པར་རྐང་པས་རྐང་པར་དང༌།།

འདོམས་ཀྱིས་འདོམས་དང་ཚིགས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་ནི།།

175

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྤྲད་རུང་འཁྲིག་པ་བསྟེན་པའི་མཐུ་ལྡན་ཡིན།།

ཞེས་པའོ།།
རྩ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་པ།

ཡན་ལག་གི་སེལ་བ་འཆད་པ་ལ་མདོ་གསུམ་ལས།

མདོ་དང་པོ་ནི།འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་
པའོ།།འདིས་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གང་ཡང་
རུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་ན་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བར་འཆད་པའོ།།མདོ་གཉིས་པ་ནི།

དུ་མ་མ་ཚང་བ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་པ་སྟེ་ཡན་ལག་གཅིག་ལས་མང་
བ་གཉིས་སོགས་དུ་མ་མ་ཚང་ན་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་

ལ།མདོ་གསུམ་པ་ནི།མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པ་སྟེ།མི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུད་འགྲོ་སོང་བ་ན་ཡང་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།དེ་ལ།མདོ་དང་པོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་འཆད་ན།འོག་ནས་
འཆད་འགྱུར་གྱི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ཡང་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།
རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མིན་མ་ཉམས་ལུས་དངོས་དང༌།།

176

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ཁྱིམ་པ་དང༌།།
བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་མཚན་དང་ལྟ་བ་མཐུན།།
རུང་དང་ཚད་ལྡན་རང་དོན་རང་ཉིད་ཀྱི།།
བདག་དང་འབྲེལ་བ་ངག་ཏུ་སྨྲས་པ་སྟེ།།
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌།ལུས་མ་

ཉམས་པ་དང༌།ལུས་དངོས་དང༌།ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ།མི་ཡིན་པ་དང༌།

སྨྲ་ཤེས་པ་དང༌།དོན་གོ་བ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌།མ་
ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌།དེ་ནས་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ་དང༌།

བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་དང༌།མཚན་མཐུན་དང༌།ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང༌།རུང་བ་དང༌།ཚད་དང་ལྡན་པ་དང༌།རང་དོན་གྱི་ཀུན་སློང་དང༌།རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་
པ་དང༌།བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་དང༌།ངག་ཏུ་སྨྲ་བ་བཅས་སོ།།
མདོ་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྟུང་བ་རང་རང་གི་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ལ་ན་སྨད་དུ་བསྟན་པ་འདི་
ལ།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་ན་ཡང་ན་
སྨད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དམིགས་བསལ་གསུམ་གསུངས་ཏེ་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་

སྨད་ཤོག༡༣༡ལས།དེ་དག་ལས་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ན་སྨད་

177

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དུ་འགྱུར་བ་(རེག་པ་ལྟ་བུ་)འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གསུམ་ལས།ཡན་
ལག་གཅིག་མ་ཚང་བ་ལ་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བ་ནི།མི་ (རེག་པ་ལྟ་བུ་མི་

ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་)ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་།(བརྡེག་གཟས་ལྟ་བུ་)དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སེལ་བ་ཁྱིམ་པ་ཡིན་

ན་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བའོ།།ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་བ་ལ་དངོས་གཞི་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི།དགེ་སློང་མ་དང་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་སེལ་བ་ཁྱིམ་པ་མོ་
དང་ལམ་དུ་འགྲོ་ན་ལྟུང་བྱེད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང༌།ལྟུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ནི།མ་སྨྲས་པར་ཕྱི་དྲོ་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱིམ་
པའི་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནས་ཁང་དུ་ཕྱི་དྲོ་
འཇུག་པ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།མདོ་གཉིས་

པ།དུ་མ་མ་ཚང་བ་ལ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་པ་འདིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་
བསྐྱེད་པ་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་མ་ཚང་ན་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བ་བསྟན་ཏེ།
དཔེར་མཚོན་ན།རེག་ལྷག་སྐབས་སུ་རེག་བྱེད་དང་རེག་བྱའི་ལུས་གཉིས་

ཀ་ཉམས་པ་དང༌།བརྡེག་གཟས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལྟ་མཐུན་མཚན་མཐུན་
གཉིས་ཚང་དགོས་པ་ལ་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བ་དང༌།གོས་ལས་གྱུར་པ་དང་།
ཟས་ལས་གྱུར་པ་ལ་གཞིའི་དངོས་པོ་རུང་བ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་
རྣམས་ལ་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།མདོ་

178

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུམ་པ།མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པས་སྤྱིར་བཏང་ཡན་ལག་གཅིག་
མ་ཚང་ན་ན་སྨད་དང༌།གཉིས་མ་ཚང་ན་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
ཡིན་མོད།འོན་ཀྱང༌།ཡན་ལག་གཅིག་མ་ཚང་བས་ཀྱང་ཆེས་ན་སྨད་དུ་
འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།མི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་དུད་འགྲོ་སོང་ན།ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ཡང་ཆེས་ན་སྨད་
དུ་འགྱུར་ཏེ།ལྟུང་བ་དེའི་དགག་བྱ་ཆེས་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པའོ།།དེ་
ཡང༌།མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༢ལས།
མདོ་འདི་ནི།ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།(དུད་འགྲོ་མོ་ལ་)རེག་པ་འཁྲིག་ཚིག་
བསྙེན་བཀུར་(བསྔགས་པ་དང་གསུམ་)ལ།།
ཉེས་བྱས་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་བསྡུས།།
རྐུ་དང་མི་གསོད་མ་གཏོགས་པ།།
མི་ལས་གྱུར་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།མ་བྱིན་ལེན་དང་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་

མ་གཏོགས་པའི་མི་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་དུ་དུད་འགྲོ་
སོང་ན་ཆེས་ན་སྨད་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ལ།དེ་ཡང༌།ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས།
རེག་པ་དང་འཁྲིག་ཚིག་དང་བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཡུལ་དུད་འགྲོ་སོང་ན་ཆེས་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་

179

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལ། རྐུ་གསོད་ཀྱི་ཕམ་པ་གཉིས་ཕུད་པའི་མི་ལས་གྱུར་པ་ཀུན་ལ་མདོར་
བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།རྐུ་གསོད་ཀྱི་ཕམ་པ་གཉིས་ཕུད་དགོས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ནི།དུད་འགྲོ་ལས་བརྐུས་ན་སྦོམ་པོར་གྱུར་པ་དང༌།དུད་འགྲོ་གསོད་
ན་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པའི་སྡེར་གཏོགས་ལས་གཞན་ལྟུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་

གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།དུད་འགྲོ་མོ་ལ་
རེག་པ་དང་།འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་།བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་
ཅན།ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་ན་སྨད་དུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་
དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ།གཞི་སྟོད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༧༨ལས།སེལ་བ་ལ་ཅི་འགྱུར་བསྟན་པ་ལ་
བཞི་སྟེ།ན་སྨད་པར་འགྱུར་བ་དང༌།ཆེས་ན་སྨད་པར་འགྱུར་བ་དང༌།གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང༌།ལྟུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའོ།།དང་པོ་ནི་(ཡན་ལག་གཅིག་

ཙམ་མ་ཚང་བ་དཔེར་ན་)མ་བྱིན་ལེན་ལ་རིན་ཐང་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་
བའམ།སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་ལ་མཚན་མཐུན་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ཡན་
ལག་གཅིག་མ་ཚང་ན་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།
སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་ན་སྨད་དེ།།

180

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་ཡང་ཕམ་ལྷག་ན་སྨད་སྦོམ་པོ་དང༌།།
སྦོམ་སོགས་གསུམ་གྱི་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་དང༌།།ཉེས་བྱས་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་ཕྲ་མོར་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེའི་ལན་དུ།འགའ་ཞིག་གིས་ན་སྨད་དང་།

ཆེས་ན་སྨད་དུ་འཇོག་པ་ནི། ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་དེ་འབྲེལ་གྱི་དགག་
བྱའམ་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྫོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཅིང༌།དེ་ཡང༌།ལྟུང་
བ་དེའི་སྒོས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཅུང་རིང་དུ་སོང་སྟེ་མ་རྫོགས་པ་ལ་ན་སྨད་དང༌།ཆེས་རིང་དུ་སོང་བ་ལ་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འཇོག་ལ།སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་སྐྱོན་ནས་སྨྲ་བ་ལ་ཡུལ་དེ་མཚན་མཐུན་པ་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བས་དགག་བྱ་ལ་ཐུག་པར་ཅུང་
རིང་དུ་སོང་བས་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ལ་ན་སྨད་དུ་གསུངས་ཀྱང༌། མི་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ལ་རྐུ་གསོད་ཀྱི་ཕམ་པ་གཉིས་ཕུད་པའི་

གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུད་འགྲོ་སོང་བ་ན།ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་པུ་མ་

ཚང་ཡང༌།ལྟུང་བ་དེའི་དགག་བྱ་ལ་ཐུག་པར་ཆེས་རིང་དུ་སོང་བས་ཆེས་ན་
སྨད་དུ་འཇོག་སྟེ་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༢༧༩ལས།ཡན་ལག་གཅིག་མ་

ཚང་བ་ལ་ཡང་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ༌།།
ཞེས་གསུངས་པས་དུད་འགྲོ་མོ་ལ་རེག་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།ཆེས་ན་སྨད་དུ་

181

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དགག་བྱ་ཆེས་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་འདེབས་མཛད་དོ།།
དེ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།རྐུ་གསོད་ཀྱི་ཕམ་པ་གཉིས་

ཕུད་པའི་མི་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུད་འགྲོ་སོང་ན་ཡན་
ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ཡིན་ཀྱང༌། ལྟུང་བ་ཆེས་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བའི་

དམིགས་བསལ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།བརྡེག་པ་དང་
གཟས་པའི་ལྟུང་བའི་ཡུལ་དུ་དུད་འགྲོ་སོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན།བརྡེག་པ་དང་
གཟས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ལ་ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་དེ་
ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཡན་ལག་དུ་མ་མ་ཚང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ།ཡུལ་དེ་མི་ཡིན་པ་མ་ཚང་བའི་སྟེང་དུ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་མ་ཚང་
ཞིང༌།དེ་བཞིན་དུ།སྨྲ་ཤེས་པ་དང་དོན་གོ་བ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ཡུལ་དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང་མཚན་མཐུན་
པ་གཉིས་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རྐུ་གསོད་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་མི་

ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར།རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།སྡོམ་ལས།
མཚན་མཐུན་ཡན་ལག་ཁྱབ་པ་ནི།།

སྐུར་འདེབས་ལ་སོགས་དམིགས་བསལ་རྣམས།།

182

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མ་གཏོགས་དགེ་སློང་གིས་བསྐྱེད་ཀུན།།
ལྟ་མཐུན་ཡན་ལག་ཁྱབ་པ་ནི།།

བསྒོ་བཞི་གནས་ངན་ཁྱད་དུ་གསོད།།
ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་དང་ཉི་ནུབ་ཟས།།

དབེན་འགྲེང་སྤང་བསྙིལ་མི་སྨྲ་འགྲོ།།
ཟས་བཅས་ཁྲི་གདལ་བསླབ་དྲལ་ནག།

བཅུ་དགུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གསུངས།།དེ་དག་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
སྡོམ་ལས།ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།
གཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་ནི།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་མ་གཏོགས་པའི།།

མི་ཡིན་ངེས་བཟུང་ཀུན་ལ་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
སྡོམ་ལས།
ལྔ་པ་ཡན་ལག་སེལ་བ་སྟོན་པ་ལ།།འོག་མ་དག་ལ་གཞན་ལ་ན་སྨད་གསུངས།།

183

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ཡན་ལག་ཚང་བ་ལས།།
གཞན་དུ་མ་ཚང་བ་ལ་ན་སྨད་གསུངས།།
དེ་ཡང་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།
རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མིན་མ་ཉམས་ལུས་དངོས་དང༌།།
ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ཁྱིམ་པ་དང༌།།
བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་མཚན་དང་ལྟ་བ་མཐུན།།རུང་དང་ཚད་ལྡན་རང་དོན་རང་ཉིད་ཀྱི།།
བདག་དང་འབྲེལ་བ་ངག་ཏུ་སྨྲས་པ་སྟེ།།
འོག་ནས་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་ཉམས་པས་རེག་ལ་ན་སྨད་སྐྱེ།།དུ་མ་མ་ཚང་དེ་བས་ཞེས་པའི་མདོས།།
ཡུལ་ཡང་ཉམས་ན་དུ་མ་མ་ཚང་ཕྱིར།།དེ་བས་ན་སྨད་ཉེས་བྱས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད།།
མི་ལ་དུད་འགྲོ་ཡང་ངོ་ཞེས་པའི་མདོས།།
ཡན་ལག་གཅིག་ཙམ་མ་ཚང་བ་ཡིས་ཀྱང༌།།

དེ་བས་ན་སྨད་འབྱུང་སྲིད་མིས་བསྐྱེད་རྣམས།།
བླུན་ཕྱིར་དུད་འགྲོར་བརྟེན་འབྱུང་རེག་པ་བཞིན།།

184

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་དུད་འགྲོ་མི་མིན་གཏོགས།།
ལྟུང་མེད་འགྱུར་དང་ལྟུང་གཞན་འགྱུར་སོགས་མང༌།།ཞེས་པའོ།།ཚན་ཚན་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།སྡོམ་ལས།
ཚན་ཚན་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ལ།།
གཞི་ཡི་ཡན་ལག་བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང༌།།

སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ནི་ཡན་ལག་གསུམ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།གཞིའི་ཡན་ལག་དང༌།བསམ་པའི་ཡན་ལགསྦྱོར་བ་དང༌།མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་
འཆད་ལ།དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་ཡང༌།སེམས་ཅན་ལས་གྱུར་པ་དང་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་གྱུར་པ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོར་མཚན་མི་མཐུན་ལས་གྱུར་པ་དང༌།།

ཐ་སྙད་ལས་གྱུར་ཁྱིམ་དང་རབ་བྱུང་ལས།།
གྱུར་པ་བཞི་འོ་དང་པོར་དངོས་ཞར་བྱུང༌།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞི་སེམས་ཅན་ལས་གྱུར་པ་ལ་མཚན་མི་
མཐུན་པ་ལས་གྱུར་པ་དང༌།ཐ་སྙད་ལས་གྱུར་པ་དང༌།ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པ་

185

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དང༌།རབ་བྱུང་ལས་གྱུར་པ་སྟེ་ས་བཅད་བཞི་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་མཚན་མི་མཐུན་ལས་གྱུར་པ་འཆད་པ་ལ།དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས་ལས།དང་པོ་
ནི།མདོ་རྩ་བར།རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་རེག་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།
དེ་ལ།སྤྱིར་བུད་མེད་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཉེར་
གསུམ་དང༌། རིན་ཕྲེང་ལས་ཉེར་བཞི་གསུངས་ལ། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་
གཤམ་དུ་འཆད་དོ།།མདོ་འདི་མདོར་བསྡུས་ཡིན་ཏེ།ལུང་འདུལ་བྱེད་ལས།
འཁྲིག་ཚིག་སྨྲ་བའི་ལྷག་མའི་ཡུལ་བུད་མེད་དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།རེག་པ་ཕུད་པའི་བུད་མེད་
ཀྱི་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན་ཉེར་གཅིག་ལ་མདོར་བསྡུས་
སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་སྡོམ་ལས།
དངོས་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་གསུངས།།
རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ལས་ཕམ་ལྷག་གསུམ་མ་གཏོགས།།
ཆགས་པ་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས།།
དངོས་མེད་བྱ་བཞིན་མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་ཕྱིར།།
བྱ་འདུལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོན་བཞིན་པ་ལ་འཆད།།

186

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཤ་མི་ཐོབ་ལ་བཤད་པ་ཊཱིཀྐ་མཐུན།།

རྫུ་བ་ལུས་དང་འཕྲུལ་བ་སེམས་ཀྱི་ཆོས།།
ཞེས་པས་བུད་མེད་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རེག་
པའི་གཙོ་བོ་མི་ཚངས་སྤྱོད་དང༌།རེག་ཕམ།རེག་ལྷག་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མི་དགོས་ལ།དེ་ལས་གཞན་བུད་མེད་ལས་
གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་བུད་མེད་དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ།།བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བའི་གྲངས་འདྲེན་
ཚུལ་ལ།
སྡོམ་ལས།
བུད་མེད་ལ་བརྟེན་ཉེར་བཞི་རིན་ཕྲེང་ལས།།
རེག་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་སྨྱན།།
འཁྲུ་ལེན་བལ་རྨེལ་ཆོས་སྟོན་དང༌།།མ་བསྐོས་སོགས་དང་ཉལ་གཤོམ་གཉིས།།

ཉལ་འགྲོ་སོར་བཤགས་དང་པོ་གཉིས།།

ཞེས་གསུངས་འོན་ཀྱང་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

ཉེར་གཉིས་རེག་པ་ལོགས་སུ་བཀོལ།།
མ་བསྐོས་སྟོན་པའི་བཅུ་ཚན་ལས།།

187

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

སྐུར་འདེབས་མ་གཏོགས་དགུ་དག་དང༌།།
ཞེས་གསུངས་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོར་ཡང༌།།
སྐུར་འདེབས་ཡུལ་ལ་དགེ་སློང་ཆོས།།
བརྒྱད་ལྡན་དགོས་པ་གསུངས་སོ་ལོ།།
ཟས་ཅུང་ཕྱིར་སྟོན་མ་བགྲངས་ན།།
བཅུ་ཚན་འདི་ནི་ཕའི་ཐུན་མོང༌།།
མ་ཡིན་ལྟུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང༌།།

ཟས་ཅུང་སྟོན་པས་ལྟུང་མེད་འགྱུར།།
ཞེས་པའོ།།དེ་ལ།རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན།ལྷག་མའི་ནང་ནས་རེག་པ་དང༌།
འཁྲིག་ཚིག་དང༌།བསྙེན་བཀུར་དང༌།སྨྱན་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་དང༌།དེའི་སྟེང་
དགེ་སློང་མའི་གོས་འཁྲུ་བ་དང༌།ལེན་པ་དང༌།བལ་རྨེལ་བ་དང༌།ཆོས་སྟོན་
དང༌།མ་བསྐོས་སོགས་བཅུ་དང༌།ཉལ་གཤོམ་གཉིས་དང༌།ཉལ་འགྲོ་གཉིས་

སོར་བཤགས་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་ཉེར་བཞི་

བགྲངས་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།མ་བསྐོས་པ་སོགས་བཅུ་ལས་དགེ་སློང་མ་
ལ་ཟས་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ནོ་ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལྟུང་
བྱེད་འདི་འདོར་བས་སྤྱིར་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ཉེར་གསུམ་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་རེག་ལྷག་འདོར་བས་ཉེར་

188

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཉིས་སུ་བཞེད་དོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།ཟས་ཅུང་སྐུར་
འདེབས་ཆོས་ཅན།དགེ་སློང་མ་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མ་
བསྐོས་པའི་བཅུ་ཚན་ལས།བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་དབེན་པར་འདུག་པ་འདི་

མ་གཏོགས་གཞན་དགུ་དགེ་སློང་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༣ལས།ཡུལ་དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པ་ནི།

དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་ཞེས་སོ།།འདི་ལ་གསུམ་ལས།དང་

པོ་ཡན་ལག་གི་ཁྱབ་པ་སྦྱར་བ་ནི།གཞི་དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པ་བཅུ་བཞི་

ལ་སྦྱར་ཏེ།དེ་ཡང༌།
འཁྲུར་འཇུག་ལེན་དང་རྨེལ་འཇུག་དང༌།།མ་བསྐོས་སྟོན་པའི་བཅུ་ཚན་ལས།།
འདུག་པ་མ་གཏོགས་དགུ་དག་དང༌།།
གྲོང་དང་ཁྱིམ་གཞན་བཅུ་བཞིའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
དགེ་སློང་མ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

འཁྲུ་དང་ལེན་དང་རྨེལ་བ་དང༌།།

189

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མ་བསྐོས་སོགས་དགུ་འདུག་མ་གཏོགས།།
སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།སྐྱོན་མེད་
དེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན་འདིར་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བའི་གྲངས་འདྲེན་པ་
ནི། ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལ་ཡུལ་དང༌། དངོས་པོ་དང༌།གོ་བྱའི་ཡུལ་

བཅས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་བུད་མེད་དགོས་པའི་
ཆ་ནས་བགྲངས་ལ།ཟས་ཅུང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་ནང་དགེ་
སློང་མ་ཡོད་ཀྱང༌།ལྟུང་བ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཕ་ཡིན་པས་འདིར་དེ་
མི་བགྲངས་སོ།།དེ་ཡང༌།ཟས་ཅུང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་གཞི་ལ།ཡུལ་དང༌།

དངོས་པོ་དང༌།གོ་བྱའི་ཡུལ་ཏེ་གསུམ་ལས།ཡུལ་ལ་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་
ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༥༧༩
ལས།དེ་ལ་གསུམ་ལས།གང་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་ཡུལ་ནི།དགེ་སློང་ཆོས་
དྲུག་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ།ཟས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་
དང༌།གང་གིས་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་དངོས་པོ་ནི།ཟས་གོས་སམ་ལྷུང་བཟེད་
ཀྱི་ཆེད་དུ་དགེ་སློང་མ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།ཞེས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་སྟེ་ཞེས་དང༌།གང་ལ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་དགེ་སློང་མ་ནི་གང་གིས་སྐུར་བ་བཏབ་པའི་དངོས་པོའི་ནང་དུ་བགྲངས་

190

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱང་ལྟུང་བ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཕ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་བས་
དཔྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ།དེའི་ཞར་བྱུང་ནི།མདོ་རྩ་བར།རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་

ཉམས་པའོ།།ག་ག་ཚིལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ༌།།སེན་མོ་དང་སོ་དང་ཤ་མེད་
པའི་རུས་པ་དང་།སྤུ་དག་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།
སྡོམ་ལས།
ཞར་བྱུང་རེག་བྱ་མ་ཉམས་ཞེས་སོགས་གསུངས།།
རྣམ་པར་བསྔོས་དང་རྣག་འབུས་གཞིག་བམ་མོ།།
ཟོས་དམར་འཐོར་ཚིགས་རུས་པ་ལ་སོགས་ཉམས།།
དེ་འདྲར་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་དེ།།
དེ་ལ་དེ་དག་མ་ཉམས་ཡན་ལག་ཡིན།།

དེ་བཞིན་ག་ག་ཚིལ་ལའང་ཡུལ་རྟེན་གཉིས།།

ལུས་མ་ཉམས་པ་དགོས་ཤིང་སེན་མོ་དང༌།།
སོ་དང་ཤ་མེད་རུས་སོགས་མ་ཉམས་དགོས།།
ཞེས་སོ།།གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ལས་གྱུར་པ་འཆད་པ་ལ།དངོས་དང༌།ཞར་
བྱུང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་ཐ་སྙད་ལས་གྱུར་པ་དངོས་འཆད་པ་ནི།

མདོ་རྩ་བར།མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་དང༌།རང་

191

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཞིན་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང༌།མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་དག་ནི་

དེ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་མི་ཡིན་པ་དང༌།

སྨྲ་ཤེས་པ་དང༌།དོན་གོ་བ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་མ་ནིང་

དང་མཚན་གཉིས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དང༌།མི་ཡིན་པ་

འདོར་བས་སྨྲ་ཤེས་པ་དང༌།དོན་གོ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
དང༌།མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་བཞི་

ལྡན་དང༌།མི་ཡིན་པ་དང་།མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་གཉིས་འདོར་
བས་སྨྲ་ཤེས་དང༌།དོན་གོ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་གནས་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཡན་
ལག་གསུམ་ལྡན་དང༌།མི་ཡིན་པ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་

ཕྱེད་དེ་ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྡན་ཏེ།ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དང༌།བཞི་ལྡན་དང༌།

གསུམ་ལྡན་དང༌།ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྡན་བཅས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་འདྲ་མིན་བཞི་

ཡོད་ལ།དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྦྱོར་ཚུལ་གོང་སྨོས་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་ལྟུང་
བ་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་དུ་སྦྱོར་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ཁྱབ་པ་ནི།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་མ་གཏོགས་པ།།

192

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མི་ཡིན་ངེས་བཟུང་ཀུན་ལ་སྦྱར།།
ཞེས་དང༌།
བཅོལ་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་ནི།།

བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ལས།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་བཀོལ་བའི།།
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་སྦྱར།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།མ་བྱིན་ལེན་དང་།མི་གསོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་གོང་སྨོས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་སོགས་བཞི་གང་ཡང་མི་དགོས་
པས་དེ་གཉིས་དོར་བའི་མི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་ཀུན་གྱི་
ཡུལ་དང་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ལས་རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་དོར་
བའི་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བཅོལ་ཡུལ་ལ་འདིར་བཤད་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་
ལག་གྱིས་ཁྱབ་པ་སྦྱར་ལ།དེ་ལ་གོང་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ།ལྔ་ལྡན་
དང༌།བཞི་ལྡན་དང༌།གསུམ་ལྡན་དང༌།ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྡན་ཏེ་བཞི་ཡོད་
པར་བཤད་པ་ལས་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་

སྨད་ཤོག༡༣༧ལས།ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ནི།ཁྱིམ་
པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དང༌།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་
བཞི་དང༌།ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པ་

193

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལྟར་རོ།།ཐ་སྙད་བཞི་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་གང་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མཚོ་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་
ལས།དམག་གསུམ་ལྟ་བུ་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་ངེས་བཟུང་
དུ་དགོས་པའམ་ཁྱིམ་པ་ཕོ་ལས་གྱུར་པ་དང་མོ་ལས་གྱུར་པ་དང་བུད་མེད་སྤྱིས་བསྐྱེད་དྲུག་ལྟ་བུའོ།།ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་དང་མ་ལས་གྱུར་པ་བཅུ་བཞི་དང་

བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་གསུམ་དང་དགེ་ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་བསྙིལ་བ་སྡུད་
པ་དང་སྡེ་ལྔ་སྤྱིས་བསྐྱེད་གཉིས་ཏེ་སྦེད་པ་དང་མ་སྨྲས་པར་འགྲོ་བའོ།།ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཉེར་བདུན་པོ་བགྲང་ཚུལ་ནི་ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པ་སོ་ལྔ་ལས་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་བརྒྱད་དོར་བའི་ལྷག་
མ་ཉེར་བདུན་ཡིན་ནོ།།ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་སོ་ལྔ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་སློང་སོགས་ལྔ།།
ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་དང་རས་ཆེན་འཚོལ།།
སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་འདུག་གནས་དང༌།།ཕྱེ་དང་བསོད་པ་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།
ཟས་བཅས་བཅོ་ལྔ་ཞུ་བར་གསུངས།།
མངོན་ཚན་ཉོ་འཚོང་ཐ་ག་གཉིས།།

194

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བརྟད་བྱུང་དང་ནི་སྟོན་པ་དང༌།།
ཉལ་གཤོམ་གཉིས་དང་དམག་གསུམ་བདེ།།
སྐྱེས་མེད་འགྲོ་རྐུ་དུས་མིན་དང༌།།

སྐྱ་རེངས་སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི།།
ཉི་ཤུ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་འབྱེད་གསུངས།།
ཞེས་པ་ཡིན་ལ།སོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནང་ནས།དམག་གསུམ་དང༌།རྐུན་
མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཁྱིམ་པ་ཕོ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དང༌།ཆོས་
སྟོན་དང་ལམ་འགྲོ་གཉིས་ནི་ཁྱིམ་པ་མོ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།ཉལ་པོ་བྱེད་
པའི་ཁྱིམ་དུ་འདུག་འགྲེང་གཉིས་ནི་ཕོ་མོ་ཚོགས་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་

དེ་བརྒྱད་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཉེར་བདུན་ནི་ཁྱིམ་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ཆོས།།ནུབ་ལྷག་མ་ལོན་པ་དང་ལྔ།།
མཚོ་ཊཱིཀ་མ་ལོན་བསལ་བས་བཞི།།

ཞེས་པའོ།།ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ནི།

སྡོམ་ལས།

195

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ནི།།

སྨྱན་གྱི་སྤྲད་བྱའི་བདག་པོ་དང༌།།
ཁང་པའི་བཙལ་བྱ་ཁང་ཆེན་ཆེད།།
མི་ཆོས་བླ་མ་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།ཁྱིམ་སུན་ཤེས་བཞིན་བཤེས་ངོ་དང༌།།
ཟས་ཅུང་སྡིག་ལྟ་བརྗོད་པ་ཡི།།

གོ་བྱའི་ཡུལ་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་སོ།།
ཞེས་པའོ།།དེ་ལྟར་ཁྱིམ་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཉེར་བདུན་དང༌།མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཞི་དང༌།ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ཏེ་བསྡོམས་པས་ལྟུང་
བ་བཞི་བཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་སྦྱར་
བ་ཡིན་ནོ།།ཐ་སྙད་ཡན་ལག་བཞི་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི།གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་

སྐྱེས་པ་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་དང་།བུད་མེད་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཚོགས་པ་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་
སྦྱོར་ཏེ།སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་ཡིན་པ་ངེས་ན་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་

ཅན་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་ཉིད་བགྲངས་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་ནོ།།ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི།དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པ་བཞི་

བཅུ་རྩ་དྲུག་དང༌།དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པ་བཅུ་བཞི་དང༌།རྫོགས་པ་སྤྱིས་

196

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བསྐྱེད་གསུམ་དང༌།དགེ་ཚུལ་ལས་གྱུར་པ་གཅིག་དང༌།སྡེ་ལྔ་སྤྱིས་བསྐྱེད་
གཉིས་བཅས་ལ་སྦྱར་ཏེ།རབ་བྱུང་སྡོམ་ལྡན་དུ་ངེས་པས་མི་ཡིན་པ་བགྲངས་

མི་དགོས་པ་དང་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་དོར་བས་ལྷག་མ་གསུམ་ཙམ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ནི།རེག་པའི་

ལྷག་མ་ལ་སྦྱར་ཏེ།རེག་ལྷག་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དེ་མི་ཡིན་པ་དགོས་པས་དེ་
བགྲངས་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་གཙོ་བོ་བཞི་དང་བྲལ་བ་

དགོས་ཀྱང༌།ཕལ་པ་བཞི་དང་བྲལ་བ་མི་དགོས་པས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་ཕྱེད་དེ་ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་ལ།

བུད་མེད་ཡིན་པ་བགྲངས་ཟིན་པས་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པ་འདི་ངེས་ཟིན་པས་དེ་མི་བགྲངས་སོ།།
དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན་རེག་པའི་

ལྷག་མ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་

ཅན་མ་ཡིན་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ།ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྡན་ཙམ་ཡན་
ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།མ་ནིང་དང་མཚན་
གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལ་རེག་ན།རེག་ལྷག་
དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ།ཡན་ལག་གཞན་ཀུན་ཚང་བ་གང་
ཞིགགཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་

197

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མདོ་རྩར།རེག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་འདྲ་འོ།།ཞེས་དང༌།
དེའི་ཐད་ཀྱི་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༩ལས།མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་

པ་ཅན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་རེག་པ་ལ་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ནས་སྨྱོ་བ་ལ་
སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་
གིས།རེག་ལྷག་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་དོན་ལ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་

ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང༌།ཡུལ་དེ་བུད་མེད་ཡིན་པ་བགྲངས་
པས་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་
རེག་ལྷག་ལ་ཐ་སྙད་ཕྱེད་དང་གཉིས་དངོས་ཟིན་ལ་བགྲངས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་སོ།།ཟེར།དེ་ལ་ལ་ལ་ན་རེ།འོ་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།མཚན་གཉིས་པ་

ལ་རེག་ན་རེག་ལྷག་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ།འདོད་
པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྐབས་འདིར་སྦྱར་
བའི་ཡུལ་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ལྟུང་བ་ལ།གནོད་པ་ལས་གྱུར་
པ་དང་།ཕྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ལ།མ་ནིང་དང་

མཚན་གཉིས་པ་ཡུལ་དུ་སོང་ན་ལྟུང་བ་ན་སྨད་སྐྱེས་ཀྱང་ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ལས་གྱུར་པ་ལ་རེག་ལྷག་ལྟ་བུ་མཚན་གཉིས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་

ལས་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༡༣༩ལས།མདོར་ན་མ་བྱིན་ལེན་དང་སྲོག་གཅོད་པ་མ་གཏོགས་པ་གནོད་

198

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་ལས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ན་སྨད་དོ།།མ་བྱིན་ལེན་མ་གཏོགས་པ་གོས་སློང་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ལས་གྱུར་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ན་སྨད་དོ།།
ནང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ལ་ནི། མཚན་
གཉིས་པ་ལ་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ན་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་
བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ་(མཚན་གཅིག་ཤོས་དོན་མེད་དོ།།)གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞི་སྟོད་རེག་ལྷག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ།འདི་

ལ་བྱེད་པ་པོ་ནི་བུད་མེད་དོ།།ཞེས་པར་བུད་མེད་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་བཅུ་
གསུངས་པ་ན། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བུད་མེད་མཚན་ཉིད་པའམ་མཚན་གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཞེས་བགྲངས་པས་མཚན་
གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་རེག་ལྷག་སོགས་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་བཅུའི་དངོས་གཞི་རྫོགས་
པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༣༥༠ལས།
བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ནི།བུད་མེད་ཉིད་དམ།མཚན་
གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་ཤས་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་སྦྱར་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་བཅུ་ནི།

199

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
རེག་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པོ་བུད་མེད་གསུངས།།
དེས་ནི་རེག་དང་ཉལ་བཤོམ་འདུག་འགྲེང་དང༌།།
དབེན་པར་འདུག་འགྲེང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དང༌།།
ལམ་འགྲོ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་ཆོས་སྟོན་བཅུ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན།རེག་པ་སོགས་ལྟུང་བ་བཅུ་པོ་
མཚན་གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་ཤས་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་དངོས་གཞི་
རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་བུད་མེད་ཡུལ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་མཚན་གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་
དོན་བྱེད་པས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་
ལྔའི་ནང་གི་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་མཚན་
གཉིས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་མཚན་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་

ཡིན་པ་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་མིན་དཔྱོད།
ཡང་གོང་དུ་མཚོ་ཊཱིཀ་སོགས་སུ།དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས་དང༌།རྫོགས་
པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང༌།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང༌།སྡེ་ལྔ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་ལྟུང་བ་དེ་དག་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་དགོས་
པས།མི་ཡིན་པ་དང་།མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགོས་

200

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱང་དེ་གཉིས་མ་བགྲངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ།རབ་བྱུང་གྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་
དང་ལྡན་པ་བགྲངས་ཟིན་པས་དེས་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།རབ་
བྱུང་གི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཡིན་ན་མ་
ནིང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་ལྡན་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་པ་
གཏོང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མ་ནིང་དུ་གྱུར་རྗེས་ཕོ་
མོའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་བསྟེན་པ་ན་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཀྱི་མ་ནིང་

དུ་གྱུར་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར།ཕོ་མོའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
འགྱུར་བ་བསྟེན་པ་དེ་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྟོད་ཤོག༢༢༩ལས།འདི་ལ་ཐ་མ་ནི་ཉེས་པ་བསྟེན་ན་བསྙིལ་ཞེས་པ་
དང༌།དེའི་ཊཱིཀྐ་ལས་ཉམས་པའི་མ་ནིང་ནི་ཉེས་པ་བསྟེན་ན་དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་
གི་དངོས་པོའི་སྣོད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པས་ཞེས་དང༌།དགེ་སློང་ལས་གློ་བུར་
དུ་ཟ་མར་གྱུར་ན་འགྱུར་བ་བསྟེན་ན་སྡོམ་པ་ཉམས།མི་བསྟེན་ན་སྡོམ་པ་མི་

གཏོང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
བསླབ་པ་ཕུལ་དང་ཤི་འཕོས་མཚན་གཉིས་བྱུང༌།།

རྩ་ཆད་མཚན་འདས་མ་ལོན་དེར་ཤེས་དང༌།།

201

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསླབ་པ་ཉམས་བྱས་ལན་གསུམ་མཚན་གྱུར་དང༌།།
མཚན་ཉམས་འགྱུར་བསྟེན་ཟ་མ་འགྱུར་བསྟེན་པའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་མ་ནིང་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ་
དང་།དགེ་ཚུལ་སོགས་འདོད་དགོས་པས།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་།དགེ་ཚུལ་དང་།རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང༌།སྡེ་ལྔ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟུང་བའི་
ཡུལ་དུ་མ་ནིང་དང་མཚན་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་བགྲངས་དགོས་
པར་ཐལ།རབ་བྱུང་སོ་སོའི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་བགྲངས་པས་མ་ནིང་མ་ཡིན་

པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།ཐ་སྙད་བཞི་ལྡན་ཡན་
ལག་ཏུ་བགྲངས་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལ་ན་
རེ།སྐྱོན་མེད་དེ།རབ་བྱུང་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་
མ་ནིང་མ་ཡིན་པ་དེ་མི་དགོས་ཏེ།མ་ནིང་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་ཕ་མ་ཡུལ་དུ་
བྱས་པས་ཀྱང་།བརྡེག་གཟས་སོགས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།ཐ་སྙད་བཞི་ལྡན་དང་གསུམ་ལྡན་དེ་དག་དོན་ལ་ཐ་སྙད་ལྔ་
ལྡན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཀྱང༌།དངོས་སུ་བཞི་དང་གསུམ་དུ་བགྲངས་ཚུལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།མ་ནིང་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་ལ་བརྡེག་པས་བརྡེག་པའི་

ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༣༨

202

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས།དེ་ལྟར་ལུང་ཞུ་བ་ལས།དགེ་(འགྲོ་བ་གཞན་དུ་གནས་པ་དང༌།ལྐུག་པ་དང༌།གླེན་པ་དང༌།དགེ་སློང་སྨྱོན་པ་ལ་བརྡེག་ན་ཅི་འགྱུར།ཉེས་བྱས་སོ།།
མ་ནིང་ལ་བརྡེག་ན་ཉེས་བྱས་སོ།།ཞེས་གསུངས་ཏེ།དེ་དག་ལ་སོགས་པ་) སློང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ལྔ་ལྡན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པ་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་
དེ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
པའི་མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།དེ་ཡང་གཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་
བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།

སྡོམ་ལས།
གཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་ནི།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་མ་གཏོགས་པ།།
མི་ཡིན་ངེས་བཟུང་ཀུན་ལ་སྦྱར།།ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྒོ་གྱུར་ལྔ་།།བརྟད་བྱུང་དང་ནི་རིམ་པ་གཉིས།།
དུས་མིན་སྐྱ་རེངས་ཁྲི་རྐང་གདལ།།
བཅུ་བཞི་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ།།གསུངས་སོ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར།།

203

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་ལྟུང་བ་བཅུ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་
དང་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།
སྐབས་འདིར་གཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ནི་རྐུ་བ་དང་མི་བསད་པའི་

སྲོག་གཅོད་ཕུད་པའི་མི་ཡུལ་དགོས་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཞིང༌།དེ་ཡང་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སོགས་འདིར་བཅུ་བཞི་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་ཞིང་གཞན་རྣམས་ལ་
ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པར་འཇོག་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཁང་པ་ཁང་
ཆེན་སོགས་བཅུ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་

ཐལ།དེ་དག་ལས་བརྟད་བྱུང་དང་དུས་མིན་གྲོང་འགྲོ་དང་སྐྱ་རེངས་ཏེ་མཚན་
མོ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ་བ་གསུམ་ལ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཁྱིམ་པ་ཡུལ་དུ་དགོས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འོག་ཏུ་
ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པ་སོ་ལྔའི་ནང་ནས་བཅོ་ལྔ་ཞུ་བ་ལས་གསུངས་པ་དང་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཁྱིམ་པ་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་སྡོམ་དུ་གསལ་བ་གང་ཞིགརྣམ་འབྱེད་ལས་
གསུངས་པའི་ཉི་ཤུའི་ནང་དུ་བརྟད་བྱུང་སོགས་གསུམ་པོ་དག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར།དེ་བཞིན་དུ་བཅོལ་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ན་ཡང༌།

སྡོམ་ལས།

204

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སུམ་ཅུ་གཉིས།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་བཀོལ་བའི།།
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་སྦྱར།།

སྨྱན་དང་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང༌།།
ཆ་གཉིས་དྲུག་དང་སྦྱིན་འཕྲོག་དང༌།།ཐ་ག་གཉིས་སྐྲོད་རིན་ཆེན་རེག།
དངངས་སྦེད་བཅུ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལ།།
གསུངས་སོ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ནས་རྐུ་དང་

སྲོག་གཅོད་བཞི་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བཅོལ་ཡུལ་ལ་ཐ་སྙད་
ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྦྱར་ཞིང༌།དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྨྱན་སོགས་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ལ་

ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།ཞར་
བྱུང་ནི།རེག་པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་འདྲ་འོ།།ཞེས་པའོ།།དོན་ནི།རེག་པའི་ལྷག་མ་

ཡང་ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང་འདྲ་བར།མི་ཡིན་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པའི་ཕྱེད་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་འདྲ་བའོ།།ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།།
སྡོམ་ནི།
གཉིས་པ་ཐ་སྙད་ཡན་ལག་དགོས་པ་ལ།།

205

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཡན་ལག་དངོས་དང་སེལ་བ་རེག་དེ་དང༌།།
འདྲ་བསྟན་གསུམ་མོ་མི་ཡི་འགྲོ་བ་པ།།
སོགས་གསུངས་ཐ་སྙད་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་ནི།།

སྨྱན་གྱི་སྤྲད་བྱའི་བདག་པོ་དང༌།།
ཁང་པའི་བཙལ་བྱ་ཁང་ཆེན་ཆེད།།
མི་ཆོས་བླ་མ་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།ཁྱིམ་སུན་ཤེས་བཞིན་བཤེས་ངོ་དང༌།།
ཟས་ཅུང་སྡིག་ལྟ་བརྗོད་པ་ཡི།།

གོ་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར་བཅུ་གཉིས་སོ།།
མཚོ་ཊཱིཀ་སྨྱན་བསལ་རིམ་ལྷག་གསུངས།།

མ་རྫོགས་སྤྱི་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

འདོན་དང་གནས་ངན་ལེན་དང་ཆོས།།ནུབ་ལྷག་མ་ལོན་པ་དང་ལྔ་།།
མཚོ་ཊཱིཀ་མ་ལོན་བསལ་བས་བཞི།།

བུད་མེད་སྤྱི་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

འཛིན་པ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་སྨྱན།།དབེན་པར་འདུག་དང་ཉལ་དང་དྲུག།

206

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་སོ་ལྔ་དང༌།།
རྐུ་གསོད་ལྔ་པོ་མ་གཏོགས་པ།།
བཅོལ་རྫོགས་ཕོ་ཉ་རྣམས་ཞེས་གསུངས།།དེ་དག་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ།།

མི་ཡི་འགྲོ་བ་དགོས་པར་བསྟན།།
རང་བཞིན་ཉམས་པ་མིན་ཞེས་པས།།
ཤེས་རང་བཞིན་གནས་དགོས་པར་བསྟན།།
མ་ནིང་མཚན་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས།།
དེ་དག་མིན་པ་དགོས་པར་བསྟན།།
བུད་མེད་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཁྱིམ་པ་ཕོ་དང་མོ།།ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་མཚན་གཉིས་པ།།

དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་རུང༌།།

ཞར་བྱུང་རེག་པ་ཐ་སྙད་འདྲར་གསུངས་ཀྱང༌།།ཤེས་པ་མི་གནས་ཕལ་བཞི་ལྐུག་པ་དང༌།།
དོན་མི་གོ་ལ་རེག་པའི་ལྷག་མ་འབྱུང༌།།
དེ་ཡང་མི་ཡིན་དགོས་ལ་ཤེས་རང་བཞིན།།
གནས་པའི་ཕྱེད་ཕྱིར་ཐ་སྙད་ཕྱེད་གཉིས་བསྐྱེད།།

207

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་དག་རྫུན་སྨྲའི་ཐ་སྙད་ཡུལ་མ་ཡིན།།

དེ་གཉིས་སྨྲ་ཤེས་དོན་གོ་མ་ནིང་མིན།།

ཐ་སྙད་ལྔ་འོ་ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས།།མཚན་དོན་མཐུན་ཕྱིར་མ་ནིང་མིན་པར་གྲུབ།།

དེའི་ཕྱིར་ལྔ་ལྡན་ཡིན་ཡང་བཞི་ལྡན་ཟེར།།
རབ་བྱུང་གིས་བསྐྱེད་རྣམས་ནི་གསུམ་ལྡན་ཏེ།།
མིར་ཡང་གྲུབ་ཕྱིར་མཚན་གཉིས་དོན་ཡོད་དང༌།།མ་ནིང་ཉིད་གྱུར་རབ་བྱུང་ཡོད་པས་དཔྱད།།
ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།
གཞི་ལ་ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་ནི།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་མ་གཏོགས་པའི།།

མི་ཡིན་ངེས་བཟུང་ཀུན་ལ་སྦྱར།།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྒོ་གྱུར་ལྔ་།།བརྟད་བྱུང་དང་ནི་རིམ་པ་གཉིས།།
དུས་མིན་སྐྱ་རེངས་ཁྲི་རྐང་བརྡལ།།
བཅུ་བཞི་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ལ།།གསུངས་སོ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར།།

208

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅོལ་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཁྱབ་པ་ནི།།

བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ལས།།

རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་བཀོལ་བའི།།
ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་སྦྱར།།

སྨྱན་དང་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང༌།།
ཆ་གཉིས་དྲུག་དང་བྱིན་ཕྲོག་དང༌།།ཐ་ག་གཉིས་སྐྲོད་རིན་ཆེན་རེག།
དངངས་སྦེད་བཅུ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལ།།
གསུངས་སོ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་དོན་ནི་བཙལ་བར་བྱ།།
ཞེས་པའོ།།གཞི་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་འཆད་པ་
ལ། མདོ་རྩ་བ་ལས།ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།མ་ཆགས་པ་དང་
ཉམས་པ་དག་ནི་ཕྱེད་ཉིད་ཁྱིམ་པའོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་བསྟན་པའི་

ཡན་ལག་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ།དེ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཞེས་པ་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༡ལས།ཁྱིམ་པ་ཞེས་པ་ནི།(ཆུང་མ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི།)ཡང་དག་པ་བླང་བ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་དང་སྡོམ་པ་གང་ཡང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྟེ།

209

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ཕྱི་རོལ་པ་དང༌།ནང་པའི་རབ་བྱུང་ཅི་རིགས་བླང་པ་
ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་དང་སྡོམ་པ་གང་ཡང་མི་ལྡན་
པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་འཇོག་ལ།དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་བྱུང་དང་ནང་པའི་

དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་དང་།དགེ་སློབ་མ་སྟེ་བཞི་པོ་ཁྱིམ་པ་མིན་ཏེ།ཕྱི་ནང་
གི་རབ་བྱུང་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།སྡོམ་པ་
བླངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པ་དང་། འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱང་།
ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།ནང་པའི་རབ་བྱུང་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
མདོ་འདིས་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་འདི།ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་སོ་
ལྔ་པོ་ལ་སྦྱོར་ཞིང༌།དེ་ཡང༌།ལྟུང་བ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པ་ལུང་ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང༌།ཉི་

ཤུ་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་མདོ་འདི་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོར་
འཇོག་གམ་སྙམ།དེའི་ཚུལ་ནི་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༠ལས།དེ་ཡང་ལུང་ཞུ་བ་ལས།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་གོས་སློང་དང༌།།
སློང་རིགས་རིན་ཐང་སོ་སོ་བསྐུར།།
ལྷུང་བཟེད་སློང་དང་རས་ཆེན་འཚོལ།།སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་འདུག་གནས་དང་།།

210

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕྱེ་དང་བསོད་པ་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།
ཟས་བཅས་བཅོ་ལྔའི་ཡུལ་ལ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ།དེ་རྣམས་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལུང་ཞུ་བ་ལས་གསུངས་སོ།།
མངོན་མཚན་ཉོ་འཚོང་ཐ་ག་གཉིས།།
བརྟད་བྱུང་དང་ནི་སྟོན་པ་དང༌།།
ཉལ་གཤོམ་གཉིས་དང་དམག་གསུམ་བདེ།།
སྐྱེས་མེད་འགྲོ་རྐུ་དུས་མིན་དང༌།།

སྐྱ་རེངས་སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི།།
ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱར།།

ཞེས་བྱ་སྟེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོ་འདི་ཆོས་ཅན།གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ།ཚིག་བསྐྱུངས་ཁོ་ནའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་འདིས་ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་སོ་ལྔ་པོའི་གཞི་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་

དགོས་པར་བསྟན་ཞིང༌།ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་སོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་

211

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཕྱིར་ཏེ།ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་སོགས་ལྟུང་བ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལུང་ཞུ་བ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང༌། མངོན་མཚན་དང་ཉོ་
འཚོང་སོགས་ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་པོ་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ལས།ཉི་ཤུ་

པོ་འདི་དག་ལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ལུང་ཞུ་བ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ནི་ཡུལ་ཁྱིམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།ཡང་
འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ཡང༌། མདོ་འདི་ཆོས་ཅན།རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་
བཏུས་པའི་མདོར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་མདོ་
འདིར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་རེ་ལྔའི་ནང་ནས་རྣམ་

འབྱེད་ལས་བཏུས་པ་ལ་གོང་དུ།
སྡོམ་ལས།རང་བཟོ་མ་ཡིན་མི་ལ་དུད་འགྲོ་དང༌།།
བཀག་པས་བཟང་དང་འདྲ་གསུམ་རྣམ་འབྱེད་གསུངས།།
ཞེས་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཏུས་པ་ལ་མདོ་ཚན་གསུམ་ལས་མ་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།
སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་པ་ལས་གྱུར་ཕྱི་པའི་རབ་བྱུང་བ།།

212

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་གསུངས་ཁྱིམ་པ་ཕོ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

དམག་གསུམ་རྐུན་མ་དང་འགྲོ་བཞི།།
ཁྱིམ་པ་མོ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

ཆོས་སྟོན་ལམ་འགྲོ་རྣམ་པ་གཉིས།།

གང་ཡང་རུང་ངམ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ནི།།

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་དང་སློང་སོགས་ལྔ་།།ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་དང་རས་ཆེན་འཚོལ།།སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་འདུག་གནས་དང༌།།ཕྱེ་དང་བསོད་པ་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།ཟས་བཅས་བཅོ་ལྔ་ཞུ་བར་གསུངས།།མངོན་མཚན་ཉོ་འཚོང་ཐ་ག་གཉིས།།
བརྟད་བྱུང་དང་ནི་སྟོན་པ་དང༌།།
ཉལ་གཤོམ་གཉིས་དང་དམག་གསུམ་བདེ།།
སྐྱེས་མེད་འགྲོ་རྐུ་དུས་མིན་དང༌།།

སྐྱ་རེངས་སོ་སོར་བཤགས་པ་བཞི།།
ཉི་ཤུ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་འབྱེད་གསུངས།།
བསྔོས་བསྒྱུར་འདུལ་འཛིན་གསུངས་ཀྱང་བམ་ལྔར་མིན།།

213

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་འདིར་བགྲངས་པ།།

གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡིན་ཞེས་མཚོ་ཊཱིཀ་གསུངས།།

ཕྱི་པ་ཉམས་མ་སྐྱེས་དང་དགེ་ཚུལ་གཉིས།།

དགེ་སློང་མ་སྟེ་རྟགས་ཅན་དྲུག་པོ་ལས།།
ཁྱིམ་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་ན་སྨད་གསུངས།།

ཞེས་པའོ།།རབ་བྱུང་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་འཆད་པ་ནི།མདོ་རྩ་བ་
ལས།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་
ནི་བསླབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་རབ་བྱུང་
ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ།དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པ་དང༌།
དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པ་དང༌།བསྙེན་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་དང༌།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང༌།སྡེ་ལྔ་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་བཅས་ཡོད་ཅིང༌།དེ་དག་སོ་
སོའི་ཡུལ་ལ་རང་རང་གི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ཞིང་མ་ཉམས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་

དགོས་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལ་དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པ་བཞི་བཅུ་
རྩ་དྲུག་ནི།མཚན་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའི་སྟེང༌།
སྐྲོད་པ་ཅུང་ཟད་གདེང་མ་ལོན།།
གྲལ་རིམ་ནགས་བརྟག་བཞི་བཅུ་དྲུག།

ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།མཚན་མཐུན་དགོས་པ་བཞི་བཅུ་ནི།

214

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
བསྒོ་གྱུར་བཞི་དང་འཕྲོག་པ་དང༌།།
བསྔོས་བསྒྱུར་སྐྱོན་དང་ཕྲ་མ་དང༌།།
སྐྱོ་སྔོགས་གནས་ངན་བཤེས་ངོ་དང༌།།
ཁྱད་གསོད་འཕྱ་བསྒོ་ཁྲི་དང་གདིང༌།།

ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་སྟོབས།།འདུས་ཟ་བརྡེག་གཟས་གནས་ངན་ལེན།།བདེ་དང་འདུན་པ་ཆོས་དང་སྨྲ།།
དགེ་ཚུལ་འགྱོད་པ་སོར་མོ་དངངས།།ཉེར་འཇོག་ཉན་རྣ་མ་སྨྲས་འགྲོ།།
མ་གུས་ཟས་བཅས་ད་གདོད་ཁྲི།།

གདལ་དང་སེང་གེ་ལས་གྱུར་ཏེ།།
དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་འོ།།
ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་
ཆོས་ཅན།འདིར་དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པར་བགྲངས་མི་རིགས་པར་ཐལ།

ལྟུང་བ་དེའི་ཡུལ་དགེ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་དགེ་སློང་མིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ་ལན་
དུ་འགའ་རེས།སྐྱོན་མེད་དེ།ལྟུང་བ་དེ་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དགེ་ཚུལ་

215

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ཡིན་གྱི་དགེ་སློང་མིན་ཀྱང་ཐོག་མར་དགེ་ཚུལ་དེ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྙིལ་
བའི་ལས་མཛད་དགོས་པས་དེའི་ཆ་ནས་འདིར་དགེ་སློང་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་
ལྟུང་བའི་ནང་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་མས།ཚུལ་དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ།སྡོམ་ལས།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བསྙིལ་བ་འོ།།ཞེས་དགེ་
ཚུལ་བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།དགེ་ཚུལ་དེ་ལ་བསྙིལ་ལས་མཛད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་བསྙིལ་

ལས་མཛད་པ་པོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་བསྙིལ་སྡུད་ཀྱི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་

གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་བགྲང་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན།སྐབས་འདིར།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་བསྙེན་པར་རྫོགས་
པ་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འདིས་དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པའི་

ལྟུང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་མ་རྫོགས་སྤྱིས་བསྐྱེད་དང༌།རྫོགས་པ་
སྤྱིས་བསྐྱེད་དང༌།དགེ་ཚུལ་སྤྱིས་བསྐྱེད་བཅས་རབ་བྱུང་ལས་གྱུར་པའི་

ལྟུང་བ་བསྟན་པས་འདིར་དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་སྡུད་ཞར་བྱུང་དུ་བགྲངས་པ་ཡིན་

ནོ།།ཟེར།འོན་ཀྱང་འདུལ་འཛིན་གྱིས་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོའི་ནང་བསྙིལ་བ་སྡུད་
པ་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་བཅོ་ལྔའི་ནང་འདྲེན་པར་མཛད་དེ་དེའི་

ཤོག ༡༠༡ལས།ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་ཞེ་ན།
བསྒོ་བ་ལས་གྱུར་བཞི་དང་ཁྱད་དུ་གསོད།།

216

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་སྡིག་ལྟ་འཛིན་པ་དང༌།།
སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་བསྙིལ་སྡུད་འདུན་པ་བསྒྱུར།།
ལས་ཀྱི་གནས་ནས་མ་སྨྲས་འགྲོ་བ་དང༌།།
བསླབ་གཞི་ཁྱད་གསོད་སོར་བཤགས་གསུམ་པ་དང༌།།
མ་ལོན་བསྙེན་པར་རྫོགས་ལ་བཅོ་ལྔ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་འཚལ་ལོ།།
དགེ་སློང་མ་ལས་གྱུར་པ་ལ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་སློང་མ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

འཁྲུ་དང་ལེན་དང་རྨེལ་བ་དང༌།།མ་བསྐོས་སོགས་དགུ་འདུག་མ་གཏོགས།།སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་གཉིས།།

དེ་ལྟར་དེ་ནི་བཅུ་བཞི་འོ།།
ཞེས་པའོ།།རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྫོགས་པ་སྤྱིས་བསྐྱེད་སྐུར་འདེབས་གསུམ།།ཞེས་པ་དང༌།རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི།

217

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
རབ་བྱུང་སྤྱི་ཡིས་བསྐྱེད་པ་ནི།།

སྦེད་དང་མ་སྨྲས་གྲོང་འགྲོ་བའོ།།
ཞེས་པ་དང༌།དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་བསྙིལ་བ་འོ།།
ཞེས་པའོ།།མདོ་འདི་ནི་ཚིག་བསྐྱུངས་ཀྱི་མདོར་འཇོག་སྟེ།ལུང་ལས་
རབ་བྱུང་ལས་གྱུར་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་དེ་ལ་སྡོམ་པ་མ་ཉམས་པ་དགོས་
པ་གསུངས་པ་འདིར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།གཞི་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་
མ་ཉམས་པའི་ཡན་ལག་དེ་འདིར་བཤད་པའི་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་

ཀུན་ལ་སྦྱོར་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།སྐུར་འདེབས་གསུམ་དང༌།ཕམ་པ་འཆབ་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མ་ཉམས་པ་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མ་དག་པ་ལ་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་དེ་ལ་ཕམ་ལྷག་གིས་

སྐུར་བ་བཏབ་པ་ན།སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟུང་བ་གསུམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གཞི་

སྟོད་དུ་མ་དག་པ་ལ་གཞི་བཅུ་གཅིག་གིས་སྐུར་བ་བཏབ་པས་ལྷག་མར་

218

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འགྱུར་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཕམ་པ་འཆབ་བརྗོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་
པའི་ཡུལ་ལ་ཕམ་པས་གོས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་
གིས།སྐྱོན་མེད་དེ།སྐུར་འདེབས་གསུམ་དང་།ཕམ་པ་འཆབ་བརྗོད་གཉིས་

ཏེ་ལྟུང་བ་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང༌།ཡུལ་དེ་
ལ་བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་གི་ཡན་ལག་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༣ལས།འདི་ལ་

དམིགས་བསལ་ལྔ་སྟེ།སྐུར་འདེབས་གསུམ་དང་ཕམ་པ་འཆབ་བརྗོད་གཉིས་

སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་འདིར་ཤེས་དགོས་པ་ནི་གནས་ངན་

ལེན་འཆབ་བརྗོད་གཉིས་ཡུལ་དགེ་སློང་ཕ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཞེ་དྲུག་གི་

ནང་དུ་བགྲངས་ཡོད་ཀྱང༌།སྐུར་འདེབས་གསུམ་ནི་རྗེས་མཐུན་མིང་ཙམ་གྱི་
ནང་དུ་བགྲངས་པས་ཡུལ་དེ་ལ་མཚན་མཐུན་པ་མི་དགོས་སོ།།
དེ་ལ་སླར་ཡང༌།ལ་ལ་དག་ན་རེ།སྐུར་འདེབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཕམ་པས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་གཞི་མེད་དང་བག་ཙམ་གཉིས་པོ་འདིའི་ཡུལ་

དེ་ལ་མ་དག་པས་སྐུར་འདེབས་གསུངས་པས་ཕམ་པས་གོས་པ་ཡོད་ཀྱང༌།
ལྷག་མའི་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ལ་མ་དག་པས་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ན་ཡང༌།ཡུལ་དེ་ལ་ལྷག་མས་གོས་ཀྱང་ཕམ་པས་གོས་པ་མི་དགོས་པས་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟུང་བ་དེའི་ཡུལ་ལ་ཕམ་པས་ཉམས་པ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་སྟེ་

219

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་བསལ་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་དོགས་
སློང་མཛད་དོ།།རང་རེའི་སྡོམ་དུ་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པ་ཞེ་དྲུག་གི་ནང་སྦེད་
པ་མ་བགྲངས་ཀྱང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ལས།དངངས་སྦེད་གདེང་མེད་ཉི་ཤུ་

བསླབ།།ཅེས་སྦེད་པ་བགྲངས་ཡོད་ལ།སྦེད་པ་ནི་རབ་བྱུང་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཡིན་

པས་དེའི་ཡུལ་བསྙེན་རྫོགས་དགོས་མིན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ལྟ་མཚན་མཐུན་
པའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ།མདོ་ནི།མཚན་དང་ལྟ་བ་ཁས་བླངས་པ་དག་
གིས་ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ།།
ཞེས་པའོ།།མདོ་འདི་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མཚན་
མཐུན་པ་དང་།ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་མཚན་མཐུན་པའི་ཡན་ལག་ནི།དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་ལ།ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡང་།དགེ་སློང་ཕ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་གི་ནང་ནས། སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་
དང༌།བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་དང༌།ཉན་རྣ་བྱེད་པ་སྟེ།ལྟུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཞི་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་
ལ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དགོས་ལ་མཚན་མཐུན་པ་ནི་དགེ་སློང་ལས་གྱུར་པ་རེ་རེ་
བཞིན་གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང༌། ལྟ་མཐུན་གྱི་ཡན་
ལག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༤

220

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས།ལུང་ཞུ་བ་ལས།ཡུལ་དགེ་སློང་གིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་གསུངས།ཞེས་དང༌།སྐབས་འདིར་ལྟ་བ་
མཐུན་མིན་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་དེ་བམ་ལྔ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་རྟག་པ་ལ་
རྟག་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལ་བྱེད་པར་འདྲ་བ་ཞིག་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པས།

དེ་ལྟར་ན་སྤངས་བསྙིལ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་དགོས་པ་
འཇོག་དཀའ་ཞིང་ཉན་རྣ་ལའང་ཉན་རྣའི་ཡུལ་གྱི་རྩོད་པ་ལའང་ལྟ་བ་འགྱེད་
ཕྱིར་རྩོད་པ་ཁོ་ན་མིན་པར་མི་གདམས་པ་དང་ལྟུང་བ་དང་།ལས་ཀྱི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ལ་ཉན་རྣ་བྱེད་པའང་ཡོད་པས་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པ་ཡན་ལག་

ཏུ་དགོས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་དགོས་སོ།ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡན་ལག་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྒོ་བཞི་གནས་ངན་ཁྱད་དུ་གསོད།།
ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་དང་ཉི་ནུབ་ཟས།།

དབེན་འགྲེང་སྤངས་བསྙིལ་མི་སྨྲ་འགྲོ།།
ཟས་བཅས་ཁྲི་བརྡལ་བསླབ་དྲལ་ནགས།།

བཅུ་དགུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གསུངས།།དེ་དག་ལ་ཡང་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཁ་ཅིག་གིས་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་དོན་ནི།

221

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལ་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་འདོད་པ་མཐུན་པ་
ལ་བྱེད་ཅིང༌།དེ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ནི་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
འོད་ལྡན་ལས།ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལ་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་འདོད་
པ་མཐུན་པ་ནི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལ་

ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་འདོད་པ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།
མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༤༤ལས།སྔ་མ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བ་མཐུན་
པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞིའི་ཡན་ལག་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་ལ།
གང་ཟག་གི་རྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་གཞི་དཔག་མེད་དེ་རྣམས་ལ་འདོད་པ་མཐུན་
པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་བར་དུ་གཅོད་པའི་
གཞི་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་གཞིར་འདོད་པ་མཐུན་པ་ལ་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང༌།
དེ་ལ་འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ལ་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པར་འཇོག་སྟེ།གཞི་སྟོད་མཚོ་
ཊཱིཀ་ཤོག༡༤༥ལས།འོ་ན།གང་ཞེ་ན།ལྟ་བ་མཐུན་པའི་དོན་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ།བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས།མི་རྟག་པ་དང༌། སྟོང་པ་དང༌།སྡུག་བསྔལ་
བ་དང༌།བདག་མེད་པར་ལྟ་བའོ།།ཞེས་བཤད་པ་དང་ཡང་ཕྱི་མ་མཐུན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ལུགས་ཕྱི་མ་ནི།བར་དུ་གཅོད་པའི་གཞི་ལ་བར་དུ་

གཅོད་པའི་གཞིར་འདོད་པ་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟ་བ་མཐུན་མི་

222

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཐུན་དུ་འཇོག་པ་པཎྜིཏའི་བཞེད་པ་དེར་བཀོད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་
ལ་ཡང༌།ལ་ལ་དག་ན་རེ།བར་དུ་གཅོད་པའི་གཞི་མཐའ་ཡས་པས་དེ་ཐམས་
ཅད་ལ་འདོད་པ་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་པར་བྱེད་དོ།།
སྐབས་འདིར།འདུལ་འཛིན་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་ཤོག ༡༠༡ལས།ལྟ་བ་
མཐུན་པ་ནི་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་མངོན་མཐོ་
ངེས་ལེགས་ལ་སྒྲིབ་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་བར་ལྟ་བ་

མཐུན་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་མིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།གཉིས་པ།གཞི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་གྱུར་པ་འཆད་པ་
ལ།མདོ་ནི།རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྫས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་
ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།གོས་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་
སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང༌།ཟས་སྐོམ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་དང༌།

སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་པ་ལྟུང་བ་གསུམ་བཅས་ཀྱི་གཞི་ལ་རུང་བ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་

ནོ།།དེ་ཡང་ལུང་ལས་ལྟུང་བ་དེ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་གསུངས་པ་འདིར་ཚིག་
གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་གོས་ལས་
གྱུར་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ནི།

སྡོམ་ལས།

223

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདི་ལ་གསུམ་སྟེ་གོས་ཀྱིས་ནི།།

བསྐྱེད་པ་སོ་དྲུག་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

སྤང་ལྟུང་བཅུ་ཚན་དང་པོ་དང༌།།སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།

དྲུག་དང་མཐོ་གང་ལམ་དང་ནི།།

རྨེལ་བ་དང་ནི་ཐ་ག་གཉིས།།

འབྱིན་འཕྲོག་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་དང༌།།
དགོན་པ་བ་དང་རས་ཆེན་དང༌།།
བསྔོས་བསྒྱུར་བཤེས་ངོར་གནས་མལ་དང༌།།གོས་གཉིས་ཁ་བསྒྱུར་སྦེད་དང་གདིང༌།།

བརྡལ་ལ་སོགས་པ་ཐ་མ་ལྔ།།
ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།ཟས་སྐོམ་ལས་གྱུར་པ་རིན་ཕྲེང་ལས་ཉེར་གཅིག་དང་

མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཟས་ལ་བརྟེན་པ་ཉེར་གཅིག་སྟེ།།
གསོག་འཇོག་སྦྱོར་བཅུག་ཡང་ཡང་སོགས།།གཅེར་བུ་བདེ་དང་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།

224

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆང་དང་ཟས་བཅས་སོར་བཤགས་བཞི།།

མཚོ་ཊཱིཀ་འཕྱ་ཟས་བསྣན་ཉེར་གསུམ།།
ཞེས་པའོ།།སྣོད་ལས་གྱུར་པ་གསུམ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཞེས་གསུངས་ལྷུང་བཟེད་ཁབ་རལ་གསུམ།།
སྣོད་སྤྱད་ལས་སོ་རིན་ཕྲེང་ལས།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།སྐབས་འདིར་གོས་དང་ཟས་ལས་གྱུར་པའི་
ལྟུང་བ་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ན།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན་གོས་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་གོང་སྨོས་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་བགྲངས་ལ།དེ་ལ་རིན་ཕྲེང་ལས་ནི།ཡོངས་
གྲགས་ལ་གོས་གྱུར་སོ་དྲུག་ཅེས་གྲགས་མོད།སྦྱིན་འཕྲོག་དང་སྦེད་པ་
གཉིས་ལ་གོས་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།གོས་ལས་གཞན་པའི་ཡོ་
བྱད་སྦྱིན་པ་འཕྲོག་པ་དང་སྦེད་པ་ལས་ཀྱང་།སྦྱིན་འཕྲོག་དང་སྦེད་པའི་ལྟུང་
བྱེད་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།གོས་གྱུར་སོ་དྲུག་གི་གྲངས་འདྲེན་གྱི་
ནང་གི་གདིང་བ་ཞེས་པ་ཁྲི་གདིང་མ་བསྡུས་པ་ལས་གྱུར་པ་འདི་ལ་ཡང་

གོས་ལས་གྱུར་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།ཁྲི་མ་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་ལྟུང་བ་དེ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ།
སྡོམ་ལས།

225

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུངས་སོ་འོན་ཀྱང་རིན་ཕྲེང་ལས།།
འཕྲོག་པ་སྦེད་པ་ཡོ་བྱད་ཙམ།།
ཡིན་ལ་ཁྲི་ནི་ཁྲི་ལས་ཀྱང༌།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཟས་ལས་གྱུར་པ་ལ་རིན་ཕྲེང་དུ་སྔར་
སྡོམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཉེར་གཅིག་འདྲེན་ལ།འོན་ཀྱང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དེ་
དག་གི་སྟེང་འཕྱ་བ་དང༌།ཟས་ཅུང་སྐུར་འདེབས་གཉིས་བསྣན་པས་ཉེར་
གསུམ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།འཕྱ་བ་ནི།དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པས་རང་ལ་
གོས་སམ་ཟས་དམན་པ་མ་སྟོབས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོབས་སོ་ཞེས་གཞོགས་འཕྱས་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པས།ལྟུང་བ་དེ་ལ་གོས་གྱུར་དང་།ཟས་གྱུར་
གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཟས་གྱུར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང༌།ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་

ནས་ཟས་གྱུར་དུ་འདྲེན་ནམ་སྙམ་ལ།འོན་ཀྱང་རིན་ཕྲེང་དུ་ཟས་ཅུང་སྐུར་
འདེབས་འདི་ཟས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བའི་ནང་དུ་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ད་
དུང་དཔྱད་དགོས་སོ།།སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་པ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ལྷུང་བཟེད་
འཆང་འཚོལ་གཉིས་དང་།ཁབ་རལ་ཏེ་གསུམ་ལས་མ་བགྲངས་ཀྱང༌།
རིན་ཕྲེང་ལས།
སྣོད་སྤྱད་ལ་བརྟེན་དེ་གསུམ་དང༌།།
ལྷུང་བཟེད་གཉིས་དང་གདིང་བ་དང༌།།

226

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྩ་འབྱུང་ཁབ་རལ་ཁྲི་རྐང་དགུ།
ཞེས་སྦྱིན་འཕྲོག་དང་སྦེད་པ་དང་རྩ་གདིང་མ་བསྡུས་པ་གསུམ་དང༌།
དེའི་སྟེང་ལྷུང་བཟེད་འཆང་འཚོལ་གཉིས་དང༌།གདིང་བ་དང༌།རྩ་འབྱུང་དང༌།
ཁབ་རལ་དང༌།ཁྲི་རྐང་བཅས་སྣོད་སྤྱད་ལ་བརྟེན་པ་དགུ་འདྲེན་པར་མཛད་
འདུག་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་
གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་གོས་ལས་གྱུར་པ་དང༌།ཟས་ལས་གྱུར་པ་དང༌།སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པ།གནས་ལས་གྱུར་པ་དང༌།གསེར་དངུལ་ལ་རེག་པ་སོགས་ནོར་ལས་གྱུར་པ་དང༌།མེ་ལ་རེག་པ་དང༌།ཆུ་ལ་རྩེ་བ་དང༌།ས་རྐོ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའང་ཡོད་དོ།།གནས་ལས་གྱུར་པ་ལ།
སྡོམ་ལས།
དེ་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་གནས།།
དགོས་པ་ཁང་པ་ཁང་ཆེན་དང༌།།
སྐྲོད་གདིང་ཕྱིས་གནོན་འབྱུང་འདུག་གནས།།
རིམ་ལྷག་ནུབ་ལྷག་སྤང་དང་བསྙིལ།།

བུད་མེད་དང་ཉལ་དུས་མིན་འགྲོ།།
གྲོང་རྒྱུ་ཕོ་བྲང་འགྲོ་བ་དང༌།།

227

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སོ་སོར་བཤགས་པ་དང་པོ་སྟེ།།
བཅུ་དྲུག་མཚོ་ཊཱིཀ་བཅུ་གསུམ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་ལ།དེ་ལ་གནས་གྱུར་བཅུ་དྲུག་ནི་འདུལ་འཛིན་གྱི་
བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་ཤོག ༨༩ལས།ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྐྲོད་པ་དང༌།།ཞེས་པ་ནས།དེ་ལྟར་གྲངས་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ།ཞེས་གསུངས་སོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།འདུལ་འཛིན་གྱིས་གནས་གྱུར་བཅུ་དྲུག་
བགྲངས་པ་ནི་གནས་ལས་གྱུར་པ་ཙམ་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བཅུ་གསུམ་

གསུངས་པ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས།ཟེར།དེ་ལ་ལ་
ལས།དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།འདུལ་འཛིན་ལྟར་ན།གནས་གྱུར་བཅུ་དྲུག་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསླབ་
བྱ་ཆེན་མོ་ཤོག ༩༨ལས།སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་
ལྟུང་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྐྲོད་པ་དང༌།།ཞེས་པ་ནས།དེ་ལྟར་
གྲངས་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་

སྤྱིར་བསྟན་ཤོག༧༤ལས།གནས་ལས་གྱུར་པ་བཅུ་གསུམ་དང༌།།ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་བཅུ་གསུམ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་མཛད་མི་འདུག་

ཀྱང༌།གོང་དུ་སྡོམ་དུ་བགྲངས་པའི་གནས་གྱུར་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས།ནུབ་

ལྷག་ཉལ་བ་དང་དབེན་པ་འདུག་འགྲེང་གཉིས་ཏེ།ལྟུང་བ་དེ་གསུམ་ནི་སྤྱོད་

228

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལམ་བཞི་ཤོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སུ་ནུབ་ལྷག་ཉལ་བ་དང་།འདུག་འགྲེང་
བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ཡོད་པས་དེ་གསུམ་དོར་བའི་བཅུ་གསུམ་འདྲེན་
ནམ་སྙམ་སྟེ། རྨ་སྡོམ་འདི་ཐད་ལས།

རང་རང་དངོས་གཞི་དམིགས་བསལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི།།

མི་ཤོང་ན་ཡང་ལྷན་ཅིག་འདུག་འགྲེང་གསུམ།།
དགག་བྱ་ཆེ་ཕྱིར་དངོས་གཞིར་མཚོ་ཊཱིཀ་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་མི་དགོས་
པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་ན་འགྲིག་གམ་དཔྱོད།གོང་སྨོས་ཀྱི་ལྟུང་
བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ལ་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་ནམ།ཚད་ལྷག་སྟེ་ཡན་ལག་དེ་དག་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ།དེ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ།གོས་དང༌།ཟས།སྣོད་སྤྱད།དེ་དག་
ལས་གཞན་གནས་སོགས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་པ་ལས།གོས་ལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་
ཚུལ་འདི་ལ་དང་པོ་རུང་བ་ལ།རྒྱུ་རུང་བ་དང༌།དབྱིབས་རུང་བ་དང༌།ཁ་དོག་རུང་བ་དང༌།གནས་སྐབས་རུང་བ་སྟེ་རུང་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ལ།ཟས་སྐོམ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ལ།རུང་བའི་ཡན་ལག་སྦྱོར་རྒྱུའི་

རུང་བ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་དང༌།ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས།དང་པོ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ནི།བཟའ་བ་དང༌།བཅའ་བ་དང༌།བཏུང་

བ།སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་ལ་མ་བཀག་ཅིང་གནང་བ་ཡིན་ལ།ཆོ་གའི་

229

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྒོ་ནས་རུང་བ་ནི།ལག་ཉ་དང༌།མཚམས་བཙོས་དང༌།ཞག་ལོན་དང༌།རྗེན་
བཙོས་དང༌།གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའོ།།སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ལ།ལྷུང་བཟེད་འཆང་འཚོལ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ས་ལྕགས་
གཉིས་ཅི་རིགས་ལས་གྲུབ་པ་དང༌།དབྱིབས་རུང་བ་ཟླུམ་པོ་དང༌།ཁ་དོག་
རུང་བ་ནག་པོ་དང༌།གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་སྤྱད་བཟོད་པའོ།།ཁབ་རལ་ལ་རྒྱུ་རུང་བ་བ་སོ་དང་རུས་པ་དང་རྭ་ལྟ་བུ་ལས་གྲུབ་པ་དང༌།དབྱིབས་རུང་བ་འཆང་བ་ལྟ་བུ་དང༌།གནས་སྐབས་སྤྱད་བཟོད་པའོ།།
གཉིས་པ་ཚད་ལྡན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་གོས་ལ་ཚད་ལྡན་དང་ཚད་ལྷག་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ལ།སྤྱི་ཚད་དང་རང་ཚད་གཉིས་

ཡོད་པ་ལས།སྤྱི་ཚད་ནི།ཁྲུ་གང་དུ་ལོངས་པ་ཡན་གྱི་ཚད་དང་ལྡན་པའོ།།
གཉིས་པ་རང་ཚད་ནི།རང་རང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཡོངས་
རྫོགས་ཆགས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པའམ་ཁྲུ་གང་ལོངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
པར་གཞིའི་དངོས་པོའི་གོས་དེ་ཚད་ངེས་ཅན་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚད་དེ་
དང་ལྡན་པའོ།།ཚད་ལྷག་ནི།རང་རང་གི་ཚད་ལས་ལྷག་པའོ།།དེ་ལ་གོས་
ལས་གྱུར་པ་སོ་དྲུག་གི་ནང་ནས་སྤྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་གཞིའི་ཡན་ལག་ཏུ་

དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ལ་དུ་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།

230

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་འདུལ་འཛིན་གྱིས།།འཆང་བ་འཇོག་པ་ལེན་པ་དང༌།།
སློང་དང་སློང་བར་རིགས་པ་དང༌།།

སྤགས་དང་སོ་སོར་སྤགས་པ་དང༌།།བསྐུར་དང་བལ་རྨེལ་ཐ་ག་གཉིས།།

བྱིན་འཕྲོག་བརྟད་བྱུང་བསྔོས་བསྒྱུར་དང༌།།བཤེས་ངོར་བྱེད་དང་གོས་བྱིན་དང༌།།
ཁ་མ་བསྒྱུར་ཏེ་བཅུ་བདུན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིན་ཕྲེང་ལས།།
འབྲལ་བ་འཁྲུར་འཇུག་སློང་སོགས་ལྔ།།
སྲིན་བལ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་བདུན།།
དགོན་པ་རས་ཆེན་ཁྲི་གོས་བྱེད།།
སྦེད་དང་གདེང་མེད་བདལ་སོགས་ལྔ།།
དེ་ལྟར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་འདུལ་འཛིན་བཅུ་དགུ་གསུངས།།

231

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན་སློང་དང་སློང་རིགས་དང༌། སྤགས་

དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་དང༌།བསྐུར་བསྡད་རྨེལ་འཇུག་བཅས་རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་བགྲངས་ཡང༌།འདུལ་འཛིན་གྱིས་དེ་དྲུག་སྤྱི་ཚད་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་བགྲངས་པས་རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་བཅུ་

དགུ་བཞེད་དོ།།ཚད་ལྷག་ནི་ཁྲི་རྐང་དང་གདིང་བ་དང་རས་ཆེན་དང་གཡན་
པ་འགབ་པ་ཚད་ལས་ལྷག་པའོ།།དེ་ལ་སྤྱིར་གོས་གྱུར་ལ་སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅེས་གོས་ཁྲུ་གང་ལོངས་པ་ཡན་གྱིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་
བྱེད་པས་སློང་སོགས་བཞི་ག་སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན་སློང་རིགས་ལ་ལྷག་པ་

སློང་བ་གསུམ་དང་ལྷག་པ་མི་སྦྱིན་པའི་ལྟུང་བ་གཉིས་ཏེ་ལྔ་ཡོད་པས་དེ་ལྔ་
གོས་ཁྲུ་གང་ཡན་ཙམ་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པ་ངོ་ཏིས་ཤེས་པས་དཔྱད་དགོས་པ་
དང༌།དེ་བཞིན་སྤགས་སློང་དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་ལའང་སྦྱིན་བདག་གིས་

བསྔོས་ཚད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྷག་ཁྲུ་གང་ཡན་དགོས་པས་དཔྱད་དགོས་ལ།རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འཇོག་ན་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་རང་རང་
གི་ཚད་དང་ལྡན་པར་དགོས་ན་སློང་སོགས་བཞི་པོ་རང་གི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཚད་དང་ལྡན་པ་མི་དགོས་པས་དེ་དག་རང་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ནང་དུ་ཇི་

ལྟར་འདྲེན་ཡང་དཔྱད་དགོས་སོ།།ཟས་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བྱེད་རྣམས་ལ།
ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཚད་ནི།བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་ཁམ་དུ་ལོངས་

232

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པ་དང༌།བཏུང་བ་ལ་ཧུབ་ཏུ་ལོངས་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པའོ།།སྣོད་སྤྱད་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟུང་བའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་ཚད་དང་ལྡན་ཞེས་པའི་ཚད་
ནི། བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བའི་ཚད་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་ཚད་ཅི་
རིགས་དང་ལྡན་པའོ།།ཁབ་རལ་ཁབ་གཞུག་ནུས་པའི་གྲགས་སྡེའི་ཚད་ལ་
འཇོག་གོ།
གནས་ལས་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ལམ་བཞི་ཤོང་པ་དང༌།ལྟུང་བ་རང་
རང་གི་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ཚད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སྦྱར་བ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།གོས་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ།གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་རུང་བ་

དང་ཚད་ལྡན་གཉིས་ཚང་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཁ་དོག་མི་རུང་བའི་གོས་འཆང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་གཞིའི་

དངོས་པོ་གོས་དེ་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཁ་དོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།ཁྲུ་གང་ལོངས་པའི་གོས་དཀར་
པོ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་ཞག་བཅུར་འཆང་བ་དང༌།བལ་ནག་འབའ་ཞིག་ལས་སྟན་བཅོས་པ་ལའང་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
གཞིའི་དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཁ་དོག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།དེ་
བཞིན་དུ་ཟས་ལས་གྱུར་པ་ལ་གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་དང༌།གསོག་འཇོག་ཟ་

233

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན།དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
ལྟུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ཆོ་གའི་
སྒོ་ནས་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་ཕྱི་དྲོ་རྟ་ཤ་སོགས་མི་རུང་བའི་

ཟས་ཟ་བ་ལ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
གཞིའི་དངོས་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བའི་

ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཟ་བར་
བཀག་པའི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕྱི་
དྲོ་མི་རུང་བའི་ཟས་ཟ་ན་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི་ཇི་

སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་སྡོམ་ལས།
བྱིན་ལེན་མ་བྱས་མི་རུང་གསོག་འཇོག་ཏུ།།
བཞག་པར་གྱུར་པ་དུས་མིན་ཟ་བ་འོ།།
ཞེས་ཕྱི་དྲོ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དང་།མི་རུང་བ་དང་གསོག་འཇོག་ཏུ་
སོང་བའི་ཟས་ཟ་ན། བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་ཟ་བ་དང༌།མི་རུང་བ་ཟ་བ་དང༌།

གསོག་འཇོག་ཏུ་སོང་བ་ཟ་བ་དང༌།ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ལྟུང་བ་བཞི་བསྐྱེད་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཡང་ཆང་འཐུང་བའི་ལྟུང་བྱེད་ཆོས་ཅན།
གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རུང་བ་ཚང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

234

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆང་ནི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་བའི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་ལ།དེ་
བཞིན་དུ།ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་།འདི་ལྟར་རྩོད་དོ།།
འགའ་ཞིག་ན་རེ།གཞིའི་དངོས་པོ་རང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ལས་བསྐྱེད་
པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན།ཁྱོད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གོས་དེ་རང་ཚད་
དང་ལྡན་པ་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།འཁོར་ཡུག་ཏུ་ཁྲུ་གང་ཙམ་ཡོད་པའི་གོས་དེ་ལ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཡི་བྱིན་རླབས་བྱས་པའི་གོས་དེ་ཞག་གཅིག་གནས་གཞན་དུ་འབྲལ་ན།འབྲལ་

ལྟུང་དངོས་གཞི་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་རང་ཚད་དང་ལྡན་
པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།གཞིའི་དངོས་པོའི་གོས་དེ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་རླབས་པར་འོས་པའི་ཚད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར།ཆོས་
གོས་འབྲལ་ལྟུང་དེ་རང་ཚད་དང་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་མིན་ཞེས་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འབྲལ་ལྟུང་དེ་རང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ལས་གྱུར་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འབྲལ་ལྟུང་དེ་རིན་ཕྲེང་ལས་རང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
བགྲངས་ཤིང༌།འདུལ་འཛིན་གྱིས་རང་ཚད་ལས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དགུའི་ནང་

དུའང་སོར་བཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་རླབས་ནི་ཆོས་
གོས་གསུམ་རང་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཡང་ཆགས་པར་གསུངས་པས་སྲ་
བརྐྱང་གི་དེ་འདྲའི་གོས་ཞག་གཅིག་འབྲལ་བའི་ལྟུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན།གཞིའི་

235

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དངོས་པོ་དེ་རང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་
ནུས་ཏེ།དེ་རང་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་རིན་ཕྲེང་གི་ལུགས་ལ་སློང་སློང་རིགས་དང་སྤགས་སློང་
དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་བཞི་ག་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་
པའི་གོས་དེ་རང་ཚད་དང་ལྡན་པར་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། སློང་རིགས་

དང་སྤགས་སློང་དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་གསུམ་ཚད་ལྷག་དང་ལྡན་པའི་ནང་
དུ་བགྲངས་རིགས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།གོང་སྨོས་ལྟུང་བ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་
གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གོས་དེ་སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་པས་གོས་ཚད་ལྡན་སྦྱིན་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློང་
སོགས་བཞི་པོ་དེ་དག་རང་ཚད་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་ཉེར་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་
བགྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་བཞིན་དུ།འདུལ་འཛིན་གྱི་ལུགས་ལ། སློང་སོགས་
བཞི་ག་ཆོས་ཅན།སྤྱི་ཚད་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློང་རིགས་

དང་སྤགས་སློང་དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་གསུམ་པོའི་གཞིའི་དངོས་པོར་
གྱུར་པའི་གོས་དེ་ཁྲུ་གང་ལོངས་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཁྱིམ་པས་བསྔོས་ཚོད་དང་སློང་ཚད་ལས་ཁྲུ་གང་ཡན་གྱིས་ལྷག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་
རིན་ཕྲེང་དང་འདུལ་འཛིན་སོ་སོའི་ངོ་ཏིའི་སྐབས་ལས་སོ་སོའི་ལུགས་
གཞིར་བཞག་ཚེ་རང་ཚད་དང་སྤྱི་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་

236

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དཔྱད་པར་རིགས་སོ།།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།འདུལ་འཛིན་གྱིས་སློང་
སོགས་བཞི་པོའི་ལྟུང་བ་རྣམས་གོས་སྤྱི་ཚད་ལས་གྱུར་པ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་
དུ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན་བསྐུར་བསྡད་དང་རྨེལ་འཇུག་གཉིས་

རང་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནང་དུ་བགྲངས་ཡང་བསྐུར་བསྡད་ཀྱི་གཞིའི་

དངོས་པོ་ལ་གོས་ཀྱི་རིན་ཡང་ཡོད་པས་གོས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཅིང༌།

རྨེལ་འཇུག་ཀྱང་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་བལ་ཡིན་པས་གོས་དངོས་ཀྱི་ཚད་མེད་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།ལན་དུ་འགའ་ཞིག་གིས།ཁ་དོག་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་
འཆང་བའི་ལྟུང་བའི་གཞིའི་དངོས་པོའི་གོས་དང༌།ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་

གཞིའི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གོས་དཀར་པོ་དང༌།བལ་ནག་འབའ་ཞིག་ལས་

སྟན་བཅོས་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་བལ་ནག་བཅས་ངོ་བོའི་སྒོ་
ནས་མི་རུང་བ་ཡིན་ཀྱང༌།གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ཡིན་པས།དེ་དག་
ལ་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཚང་དུ་རུང་ཞིང༌།དེ་བཞིན་ཟས་ལས་གྱུར་པ་ལ་ཡང༌།

གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་དང་།གསོག་འཇོག་ཟ་བ་ལྟ་བུ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་

བ་ཡིན་ཡང༌།གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ཡིན་པས་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་

ཚང་ལ།ཆང་ལྟ་བུ་དང་།ཕྱི་དྲོ་མི་རུང་བའི་ཟས་རྟ་ཤ་སོགས་ཟ་བ་ནི།སྐབས་
འདིར་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པས་རུང་བའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་ཡང་དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་དོ།།

237

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་ལ།འོ་ན་གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་

ཞེས་དྲིས་པ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་
བ་མིན་ཡང༌།ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ལ་གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་
རུང་བ་ཞེས་འཇོག་ཅེས་ཟེར།དེ་ལ།ཚད་དང་ལྡན་པའི་ལྷུང་བཟེད་སྐྱ་བོ་
འཚོལ་བ་ན་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ་བའི་སྤང་ལྟུང་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་གཞན་ཚང་ཞིང་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཚང་བའི་ཕྱིར།གཞི་གཞན་གྱི་
སྒོ་ནས་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལྷུང་བཟེད་སྐྱ་བོ་རབ་བྱུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པར་མ་གནང་ཡང༌།དེ་ཉིད་ལྷག་པ་འཚོལ་ན་ལྟུང་བ་ན་སྨད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
དང༌། ཆང་ཐུང་བའི་ལྟུང་བ་ཆོས་ཅན།གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རུང་བའི་ཡན་

ལག་ཚང་བར་ཐལ།ཆང་དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།ཁྱོད་རབ་བྱུང་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་མ་གནང་ཡང༌།ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་

གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཆང་དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ཡིན་

པར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཆང་འཐུང་བའི་ལྟུང་བ་དེའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རུང་
བའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་ཡང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་
དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༤༦ལས།དམིགས་
བསལ་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་ཟ་བ་དང་གསོག་འཇོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།ཆང་
ལས་གྱུར་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་དོ།།ཡང་ལ་ལས།གཞི་

238

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རུང་ཞེས་པ་ནི།དགེ་སློང་གིས་གོས་སུ་དང་།ཟ་བཏུང་དུ་
ཐད་ཀར་ལོངས་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་ཡང་།དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དུ་འཆང་རུང་
བ་ལ་བྱེད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར།ཡང་འགའ་རེས།ཁ་དོག་གི་སྒོ་ནས་མི་རུང་ཡང་

དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འཇོག་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཁ་དོག་གི་རུང་བ་གསུམ་དང༌།དཀར་པོ་
དང་ནག་པོའོ།།ཞེས་དང༌།རིན་ཕྲེང་འདི་ཐད་ལས།ཁ་དོག་རུང་ཚོན་གསུམ་
གྱིས་ཁ་བསྒྱུར་བ་དང་ནག་པོ་འམ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པའོ།།
ཞེས་སྔོ་སེར་དམར་གསུམ་དང་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱང་།ཁ་དོག་རུང་བར་
བཞག་འདུག་ཅིང༌།འོན་ཀྱང༌། རྨ་སྡོམ་འདི་ཐད་ལས།གོས་རྒྱུ་བདུན་ནོ་ཁ་
དོག་ངུར་སྨྲིག་དང༌།།དམར་སྔོན་གསུམ་མོ་མི་རུང་དཀར་ནག་གཉིས།།

ཞེས་དཀར་ནག་གཉིས་ཁ་དོག་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ།།དེ་བཞིན་དུ་ཁ་

དོག་མ་བསྒྱུར་བའི་གོས་འཆང་བའི་སྐབས་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་དཀར་ནག་སྟོན་
པས་བཀག་པར་གསུངས་ལ།འོན་ཀྱང་རང་རེའི་སྡོམ་གོས་གཞིའི་ཐད་ལས།
རུང་བའི་ཚོན་ལྔ་ངུར་སྨྲིག་དམར་སྔོན་དང༌།།
དཀར་ནག་སོགས་ཏེ་མི་རུང་སུམ་བརྒྱ་པར།།

ཞེས་དཀར་ནག་རུང་བར་གསུངས་པ་སྐབས་དོན་དང་མཐུན་པར་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ཁ་དོག་མི་རུང་བའི་མཚན་གཞིར་རིན་ཕྲེང་ལས་ཚོན་ཆེན་

239

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བརྒྱད་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས་པས་ཁ་དོག་རུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཡང་དཔྱད་

པར་ཞུ་འོ།།ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་ཇི་སྐད་རྩོད་པའི་ལན་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་ན་

རེ།ཆོས་གོས་ཀྱི་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གོས་དང༌།སྲ་བརྐྱང་གི་ཆོས་

གོས་ཆུང་བ་དང་།ཚད་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཡང་འབྲལ་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་དམིགས་

བསལ་དུ་འཇོག་ཅིང༌། རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན།བལ་རྨེལ་བ་དང་བསྐུར་བསྡད་
གཉིས་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་གོས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་རྨེལ་བའི་གོས་རྒྱུ་
ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ཚད་ལྡན་གྱི་གོས་རྒྱུ་ལོངས་པ་ལ་རང་ཚད་དུ་འཇོག་ཅིང༌།དེ་བཞིན།བསྐུར་བསྡད་ལ་ཡང་རང་ཚད་ལྡན་པའི་གོས་ཀྱི་རིན་

ཚད་ལོངས་པ་ལ་འཇོག་པ་དང་སློང་རིགས་ལ་སྣམ་སྦྱར་ལྟ་བུ་གོས་དྲས་པ་
བྱ་སྙམ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོག་རབ་ཚད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལས་
ལྷག་པ་ཁྲུ་གང་ཐོབ་པ་དང་ཤམ་ཐབས་ལྟ་བུ་མ་དྲས་པ་བྱ་སྙམ་སྟེ་ཁྱིམ་པའི་སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོག་རབ་ཚད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཁྲུ་གང་ཐོབ་པ་
དང་དམིགས་བཀར་མེད་པར་གོས་མ་དྲས་པ་བྱ་སྙམ་སྟེ་ཁྱིམ་པའི་སྟོད་
གཡོག་སྨད་གཡོག་ཆུང་ཚད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལས་ལྷག་ཐོབ་པ་སྟེ་གསུམ་དང༌།
གོས་དྲས་པ་བྱ་སྙམ་སྟེ་རབ་བྱུང་གི་སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོག་རབ་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ཁྲུ་གང་ཡན་ཐོབ་པ་ཁྱིམ་པར་མ་སྦྱིན་པ་དང་གོས་མ་དྲས་པ་བྱ་སྙམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་ལྷག་མ་ཁྱིམ་པར་མ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཏེ་སློང་རིགས་ཀྱི་ལྟུང་

240

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བ་ལྔ་གསུངས་པ་ནི་གཞིའི་དངོས་པོའི་གོས་དེ་ཁྲུ་གང་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་
པར་རང་རང་སྐབས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་ལྡན་པ་དགོས་པས་རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན་
རང་ཚད་ནང་དུ་བགྲངས་ལ།དེ་བཞིན་སྤགས་སློང་དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་
གཉིས་ཀྱང་ཁྲུ་གང་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཁྱིམ་པས་བསྔོས་ཚད་དང་སྤགས་ཚད་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་དགོས་པས་རང་ཚད་དུ་བགྲངས་ལ། སློང་བའི་སྤང་
ལྟུང་ལ་ཁྱིམ་པར་གོས་ཁྲུ་གང་ཙམ་སློང་བས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་མངོན་པས་དེ་
ཉིད་རིན་ཕྲེང་གི་རང་ཚད་གྱི་ནང་དུ་འདྲེན་ཚུལ་དཔྱད་དགོས། སྤགས་སློང་
དང་སོ་སོར་སྤགས་སློང་གཉིས་ལ་སྤག་བྱའི་གོས་ལ་རང་ཚད་ལྡན་པ་དགོས་
སམ། ཡང་ན་སྦྱིན་བདག་གིས་བསྔོས་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ཚད་གཞི་ལྡན་
པའི་རང་ཚད་དུ་འཇོག་ཅེས་ལན་འདེབས་མཛད་པས་ད་དུང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།དེ་ལྟར་གཞིའི་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ནས།བསམ་པའི་ཡན་ལག་འཆད་

པ་ལ།མདོ་ནི།རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པའོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས།

བསམ་པའི་ཡན་ལག་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དང་རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་དོན་གྱི་ཀུན་སློང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།དེ་ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་

དྲུག་ལ་རང་དོན་གྱི་ཀུན་སློང་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྦྱར་ཞིང༌། རིན་ཕྲེང་
ལས་དེའི་སྟེང་སོར་བཤགས་ཐ་མ་གཉིས་བསྣན་ཏེ་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་

བརྒྱད་ལ་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྦྱར་རོ།།དེ་ཡང་མདོ་

241

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདི་གཉིས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་
ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ལས། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ལ་ཚིག་ཚོགས་
བསྐྱུངས་ཤིང༌།ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་རང་དོན་བསམ་པ་ལ།རང་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་དང་།རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་དོན་གྱི་བསམ་པས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ནི་ལྟུང་བ་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་
ཞིང༌།རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ནི་ལྟུང་བ་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་
བ་ཡིན་ལ།དེ་ཡང་རང་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ལྟུང་
བ་སོ་བརྒྱད་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།
རྫུན་སྨྲ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌།།
ཟླ་འཇོག་དང་ནི་འཁྲུར་འཇུག་དང༌།།

རིན་ཐང་སོ་སོར་བསྐུར་བ་དང༌།།
དྲུག་དང་མཐོ་གང་ལམ་དང་རྨེལ།།
མངོན་མཚན་ཉོ་འཚོང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ།།བདེན་སྨྲ་བསོད་པ་ཆུ་ལ་རྩེ།།
ཁབ་རལ་གདིང་གཡན་རས་ཆེན་དང༌།།
བདེ་གཤེགས་གྲོང་དང་ཁྱིམ་གཞན་དང༌།།

242

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཉི་ཤུ་ལྔ་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས།།
ལེན་དང་སློང་དང་སློང་བར་རིགས།།

སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང༌།།
ཐ་ག་གཉིས་དང་བརྟད་པ་དང༌།།

རས་ཆེན་བསྔོས་དང་གསོག་འཇོག་དང༌།།
ཁྲི་དང་གདིང་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར།།

ཞེས་པའོ།།རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་ལྟུང་བ་བརྒྱད་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།
རྐུ་དང་འཆང་གཉིས་གསེར་དངུལ་ལེན།།
འཕྱ་དང་སྦྱོར་བཅུག་དོ་གསུམ་ཙམ།།
བདུན་པོ་དེ་དང་བརྟད་པ་ལས།།
བྱུང་བ་ཐུན་མོང་དོན་ལས་བསྐྱེད།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།སེལ་བ་ནི།རང་དོན་ནམ་རང་གཞན་ཐུན་
མོང་བའི་བསམ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའོ།།དེ་ལ།འཆང་གཉིས་ཟླ་འཇོག་
རས་ཆེན་བརྟད་བྱུང་ལྔར།།གཞན་དོན་ཡིན་ན་ལྟུང་མེད་གཞན་ན་སྨད།།ཞེས་
པའོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།བརྟད་བྱུང་གི་ལྟུང་བ་ལ་རང་གཞན་ཐུན་

243

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པར་ཐལ།གོང་དུ།
བདུན་པོ་དེ་དག་བརྟད་པ་ལས།།
བྱུང་བ་ཐུན་མོང་དོན་ལས་བསྐྱེད།།
ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།བདག་འབྲེལ་གྱི་ལྟུང་
བའི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བདག་འབྲེལ་གྱི་
ལྟུང་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང་།ཟླ་འཇོག་དང་
ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་དང་།གསེར་དངུལ་རེག་པ་སྟེ་བཞི་ལས་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
ཆོས་གོས་འཆང་འཇོག་གཉིས་ལ་རང་དང་གཞན།།

ཐུན་མོང་དབང་ལ་དངོས་གཞིར་གསུངས་པས་ན།།

ལྷུང་བཟེད་འཆང་དང་གསེར་དངུལ་རེག་ལ་སྦྱར།།
བཞི་པོ་མ་གཏོགས་འཁྲུར་འཇུག་སོགས་ལྔ་ལ།།ན་སྨད་གསུངས་པ་གཞན་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གོང་སྨོས་འཆང་གཉིས་ཟླ་འཇོག་དང་གསེར་དངུལ་རེག་སྟེ་བཞི་

244

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདག་འབྲེལ་གྱི་ལྟུང་བ་བཅུ་བཞི་ལ་རང་གཞན་ཐུན་

མོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟུང་བ་ན་སྨད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་བརྟད་བྱུང་ལྷག་མ་བཅུ་གཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།
སོར་བཤགས་ཕྱི་མ་ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་བྲལ་བའི་སོར་བཤགས་
དང་།ནགས་མ་བརྟགས་པའི་སོར་བཤགས་གཉིས་ཆོས་ཅན།རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་གཉིས་རང་དོན་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བའི་ནང་དུ་མ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་
ནུས་ཏེ།ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་ལས་ཟས་ཟ་བ་དང་།དེ་བཞིན་

ནགས་མ་བརྟགས་པར་ཁྱིམ་ལས་ཟས་ཟ་བ་གཉིས་ལ་རང་དོན་དུ་ཟས་ཟ་
བའི་བསམ་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སོར་བཤགས་དང་པོ་དགེ་སློང་མ་ལས་ཟས་ལེན་པ་དང་། གྲལ་རིམ་དུ་མ་ཕོས་པར་ཟས་འགྲིམ་པ་མ་བཟློག་
པར་ཟས་བླངས་པ་གཉིས་ལ་རང་དོན་དུ་ཟ་སེམས་ཡོད་པ་གང་ཞིགམཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རིན་ཕྲེང་ལས་དེ་གཉིས་འདྲེན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།དུད་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཆོས་ཅན།རང་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཞེ་དྲུག་དང༌།རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན་ཞེ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་

པར་ཐལ།རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།དུད་འགྲོ་སྤྱོད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལ་རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཆུར་སྤྱད་པ་ལས་

245

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྲོག་ཆགས་བསད་པ་ན་དངོས་གཞི་སྐྱེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
ངོ་བོ་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཕྱིར།།
ཆུ་ཤིང་སོགས་ལ་སྲོག་ཆགས་ནི།།

ཡོད་མེད་མ་བརྟག་ལྟོས་མེད་ཀྱི།།
བསམ་པས་རང་ངམ་བསྐོས་པ་ཡིས།།

སྤྱད་དེ་སྲོག་ཆགས་ཤི་བ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་གྱི་
ཞེ་དྲུག་དང༌།རིན་ཕྲེང་གི་ཞེ་བརྒྱད་གང་གི་གྲངས་འདྲེན་དུའང་མེད་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།རིན་ཕྲེང་ལས་རང་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པའི་ལྟུང་བ་ལ་ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་དོན་ཁོ་ན་
དགོས་པ་ནི།
བླ་མ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌།།
འབྲལ་བ་གཉིས་དང་བྱིན་འཕྲོག་དང་།།
བརྟད་པ་མ་གཏོགས་ཉི་ཤུ་དྲུག།

བླ་མ་འཕྱ་བ་སྦྱོར་བཅུག་དང༌།།ཡང་ཡང་འདུག་གནས་ཕྱེ་དང་ནི།།

246

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བསོད་པ་མེ་དང་མགྲོན་གཉེར་དང༌།།
ཁབ་རལ་བརྡལ་ལ་སོགས་པ་ལྔ།།
སོར་བཤགས་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་བརྒྱད།།

ཅེས་གསུངས་ལ།དེ་ལ།ཕམ་པའི་ནང་ནས་མི་ཆོས་བླ་མ་དང་། སྤང་
ལྟུང་སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་འབྲལ་བ་གཉིས་དང་བྱིན་འཕྲོག་དང་བརྟད་བྱུང་བཞི་

འདོར་བའི་ལྷག་མ་སྤང་ལྟུང་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་དང་དེའི་སྟེང༌།བླ་མའམ་བདེན་སྨྲ་
སོགས་བསྣན་པས་ཞེ་བརྒྱད་དོ།།དེས་ན་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བརྟད་བྱུང་དང་རྐུ་ཕམ་གཉིས་རང་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ནང་དུ་བགྲངས་ཀྱང་རིན་ཕྲེང་
དུ་མ་བགྲངས་ལ།དེའི་དོད་དུ་མེ་ལ་རེག་པ་དང་མགྲོན་གཉེར་རིང་འདུག་

བགྲངས་པས་ཞེ་དྲུག་སྟེང་སོར་བཤགས་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྣན་པས་ཞེ་བརྒྱད་
དུ་མཛད་དོ།།དེ་ལ།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༡༠༢ལས།ཀུན་སློང་རང་གི་

དོན་ཁོ་ན་དགོས་པ་ནི།
བླ་མ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌།།
ཞེས་སོགས་གོང་སྨོས་ལྟུང་བ་ཞེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་གསུངས་པ་རིན་ཕྲེང་དེའི་འཕྲོ་ལས།
འདིར་དགེ་འདུན་ནམ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་གཞན་དོན་
ཡིན་ཏེ་རང་དོན་གྱི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དོན་ཡང་ཡོད་པས་ལྟུང་བའི་ཡན་

247

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལག་མིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ།།དེ་ལྟར་ན།འཆང་བ་གཉིས་དང་

གསེར་དངུལ་ལེན་དང་།འཕྱ་བ་དང་སྦྱོར་བཅུག་དང་དོ་གསུམ་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་།ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པས་རང་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཐལ་ནའང་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་དྲུག་པོ་དེ་དང་རྐུ་ཕམ་དང་བརྟད་བྱུང་བཅས་རང་གཞན་ཐུན་མོང་གི་དོན་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།དེ་བཞིན་དུ་འདུལ་འཛིན་གྱི་གོང་སྨོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ནས་མཐོ་གང་དང༌།བདེན་སྨྲ།མེ་རེགབརྡལ་བ།བཅས་བཞི་འདོར་ནས་
དུད་འགྲོ་སྤྱོད་པ་བགྲངས་ཏེ་རང་དོན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཞེ་ལྔ་
གསུངས་སོ།།གསུམ་པ་གཞི་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ།མདོ་
ནི།རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ།།ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་མཚོ་ཊཱིཀ་

ལྟར་ན།ལྟུང་བ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བདུན་ལ་དོན་གོ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྦྱོར་ལ།དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ལ་དོན་གོ་དགོས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་དང༌།

བཅོལ་ཡུལ་ལ་དོན་གོ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང༌།སྦྱོར་
བའི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་གོ་དགོས་པ་བསྒོ་སོགས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་རྣམས་སོ།།དེ་
ལས།མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དོན་གོ་དགོས་པ་ཉེར་དགུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཐར་ཐུག་དོན་གོ་དགོས་པ་ནི།།

248

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
བླ་མ་འཁྲིག་ཚིག་བསྙེན་བཀུར་དང༌།།
གཞི་མེད་བག་ཙམ་ཤེས་བཞིན་བཅུ།།

འཕྱ་བ་བསྒོ་བ་ཕྱིས་གནོན་དང༌།།མ་བསྐོས་ཉི་ནུབ་ཟས་ཅུང་དང༌།།

སྟོབས་པ་བདེ་དང་འདུན་པ་སྨྲ།།དགེ་ཚུལ་འགྱོད་པ་དངངས་བྱེད་དང༌།།གཞི་མེད་བསླབ་པ་ཉན་རྣ་དང༌།
མ་གུས་ད་གདོད་སུམ་ཅུ་གསུམ།།འདོན་དང་ཕྱི་གནོན་སྤངས་བསྙིལ་བཞི།།

བསལ་བས་ཉེར་དགུ་མཚོ་ཊཱིཀ་གསུངས།།

ཞེས་སྡོམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཉེར་དགུ་དང༌།རིན་ཕྲེང་
ལས་སོ་གསུམ་འདྲེན་པར་མཛད་དོ།།དེ་ལྟ་བུའི་ལྟུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་གི་ཡན་ལག་དོན་གོ་བ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ།།
བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་ནི།།

རྐུ་དང་གསོད་པ་བཞི་དང་སྨྱན།།

249

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྲིན་བལ་དང༌།།
འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དྲུག་དང་གསེར།།
ཐག་གཉིས་བྱིན་འཕྲོག་ས་བོན་སྐྲོད།།
རིམ་ལྷག་མེ་རེག་རིན་ཆེན་རེག།
ཆུ་དང་དངངས་བྱེད་སྦེད་པ་དང༌།།ས་རྐོ་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་བདུན།།སུམ་ཅུ་གཉིས་ཏེ་ཁྲི་གདིང་གི །
གདིང་བ་སོར་བཤགས་ཐ་གསུམ་གྱི།།
ཟས་ལེན་བཅོལ་ཡང་འགྲུབ་པ་ཡིན།།

རིན་ཕྲེང་ལས་སོ་་་་་་་་་་་་་་།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།ལྟུང་བ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་ཀྱང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ལ།གཞན་ལ་བཅོལ་ནས་བྱེད་པ་ན་གང་
ལ་བཅོལ་ཡུལ་དེ་ལ་སྨྲས་པའི་དོན་གོ་བ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ལ།

བཅོལ་རྫོགས་དེ་དག་ལས་མ་བྱིན་ལེན་དང་། སྲོག་གཅོད་བཞི་སྟེ་ལྔ་པོའི་བཅོལ་ཡུལ་ལ་སྨྲས་པའི་དོན་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལ།དེ་ལྔ་ལས་གཞན་
པའི་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཅོལ་ཡུལ་ལ་སྨྲ་ཤེས་པ་
དང་དོན་གོ་བ་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པ་མ་ཟད།མཐར་ཐུག་དོན་གོ་ཉེར་དགུ་

250

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་།བསྒོ་སོགས་ཉེར་དྲུག་བཅས་ལ་ཡང་སྨྲ་ཤེས་པ་དང་དོན་གོ་བ་གཉིས་

ཚོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
དེ་ལས་རྐུ་སོགས་ལྔ་བཀོལ་བའི།།
ལྷག་མ་བརྒྱད་བཅུ་གྱ་གཉིས་ལ།།

སྨྲ་པོ་དོན་གོ་ཡན་ལག་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།སྐབས་འདིར་མཐར་ཐུག་དོན་གོའི་
གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་དཔྱད་ན།གོང་དུ་སྡོམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར།མཐར་ཐུག་དོན་གོ་ལ་རིན་ཕྲེང་ལས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བགྲངས་པའི་ནང་ནས་མཚོ་ཊཱིཀ་
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས།འདོན་པ་དང་།ཕྱིས་གནོན་དང་། སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་།བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་བཞི་བསལ་ཏེ་ལྷག་མ་ཉེར་དགུ་འདྲེན་པར་
མཛད་ལ།འདོན་པ་མཐར་ཐུག་དོན་གོར་མ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།མཚོ་
ཊཱིཀ་ལྟར་ན།འདོན་པ་རྫོགས་ཙམ་གྱིས་འདོན་པའི་ལྟུང་བྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་
དེས་དོན་གོ་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་མིན་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱོད། སྤངས་
བསྙིལ་གཉིས་ལ་ངག་གིས་བྱེད་ན་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་དགོས་ཀྱང་ངག་གིས་
མི་བྱེད་པར་མཚན་མོ་འདས་ཏེ་ཉལ་བས་ཀྱང་སྤངས་བསྙིལ་གཉིས་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ཡོད་པས་མི་འདྲེན་པ་དང༌།དེ་བཞིན་ཕྱིས་གནོན་ལ་ཡང་

251

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ངག་གིས་དང་ལུས་ཀྱིས་ཕྱིས་གནོན་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ལུས་ཀྱིས་
བྱེད་ན་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་མི་དགོས་པས་མི་འདྲེན་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་

བྱའོ།།བསྒོ་སོགས་ཉེར་དྲུག་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྒོ་བ་ལ་སོགས་ཉེར་དྲུག་ནི།།

དབྱེན་ལ་སོགས་པ་བསྒོ་གྱུར་བཞི།།

འཁྲུར་འཇུག་པ་དང་ལེན་པ་དང༌།།
སློང་དང་སྟོད་གཡོག་སྨད་གཡོག་བཅས།།
རིན་ཐང་སོ་སོ་རྨེལ་འཇུག་དང༌།།
མངོན་མཚན་ཉོ་འཚོང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ།།
རས་ཆེན་བསྔོས་བསྒྱུར་འདོན་པ་དང༌།།
གོས་སྟེར་དང་ནི་འདུག་གནས་ཟ།།

ཕྱེ་དང་གསོད་གཅེར་ཆོས་གཏམ་སྨྲ།།
མ་ལོན་ཁྱིམ་དང་བསླབ་པ་བྲལ།།
ཞེས་པའོ།།དོན་གོ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་ལ་བཅོལ་ཡུལ་དེས་དོན་གོ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྨྲ་ཤེས་པ་དང་དོན་གོ་བ་གཉིས་ཚོགས་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ནི།སྨྲ་བ་

252

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་གསོད་པ་དང་རང་གི་དོན་དུ་རྐུ་བ་ལས་གཞན་པའི་འོ།།ཞེས་པ་སྟེ།རྐུ་ཕམ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་གཞན་ལ་བཅོལ་ཏེ་བྱེད་ན་བཅོལ་ཡུལ་དེས་སྨྲ་ཤེས་པ་མི་དགོས་ཀྱི།དེ་དག་ལས་གཞན་དོན་གོ་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དེའི་ཡུལ་ལམ་བཅོལ་ཡུལ་དེས་སྨྲ་ཤེས་པ་དང་དོན་གོ་
བ་གཉིས་ཚོགས་དགོས་ཞེས་པའོ།།འོ་ན།སྡོམ་པ་ལེན་པ་པོ་ཡང་སྨྲ་ཤེས་དགོས་སམ་ཞེ་ན།ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་དེར་མ་ཟད་དོ།།
ཞེས་པས་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ལ་གོ་ན་དེས་ཆོག་གི་སྨྲ་ཤེས་པ་མི་དགོས་སོ།།
ཞེས་བསྟན་ཏོ།།འོ་ན།ལྟུང་བ་མཐོལ་ཡུལ་ཡང་སྨྲ་མི་ཤེས་ཀྱང་དོན་གོ་ན་ཆོག་གམ་ཞེ་ན།དེས་མི་ཆོག་སྟེ།སྨྲ་ཤེས་དེ་ནི་མཐོལ་ཡུལ་གྱི་སྣོད་དེའི་

ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།
སྦྱོར་བའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ལ།ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌།
རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།དང་

པོ་ལ།མདོ་ནི།ངག་གིའོ།།རང་གིའོ།།བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའོ།།ཞེས་པ་
ཡིན་ལ།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སྦྱོར་བ་ལ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཡན་
ལག་ཏུ་དགོས་པ་སྦྱར་རོ།།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།ངག་གི་རིག་བྱེད་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པའི་ལྟུང་བ་བརྒྱད་ཅུ་ནི།བསྒོ་སོགས་ཉེར་དྲུག་དང༌།མཐར་ཐུག་དོན་
གོ་ཉེར་དགུ་ལས་དངངས་བྱེད་དང་ཉན་རྣ་གཉིས་དོར་བས་ཉེར་བདུན་དང༌།

253

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་།བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་སོ་གཉིས་ལས་རྐུ་ཕམ་དང་གསོད་
པ་བཞི་དོར་བས་ཉེར་བདུན་སྟེ་སྡོམ་པས་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སྦྱར་བའོ།།དེ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དགོས་པ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༡༥༡ལས།ཡན་ལག་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་

ཏེ།རང་གི་དང་བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་གང་ལ་བསམ་པའི་དོན་གསལ་
པོར་སྨྲ་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།དངངས་བྱེད་འདོར་དགོས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་དངངས་བྱེད་ལ་རང་ངག་གིས་བྱེད་པ་དང༌།གཞན་ལ་
བསྐུལ་ཏེ་དེའི་ངག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ།ཉན་རྣ་ལ་རང་གིས་

སྨྲས་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལ་ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཞེས་པའི་

མཚན་ཉིད་དམ་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ནི་ངག་ཡིན་པ་དང༌། རང་གི་ཡིན་པ་དང༌།
བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་དང༌།མ་ནོར་བ་དང༌།གསལ་པོར་སྨྲས་པའོ།།རིན་

ཕྲེང་ལྟར་ན།ངག་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལྟུང་བ་བརྒྱད་ཅུ་
གྱ་གཉིས་ལ་སྦྱར་ཏེ།དེ་ཡང༌།རང་ངག་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་ཅན་བཞི་བཅུ་རྩ་
བཞི་དང༌།ལུས་ངག་གང་རུང་གིས་བྱེད་པ་ཅན་དགུ་དང༌།ལུས་ངག་གཉིས་

ཀས་བྱེད་པ་གསུམ་དང༌།བཅོལ་རྫོགས་སོ་གཉིས་ལས་རྐུ་གསོད་ལྔ་དང་སྨྱན་ཏེ་དྲུག་དོར་བས་ཉེར་དྲུག་སྟེ་བསྡོམས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཉིས་སོ།།དེ་
ལས་ངག་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཅན་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་ནི་

254

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
རང་ངག་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་ནི།།

དེ་ལས་ཕྱི་གནོན་སྤངས་པ་གཉིས།།

དངངས་བྱེད་ཉན་རྣ་མ་གུས་པ།།མ་གཏོགས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དང༌།།

བསྒོ་གྱུར་བཞི་དང་འཁྲུར་འཇུག་ནས།།
སོ་སོའི་བར་དྲུག་རྨེལ་བ་དང༌།།
མངོན་མཚན་ཉོ་འཚོང་ལྷུང་བཟེད་འཚོལ།།རས་ཆེན་འཚོལ་དང་སྡིག་ལྟ་དང༌།།

མ་ལོན་པ་སྟེ་བཞི་བཅུ་བཞི།།

ཞེས་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་སོ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས།ཕྱི་གནོན་དང༌། སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་དང༌།བསྙིལ་བ་སྡུད་པ་གཉིས་དང༌།དངངས་བྱེད་དང༌།ཉན་
རྣ་དང༌།མ་གུས་པ་སྟེ་དྲུག་ཕུད་པའི་འཕྲོད་ཉེར་བདུན་སྟེང་བསྒོ་གྱུར་བཞི་

སོགས་བསྣན་པས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ནི་རང་ངག་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་ཅན་དུ་
གསུངས་ལ།ལུས་ངག་གང་རུང་གིས་བྱེད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལུས་ངག་གང་རུང་བྱེད་པ་ཅན།།

255

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

བསྐུར་བ་བརྟད་པ་བསྔོས་བསྒྱུར་དང༌།།
ཕྱིས་གནོན་གོས་སྟེར་བཤམས་དཀྲུགས་དང༌།།
སྤངས་པ་གཉིས་དང་མ་གུས་པའོ།།
ཞེས་པ་ལྟར་ལྟུང་བ་དྲུག་དང༌།ལུས་ངག་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལུས་ངག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ནི།།

དོ་གསུམ་བསོད་སློང་ཟས་ལེན་པའོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་
འཆད་པ་ལ།མདོ་ནི།རང་གིས་བསྐོས་པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།མདོ་འདིས་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་སོ་གཉིས་ཀྱི་བཅོལ་
ཡུལ་ལ་རང་གིས་བསྐོས་པ་དེས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་
བསྟན།དེ་ལ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་སོ་གཉིས་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པ་ནི།།

རྐུ་དང་གསོད་པ་བཞི་དང་སྨྱན།།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སྲིན་བལ་དང༌།།འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དྲུག་དང་གསེར།།

256

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འཐག་གཉིས་བྱིན་འཕྲོག་ས་བོན་སྐྲོད།།
རིམ་ལྷག་མེ་རེག་རིན་ཆེན་རེག།
ཆུ་དང་དངངས་བྱེད་སྦེད་པ་དང༌།།
ས་རྐོ་ཁབ་རལ་ལ་སོགས་བདུན།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་འདིར།ཡན་ལག་གི་ཁྱབ་
པ་ནི།གོང་སྨོས་ལྟུང་བ་སོ་གཉིས་ལ་སྦྱོར་ལ།ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ནི།རང་
གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའམ་རང་གིས་དངོས་ལྐོག་གང་
རུང་དུ་བསྐོས་པས་བྱེད་དུ་བཅུག་པའོ།།དེ་ཡང༌།རྐུ་དང་སྲོག་གཅོད་བཞི་པོ་
ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་མི་དགོས་པས་དངོས་ལྐོག་གང་རུང་དུ་
བསྐོས་པས་བྱེད་དུ་བཅུག་ཀྱང་བཅོལ་རྫོགས་དངོས་གཞི་འགྲུབ་ལ།དེ་ལས་
གཞན་པ་ཉེར་བདུན་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་དེས་བྱེད་པ་ཡན་ལག་
ཏུ་སྦྱར་རོ།།རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་དེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང༌།རང་གི་

མདུན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལ་མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་
ལས།རིན་པོ་ཆེ་ལ་རེག་པ་གཉིས་ས་བོན་སྐྱེ་འཇིག་མེ་ལ་རེག་པ་ཆུ་ལ་རྩེ་
བ་ས་བརྐོ་བ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་སོ།།ལྐོག་ཏུ་བྱས་པས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པས་ལྟུང་བ་དྲུག་
པོ་དེ་དག་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་མ་ཟད་བསྐོས་པ་

257

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེས་རང་མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།དེས་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་དགོས་པ་ཉེར་བདུན་དང༌།དེ་དག་
གི་ནང་ནས་གོང་སྨོས་དྲུག་པོ་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པའི་སྟེང་དུ་དེས་
རང་མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དགོས་ལ།འཕྲོད་སྨྱན་དང་ཁང་གཉིས་

སོགས་ཉེར་གཅིག་པོ་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་དགོས་ཀྱང་དེས་རང་
མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་སོ།།དེ་ལྟར་ན།མཚོ་
ཊཱིཀ་ལས་རྐུ་གསོད་ལྔ་པོ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་མི་དགོས་པ་དང་
སྨྱན་སོགས་ལྷག་མ་ཉེར་བདུན་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྐོས་པ་མི་དགོས་
པར་ལྐོག་ཏུ་བསྐོས་པས་ཀྱང་བཅོལ་རྫོགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་
བཞེད།དེ་ལ།གང་སྦྱོར་རྒྱུའི་ཡན་ལག་ནི་བཅོལ་ཡུལ་དེ་རང་གིས་བསྐོས་
པ་དང༌།བསྐོས་པ་དེས་བྱེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ།དེ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།

གསོད་པ་བཞི་དང་རང་དོན་དུ་རྐུ་བ་སྟེ་ལྟུང་བ་ལྔ་པོ་དེའི་བཅོལ་ཡུལ་དེ་རང་
གིས་བསྐོས་པ་དགོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་མི་དགོས་ལ།དེ་ལྔ་ལས་
གཞན་པའི་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་གྱི་བཅོལ་ཡུལ་ལ་
དགེ་སློང་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
རྐུ་གསོད་ལྔ་པོ་མ་གཏོགས་པ།།

258

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དངོས་སུ་བསྐོས་པ་ཡན་ལག་ཡིན།།

ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།བསྐོས་པ་དེས་བྱེད་པ་ལ་ཡང༌།དགེ་སློང་རང་གི་

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་།ལྐོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང༌།ཆུ་ལ་རྩེ་བ་དང༌།མེ་རེག་དང༌།ས་རྐོ་བ་དང༌།རིན་ཆེན་ལོངས་པ་
གཞིར་གཏོགས་དང༌།ས་བོན་འཇོམས་པ་དང༌།རང་གི་གསེར་དངུལ་ལ་
རེག་པ་སྟེ་ལྟུང་བ་དྲུག་པོ་ལ་རང་གིས་བསྐོས་པ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ན་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དགོས་ལ།དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་
པའི་ལྟུང་བ་ལ་བཅོལ་ཡུལ་དེས་རང་གི་མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མི་

དགོས་ཀྱི།ལྐོག་ཏུ་བྱེད་པས་ཀྱང་ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་དོ།།
རིན་ཕྲེང་གཞི་སྟོད་ཤོག༡༠༩ལས།གསོད་པ་དང་རྐུ་བ་དང་སྨྱན་མ་
གཏོགས་པ་བཅོལ་ཡང་རྫོགས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གིས་

མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་གྱི།ལྐོག་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་
ལྷས་སྦྱིན་བྱེད་དུ་ཆུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡན་ལག་མིན་ཏེ།མངོན་ཞེན་མི་

རྫོགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྱན་བྱེད་པའི་བཅོལ་ཡུལ་ཡང་རྐུ་གསོད་ལྔ་དང་འདྲ་བར་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་བསྐོས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པར་གསུངས་
པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

259

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི།

གསོ་སྦྱོང་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།སྤྱིའི་དོན་དང་།ཡན་ལག་གི་དོན་ཏེ་རྩ་
བའི་ས་བཅད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསོ་སྦྱོང་གཞི་ལ་སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གཉིས།།

དང་པོར་དབྱེ་བསྡུ་མཚན་ཉིད་གྲངས་ངེས་དང༌།།
གོ་རིམ་སྒྲ་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བདུན།།
ཞེས་པའོ།།གསོ་སྦྱོང་གི་དབྱེ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབྱེ་གཞི་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོང་ལ།།
ཞི་གནས་དང་ནི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གཉིས།།

མཐུན་པ་ལ་ཡང་བཅོ་ལྔ་བཅུ་བཞི་དང༌།།
བཀྲིས་དང་ནི་གནོད་བཟློག་བཞི་རུ་དབྱེ།།
ཞེས་པའོ།།བསྡུ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུ་ན་མཐུན་དང་ཞི་གནས་གཉིས་སུ་བསྡུ།།
ཞེས་སོ།།གསོ་སྦྱོང་གི་མཚན་ཉིད་ནི།

260

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
རབ་བྱུང་བསླབ་པ་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་ཡིན་ཞིང༌།།

ཕྱིར་བཅོས་དངོས་གཞིས་མ་བསྡུས་དགག་དབྱེ་དང༌།།
དབྱར་ལས་རྣམ་བཅད་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ།།
འདི་པའི་རབ་བྱུང་གསོ་སྦྱོང་མཚན་ཉིད་གསུངས།།

ཞེས་པའོ།།གསོ་སྦྱོང་གི་སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྒྲ་བཤད་དངོས་ནི་མཐུན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌།།
ཞི་གནས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་བསླབ་གསོའི་ཕྱིར།།
བསླབ་གསུམ་གསོ་ཞིང་སྦྱོང་བས་དེ་སྐད་བརྗོད།།
ཅེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་གསོ་སྦྱོང་གི་དབྱེ་བསྡུ་དང་མཚན་
ཉིད་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས།ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་
གི་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཞི་གནས་དང་།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་
པ་དང༌།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དང༌།བཅུ་བཞི་པ་

དང༌།གནོད་བཟློག་དང༌།བཀྲིས་གསོ་སྦྱོང་སྟེ་ལས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཞི་པོ་ཁོ་
ནར་གྲངས་ངེས་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།དགེ་ཚུལ་ཕ་མས་སྔགས་ཚིག་འདོན་
པའི་གསོ་སྦྱོང་ཆོས་ཅན།ལས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།

261

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་གསོལ་བའི་ལས་མེད་པའི་

ཕྱིར།དགེ་ཚུལ་གྱི་སྔགས་ཚིག་འདོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡོད་པར་ཐལ།གསོ་སྦྱོང་གི་དབྱེ་བ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་གསོ་སྦྱོང་ཐད་ཤོག༡༥༦ལས།སྤྱིར་གསོ་སྦྱོང་ལ།ཞི་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པ་དང༌།དགེ་སློང་ཕ་མའི་གསོ་
སྦྱོང༌།ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང༌།དགེ་ཚུལ་ཕ་མའི་གསོ་སྦྱོང༌།སྔགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང༌། སྔོན་གྱི་ཆོ་གའི་དུས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང༌།ཚིག་བཅད་འདོན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་པས།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌། སྔོན་ཆོག་སྐབས་
ཀྱི་ཚིག་བཅད་འདོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཆོས་ཅན།ལས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པར་

ཐལ།གསོ་སྦྱོང་གང་ཞིགཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་
མི་ནུས་ཏེ། སྔོན་ཆོག་སྐབས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཚིག་བཅད་འདོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བརྗོད་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་དོ།།
སྐབས་འདིར།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༥༦ལས།ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང༌།ལས་དང༌།སྔགས་དང༌།ཚིག་བཅད་འདོན་པ་སྟེ་ཞེས་འདི་པའི་རབ་

བྱུང་གི་གསོ་སྦྱོང་གི་དབྱེ་བ་ལ་བཞིར་གསུངས་ལ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་གཞི་སྨད་འདི་

ཐད་ཤོག༣ལས།དང་པོ་ཡོད་དེ།ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང༌།མཐུན་པའི་

262

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསོ་སྦྱོང༌།བཀྲིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང༌།གནོད་པ་བྱུང་བ་ཕྱིར་བཟློག་པའི་གསོ་
སྦྱོང༌།གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་གསུངས་ལ།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བ་མཐའ་

དཔྱོད་ཤོག༤ལས།གསོ་སྦྱོང་ལ་ཞི་གནས་སྒོམ་པ་དང་།ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྔ་
དང༌།ཚིག་བཅད་འདོན་པ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་འདི་ལས་མི་འདའ་བའི་

ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་གང་
ཞིགཕྱིར་བཅོས་དངོས་གཞིའི་སས་མ་བསྡུས་ཤིང༌།དགག་དབྱེ་དང་དབྱར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ།ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གི་གསོ་
སྦྱོང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་
བླང་ཚུལ་བཞིན་དྲན་པ་དང༌།ཉེས་པས་གོས་མ་གོས་བརྟག་པའི་ཤེས་བཞིན་

དང༌། ཉེས་པ་ལ་འཛེམས་པའི་བག་ཡོད་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་
ཡིན་པར་ཐལ།མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་གསུམ་གྱིས་སོར་སྡོམ་གྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱོང་ཞིང་སོར་སྡོམ་གསོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཞིགཕྱིར་བཅོས་
དངོས་གཞིའི་སས་མ་བསྡུས་ཤིང་། དགག་དབྱེ་དང་དབྱར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཞི་གནས་ཀྱི་
གསོ་སྦྱོང་དང་།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌།

263

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་ཀྱི་བླ་མ་བཅོལ་བའི་ཆོ་ག་དང༌།གནས་པས་གནས་ཀྱི་བླ་མ་ལ་བྱ་བ་ཞུ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པར་ཐལ།མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་
ཞེས་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།གསོ་སྦྱོང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྔགས་ཚིག་
ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པར་ཐལ།མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་ལ།
གོང་དུ་རྩོད་གཞིར་བཟུང་བ་རྣམས་ཆོས་འདི་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་ཐབས་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང༌།གསོ་སྦྱོང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
དུ་སྨོས་པའི་ཆོས་འདི་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཞེས་པའི་གོ་
དོན་གང་ཡིན་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པར་བྱའོ།།
དགེ་སློང་ཕ་མའི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དངོས་གང་ལ་འཇོག་པ་ལ།ཁ་
ཅིག་གིས།སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན།ཟེར།
དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།འཇིགས་པའི་རྐྱེན་དབང་གིས་དགེ་སློང་ལམ་དུ་འགྲོ་
བཞིན་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དེའི་ཚེ་ལམ་གྲོགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་
གྱི་མདོ་འདོན་པ་མི་འདོད་པ་ན་ཚིག་བཅད་གཅིག་ཙམ་འདོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དེ་ཆོས་ཅན།སོ་ཐར་མདོ་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པར་ཐལ།

དགེ་སློང་གི་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་རྩ་
བ་ལས། སྒྲ་མི་འདོད་ན་མདོར་བསྡུས་པས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར།བདུན་པ།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི།

264

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ་ཡང་དགོས་དོན་ནི།།
ཁྲིམས་དང་ཆོས་ནི་རྣམ་པར་དག་ཕྱིར་རོ།།
བསྡུས་དོན་ལྔ་སྟེ་གནས་དང་རྟེན་དང་དུས།།
ཇི་ལྟར་བྱ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་འོ།།
ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅད་ལྔ་ལས།གསོ་སྦྱོང་གང་དུ་བྱ་བའི་གནས་བཤད་
པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བློ་མཐུན་བྱས་དང་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང༌།།མཚམས་ཆེ་བཅད་དང་གཙང་ཞིང་ཡངས་པ་དང༌།།
འཇིགས་པའི་ཉེན་མེད་གནས་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།གནས་དེ་ལ་བློ་མཐུན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བློ་མཐུན་དགོས་པ་དགེ་འདུན་ཐུགས་མཐུན་དང༌།།ལས་བྱེད་ཚེ་ན་ཅ་ཅོ་མི་འབྱུང་བའོ།།
བསྡུས་དོན་བཞི་སྟེ་གནས་དང་རྟེན་དང་ནི།།

ཆོ་ག་དང་ནི་བློ་མཐུན་འཇིག་པའི་རྒྱུ།།

265

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་ནི་གནས་གསུམ་ངོར་གྲུབ་འདོམ་གང་བཅས།།
དགེ་འདུན་གྱིས་བཞེད་བློ་མཐུན་སྔར་བྱས་དང༌།།
མ་འབྲེལ་གནས་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་འོ།།
གྲུབ་པ་རང་གྲུབ་བྱས་པ་རང་ཕྱིར་བྱས།།
ཟིན་པ་སྔར་ནས་གྲུབ་ཟིན་གནས་རྙིང་ངོ༌།།
གང་གིས་བྱེད་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་བཞི་ལྡན།།
ཆོ་ག་གསོལ་གཉིས་འཇིག་རྒྱུ་གནས་དེར་ནི།།

དགེ་སློང་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང༌།།རྟེན་ཞིང་མིན་གྱུར་གནས་ཞིང་མིན་གྱུར་རྣམས།།
འགྲོ་ཚེ་ཐང་ལ་བློ་མཐུན་མི་ཆགས་ཕྱིར།།
བློ་མཐུན་མི་དགོས་དམིགས་བསལ་མཚོ་ཊཱིཀ་གསུངས།།
སྐབས་འདིར་དབྱེ་ཐང་ཀ་ལྟ་བུ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ན་གནས་ལ་བློ་
མཐུན་དགོས་སམ་མི་དགོས་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།དབྱེ་ཐང་ཀ་སྐྱབས་
མེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གནས་ལ་བློ་མཐུན་བྱ་དགོས་ཏེ། བློ་མཐུན་བྱེད་པའི་

དགོས་པ་ནི།དགེ་འདུན་ཐུགས་མཐུན་པ་དང༌།ཅ་ཅོ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་
ཡིན་ལ།དབྱེ་ཐང་ཀ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་བློ་མཐུན་བྱ་དགོས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང༌།དབྱེ་ཐང་ཀར་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཚེ་དེ་བྱེད་པའི་ལས་མཚམས་ངེས་

266

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བར་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་མཚམས་བསྟན་པ་
འདི་ཐད་ལས།དགོན་པ་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་རྒྱངས་གྲགས་ཀྱི་མཐའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་རེས།འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་

པར་ཐལ།གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་ལ་བློ་མཐུན་བྱ་བའི་གནས་དེ་ལ་གྲུབ་བྱས་
ཟིན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིགདབྱེ་ཐང་ཀ་དེ་དེ་གསུམ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་ཞེན་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་
ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༡༦༡ལས།འོན་ཀྱང་དབྱེ་ཐང་ཀ་
ལ་གནས་ལ་བློ་མཐུན་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱབས་ཀྱི་ཞེན་པ་འབྱུང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་མཛད་པས་ད་དུང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཞར་བྱུང་མཚམས་པོ་ཆེ་ཆུང་བཅད་ཚུལ་བཤད་པ་
ནི།སྡོམ་ལས།
མཚམས་པོ་ཆེ་ཡི་གླེང་གཞི་ཀ་པི་ན།།

དགོས་པ་ལས་རྣམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ།།
གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེར་འདུས་པས་ཀུན་དག་འགྱུར།།ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་སྤང་སླ་དབྱར་རལ་ཀྱང༌།།སྤང་སླ་གནས་གཞན་དབྱར་གནས་ཁས་བླངས་ཀྱང༌།།

སྲ་བརྐྱང་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བཅས་རྣམ་བཞི་འོ།།

267

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

བསྡུས་དོན་གནས་རྟེན་ཆོ་ག་འཇིག་རྒྱུ་བཞི།།

དབུས་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་གསུམ་ལྡན།།
མཚན་བརྟགས་མཚམས་གཞན་མིན་དང་སྔར་བཅས་མིན།།

གཞན་གྱིས་མཚམས་བཅད་ཕྱིར་དུ་མཚན་བཙུགས་མིན།།

གནས་ཆོས་ལྔ་ལྡན་ནོ་གནས་དེར་དགེ་འདུན་གྱིས།།ཆོ་ག་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་བཅད་པར་གསུངས།།
འཇིག་རྒྱུ་དགེ་སློང་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར།།
མཚན་མ་ཞིག་དང་མཚམས་གཞན་བྱུང་བ་དང༌།།རྟེན་ཞིང་མིན་གྱུར་ཆོ་གས་ཞིག་པ་ལྔ།།

མཚམས་ཆུང་བཅད་དང་ཆེ་དཀྲོལ་ཚིགས་གཅིག་བྱེད།།
གསུངས་འདི་དཀྱུས་གཅིག་བྱ་རུང་ལ་དགོངས་ཏེ།།
དཀྲོལ་བ་གསོལ་བཞི་བཅད་པ་གསོལ་གཉིས་ཕྱིར།།དབུས་ནས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་གསུམ་མཚམས་ཆེ་ཡིན།།
གཉིས་ནས་གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་མཚམས་ཆུང༌།།
བཞི་བཅུ་ཙམ་ཤོང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ།།
ཞེས་པས་མཚམས་པོ་ཆེ་དང༌།མཚམས་པོ་ཆུང་དང༌།དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་རྒྱ་ཚད་དང༌།ཇི་ལྟར་བཅད་ཚུལ།འཇིག་རྒྱུ་བཅས་གསུངས་སོ།།

268

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།མཚམས་པོ་ཆེ་དང༌།
མཚམས་པོ་ཆུང་དང༌།དཀྱིལ་འཁོར་བ་གསུམ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་

ཟེར།དེ་ལ་ལ་ལ་དགའོ་ན།དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཆོས་ཅན།མཚམས་པོ་ཆུང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཡིན་ན་
མཚམས་པོ་ཆུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་སྟེ།།མཚོ་ཊཱིཀྐ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་

ཤོག༡༦༦ལས།གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བ་ཙམ་གྱི་མཚམས་བཅད་པ་ནི་
མཚམས་པོ་ཆུང་ཡང་ཡིན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ།དཀྱིལ་འཁོར་བ་
ཡིན་པ་ལ་མཚམས་པོ་ཆུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང༌།མཚམས་པོ་ཆུང་ཡིན་པ་ལ་

དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་བོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང༌།
མཚམས་པོ་ཆེ་དང་མཚམས་པོ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ།ཁ་
ཅིག་གིས་མཚམས་པོ་ཆེའི་ཚད་ནི།དབུས་ནས་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་
དང་གསུམ་རེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ།མཚམས་པོ་ཆུང་ནི་ཡ་མཐའ་དཔག་ཚད་གཉིས་ནས་མ་མཐའ་གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ།སྡོམ་ལས།
གཉིས་ནས་གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་མཚམས་ཆུང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།མཚམས་པོ་
ཆུང་གི་ཡ་མཐའི་ཚད་འཇོག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མཚམས་ཆེ་ལས་
རྒྱ་ཚད་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ཆུང་བ་ལ་ཡང་མཚམས་པོ་ཆུང་བཅད་

269

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚམས་པོ་ཆེ་ལས་ཆུང་ཞིང་གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་
བ་ཚུན་ལ་མཚམས་པོ་ཆུང་བཅད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།ལུང་ཞུ་བ་ལས།མཚམས་ཆེན་པོ་ཆོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ན།ཚད་ཇི་ཙམ།ཨུཏྤ་ལི།

དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་མོ།།དེ་ཚུན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་མཚམས་པོ་ཆུང་སྟེ།ཞེས་དང༌།འདུལ་བ་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང༌།མཚམས་པོ་ཆེ་ནི་དཔག་ཚད་
ཕྱེད་དང་གསུམ་མོ།།མཚམས་པོ་ཆུང་ནི་དེ་ཚུན་ཆད་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
བའི་བར་དུའོ།།ཞེས་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༦༦ལས་ཀྱང༌།དེས་ན་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་བས་ནི་ཆུང་ཞིང༌།དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ཚད་པས་ནི་ཆེ་

བའི་མཚམས་བཅད་པ་ནི་མཚམས་པོ་ཆུང་ཡིན་ལ།དཀྱིལ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་

ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།
སྐབས་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་

སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༠ལས།ལས་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།དབུས་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་མཚམས་པོ་ཆེ་དང༌།དབུས་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོར་དཔག་ཚད་གཉིས་ནས་
གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བའི་བར་མཚམས་བུ་ཆུང་དང༌།དེ་ལ་མཚམས་བུ་
ཆུང་དང༌།གདིང་བ་བཞི་བཅུ་ཤོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་གཉིས་དང་གསུམ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང༌།མཚམས་བུ་ཆུང་ལ་དཔག་ཚད་གཉིས་དང་དཔག་

270

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཚད་གཅིག་དང་དེས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ནས་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ཤོང་བ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་མཚམས་བུ་ཆུང་གི་ཡ་
མཐའི་ཚད་དཔག་ཚད་གཉིས་ནས་འཇོག་པར་མཛད་ཅིང་རང་རེའི་སྡོམ་དུ་
ཡང་དེ་ལྟར་གསལ་ལོ།།
མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་
ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགོས་དོན་མཚམས་ཆེར་ཆོས་གོས་གང་བཞག་ཀྱང༌།།ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་འབྲལ་ལྟུང་མི་འབྱུང་བའོ།།
བསྡུས་དོན་གཞི་རྟེན་ཆོ་ག་འཇིག་རྒྱུ་དང༌།།

གནང་སྒྲུབ་དོན་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པ་ལྔ།།
དང་པོར་གཞི་དེར་གནང་བ་སྦྱིན་ཟིན་མིན།།
མཚམས་པོ་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་བཅད་པ་དགོས།།
རྟེན་ནི་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱིས།།
ཆོ་ག་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་གཅོད་པར་གསུངས།།
འཇིག་རྒྱུ་མཚམས་ཆེ་འཇིག་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་འཇིག།
འདི་ཡི་བསླབ་བྱ་གནང་བའི་བསླབ་བྱ་ཡིན།།

271

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པ་སྟེ།ཆོས་གོས་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་ཚུལ་བཤད་ནས།
དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཆོས་གོས་འབྲལ་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་ལ་ལས་མཚམས་དང་རྩིག་མཚམས་གང་དུ་ཆོས་གོས་འབྲལ་ན་འབྲལ་ལྟུང་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་
དཔྱད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོས་གོས་མཚམས་པོ་ཆེ་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བར།།
བཞག་ན་འབྲལ་ཡང་རང་བཞིན་མཚམས་གཅིག་པ།།
ལྕགས་རིས་བསྐོར་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ཡང༌།།
མི་འབྲལ་འབྲལ་ལ་ལྟོས་ནས་རྩིག་མཚམས་གཙོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།འདི་ཡི་དོན་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༡༦༥ལས།
མཚམས་པོ་ཆེར་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ན།མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་

ཁོངས་ན་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ།མཚམས་པོ་
ཆེའི་ནང་གི་དབྱེ་ཐང་ཀ་ལྟ་བུར་དགེ་སློང་ཉལ་ན་ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་ལམ་
མི་འབྲལ་ཞེ་ན།འབྲལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ།མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་
ཆགས་པ་ནི་ལས་མཚམས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ལྟོས་ལ།མཚམས་པོ་ཆེ་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་བ་གཉིས་ནི་ལས་མཚམས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ལྕགས་རིས་

བསྐོར་བ་གཅིག་གི་ནང་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་ཁོངས་

272

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ན་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བར་གོས་བཞག་སྟེ།དཀྱིལ་འཁོར་བ་ལས་གཞན་
པའི་གནས་ཁང་གཞན་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ནང་དེར་དགེ་སློང་ཉལ་
ན་ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་ལམ་མི་འབྲལ་ཞེ་ན།མི་འབྲལ་ཏེ།དཀྱིལ་འཁོར་
བར་བཅད་པས་ལས་ལ་ལྟོས་པའི་མཚམས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཀྱང་འབྲལ་བ་ལ་
ལྟོས་པའི་མཚམས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།
གསུང་དེའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ན། ལྕགས་རི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་
མཚམས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དཀྱིལ་
འཁོར་བཅད་པ་དེར་ཆོས་གོས་བཞག་ཅིང་དགེ་སློང་རང་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་
བའི་ཕྱི་རོལ་མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་ཁོངས་བར་གྱི་ས་གནས་སུ་ཉལ་ན་འབྲལ་
ལྟུང་སྐྱེས་ཏེ།དེ་ཡི་ཚེ་ཆོས་གོས་འབྲལ་ལྟུང་སྐྱེ་བའི་གནས་གཞན་ཞེས་པ་དེ་
ལས་མཚམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང༌།འོན་ཀྱང་། ལྕགས་རི་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་
མཚམས་གཅིག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་ཡོད་
ན་དེར་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ་དགེ་སློང་རང་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ཕྱི་རོལ་
དང་རང་བཞིན་མཚམས་དེའི་ནང་ཁོངས་བར་གནས་སུ་ཉལ་ན་ཆོས་གོས་
འབྲལ་ལྟུང་མི་སྐྱེ་སྟེ།ལས་མཚམས་ཐ་དད་དུ་ཆོས་གོས་བཞག་ཀྱང་དེས་
ཆོས་གོས་འབྲལ་ལྟུང་སྐྱེ་བའི་གནས་གཞན་གྱི་གོ་མི་ཆོད་ཅིང༌། དེའི་ཚེ་

གནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་མཚམས་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་དེས་འཛིན་

273

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགོས་ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། རང་བཞིན་གྱི་
མཚམས་ལྕགས་རི་ལྟ་བུས་བསྐོར་བའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ནང་ཆོས་
གོས་བཞག་སྟེ།དགེ་སློང་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ཀྱི་ནང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བར་དེར་ཉལ་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་ན་ཆོས་ཅན།འབྲལ་ལྟུང་སྐྱེ་བར་འཇོག་དགོས་པར་ཐལ།ཆོས་གོས་གང་དུ་བཞག་པའི་གནས་དང་།

དགེ་སློང་གང་དུ་ཉལ་བའི་གནས་གཉིས་འབྲལ་ལྟུང་སྐབས་འདིར་གནས་ཐ་

དད་དུ་རྩི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལས་ཀྱི་བཅད་པའི་མཚམས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།འབྲལ་ལྟུང་གི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་རྩ་བ་ལས།མཚམས་བྱས་པ་ལ་
ནི་མཚམས་གནས་ཀྱི་མཐའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚམས་བྱས་
པ་ཞེས་པ་དེ་ལ།མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་ལས་ལུས་ཀྱིས་བྱས་པ་རང་བཞིན་

གྱི་མཚམས་དང་།ངག་གིས་བྱས་པ་ལས་ཀྱིས་བཅད་པའི་མཚམས་གཉིས་

ཀ་འཇོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་

གསུངས་པ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པ་ལས།
ལྕགས་རིས་བསྐོར་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་དུ་ཡང༌།།
མི་འབྲལ་འབྲལ་ལ་ལྟོས་ནས་རྩིག་མཚམས་གཙོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང་རང་བཞིན་གྱི་

274

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པའི་ནང་ཆོས་གོས་བཞག་
སྟེ།དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ཕྱི་རོལ་དང་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ནང་དུ་ཉལ་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་ཡང་འབྲལ་ལྟུང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ལ།ལ་
ལ་དགདགེ་སློང་དང་ཆོས་གོས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མཚམས་གཅིག་གི་

ནང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།འདི་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན། ལྕགས་རི་

རྩིག་པ་གཅིག་གིས་བསྐོར་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བདག་པོ་ཐ་དད་པའི་ཁང་

མིག་དུ་མ་ཡོད་ན།ཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ།དགེ་སློང་ཁང་
མིག་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཉལ་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་འབྲལ་ལྟུང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ།
དགེ་སློང་དང་ཆོས་གོས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་རྩིག་པ་གཅིག་
གིས་བསྐོར་བའི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།འབྲལ་ལྟུང་
འཆད་སྐབས་ཀྱི་མདོ་རྩ་བ་ལས།བདག་པོ་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱི་
མཚམས་རྣམས་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགོས་དོན་དགེ་འདུན་འདུ་ཆེ་དགེ་སློང་རྣམས།།
དགེ་གཞན་ཉམས་པ་སྤོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས།།

བསྡུས་དོན་གནས་རྟེན་ཆོ་ག་འཇིག་རྒྱུ་བཞི།།

275

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གདིང་བ་དང་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཤོང༌།།
རང་བཞིན་མཚམས་སམ་མཚམས་ཆེ་བཅད་གྱུར་ནང༌།།མཚན་བརྟན་མཚམས་གཞན་མིན་དང་སྔར་བཅད་མིན།།

གཞན་གྱིས་བཅད་ཕྱིར་མཚན་བཙུགས་མིན་པ་སྟེ།།
གནས་ཆོས་དྲུག་ལྡན་རྟེན་ནི་དགེ་འདུན་གྱིས།།
ཆོ་ག་གསོལ་གཉིས་འཇིག་རྒྱུ་མཚམས་ཆེ་འདྲ།།
རང་ནང་དགེ་སློང་མེད་ཀྱང་མི་འཇིག་གོ།
ཞེས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་མཚམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ནས་
མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཇི་ལྟར་བཅད་ཚུལ་དང༌།དེ་ལས་
འཕྲོས་ནས་མདོ་འདོན་པ་གཅིག་གིས་མཚམས་ཐ་དད་པ་བཞིའི་གསོ་སྦྱོང་
གི་ལས་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པ་བཅས་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ཆེར་དཀྱིལ་འཁོར་བཅད་ཚེ་མཚམས་ཆེ་དཀྲོལ།།
དེ་བཅད་སླར་བསྐོར་མཚམས་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས།།

ཅིག་ཅར་བཅད་དཀྲོལ་ཕྱོགས་གཉིས་དགེ་འདུན་བཀོད།།
ལས་བྱེད་ཀྱི་ནི་མཚམས་གཉིས་ཤིང་སོགས་ཀྱིས།།མནན་ནས་ལས་བརྗོད་དེ་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་ཚེ།།

276

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མདོ་འདོན་གཅིག་གིས་མཚམས་བཞིའི་གསོ་སྦྱོང་འགྲུབ།།
ཅེས་པ་སྟེ།མཚམས་པོ་ཆེའི་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་པར་འདོད་ན་
སྔོན་དུ་མཚམས་པོ་ཆེ་དཀྲོལ་ཏེ།དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་དགོས་ལ་དེའི་ཚུལ་ཡང༌།མཚམས་པོ་ཆེ་དང་།དཀྱིལ་འཁོར་བ་གང་དུ་བཅད་པར་འགྱུར་བའི་ས་གནས་གཉིས་ཀར་དགེ་འདུན་ཕྱོགས་སོ་སོར་བཀོད་དེ་
མཚམས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་གཉིས་ཤིང་དང་རེ་ལྡེ་ལྟ་བུས་བར་ཟམ་
བཏང་སྟེ་སྦྲེལ་བའི་སྟེང་དུ་ལས་བརྗོད་པ་པོ་འདུག་སྟེ་མཚམས་པོ་ཆེ་དཀྲོལ་
བ་དང་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བཅད་དེ་སླར་ཡང་མཚམས་ཆེ་བཅད་པའི་

ལས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་གསུངས་ལ།འདིས་མཚོན་ཏེ་མཚམས་ཐ་
དད་པ་བཞི་འཐུད་མཚམས་དེར་ཤིང་དང་རེ་ལྡེ་ལྟ་བུས་མཚམས་བཞི་སྦྲེལ་
ཏེ་མནན་པའི་སྟེང་དུ་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འདོན་པ་པོ་འདུག་སྟེ་མདོ་འདོན་པས་
མཚམས་བཞི་གའི་གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ།།འདི་ལ།ཁ་

ཅིག་གིས།འདིར་སྡོམ་ལས།
མཚམས་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས།།

ཅིག་ཅར་བཅད་དཀྲོལ།
ཞེས་པའི་དོན། ལས་གཅིག་གིས་མཚམས་པོ་ཆེ་དཀྲོལ་བ་དང༌།མཚམས་བུ་ཆུང་བཅད་པ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་

277

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་རེས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མཚམས་དཀྲོལ་བའི་

ལས་གསོལ་བཞི་དང་མཚམས་བཅད་པའི་ལས་གསོལ་གཉིས་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།དེར་
ཐལ།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ཆུང་བཅད་དང་ཆེ་དཀྲོལ་ཚིག་གཅིག་བྱེད།།
གསུང་འདི་དཀྱུས་གཅིག་བྱ་རྒྱུ་ལ་དགོངས་ཏེ།།
དཀྲོལ་བ་གསོལ་བཞི་བཅད་པ་གསོལ་གཉིས་ཕྱིར།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།སྐབས་འདིར་

གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་གང་དུ་བྱེད་པའི་མཚམས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
བཀོད་ན།དེ་ཡང༌།མཚམས་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོ་
སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་གང་དང་གང་བྱེད་ཀྱང་།མཚམས་དེར་གཏོགས་
པའི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལས་དེར་འདུ་མ་ཐུབ་
པའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་འདུན་པ་ཕུལ་དགོས་ལ།འདུན་པ་མ་ཕུལ་ན་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་མཛད་པ་
ན་མཚམས་གང་གི་ཁོང་གཏོགས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ལས་
དེ་ལ་འདུས་པའམ་འདུན་པ་ཕུལ་དགོས་པའི་ལས་མཚམས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་

278

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལ་བརྩི་དགོས་ཞེ་ན།དེའི་ཚུལ་ནི། སྐབས་འདིར་གསོ་སྦྱོང་འཆད་པའི་

སྐབས་ཀྱི་མདོ་རྩ་བ་ལས།མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་ལ་རྩིག་
པའི་མཚམས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།དེའི་དོན་ནི།མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་
ཤོག༡༩༢ལས།ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི།གསོ་
སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩིག་པ་མཚམས་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པས་མཚམས་པོ་ཆེ་དང་མཚམས་བུ་ཆུང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་སྟེ་ལས་མཚམས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ན་ལས་དེའི་མཚམས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་ནི།ལས་གང་དུ་

བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེའི་རྩིག་པས་འཛིན་པར་གསུངས།འདི་ཐད་
འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཕྲེང་ཤོག༡༤༢ལས།ལས་ཀྱི་མཚམས་མ་བཅད་པའི་
གནས་སུ་ནི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོར་མ་ཟད་ཀྱི།འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་

ལས།དབྱར་གྱི་གནས་དང༌།རྙེད་པ་བགོ་བ་དང༌།ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་ལ་རྩིག་པ་མཚམས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་ནས་མདོ་རྩ་བ་ལས།ཝ་ཁ་ནས་ཆུ་འཛག་པ་གང་དུ་བབས་པ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་ལ།འདིས་ནི་ལས་གང་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ཁང་དེར་རྩིག་
པས་བསྐོར་བ་མེད་ན་ཐོག་རྒྱ་ཕུབ་ལྟ་བུའི་མཐའ་ཟུར་སོ་སོར་དཔྱང་པའི་ཝ་

279

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁ་ནས་ཆུ་འོག་ཏུ་ས་གཞི་གང་དུ་འབབ་པ་དེ་ནས་མཚམས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་
པར་གསུངས།དེ་ནས།མདོ་རྩ་བ་ལས།གྲོང་ལ་ནི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་
ཆད་དོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།དེའི་དོན་ནི་གྲོང་ལྟ་བུར་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་
པ་ན།གྲོང་དེའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན།དེ་ནས་མདོ་རྩ་བ་ལས།དགོན་པ་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་
རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དབྱེ་ཐང་ཀ་ལྟ་
བུ་ལ་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ན་དབུས་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོར་རྒྱང་
གྲགས་གཅིག་གི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་ལས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་ཚུལ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ནི།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།
མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་ལ་རྩིག་པའི་མཚམས་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའི་རྩིག་མཚམས་དེ།ལས་གང་དུ་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་

ཀྱི་རྩིག་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ།དེ་ལྟར་བྱེད་པ་གོང་དུ་མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་གྱི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞིགམདོ་འོག་མ།ཝ་ཁ་ནས་ཆུ་འཛག་པ་
གང་དུ་འབབ་པ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པ་དེ་གནས་ཁང་གཅིག་གི་ཐོག་གིས་གར་

ནོན་ལ་ལས་མཚམས་འཛིན་པ་དང༌།གོང་གཉིས་གནས་ཁང་གཅིག་གི་

དབང་དུ་བྱེད་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར།འདོད་ན།མཐའ་ནས་ལྕགས་རི་ལྟ་བུས་

280

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་དེའི་ནང་།གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
མ་ཡོད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་མ་ལྟ་བུར་ལས་བྱེད་པ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ནུབ་མར་གཏོགས་པའི་ཁ་སྐོང་འོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུན་པ་ཕུལ་མི་དགོས་
པར་ཐལ།གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་ནུབ་གཉིས་ལས་མཚམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེའི་ཚེ་ཤར་ནུབ་ལ་སོགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།དཔེར་ན།
མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལས་
མཚམས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པའི་འདུལ་བ་ལས་གཞི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༥༥ལས་ཀྱང༌།
འདུན་པ་མ་ཕུལ་བ་ཡང་མི་དགོས་པར་ཐལ།གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་མར་
འདུན་པ་ཕུལ་བའི་དགེ་སློང་གཙུག་ལག་ཁང་ནུབ་མའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་ལ་འདུན་པ་མ་ཕུལ་བ་མི་

དགོས་པ་རྩོད་པའི་ལན་དུ་དེ་ཉིད་ལས། ཞེ་འདོད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་དུ་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་མཛད་པས།དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།འགའ་རེས་མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་

ལས་ལ་རྩིག་པ་མཚམས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་རྩིག་མཚམས་དེ།

281

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཐའ་འཁོར་གྱི་ལྕགས་རི་ལྟ་བུ་མེད་ན།ལས་གང་དུ་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་རྩིག་མཚམས་དང་ལྕགས་རི་ཡོད་ན་ལྕགས་རིའི་རྩིག་མཚམས་ནས་
བརྩིའོ།།ཞེས་ལན་གདབ།
དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།འོ་ན།མཐའ་འཁོར་ནས་ལྕགས་རི་གཅིག་
གིས་བསྐོར་བའི་ནང་དུ་གནས་ཁང་གང་དུ་ལས་བྱེད་ཀྱང་།རང་བཞིན་གྱི་
མཚམས་དེའི་ནང་གི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ལས་ལ་འདུས་
པའམ་འདུན་པ་ཕུལ་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།རང་བཞིན་

གྱི་མཚམས་དེའི་ནང་དུ་རྩིག་པས་སྐོར་བ་མེད་པའི་གནས་ཁང་རྒྱ་ཕུབ་ཅན་

དེའི་ནང་ལས་བྱེད་པ་ན།གནས་ཁང་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་པའི་ཁ་སྐོང་འོས་
པའི་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་དེར་འདུས་པའམ་འདུན་པ་ཕུལ་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེའི་ཚེ་གནས་ཁང་དེའི་ཕྱི་
རོལ་དུ་གནས་པའི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་དེ་རྣམས་ལས་མཚམས་དེའི་

ནང་ཁོངས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་ཚེ་ལས་མཚམས་ནི།གནས་ཁང་དེའི་

ཐོག་ཟུར་གྱི་ཝ་ཁ་ནས་ཆུ་འབབ་པ་དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཝ་ཁ་ནས་ཆུ་འཛག་པ་གང་དུ་འབབ་པ་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།
སྐབས་འདིར།ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༣༠

282

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཐད་དུ་མཚམས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་པའི་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་བཀོད་ན།མདོ་རྩ་
ལས།ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་ལ་མི་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པས་མཚམས་གཅིག་
གི་ནང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་ཡན་ལ་ལས་བྱེད་ན་ལས་མི་འཆགས་པ་དང༌།

མཚམས་ལ་ལས་ཀྱིས་བཅད་པའི་མཚམས་དང་།རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་
གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང༌།རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་ལ།ཡོལ་བས་བཅད་པ་དང༌།
རྩིག་པས་བཅད་པ།རིབ་མས་བཅད་པ།འོབས་ཀྱིས་བཅད་པ།ནམ་མཁས་
བཅད་པ་དང༌།ཆུ་ཡིས་བཅད་པ་སྟེ་དྲུག་བསྣན་པས་བསྡོམ་ན་མཚམས་མི་
འདྲ་བ་བདུན་ཡོད།ལས་མཚམས་དང་རང་བཞིན་གྱི་མཚམས་གང་ཡིན་

རུང་།མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་ཡན་ལ་ལས་བྱེད་ན་ལས་མི་

འཆགས་ཚུལ་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་ཡིན་མོད།མཚམས་གཉིས་སམ་གསུམ་
མམ་བཞི་འདུས་པའི་མདོར་ལས་བྱེད་མཁན་གཅིག་གནས་ཏེ་གོང་སྨོས་
མཚམས་ཐ་དད་པ་སོ་སོར་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་རེ་རེ་ནས་གསུམ་རེའི་བར་ཚན་
པ་བཀོད་དེ་ལས་བྱེད་ན།ལས་གཅིག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་ཡན་ལ་ལས་

འཆགས་པ་ཡོད་ཅིང༌།

འོན་ཀྱང་མདོ་རྩར་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་ལ་མི་བྱའོ།།ཞེས་པ་དང་མི་

འགལ་ཏེ།མདོ་རྩར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་མཚམས་གཅིག་གི་

ནང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་ཡན་ལ་ལས་མི་འཆགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།འདིར་ནི་

283

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཚམས་ཐ་དད་པ་སོ་སོའི་ནང་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་མན་བཞག་སྟེ་ལས་བྱེད་པ་
ཡིན་པས་གོ་དོན་མི་གཅིག་ཚུལ་གསུངས་ལ།དེ་བཞིན་དུ།ཤིང་སྡོང་པོ་
གཅིག་པོ་དེའི་ཡལ་ག་དུ་མ་ཡོད་པ་ཕན་ཚུན་མ་རེག་པ་སོ་སོར་གནས་ཀྱང༌།ཡལ་ག་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཡལ་ག་གོང་ལ་ཆོས་གོས་བཞག་སྟེ།རྩ་བ་ལ་དགེ་སློང་ཉལ་ཏེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་འབྲལ་ལྟུང་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ནོར་ཐ་དད་པའི་ཁང་

མིག་དུ་མ་འདུས་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྒོ་ཁང་དུ་དགེ་སློང་ཉལ་ལ་ཆོས་གོས་ནི་
ཁང་མིག་གང་རུང་གི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ། སྐྱ་རེངས་ཤར་ཡང་ཆོས་གོས་
འབྲལ་ལྟུང་མི་འབྱུང་ལ། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དགེ་སློང་དང་རང་གི་ཆོས་

གོས་གཉིས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བརྩི་དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་

མཚམས་གཉིས་ནས་བཞིའི་བར་འདུས་པའི་མདོར་ལས་བྱེད་མཁན་གནས་
ཏེ་ལས་བྱེད་པ་ན་ལས་བྱེད་མཁན་དང་མཚམས་སོ་སོར་གནས་པའི་བསྒྲུབ་
བྱ་རྣམས་མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐུན་མོང་དུ་གནས་པར་བརྩི་ཡང༌།
མཚམས་སོ་སོར་འཁོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་མཚམས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་
བརྩི་མི་རུང་ཚུལ་ཞིབ་ཆ་མཛད་ཅིང༌། ཁང་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་
གསུམ་ཚན་རེར་ཐག་པས་བསྐོར་ཏེ་དུས་གཅིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སུམ་ཅུ་ཡན་

ལ་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབ་པའི་ཐག་བརྒྱ་མར་གྲགས་པའི་ལག་ལེན་མ་དག་པ་

284

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་། སྐབས་འདིར་མཚམས་དུ་མ་འདུས་པའི་མདོར་ལས་བྱེད་མཁན་
གཅིག་གིས་མཚམས་སོ་སོར་བསྒྲུབ་བྱ་གསུམ་རེ་བཀོད་དེ་བསྡོམས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བཞི་ཡན་ལ་ལས་བྱེད་རུང་བ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་
ལ། ཐག་རྒྱ་མ་ནི་སྟེང་གཡོག་དང་འོག་གཞི་གཅིག་པའི་ཁང་པ་གཅིག་གི་

ནང་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐག་པས་བཅད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང༌།འདིར་ནི་

བསྒྲུབ་བྱ་སོ་སོ་གང་དུ་འཁོད་པའི་མཚམས་སོ་སོ་བ་ནམ་མཁའ་དང་།ས་
གཞི་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་འཇོག་པར་གསུངས་སོ།།
འོ་ན།ཕྱི་ནས་རྩིག་པ་གཅིག་གིས་བསྐོར་བའི་ཁང་ཆེན་གཅིག་གི་ནང་
དུ་ཁང་མིག་ཐ་དད་དུ་མ་དང་སྟེང་ཁང་འོག་ཁང་དུ་མ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བརྩི་འམ་ཐ་དད་དུ་བརྩི་ཞེ་ན།འབྲལ་ལྟུང་གི་སྐབས་སུ་

མདོ་རྩར་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་ནོར་ཐ་དད་པས་དབང་བ་དང༌།རབ་བྱུང་།ཡིན་ན་

ལྟ་བ་ཐ་དད་པས་དབང་ན་གནས་ཐ་དད་དུ་བརྩི་བ་དང༌།ཁང་མིག་གི་བདག་

པོ་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ནོར་གཅིག་པ་དང༌། རབ་བྱུང་ལྟ་བ་གཅིག་པ་ཡིན་ན་
གནས་གཅིག་པར་བརྩི་ཚུལ་གསུངས་ལ།ལས་ཀྱི་མཚམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཤོག ༡༤༥ལས།མཚམས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པར། རྩིག་
མཚམས་ཡིན་ན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་སྐྱའི་རྩིག་པ་ནུབ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་

285

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གང་དང་བཅས་པ་ལ་མཚམས་ནང་དུ་བྱེད།ནང་དེའི་ཁང་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་
པ་དང༌། འོག་ཁང་སྟེང་ཁང་རིམ་པ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་མཚམས་ནང་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་བསྟན་རྒྱ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བས།བོད་ཊཱིཀ་ཚོར་ཡང་མི་གསལ་ཡང་འདུན་པ་ལེན་པ་པོས་ཇི་ལྟར་

བྱ་བ་བཤད་སྐབས།མདོ་རྩ་བ་ལས།དེ་བླངས་ནས་རྒྱུགས་པར་མི་བྱའོ།།
མགྱོགས་པར་མི་བྱའོ།།མཆོང་བར་མི་བྱའོ།།ཕྱི་རོལ་ལ་མཆོང་བར་མི་བྱའོ།།
བང་རིམ་ལ་མི་བྱའོ།།ནམ་མཁའ་ལ་འདུག་པར་མི་བྱའོ།།ཕྱི་རོལ་དུ་མི་བྱའོ།།
སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་གཞན་བཞག་ནས་གཞན་དུ་གོམས་པ་དོར་བ་མི་བྱའོ།།ཐེམ་སྐས་ཀྱི་ཐེམ་པར་མི་བྱའོ།།ཆུ་ལྐོག་མ་ནུབ་ཙམ་ལ་འབོག་པར་མི་བྱའོ།།
གཉིད་ལོག་པ་དང་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པར་མི་བྱའོ།།ཞེས་
གསུངས་པས་ནང་དེའི་སྟེང་འོག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ན་གནས་པ་སོ་སོས་འདུན་
པ་འབུལ་དགོས་པར་གསལ་བས་མཚམས་ནང་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་ནུས་ཤིང༌།ཞེས་གསུངས་པས།ཁང་ཆེན་གཅིག་གི་ནང་གི་སྟེང་ཁང་དང་འོག་
ཁང་ལྟ་བུ་ཁང་ཆེན་དེའི་ཕྱིའི་རྩིག་པ་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པར་མཚམས་སུ་
བྱས་ཏེ་མཚམས་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་པར་གསལ་བས་དཔྱད་པར་འཚལ།དེ་ནས།གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

286

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཉིས་པ་གསོ་སྦྱོང་གང་གིས་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྟེན་ནི་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱིས།།
ཞེས་པའོ།།གསུམ་པ་གསོ་སྦྱོང་གང་གི་ཚེ་བྱེད་པའི་དུས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དུས་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་བཅོ་ལྔ་ལའོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།འདི་ཐད་མདོ་རྩ་བ་ལས།གསོ་སྦྱོང་བྱའོ།།ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་
ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིར་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་
དང༌།བཀྲིས་གསོ་སྦྱོང་དང༌།གནོད་བཟློག་གསོ་སྦྱོང་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་
ལྔ་པ་དང༌།བཅུ་བཞི་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པ་ལས།བཀྲིས་དང་གནོད་བཟློག་གསོ་
སྦྱོང་གཉིས་ནི་ནམ་དགོས་ཀྱི་ཚེ་བྱ་བར་གསུངས་པས་དུས་ངེས་པ་མེད་ལ།
གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དང་།བཅུ་བཞི་པ་གཉིས་དུས་དང་འབྲེལ་བའི་གསོ་
སྦྱོང་ཡིན་པས་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།ཟླ་བ་རེ་ལ་གསོ་སྦྱོང་
གཉིས་རེ་བརྩིས་པས་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་བྱུང་ལ།ཟླ་བ་རེ་
ལ་ཉ་རེ་དང་སྟོང་རེ་སྟེ་གཉིས་བརྩིས་པས་ལོ་གཅིག་ལ་ཉ་བཅུ་གཉིས་དང་

སྟོང་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་ཅིང༌།ཉ་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ནི་

287

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དང༌།འཕྲོས་སྟོང་དྲུག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འཁེལ་
བ་ཡིན་ནོ།།དེའི་ཚུལ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན།འདུལ་བའི་ལུགས་འདིར་ལོ་

འགོ་ནི་སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའམ་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བརྩི་
བ་ཡིན་ལ།དུས་ཚིགས་བརྩི་ཚུལ་ལ་དབྱར་གཞིའི་སྐབས་འཇིག་རྟེན་དང་
མཐུན་པར་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་དེ་དུས་ཚིགས་བཞི་དང༌།ཟླ་འཇོག་གི་
སྤང་བའི་དམན་པ་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་ཚད་རྟོགས་ཕྱིར་དབྱར་དཔྱིད་སྟོན་ཏེ་གསུམ་དང༌།དུས་གོ་བརྗོད་སྐབས།དགུན་དང༌།དཔྱིད་དང༌།དབྱར་དང༌།དབྱར་ཐུང་ངུ་དང༌།དབྱར་རིང་པོ་སྟེ་དུས་ཚིགས་ལྔར་ཕྱེ་བ་བཅས་གསུངས་
ལ། སྐབས་འདིར་གསོ་སྦྱོང་འཆད་པ་ན།དགུན་དང༌།དགུན་སྨད་དང༌།
དཔྱིད་དང༌།སོས་ཀ་དང༌།དབྱར་དང༌། སྟོན་ཏེ་དུས་ཚིག་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་ནས་གསུངས་ཤིང༌།གོང་སྨོས་དུས་ཚིགས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་
ལ།དེ་ཡང་ཧོར་ཟླ་དང་སྦྱར་ནས་བརྩིས་ན།ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་
གཅིག་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དང༌།བཅུ་གཅིག་པའི་

མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་སྟེ་ཟླ་
བ་གཉིས་ནི་དགུན་དང༌།བཅུ་གཉིས་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་དང་

པོའི་ཡང་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དང༌།
དེ་ནས་དང་པོའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་གཉིས་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་

288

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅོ་ལྔ་བར་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་དགུན་སྨད་དང༌། གཉིས་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་
གཅིག་ནས་གསུམ་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དང་དེ་ནས་གསུམ་པའི་མར་

ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་

དཔྱིད་དང༌།བཞི་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལྔ་པའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཅོ་

ལྔ་བར་དང་།དེ་ནས་ལྔ་པའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ནས་དྲུག་པའི་ཡར་ངོའི་

ཚེས་བཅོ་ལྔ་བར་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་སོས་ཀ་དང༌།དྲུག་པའི་མར་ངོའི་གཅིག་
ནས་བདུན་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་དང་དེ་ནས་བདུན་པའི་མར་ངོའི་གཅིག་
ནས་བརྒྱད་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་བར་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་དབྱར་དང༌།བརྒྱད་

པའི་མར་ངོའི་གཅིག་ནས་དགུ་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་དང་དགུ་པའི་མར་ངོའི་
གཅིག་ནས་བཅུ་པའི་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔའི་བར་ཟླ་བ་གཉིས་ནི་སྟོན་ཟླ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལ་གསོ་སྦྱོང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་པ་ལས།བཅོ་ལྔ་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དང༌། བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་ཡོད་ཅིང༌། དེ་དག་ཟླ་བ་དང་ཚེས་གང་ལ་
འཁེལ་བ་ནི།ལོ་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་ཡ་དྲུག་ཡོད་པས་ཟླ་བ་ཡ་དྲུག་པོ་དེའི་མར་

ངོའི་སྟོང་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འཁེལ་ཞིང༌། དེ་
འཕྲོས་ཟླ་བ་ཆ་དྲུག་གི་ཡར་ངོའི་ཉ་དྲུག་དང་སྟོང་དྲུག་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང༌།

དེའི་སྟེང་ཟླ་བ་ཡ་དྲུག་གི་ཡར་ངོའི་ཉ་དྲུག་བསྣན་པས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གསོ་
སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་འཁེལ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན།

289

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འོ་ན།ཟླ་བ་ཡ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་མར་ངོའི་སྟོང་ལ་བྱེད་པའི་དུས་འབྲེལ་
གསོ་སྦྱོང་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་དེ་ནས་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་རང་ཉིད་བྱེད་པའི་བར་དེ་ལ་
ཚེས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཆད་དེ་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་ལས་

མེད་པས་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་རོ།།
དེ་ལ།སྐབས་འདིར་ཟླ་བ་ཡ་དྲུག་པོ་དེའི་མར་ངོའི་སྟོང་དྲུག་པོ་རེ་རེའི་

དུས་སུ་ཉིན་ཞག་གིས་ཚེས་ཞག་དོད་མི་ཐུབ་པར་ཉིན་ཞག་རེ་ཆད་པ་ཇི་

ལྟར་འོངས་ཚུལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་དེ་བརྗོད་ན།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༧ལས།དེ་ལ་རགས་
བརྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།ཟླ་བ་ལ་དཀར་ཆ་བཅོ་ལྔ་དང་ནག་ཆ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ཆ་རེ་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའི་ཡུན་ཚད་དེ་ཚེས་ཞག་རེ་རེར་
བཞག་ལ།ཉི་མས་གླིང་བཞི་རྫོགས་པར་འཁོར་བའི་ཡུན་ཚད་དེ་ཉིན་ཞག་

རེར་བཞག་པས་ཟླ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རྫོགས་ཀྱང༌།ཉི་མས་གླིང་བཞི་ཅུང་ཟད་མ་

འཁོར་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་ཕྱེད་དང་སུམ་ཅུའི་དུས་སུ་ཚེས་ཞག་
རྫོགས་ཤིང༌།ཉིན་ཞག་ལྔ་བཅུ་རྩ་དགུ་ལ་ཚེས་ཞག་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་བྱུང་བས་
གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་སྔ་མ་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བརྩིས་པའི་ཉིན་ཞག་ལྔ་བཅུ་རྩ་
དགུའི་དུས་དང༌།བཅོ་ལྔ་པ་སྔ་མ་དེའི་ཕྱིས་ཉིན་ནས་བརྩིས་པའི་ཉིན་ཞག་

290

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅུ་བཞིའི་དུས་སུ་གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ།།དེས་ན།གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ནམ་འཁེལ་ཟླ་བ་ཡ་ཡི་མར་ངོའི་

སྟོང་དྲུག་པོ་དེ་ལ་རང་རང་གི་སྔོན་དུ་སོང་བའི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་མཐའ་མ་ནས་བརྩིས་པས་རང་ཉིད་བར་ཚེས་ཞག་བཅོ་ལྔ་སོང་ཡང་ཉིན་ཞག་བཅུ་
བཞི་ལས་མེད་པས་དེ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དང༌།ཉིན་ཞག་གིས་ཚེས་

ཞག་དོད་མི་ཐུབ་པས་མི་ཐུབ་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ལོ་གཅིག་གི་ཉིན་ཞག་དེ་ལྟར་བརྩི་བའི་འགོ་གང་ནས་འཚུགས་ཞེ་
ན།དེ་ལ།སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོའི་འགོ་ནི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པ་སྨིན་དྲུག་ཟླ་
བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་འདུལ་བའི་ལུགས་འདིར་དེ་ནས་
ཞག་གྲངས་བརྩི་བའི་འགོ་བཙུགས་ཞེས་གསུངས་མཁན་ཡོད་པ་དང༌།ཡང་
མང་པོས་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནི་ཆོ་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་དུས་ཆེན་ཆེ་
ཤོས་དེ་ཡིན་པ་དང༌།དེ་ཉིན་བོད་དུ་ལྷ་ལྡན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཆེན་
གལ་ཆེ་དང་བསྟུན་ྋགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་གསོ་སྦྱོང་དབུ་གཙོར་ཞབས་འཁོད་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་མཛད་སྲོལ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དང་མཐུན་པར་དེ་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་བྱེད་
ལ།དེ་ནས་བཟུང་ཉིན་ཞག་བརྩིས་ཏེ་ལོ་གཅིག་གི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་

དང་བཅོ་ལྔ་པ་གཏན་འཁེལ་མཛད་སྲོལ་ཡོད་པར་བཞེད།ཡང༌།དཀའ་ཆེན་

291

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་གཞི་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཤོག
༣༢ ལས། ཡང་གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བགྲངས་པའི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་
བརྩིས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་བབས།དེའི་སང་ཉིན་ཚེས་བཅོ་ལྔ་
ལ་གཟའ་འཛིན་བྱུང་ན་གཟའ་འཛིན་དང་བསྟུན་ནས་གསོ་སྦྱོང་བསྐྱར་ནས་
བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བསྒྱངས་ཏེ་གཟའ་འཛིན་ཉིན་བྱ་བའི་

ཚུལ་གཉིས་ལས་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་
པོ་དེ་ཉིད་ནི་ལུགས་ཕྱི་མ་བཞེད་ཅིང་དེ་བཞིན་ཕྱག་ལེན་ཡང་མཛད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་ལ།མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདུལ་བའི་གཞུང་ཚད་ལྡན་
དག་ལས།དུས་བཟང་བས་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བ་དང༌།མཚན་མ་གསལ་
བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་མཛད་དེ།དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་རྣམས་རང་རང་གི་ཡར་ངོ་མར་ངོ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་ཟླ་བ་ཉ་ཡོངས་སུ་གང་
བའི་བཅོ་ལྔ་དང་། སྟོང་གནམ་གང་ཡིན་ལ་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་བྱ་དགོས་
པར་བཞེད་པ་སོགས་བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་མཆིས་སོ།།
འདི་ལ་ཞག་གྲངས་བརྩིས་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དང་།བཅུ་བཞི་སོ་
སོའི་དུས་བབས་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་ནི།མདོ་རྩ་བ་རང་ལས་གསུངས་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་འདི་ཐད་ལས།དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་སྨྱུག་མའི་ཐུར་མ་

སྐུད་པ་ལ་བརྒྱུས་པ་སྤོ་བས་བགྲང་བར་བྱའོ།།དགེ་བསྐོས་ཀྱིས་དེ་ལས་

292

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བརྟགས་ཏེ་དགེ་འདུན་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ།།སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།གསོ་སྦྱོང་བཅུ་
བཞི་པ་ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།ཚེས་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལ་
བྱ་བའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེ་ན།འགའ་ཞིག་ན་རེ།རྩ་
བར་མ་ཁྱབ་སྟེ།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནི་ཚེས་ཞག་གིས་མི་

འཇོག་ཅིང༌།ཉིན་ཞག་གིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་འདེབས་བྱེད།ཡང༌།
ལ་ལ་ན་རེ།གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་ཞག་གྲངས་བརྩིས་པའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་
བྱེད་པའི་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དེ་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པའི་དོན་དང༌།གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་ཞག་གྲངས་བཅུ་བཞི་པ་ལ་བྱེད་པའི་དུས་འབྲེལ་
གསོ་སྦྱོང་དེ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།

འོ་ན།དོན་ལ་གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ཞིང༌།
གཉུག་མར་གནས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་ལ།འོན་ཀྱང་གློ་བུར་
ཆེས་མང་པོ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རིང་ནི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྨྲས་ཏེ་དེ་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་ལ་
བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་

293

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞག་བཅུ་བཞི་པ་ལ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དུས་དེ་དོན་ལ་ཉིན་
ཞག་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་ཆ་ཡི་མར་ངོའི་ཉིན་ཞག་

བཅོ་ལྔ་པ་ལ་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རིང་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་
ཡིན་པར་སེམས་ལ།གློ་བུར་དུ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིན་ཉིན་ཞག་བཅོ་
ལྔ་པ་ཡིན་པར་སྙམ་པ་དེའི་ཚེ།གཉུག་མར་གནས་པ་དང་།གློ་བུར་བ་གཉིས་

གྲངས་མཉམ་ན་གཉུག་མར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་
དེ་ཉིན་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་དེ་ཆོས་ཅན།གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་ཉིན་ཞག་བཅུ་བཞི་པ་ལ་བྱེད་པའི་

གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ།ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཉིན་ཉིན་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དོན་ལ་ཚེས་གྲངས་གང་ཡིན་རུང་།

གང་མང་བས་སྨྲས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་
བྱེད་ལ་མཉམ་ན་གཉུག་མར་གནས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདི་ཐད་མདོ་རྩ་བ་ལས།དུས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་གང་

མང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་

ན་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཡར་ངོའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་བརྗེད་དེ་ཞག་བཅུ་

294

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དྲུག་པའི་སྔ་དྲོ་ཉི་མ་ཤར་ཙམ་ལ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།
བཅོ་ལྔ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ནས་བརྩིས་པའི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་
ལ་བྱེད་པའི་གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ཉིན་ཞག་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པར་འཇོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།ལས་ན་འདས་ན་ནི་ཉི་མ་ཤར་བའི་འོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།འོ་ན།བཤོལ་ཟླའི་གསོ་སྦྱོང་དེ་
དག་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་གང་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།ཐོག་མར་དེ་ལ་ཟླ་
བཤོལ་ཇི་ལྟར་འདོན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་

ཐད་ཤོག༡༨༠ལས།ཟླ་བཤོལ་འདོར་བ་ནི་རྩིས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་

གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ན་ཟླ་བ་ལྷག་རེ་འབྱུང་བ་བརྩི་བ་ནི། ཕྲ་བ་ནས་བརྩི་བའི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ།།འདུལ་བའི་སྐབས་
འདིར་ནི་རགས་རིམ་ནས་བརྩི་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ།རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ཞེས་སོ།།ལུང་གླེང་གཞི་ལས།རྒྱལ་པོ་དག་ནི་ལོ་གསུམ་གསུམ་ཞིང་

བཤོལ་འདོར་བར་བྱེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།དེ་ཡང༌།བརྩི་ལུགས་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་མོ་ཟླ་དྲུག་ལ་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལས་མེད་པས་ཞག་ལྷག་
པོ་དྲུག་དང༌།དབྱར་ཉི་མ་ལྡོག་མཚམས་སུ་ཞག་གཉིས་དང༌།དགུན་ཉི་མ་

ལྡོག་མཚམས་སུ་ཞག་གཉིས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ལ་ཞག་ལྷག་པོ་བཅུ་འབྱུང་བས།

295

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལོ་གསུམ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་ལྷག་སྟེ་བཤོལ་ཟླ་བ་གཅིག་འདོར་བར་བྱའོ།།ཞེས་
སོ།།ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ལ་བཤོལ་ཟླ་འདོར་ཚུལ་གསུངས་ལ།ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་སྔ་མའི་འཕྲོ་ལས།ལི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ནི།དུས་

མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིགདེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཐང་
གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་གོ།དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་བརྩི་
བ་ཡིན་ཡང༌།

འོན་ཀྱང་ཉིན་ཞག་ལ་ཡུད་ཙམ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་དང༌།ཐང་ཅིག་ལྔ་ལས་མི་

འདའ་བས་ཞག་རེ་ཐང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་བཤོལ་འབྱུང་ངོ༌།།དེ་བསགས་པས་ཟླ་
བ་རེ་ལ་ཡུད་ཙམ་རྩ་ལྔ་རྩ་ལྔའི་བཤོལ་ཡོད་པས་ཟླ་བ་གསུམ་ལ་ཡུད་ཙམ་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་རྩ་ལྔ་ལྷག་སྟེ།དེས་ན།ཟླ་བ་གསུམ་ལ་ཞག་ཕྱེད་དང་གསུམ་གསུམ་གྱི་བཤོལ་འབྱུང་བས་ཟླ་བ་དྲུག་ལ་ཞག་ལྔ་ལྔའི་བཤོལ་འབྱུང་སྟེ།ལོ་
གཅིག་ལ་ཞག་བཅུའི་བཤོལ་འབྱུང་བས་ལོ་གསུམ་ལ་ཟླ་བ་ལྷག་མ་རེ་
འབྱུང༌།ཞེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས།ལི་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ལ་བཤོལ་ཟླ་
འདོན་ཚུལ་གསུངས་སོ།།འོན་ཀྱང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་རགས་བརྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལོ་ལྔ་ལྔ་ནས་ཟླ་ཐེབ་རེ་འདོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཞེད་དེ།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་
གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༡༧ལས།ལོ་རེ་ལ་ཚེས་ཞག་དྲུག་དྲུག་ལྷག་འོང་

296

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བས་ལོ་ལྔ་ལྔ་ནས་ཚེས་ཞག་གིས་བརྩིས་པའི་ཟླ་ཐེབ་འདོན་པ་ཡིན་ནོ།།
ཞིབ་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།འདུལ་མངོན་པ་ཁ་ཅིགགོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་
གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་གི་ཚེས་ཞག་དྲུག་དང༌།དབྱར་ཉི་དགུན་ཉི་ལྡོག་
མཚམས་སུ་ཉི་མ་ཞག་གཉིས་གཉིས་སྡོད་པ་བརྩིས་པ་ན་ལོ་རེ་རེ་ལ་ཞག་
བཅུ་བཅུ་ལྷག་འོང་བས་ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་ཟླ་ཐེབ་རེ་འབྱུང་བར་གསུངས་
པ་མི་འཐད་དེ།དབྱར་ཉི་དགུ་ཉི་ལྡོག་མཚམས་སུ་ཉི་མ་ཞག་གཉིས་གཉིས་

སྡོད་པ་བཞག་དཀའ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་ལ།ཞིབ་བརྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་མཐུན་པར་ལོ་གསུམ་རེ་ལ་ཟླ་ཐེབ་རེ་འདོན་པར་བཞེད་དོ།།
ད་ནི་བཤོལ་ཟླའི་གསོ་སྦྱོང་དེ་ཐུབ་པ་དང་མི་ཐུབ་པའི་གསོ་སྦྱོང་གང་
བྱེད་དགོས་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ།དེ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༨༡ལས།
ཁ་ཅིག་ན་རེ།བཤོལ་གྱི་ཟླ་བ་ཐུབ་མི་ཐུབ་ནི་དངོས་ཟླའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ།
ཊཱིཀྐ་ལས།དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ། སྟོན་དཔྱིད་འབྲིང་མི་ཐུབ་ཅེས་གསུངས་
པས།ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་དཔྱིད་འབྲིང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཟླ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ་བཤོལ་ཟླ་ཡང་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པའོ་ཞེས་ཟེར་
རོ།།ཞེས་གཞན་གྱིས་བཞེད་པ་བསྐྱར་ཙམ་མཛད།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།

དངོས་ཟླ་ཐུབ་པའི་ཟླ་བ་སྟེ་རང་ལ་ཞག་སུམ་ཅུ་ཚང་བའི་ཟླ་བ་ཡིན་ན།དེའི་

297

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཤོལ་ཟླ་ཡང་ཐུབ་པའི་ཟླ་བ་དང༌།དངོས་ཟླ་མི་ཐུབ་པ་སྟེ་རང་ལ་ཞག་ཉི་ཤུ་

རྩ་དགུ་ལས་མེད་ན།དེའི་བཤོལ་ཟླ་ཡང་མི་ཐུབ་པའི་ཟླ་བར་འཇོག་དགོས་

པར་ཐལ།ཊཱིཀྐ་ལས།དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ།དཔྱིད་སྟོན་འབྲིང་མི་ཐུབ་

ཅེས།དབྱར་ཟླ་ར་བ་འབྲིང་པོ་ཐ་ཆུང་གསུམ་གྱི་འབྲིང་པོ་དེ་ཐུབ་པའི་ཟླ་བ་

ཡིན་པ་དང༌།དེ་བཞིན་དགུན་ཟླ་གསུམ་གྱི་འབྲིང་པོ་དེ་ཡང་ཐུབ་པའི་ཟླ་བ་

ཡིན་པས།དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་།དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཟླ་ལྷག་གཉིས་ཐུབ་

པའི་ཟླ་བ་ཡིན་པ་དང༌།དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་འབྲིང་པོ་ཐ་ཆུང་གསུམ་གྱི་འབྲིང་པོ་

དེ་མི་ཐུབ་པའི་ཟླ་བ་ཡིན་པ་དང༌། སྟོན་གསུམ་གྱི་འབྲིང་པོ་དེ་ཡང་མི་ཐུབ་

པའི་ཟླ་བ་ཡིན་པས།དེ་གཉིས་ཀྱི་ཟླ་ལྷག་མི་ཐུབ་པའི་ཟླ་བར་འཇོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར།དབྱར་ཟླ་གསུམ་གྱི་འབྲིང་པོ་དང་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཐུབ་པའི་ཟླ་

བར་འཇོག་ཚུལ་ནི། དབྱར་ཟླ་གསུམ་གྱི་ར་བ་ཧོར་ཟླ་བཞི་པའི་བཅུ་དྲུག་

ནས་ལྔ་པའི་བཅོ་ལྔ་བར་དང༌།འབྲིང་པོ་ནི་ལྔ་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དྲུག་པའི་

བཅོ་ལྔ་བར་ཡིན་ཞིང༌།དེ་ནི་ཟླ་བ་ཆ་ཡིན་པས་ཐུབ་པ་ཡིན་ཞིང༌།དེ་བཞིན་

དགུན་ཟླ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ར་བ་ནི་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་བཅོ་ལྔ་བར་དང༌།འབྲིང་པོ་ནི་བཅུ་གཅིག་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་

བཅུ་གཉིས་པའི་བཅོ་ལྔ་བར་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཟླ་བ་ཆ་ཡིན་པས་ཐུབ་པའི་ཟླ་

བ་ཡིན་ལ།དཔྱིད་ཟླ་གསུམ་གྱི་ར་བ་ནི།དང་པོའི་བཅུ་དྲུག་ནས་གཉིས་པའི་

298

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅོ་ལྔ་བར་དང༌།འབྲིང་པོ་ནི་གཉིས་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་གསུམ་པའི་བཅོ་ལྔ་
བར་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཟླ་བ་ཡ་ཡིན་པས་མི་ཐུབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་སྟོན་ཟླ་
གསུམ་གྱི་ར་བ་ནི།བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་བརྒྱད་པའི་བཅོ་ལྔ་བར་དང༌།
འབྲིང་པོ་ནི་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུ་པའི་བཅོ་ལྔ་བར་ཡིན་པས།དེ་ནི་

ཟླ་བ་ཡ་ཡིན་པས་མི་ཐུབ་པའི་ཟླ་བར་འཇོག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།དཔྱིད་འབྲིང་པོ་དང་། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ལྟ་བུ་དངོས་ཟླ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།དེའི་བཤོལ་ཟླ་མི་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་

ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དངོས་ཟླ་ཐུབ་མི་ཐུབ་གང་ཡིན་

ཡང་དེའི་བཤོལ་ཟླ་ལ་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ལ་
ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ཚང་བར་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་

ཤོག༡༨༡ལས།འོན་ཀྱང༌།ལོ་གསུམ་གྱི་བཤོལ་ཞག་བཅུ་ཚན་གསུམ་ལ་བཤོལ་ཟླ་ལ་ཞག་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལས་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ།
།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།དངོས་ཟླ་མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་
བའི་དེའི་བཤོལ་ཟླ་ལ་མི་ཐུབ་པའི་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།པཎ་

ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་

མཐའ་དཔྱོད་འདི་ཐད་ཤོག༡༨ལས།འདི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་གསོ་སྦྱོང་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་དང༌།མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་ཐུབ་

299

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པ་བྱེད་པ་གསུངས་པ་ལའང་བརྟག་དགོས་ཏེ།མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཐུབ་

པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཟླ་ཐེབ་བྱུང་བའི་ལྷག་ཟླ་ཡིན་ན།རང་གི་མར་ངོ་

ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ཡིན་ན་ཚེས་

ཞག་སུམ་ཅུ་ལས་ལྷག་པའི་ཟླ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།དེ་ལྟར་འདོད་ན།གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཊཱིཀྐ་ལས།

དབྱར་དགུན་འབྲིང་ཐུབ་དཔྱིད་སྟོན་འབྲིང་མི་ཐུབ་ཅེས་པའི་དགོངས་པ་གང་
ཡིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ།གསུང་འདི་ལྟར་ན་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་དང་དབྱར་ཟླ་
འབྲིང་པོ་ཡིན་ན་ཟླ་བ་དེའི་ཐ་མའི་གསོ་སྦྱོང་ཐུབ་པ་བྱེད་པ་དང་དཔྱིད་ཟླ་
འབྲིང་པོ་དང་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཡིན་ན་དེའི་ཐ་མའི་གསོ་སྦྱོང་མི་ཐུབ་པ་བྱེད་
དགོས་པར་གསུངས་པས་ཟླ་བ་འབྲིང་པོ་སོ་སོའི་བཤོལ་ཡང་འབྲིང་པོ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པས་དངོས་ཟླ་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པར་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ།།འོན་ཀྱང་འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞི་གསུམ་རྣམ་གཞག་ཤོག༤༠༧
ལས།བཤོལ་ཟླ་ནི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་དང༌།མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་

ཐུབ་པ་བྱེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གཞི་གསུམ་

གསལ་བྱེད་ཤོག༣༢ལས་ཀྱང༌།ཟླ་བ་བཅུ་པ་ལ་ཤོལ་བྱུང་ན།བཅུ་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ་བྱའོ།།བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཤོལ་

300

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བྱུང་ན།བཅུ་གཅིག་པ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་

བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པས་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཐུབ་པ་དང་མི་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་
མི་ཐུབ་པ་བྱེད་པར་བཞེད་དོ།།
བཞི་པ།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ལས།།དང་པོ་ཐབས་བཤམས་ལྟུང་བ་དག་པར་བྱེད།།གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སྒྲུབ་དང༌།།
དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཉན་བཤད་བྱ་བ་དང༌།།
དགེ་བསྐོས་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་ཏེ་དགེ་འདུན་བགྲངས།།
མ་འདུས་པ་ཡིས་འདུན་པ་ཡང་དག་འབུལ།།

དགེ་སློང་ཞིག་གིས་མེ་ཏོག་ཕུལ་ནས་ནི།།

སོ་ཐར་མདོ་འདོན་ཕྱིར་ནི་གསོལ་བ་གདབ།།
ཞེས་པ་སྟེ།གསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བ་བདུན་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་ཐབས་
བཤམས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོར་མཆོད་བཅས་སྐུ་གཟུགས་བཞུགས་སུ་གསོལ།།

301

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དཀར་གཏོར་ཆ་བཞི་བཤམས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས།།
བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཎྜི་བརྡུང་བ་འོ།།
ཞེས་སོ།།སྐབས་འདིར་གཎྜི་བརྡུང་བའི་དགོས་པ་དང༌།གཎྜིའི་རྒྱུ་དང་
བརྡུང་ཚུལ་བཅས་འཆད་པ་ལ།དང་པོ་བརྡུང་བའི་དགོས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྤྱིར་བཏང་གཎྜི་བརྡུང་བའི་དགོས་པ་ནི།།

དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུ་བ་དང༌།།
དམིགས་བསལ་ལོ་ཐོག་སེར་བ་བཟློག་སོགས་མང༌།།
ཞེས་པའོ།།གཎྜི་གང་ལས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཙན་དན་དཀར་དམར་འབིལ་བ་པ་ལ་ཤ།
ཨ་སྨྲ་ཨ་ཤད་ཐ་སོགས་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག།
ཅེས་པའོ།།གཎྜིའི་ཚད་འཆད་པ་ལ།སྤྱིར་བཏང་གཎྜི་ལ།རང་རེའི་སྡོམ་
གྱི་མཆན་ལྟར་ན།གཎྜིའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚད་དང༌།ཚད་ལྡན་གཞན་
གྱིས་ཚད་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།གཉིས་པ་ཚད་ལྡན་གཞན་
གྱིས་གསུངས་པའི་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།

302

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཎྜི་ཆེ་བའི་ཆེ་བ་སྲིད་དུ་སོར།།
བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཞེང་དུ་ཉེར་བཞི་འོ།།
བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་མཚོན་བྱེད་ངོས་བཅུ་དྲུག།
ཅེས་པས་གཎྜི་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་ཚད་ལ་སྲིད་དུ་སོར་བརྒྱ་དང་
ཉི་ཤུ་དང་ཞེང་དུ་ཉེར་བཞི་ཡོད་ཅིང༌།དེའི་ཟུར་བཞི་སོ་སོ་ལ་སོར་བཞི་བཞི་

སྟེ་ཟུར་ངོས་བཞི་ལ་བསྡོམས་པས་སོར་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།དེ་
ནས།གཎྜི་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུའི་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུ་སྲིད་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ།།
བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྟར་བརྒྱ་དང་བཅུར་གསུངས་དཔྱད།།

ཞེང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ངོས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྲངས།།
ཞེས་པ་སྟེ།གཎྜི་ཆེན་པོའི་ཆུང་ངུའི་ཚད་ནི། སྲིད་ལ་སོར་བརྒྱ་དང་
བཅུ་ཡོད་ཅིང༌།ཞེང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང༌།དེའི་ཟུར་ངོས་བཞི་
སོ་སོར་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཟུར་བཞི་ལ་བསྡོམ་པས་སོར་བཅུ་གཉིས་ཡོད་
པར་གསུངས།གཎྜི་འབྲིང་པོའི་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།
འབྲིང་པོ་སྲིད་དུ་སྒོམ་ལམ་གོ་བརྒྱད་དེ།།

303

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེང་དུ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད།།

ཅེས་པ་སྟེ།གཎྜི་འབྲིང་པོ་ལ་སྲིད་དུ་སོར་གོ་བརྒྱད་དང༌།ཞེང་དུ་སྟོང་
ཉིད་ཉི་ཤུ་མཚོན་བྱེད་སོར་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅིང༌།ཟུར་ངོས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སོར་
གཉིས་རེ་སྟེ་བསྡོམ་པས་ངོས་བཞི་ལ་སོར་བརྒྱད་ཡོད་བཅས་གསུངས་སོ།།གཎྜི་ཆུང་ངུའི་ཚད་ནི།སྡོམ་ལས།
ཆུང་ངུའི་སྲིད་དུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་འོ།།
ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང༌།སྡོམ་མཆན་ལྟར་ན་དེའི་ཞེང་དུ་སོར་
བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་བཤད་དོ།།དང་པོ་གཎྜིའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཚད་
ནི།སྡོམ་མཆན་ལས།གཎྜི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཆུང་ཚད་སྲིད་དུ་སོར་
གྱ་བཞི།འཕང་དུ་སོར་གཉིས།འཆང་ཟུང་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་དུ་བྱ་སྟེ།
གཎྜིའི་མདོ་ལས།
ཚད་ནི་ཆུང་ངུ་སོར་ཚད་ཀྱིས།།བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་ཉིད་བྱ་ཞིང༌།།

ཞེང་དུ་སོར་ནི་དྲུག་བྱ་སྟེ།།
དཔངས་སུ་ཡང་ནི་གཉིས་བྱ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསལ་ལ།དེ་ལ་པཎ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་

304

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཤོག༡༩ལས།རིང་ཚད་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད།ཐུང་ཚད་སོར་གྱ་བཞི།

ཞེང་དུ་སོར་དྲུགའཕང་དུ་སོར་གཉིས།འཆང་ཟུང་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚད་
དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་ནི།གོང་དུ་གཎྜིའི་མདོ་ལས་ཆུང་
ཚད་གསུངས་པ་གཞིར་མཛད་པར་མངོན་ཞིང༌།ཆུང་ཚད་སྲིད་དུ་སོར་གྱ་བཞི་དང༌།དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚད་ནི་འབྲིང་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ།ཀུན་མཁྱེན་
འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་འདི་ཐད་ཤོག༡༥ལས།
ཆུང་ཚད་དཀྱུས་སམ་སྲིད་ལ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་དང༌།ཞེང་དུ་སོར་དྲུགདཔངས་སོར་གཉིས་དང༌། ཆེ་ཚད་དཀྱུས་ལ་སོར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་དང༌།
དེའི་བར་འབྲིང་ཚད་དུ་དང༌།འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པ་ལྟར་རུང་
བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་གཎྜིའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
ཁུངས་སུ་མཛད་དེ་ཡིག་ཆ་རྣམ་གཉིས་ནས་གསུངས་པ་འདི་དེང་སྐབས་
ཕྱག་ལེན་དུ་ཡོད་པའི་གཎྜིའི་ཚད་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༡༦༠ལས་ཀྱང༌།དེའི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི།ཞེང་དུ་སོར་
དྲུགངོས་ལ་གཉིས།ཟུར་གཉིས་བཅུམ་ཞིང་གཞོགས་པ་ལ་སོར་བརྒྱད་
བརྒྱད། རྩེ་མོ་གཉིས་སྦལ་པའི་མགོ་བཞིན་དུ་བྱའོ།།དེ་བརྡུང་བའི་ཤིང་ཡང་

གོང་དུ་བསྟན་པའི་ཤིང་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཉིད་ལས་བྱས་པ། སྲིད་ཚད་དུ་སོར་
བཅུ་གཉིས་པ་ཟླུམ་ཞིང༌། རྩེ་གཉིས་ནེའུ་ལེའི་མགོ་བཞིན་དུ་བྱའོ།།ཞེས་

305

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཎྜི་བརྡུང་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།མདོ་རྩ་འདི་ཐད་ལས།

དགེ་འདུན་འདུ་བའི་ཕྱིར་ནི་རྒྱུད་གསུམ་དང་དེ་སྙེད་ཀྱི་ཏོག་གོ།ཞེས་པས་
དགེ་འདུན་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཏོག་གསུམ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བརྡུང་བར་གསུངས།དེ་ལ་གཅིག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཡར་འཕེལ་བ་
དང༌།དེ་ནས་མར་བཅུ་བདུན་ནས་གཅིག་གི་བར་ཕྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉ་ལྟར་
བརྡུང་བ་ལ་རྒྱུད་ཅེས་བརྗོད་པས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཡར་འཕེལ་དང་མར་ཕྲི་

བསྡོམས་པས་བརྡུང་ཐེངས་སོ་ལྔ་ཡོད།ཏོག་ཅེས་པ་ནི།མཇུག་ཏུ་ཏོག་སྒྲ་
ཆེན་པོ་བསྣུན་པ་ལ་ཟེར།ཡང༌།མདོ་རྩ་བ་ལས།ལས་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་རྒྱུད་
གཅིག་དང་ཏོག་གསུམ་མོ།།ཞེས་པས་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ཅི་རིགས་པ་བྱ་

བའི་དོན་དུ་ནི།གཎྜི་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཏོག་གསུམ་བརྡུང་བར་གསུངས།དེ་
ནས།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཤི་བ་ལ་རོ་ཕྲག་པས་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་ནི་བྱི་བོའོ།།
ཞེས་རོ་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གཎྜི་བྱི་བོ་སྟེ་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་ཏོག་མི་བརྡུང་བར་
གསུངས།ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས།སྤོང་བའི་དོན་དུ་ནི་འཁར་གསིལ་ལོ།།ཁ་
ཅིག་ལ་ནི།གཎྜི་ཆུང་ངུ་ཞེའོ།།ཞེས་པས་སྤོང་བ་བའི་དོན་དུ་བརྡུང་ཚུལ་
དང༌།ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས།གནོད་པ་བྱུང་བ་ལ་ནི་ཇི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའོ།།
ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུ་བ་ནི་གཎྜི་དང་གཎྜི་ཆུང་ངུ་གཉིས་ཀ་བརྡུང་ངོ༌།།ཞེས་པས་
སེར་བ་སོགས་གནོད་པ་བཟློག་པ་དང་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་གཎྜི་བརྡུང་བའི་ཚུལ་

306

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅས་གསུངས་སོ།།སྦྱོར་བ་གཉིས་པ།རང་གཞན་གྱི་ལྟུང་བ་དག་པར་བྱེད་
ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རང་གཞན་ལྟུང་བ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི།།

དགེ་སློང་རྣམས་ནི་གསོ་སྦྱོང་ལ་འཇུག་ཚེ།།
ལྟུང་བ་བཤཌ་འོས་བཤཌ་ཤིང་བསྡམས་འོས་བསྡམས།།
བརླབས་འོས་བརླབས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་འཇུག།
ཅེས་པའོ།།དེ་ལ་ཐོག་མར་བཤགས་འོས་པའི་ལྟུང་བ་བཤགས་པ་དང༌།
ཡིད་ཀྱིས་བསྡམས་འོས་རྣམས་བསྡམས་པར་བྱ་དགོས།དངོས་སུ་བཤགས་
པའི་རྐྱེན་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པས་དེའི་

ཚུལ་ནི།།

སྡོམ་ལས།
བརླབས་འོས་ལྷག་མ་སྤང་ལྟུང་འབའ་ཞིག་པ།།

མན་ཆད་དགེ་འདུན་ཐུན་མོང་ཡོད་པ་རྣམས།།ཐུན་མོང་དུ་མེད་འབའ་ཞིག་མན་ཆད་རྣམས།།
མི་འོས་དངོས་སུ་ཕྱིར་བཅོས་རྐྱེན་ལྡན་ཕྱིར།།ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དགོས་པ་ནི།།

307

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁ་སྐོང་འོས་དང་སྐབས་དེར་མ་དག་ཀྱང༌།།
རྫུན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའོ།།
བསྡུས་དོན་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་མ་འདུས་དང༌།།
འདུས་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས།།

དང་པོར་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་ལྟུང་བ་དང༌།།
ཆོ་ག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་བཞི།།

བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཡུལ་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་ལྡན།།རྟེན་ནི་བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ཤེས་རང་གནས།།
ལུས་ཐ་མལ་གནས་གནས་ནས་མ་ཕྱུང་དང༌།།

དངོས་སུ་ཕྱིར་བཅོས་རྐྱེན་མི་ལྡན་དང་ལྔ།།
མཐའ་འདིར་ཡུལ་མེད་མ་ཚང་ལྟུང་བ་མཐུན།།
ལྟུང་བ་རྩོད་དང་མ་ངེས་ཡིད་གཉིས་དང༌།།

ཆད་པ་སྔོན་མ་སོང་སྟེ་བདུན་ཅི་རིགས།།

ལྟུང་བ་བརླབས་པས་འདག་རུང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ།།ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་དང་གཞི་དེ་ལས།།
བྱུང་བ་མིན་པ་ལྟུང་ཆོས་བཞི་ལྡན་ནོ།།
དང་པོ་གསུམ་འདས་བྱིན་རླབས་མི་ཆགས་ཤིང༌།།

308

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཞི་པ་ལས་འདས་བྱིན་བརླབས་བྱ་མི་དགོས།།
ཆོ་ག་སྔགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པ་འོ།།
གཉིས་པ་ལས་ལ་འདུས་པས་བརླབས་ཚུལ་ལའང༌།།
དགེ་འདུན་ཐུན་མོང་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས།།

གང་ཟག་ལས་ལ་འདུས་པས་སྔགས་ཀྱིས་སོ།།
ཕྱིར་བཅོས་རྐྱེན་འཛོམས་ན་ཡང་དགེ་འདུན་གྱི།།
ཐུགས་འགོར་སྤང་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སྲིད།།
ཅེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།

གང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ལ།ཕམ་པ་དང༌།ལྷག་མ་དང༌།ལྟུང་
བྱེད་དང༌།སོར་བཤགས་དང༌།ཉེས་བྱས་ཏེ་སྡེ་ལྔ་ག་ཡོད་ཟེར།དེ་ལ་འགའ་
ཞིག་ན་རེ།འདོད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ།ཕམ་པ་དང་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་
བྱས་རྣམས་ལ་བྱིན་བརླབས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གཞི་སྨད་མཚོ་ཊཱིཀ་

ཤོག༡༧༧ལས།ལྟུང་བ་གང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ནི།ལྟུང་བ་ཆོས་བཞི་
ལྡན་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་འདག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་(དེ་ནི་ཕམ་པ་དང་
བསྡམ་བྱ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་སྟེ།ཕམ་པ་ལ་བྱིན་རླབས་མི་འཆགས་

ཤིང༌།བསྡམ་བྱ་ལའང་བྱིན་བརླབས་མི་འཆགས་ཏེ།དངོས་སུ་ཕྱིར་བཅོས་
པར་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་འགྱུར།ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ།།)ཞེས་

309

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཕམ་པ་ལ་བྱིན་འརླབས་འཆགས་ན་རྗེས་སུ་ཕྱིར་
བཅོས་པའི་རྐྱེན་འཛོམས་པ་ན་མིང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པས་
འདགས་སུ་རུང་བ་དགོས་ནའང༌།དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་བཤགས་བྱའི་
ལྟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

བསླབ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ཚོགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིགདེའི་ཚེ་དེ་
དག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཕམ་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེར་
ཐལ།རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕམ་པ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་ན་འཁྲུལ་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བའི་རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།
སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ལས།
ཁ་སྐོང་མིན་ཕྱིར་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་དང༌།།
མི་སྨྲ་འགྲོ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དངོས་གཞི་མེད།།
བསླབ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ཚོགས་པ་མ་གཏོགས་གསུངས།།
ཞེས་བསླབ་སྦྱིན་འབའ་ཞིག་ཚོགས་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་ན།བསླབ་སྦྱིན་ལ་འདུན་པ་ཕྱིར་བསྒྱུར་དང་།ལས་གྲལ་ནས་མི་སྨྲ་བར་འགྲོ་བའི་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེ་ལ།སྐབས་འདིར་ལྟུང་བ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པར་འགྱུར་
བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

310

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་ལ་འོས་ཆོས་ཚང་དགོས་ཤིང༌།འོས་ཆོས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི།འཁྲུལ་བཅས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་
མ་ཚང་ན་ལས་མི་འཆགས་ལ། འཁྲུལ་བཅས་ཞེས་པ་ནི་ལྟུང་བའི་འཁྲུལ་

པའམ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བྱེད་པས།ལས་བྱེད་པ་ལ་སྔོན་དུ་ལྟུང་བ་བཤགས་པའོས་བཤགས་པ་དང་།བསྡམ་འོས་བསྡམས་པ་དང༌།ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།དེ་ལ།ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་འོས་ཆོས་ནི།

སྡོམ་ལས།
འགྲེང་མིན་ཡུལ་མིན་འདུན་སོགས་ཕུལ་བ་མིན།།
ཕམ་པས་ཉམས་མིན་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་མིན།།

མཚམས་མེད་མ་བྱས་སྡིག་ལྟ་ཅན་མིན་དང༌།།
ས་གཞན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཐ་དད་མིན།།
འཁྲུལ་མིན་དཀོན་མཆོག་གཞན་མིན་མཚམས་མཚན་མཐུན།།
ལུས་ཐ་མལ་གནས་ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན།།

ཞེས་ཏེ་བཅོ་ལྔའི་ཆོས་ལྡན་ཁ་སྐོང་འོས།།
ཞེས་པའོ།།འདི་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་ལ་
ལྟུང་བས་མ་གོས་པའམ།སྔར་གོས་ཀྱང་བཤགས་པའི་རྐྱེན་ཚང་ན་བཤགས་

311

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པས་དག་པ་དང༌། རྐྱེན་མ་ཚང་ན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་དག་པ་ཞིག་

དགོས་པར་ཐལ།མ་དག་ན་འཁྲུལ་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།འདོད་ན།འོ་
ན།ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ལྟུང་བ་དག་པར་བྱེད་པར་ཐལ།འདོད་
པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༩༥ལས།ལྟུང་བ་དག་པའི་རྒྱུ་ལ་
དུ་ཡོད་ཅེ་ན་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཅོས་དང༌།མཐར་བཙལ་བའི་
རྐྱེན་མ་འབྱོར་བ་དང༌།མཚན་གྱུར་པ་དང༌།དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། སྟོང་
པ་ཉིད་སྒོམ་པ་དང་ལྔའོ།།ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ་།།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།དེ་དག་སྟེང༌།སྡོམ་ལས།
བདེན་མཐོང་རྣམ་ཐར་རྟོགས་དང་བྱང་སེམས་སྒོམ།།
ཞེས་གསུམ་བསྣན་པས་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་བརྒྱད་ལས་ལྷག་པ་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་
བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༦༦ལས་ཀྱང༌།ལྟུང་བ་བཤགས་པས་ལས་
ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆ་དག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།ལྟུང་བ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པ་ལས་ལོགས་སུ་མིང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིགལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པས་ཀྱང་ལས་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆ་ཉིད་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཞེས་

312

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།ཡང་འདིར།འགའ་ཞིག་གིས།ཕམ་པ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྔགས་ཚིག་ལས། བདག་དགེ་སློང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་དང༌།
ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས། བྱིན་རླབས་ཀྱི་སྔགས་ཚིག་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་
མིན་གྱི་ཕམ་པའི་སྡེར་གཏོགས་པའི་ལྟུང་བ་སྦོམ་པོ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།ཡང༌།འགའ་ཞིག་ན་རེ།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ལྟ་
བུའི་ལས་བྱེད་པ་ན།གང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན།

དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གོས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་གང་ཡིན་ལ་དགེ་
འདུན་རྣམས་རྩོད་པ་དང་བཅས།ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་མ་ངེས་པ་དང་དགེ་
འདུན་གྱིས་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
ལས་གཞིའི་སྐབས་སུ།ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་ལ།དེ་ཉིད་ལས།

གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་ལྟུང་བཅས་དང༌།།
རྩོད་དང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་དང༌།།

དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་གཉིས་དང༌།།

དེ་ཡི་དོན་དུ་ལྔ་པོ་དག།
ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་གཏོགས་པ་ཡིན།།

313

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་གང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་གོང་སྨོས་རིགས་
བཞི་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བཤགས་ཡུལ་
མེད་པ་དང༌།ཡོད་ཀྱང་གྲངས་མ་ཚང་བ་དང༌།ལྷག་མ་ལྟ་བུར་སྤོ་མགུའི་ཆད་

ལས་དང་སྤང་ལྟུང་ལ་དངོས་པོ་ཞག་གཅིག་སྤང་པའི་ཆད་ལས་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བ་ན་དེ་དག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དགེ་འདུན་ལས་ལ་ཐུགས་འགོར་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཡང་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྐབས་འདིར།སྡོམ་ལས།
མཐའ་འདིར་ཡུལ་མེད་མ་ཚང་ལྟུང་བ་མཐུན།།
ལྟུང་བ་རྩོད་དང་མ་ངེས་ཡིད་གཉིས་དང༌།།

ཆད་པ་སྔོན་མ་སོང་དང་བདུན་ཅི་རིགས།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེ་ལ།ལ་ལས།ལན་དུ།ལས་
གཞིའི་སྐབས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བྱའི་ལྟུང་བ་ལ་བཞི་ཙམ་གསུངས་པ་ནི་
ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ལ་དགོངས་ལ།འདིར་

བདུན་གསུངས་པ་ནི་སྔགས་ཚིག་གི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བྱའི་ལྟུང་བའི་

དབང་དུ་མཛད་ཅེས་གསུངས་པ་གཞུང་དང་མཐུན་མིན་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།དེ་
ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།དེང་སང་གསོ་སྦྱོང་སྐབས་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟུང་བ་
བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ན།བདག་ཅག་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྟུང་བ་དང་

314

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཅས་པར་གྱུར་ན།ཞེས་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་

ཁོ་ན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།ལས་གྲལ་དུ་འདུས་པ་ལ་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་

བརྟགས་ཏེ་ལྟུང་བ་གང་བྱུང་རྩོད་པ་དང་བཅས་ན་དང༌།ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་

དང༌།མ་ངེས་ན་དེ་དང་དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་ཚིག་བརྗོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར།ཟེར་བ་ལ།མདོ་སྨད་གུང་ཐང་བློ་གྲོས་ཚང་གི་འདུལ་བའི་གཞུང་

འགྲེལ་དུ།ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་ཚིག་དང་བཅས་ཏེ་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་འདི་ལ་རྩོད་བཅས་སོགས་གང་དང་གང་
ཡིན་རུང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཀུན་སློང་སྤྱི་ཞུགས་ཡོད་པས་སྐབས་
འབྲེལ་གྱི་ལྟུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་འོས་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་དེ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པར་འགྱུར་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་མཛད་པས་བཞེད་སྲོལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་མངོན་ནོ།།ཡང༌།ལ་ལས།གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་འདིར་མིང་
རིགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ལ་ཕམ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ།ཕྱིར་བཅོས་སྔགས་ཚིག་ལས།ལྟུང་བ་ཕམ་པའི་སྡེ་ལས།མི་ཚངས་

པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་དང༌།ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དང་པོ་ནི།(བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་)སྦོམ་
པོ་དང་སྤང་ལྟུང་དང་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང་སོར་བཤགས་དང་
བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པས་ཕམ་པ་འདིར་

315

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

མ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་འདྲ་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྡོམ་ལས།
ཕམ་འདྲ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་འདོད་པ་འཁྲུལ།།
ཞེས་དང༌།དེ་བཞིན་པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་
ཀྱང་ཕམ་འདྲ་བཤགས་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྩོད་པ་ལ།ལན་དུ།འགའ་ཞིག་གིས།དངོས་གཞིའི་ལྟུང་བ་ཞེས་ཕམ་
པའི་སྡེར་གཏོགས་པའི་སྦོམ་པོ་ལ་དགོངས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།།ཞེས་ལན་
འདེབས་མཛད་པ་ལའང་གཞུང་གི་དགོངས་པར་སོང་མིན་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་

པར་བྱའོ།།གསུམ་པ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱ་བ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་དང༌།བཞི་པ་

ཆོས་འཆད་ཉན་བྱ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཕྱག་དར་ལ་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནི།།

བྱ་བ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་དང་གསོ་སྦྱོང་དེ།།
སང་ཉིན་འབྱུང་བའི་ནུབ་མོ་ཐོག་ཐག་ཏུ།།
ཉན་བཤད་བྱེད་དང་མ་གྲུབ་ཆོས་བསྒྲགས་འདོན།།
ཞེས་པའོ།།ས་བཅད་ལྔ་པ།དགེ་བསྐོས་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་སྟེ་དགེ་
འདུན་བགྲངས་པ་ནི་གོ་སླ་ལ།ས་བཅད་དྲུག་པ་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི།

316

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་བཅད་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་ལས་ཀུན་ལ།།

འདུན་པ་གསོ་དགག་གཉིས་ལ་ཡོངས་དག་ཀྱང༌།།འདུན་པ་ཡོངས་དག་གཉིས་ཀ་སྔགས་གཅིག་གོ།
སོ་སོ་འབུལ་རུང་ཡོངས་དག་དགོས་པ་ནི།།

གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་ཉེས་ཁེགས་ཤིང༌།།

འདུན་པ་ཕུལ་བས་དགེ་འདུན་ལས་ཆགས་སོ།།འདུན་པ་ལེན་ཡུལ་མཚམས་ནང་ཁ་སྐོང་འོས།།ལུས་སམ་འདུན་པས་མ་འདུས་ཤེས་སམ་འཕྲིག།།

སྨྱོས་གནང་མ་ཐོབ་དངོས་ཀྱི་གྲངས་སྐོང་མིན།།
གང་ལ་མི་མཐུན་ལས་བྱེད་མིན་པ་དང༌།།

དངོས་སུ་མི་འདུའི་རྐྱེན་ལྡན་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན།།
ཡོངས་དག་ལེན་ཡུལ་གཞན་འདྲ་ཁ་སྐོང་འཚབ།།བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་ལྡན་ཞེས་སྦྱར།།
གང་གིས་ལེན་པ་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་སྟེང༌།།
འགྲོ་བ་བཞི་བྲལ་ལེན་ཆོག་ཤེས་བཅུ་གཉིས།།

འདུན་པ་ཡོངས་དག་འབུལ་བའི་ཆོ་ག་ལ།།

317

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདུན་རྐྱང་གཅིག་དང་གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་ལ།།
ཡོངས་དག་རྐྱང་གཉིས་གཉིས་ཚོགས་གཉིས་དང་ལྔ།།

ལེན་པོ་གཏོང་དང་དེས་དེ་འབུལ་ལམ་དྲི།།
དེས་འབུལ་བླངས་སམ་དྲི་དང་ལེན་པོས་བརྗོད།།
ལྔ་ལྔར་ཕྱེ་བས་ཆོ་ག་ཉེར་ལྔ་འོ།།
ཞག་ལོན་གཞན་སོང་མཚན་གྱུར་ཤི་བབས་དང༌།།

ནམ་མཁའ་ལྐོག་མ་ཆུར་ནུབ་སོགས་འཇིག་རྒྱུ།།
ཞེས་པས་འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་འབུལ་ཚུལ་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།དེ་ལྟར་གསོ་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
དངོས་གཞི་སོ་ཐར་འདོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་བརྗོད།།
ཅེས་པ་སྟེ།དེ་ལ།འདི་ཐད་མདོ་རྩ་བ་ལས།གསོ་སྦྱོང་བྱའོ།།ཟླ་བ་
ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལའོ།།སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ།།དགག་དབྱེ་བྱས་ན་འདི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།གསོལ་བ་དང་རྣམ་པར་བཞག་
པ་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་སྔར་བྱ་ཞིང་དེ་འདོན་ཏོ།།གླེང་གཞི་འདོན་པ་དང་
གསོལ་བ་ནི་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།ལྷག་
མ་ནི་ཐོས་པ་བསྒྲགས་པས་ཀྱང་ངོ༌།།བརྩམས་པའི་སྡེ་ཚན་ནི་རྫོགས་པར་བྱ་

318

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དགོས་སོ།།ཞེས་པས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟར་འདོན་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་གསོ་སྦྱོང་གང་དུ་བྱ་བའི་གནས་དང༌།གང་གིས་

བྱེད་པའི་རྟེན་དང༌།ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་སྤྱོད་ལམ་དང༌།ཆོ་ག་བཅས་ཀྱི་དམིགས་
བསལ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་མཚམས་ནང་དཀྱིལ་འཁོར་བར།།
བྱ་རུང་རྟེན་གྱི་དམིགས་བསལ་བསླབ་སྦྱིན་དང༌།།
སྤྱོད་ལམ་དམིགས་བསལ་འགྲོ་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་བྱ།།
ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་བཞི་སྟེ་ཡོངས་དག་དང༌།།
བཞིར་མ་ཚང་ན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌།།
སྒྲ་མི་འདོད་ན་གླེང་གཞིའང་མི་འདོན་པར།།
གསོལ་བྱས་ཚིགས་བཅད་ཙམ་འདོན་མདོར་བསྡུས་དང༌།།དགག་དབྱེ་གསོ་སྦྱོང་མིན་ཡང་དེའི་དོད་ཐུབ།།
དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་དུས་འདས་མི་ཆགས་ཀྱང༌།།
བཅུ་དྲུག་ཉི་མ་མ་ཤར་བར་ཆགས་ལ།།
བཅུ་དྲུག་དུས་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་པ།།
དེ་བཞིན་ནོར་ནས་བཅུ་བཞིར་བྱས་པ་ཡང༌།།

319

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་བྱས་ཀྱང༌།།

བཀྲ་ཤིས་ལ་སོགས་གསོ་སྦྱོང་བཅོ་ལྔ་མིན།།

འོན་ཀྱང་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་བྱས་གཉིས་ཀ་ཡིན།།

ཞེས་པའོ།།ཞར་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསོ་སྦྱོང་བརླབ་ཚུལ་གྲངས་བཞིར་མ་ཚང་བ།།
གསུམ་ནི་གྲལ་འཁོད་གཉིས་ནི་གཅིག་མདུན་གཅིག།
གཅིག་ལས་མེད་ན་གཅིག་པུར་འདུག་ནས་ནི།།

སྔགས་ཚིག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གསུངས།།བཞི་ཡིས་གསོ་སྦྱོང་རུང་བ་ཚུལ་འདིར་བསྟན།།

ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར།འོ་ན།དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་
དགེ་སློང་ཕ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱའམ་ཐ་དད་དུ་བྱ་ཞེ་ན།དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
གསོ་སྦྱོང་ནི་དགེ་སློང་ཕ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱ་མི་རུང་ཞིང༌།ངེས་པར་དུ་གནས་
ཐ་དད་དུ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས་གཞིའི་ཐད་ལས།དགེ་སློང་མ་
རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།དེའི་དོན།མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་ཤོག༢༦༩ལས།དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ནི་(དགེ་སློང་དང་གནས་)ཐ་དད་(དུ་བྱ་བ་དགོས་པ་)ཉིད་དོ།།(ཐམས་ཅད་དུའམ་ཞེ་ན་

320

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་)དགག་དབྱེ་ནི་ (དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་
མ་ཟད་)དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་ངོ་(དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་)གསོ་
སྦྱོང་ནི་ (དགེ་སློང་དང་གནས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ཡང༌།དགེ་སློང་གི་དགེ་
འདུན་)དེ་དང་མཐུན་པ་འགྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༢༩༩ལས་ཀྱང༌།བསྙེན་རྫོགས་
དགག་དབྱེ་མགུ་བ་དབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་
ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་སློང་དང་གནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་བྱ་སྟེ།ཧ་ཅང་འདྲེ་བ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་ཕ་མ་གཉིས་ཚོགས་པའི་ལས་གོང་སྨོས་བཞི་པོ་

མ་གཏོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་དགེ་སློང་ཕ་ལས་གནས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བར་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལ།འདིར་དགེ་སློང་མས་གསོ་སྦྱོང་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་
ན།དེ་ཡང༌།གནས་ནི་དགེ་སློང་གི་གསོ་སྦྱོང་གང་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ཁང་དེ་
ལས་གནས་གཞན་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་དང༌།དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་སྔོན་དུ་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་དགེ་འདུན་དང་མཐུན་པ་འགྲུབ་དགོས་
པས།དེའི་ཚུལ་ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས་གཞིའི་ཐད་ལས།གསོ་སྦྱོང་ནི་དེ་དང་
མཐུན་པ་འགྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ།།འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་འབུལ་བས་དེ་བསྒྲུབ་བོ།།འདི་ལ་གཉིས་ཀྱིས་བྱའོ།།དེ་གཉིས་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།།མེད་

321

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ན་གཅིག་གིའོ།།དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་ལེན་པའི་དགེ་སློང་བསྐོ་བར་
བྱའོ།།འབྲོས་ན་ཤད་ཀྱིས་སྦྱང་ངོ༌།།དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།འབྲོས་པར་མི་

བྱའོ།།མ་ཤེས་ན་མིང་རུས་འདྲིའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ལ།དེའི་

དགོངས་པ་འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། དེའི་

ཤོག༢༩༩ལས།མཐུན་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་ན་འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་འབུལ་བས་དེ་བསྒྲུབ་བོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།དེ་ཡང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་ལས་འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་

མཐུན་པ་དེ་དགེ་སློང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བླངས་ཏེ།དེ་ནས།དགེ་སློང་གི་དགེ་
འདུན་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་ལ།སྐབས་དེར་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་
སློང་མ་དེ་གཉིས་ལས་འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལེན་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་

བསྐོས་ཏེ།དེ་འདྲའི་དགེ་སློང་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་ཁང་དུ་བསྡད་དེ་འདུན་
པ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལེན་པར་གསུངས་ལ།འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་ལེན་པའི་

སྔགས་ཚིག་ནི།འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།འཕགས་པ་
དགོངས་སུ་གསོལ།ཞེས་སོགས་གསལ་བ་ལྟར་རོ།།དེ་ལྟར་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕའི་དགེ་འདུན་ལ་འདུན་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་འབུལ་ཟིན་པ་ན།

མཐུན་པ་འགྲུབ་པས་དེ་ནས་དགེ་སློང་མ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་གནས་སུ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།

322

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དབྱར་གྱི་གཞི།

དབྱར་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།དགོས་དོན་དང་བསྡུས་དོན་གཉིས་ཡོད་
པས་ལས།དང་པོ་དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་དགོས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་མ་བྱས་ཉེས་པ་ཁེགས།།
བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་སྲོག་ཆགས་གནོད་པ་སྤོང༌།།
མ་དད་སྤོང་དང་རང་སྲོག་གནོད་པ་སྤོང༌།།
དོན་ཉུང་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་གནས་འཆོས་དང༌།།
དགག་དབྱེ་སྲ་བརྐྱང་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་བརྒྱད།།
འོན་ཀྱང་ཕྱི་མའི་དབྱར་ལ་སྲ་བརྐྱང་མེད།།
ཅེས་པའོ།།བསྡུས་དོན་ལ།
སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་གནས་རྟེན་ཡུལ་དུས་ཡུན་ཚད་དང༌།།
ཆོ་ག་དམ་ཚིག་དང་བཅས་རྣམ་པ་བདུན།།
ཞེས་པ་ལྟར།གང་དུ་ཁས་བླང་པའི་གནས་དང༌།གང་གིས་ཁས་ལེན་
པའི་རྟེན་དང༌།གང་གི་དྲུང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཡུལ་དང༌།དབྱར་ཁས་ལེན་
པའི་དུས་དང༌།ཡུན་ཚད་དང༌།ཆོ་ག་དང༌།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་བཅས་ས་

323

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅད་བདུན་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་གནས་ནི།

སྡོམ་ལས།
བདེ་བའི་རྐྱེན་གནས་གནོད་པའི་རྐྱེན་མི་གནས།།

སྟེང་གཡོག་དང་བཅས་གནས་གཅིག་ཡིན་པ་དང༌།།

དགེ་སློང་གནས་ཤིང་སྒོ་གླེགས་དང་བཅས་དང༌།།
རང་གཞན་ཐུན་མོང་མཁོ་བའི་གནས་མིན་དང༌།།

མཚམས་གཞན་མིན་ཏེ་གནས་ཆོས་དྲུག་ལྡན་ནོ།།
ཞེས་སོ།།གང་གིས་ཁས་བླང་པའི་རྟེན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྟེན་ནི་ལྔ་ཆར་མ་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང༌།།
ཞེས་སོ།།གང་གི་དྲུང་དུ་དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཡུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་ལྡན་པའི་མདུན།།

ཞེས་པའོ།།དབྱར་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཁས་བླང་པའི་དུས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དུས་ནི་སྔ་མ་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི །
མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་འོ་ཕྱི་མ་ནི།།

324

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྟོན་ཟླ་ར་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ།།

ཞེས་པ་སྟེ།ཧོར་ཟླ་དང་བསྟུན་ན་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནི་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དང༌།ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་བཅུ་དྲུག་ནི་དབྱར་

ཕྱི་མ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དུས་སོ།།གྲོ་ཞུན་ལ་ཟླ་བཤོལ་བྱུང་སྐབས་དབྱར་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ལ་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས་དབྱར་སྔ་མ་གྲོ་
ཞུན་དང་པོར་དང་དབྱར་ཕྱི་མ་གྲོ་ཞུན་ཕྱི་མ་ལ་ཁས་ལེན་ཟེར།དེ་ལ་འགའ་རེས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མདོ་རྩ་བ་ལས།དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉའི་

ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་གྱིའོ།།དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉའི་འོ།།ཞེས་དང༌།མེ་ཏོག་ཕྲེང་
རྒྱུད་ལས།
གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས།།
སྔ་མའི་དབྱར་ནི་དེ་གཙོ་ཡིན།།

དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཡི།།

ཚེས་གཅིག་ཅེས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས།།
ཞེས་དབྱར་སྔ་མ་གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་དང་ཕྱི་མ་ཁྲུམས་སྟོད་ཀྱི་
ཚེས་གཅིག་ལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང༌།འདུལ་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེས་དུས་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་ན་དབྱར་མི་འཆགས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།གཞན་ཡང་གྲོ་ཞུན་ཕྱི་མ་ལ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་

325

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ན་གྲོ་ཞུན་དང་ཁྲུམས་སྟོད་དང་ཐ་སྐར་གསུམ་རྫོགས་པ་ན་དབྱར་ཕྱི་མ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ཡུན་ཚད་རྫོགས་པས་ཐ་སྐར་གྱི་བཅོ་ལྔ་ལ་དབྱར་ཕྱི་མའི་དགག་

དབྱེ་འཁེལ་དགོས་ཀྱང་དབྱར་ཕྱི་མའི་དགག་དབྱེ་ནི་སྨིན་དྲུག་ཟླ་བའི་བཅོ་

ལྔ་ལ་བྱེད་དེ།སྡོམ་ལས། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་དང་ཐ་མའི་ཉ་ལ་བྱུང༌། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌།ཁྱོད་ལྟར་ན་གྲོ་ཞུན་ལ་ཟླ་བཤོལ་བྱུང་
ཚེ་དབྱར་སྔ་མའི་དགག་དབྱེ་དེ་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བའི་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱེད་དགོས་
པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ལ་ལས།དབྱར་སྔ་མ་ཁས་ལེན་གྲོ་ཞུན་དང་པོ་དང་།དབྱར་ཕྱི་མ་ཁྲུམས་སྟོད་ཀྱི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱེད།ཟེར།
དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།གྲོ་ཞུན་ལ་ཟླ་བཤོལ་
བྱུང་ཚེ་དབྱར་སྔ་མའི་ཟླ་བ་དབུས་མ་སྲུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན།དབྱར་སྲུང་བ་
གཙོ་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་མ་སྲུང་ཡང་ད་དུང་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁྲུམས་སྟོད་
ལ་ཁས་བླང་ཆོག་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།གནས་པར་
ཁས་བླངས་པ་སྔ་མ་རྗེས་སུ་སྲུང་བར་མི་བྱའོ།།ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཟླ་བ་གཉིས་

ལས་ལྷག་པའོ།།ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་དབྱར་སྔ་མའི་ཟླ་བ་དབུས་མ་སྲུང་བ་

དང་ཕྱི་མའི་ཟླ་བ་དང་པོ་གཉིས་སྲུང་བ་དེ་གཉིས་དབྱར་གཙོ་བོར་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང་།འགའ་ཞིག་གིས།སྐྱོན་མེད་དེ།དབྱར་

326

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྔ་མ་གྲོ་ཞུན་ཕྱི་མ་ལ་ཁས་ལེན།ཟེར་ན།འོ་ན་གྲོ་ཞུན་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་དང་དེའི་སྔོན་ཟླ་ཆུ་སྟོད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་དུས་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ཚེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།དབྱར་སྔ་
མ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ཚེས་འཆད་པ་ན།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཆུ་སྟོད་བར་མ་
ཆད་པའི་འོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
སྐབས་འདིར་དབྱར་མཚམས་དང་དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ལ་ཅུང་
ཟད་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ལས་མཚམས་བཅད་ཡོད་ན།དབྱར་
མཚམས་དེ་ལས་མཚམས་ཀྱིས་འཛིན་དགོས་ཏེ།མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་
པའི་དགོས་པ་ལ་དབྱར་རལ་སྤང་སླ་བའི་དགོས་པ་དེ་བཞག་པས་མཚམས་
པོ་ཆེ་ནི་དབུས་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོར་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ་བས་མཚམས་ལས་འདས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་དགག་བྱ་
འབྱུང་རིང་བའི་ཕྱིར།མཚམས་ཆེ་བཅད་པའི་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་
ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༦༢ལས།མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་དགོས་
པ་ནི་བཞི་སྟེ།སྤྱིར་ལས་ལ་དགེ་སློང་ཐམས་ཅད་འདུ་དགོས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་
ཏུ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེའི་ལས་ལ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་ཀུན་དག་པར་

འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་གོས་དང་འབྲལ་བ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་སྤོང་བ་དང་།
དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་པ་སྤང་སླ་བ་དང་།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ལ་

327

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས།དབྱར་མཚམས་དེ་རྒྱང་གྲགས་ཚུན་ཆད་ལ་འཇོག་དགོས་ཏེ།འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བསླབ་བྱ་ཆེ་མོ་ཤོག༤༢༣ལས།དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ཉི་མ་

དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་འོང་ཡང་དགོས་མེད་དུ་རང་གར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལྗོངས་རྒྱུ་ཞིང་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ཉིས་བྱས།རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་
མཐའ་འདས་ན་ནི་དངོས་གཞིའི་ཉེས་བྱས་ལྕི་བ་བསྐྱེད་དོ།།ཞེས་རྒྱང་གྲགས་
ལས་འདས་ན་དངོས་གཞིའི་ཉེས་བྱས་ལྕི་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་མཚམས་འདས་ཀྱི་
ཉེས་བྱས་ལས་འོས་མེད་པས་དབྱར་མཚམས་རྒྱང་གྲགས་ནས་བརྩི་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གསུངས།
ཡང་ལ་ལས།རིན་ཕྲེང་གསོ་སྦྱོང་ཐད་ཤོག༡༤༢ལས།ལས་ཀྱི་
མཚམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོར་མ་ཟད་ཀྱི།
འདུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལས་དབྱར་གནས་དང་།རྙེད་པ་བགོད་པ་དང་།ཤི་
བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལས་ལ་རྩིག་པ་མཚམས་
ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་།དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་
མདོག་ལས་ཀྱང་།དབྱར་གནས་པ་འདྲལ་བ་ལའང་རྣམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དབྱར་གནས་པ་འདྲལ་བའི་མཚམས་ཀྱང་ལས་མཚམས་བཅད་མེད་ན་
རྩིག་མཚམས་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་དབྱར་མཚམས་ནི། ལས་

མཚམས་ཡོད་ན་དེ་དང་མེད་ན་རྩིག་མཚམས་ནས་བརྩི་དགོས་པའི་ཕྱིར་

328

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཟེར་རོ།།
ཡང་དབྱར་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་པའི་དུས་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།སྔ་མ་ནི་

དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ངམ་གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་དང་།དབྱར་ཕྱི་
མ་སྟོན་ཟླ་ར་བའམ་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ་ལེན་དགོས་
ཀྱི་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དུས་ལ་ལེན་ན་དབྱར་ཁས་ལེན་མི་འཆགས་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་ལས།དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་པར་གྱིའོ།།དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་
གི་ཉའིའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བསླབ་

བྱ་ཆེན་མོ་ཤོག༤༡༦ལས།དེ་ལྟར་ཡང་།མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས།གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས།།
སྔ་མའི་དབྱར་ནི་དེ་གཙོ་ཡིན།།

དེ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོད་ཟླ་བ་ཡི།།

ཚེས་གཅིག་ཅེས་ནི་ཕྱི་མར་གྲགས།།
ཞེས་སོ།།དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འཆགས་ཤིང་།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།དགེ་འདུན་མང་ཤོས་
ཀྱི་གྲོ་ཞུན་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུའདུ་ཤེས་པ་ན།དེ་ཉིད་

དབྱར་ཁས་ལེན་ན་དབྱར་ཁས་ལེན་མི་འཆགས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གསོ་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་ཚེས་གྲངས་མང་ཤོས་ཀྱི་འདུ་

329

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཤེས་ལྟར་བྱེད་པ་གསུངས་པ་གང་ཞིགམཚུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དབྱར་གྱི་
ཡུན་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡུན་ཚད་ཟླ་བ་གསུམ་མོ་གློ་བུར་གྱི།།
དགག་དབྱེ་བྱེད་ཀྱང་བླངས་ཚེ་ཟླ་གསུམ་ལེན།།
ཞེས་པའོ།།དབྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ།།
རིང་སྦྱོར་ཞག་བཅུའམ་ཟླ་ཕྱེད་སྔ་རོལ་ནས།།
གཙུག་ལག་ཁང་ཉིད་བྱི་འདོར་བྱ་བ་སོགས།།
ཉེ་བའི་སྦྱོར་ལ་ཉིན་སྔར་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ།།
ཁས་བླངས་ཉིན་མོར་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས།།

དང་པོར་གནས་མལ་གང་ཟག་སྟ་གོན་བྱ།།
ཚུལ་ཤིང་རྒན་མཐར་བཞག་སྟེ་ཁྲིམས་བཅས་བརྗོད།།
འབའ་ཞིག་ལས་ཀྱིས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་སྐབས་དབྱེ།།
གནས་མལ་སྟོབས་དང་ནང་པར་བླང་འགྱུར་བརྗོད།།རྣམ་པ་ལྔ་འོ་བླང་ཉིན་ཡུལ་རྒན་པར།།

330

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕྱག་འཚལ་འདུག་ཅིང་ཐལ་སྦྱར་སྤྱོད་ལམ་བསྟེན།།
ཞེས་པས་དབྱར་གྱི་སྦྱོར་ཆོག་བསྟན་ནོ།།དེ་ནས་དབྱར་ཁས་བླངས་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གི་ཆོ་ག་ནི།

སྡོམ་ལས།
དངོས་གཞི་སྔགས་གསུམ་མཇུག་ཏུ་ཐབས་ལེགས་བྱ།།
ཞེས་པའོ།།ཆོ་གས་དབྱར་ཁས་བླངས་པ་འདི་ཡི་དམིགས་བསལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དམིགས་བསལ་ཡིད་ཀྱིས་དམ་བཅས་ཁས་བླང་འགྱུར།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་དབྱར་ཁས་བླངས་པ་མ་བྱུང་ཡང༌། སྔོན་
ནས་གནས་འདིར་དབྱར་ཟླ་གསུམ་རིང་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཡིད་དམ་

ཡོད་ན་དབྱར་ཁས་བླངས་པའི་གོ་ཆོད་པར་གསུངས་སོ།།
དབྱར་ཁས་བླངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲུང་བར་བྱ་བའི་དམ་ཚིག་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་དྲུག་སྟེ་འཁྲུག་ལོང་སྤོང༌།།
ཐོས་བརྩོན་གནས་འཆོས་གནས་དེར་ཡུན་རིང་གནས།།

དབྱར་རལ་སྤོང་ལ་དངོས་དང་རྒྱུ་སྤངས་གཉིས།།

རལ་རྒྱུ་རྙེད་བགོས་གླེང་དྲན་ནན་ཏུར་གསུམ།།

331

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དབྱར་རལ་སྤོང་དང་དམ་བཅའི་གནས་འབྲེལ་བཅས།།
ཞེས་པའོ།།
དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཚུལ་ལ།དགོས་དོན་དང་བསྡུས་དོན་གཉིས་

ལས།དང་པོ་དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགོས་དོན་དབྱར་རལ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་དང༌།།

ཆོ་ག་བཅས་མཚམས་ཟིན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་སོ།།
གཉིས་པ་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་ཡུལ་རྟེན་གནས་དུས་ཡུན་ཚད་དང༌།།ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཆོ་ག་འཇིག་རྒྱུ་བརྒྱད།།
ཅེས་པ་ལྟར་ས་བཅད་བརྒྱད་ལས།དང་པོ་ཡུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་ལྡན་པ་འོ།།
ཞེས་སོ།།རྟེན་ནི།

སྡོམ་ལས།

332

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྟེན་ནི་འདི་པའི་རབ་བྱུང་ཤེས་གནས་དང༌།།
ལུས་གནས་མ་ཕྱུང་དམ་བཅའ་འབྲེལ་བ་ལྔ།།ཞེས་སོ།།གནས་ནི།

སྡོམ་ལས།
གནས་ནི་དབྱར་ཚུལ་གང་དུ་གནས་པའི་ནང༌།།

ཞེས་སོ།།དུས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དུས་ནི་མཐའ་ཡི་ཞག་དྲུག་གོང་ཡན་ཆད།།
ཅེས་པའོ།།ཡུན་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།
གནང་བ་མ་ཐོབ་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དང༌།།
གནང་བ་ཐོབ་པས་བཞི་བཅུ་བརླབས་སུ་རུང༌།།

ཞེས་སོ།།ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དགོས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་ལྡན་དོན་དུ་འོ།།
ཞེས་སོ།།ཆོ་ག་ནི།

སྡོམ་ལས།

333

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཆོ་ག་སྔགས་གསུམ་བརྗོད་པས་བརླབས་པ་འོ།།
ཞེས་སོ།།བྱིན་རླབས་འཇིག་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བྱིན་རླབས་འཇིག་རྒྱུ་ཞག་གྲངས་འཕེན་པ་ཟད།།
བྱ་མེད་ཤེས་དང་ཆོས་མིན་ཤེས་པ་དང༌།།
རྟེན་ཞིང་མིན་གྱུར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་སོ།།བྱེ་བྲག་ཏུ་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱར་ཞག་བཞི་བཅུར་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གང་ལ་སྦྱིན་ཡུལ་སྦྱིན་ཡུལ་ཆོས་བརྒྱད་སྟེང༌།།
སྔར་གནང་མིན་དང་དབྱར་དམ་བཅས་དང་བཅུ།།

རྟེན་ནི་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྡན་གྱིས།།
ཡུན་ཚད་ཞག་གྲངས་བཞི་བཅུའི་ནང་ཚུན་ཆད།།
དགོས་པ་དགེ་འདུན་དོན་དང་ཆོས་ལྡན་ཆེད།།
ཆོ་ག་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་འོ།།
དེ་འོག་སྔགས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མདུན་བྱིན་བརླབས།།
ཞེས་པའོ།།ཞག་བཞི་བཅུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ་ལ།ཚེ་གུར་བྱིན་གྱིས་

334

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བརླབས་པ་དང༌།ཞག་བཞི་བཅུ་ཅིག་ཅར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གཉིས་ཡོད་
པ་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རློབ་ཚུལ་ཚེ་གུར་ཞག་བདུན་ལན་ལྔ་དང༌།།
དེ་འོག་ཞག་ལྔ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་འོ།།
ཡང་ན་བཞི་བཅུ་ཅིག་ཅར་བརླབས་ཀྱང་རུང༌།།

ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་ཚེ་གུར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཞེས་པ་ནི་ཞག་

དུམ་བུར་བགོས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་སོ།།ཁ་ཅིག་
གིས།དབྱར་མཚམས་ལས་འདས་ཏེ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར་ན་དབྱར་རལ་བའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པས་ཞག་
གི་ཕྱིར་མཚམས་ཕྱིར་འགྲོ་ན་དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་དགོས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ལ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་མི་དགོས་ཏེ། བྱིན་གྱི་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ལ་ཉེས་བྱས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱ་རེངས་ལས་
དུས་སྔར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་འདའ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་ཡང་ཞག་གཅིག་ཡན་

མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདའ་བ་ལ་བྱིན་རླབས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་

335

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཚམས་ལས་འདའ་ཡང་ཉིན་དེར་ཕྱིར་ལོག་པ་ཙམ་ལ་བྱིན་རླབས་བྱེད་
ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིན་
གྱིས་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ལམ་དུ་ཞུགས་
ཙམ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་ན་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པ་དང༌།
ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་མཚམས་ནང་དུ་ཕྱིར་ལྡོག་ཀྱང་བྱིན་རླབས་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞི་གསུམ་རྣམ་གཞག་

ཤོག༤༡༨ལས།དགེ་སློང་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་རྩ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཉི་

མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་འོང་ཡང་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་ན་དང་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་
བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཚེ་སྦྱོར་བའི་ཉེས་བྱས་དང༌།རྒྱང་གྲགས་ལས་
འདས་ན་དགེ་སློང་མ་ལ་ལྟུང་བྱེད་དང༌།དགེ་སློང་དང་དགེ་ཚུལ་ལ་རིམ་པ་

བཞིན་བཤགས་བྱ་དང་བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གོང་དུ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི་དབྱར་

རལ་གྱི་ཉེས་བྱས་དངོས་གཞི་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད་
པར་བྱའོ།།
དགེ་སློང་མས་དབྱར་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་རྒྱང་གྲགས་ལས་འདས་པར་འགྲོ་ན་ལྟུང་བྱེད་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་འདི་མ་ཡི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བཅུ་ཚན་བཅུ་པའི་ནང༌།དབྱར་གྱི་ནང་

336

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དུ་ལྗོངས་རྒྱུ་བའོ།།ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ།།འདི་དགེ་སློང་ཕ་ལ་ཉེས་
བྱས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི།མ་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་

བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཕ་ལ་ཅི་འགྱུར་དཔྱད་པ་ན་ཕ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་
འགྱུར་བ་དགུ་བཅུ་གོ་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ནང་འདི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།དབྱར་ནང་དུ་དགེ་སློང་དབྱར་གནས་པས་
སྲུང་བྱའི་ཆོས་དེ།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་
གིས་མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤོང་བ་སོགས་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་དང་།

གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་སོགས་དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱི་འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་

ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་ཡིན་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་
པའི་དོན་དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྐབས་འདིར་དབྱར་གྱི་དམ་
ཚིག་ལ་འཁྲུག་ལོང་སྤོང་བ་སོགས་དྲུག་ལས་མ་གསུངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
ཡང༌།ལ་ལ་ན་རེ།སྤྱིར་སྲུང་མི་དགོས་ཀྱང་དབྱར་གནས་པའི་ཚེ་སྲུང་
བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་གི་དོན་དུ་འཇོག་ཅེས་སྨྲ།དེ་
ལ།གཞན་དག་ན་རེ།འོ་ན།འཁྲུག་ལོང་སྤོང་བ་དང་།ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལྟ་བུ་དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་མིན་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་དེ་མ་ཚང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་གཉིས་དབྱར་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་སྤྱིར་དགེ་སློང་གིས་

337

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྲུང་མི་དགོས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་
ཐོས་སོགས་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།འགའ་ཞིག་ན་རེ།
དབྱར་ཁས་བླངས་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བླང་བྱས་བསྡུས་པའམ།དབྱར་
རལ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་སྤོང་བའི་ཆོས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་དབྱར་
གྱི་དམ་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་ཟེར།ལ་ལས།དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་
ཆོས་ཅན།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་ཡིན་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་དབྱར་རལ་བ་སྤོང་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར།ཁ་ཅིག་གིས།དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་ལ་གོང་སྨོས་དྲུག་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ།དབྱར་ཁས་བླངས་པའི་ཁྲིམས་སུ་བཅའ་བ་ལ་ཆུ་འགོར་
ཟག་པ་མི་འདོར་བ་དང་ཞིང་རྐེད་པ་མི་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱང་དབྱར་གྱི་དམ་
ཚིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།དབྱར་རལ་ཞེས་པ་ནི།

དབྱར་གནས་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྡད་དེ་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་དང་དབྱར་ནང་དུ་འཁྲུག་ལོང་བྱུང་བ་ན་དབྱར་རལ་བར་གསུངས་ཏེ།པཎ་ཆེན་བློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས་མཛད་པའི་སེར་སྨད་
འདུལ་བའི་གཞི་སྨད་སྤྱི་དོན་ཤོག༡༢༠ལས།གཉིས་པ་དབྱར་རལ་བ་

དངོས་སྤོང་བ་ནི་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པར་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་
རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ།ཆོས་མིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་ཅིང་།དེའི་ཕྱོགས་

338

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སུ་སོང་ནས་སྐྱ་རེངས་འཆར་བ་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་འཁྲུག་
ལོང་བྱུང་སྟེ་དགེ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་གྱེས་ཏེ་སྐྱ་རེངས་འཆར་ན་དབྱར་
རལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།དབྱར་ནང་དུ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་
མི་རུང་བར་ཐལ།དེ་སྤོང་བ་དབྱར་གྱི་དམ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།
དབྱར་ནང་དུ་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ལས་བྱེད་མི་རུང་བར་ཐལ།དེ་ནན་ཏུར་
གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ལས་དེ་
དབྱར་ནང་དུ་མི་བྱེད་ན་དེ་བྱེད་པའི་དུས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌།
དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ལས་དེ་དབྱར་ནང་དུ་བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༣༢༦ལས།དབྱར་ཚུལ་གྱི་ནང་ཡིན་ཀྱང་དགག་དབྱེ་བྱེད་
ཀའི་ཚེ་ན་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་འདི་བྱ་རུང་ཞིང༌།དེའི་སྔོན་འགྲོ་
གླེང་དྲན་ཡང་དེའི་ཚེ་ན་བྱར་རུང་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
དགག་དབྱེའི་ལས་ཀྱི་དུས་མ་ཡིན་པར་དགག་དབྱེ་བཞག་པར་མི་བྱའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།

339

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

དགག་དབྱེའི་གཞི།

དགག་དབྱེའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།དགོས་དོན་དང་།བསྡུས་དོན་གཉིས་

ལས།དང་པོ་དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགག་དབྱེའི་དགོས་དོན་ཆོས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག།

མ་བྱས་ཉེས་པ་ཁེགས་དང་རྣམ་པ་གསུམ།།
ཞེས་པའོ།།དགག་དབྱེའི་བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་ཡུལ་རྟེན་གང་ལ་གོ་བར་བྱ།།
གང་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང༌།།
གནས་དང་དུས་དང་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌།།
དམིགས་བསལ་སྒྲ་བཤད་དང་བཅས་རྣམ་པ་དགུ།

ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅད་དགུ་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ།ཡུལ་གང་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དམིགས་བསལ་གང་ཟག་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་པར།།
ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་ཀུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ།།

340

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ་གང་གིས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྟེན་ནི་སྡེ་ལྔ་གསོ་རུང་ཤེས་རང་གནས།།
ལུས་གནས་མ་ཕྱུང་དགག་དབྱེ་བཞག་མིན་དང༌།།

དབྱར་གནས་ཁས་བླངས་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་ལྡན།།
ཞེས་པའོ།།གསུམ་པ། བྱེད་པ་པོ་གང་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགག་དབྱེ་བྱེད་པོར་བསྐོས་དང་འབྲེལ་བ་འོ།།
ཞེས་པའོ།།བཞི་པ།དངོས་པོ་གང་ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བ་ལ།ལྟུང་བ་དང་
རྫས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དངོས་པོ་ལྟུང་རྫས་གཉིས་ལས་ལྟུང་བ་ནི།།
བསླབ་གཞི་ཀུན་ནོ་གཞི་འཇོག་དམིགས་བསལ་ཡིན།།
རྫས་ནི་ཁབ་སོགས་རང་རྫས་གང་རུང་ངོ༌།།
ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།གང་ལ་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་
བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་འཇོག་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་
འདི་ཐད་ལས།མཐའ་དག་ལས་གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་

341

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།དགེ་སློང་
མ་དང་བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་གཉིས་ཆོས་ཅན།དགེ་སློང་རྣམ་དག་གིས་གང་

ལ་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་
གཉིས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་འོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལྟུང་བ་གླེང་བ་པོ་ལ་མཚན་
མཐུན་པ་དང་བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་གཉིས་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཡོངས་
སྦྱོང་གི་གཞིའི་སྡོམ་ལས།
ཡོངས་སྦྱོང་གཞི་ལ་གང་གིས་གླེང་བ་པོ།།
བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་དག་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གནས།།
ལུས་ཐ་མལ་གནས་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང༌།།
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་མིན་ནད་པ་དེས་བསྐོས་མིན།།

ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་གླེང་བྱར་ཞེ་འགྲས་མིན།།

བུད་མེད་ཀྱིས་གླེང་ཚེ་ན་མཚན་མཐུན་དགོས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དགེ་སློང་མས་དགེ་སློང་ཕ་ཡི་ཉེས་པ་
གླེང་ན་ལྕི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དགེ་སློང་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་ཉེས་མི་གླེང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འགའ་རེས་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་ནི།ཕམ་པ་

342

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་ལྷག་མ་སོགས་ལྟུང་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་

ལས་ (ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་གང་གིས་གླེང་ནའང་གླེང་ཞིག་ཅེས་)རང་གི་བསླབ་

པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་སྟེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང༌།ཁ་ཅིག་
གིས།ཕམ་པ་སོགས་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞི་འཇོག་ཏུ་རུང་ཟེར།འོ་
ན།ཕམ་པ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལ་གཞི་འཇོག་ཏུ་རུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕམ་པས་མ་གླེང་ཞིགཅེས་ཕམ་པ་ལ་གཞི་འཇོག་ཏུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།བཞག་པར་བྱ་བ་མཐའ་མ་གཏོགས་པ་
ཉིད་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།ཞེས་དང༌།དེའི་ཐད་ཀྱི་རིན་ཕྲེང་ཤོག༢༠༠ལས།
བཞག་པར་བྱ་བའི་གཞི་མཐའ་ཕམ་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞག་ནས་དགག་དབྱེ་
བྱེད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་ཤོག༢༡༥ལས།ཕམ་པས་ཉམས་ན་ལྟུང་བ་གཞན་གླེང་ཀྱང་དོན་མེད་པས།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་།ལ་ལས།ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་གཞི་ལ།ཕམ་པ་སོགས་
ལྟུང་བ་མཐའ་དག་པ་ཡོད།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་རེས།འོ་ན།ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་དེས་དགེ་
འདུན་ལྷན་ཅིག་དགག་དབྱེ་བྱེད་རུང་བར་ཐལ།ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་

343

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

རུང་བའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་ལམ་སེང་
གནས་ནས་དབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེས་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་

དགག་དབྱེ་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།རང་འགྲེལ་དང་ཊཱིཀྐ་ལས།ཕམ་པར་

འགྱུར་བ་ཤེས་ན་ནི་བསྙིལ་བར་གསུངས་པས་བསྙིལ་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱའོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།དབྱར་ནང་དུ་ལྟུང་བ་གླེང་བ་དགག་པ་དེ་
དབྱེ་བས་དགག་དབྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།དབྱར་ནང་དུ་གཞན་

གྱིས་ལྟུང་བ་གཏན་ནས་གླེང་མི་ཆོག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།
དབྱར་ནང་དུ་དགེ་སློང་གཞན་ལ་ཕམ་ལྷག་གང་རུང་བྱུང་བ་རང་གིས་ཤེས་
ན་དེ་དགེ་སློང་གཞན་ལ་བརྗོད་མི་ཆོག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།
དབྱར་ནང་དུ་དགེ་སློང་ཕ་ལ་གནས་ངན་ལེན་བཅབས་པའི་ལྟུང་བྱེད་དང་།
དགེ་སློང་མ་ལ་འཆབ་ཕམ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་
ཞིག་གིས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་
བྱེད་པའི་གཞི་ལ་རང་གི་བསླབ་པ་མཐའ་དག་པ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ཡང་རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།དབྱར་ནང་རྙེད་པ་བགོ་བ་
བཀག་པ་དེ་དགག་དབྱེའི་ཉིན་བགོ་བ་དེ་ལ་འཇོག་སྟེ།དབྱར་ནང་བགོ་བ་
བཀག་པ་དེ་དེ་ཉིན་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་

344

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འདུལ་བ་མཐའ་དཔྱོད་གཞི་སྨད་ཤོག༥༨ལས་(དབྱར་ནང་)རྙེད་པ་བགོ་
བ་དགག་པར་བྱས་པ་དབྱེ་བར་བྱས་པས་ན་རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་དང༌།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ལ་ལས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་
དགག་དབྱེ་ནི་དབྱར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་བསོད་ནམས་འདུ་བའི་ཕྱིར་
དུ་རྫས་ཐ་ན་ཁབ་ཡན་བསྡུས་ཏེ་ཕུལ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རིན་

ཕྲེང་ལས།བསོད་ནམས་ཀྱི་འདུ་བའི་སྒོ་བྱེ་བྲག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཅས་ཏེ།
ཞེས་དང༌།མདོ་རྩ་བ་ལས།(རྫས་)བླངས་ནས་ཚིག་གིས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཁ་ཅིག་སྔ་མས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པ་དེ་རྫས་ཀྱི་
དགག་དབྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་ལ་དགག་རྒྱུ་དང་དབྱེ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་

ཕྱིར།ཟེར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ལྔ་པ།གནས་གང་དུ་བྱ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ནང་བློ་མཐུན་གཙང་ཡངས་ཉེན་མེད་གནས།།
ཞེས་སོ།།དྲུག་པ།དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་དུས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབྱར་ནི་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས།།

སྟོན་ཟླ་འབྲིང་དང་ཐ་ཆུང་ཉ་ལ་འམ།།
ཧོར་ཟླ་དགུ་འམ་བཅུ་པའི་བཅོ་ལྔར་འཁེལ།།

345

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པའོ།།བདུན་པ།དགག་དབྱེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགག་དབྱེ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ནི།།

ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ།།སྔ་རོལ་ཞག་ནི་བཅུ་འམ་ཟླ་ཕྱེད་ན།།
ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་དང་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་རུ།།
ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོར་ཡང༌།།སྤྱོད་ཡུལ་བརྗོད་དང་གནས་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི།།བྱ་བ་སྒྲུབ་དང་འཁོན་ཡོད་བཟོད་པ་གསོལ།།
གཉིས་པར་ཁྲི་རྒྱན་ཉན་བཤད་འབྱུང་འགྱུར་ཅེས།།
སྤྱོད་ཡུལ་བརྗོད་དང་ཐོག་ཐག་ཉན་བཤད་བྱ།།གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང༌།།ཆོས་གཏན་འབེབ་པས་མཚན་མོ་འདའ་བ་དང༌།།དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་བསྐོ་དང་དེས་རྩྭ་འགྲིམས།།

གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་དང་ལྔ།།
ཀུ་ཤ་འཇག་མ་འགྱུར་ཁྱད་རམ་པ་དོད།།
དངོས་གཞི་ལ་གཉིས་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་དང༌།།

346

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་གཉིས་སོ་དང་པོ་ནི།།

དགག་དབྱེ་བྱེད་པོའི་མདུན་འདུག་ཀུ་ཤ་ལ།།
གཉིས་ཀས་བཟུང་སྔཌ་གསུམ་མཇུག་ཐབས་ལེགས་བརྗོད།།མཇུག་ཏུ་ཀུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱས་ཟིན་ཚེ།།
དགག་དབྱེ་བྱེད་པོས་དགེ་འདུན་ལ་གོ་བྱེད།།
དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་ལེགས་སོགས་ཚིག་གིས་སྒྲུབ།།
དེ་རྗེས་བྱེད་པོས་རང་རྫས་བླངས་ནས་ནི།།

རྫས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ཚིག་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད།།
ཅེས་པའོ།།དེ་ནས།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་།

དུས་དང་དངོས་པོ་དང་ཆོ་ག་བཅས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཡུལ་གྱི་དམིགས་བསལ་གཞི་དང་གང་ཟག་འཇོག།
དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་འཐབ་ཀྲོལ་ཅན་འོང་ན།།
གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སོང་ཟིན་ན་གསུམ་པ་ཡི།།

གསོ་སྦྱོང་དང་སྦྱར་གློ་བུར་དགག་དབྱེ་བྱ།དེ་ལས་ཐུང་ན་དབྱར་གོ་མི་ཆོད་པས།།དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དགག་དབྱེ་ག་ལ་འབྱུང༌།།

347

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ཚེས་གྲངས་ངེས་མེད་དེ།།
དམག་འཁྲུག་དབང་ཕྱིར་ལག་བརྡ་ཡིས་ཀྱང་འགྲུབ།།

གནས་ཀྱི་དམིཌ་བསལ་གཞན་གྱི་དབྱར་གནས་སུ།།
བྱེད་དང་འཐབ་ཀྲོལ་ཅན་འོང་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ།།ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་ཐོག་ན་གཉིས་སམ་གཅིག།

ཅེས་པའོ།།དགེ་སློང་ཕ་མ་དང༌།དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་དང༌།དགེ་སློབ་མ་བཅས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རང་ཕྱོགས་མ་རྫོགས་བུད་མེད་དགག་དབྱེ་མིན།།

དགེ་སློང་དགེ་ཚུལ་ཕ་དང་དགེ་སློང་མ།།
དགེ་སློབ་དགེ་ཚུལ་མ་སོགས་རིམ་བཞིན་བྱ།།

རྫས་ཀྱི་དེ་ལས་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་གཙོ།།
མཚོ་ཊཱིཀ་བྱེད་པོའི་དམིགས་བསལ་གསུངས་ཏེ་དཔྱད།།
ཅེས་པའོ།།དགུ་པ།དགག་དབྱེའི་སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགུ་པ་སྒྲ་བཤད་དབྱར་གྱི་ནང་ཁོངས་སུ།།
ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་དང་ནན་ཏུར་དང༌།།

348

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དབྱར་རྙེད་བགོ་དང་མཚམས་ཕྱིར་མཚན་མོ་འདས།།
བཞི་པོ་བཀག་པ་དབྱེ་བར་བྱེད་པས་ན།།
དགག་དབྱེ་ཞེས་བྱ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ།།
ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར། དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་དམིགས་

བསལ་ལ།མདོ་རྩ་བ་ལས།གལ་ཏེ་གནས་པ་དག་གིས་དགེ་སློང་འཐབ་ཀྲོལ་
བྱེད་པ་འོང་བར་ཐོས་པར་གྱུར་ན།གལ་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་གསུམ་ཐལ་

བར་གྱུར་ན་དགག་དབྱེ་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་གྱིས་དབྱར་ཟླ་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་གློ་བུར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་གསུངས་
སོ།།
འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས།དགེ་འདུན་གྱིས་གློ་བུར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་
དབྱར་ཁས་བླངས་ནས་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སམ་གསུམ་སོང་ཟིན་པ་མི་དགོས་
ཏེ།འཐབ་ཀྲོལ་ཅན་འོང་བར་ནམ་ཐོས་ཀྱང་དེ་འཕྲལ་དགག་དབྱེ་བྱས་ཆོག་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་ཤོག༢༡༥ལས།གསོ་
སྦྱོང་གཉིས་ཐལ་ནས་སམ་གསོ་སྦྱོང་གསུམ་ཐལ་བར་གྱུར་ན་ཉ་ཤི་གཅིག་
གི་དུས་དང་སྦྱར་ཏེ་དགག་དབྱེ་བྱའོ།།དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱེད་གནས་པ་དང་གསུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྐྱེན་དབང་གིས་ཡུན་དེ་ཙམ་ཞིག་གནས་ན་
དབྱར་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།

349

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
དེ་ལས་ཐུང་ན་དབྱར་གོ་མི་ཆོད་པས།།དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དགག་དབྱེ་ག་
ལ་འབྱུང༌།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།དབྱར་ཁས་བླངས་
ནས་གསོ་སྦྱོང་གཅིག་ཀྱང་མ་སོང་བའི་དུས་ན་ཡུལ་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱེད་མི་རུང་བར་ཐལ།དེ་ལྟར་བྱེད་ན་
དབྱར་ཟླ་གསུམ་ཁས་བླངས་པའི་གོ་མི་ཆོད་པས་དགག་དབྱེ་དངོས་གནས་
མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།གནས་པ་མི་ནུས་
ཉིད་ཡིན་ན།སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་གོ་
བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༩༥ལས་ཀྱང༌། (ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་འདི་ལ་ནི་ཚེས་གྲངས་བཅོ་ལྔ་པ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་

དགོས།དགེ་འདུན་འདུ་མི་དགོས།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ཆོ་ག་མི་
དགོས།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་མི་དགོས།རྩྭ་དུར་བྷ་བྲིམ་མི་དགོས་སོ།།)
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།གནས་གཅིག་ཏུ་དབྱར་ཁས་བླངས་ཏེ་གནས་
པ་ན་དགེ་འདུན་སྤྱིས་དགག་དབྱེ་མ་མཛད་གོང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་དགེ་སློང་
གང་ཟག་གིས་ཟུར་དུ་དགག་དབྱེ་རུང་ངམ་མི་རུང་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་
གིས།དགེ་འདུན་སྤྱིས་དགག་དབྱེ་མ་མཛད་པའི་གོང་དུ་གང་ཟག་སྒེར་གྱིས་

350

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གློ་བུར་དགག་དབྱེ་བྱ་མི་རུང་སྟེ།གལ་ཏེ་དབྱར་གནས་པའི་རིང་དགེ་སློང་
གང་ཟག་གམ་ཚོགས་པ་ཆུང་ངུ་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ན།ཞག་བདུན་དང་དེ་བས་རིང་བ་ཞག་བཞི་བཅུའི་བྱིན་རླབས་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང༌། ཚོགས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ལྟ་བུ་དམིགས་བསལ་ཕུད་པའི་སྤྱིར་བཏང་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མ་བསྐོས་པར་དགག་དབྱེ་བྱེད་ན་ཉེས་བྱས་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༡༧༩ལས།དགེ་སློང་བཞིས་དགག་

དབྱེའི་དངོས་གཞི་འཆགས་ཀྱང༌།ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ཡང་
བསྐོ་བའི་ཆོ་ག་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་དང༌།ལས་གཞིའི།(འགྲོ་བའི་ཕྱིར་གནས་
པ་ཞེས་པས་)ཊཱིཀྐ་ལས་དགེ་སློང་གསུམ་ལ་དགེ་སློང་གཅིག་གིས་དགག་

དབྱེ་བྱ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།ཡང༌།
འགའ་ཞིག་ན་རེ།དགེ་འདུན་སྤྱིས་དགག་དབྱེ་མ་མཛད་པའི་གོང་དུ་
དགེ་སློང་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གནས་གཞན་དུ་འགྲོ་དགོས་ན་དགེ་སློང་གང་
ཟག་དེས་གློ་བུར་དགག་དབྱེ་བྱ་རུང་སྟེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།དབྱར་གྱི་ནང་དུ་བྱ་བས་འགྲོ་དགོས་ན་དགག་དབྱེ་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མདོ་
རྩ་མཆན་འགྲེལ་ཤོག༢༡༥ལས།(དགེ་སློང་མི་འགྲོར་མི་རུང་བའི་བྱ་བ་
ཞིག་བྱུང་ན་རང་དགར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་དེས་དབྱར་གྱི་ནང་དུ་

351

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ནི་མེད་པའོ།།)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།
དགེ་འདུན་སྤྱིས་དགག་དབྱེ་མ་མཛད་གོང་དུ་དགེ་སློང་གང་ཟག་འགའ་
ཞིག་གནས་གཞན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚེ་དེས་དགག་དབྱེ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་ཆོག་པ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་རྩའི་དགོངས་པར་འཆད་ཀྱང༌།དེའི་

ཚེའང་ལྟུང་བའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་
བསྐོས་ཏེ་དེའི་མདུན་དུ་དགག་བྱེད་དགོས་པས་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མ་
བསྐོས་པར་གྱི་ནར་དགེ་སློང་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཆོ་ག་ཟློས་པ་ཙམ་གྱིས་
དགག་དབྱེ་འཆགས་མིན་དཔྱད་དགོས་སོ།།

352

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྲ་བརྐྱང་གི་གཞི།
སྲ་བརྐྱང་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།དགོས་དོན་དང་།བསྡུས་དོན་གཉིས་

ལས།དང་པོ་དགོས་དོན་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གནས་བསྡུ་བ་དང་བདེ་བར་གནས་པ་དང༌།།
སྦྱིན་བྱའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱད་དགོས་པ་གསུམ།།
ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་སྒྲ་བཤད་རྟེན་དང་དངོས་པོ་དང༌།།
གནས་དང་དུས་དང་ཡུན་ཚད་ཆོ་ག་དང༌།།
བརྐྱང་དང་དབྱུང་བའི་ཚུལ་བཅས་རྣམ་པ་དགུ།
ཞེས་པས་བསྡུས་དོན་གྱི་ས་བཅད་དགུའི་རྐང་གྲངས་བཤད་དོ།།དང་པོ་སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོས་གོས་སྲ་བ་གཟེབ་ཀྱི་སྦྲོག་མ་རུ།།
བརྐྱང་བས་སྲ་བརྐྱང་ཞེས་བརྗོད་ཡང་ན་ནི།།

གཏན་པ་ཞེས་བཏགས་འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ།།

353

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རྒྱུ་མཚན་བྱ་རོག་རྐང་བཞིན་གཏན་དང་འདྲ།།

དགོས་པ་བཞི་སྟེ་འོག་གཞི་གཏན་པའི་སྟེང༌།།
ཆོས་གོས་མདོག་གཅིག་འགྱུར་བཞིན་འདི་ཡིས་ཀྱང༌།།

བློ་གཅིག་སྡུད་དང་དེ་སྟེང་གླེགས་བུ་སོགས།།
སྡུད་བཞིན་འདིས་ཀྱང་དུ་མའི་བྱིན་རླབས་སྡུད།།
གཏན་པས་མི་འཁུམ་འདིས་ཀྱང་བག་ཡངས་བྱེད།།
འོག་གཞི་གཏན་དངོས་མིན་ཕྱིར་དངོས་མིན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བའི་ཕན་ཡོན་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཕན་ཡོན་འཆང་འབྲལ་འཇོག་དང་ཡང་ཡང་ཟ།།
འདུས་ཟ་གོས་སློང་མ་སྨྲས་འགྲོ་བ་ལ།།
ཉེས་མེད་རྙེད་པ་ཐུན་མོང་འགྱུར་བ་སྟེ།།
རྩ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད།།
རུང་བ་མ་བྱས་གོས་མང་འཆང་བ་དང༌།།
སྣམ་སྦྱར་མེད་པར་ལྗོངས་རྒྱུ་དོན་གྱིས་བསྡུས།།
བསྡོམས་པས་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཞེས་གཞུང་ལས་གསུངས།།
ཞེས་པ་སྟེ།སྐབས་འདིར། སྲ་བརྐྱང་གི་ཕན་ཡོན་སྐོར་ལ་ཅུང་ཟད་

354

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དཔྱད་པ་ལ།འདིར་མདོ་རྩར།སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལ།འཆང་འབྲལ་འཇོག་
གསུམ་དང༌།ཡང་ཡང་ཟ་བ་དང༌།འདུས་ཟ།གོས་སློང་བ།མ་སྨྲས་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ལྟུང་བ་བདུན་མི་འབྱུང་བ་དང༌།དེའི་སྟེང་རྙེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་
འགྱུར་བ་བཅས་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་གསུངས་ལ།འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༨༩༤
ལས།འོ་ན་སྲ་བརྐྱང་གཞི་ལས།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ལུང་གཞི་ལས།དེ་
དག་གི་སྟེང་རུང་བ་མ་བྱས་པར་གོས་མང་པོ་འཆང་བ་དང༌། སྣམ་སྦྱར་མེད་པར་ལྗོངས་རྒྱུ་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་གཉིས་བསྣན་ཏེ་ཕན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་
པ་འདི་ལ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལ་བག་ཡངས་སུ་གནང་བའི་

ལྟུང་བ་ཡིན་ན་གོང་སྨོས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།སྲ་བརྐྱང་བཏིང་

བ་ལ་ལྟུང་བ་བག་ཡངས་དགུ་དང༌།རྙེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཕན་ཡོན་བཅུ་ལས་མ་བཤད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློང་
རིགས་དང༌། སྤགས་སློང༌།སོ་སོར་སྤགས་སློང་བཅས་ལའང་འདིར་བག་
ཡངས་སུ་གནང་བ་འབྱུང་རིགས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ། སློང་བ་ལ་བག་ཡངས་
འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ།འདི་ཐད་རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༢༠༥ལས། སློང་
བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ།སྦྱིན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིགདེ་ཉིད་སློང་རིགས་

355

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སོགས་གསུམ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང༌།
འགའ་ཞིག་གིས། སྤང་ལྟུང་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི།འདི་

གསུམ་ནི་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ༌།།ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
ཚིག་བསྐྱུངས་ཁོ་ནའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་མདོར་འཇོག་
རིགས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།མདོ་འདིས་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལ་འཆང་འབྲལ་

འཇོག་གསུམ་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་ཤིང༌།ཡང་ཡང་ཟ་བ་

དང༌།འདུས་ཟ།གོས་སློང༌།མ་སྨྲས་འགྲོ་བ།རུང་བ་མ་བྱས་པར་གོས་འཆང་བ། སྣམ་སྦྱར་མེད་པར་ལྗོངས་རྒྱུ་བ་བཅས་ལ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།ཡང་ཡང་ཟ་བ་
སོགས་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་བ་ལ་ལྟུང་བ་མེད་པ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་མི་རིགས་སོ།།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།
མདོ་འདིས་ཚིག་ཚོགས་བསྐྱུངས་བྱའི་ལྟུང་བ་ལ། འཆང་འབྲལ་འཇོག་
གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།འཆང་འབྲལ་འཇོག་ཁོ་ན་ལས་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཤོད་ཅིག་ཟེར།གཉིས་པ། སྲ་
བརྐྱང་འདིང་བ་པོའི་རྟེན་ནི།

སྡོམ་ལས།
གང་གིས་འདིང་རྟེན་བཅུ་གཅིག་ཆོས་ལྡན་ཏེ།།

356

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལྡན་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་ལྟ་མཚན་མཐུན།།
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་མིན་ས་གཞན་གནས་མིན་དང༌།།
ས་གཞན་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡང་མི་ལྡན་དང༌།།

ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་དགོས་པ་བདུན་གྱི་སྟེང༌།།
དབྱར་ཁས་བླངས་དང་དེ་ཡང་སྔ་མ་བླངས།།
མ་རལ་དེ་ཡང་གནས་དེར་བླངས་པ་དགོས།།
ཞེས་པའོ།།དེ་ལ།འདིང་བ་པོ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་གསུངས་
པ་འདི་ལ་ངེས་བཟུང་དང་དམིགས་བསལ་ཅན་དུ་ཡོད་དཔྱད་ན།བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་ལྡན་དང༌།ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་དང༌།ལྟ་མཚན་མཐུན་པ་སྟེ་
བཞི་ངེས་པར་ལྡན་དགོས་པས་ཁྱབ་ཀྱང༌།ཕྱི་མ་བདུན་ལ་དམིགས་བསལ་

ཡོད་མེད་དཔྱད་ན།
ཁ་ཅིག་གིས།བདུན་ག་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དབྱར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྲ་བརྐྱང་
འདིང་བ་པོ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་དབྱར་ཁས་བླངས་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར་རོ།།གཞན་དྲུག་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ།ཆོས་མིན་

ཕྱོགས་པས་ཆོས་ཕྱོགས་དང་ལྷན་དུ་སྲ་བརྐྱང་བཏིང་ན་མི་འཆགས་ཀྱང༌།
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་གིས་བཏིང་ན་འཆགས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ས་

357

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གཞན་དུ་གནས་པ་དང༌།ས་གཞན་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ལ།

མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༠༡ལས།ས་གཞན་གནས་པ་འབའ་
ཞིག་གིས་བཏིང་ན་ནི།ཞེས་པ་ནས།ཨུ་པ་ལི།བཏིང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།དགེ་
འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་དང༌།ས་གཞན་ན་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད་འཐོབ་པ་ཡིན་ན་མི་འབྱུང་ཡང༌།དེ་དག་འབའ་ཞིག་
གིས་བཏིང་ན་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
དབྱར་སྔ་མ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་བླང་ན་སྲ་བརྐྱང་གཏིང་བ་འཆགས་པ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་

ལས།འོན་ཀྱང་ཞུ་བ་ལས།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་དབྱར་ཕྱི་མར་ཚུལ་དུ་ཞུགས་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་གནས་ནས་གཏན་པ་བཏིང་ན་དེ་དག་གི་གཏན་པ་
བཏིང་བ་ཞེས་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྤྱིར་དབྱར་མ་རལ་བ་དགོས་ཀྱང་དབྱར་ཕལ་ཆེར་ཁས་བླངས་ན་རལ་
ཡང་སྲ་བརྐྱང་འདིང་བ་འཆགས་པ་ཡིན་པ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་ལས།
འོན་ཀྱང་ཞུ་བ་ལས།དབྱར་རལ་བས་ཀྱང་སྲ་བརྐྱང་འདིང་བ་འབྱུང་བར་

གསུངས་ཏེ།དབྱར་ཕལ་ཆེར་གནས་ནས་རལ་བ་ལ་དགོངས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གང་དུ་དབྱར་གནས་པ་ཁས་བླངས་པ་དེར་གཏན་པ་
གདིང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་དམིགས་བསལ་ཡང༌། མཚོ་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་ལས།

358

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འོན་ཀྱང༌།ཞུ་བ་ལས།དབྱར་གནས་གཞན་དུ་གནས་པར་ཁས་བླངས་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་གནས་ནས་གནས་དེ་དག་མཚམས་པོ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་
གཏན་པ་བཏིང་ན་བཏིང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གསུམ་པ།དངོས་པོ་གང་གདིང་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གང་ཞིག་གདིང་བ་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དང༌།།
གྲངས་དང་བདག་པོའི་ཁྱད་པར་ཆོས་བཞི་ལྡན།།
རྒྱུ་ནི་དབྱར་རྒྱུ་གདིང་བའི་ཉིན་ཡན་གྲུབ།།

གོས་ཀྱི་རྙེད་པར་བགྲངས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་ལྡན།།ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་རུང་དང་ཚད་ལྡན་ཡིན།།

རུང་ལ་རྒྱུ་དབྱིབས་ཁ་དོག་གནས་སྐབས་བཞི།།

བག་ཡངས་ཕྱིར་ན་ཆེ་ཚད་ལས་ལྷག་རུང༌།།དེ་ཕྱིར་ལྷག་པ་ཡང་ཞེས་ཆེ་ཚད་དང༌།།
གྲངས་ཀྱི་ལྷག་པ་གསུམ་ཕྲུགས་མང་པོའང་རུང༌།།
འདི་ཡིས་མ་ལ་ལྔ་ཕྲུགས་མང་པོའང་མཚོན།།
བདག་པོའི་ཁྱད་པར་དགེ་འདུན་སྤྱི་དབང་དགོས།།ཞེས་པའོ།།བཞི་པ།གང་དུ་གདིང་བའི་གནས་ནི།

359

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
གནས་ནི་དབྱར་ཚུལ་གང་དུ་ཁས་བླངས་དེར།།
ཞེས་སོ།།སྲ་བརྐྱང་གདིང་བའི་དུས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དུས་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་མར་ངོ་ཡི།།

ཚེས་གཅིག་ལའོ་དབྱར་ཕྱིའི་སྲ་བརྐྱང་ནི།།
དགུན་ཟླ་ར་བའི་མར་ངོའི་ཚེས་གཅིག་ལ།།

ཞེས་པའོ།།འདིར་སྲ་བརྐྱང་གདིང་དུས་ལ་དབྱར་སྔ་མ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་
ཆུང་དང་དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་དགུན་ཟླ་ར་བ་གསུངས་པ་ནི་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་

བརྩི་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ།འདི་ཐད་མདོ་རྩ་བ་ལས།ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལའོ།།
སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའིའོ།།ཞེས་དང༌།འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དབྱར་སྔ་མ་ལ་

སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྲ་བརྐྱང་གདིང་དུས་དང་དབྱར་ཕྱི་མ་ལ་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྲ་བརྐྱང་གདིང་བར་གསུངས་ལ།དེ་
ནི་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་བརྩི་ཚུལ་ཡིན་ལ་དོན་དུ་དུས་ཚེས་གཅིག་གྱུར་འཁེལ་
ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།།གདིང་བའི་ཡུན་ཚད་ནི།

སྡོམ་ལས།
གདིང་བའི་ཡུན་ཚད་ཟླ་བ་ལྔ་ཡིན་གསུངས།།

360

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་སོ།།བདུན་པ།སྲ་བརྐྱང་གདིང་བའི་ཆོ་ག་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ།།
གང་ཟག་སོ་སོ་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་དང༌།།
གདིང་བར་བསྐོས་པའི་བྱ་བའི་ཆོ་ག་གསུམ།།
དང་པོ་སོ་སོས་ཆོས་གོས་བྱིན་རླབས་དབྱུང༌།།གཉིས་པ་ཚོགས་པས་མོས་པར་བྱ་བ་དང༌།།མཚམས་ནང་བློ་མཐུན་འདིང་པོ་བསྐོ་བ་དང༌།།
དེ་ལ་གཏད་པ་བཞི་འོ་དང་པོ་ནི།།
དབྱར་ནང་ཉི་མ་གང་ལ་ཆོས་གོས་དེ།།
གྲུབ་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་དགེ་འདུན་གྱིས།།འདི་ལས་སྲ་བརྐྱང་གདིང་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ།།
མོས་ཤིང་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་ཆོས་གོས་དེ།།
དབྱར་གནས་དགེ་འདུན་རྙེད་པ་ཡིན་པས་ན།།

གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་བཞེད་ན་གདིང་འགྱུར་ཞེས།།
སེམས་བསྐྱེད་ངག་ཏུའང་ལན་ཅིག་བརྗོད་པའོ།།
མཚམས་ནང་སྲ་བརྐྱང་གདིང་ལ་བློ་མཐུན་བྱ།།

361

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདིང་པོ་གསོལ་གཉིས་ལས་ཀྱིས་བསྐོ་བ་དང༌།།
དེ་ལ་གཏད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་ཀྱིས་སོ།།
སྦྱོར་ཆོག་གསུམ་པ་བཀྲུ་དྲུབ་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ།།
ལས་གསུམ་གྲུབ་དང་གདིང་འགྱུར་འདིང་བ་དང༌།།
བཏིང་ངོ་ཞེས་ནི་སེམས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་དང༌།།
དགེ་འདུན་ལ་བརྗོད་འདུ་སྐབས་རྗེས་བསྒྲུབ་བཅས།།སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་རྣམ་བཞི་འདི་དག་གོ།
དངོས་གཞི་འདིང་པོར་བསྐོས་དེས་སྦྲོག་མའི་ནང༌།།

ཆོས་གོས་བརྐྱང་སྟེ་དགེ་འདུན་ལ་གདིང་ཞེས།།
ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་སྔགས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་བྱ།།མཇུག་ཆོག་དགེ་སློང་དེའི་མདུན་བཏིང་ཞེས་བརྗོད།།
དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཏིང་ངོ་བརྗོད།།
ཅེས་པའོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།འདིང་བ་པོས་སེམས་གསུམ་
བསྐྱེད་པ་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གདིང་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་

སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་སྦྱོར་ཆོག་ཡིན་ཀྱང༌།འདིང་ངོ་སྙམ་པ་དང་།བཏིང་

ངོ།སྙམ་པ་གཉིས་སྦྱོར་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རིམ་བཞིན་དངོས་གཞི་
དང་།མཇུག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར་བ་ལ་

362

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལན་གདབ་ཚུལ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།བརྒྱད་པ།བཏིང་ནས་བརྐྱང་བའི་ཚུལ་
ལ།བརྐྱང་བའི་དགོས་པ་དང་བསྡུས་དོན་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྲ་བརྐྱང་ཉེས་ཁེགས་ཆུད་ཟོས་སྤངས་པའོ།།
ཞེས་སོ།།ཇི་ལྟར་བརྐྱང་ཚུལ་གྱི་དོན་ཡང༌།
སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་དངོས་པོ་རྟེན་གནས་ཡུན་ཚད་དང༌།།
ཇི་ལྟར་བརྐྱང་ཚུལ་ལྔ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན།།

དངོས་པོ་བཏིང་ལ་ཆགས་པའི་སྲ་བརྐྱང་གོས།།
རྟེན་ནི་འདིང་པོ་དེ་མེད་སྦེད་པོས་ཀྱང༌།།
གནས་ནི་བཏིང་གནས་ཡུན་ཚད་ཟླ་བ་ལྔར།།
ཚུལ་ནི་ཆུད་ཟ་མ་གུས་འབྲལ་སྤང་སོགས།།
ཞེས་པའོ།།སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ།བཅོས་མ་དང་།རང་འཇུག་བྲལ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་བཅོས་མ་ལས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་དབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བཅོས་མ་གསོལ་བཞིས་དུས་སམ་སྔ་བར་ཡང༌།།

ཉ་ཤི་གཅིག་དང་བསྟུན་ནས་དབྱུང་ཞེས་གསུངས།།

363

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་དབྱར་སྔ་མ་ཁས་བླངས་ན་སྲ་བརྐྱང་དུས་སུ་དབྱུང་དུས་ནི་དཔྱིད་ཟླ་ར་བ་དང༌།དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་ན་དེའི་དབྱུང་དུས་ནི་

དཔྱིད་ཟླ་འབྲིང་པོ་ཡིན་པས་གོང་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་ཉ་ལ་དབྱུང་བར་བྱ་ཞིང༌།དེ་
བས་སྔ་བར་དབྱུང་དགོས་པའི་གློ་བུར་གྱི་རྐྱེན་བྱུང་ན་ཉ་ཤི་གང་རུང་ཞིག་

དང་བསྟུན་ནས་དབྱུང་དགོས་ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ་རང་འཇུག་བྲལ་གྱིས་
དབྱུང་བ་ལ།དགེ་འདུན་གྱི་རང་འཇུག་བྲལ་དང༌།གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་

འཇུག་བྲལ་ཏེ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རང་འཇུག་བྲལ་ལ་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་དང༌།།
གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་འཇུག་བྲལ་བ་གཉིས།།

དང་པོར་སྲ་བརྐྱང་མཚམས་གཞན་འཁྱེར་བ་དང༌།།བརླཌ་དང་སྲུང་མཁན་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་ཤར།།བྱེད་པོ་དགེ་སློང་མིན་གྱུར་རེ་བ་ཆད།།
དུས་མིན་ཤེས་ནས་སླར་ཡང་གསོ་སྦྱོང་བྱས།།
བཏིང་བའི་འཕེན་པ་ཟད་དང་རྣམ་པ་བདུན།།
ཞེས་པ་སྟེ།སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།གཉིས་པ།གང་

ཟག་སོ་སོའི་རང་འཇུག་བྲལ་ལ།མ་མ་སུམ་ཅུ་དང་གང་ཟག་ཞིང་མིན་པར་

364

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གྱུར་པ་སྟེ་སོ་གཅིག་ཡོད་ལ།དེ་ལས་དང་པོ་མ་མ་སུམ་ཅུ་བཤད་པ་ལ།མ་
མའི་སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
མ་ལས་བུ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྲ་བརྐྱང་ནི།།
དབྱུང་བའི་ནུས་ལྡན་ཕྱིར་ན་མ་མར་བཏགས།།
ཞེས་སོ།།འདི་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།བཅོས་མ་ལས་ཀྱི་དབྱུང་བ་
དང་དེ་བཞིན་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་འཇུག་བྲལ་དང༌།སོ་གཅིག་པ་
གང་ཟག་ཞིང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན།མ་མར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ།
སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བའི་ནུས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འདིར་མ་མ་སུམ་ཅུ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།མ་མ་སུམ་ཅུ་ནི།

མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་དང༌།མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་
བའི་མ་མ་བརྒྱད།མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད།རྙེད་པ་ལ་ཡིད་
གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དྲུག་སྟེ།བརྒྱད་གསུམ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་སྟེང་དྲུག་བསྣན་
པས་སུམ་ཅུའོ།།དེ་ལས།དང་པོ་མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་

ཀྱང༌།སྦྱོར་འགྲོ་བཞི་དང་ངེས་འབྱེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡིན་ལ།དེ་ལ།སྦྱོར་
འགྲོ་བཞི་ནི།འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ཞིང༌།

ངེས་འབྱེད་ལའང་དེ་ལྟར་བཞི་དབྱེའོ།།དེ་ལས།དང་པོ་སྦྱོར་འགྲོ་དང༌།ངེས་

365

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འབྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ལ་རེ་མེད་མཚམས་ནང་སྦྱོར་འགྲོ་དང༌།།
མཚམས་ཕྱིར་བསྐྱེད་ན་ངེས་འབྱེད་ཅེས་བྱའོ།།
ཞེས་སོ།།
དང་པོ་སྦྱོར་འགྲོ་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྦྱོར་བ་འགྲོ་ཚེ་གནས་འདིར་ཟླ་བ་ལྔ།།

མི་འཁོར་སྙམ་ཡང་རྙེད་པར་རེ་བཅས་ན།།དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྱུང་ཚེ།།
དེ་ཡི་རྙེད་ཐོབ་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་དང༌།།
བརླགས་པ་རྩོམ་པ་ཞིག་པའི་གཏམ་ཐོས་དང༌།།
ལེན་འདོད་བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་གསུམ་གྱིས་དབྱུང༌།།དབྱུང་དུས་རྫོགས་ན་འཕེན་ཟད་ཕྱིར་འདི་མིན།།

དེ་གསུམ་རྙེད་པར་རེ་ཡོད་འབྲེལ་བཅས་བརྗོད།།
མི་འཁོར་བསམ་པ་མ་ཟད་རྙེད་པ་ལ།།
རེ་མེད་མཚམས་འདས་འབྲེལ་མེད་མ་མ་འོ།།

366

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་སོ།།གཉིས་པ།ངེས་འབྱེད་བཞིའི་ངོས་འཛིན་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ལ་རེ་མེད་བསམ་པ་མཚམས་ཕྱི་རུ།།
བསྐྱེད་ལ་སྔར་བཞིན་འབྲེལ་གསུམ་འབྲེལ་མེད་གཅིག།

ཅེས་པའོ།།
སྦྱོར་འགྲོ་དང་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་མ་མ་བརྒྱད་པོ་དེས་གང་ཟག་སོ་སོའི་སྲ་

བརྐྱང་གི་བྱིན་རླབས་དབྱུང་ཚུལ་དེ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།སྦྱོར་འགྲོ་དང་
ངེས་འབྱེད་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ།རྙེད་སྐལ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་དང༌།རྙེད་པ་བརླགས་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང༌།རྙེད་པ་ལ་རེ་བ་མ་ཆད་བར་
དུ་གང་ཟག་དེའི་སྲ་བརྐྱང་བྱིན་རླབས་མི་འཇིག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན།དེའི་སྔ་རོལ་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱི་དབྱུང་བ་དང༌།དེ་བཞིན་
སྲ་བརྐྱང་གི་གོས་མེས་ཚིག་པ་དང༌། སྲ་བརྐྱང་སྲུང་མཁན་མེད་པར་
མཚམས་ནང་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་སོགས་བྱུང་ཡང༌།གང་ཟག་དེས་རྙེད་སྐལ་ཐོབ་པ་སོགས་གསུམ་མ་བྱུང་ན་ད་དུང་གང་ཟག་དེའི་སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་
རླབས་མི་འཇིག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེའི་ཚེ་དགེ་
འདུན་མཐའ་དག་གི་སྲ་བརྐྱང་རང་འཇུག་བྲལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དགེ་འདུན་
མཐའ་དག་གི་རང་འཇུག་བྲལ་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།ཞེས་

367

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རྩོད་པར་བྱེད་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།ལན་དུ།འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གྱིས་གང་
ཟག་སོ་སོའི་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་ཚུལ་འདི་ནི།གོང་སྨོས་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་འཇུག་བྲལ་བདུན་བཤད་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་འཇུག་བྲལ་གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་ནི་དེ་མ་ཐག་
གང་ཟག་སོ་སོའི་སྲ་བརྐྱང་བྱིན་རླབས་རང་ཞིག་གྱུར་པས་རྙེད་སྐལ་ལག་
ཐོབ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་སོ།།ཞེས་ཟེར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།དགེ་འདུན་
གྱིས་ལས་ཀྱི་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་ནའང་།གང་ཟག་སོ་སོའི་སྲ་བརྐྱང་འཇིག་

དགོས་པས།དེའི་ཚེ་འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གྱི་དབྱུང་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་

ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་
མཆོག་གི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༣༧ལས་ཀྱང༌།བསམ་པ་དེ་
གསུམ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་གཞན་གྱིས་སྲ་བརྐྱང་བྱིན་རླབས་ཕྱུང་ན་གང་
ཟག་དེའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་མི་འཇིག་སྟེ།རྙེད་པ་ལ་ནི་རེ་བ་ཡོད།
འཇིག་རྒྱུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།

དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྱུང་ཚེ།།
ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༦༦

368

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ཀྱང༌།རྙེད་པ་ལ་རེ་བ་ཡོད་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་ཡང་དགེ་སློང་དེས་མ་ཐོས་བར་དུ་སྲ་བརྐྱང་གི་ཕན་ཡོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༠༦ལས་ཀྱང༌།
གཞན་གྱིས་དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ་ཕྱུང་ཡང་།ཡུལ་གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་དགེ་སློང་
དེའི་སྲ་བརྐྱང་མི་འཇིག་སྟེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཟེར།ཡང་འདིར།

འབྲེལ་བཅས་དང་འབྲེལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།རྙེད་པ་ལ་རེ་
བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་བྱེད།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན།འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྙེད་པ་བརླགས་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་དང་།རྙེད་པ་ལ་རེ་
ཐག་ཆད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན།འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་བྱུང་བའི་གང་

ཟག་དེ་ལ་རྙེད་པ་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་བ་བོར་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་བརྒྱད་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་གཞིར་བྱས་ཏེ།།
སྦྱོར་འགྲོ་བཞི་དང་ངེས་འབྱེད་བཞི་བརྩི་འོ།།
ཞེས་པའོ།།
མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་ནི།

སྡོམ་ལས།

369

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འབྲེལ་མེད་གཉིས་དང་འབྲེལ་བཅས་དྲུག་ཡིན་ཏེ།།
འབྲེལ་མེད་གཉིས་ནི་མཚམས་ལ་རེ་བ་ཡོད།།
རྙེད་པར་རེ་མེད་སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་བའི་གཏམ།།

མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་ཐོས་པ་རྣམ་གཉིས་སོ།།
འབྲེལ་བཅས་དྲུག་ནི་གཉིས་ཀར་རེ་བ་ཡོད།།
རྙེད་སྐལ་ཐོབ་དང་བརླགས་སོགས་གཏམ་ཐོས་དང༌།།
རྙེད་པར་རེ་ཆད་གསུམ་པོ་མཚམས་ནང་དང༌།།
མཚམས་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་གསུམ་གསུམ་དབྱེ་བས་དྲུག།
ཞེས་སོ།།སྐབས་འདིར་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།མཚམས་ལ་རེ་
བ་ཡོད་པའི་མ་མ་འབྲེལ་མེད་གཉིས་པོ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།མཚམས་ལ་རེ་བ་
ཡོད་ཅིང་རྙེད་པར་རེ་བ་མེད་པ་དེས་སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་རླབས་ཕྱུང་བའི་
གཏམ་མཚམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོས་པ་དང་།དེ་འདྲའི་གཏམ་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོས་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན།གང་ཟག་དེའི་སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་རླབས་འཇིག་

པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།གང་ཟག་དེའི་སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་རླབས་དེའི་སྔོན་
ནས་ཞིག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེའི་སྔོན་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་ཕྱུང་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་ཀྱིས་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བ་དེ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་

370

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།རྙེད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་

དྲུག་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ནང་གཉིས་ཀར་ཡིད་གཉིས་མཚམས་འདས་དང༌།།
མཚམས་ཕྱིར་གཉིས་ཀར་ཡིད་གཉིས་ཟ་སྟེ་གཉིས།།

མཚམས་ནང་མཚམས་ལ་རེ་མེད་རྙེད་ཐེ་ཚོམ།།མཚམས་ཕྱིར་མཚམས་ལ་རེ་མེད་རྙེད་ཐེ་ཚོམ།།མཚམས་ལ་རེ་ཡོད་རྙེད་པར་ཡིད་གཉིས་ཀྱིས།།
སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་གཏམ་མཚམས་ནང་ཐོས་པ་དང༌།།གཏམ་དེ་མཚམས་ཕྱིར་ཐོས་ཏེ་དྲུག་པོ་འོ།།ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིའི་རྙེད་པར་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་མཐའ་མ་གཉིས་ལའང་།
སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་བའི་གཏམ་མ་ཐོས་གོང་ནས་གང་ཟག་དེའི་སྲ་བརྐྱང་གི་བྱིན་
རླབས་འཇིག་ཟིན་པའི་རྩོད་པ་སྔར་བཞིན་བྱེད་དོ།།དེ་ནས་མ་མ་བསྟན་ཚུལ་
སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་གཅོད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཏེར་མཛོད་སུམ་ཅུ་མ་བུའི་ཆ་ཕྱེ་འཁྲུལ།།

371

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པས་འདུལ་བ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་དུ།སུམ་ཅུའི་ནང་ནས་

མཚམས་དེར་མི་འོང་བའི་ངེས་པ་མཚམས་ནང་དང་ཕྱིར་བསྐྱེད་ནས་
མཚམས་ཀྱི་མ་མ་གཉིས་དང༌།མཚམས་དེར་འོང་ངམ་མི་འོང་སྙམ་པའི་ཡིད་
གཉིས་མཚམས་ནང་དང་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་མ་མ་གཉིས་དང༌།དུས་ཀྱི་སྔ་རོལ་
དུ་སྲ་བརྐྱང་ཕྱུང་བའི་གཏམ་ནང་དང་ཕྱིར་ཐོས་པ་གཉིས་བཅས་དྲུག་པོ་ལ་
མ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང༌།ལྷག་མ་ཉེར་བཞི་ལ་བུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་གནས་དོན་
མ་རྟོགས་པའི་འཁྲུལ་པའོ།།ཞེས་པའོ།།
ཡང་སྡོམ་ལས།
ཕྱིར་འོང་ན་ཞེས་མཚམས་ནང་ཕྱིར་འོངས་ནས།།
རེ་བ་ཆད་པའི་ཞིག་པ་བསྟན་ནོ་ལོ།།
ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་གྱིས་འདི་ལྟར་སྨྲ་སྟེ།མདོ་རྩ་བར།ཕྱིར་འོང་ན་
ཡང་ངོ་ཞེས་པའི་མདོ་འདིས།འདིར་མ་འདུས་པའི་མ་མ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་སྲ་
བརྐྱང་བཏིང་བའི་དགེ་སློང་དེ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་ནས་སླར་སྲ་བརྐྱང་གི་
མཚམས་དེར་འོངས་ནས་གནས་འདིར་སྡོད་ཀྱང་རྙེད་པ་མ་བླངས་སྙམ་པ་
དང་མི་བླང་སྙམ་པའི་རེ་བ་ཆད་པའི་སྲ་བརྐྱང་ཞིག་པའི་རྒྱུ་གཉིས་བསྟན་ནོ།།
ཞེས་འདོད་ཅེས་པའོ།།
དེ་ནས་སྡོམ་ལས།

372

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རང་ལུགས་མཚམས་ཕྱིར་ཞིག་ན་ཕྱིར་འོངས་ཀྱང༌།།ཞིག་པ་སོར་ཆུད་སྙམ་པའི་དོགས་ལྡོག་ཕྱིར།།
ཞེས་པས་རང་ལུགས་ནི་མ་མ་སུམ་ཅུར་མ་འདུས་པའི་མ་མ་གཉིས་

བསྟན་པའི་གཞུང་མིན་གྱི།མཚམས་ཀྱི་ཕྱིར་སོང་སྟེ་སྲ་བརྐྱང་ཞིག་ན་སླར་

མཚམས་དེར་འོངས་ཀྱང་ཞིག་པ་སོར་མི་ཆུད་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་

འདོད་ཅེས་པའོ།།
ཡང༌།སྡོམ་ལས།
སྲ་བརྐྱང་བཏིང་དུས་གསོ་སྦྱོང་མཐའ་མིན་ལ།།

མི་བྱ་གསུངས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གསོ་སྦྱོང་ལ།།
དངོས་བཏགས་གཉིས་ལས་བཏགས་པ་དགག་དབྱེར་དགོངས།།
ཞེས་པས་སྲ་བརྐྱང་གདིང་བའི་དུས་ལ་དོགས་དཔྱོད་དེ་དཀྱུས་ན་
གསལ་ལོ།།
སྡོམ་ལས།
མཚམས་ཆེར་མཚམས་ཆུང་དུ་མ་གནས་གཅིག་ཏུ།།
ས་བརྐྱང་བཏིང་ནས་མཚམས་པོ་ཆེ་ཞིག་ན།།

གནས་མཚམས་གང་དུ་བཞག་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད།།དབྱུང་ཚེ་རང་གི་གནས་སུ་བླངས་ཏེ་དབྱུང༌།།

373

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཡང་ན་སྲ་བརྐྱང་མ་ཕྱུང་དགེ་སློང་འགའ།།
སྲ་བརྐྱང་གནས་སུ་བཞག་དགོས་གཞན་དུ་ན།།
སྐྱ་རེངས་ཤར་ཚེ་བྲལ་འགྱུར་ཊཱིཀར་གསུངས།།

ཕྱོགས་གཉིས་ཕྱེ་ན་སོ་སོས་དབྱུང་དགོས་སོ།།
ཞེས་པས་དོགས་པ་དཔྱོད་ཚུལ་ཡང་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།

374

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གོས་ཀྱི་གཞི།

གོས་ཀྱི་གླེང་གཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
གླེང་གཞི་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་འཚོ་བ་པར།།
བཏུད་ལས་ལུས་འཕགས་ཞིང་ལྟར་བྱེད་པ་གནང༌།།
ཞེས་པ་སྟེ།སྡོམ་མཆན་དུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོས་འཚོ་བ་པ་གོས་སེར་པོ་གྱོན་པ་ལ་བཏུད་པ་ན།གཞན་གྱིས་དེ་སྟོན་པའི་རབ་བྱུང་མིན་

ཚུལ་བཤད་པས་རྒྱལ་པོས་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་
དམིགས་བསལ་གྱོན་པར་གསོལ་བ་ན།སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུས་འཕགས་ཀྱི་ཞིང་ལྟར་དྲས་དྲུབ་བྱེད་པར་བཀའ་བསྩལ་བ་འདི་གོས་ཀྱི་གླེང་གཞིར་བཀོད་
པ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བ་གོས་གཞིའི་ཐད་ཀྱི་གསུང་དུ་གསལ་
བས་དེ་བཀོད་དམ་སྙམ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་དུ་གོང་བཀོད་ནི་རྣམ་ཕྲན་

སྣེལ་གཞི་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་བཅས་པའི་གླེང་གཞི་ཡིན་པ་དང༌།གོས་
དྲས་ཏེ་དྲུབ་པའི་གླེང་གཞི་ལུས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ན་བ་འཚོ་བྱེད་གྱིས་
གསོས་པའི་ཡོན་དུ་གོས་སྦྱིན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ་ཕུལ་བ་ལས་སྟོན་པས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དྲས་དྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་གོས་བྱེད་པར་བཀའ་བསྩལ་བ་འདི་ཉིད་

ཡིན་ཚུལ་གསལ་བས་དེ་ཉིད་སྤྱིར་གོས་ཀྱི་གླེང་གཞིར་འཇོག་གམ་དཔྱོད།

375

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་དངོས་འཆད་པ་ལ།དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
གོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཉིས་ཏེ་དགོས་དོན་ནི།།

བདེར་གནས་སྦྱིན་བདག་བསོད་ནམས་ཐོབ་པ་གཉིས།།

ཞེས་གསུངས།གོས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་འཆད་པ་ཡང༌།
སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་དྲུག་སྟེ་གང་ལས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ།།
ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་དང་གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌།།
བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཚུལ་བཅང་པའི་བསམ་པ་དང༌།།

གོས་སོགས་ཡོ་བྱད་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།།
ཞེས་བསྡུས་དོན་གྱི་ས་བཅད་དྲུག་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།དེ་ནས་ས་
བཅད་དང་པོ་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོ་ལོག་འཚོ་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི།།

འཚོ་བས་བསྒྲུབ་དགོས་སྤྱིར་བཏང་གོས་རྒྱུ་བདུན།།བལ་དང་རས་དང་ཤ་ན་ཉི་འོག་སོགས།།
ཟར་མ་ཀོ་ཏམ་པ་དང་དུ་གུ་ལའོ།།

376

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པའོ།།ཤ་ན་དང༌།ཟར་མ་དང༌།ཀོ་ཏམ་པ་དང༌།དུ་གུ་ལ་བཅས་ནི་རྩྭ་རིགས་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བར་གསལ་ལོ།།གོས་གང་ལས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལ་བསམ་སྤྱོད་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་ལོག་འཚོ་སྤངས་ཏེ་ཡང་
དག་པའི་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་སྒྲུབ་པ་དང༌།གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྫས་མི་རུང་བ་

སྤངས་ཏེ་རུང་བ་ལས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཚུལ་འཆོས་དང་ཁ་
གསག་དང་། གཞོགས་སློང་དང་ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་དང་རྙེད་པས་རྙེད་པ་འཚོལ་བ་སྟེ་ལོག་འཚོ་ལྔའི་བསམ་སྤྱོད་ཀྱིས་གོས་སྒྲུབ་པ་སྤངས་ཏེ་ཀུན་
སློང་དང་སྤྱོད་ལམ་དག་པས་གོས་འཚོལ་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པའོ།།གཉིས་པ་

ནི།གོས་ཀྱི་རྒྱུ་མི་རུང་བ་སྤངས་ཏེ།སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་གོས་རྒྱུ་
རུང་བ་ལས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལ་མི་རུང་བ་ལ།རྒྱུ་མི་རུང་བ་དཔག་བསམ་

གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བ་དང་རས་བལ་དང་། རྔ་མོང་གི་བལ་སོགས་རིན་ཆེ་
ལས་གྲུབ་པ་དང༌།དབྱིབས་མི་རུང་བ་ཁ་ཚར་དང་།ཕུན་ཚར་ཅན་དང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ་དང༌།ཁ་དོག་མི་རུང་བ་ཁྲ་བོ་དང་དཀར་པོ་དང་
ནག་པོ་དང་།མཚལ་དང་རྒྱ་སྐྱེགས་དང་བཙོད་དང་གུར་གུམ་དང་མཐིང་

ཤིང་དང་།ལི་ཁྲི་དང་།སྨར་ཤིང་དང་ལེ་བརྒན་མཚོན་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་བསྒྱུར་
བ་རྣམས་མི་རུང་ཞིང་དེ་དག་སྤངས་ཏེ་རྒྱུ་རུང་བ་ལས་སྒྲུབ་དགོས་ལ།དེ་ལ།
གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རུང་བ་ལ་བདུན་གསུངས་ཏེ།བལ་དང༌།རྩ་ཤ་ན་དང༌།ཉི་འོག་

377

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་གོས་དང༌།རས་གོས་དང༌།རྩྭ་ཟར་མ་དང༌།རྩྭ་གོ་ཏམ་པ་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་གོས་རྣམས་ནི་སྤྱད་དུ་རུང་བར་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།དེ་ལ་ཆོས་གོས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་དྲས་དྲུབ་དང་གླན་ཐབས་མ་གཉིས་ལས།

ཕྱིང་བ་དང༌།ལྭ་བ་དང༌།བེའུ་ཕྲུག་དང༌། གླམ་པ་དང༌།གོས་སེང་སེང་པོ་ལྔ་ལས་དྲས་དྲུབ་མི་རུང་ཡང་གླན་ཐབས་བྱ་རུང་བར་གསུངས་སོ།།དེ་ལས་
དང་པོ་བཞི་ནི་ཧ་ཅང་འཐུག་ཆེས་པ་དང༌།ལྔ་པ་ནི་ཧ་ཅང་སྲབ་ཆེ་པས་དྲས་
དྲུབ་མི་འོས་པས་སོ།།ཁ་དོག་རུང་བ་ནི། སྔོན་པོ་དང༌།སེར་པོ་དང༌།དམར་པོ་གསུམ་མོ།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།གོས་ཐམས་ཅད་
སེར་བ་དང༌།དམར་བ་དང༌། སྔོ་བ་བཅངས་ཏེ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་དེ་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པར་ཐལ།ཡན་ལག་གཞན་ཀུན་ཚང་ཞིང་།ཁ་དོག་རུང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་
དེར་ཐལ།གཞིའི་དངོས་པོ་གོས་དེའི་ཁ་དོག་སྔོ་སེར་དམར་གསུམ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།དེ་གསུམ་ཁ་དོག་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གོས་ཐམས་ཅད་སེར་བ་དང་དམར་བ་དང་སྔོ་བ་ཡིན་ན་དེ་
ཁ་དོག་མི་རུང་བར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཁ་དོག་དེ་འདྲ་དགེ་སློང་གིས་
འཆང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དེས་དེ་ལྟར་འཆང་བ་མི་གནང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

378

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྟེ།སྐབས་འདིར་རུང་མི་རུང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་མི་གནང་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར།གོས་ཐམས་ཅད་སེར་བ་དང་དམར་བ་སྔོ་བ་འཆང་བ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༡༥ལས།ལུང་གཞི་ལས་གོས་ཐམས་
ཅད་སེར་བའམ།ཐམས་ཅད་དམར་བའམ།དཀར་བ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད།ཅེས་གསུངས་ལ།ཞེས་དང༌།དེའི་འཕྲོ་ལས།དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་སེར་
བ་དང་།ཐམས་ཅད་དམར་བ་བཀག་པར་ལུང་གཞི་ལ་སོགས་པ་གཞུང་ལྔ་
ལས་བཤད་པས་ཁ་དོག་གཅིག་པའི་ཉེས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ལག་ལེན་དོག་
མཐའ་བཟུང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།གཉིས་པ།གོས་ཇི་
ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་དྲ་ཞིང་དྲུབ་པ་དང༌།།

བཀྲུ་དང་ཁ་བསྒྱུར་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དགོས།།
དམིགས་བསལ་སྣམ་སྦྱར་སོགས་ལ་ལྷན་ཐབས་རུང༌།།
རུང་བའི་མཚོན་ལྔ་ངུར་སྨྲིག་དམར་སྔོན་དང༌།།
དཀར་ནག་སོགས་ཏེ་དེ་ཡང་སུམ་བརྒྱ་པར།།
མཚལ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་སྐྱེགས་བཙོད་རྣམས་དང༌།།
གུར་ཀུམ་དག་དང་མཐིང་ཤིང་ལི་ཁྲི་དང༌།།

379

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྨར་ཤིང་ལེ་བརྒན་རྩི་རྣམས་མི་རུང་སྟེ།།
བརྒྱད་པོ་ཚོན་ཆེན་ཡིན་པས་བཀག་ཅེས་བཤད།།ཅེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར།གོས་དྲས་དྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་
གིས་ཆོས་གོས་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་དྲས་དྲུབ་དང་ལྷན་ཐབས་གཉིས་ཀ་

རུང་སྟེ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་བ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ལས། སྤྱིར་བཏང་དྲས་དྲུབ་དང་།དམིགས་
བསལ་ལ་ལྷན་ཐབས་མ་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༢༢༤ལས། སྣམ་སྦྱར་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་དྲས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་
བརླབ་པར་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི།(ཟླ་འཇོག་གི་ཊཱིཀྐར་ཁུངས་དྲངས་པའི་)
ལུང་མ་མོ་ལས་སྣམ་སྦྱར་ནི་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བྱའོ།།བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང༌།
སྣམ་སྦྱར་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བཅང༌།།
གཞན་དག་མ་ངེས་གང་གི་ཕྱིར།།
འདོད་ཆུང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི།།
ལས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།།

380

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་པར་བྱེད་དོ།།དེ་ལ།ལ་
ལས། སྣམ་སྦྱར་ལའང་ལྷན་ཐབས་འཇོག་དགོས་པར་ཐལ།བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་མ་ཟད་སྣམ་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་སྔགས་ཚིག་ཏུ།
ཡང་ན་འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་གླན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་ལ།
སྐབས་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་དུ་ཇི་

ལྟར་གསལ་བ་ནི།དེའི་ཤོག༧༣ལས། སྣམ་སྦྱར་ལ་དྲས་དྲུབ་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་
ཀྱང་དྲས་དྲུབ་དགོས་ངེས་ཡིན་ཏེ།དགོས་ངེས་ཡིན་ཀྱང་རྐྱེན་དབང་གིས་མ་

བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།དཔེར་ན།ནད་པ་མ་ཡིན་པའི་དགེ་སློང་གིས་ངེས་

པར་དགུང་ཟ་མི་རུང་ཡང་དེ་ཟ་བ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་སྣམ་
སྦྱར་མ་ཡིན་པའི་བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ལ་དྲས་དྲུབ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།རྩ་བར། སྣམ་སྦྱར་མིན་པ་དག་ལ་དྲས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་ངེས་པ་
མེད་དོ།།ཞེས་དང༌།ལུང་མ་མོ་ལས། སྣམ་སྦྱར་ནི་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བྱའོ།།
བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ།།ཞེས་དང༌།མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་
ལས་ཀྱང༌། སྣམ་སྦྱར་ངེས་པར་དྲས་ཏེ་བཅང༌།།གཞན་དག་མ་ངེས་གང་གི་

ཕྱིར།།འདོད་ཆུང་རང་གི་ཆོས་གོས་ཀྱི།།ལས་ཀྱི་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་སྣམ་སྦྱར་ནི་རྐྱེན་དབང་གིས་

ལྷན་ཐབས་བྱ་རུང་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་སྤྱིར་བཏང་

381

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ངེས་པར་དྲས་དྲུབ་དགོས་ལ།བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་གཉིས་རྐྱེན་དབང་ལ་
ལྟོས་མེད་སྤྱིར་བཏང་ལྷན་ཐབས་བྱ་རུང་བའི་ཞིབ་ཆ་བྱ་དགོས་སམ་ད་དུང་
ཁྱད་པར་དཔྱོད་པར་ཞུའོ།།གསུམ་པ།གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབྱེ་བ་འཚོ་ལྷག་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་གསུམ།།
འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དངོས་དང་ཕྲན་ཚེགས་གཉིས།།

དངོས་ལ་སྣམ་སྦྱར་བླ་གོས་མཐང་གོས་དང༌།།
ཤམ་ཐབས་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་རྔུལ་གཟན་དང༌།།དེ་ཡི་གཟན་དང་གདོང་ཕྱིས་རྣག་གཟན་དང༌།།
གཡན་དགབ་སྐྲ་གཟེད་གདིང་བ་རས་ཆེན་ཏེ།།
བཅུ་གསུམ་མོ་ཕྲན་ཚེགས་ཞྭ་དང་སྐེ་རཌ་སོགས།།འཚོ་བར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བརྟཌ་ཆགས་རྣམས་སོ།།ལྷག་པའི་གོས་དངོས་བཅུ་གསུམ་ལྷག་པོ་རྣམས།།
ཕྲན་ཚེགས་སྐེ་རགས་ཞྭ་སོགས་ལྷག་པོ་སྟེ།།ལྷག་པོར་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་བརྟགས་ཆགས་པ་རྣམས།།མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་འཚོ་ལྷག་གཉིས་མིན་པའི།།

དར་ཡུག་རས་ཡུག་སོགས་ཏེ་མཁོ་བ་རུ།།

382

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྣམ་བརྟགས་ཆགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཕྲན་ཚེགས་ནི།།

དར་ཁ་ཕྱེད་དམ་རས་དུམ་ལ་སོགས་ཏེ།།
ཕྲན་ཚེགས་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་བརྟགས་ཆགས་པ་རྣམས།།ཞེས་སོ།།སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས།འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་
ཆགས་པ་ལ།གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་དགོས་པས་ཁྱབ་
ཟེར།འོ་ན།ས་བརྐྱང་གི་གོས་ཚད་ལྷག་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
བྱིན་རླབས་འཆགས་པ་མེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང༌།རྐྱེན་དབང་གིས་གོས་མི་རུང་བ་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱིན་
རླབས་འཆགས་པ་མེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་
ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ཤོག༢༢༥ལས།དམིགས་བསལ་ནི་གོས་མི་རུང་བ་ལ་ཡང་

རྐྱེན་དབང་གིས་བྱིན་རླབས་ཆགས་ལ།ཚད་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཡང་སྲ་བརྐྱང་
གི་བྱིན་རླབས་ཆགས་ཤིང༌།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།ཆོས་གོས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པ་ལ།གཞིའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་
དང་ཁ་དོག་རུང་བ་མི་དགོས་ཟེར།འོ་ན།རྒྱུ་མི་རུང་བ་རྔ་བལ་སོགས་ལས་
བྱས་པ་དང་ཁ་དོག་མི་རུང་བ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།རིན་ཕྲེང་ཤོག༥༠༥ལས།རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པ་ལ་

383

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

རྒྱུ་རུང་བ་དགོས་ལ་རྐྱེན་དབང་གིས་བྱིན་རླབས་ལ་རྒྱུ་རུང་བ་མི་དགོས་སོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།ལ་ལས།རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་དང་རྐྱེན་དབང་
གིས་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལ་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཚང་དགོས་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཞག་གཅིག་གནས་གཞན་དུ་འབྲལ་ན་འབྲལ་ལྟུང་བསྐྱེད་པ་
གང་ཞིགཆོས་གོས་འབྲལ་ལྟུང་བསྐྱེད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རུང་བ་དང་
ཚད་ལྡན་གཉིས་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་གོས་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་སོ་དྲུག་པོ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དངོས་པོ་དེ་
ལ་རུང་བ་དང་ཚད་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་མ་ཚང་ན་ལྟུང་བ་ན་སྨད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་རྫས་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་

དོ།།ཞེས་དང༌།འོག་མ་དག་ལ་ནི་གཞན་ལ་ན་སྨད་པ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།ཟེར།
ཡང༌། ཁ་ཅིག་གིས། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་གོང་སྨོས་བཅུ་གསུམ་དུ་
གྲངས་ངེས་པར་ཐལ།མདོ་དང་།བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལས་ལྷག་པ་མ་བགྲངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་དང་།སྔས་ནང་ཚངས་ཅན་དང་ཆུ་ཚགས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན།གོང་སྨོས་བཅུ་

384

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་གོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རབ་ཏུ་བྱུང་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བའི་གོས་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་འདི་ཐད་ལས།སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་དང༌།
ལྭ་བ་དང༌།སྔས་ནང་ཚངས་ཅན་དང༌།གོར་བུ་དག་བཅང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདིར།ལྭ་བ་ནི་བལ་ལས་གྲུབ་པའི་སྟན་འཐུག་པོ་དང༌།
གོར་བུ་ནི།འདི་ཐད་མཆན་འགྲེལ་ལས་གོར་བུ།(ནི་སྟན་ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་
པ་ཊཱིཀྐ་སྐབས་གཞན་ལས་སོ།།)ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།གཞན་ཡང༌།ཆོས་གོས་གང་དུ་འཇུག་པའི་སྣོད་གཏུར་བུ་དང་། སྦྲང་སྐྱབས་སོགས་ཀྱང་
ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་རྩོད་དོ།།དེའི་ལན་དུ།ལ་ལས།སྟན་ནང་ཚངས་ཅན་
སོགས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་མ་ཡིན་ཏེ།དེ་དག་དགེ་སློང་གིས་བཅང་བར་གནང་
ཡང་ངེས་པར་བཅང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།འོ་ན་གཡན་པ་དགབ་
པ་དང༌།བརྣག་གཟན་དང༌།དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་གསུམ་ཆོས་ཅན།འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།དགེ་སློང་གིས་དེ་དག་ངེས་པར་བཅང་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་ནི་དུས་ཁྱད་པར་དབྱར་གྱི་སྐབས་མ་
གཏོགས་བཅང་མི་ཆོག་པ་དང༌།ནད་གཡན་པ་དང་རྣག་འཛགས་པའི་རྨ་ནད་མེད་ན་དེ་དག་བཅང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།ཁ་ཅིག་གིས་སྟན་ནང་

ཚངས་ཅན་སོགས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཟེར་ཡང་

385

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ད་དུང་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དངོས་དང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་གིས་འཇོག་
དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ཡང༌། ཁ་ཅིག་གིས་རྐྱེན་དབང་གིས་བྱིན་རླབས་ཆགས་པའི་གཞིའི་

དངོས་པོ་རྒྱུ་མི་རུང་བ་དང་དབྱིབས་མི་རུང་བ་དང་ཁ་དོག་མི་རུང་བ་ལ་

ཆགས་པ་དང་ཚད་ཀྱང་ཁྲུ་གང་ཡན་ལོངས་པ་ལ་བྱིན་རླབས་ཆགས་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།མདོ་རྩ་མཆན་འགྲེལ་ཤོག
༢༢༤ ལས།འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།གོས་དཀར་པོ་ཁྲུ་གང་བ་ལ་ཡང་རྐྱེན་
དབང་གིས་བྱིན་རླབས་འཆགས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།འཆང་བའི་

འགྲེལ་ཆུང་ལས་འཁོར་གསུམ་གཡོག་པ་འདི་ནི།ཆོས་གོས་གསུམ་དུ་བྱིན་
གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བའི་ཚད་ཅེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།།ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེས་ན་རྒྱུའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལའང་འཁོར་གསུམ་
ཁེབས་པ་དགོས་སམ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ལྷག་པོའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་
ཆགས་པ་ལ་གཞིའི་དངོས་པོ་དེ་རུང་བ་དང་ཚད་དང་ལྡན་པ་དགོས་ལ།ལྷག་
པོའི་ཡོ་བྱད་ཞེས་པ་ནི་གོང་སྨོས་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོའི་ཐེབ་ལ་

འཇོག་ཅིང་དེ་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅང་དགོས་པར་
གསུངས་སོ།།མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཆགས་པའི་གཞི་ལ་རུང་བ་

དང་ཚད་ལྡན་མི་དགོས་པར་རས་ཡུག་དཀར་པོ་སོགས་ལ་དེའི་བྱིན་རླབས་

386

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆགས་པར་གསུངས་ལ།མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་དངོས་དང་ཕྲན་ཚེགས་གཉིས་

ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ལ།འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲུ་གང་ཡན་

ལོངས་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དངོས་དང་ཁྲུ་གང་མ་ལོངས་པ་ལ་ཕྲན་ཚེགས་སུ་འཇོག་གསུངས་པ་འཐད་མིན་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
གོས་སོ་སོའི་ཚད་འཆད་པ་ནི།སྡོམ་ལས།
སྣམ་སྦྱར་བླ་གོས་སྲིད་དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང༌།།
ཞེང་དུ་ཁྲུ་གསུམ་ཆུང་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་ཕྲི།།

མཐང་གོས་སྲིད་དུ་ལྔའམ་བཞི་ཞེང་དོ།།
མ་ཆོག་རལ་ཁ་དཔུང་བཅད་གླན་པར་གསུངས།།ཆུང་ཚད་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཡིས་ཀྱང་རུང༌།།

ཤམ་ཐབས་དེའི་གཟན་གཉིས་ཀྱང་མཐང་གོས་ལྟར།།
རྔུལ་གཟན་དང་དེ་གཟན་གཉིས་བླ་གོས་བཞིན།།

རྣག་གཟན་གཡན་དགབ་སྲིད་དྲུག་ཞེང་དུ་གསུམ།།གདོང་ཕྱིས་སྲིད་ཞེང་གཉིས་དཀར་ཁྲུ་གང་རེ།།
སྐྲ་བཟེད་སྲིད་དུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཞེང་ཕྱེད།།
གདིང་བ་སྲིད་གསུམ་ཞེང་དོ་དང་སོར་དྲུག།
མ་ཆོག་ཁྲུ་ཕྱེད་བསྐྱེད་ཀྱང་རུང་བར་གསུངས།།

387

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རས་ཆེན་སྲིད་དགུ་ཞེང་གསུམ་སོར་བཅོ་བརྒྱད།།
འཇལ་བྱེད་ཁྲུ་ལ་ལུས་ཁྲུ་ལག་ཁྲུ་དང༌།།
རྡུལ་ཁྲུ་གསུམ་ཡོད་འདིར་ནི་ལུས་ཁྲུ་སྟེ།།
ལུས་ཀྱི་སྲིད་ལ་བདུན་དུ་བྱས་པ་ཡི།།
ཆ་གཉིས་དེ་ཡི་ཚད་ཡིན་ཆོས་གོས་རྣམས།།
ལག་ཁྲུས་མི་འཇལ་སྐྱེས་བུ་ལུས་དང་ནི།།
ལག་པ་རིང་ཐུང་མི་མཉམ་མང་བས་སོ།།
སྣམ་ཕྲན་དགུ་པ་བཅུ་གཅིག་བཅུ་གསུམ་པ།།

ཆུང་ངུ་སྐོར་གསུམ་བཅོ་ལྔ་བཅུ་བདུན་པ།།བཅུ་དགུ་པ་སྟེ་འབྲིང་གསུམ་ཉེར་གཅིག་དང༌།།

རྩ་གསུམ་རྩ་ལྔ་ཆེན་པོ་སྐོར་གསུམ་སྟེ།།ཆུང་ངུ་གསུམ་ལ་གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་གསུམ།།འབྲིང་གསུམ་གླེགས་བུ་ཕྱེད་དང་བཞི་དང་ནི།།

ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ཕྱེད་དང་ལྔ་ཡིན་ནོ།།
བླ་གོས་སྣམ་ཕྲན་བདུན་དང་གླེགས་ཕྱེད་གསུམ།།
མཐང་གོས་སྣམ་ཕྲན་ལྔ་དང་གླེགས་ཕྱེད་གཉིས།།

ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་གོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་བརྗོད་ན།དེ་ལ། སྣམ་

388

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྦྱར་དང་བླ་གོས་དང་མཐང་གོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས་དྲས་
ཤིང་དྲུབ་པ་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱའོ།།སྣམ་ཕྲན་སྣེལ་
གཞི་ཉིད་དང༌།ལྷག་མ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་དབུས་ནས་གཞན་དུ་གླེགས་བུའི་

འཕྲོ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བ་ཉིད་དང་མཐའ་བསྐོར་ཉིད་དག་གིས་སོ།།ཞེས་
གསུངས་ལ།དང་པོ་སྣམ་ཕྲན་སྣེལ་གཞི་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྣམ་ཕྲན་
སོ་སོའི་ངོས་སུ་འཕྲེད་ལ་བཏང་བའི་གླེགས་བུ་རྣམས་མཐོ་དམན་དུ་བྱས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ལ་བྱེད་དོ།།
གཉིས་པ་ལྷག་མ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྣམ་ཕྲན་རྣམས་
དབུས་ནས་གཡས་གཡོན་བཏང་བ་ན་གཅིག་གི་ཟུར་གྱི་ཚལ་བུས་གཞན་
གྱིས་ངོས་ཅུང་ཟད་མནོན་པའི་ཚུལ་དུ་བཏང་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་སྣམ་ཕྲན་སོ་སོའི་ཟུར་གྱི་ཚལ་བུས་མ་མནོན་པའི་ངོས་སོ་སོའི་ཞེང་ཚད་ཆེ་ཆུང་མ་ཤོར་
བར་ཚང་མ་ཞེང་ཚད་མཉམ་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ་དབུས་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གླེགས་བུའི་འཕྲོ་བལྟ་བ་སྟེ་གཡས་དང་གཡོན་
གྱི་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཁ་བསྟན་ཏེ་བསྒྲིག་དགོས་ཞེས་པའོ།།བཞི་པ་ནི་མཐའ་

བསྐོར་དུ་ལྕགས་རིས་བསྐོར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།།གདིང་བ་དྲས་དྲུབ་བྱེད་ཚུལ་
ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས།དེ་ལ་གླེགས་བུའི་འཕྲོ་བྱའོ།།འོག་རོལ་གྱི་གསུམ་ཆའི་དང་པོར་རོ།།ཞེས་དང་གླེགས་བུ་གཅིག་པ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་མི་

389

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་ལ།གདིང་བའི་གླེགས་བུ་ནི་འོག་རོལ་ཏེ་
རྒྱབ་ཏུ་གསུམ་ཆ་བཞག་པའི་དང་པོར་བཏང་སྟེ་གྲུབ་དགོས་པར་གསུངས་
སོ།།དེ་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་ནི།མདོ་རྩ་བ་ལས། སྣམ་སྦྱར་དང༌།
བླ་གོས་དང༌།མཐང་གོས་དང༌།ཤམ་ཐབས་དང༌།ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་དང༌།རྔུལ་གཟན་དང༌།རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་དང༌།གདོང་ཕྱིས་དང༌།རྣག་གཟན་དང༌།གཡན་པ་དགབ་པ་དང༌། སྐྲ་བཟེད་དང༌།གདིང་བ་དང༌།དབྱར་གྱི་རས་
ཆེན་བཅང་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།ཤམ་ཐབས་ནི་ཉིན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་པར་བྱ་བ་
དང་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནི་མཚན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ།ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་འདི་ཐད་ལས།ཤམ་
ཐབས་ནི་ཉིན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་པ་དང་ཤམ་ཐབས་ཀྱི་གཟན་ནི་
མཚན་མོ་མཐང་གོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་པ་དང་ཚད་མཐང་གོས་དང་འདྲ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྔུལ་གཟན་དང་རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་གཉིས་ཀྱང༌།དེ་
ཉིད་ལས།རྔུལ་གཟན་ནི།ཉིན་མོ་སྟོད་དུ་གྱོན་པ་དང་རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་
ནི་མཚན་མོ་སྟོད་དུ་གྱོན་པ་དེ་གཉིས་ཚད་བླ་གོས་དང་འདྲ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ན་རྔུལ་གཟན་དང་རྔུལ་གཟན་གྱི་གཟན་གཉིས་

ནི་བླ་གོས་ཀྱི་འོག་ཏུ་གྱོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་རྔུལ་ཆུའི་དྲི་མ་ལེན་

390

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བྱེད་ལྟ་བུ་ཡིན་འདུག་པས་འདི་གཉིས་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རྡུལ་གཟན་དང་

རྡུལ་གཟན་གྱི་གཟན་ཞེས་གསུངས་པ་མ་དག་པ་མིན་ནམ་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་

པར་ཞུའོ།།
སྐབས་འདིར་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་ཚད་འཇོག་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཅུང་
ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས། སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་ཆེ་ཚད་ནི།མདོ་རྩ་བ་
ལས། བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རང་གི་གསུམ་དང་ལྔ་དག་

གོ།ཆུང་ངུ་དག་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་ཁྲུ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཕྲིའོ།།འབྲིང་རྣམས་ཀྱི་ཚད་
ནི་བར་མའོ།།ཞེས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་ཆེ་ཚད་སྲིད་དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང་།ཞེང་
དུ་གསུམ་དང༌།ཆུང་ཚད་སྲིད་ཞེང་གཉིས་ཁྲུ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཕྲི་བ་དང༌།དེ་གཉིས་

བར་ནི་འབྲིང་ཚད་དུ་འཇོག་ཅིང༌།མཐང་གོས་ཀྱི་ཚད་ཀྱང༌།མདོ་རྩར།མཐང་
གོས་ནི་དོ་དང་ལྔ་ཡང་ཡིན་དོ་དང་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པས་
དེའི་ཆེ་ཚད་སྲིད་དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང་ཞེང་དོ་དང༌།ཆུང་ཚད་སྲིད་དུ་བཞི་དང་ཞེང་དུ་
དོ།དེ་གཉིས་བར་ནི་འབྲིང་ཚད་དོ།།ཞེས་ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས། སྲིད་
དུ་ཁྲུ་ལྔ་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མཐང་གོས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།དེ་བས་སྲིད་ཞེང་གཉིས་ཀར་ཆེ་བའི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་རུང་གི་
མཐང་གོས་ཀྱི་ཚད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩར། བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི། རང་གི་གསུམ་དང་ལྔ་དག་གོ།ཞེས་པའི་གཞུང་

391

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདིས་སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་ཙམ་མིན་པར་མཐང་གོས་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདི་ཐད་ཀྱི་ཊཱིཀྐ་ལས། སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་མཐང་
གོས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་ཚད་གཅིག་སྟེ་ཞེང་དུ་ཁྲུ་
གསུམ་དང་ཆུར་ལྔའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྲིད་དུ་ཁྲུ་བཞི་དང་ཞེང་དུ་ཁྲུ་དོ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་མཐང་གོས་ཀྱི་ཆུང་ཚད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་བས་ཆུང་བའི་མཐང་གོས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བའི་
ཚད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བར།འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པ་ཉིད་ཡན་

ཆད་ཀྱང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།
ཊཱིཀྐ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དཔྱད་གཞིར་འོས་ཏེ།མཐང་གོས་ཞེང་དུ་
ལུས་ཁྲུ་གསུམ་བྱས་པ་དེ་འདྲ་གྱོན་ན་ཧ་ཅང་འཇོལ་ཆེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང༌།མདོ་རྩར། བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི་རང་གི་

གསུམ་དང་ལྔ་དག་གོ།ཞེས་པ་འདིས་ཆོས་གོས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚད་
བསྟན་ན།དེའི་འོག་ཏུ་མཐང་གོས་ནི་དོ་དང་ལྔ་ཡང་ཞེས་སོགས་མཐང་གོས་
ཀྱི་ཚད་ཟུར་དུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།
དེ་ལ་སྐབས་འདིར།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་ཇི་

ལྟར་བཞེད་པ་ནི།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག
༤༠ལས།འདུལ་འཛིན་སྔ་མ་ཁ་ཅིག་ཊཱིཀྐའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིན་གྱིས་

392

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི། ཞེས་པས་ཆོས་གོས་གསུམ་གའི་ཚད་
བསྟན་པར་འཆད།དེ་ལ་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིགདེ་མི་ལེགས་ཏེ།མཐང་གོས་
ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌།དག་ཅེས་པ་གཉིས་ཚིག་ཡིན་པ་དང་འགལ་

བས་སོ་ཞེས་གསུངས།ཞེས་འདུལ་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་བསྐྱར་ཙམ་མཛད་པ་དང༌།དེའི་གོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བ་ཆེན་པོ་དག་ནི།ཞེས་
པ་སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་གཉིས་ཀྱི་ཚད་ལ་སྦྱར་བ་མཛད་པ་ལས།མཐང་གོས་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་མི་འདུག་པས་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་

དཔྱད་དགོས།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་ནི།ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༨༣ལས།ཡང་ལ་ལ་ན་རེ།
ཆོས་གོས་གསུམ་གང་རུང་དངོས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་རུང་དང་གྱོན་རུང་དོན་གཅིག་པར་བསམ་ནས་ཆོས་གོས་གསུམ་ཚད་གཅིག་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང༌།གཉིས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིན་གྱིས་
བརླབ་རུང་གི་ཆོས་གོས་ཆེན་པོ་གསུམ་ཚད་གཅིག་གང་ཞིག དེ་འདྲའི་

མཐང་གོས་ཆེན་པོ་གྱོན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་བྱིན་
གྱིས་བརླབ་རུང་གི་མཐང་གོས་ཆེ་ཚད་སྣམ་སྦྱར་དང་བླ་གོས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་དང་མཉམ་ཡང༌།གྱོན་རུང་གི་མཐང་གོས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་ནི། སྲིད་དུ་ལྔ་དང་ཞེང་
དུ་དོ་ཡིན་པར་བཞེད་དམ་སྙམ་ཡང་ཡིག་ཆའི་བཞེད་སྲོལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་རྒྱུན་

393

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འཛིན་པའི་འཛིན་མཚམས་ཇི་ཡོད་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།བཞི་པ།ཆོས་གོས་
བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བྱིན་རླབས་དགོས་པ་མ་བརླབས་ཉེས་པ་ཁེགས།
འཆང་སོགས་ལྟུང་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བའོ།།
ཞེས་པས་དགོས་པ་བསྟན་ལ།བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་ལྔ་སྟེ་ཡུལ་རྟེན་དངོས་པོ་དང༌།།
ཆོ་ག་བྱིན་རླབས་འཇིག་པའི་རྒྱུ་བཅས་སོ།།
ཡུལ་ཆོས་བདུན་ལྡན་མེད་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས།།
རྟེན་ནི་བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང༌།།
ཤེས་གནས་ལུས་ཐ་མལ་གནས་ཆོས་གསུམ་ལྡན།།རུང་བ་ཚད་ལྡན་སྔར་མ་བརླབས་དང་འབྲེལ།།
དངོས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དམིགས་བསལ་རྐྱེན་དབང་གིས།།

མི་རུང་ལ་ཡང་སྲ་བརྐྱང་ཚད་ལྷག་རུང༌།།
མ་ཡིས་ཟླ་ཕྱེད་སྔར་བརླབས་ཟིན་ལའང་རུང༌།།
མཐའ་གཉིས་དམིགས་བསལ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་ཅིང༌།།

394

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་རུང་བ་མི་དགོས་གསུངས།།ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཤ་ཏམ་བཞིན།།

སྣམ་སྦྱར་བླ་གོས་ལ་སོགས་དངོས་མེད་ཀྱང༌།།རྒྱུ་ཡི་བྱིན་རླབས་རུང་ཞིང་མཁོ་ལྷག་ཀྱང༌།།ཆོ་གས་བྱིན་རླབས་ཕྲན་ཚེཌ་རྣམ་བརྟགས་ཀྱིས།།
འཇིག་རྒྱུ་སྔགས་ཀྱིས་དབྱུང་དང་དངོས་པོ་དང༌།།
རྟེན་ཞིང་མིན་གྱུར་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་བཞི།།ཞེས་པའོ།།
ལྔ་པ།བཅང་པའི་བསམ་པ་ནི།

འཚོ་བ་རང་དང་ལྷག་པ་གཞན་གྱི་དང༌།།
མཁོ་བ་ཐུན་མོང་དབང་བ་སེམས་ཀྱིས་བཅང༌།།ཞེས་པའོ།།དྲུག་པ།ཡོ་བྱད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྦྱིན་བདག་ཡོ་བྱད་ཕུལ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི།།

མི་སློབ་བདག་པོ་སློབ་པ་བྱིན་ལེན་ཚུལ།།
ཁྲིམས་དག་ཐོས་བསམ་བརྩོན་པས་རྗེས་གནང་དང༌།།
ཁྲིམས་ལྡན་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བུ་ལོན་ཚུལ།།
ཁྲིམས་འཆལ་ལྕགས་གོང་འབར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད།།

395

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དད་རྫས་ལོངས་སྤྱོད་ཚེ།།
གྲོང་ལ་བཙོན་ར་རང་ལ་དགེ་སློང་དང༌།།
ཟས་ལ་ནད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཟུགས་སྒྲ་ལ།།
ལོང་འོན་ལྐུག་དང་ཉལ་ཚེ་རི་དྭགས་རྣམས།།
ཐུམ་འཕྲས་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ལྔ་བསྟེན་དགོས།།ཞེས་པའོ།།
ལྷག་པོའི་ཡོ་བྱད་གནང་ཡུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།ཐོབ་ཉུང་བདེ་སྐྱིད་ལྷ་ལས་ཚེ་འཕོས་དང༌།།ནད་པ་རྔུལ་དྲི་ཤིག་སྲོ་མང་བ་དང༌།།
འཁྲུགས་མང་ཡུལ་གནས་ལས་མཐའ་མང་བ་དང༌།།

གོས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ཆེ་བ་སྟེ།།
དགུ་པོ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གནང་ཡུལ་ལོ།།ཞེས་སོ།།
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མདོའི་ཚིག་བཅད་འདོན་པའི་གནས་སྐབས་
འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཚིག་བཅད་འདོན་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་བདུན་ཏེ།།
ངལ་གསོའི་གནས་དང་ཆུ་བདག་ཆུའི་ལྷ་དང༌།།

ཆུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྦྱིན་བདག་ཟས་སྤྱོད་དང༌།།

396

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བསྔོ་བ་ངན་པ་བཟློག་དང་མདོ་བསྐུལ་དང༌།།ལྷུང་བཟེད་ཆུ་དང་དྲི་གཙང་ཁང་འཇུག་དང༌།།
གྲིབ་མ་འགོམ་དང་ཕྱི་རོལ་ལྷ་གནས་དང༌།།བསྲོ་ཁང་བསྟེན་དང་ལྗོན་ཤིང་གཅོད་དུས་དང༌།།སྤོང་བ་པ་ཡིས་ཅི་བདེར་བྱ་བ་དང༌།།
ཁྱིམ་དུ་མཚན་གནས་རོ་བསྲེག་ལ་སོགས་སོ།།
ཞེས་པས་ཚིགས་བཅད་འདོན་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་བདུན་ངོས་བཟུང་སྟེ།གང་དང་གང་གི་སྐབས་ཚིགས་བཅད་ཇི་ལྟ་བུ་འདོན་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོ་ལྔ་ལ་སྦྱིན་པ་རབ་མཐུན་དང༌།།
བར་པ་བདུན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དང༌།།
ཐ་མ་ལྔ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་འདོན།།
ཞེས་པ་སྟེ།ངལ་གསོ་དང་ཆུའི་བདག་པོ་དང་ཆུའི་ལྷ་དང་ཆུར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་།སྦྱིན་བདག་གི་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་ལྔ་པོའི་སྐབས་སྦྱིན་པ་རབ་མཐུན་གྱི་ཚིགས་བཅད་འདོན་ལ།དེ་ཡང༌།སྦྱིན་པ་རབ་མཐུན་གྱི་མདོ་ནི།
ཟ་བ་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།

397

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁ་དོག་གཟི་བརྗིད་སྟོབས་དང་ལྡན།།
རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ཟས་རྙེད་ཅིང༌།།

བསམ་གཏན་ཟས་ཀྱིས་འཚོ་བར་ཤོག།བཏུང་བ་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།
ཉོན་མོངས་བཀྲེས་སྐོམ་ཞི་གྱུར་ཅིག།

སྦྱིན་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དང༌།།སྐོམ་ནད་མེད་པར་སྐྱེ་བར་ཤོག།
སྨན་རྣམས་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།
ནད་མེད་པ་དང་བདེ་བ་ཐོབ།།
སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་མེད་པ་ཡི།།

མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག།ཅེས་དང༌།སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤྱོད་པ་འདི་ཡིས་མཐུས།།

ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ལྟ་བུའོ།།
དེ་ནས་བསྔོ་བ་ངན་པ་བཟློག་པ་ནས་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་གནས་སུ་འཇུག་
པའི་བར་བདུན་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡང་རུང་བ་དཔེར་ན།མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས།
སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཁའི་སྤྲིན་དང་འདྲ།།

398

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
འགྲོ་བའི་སྐྱེ་འཆི་གར་ལ་ལྟ་དང་མཚུངས།།
འགྲོ་བའི་ཚེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་གློག་འདྲ་སྟེ།།
རི་གཟར་འབབ་ཆུ་བཞིན་དུ་མྱུར་མགྱོགས་འགྲོ།།
ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།དེ་ནས།བསྲོ་ཁང་བསྟེན་པ་དང༌།ལྗོན་ཤིང་གཅོད་པ་དང༌།སྤོང་བ་པ་ཡིས་ཅི་བདེར་སྤྱོད་པ་
དང༌། ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་མཚན་མོར་གནས་པ་དང༌།རོ་བསྲེག་པ་སྟེ་ཐ་མ་
ལྔའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་འདོན་པར་གསུངས་ལ།འདི་ནི། སྟོན་
པ་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་སོགས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང༌།མདོ་འདོན་པ་དང༌།བསྔོ་བ་སྟེ་གསུམ་ཚང་བ་ཕྱག་ལེན་དུ་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་འདོན་པར་གསུངས་སོ།།དེ་ནས་སྣམ་སྦྱར་གྱོན་པའི་གནས་སྐབས་བདུན་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྣམ་སྦྱར་གྱོན་པའི་གནས་སྐབས་བདུན་པོ་ནི།།

བསོད་སྙོམས་འགྲོ་དང་གྲོང་དུ་ཆོས་སྟོན་འགྲོ །
མཆོད་རྟེན་ལ་འདུད་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་དང༌།།གདམས་ངག་སྟོན་དང་ཆོས་ཉན་ཞེ་སར་འགྲོ །
སྔ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་ཐ་ལྔ་གནང་བཅས་སོ།།ཞེས་པའོ།།

399

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

སྨན་གྱི་གཞི།

སྨན་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ། དགོས་དོན་དང་།བསྡུས་དོན་གཉིས་

ལས།དང་པོ་དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
དགེ་སློང་བདེར་གནས་སྦྱིན་བདག་བསོད་ནམས་ཐོབ།།
ཅེས་པའོ།།གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་རྒྱུ་དང་དབྱེ་བ་མཚན་ཉིད་དང༌།།

བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ་སྨན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ།།རུང་ཁང་བློ་མཐུན་བྱ་ཚུལ་ཟས་ཀྱི་ནི།།

རྒྱུ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་བའི་ཚུལ་དང་བདུན།།
ཞེས་པའོ།།དང་པོ་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལོག་འཚོ་སྤངས་ནས་ཡང་དག་འཚོ་བས་སྒྲུབ།།ཅེས་པའོ།།སྨན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང༌།
སྡོམ་ལས།

400

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དབྱེ་བ་དུས་རུང་ཐུན་ཚོད་ཞག་བདུན་པ།།
འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པའི་སྨན་དང་བཞི།།

དུས་རུང་ཟན་འབྲུ་ཤིང་ཐོག་འོ་ཞོ་སོགས།།སྔ་དྲོ་སྤྱད་དུ་རུང་བས་དེ་ཞེས་བྱ།།
བཙགས་པའི་དར་བ་ཞོ་ཡི་ཁ་ཆུ་སོགས།།དུས་རུང་ལས་བྱུང་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པ་ཡི།།

བཏུང་བ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཚོད་རུང་བའི་རིགས།།

དེ་བཞིན་བུ་རམ་བུར་ཁུ་ཧྭགས་དང་ནི།།
ལ་དུ་ལི་ཁ་ར་དང་སྦྲང་རྩི་དང༌།།
མར་དང་འབྲུ་མར་ཞུན་མར་ལ་སོགས་པ།།ཞག་བདུན་པ་ཡི་སྨན་གྱི་རིགས་ཞེས་བཤད།།
འཚོ་བཅངས་སྨན་གྱི་རིགས་ལ་གཙོ་ལྔ་དང༌།།གཙོ་མིན་ལྔ་ཞེས་ངོས་འཛིན་གཞུང་ལས་ཤེས།།ཞེས་པའོ།།སྨན་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དྲི་རོ་རེག་གསུམ་བདག་ཉིད་དུ་གནས་གང༌།།

ནད་སེལ་གཙོར་ཞུགས་སྨན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།

401

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཀྲེས་སེལ་གཙོར་ཞུགས་རིགས་གནས་དུས་རུང་དང༌།།
དུས་རུང་ལས་བྱུང་བཏུང་བའི་བདག་ཉིད་གང༌།།

སྨན་དུ་བྱིན་བརླབས་ཐུན་ཚོད་རུང་བ་དང༌།།
བཀྲེས་འདུས་གཉིས་སེལ་གཙོར་ཞུགས་རིགས་གནས་གང༌།།

སྨན་དུ་བྱིན་བརླབས་སྨན་ཞག་བདུན་པ་དང༌།།
འདུས་པའི་ནད་སེལ་གཙོར་ཞུགས་རིགས་གནས་གང༌།།

སྨན་དུ་བྱིན་བརླབས་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་འོ་གསུངས།།
ཞེས་པ་སྟེ།སྐབས་འདིར་སྨན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གང་
གསུངས་པ་ནི། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་

མཐའ་དཔྱོད་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པའོ།།པཎ་ཆེན་མཆོག་
གིས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཤོག ༡༢༨ལས།ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བཏུང་བ།དབྱེ་ན།
སྨན་བཞི་སོ་སོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ།ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པའི་རྩམ་ཐང་དང་

རུས་ཐང་ཤིན་ཏུ་སླ་བ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དུས་རུང་གི་

རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ།དར་སིང་ཆུར་ཁུ་ལྟ་བུ་ཆུ་དང་འདྲེས་པའི་དྭངས་མ་ཚགས་

402

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱིས་བཙགས་པ་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། སྦྲང་བུར་གྱི་དྭངས་མ་ཤིན་ཏུ་
སླ་བ་ལྟ་བུ་ཞག་བདུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ།ཨ་བར་སྐྱུར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་
ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སླ་བ་ལྟ་བུ་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདི་ལྟར་ན་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་ལ་རྒྱུ་དུས་རུང་ཙམ་མིན་པར་རྒྱུ་སྨན་
རིགས་བཞི་ག་ལས་བྱུང་བར་འདོད་དགོས་པར་མངོན་ནོ།།
སྐབས་འདིར་ཡིག་ཆར་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་སྤྱིར་བཟའ་
བ་དང་བཅའ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རུང་གི་ཟས་སུ་གསུང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་དབང་དུ་བྱས་སམ། དངོས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རྒྱུ་གང་ལ་འཇོག་ཞིབ་ཆ་

གཞན་ཡང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།སྐབས་འདིར།སྨན་བཞི་པོ་ཕན་ཚུན་འགལ་མི་
འགལ་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་ན་རེ།དུས་རུང་གི་སྨན་དང་།སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་
གང་རུང་མི་འགལ་ཏེ།སྨན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་བུ་རམ་སོགས་དང་།འཚོ་
བཅངས་ཀྱི་རྩ་བ་དང་།རྩ་བ་མིན་པའི་སྨན་རྣམས་དུས་རུང་གི་སྨན་དུ་འཇོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་རུང་གི་

སྨན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༦༠
ལས།བུ་རམ་སོགས་ནི་དུས་སུ་རུང་བ་སྟེ།འགྲེལ་པར།བཟའ་བར་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བརྗོད་དེ། བྱེ་བྲག་
མེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།ཨ་རུ་

403

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སོགས་ཆོས་ཅན།བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དུས་སྔ་དྲོར་སྤྱད་རུང་གི་ཕྱི་
དྲོར་སྤྱད་མི་རུང་བ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།དེ་དག་དུས་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྟེ།འདུལ་བ་རིན་ཕྲེང་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།སྔ་དྲོའི་དུས་ཁོ་ནར་རུང་བས་སམ་
དེའི་རིགས་ཡིན་པས་དུས་རུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཡང་དེའི་

ཤོག༢༦༣ལས།ཨ་རུ་ར་དང་ལ་སོགས་པ་སྐྱུ་རུ་ར་དང༌།བ་རུ་ར་དང༌།ན་ལེ་ཤམ་དང༌།པི་པི་ལིང་སྟེ་ལྔ་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་
བས་དུས་རུང་ཉིད་མིན་ནོ།།བུ་རམ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པ་ཡང་ཐམས་
ཅད་དུ་རུང་བས་དང་པོ་ཉིད་མིན་ནོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ལས་ཆོག་རྣམ་རྒྱལ་གསེར་མདོག་ཤོག
༡༢༨ ལས།བུ་རམ་སྒར་མ་ནི་ཅིས་ཀྱང་ཞག་བདུན་པ་ཡིན་པས་རབ་བྱུང་
དག་གིས་ཀྱང་དགོང་དུས་སྤྲོ་ཞིང་ལོངས་སྤྱད་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་དུས་རུང་གི་སྨན་རིགས་དང་ཞག་བདུན་པ་དང་

འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་འཇོག་ཅེས་སྨྲའོ།།དེ་ལྟར་ན་ཟ་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་རུང་གི་སྨན་དུ་འཇོག་ན་རིན་ཕྲེང་གི་གསུང་ཕྱི་མ་
དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན།སྨན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་རིགས་བུ་

རམ་དང་མར་སོགས་དང༌།དེ་བཞིན་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་རྩ་བ་དང༌།སྡོང་
བུ་དང༌།མེ་ཏོག་དང༌།འབྲས་བུས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཟ་བ་དང་བཅའ་བ་ཙམ་

404

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡིན་མོད་ཀྱང༌།དེ་དག་དུས་རུང་གི་སྨན་རིགས་མིན་པར་སྨྲ་དགོས་སྙམ་སྟེ།
དུས་རུང་གི་སྨན་རིགས་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོར་བཀྲེས་པའི་

ནད་སེལ་བའི་དོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཟས་རིགས་ཤིག་ལ་འཇོག་ལ།བུ་རམ་
སོགས་ནི་གཙོ་བོར་རླུང་ནད་སེལ་བ་སོགས་སྒོས་ཀྱི་དོན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང༌།དེ་བཞིན་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་འདུས་པའི་ནད་
སོ་སོ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡོངས་གྲགས་སུ་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་

སོ་སྙམ་ཡང་ད་དུང་ཞིབ་མོར་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
སྐབས་འདིར་དུས་རུང་གི་སྨན་ལ་ཡང་རྩ་བ་དང་ལོ་མ་འབྲས་བུ་མེ་
ཏོག་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དེ་དང་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་རིགས་ལ་

ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ན་གོང་སྨོས་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་དུ་
གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་ཀུན་མཁྱེན་ལྔ་པས་རྣམ་རྒྱལ་
གསེར་མདོག་སྨན་ཐད་ཤོག༡༢༨ལས།འཇིག་རྟེན་ན་སྨན་དུ་གྲགས་པའི་

རྩ་བ་སྡོང་བུ་ལོ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ལྔ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རིན་ཕྲེང་དུ་
འགྲེལ་པ་དྲངས་ཏེ།ཟ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་རུང་དུ་གསུངས་པ་འདི་ལ།མཁས་

པ་ལ་ལས།དུས་རུང་ལ་དུས་རུང་ཙམ་དང་སྨན་རིགས་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ནང་

ཚན་གྱི་དུས་རུང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ།སྤྱིར་དུས་རུང་གི་ཟས་ཙམ་ལ་ཟ་བཅའ་
ཐམས་ཅད་འཇོག་ཆོག་པས་ཞག་བདུན་པ་དང་འཚོ་བཅངས་ཡང་སྤྱིར་དུས་

405

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རུང་ཙམ་ཡིན་མོད་ཀྱང༌།སྨན་རིགས་བཞིར་ཕྱེ་བའི་དུས་རུང་མིན་ཞེས་
འཇོག་སྟེ།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་ཤོག
༨༧ལས།སྨན་ལ་རྩ་བས་དབྱེ་ན་དུས་རུང་གི་སྨན་དང་།དུས་མིན་དུ་རུང་

བའི་སྨན་གཉིས་ཡོད་དེ།ཚགས་ལ་མ་བཙགས་པའི་ཟ་བ་དུས་རུང་གི་སྨན་

དང༌།ཚགས་ལ་བཙགས་པའི་བཏུང་བ་དུས་མིན་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།ཞེས་དང༌།ཡང་དེའི་འཕྲོ་ལས།དང་པོ་ཟ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་རུང་ཡིན་ཏེ།
ཊཱིཀྐ་ལས།དུས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།ཟ་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་
རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མི་བརྗོད་དེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང༌།རྣམ་བཤད་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར།ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དུས་རུང་སྨན་

དང་།དེའི་སྨན་རིགས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་དེ་ལན་མཛད་མཁན་ཡང་
མངོན་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ཡང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་སྐད་
བཞག་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།བུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་ཏུ་སླ་བ་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་

བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།དེ་རྒྱུ་དུས་རུང་

406

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།བུ་རམ་དེ་དུས་རུང་གི་སྨན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྩོད་པ་ལ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།རྒྱུ་བུ་རམ་ལྟ་བུ་སྨན་ཞག་བདུན་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བཏུང་བ་དང༌། རྒྱུ་འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་ལ་ཐུན་

ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མེད་ཅེས་ཟེར།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྔ་

མས།འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་བྱིན་གྱིས་
བརླབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་སྨན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་རིགས་དང་།

འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་

དེའི་གང་ཡིན་པའོ།།ཞེས་དང༌།འདུལ་བ་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༣༣
ལས།བཏུང་བ་དེའི་རྫས་སམ་རྒྱུ་དེ་དུས་སུ་རུང་བ་ལས་གཞན་ཞག་བདུན་
པའམ་འཚོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་རྒྱུ་དེའི་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་
རུང་བའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།འབྲས་བུ་བཏུང་བ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་
རུང་བའི་མཐའ་ཡང་དེ་ཡིན་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་ཉིད་ཐུན་

ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་འཇོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༢༦༤ལས།འོ་ན་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།དེར་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བས་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ།།ཞེས་རྒྱུ་སྨན་ཞག་བདུན་པ་དང་།

407

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་དེ་དག་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་
བརླབ་ཏུ་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་དོ།།དེ་ཡང༌།ཁ་ཅིག་གིས།

ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་ཡིན་ན་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་

དམར་ཐག་མ་ཆད་ཚུན་ཆད་དུ་སྤྱད་དུ་རུང་ལ།དེ་ཕན་ཆད་དུ་སྤྱད་དུ་མི་

རུང་བས་ཁྱབ་ཅེས་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས་འོ་ན་རྒྱུ་ཞག་བདུན་པའི་
སྨན་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་དང༌།རྒྱུ་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ལས་བྱུང་བའི་
བཏུང་བ་གཉིས་པོ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་རྗེས་སུ་སྤྱད་མི་

རུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་འདྲའི་བཏུང་བ་དེ་ཉིད་
ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་པ་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་དེ་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་གཉིས་སོ་སོའི་བྱིན་རླབས་འཇིག་

པའི་མཐའ་ནི་སོ་སོར་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་དང་།ནད་འཚོ་བའི་མཐའ་འདས་

པ་དེ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་

མཐའ་གང་ཡིན་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར།དེས་ན་ཐུན་ཚོད་རུང་བའི་སྨན་གྱི་བྱིན་རླབས་འཇིག་པའི་

དུས་མཐའ་ལ་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་པ་དང༌།
རྒྱུ་ཞག་བདུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་རིགས་ཡིན་པས་

408

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞག་བདུན་པའི་དུས་མཚན་མཐའ་དང༌།རྒྱུ་འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

ན་ནད་ལས་གསོས་པའི་དུས་མཐའ་འདས་པ་ལ་འཇོག་གོ་ཟེར།འོ་ན།དགེ་སློང་གིས་སྔ་དྲོ་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་
སྨན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ།ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་
ལེན་མ་བྱས་པར་ཅི་འདོད་ལོངས་སྤྱད་དུ་རུང་ཡང༌།ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་
དེ་མུན་པ་བབས་པ་ན་བཏུང་བ་དེ་སྤྱད་དུ་མི་རུང་ན།དགེ་སློང་ནད་པས་ཕྱི་
དྲོ་ཉིན་དུས་བཞིན་དུ་མཚན་མོའི་དུས་སུ་ཡང་ལོངས་སྤྱད་དགོས་པས་
མཚན་མོའི་དུས་སུ་སླར་ཡང་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བྱིན་རླབས་བྱེད་དམ་ཞེ་ན།
འདི་ལ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་བ་གཞི་སྨད་ཤོག༤༧ལས།སྐབས་འདིའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཡང་
ཡོད་དེ།ཉི་མ་ནུབ་པའི་འོག་ཏུ་འོད་དམར་པོ་ཆགས་པའི་དམར་ཐག་ཆད་པ་

དེ་མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོ་དང༌།སྐབས་འདི་ཐུན་ཚོད་མཐའ་ཡང་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།འདི་འདས་མ་ཐག་བྱིན་ལེན་མ་བཤིག་ན་གསོག་འཇོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང༌།

བྱིན་ལེན་གསར་དུ་བྱས་པ་ནི་སང་གུང་ཚིགས་མ་ཡོལ་བར་དུ་གསོག་
འཇོག་མེད་པས་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་འདུལ་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་བཤད་པ་ལྟར་རང་ལུགས་སུ་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།
ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་རྗེས་དུས་ལས་འདས་པས་བྱིན་རླབས་

409

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞིག་ལ་དེའི་རྗེས་བཏུང་བ་དེ་ལོངས་སྤྱད་དགོས་བྱུང་ན་སླར་ཡང་བྱིན་ལེན་
བྱས་ཏེ་སང་གུང་ཚིགས་མ་ཡོལ་བར་ལོངས་སྤྱད་ཆོག་པར་གསུངས་འདུག་ལ།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་
གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༠༡ལས། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ནི་ཕྱི་དྲོ་ཚ་དུས་ཀྱི་སྐོམ་ནད་ཅན་ལ་གནང་བ་ཡིན་པས་སྲོད་ཐུན་གྱི་དུས་འདས་ནས་
གཉིད་དང་སྐོམ་བཏུང་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འོང་བའི་ཕྱིར།དེ་ལས་གཞན་
མཚན་རིལ་པོའི་སྐོམ་ནད་ཅན་ལ་བྱིན་རླབས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོངས་སྤྱད་ཆོག་པས། སྐོམ་ནད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ག་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
གསལ་བར་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་སོ།།འོ་ན་སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན།དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་ནི་སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་

པར་གསུངས་འདུག་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའི་བུར་ཤིང་སོགས་ཀྱི་བཏུང་བ་དང༌།བུ་རམ་སོགས་དང་ཨ་རུ་ར་སོགས་རིམ་བཞིན་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བ་དང༌།ཞག་བདུན་པ་དང་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ཡིན་པར་བཞེད་པར་
མངོན་ཏེ།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་ཤོག༩༩ལས།ཡང་ཁ་
ཅིག ཕྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ།དེ་གསུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནད་པ་ལ་གནང་བའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་

410

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཅེས་དང༌། བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་དང༌།ཞག་བདུན་པ་དང༌།འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།དེ་ལ་དོགས་སློང་དུ།ལ་ལས།འོ་ན།སྨན་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་མ་
བརླབས་པའི་སྨན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་རིགས་ཡིན་ན་སྨན་ཞག་བདུན་པའི་

སྨན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།བུ་རམ་ལས་བྱུང་
བའི་ཁུ་བ་ལྟ་བུ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། སྨན་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྨན་ཞག་བདུན་པའི་

རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།བུ་རམ་ལྟ་བུ་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་ཏེ་སླ་
བར་གྱུར་པ་ན་སྨན་དེའི་གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་། སྨན་དེའི་རིགས་མི་

འགྱུར་བར་ད་དུང་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་རིགས་སུ་གནས་པས་དགེ་སློང་གིས་

ཚགས་བཙགས་བྱས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་མི་འཇིག་པར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་

ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བའི་བཏུང་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་

ཏེ་རྩོད་དོ།།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་ནི། ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༤༨ལས།ཡང་ཁ་ཅིགཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་དང་།ཞག་བདུན་པའི་སྨན་གཉིས་མི་འགལ་ཞིང༌།ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་དང་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་སྨན་ཡང་མི་འགལ་ཞེས་ཟེར།དེ་ཡང་མི་

411

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལེགས་ཏེ།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་ཡིན་ན་གང་ལ་གནང་བའི་དགེ་སློང་
གིས་མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་ལེན་གསར་དུ་བྱས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བས་ཁྱབ།ཞག་བདུན་པའི་སྨན་ཡིན་ན་གང་ལ་
གནང་བའི་དགེ་སློང་གིས་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་ལེན་གསར་དུ་བྱས་
པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་ཡིན་ན་མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པས་ཁྱབ། ཞག་བདུན་པའི་སྨན་ཡིན་ན་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་
བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ཁྱབ་ཅིང༌།དེ་ཕན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང༌།འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ལའང་དེས་རིགས་འགྲེ་བའི་

ཕྱིར།དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་པའི་བུ་རམ་གྱི་གོང་བུ་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་།ཞག་བདུན་པའི་སྨན་མ་ཡིན་པ་དང༌།

ཞོ་བཙགས་པའི་ཁུ་བ་ལྟ་བུ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་།

དེ་མ་ཡིན་པ་དང༌།ཨ་རུ་ར་ལྟ་བུ་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་རིགས་ཡིན་ཀྱང་།དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།
དེ་ལྟར་ན་སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་འགལ་བ་དང༌།དེ་གསུམ་པོ་ལ་བྱིན་
རླབས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་དམ་སྙམ།དེ་ལ་འདིར།འགའ་རེས་
དྭོགས་སློང་དུ།རྒྱུ་བུ་རམ་ལས་བྱུང་བའི་ཁུ་བ་དང༌།རྒྱུ་ཨ་རུ་ལས་བྱུང་བའི་

412

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཁུ་བ་ལྟ་བུར་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་གྱི་བྱིན་རླབས་བྱར་ཡོད་པར་སྔར་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་པས།དེ་དག་ཆོས་ཅན།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་ཡིན་པར་ཐལ། སྨན་བཞི་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག གཞན་
གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དང་པོ་དུས་རུང་མ་ཡིན་པ་སླ་ལ།ཞག་བདུན་དང་།

འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་ཡང་མིན་པར་ཐལ།དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་མེད་པའི་

ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་དག་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་མ་བྱུང་བས་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་རིགས་མིན་ཞིང༌། རིམ་བཞིན་ཞག་བདུན་པ་དང་། འཚོ་
བཅངས་ཀྱི་སྨན་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར་ན།དེ་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་
བའི་བྱིན་རླབས་བཏབ་པས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་མིན་ཞེས་བརྗོད་
དཀའ་ལ།རིམ་བཞིན་ཞག་བདུན་པ་དང༌།འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་རིགས་ཡིན་

པས་སྨན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་བྱིན་རླབས་བཏབ་ན་ཕྱི་མ་གཉིས་པོའི་སྨན་རིགས་དང་།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་མི་འགལ་

ཞེས་ལན་འདེབས་འོས་མིན་ད་དུང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།བཞི་པ། སྨན་བྱིན་
གྱིས་རློབ་ཚུལ་འཆད་པ་ལ།དགོས་དོན་དང་བསྡུས་དོན་གཉིས་ལས།དང་

པོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བྱིན་རླབས་དགོས་དོན་ཚེགས་ཆུང་བདེ་བར་གནས།།

413

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསོག་འཇོག་མི་འབྱུང་བཅས་མཚམས་ཟིན་པ་འོ།།
ཞེས་སོ།།བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་དངོས་པོ་ཡུལ་རྟེན་དུས་དང་ཡུན།།
ཆོ་ག་འཇིག་པའི་རྒྱུ་བཅས་རྣམ་པ་བདུན།།
དངོས་པོ་མཐའ་གསུམ་གང་རུང་རང་གི་ཡིན།།

རུང་བ་ཚད་ལྡན་ཆོ་ག་རྫོགས་པ་དང༌།།
མངོན་སུམ་བྱིན་རླབས་མ་ཟིན་ཆོས་བདུན་ལྡན།།ཡུལ་ནི་དགེ་སློང་ཆོས་བདུན་ལྡན་པ་སྟེ།།
རྟེན་ནི་དགེ་སློབ་དགེ་སློང་སྡོམ་གསོ་རུང༌།།
ཤེས་གནས་ལུས་ཐ་བྱིན་རླབས་རྐྱེན་ལྡན་བཞི།།
དུས་ནི་སྔ་དྲོ་ཡུན་ནི་རང་རང་གི །
དུས་ཀྱི་མཐའ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་རུང་བཤད།།ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྦྱོར་བ་ལ།།
རུང་ཆུ་བཏབ་དང་ལག་བཀྲུས་བྱིན་ལེན་བྱ།།
ཁྱད་པར་བཏུང་བ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ལ།།
ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་གསུངས།།

414

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དངོས་གཞི་སྔགས་གསུམ་མཇུག་ཏུ་ཐབས་ལེགས་བྱ།།
འཇིག་རྒྱུ་བྱིན་ལེན་འཇིག་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་ཏེ།།
དུས་འཕེན་ཟད་དང་སྔགས་ཀྱིས་དབྱུང་སོགས་འཇིག།

བྱིན་ལེན་འཇིག་རྒྱུ་བཅུ་ནི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

འཕྲོག་དང་ཤོར་འདྲིལ་བོར་བ་དང༌།།
བབས་དང་ཤི་དང་གཞན་གྱིས་རེག།
སྨན་གྱི་རིགས་གྱུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
གཞན་ལ་བསྔོས་དང་ཆོས་མཚུངས་གཞན།།ཞག་བདུན་བྱིན་རླབས་ལྔ་ན་རོ་སླར་འགྱུར།།སྨན་གྱི་གནས་སྐབས་འགྱུར་ཕྱིར་བྱིན་རླབས་ཞིག།

སྨན་གྱི་རིགས་མ་གྱུར་ཕྱིར་བྱིན་ལེན་ནི།།
མ་ཞིག་དེའི་ཕྱིར་གསོག་འཇོག་འབྱུང་བར་གསུངས།།
ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་སྨན་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་དུས་དང༌།ཡུན་
ཚད་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་བྱིན་གྱིས་
རློབ་པའི་དུས་ལ་སྔ་དྲོ་དང་ཕྱི་དྲོ་གཉིས་ཀ་འཇོག་དགོས་ཏེ།ཕྱི་དྲོ་དགེ་སློང་
གློ་བུར་དུ་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པ་ན་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་བསྟེན་དགོས་ལ།དེ་ཡང་སང་སྔ་དྲོའི་བར་སྒུག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཕྱི་དྲོའི་དུས་དེ་རང་ལ་བྱིན་ལེན་

415

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བྱས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།འགའ་ཞིག་གིས། དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ།མདོ་རྩ་བར་ཟས་སྔ་མའི་ཚེ་ནའོ།།ཞེས་དང༌།ཊཱིཀྐ་ལས།

བསྐོལ་བ་དང་བཙགས་པ་གཉིས་ནི་དུས་སུ་བྱས་ཀྱང་རུང༌།དུས་མིན་པར་

བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། བྱིན་ལེན་དང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ནི་དུས་ཁོ་ནར་བྱ་དགོས་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༣༧ལས།དུས་གང་གི་ཚེ་བྱིན་གྱིས་
བརླབ་པ་ནི་སྔ་དྲོ་ཁོ་ན་སྟེ།ཟས་སྔ་མའི་ཚེའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདི་ལ།ལ་ལས།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ནི་དགེ་སློང་ནད་
པས་ཕྱི་དྲོ་ཚ་དུས་སྐོམ་ནད་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་

པས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་དུས་སྔ་དྲོར་འཇོག་པ་འབྲེལ་ཆེ་ཡང༌།ཞག་བདུན་པ་དང་།འཚོ་བཅངས་གཉིས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པའི་དུས་སྔ་དྲོ་ཁོ་ནར་འཇོག་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་དོགས་སློང་མཛད་དོ།།
འདིའི་ལན་དུ། འགའ་ཞིག་གིས། དགེ་སློང་ཞིག་ཕྱི་དྲོར་ནད་ཀྱིས་
བཏབ་པ་ན་འཚོ་བཅངས་ཀྱི་སྨན་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ།དེས་
བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་བྱིན་བརླབས་མ་བྱས་ཀྱང་བསྟེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།འོན་ཀྱང་འཚོ་བཅངས་སུ་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་སྤྱད་རེས་བཞིན་བྱིན་ལེན་མི་དགོས་པར་རང་གི་དུས་

416

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཐའ་འདས་ཀྱི་བར་སྤྱད་ཆོག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང༌།ཡང་ལ་ལས།སྤྱིར་བཏང་ལ་སྨན་བྱིན་གྱིས་རློབ་དུས་སྔ་དྲོ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་
དམིགས་བསལ་ལ་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱང་འཇོག་ཅེས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁུངས་
ཇི་ཡོད་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།སྨན་ཕྱི་མ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཡུན་
ཚད་ལ།ཁ་ཅིག་གིས་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་
ཚུལ་ནི།ཞག་དེ་གའི་མཚན་ཐུན་དང་པོ་ཚུན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དེ་ཕན་ཆད་མི་

རུང་སྟེ།ཞག་དེའི་མཚན་ཐུན་དང་པོ་དེ་ལས་དུས་ལྷག་པ་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་
རུང་བའི་སྨན་གྱི་བྱིན་རླབས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་

ཤོག༢༣༧ལས།ཡུན་ཇི་སྲིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པ་ནི།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་
བ་བྱིན་གྱིས་རློབ་ན་ཉིན་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མོའི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་
ཚུན་ཆད་བྱིན་གྱིས་རླབ་ཅིང་ཞེས་དང༌།རང་གི་དུས་ཀྱི་མཐའི་བར་དུ་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་པར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།དུས་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་
འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་དང༌།
པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་ཤོག༤༧
ལས་ཀྱང༌།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་ནི་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱ་བ་དང༌།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་
གིས།འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་བྱིན་གྱིས་

417

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

བརླབ་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བ་དང༌།ཞག་བདུན་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང༌།འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་ཡོད་པས།དང་པོ་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ན་དེའི་ཡུན་ཚད་ཉིན་མཚན་དེའི་

མཚན་ཐུན་དང་པོ་ཚུན་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང༌།དངོས་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་དེར་བྱིན་
གྱིས་བརླབས་ན་དེའི་ཡུན་ཚད་རིམ་བཞིན་ཞག་བདུན་པ་དང༌། འཚོ་
བཅངས་ཀྱི་སྨན་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པའི་ཡུན་ཚད་དུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན།དེའི་གང་ཡིན་པའོ།།གཞན་
ཡིན་ན་དེའི་མཐའ་གང་ཡིན་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རྩ་བར་ཇི་

སྐད་གསུངས་པ་དེ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྨན་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཚུལ་ལ་སྦྱར་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་དེ་ཐད་ལས།འོ་ན་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་
མིན་པར་འགྱུར་རོ།།ཞེ་ན།དེར་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་བས་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ།།ཞེས་དང༌།དེ་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག
༢༣༣ ལས་ཀྱང༌།བཏུང་བ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་རིགས་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཐུན་

ཚོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་སྟེ།དུས་ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འཆགས་ཀྱང་དུས་ཉུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་འདིར་བྱིན་རླབས་འཆགས་
པ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།

418

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་འཚོ་བཅངས་དང་ཞག་བདུན་པའི་སྨན་

རིགས་ལ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་རུང་ཡང་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཆོད་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་པས་གོང་གི་ལུང་དང་

མི་འགལ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།སྐབས་འདིར།ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༩༢ལས།དམིགས་བསལ་

ཡང་ཡོད་དེ།དུས་རུང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་
མཐའ་ཁོ་ན་དང༌།ཞག་བདུན་པ་ལས་བྱུང་བ་བུ་རམ་གྱི་བཏུང་བ་ལྟ་བུ་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་འམ་ཞག་བདུན་གྱི་མཐའ་གང་རུང་དང༌།འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ནི་ཐུན་ཚོད་དམ་ཇི་སྲིད་འཚོ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།རྩ་བར།དེ་དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་

ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེའི་གང་ཡིན་པའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ།།གོང་གི་འདོད་ཚུལ་ཕྱོགས་གཉིས་སོ་

སོར་དཔྱད་དེ་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་པར་བྱའོ།།ཡང་
སྐབས་འདིར་མདོ་རྩ་བར།དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་རོལ་དུ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཚན་མཐུན་པས་རེག་ཏུ་མི་རུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།མཚོ་
ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༣༡ལས།རུང་ཆུས་བཏབ་པ་ལ་སོགས་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་རོལ་དུ་ཆུས་མ་བཏབ་ཅིང་ཚགས་ཀྱིས་མ་བཙགས་པ་

419

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་སྲིད་དུ་བཅོས་པའི་ཚ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཚན་
མཐུན་པས་ཟ་བའི་ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་བྱ་བའི་ཕྱིར་རེག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ།(འདི་
ཉིད་ཀྱི་)ཊཱིཀྐ་ལས།བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་མཚན་མཐུན་པས་བྱིན་ལེན་མི་

བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།(།རྩ་བ་མོ་དྭངས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དུས་སུ་རུང་བ་ཡིན་
ཞིང་བཏུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།)བཏུང་བ་དེའི་

རྫས་སམ་རྒྱུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་བཏུང་བ་དེ་དང་སྨན་གྱི་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་

མ་ཡིན་ཞིང༌།བཅས་ལྡན་མཚན་མཐུན་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱིས་རེག་ན་ལག་ཉའི་

ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌།
དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་བསྙེན་པར་རྫོགས་པས་སྦྱར་
ཞིང་བཙགས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་གི་རྣམ་བཤད་དང་ཊཱིཀྐ་

ལས་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ།དེ་ནི་མདོ་རྩ་བས་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྙིང་པོར་བསྒྲིལ་ན། རྒྱུ་དུས་རུང་ལས་བྱུང་བའི་

བཏུང་བ་ལ་དགེ་སློང་གིས་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་རེག་
དགོས་པས་དེ་ལ་སྔོན་དུ་བྱིན་ལེན་བྱ་དགོས་ལ།དེ་རྗེས་བཙགས་པ་ན་བཏུང་བ་སླ་བར་གྱུར་པ་དང་དུས་མཚུངས་སྨན་རིགས་འགྱུར་བས་སྔར་གྱི་བྱིན་ལེན་ཞིག་སྟེ་དགེ་སློང་དེས་མུ་མཐུད་ནས་རེག་པ་ན་ལག་ཉའི་ཉེས་པ་
འབྱུང་བས་དེ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱིས་ཚགས་ཀྱིས་བཙགས་མི་རུང་བ་ཡིན་ལ།

420

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྒྱུ་ཞག་བདུན་པ་དང་།འཚོ་བཅངས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བཏུང་བ་སླ་བར་

གྱུར་ཀྱང་། སྨན་གྱི་གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་སྨན་རིགས་མི་འགྱུར་བས་
སྔར་བཏབ་པའི་བྱིན་ལེན་མི་འཇིག་པས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དགེ་སློང་གིས་ཚགས་
ཀྱིས་བཙགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ལག་ཉའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་གསུངས་སོ།།དེས་
ན་དགེ་སློང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྨན་དེ་དག་བཙགས་པ་ལ་སྔོན་དུ་སྔ་དྲོ་བྱིན་
ལེན་བྱེད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་སྨན་བཙགས་པ་ནི་སྐབས་དེར་སྨན་འཐུང་བའི་

ཆེད་མིན་པས་བྱིན་ལེན་བཏབ་པ་མི་རུང་ངམ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་

ལས་ལག་ཉ་འགེགས་པའི་བྱིན་ལེན་བཏབ་སྟེ་སྨན་བཙགས་ལ།དེ་རྗེས་སྤྱོད་
པར་ཉེ་བ་ན་སླར་ཡང་ཟ་ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་བཏབ་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་གཞི་སྨད་ཤོག༢༣༢ལས།ལག་ཉ་འགེགས་
པའི་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་དགེ་སློང་གིས་སྦྱར་ཞིང་བཙགས་པ་སྟེ་བམ་པོ་ལྔ་
བཅུ་པ་ལས།གལ་ཏེ་དུས་མ་ཡིན་པར་རུང་བའི་རྫས་ལས་བཏུང་བ་དེ་སྦྱོར་
ན་ནི།བསྙེན་པར་རྫོགས་པས་ཀྱང་རྫས་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ་སྦྱར་ཞིང་

བཙགས་ལ།གང་གི་ཚེ་འཐུང་བའི་ཚེ་ཆུ་གྲང་མོ་གདབ་པ་དང་བྱིན་ལེན་
སྟོབས་སུ་བཅུག་ནས་བཏུང་ཞེས་བཤད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཀུན་
མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་མཆོག་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ།།
འདི་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།ཟ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་བྱིན་ལེན་བྱས་ན་

421

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བྱིན་ལེན་འཆགས་པར་ཐལ།ལག་ཉ་རྐྱང་པ་འགོག་པའི་བྱིན་ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས།ཟ་

ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ལག་ཉ་འགོག་པའི་བྱིན་ལེན་འདོད་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་

ཀྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྟོད་ཤོག
༡༢༦ལས།འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག་བྱིན་ལེན་ལ་ལག་ཉ་འགོག་བྱེད་དང་།ཟ་
ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི་ཟ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་སྨན་བཞི་

པོ་གང་རུང་ལ་རེག་དགོས་པའི་ཚེ་བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌།གཉིས་པ་ནི་

ད་ལྟའི་མཐོང་བ་བརྒྱུད་པ་འདི་ཡིན་གསུངས།ཟ་ཆེད་བྱིན་ལེན་ལས་ལོགས་སུ་ལག་ཉ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་འཇོག་པ་མི་འཐད་དེ།ཟ་བའི་ཆེད་མ་
ཡིན་པར་བྱིན་ལེན་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལུང་ལས།རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བྱིན་
ལེན་བྱས་ཀྱང་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།མ་བཏང་བར་ལེན་པ་དང༌།ཟ་བར་མི་

སེམས་པར་ལེན་པ་དང༌།གཞན་དུ་འདུག་སྟེ་ལེན་པ་དང༌།མདུན་དུ་མ་འདུག་པར་ལེན་པ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པས་བླངས་པའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར།ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
ལག་ཉ་རྐྱང་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ཡོད་ན།ཆུ་ཀླུང་བརྒལ་བའི་ཚེ་དགེ་
ཚུལ་གྱིས་མ་ཐེག་པའི་ཟ་བའི་ཁུར་པོ་དགེ་སློང་རྐྱང་པས་དགེ་ཚུལ་གྱི་ལུས་
དང་འབྲེལ་ཐག་ཆད་པར་འཁུར་ཆོག་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

422

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེའི་ཚེ་ཁུར་པོ་ལ་ཐག་པ་བཏགས་པའི་སྣེ་མོ་དགེ་ཚུལ་གྱིས་བཟུང་དགོས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།
འོ་ན།གོང་དུ་བམ་པོ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས།དགེ་སློང་གིས་སྨན་བཙགས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ན།བཙགས་པའི་སྔ་རོལ་དང་།འཐུང་བའི་དུས་ཏེ་གཉིས་ཀར་

བྱིན་ལེན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ།སྔ་མ་ཟ་

བའི་ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་ཡིན་ན་སླར་ཡང་ཟ་ཆེད་ཀྱི་བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིན་ལེན་འཆགས་པ་ལ་སྔར་བྱས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པས་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།ལྔ་པ།ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཟས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ལས།།
སྦྱོར་དུས་ལུས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་འདུག་པ་དང༌།།
ངག་གིས་འདི་ནས་བྱིན་ཞེས་མི་བྱ་དང༌།།

ཡིད་ཀྱིས་འདི་ནི་སྦྱིན་པ་པོ་དང་ནི།།
བདག་ནི་ལེན་པ་པོ་འོ་སྙམ་པ་ཡི།།

དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས།།དངོས་གཞི་ལུས་ཀྱི་ཁམ་ཆེ་ལ་སོགས་སྤོང༌།།

423

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ངག་གིས་ཟས་ལ་འཕྱས་འདོགས་ལ་སོགས་སྤོང༌།།
ཡིད་ཀྱིས་རྒྱགས་པའི་གཉེན་པོར་བཀྲེས་པའི་ནད།།
ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི།།
རྟེན་ལ་ཕན་གདགས་ཟས་ལ་ཆགས་པ་ཡི།།

གཉེན་པོར་འདུ་ཤེས་བཅུ་དང་ལྟུང་བ་ཡི།།

གཉེན་པོར་བཅས་པའི་མཚམས་རྣམས་དྲན་པ་དགོས།།མཇུག་ཏུ་ལུས་ཀྱིས་རུང་ཆུས་ཁ་བཀྲུ་ཤིང༌།།
ངག་གིས་སྦྱིན་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་འདོན་དང༌།།
ཡིད་ཀྱིས་དེ་ནས་ཉིན་དེར་ཟས་སྤངས་པའོ།།
ཞེས་སོ།།དྲུག་པ།རུང་ཁང་བློ་མཐུན་བྱེད་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རུང་ཁང་བློ་མཐུན་ལ་གཉིས་དགོས་དོན་ནི།།

མཚམས་བཙོས་ཞག་ལོན་ཉེས་ཁེཌ་བཅས་མཚམས་ཟིན།།

བསྡུས་དོན་ལ་བདུན་གཞི་རྟེན་དུས་ཆོ་ག།
བྱེད་ལས་སྒྲ་བཤད་འཇིག་པའི་རྒྱུ་རྣམས་སོ།།
དང་པོ་རང་བཞིན་མཚམས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཡིན།།

རང་ངམ་ཆོ་ག་གཅིག་པས་དབང་བ་དང༌།།

424

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཐུན་མོང་མཁོ་མིན་དཀོན་མཆོག་ཕོ་བྲང་ཡང༌།།སྔར་བཅད་མ་འབྲེལ་འཚོད་ལ་བླ་གབ་བཅས།།གནས་ཆོས་དྲུག་ལྡན་གཉིས་པ་རྟེན་གང་གིས།།
བཅད་ན་རུང་ཁང་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ།།
སྤྱིར་བཏང་དགེ་འདུན་གྱིས་སོ་བྱེ་བྲག་ཏུ།།རྡོ་འདེགས་མཐར་བྱུང་ལག་བླ་གཅིག་གིས་ཀྱང༌།།

སེམས་བསྡུས་མཐར་བྱུང་དགེ་སློང་མང་པོ་དང༌།།ཕྲལ་བྱུང་དགེ་སློང་ཇི་སྙེད་ཡོད་པས་ཀྱང༌།།
ལས་མཐའ་ལས་བྱུང་དགེ་འདུན་འབའ་ཞིག་གིས།།
དུས་ནི་དང་པོ་སོ་ཕག་འགྲེམ་ཚེ་དང༌།།
གཉིས་པ་སེམས་བསྡུས་ལས་གསར་བྱེད་པ་དང༌།།གསུམ་པ་འཕྲལ་བྱུང་གློ་བུར་འཛོམས་པ་དང༌།།བཞི་པ་མ་འབྲེལ་གནས་པའི་ཚེ་ན་འོ།།
ཆོ་ག་སྤྱིར་བཏང་བཞི་ག་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས།།རྡོ་འདེགས་འཕྲལ་བྱུང་འདི་གའི་དགེ་འདུན་གྱི།།
རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་དང༌།།
སེམས་བསྡུས་བློ་སེམས་བསྡུས་ཞེས་ཚིག་གིས་འགྲུབ།།

425

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དམིཌ་བསལ་ཤེས་པ་ཆུང་ངུའི་རུང་ཁང་དང༌།།
འཇུག་པ་མི་ཞན་རུང་ཁང་བསྡུ་བར་གསུངས།།
བྱེད་ལས་རུང་ཁང་གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང༌།།
དུ་མའི་བྱ་བ་བྱེད་སོགས་རྩ་བར་གསལ།།
སྒྲ་བཤད་མཚམས་ནང་ཡིན་ཡང་ཟས་བཙོ་དང༌།།
ཞག་ལོན་བཞག་ཏུ་རུང་བས་དེ་ཞེས་བྱ།།
འཇིག་རྒྱུ་མཚམས་ཆེ་འཇིག་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་འཇིག།

ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རུང་མཐུན་སྦྱར་བར་གསུངས།།ཅེས་པའོ།།

426

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ཀྱི་གཞི།

ལས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།ལས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་བསྡུས་དོན་གཉིས་

ལས།དང་པོ་ལས་ཀྱི་དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རང་རང་ལས་འཆགས་དེར་བརྟེན་འབྲས་བུ་ནི།།

བསྙེན་རྫོགས་སྡོམ་པ་སྐྱེ་སོགས་ལས་དགོས་དོན།།ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ།ལས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་ལ།ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་པའི་བསྡུས་དོན་དང༌།ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་བསྡུས་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ།
སྡོམ་ལས།
བསྡུས་དོན་ལས་འཆགས་སོགས་ཀྱི་བསྡུས་དོན་དང༌།།ལས་ཀྱི་ངོ་བོའི་བསྡུས་དོན་རྣམ་པ་གཉིས།།ཞེས་པའོ།།
དང་པོ།ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་པའི་བསྡུས་དོན་འཆད་པ་ལ།སྡོམ་ལས།
དང་པོར་གཞི་དང་བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང༌།།

ཆོ་གའི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚད།།
ལས་འཆགས་པ་ཡི་དུས་དང་རྣམ་པ་ལྔ།།

ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅད་ལྔ་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ།ལས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཡང༌།

427

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
དང་པོ་ལ་ཡང་བློ་མཐུན་དགེ་འདུན་གཞི།།

རྗོད་བྱེད་ལས་མཁན་བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གྱི་གཞི།།

ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་བློ་མཐུན་དགེ་འདུན་གྱི་གཞི་ཞེས་པ་ནི་གྲངས་ཚང་བ་དང༌།ཁ་སྐོང་འོས་པ་དང༌།མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་

བྲལ་བ་སྟེ་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་བཅས་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་སྡོམ་ལས།
གྲངས་ཚང་ཁ་སྐོང་འོས་དང་མི་མཐུན་བྲལ།།ཞེས་སོ།།
དེ་ལ།འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཆོག་ལ་ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས་གསུངས་པའི་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་ཕྲན་ཚེགས་ལས་གསུངས་པའི་
བཀའ་བསྡུ་པོ་བསྐོ་བའི་ལས་དང་གཞན་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ལས་བཅས་
ཡོད་ལ།དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་དེ་རྣམས་བྱེད་པ་ན་དགེ་འདུན་ཇི་ཙམ་ལས་

ལ་འདུ་དགོས་པའི་གྲངས་ཚང་ལ་འདིར་བཅུ་གཅིག་གསུངས་ཏེ།
དེ་ཡང་སྡོམ་ལས།
གྲངས་ཚང་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་ཉེར་གཉིས་དང༌།།
བཅུ་གཉིས་ནས་བཞི་བདུན་མ་གཏོགས་པ་འོ།།
ཞེས་པ་ལྟར།བཞི་བཅུ་དང༌།ཉི་ཤུ་དང༌།ཉེར་གཉིས་དང༌།བཅུ་གཉིས་

428

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང༌།བཅུ་གཅིག་དང༌།བཅུ་དང༌།དགུ་དང༌།བརྒྱད་དང༌།དྲུག་དང༌།ལྔ་
དང༌།བཞིའི་གྲངས་ཚང་སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ།ལས་གང་དང་གང་ལ་ཇི་སྐད་

བཤད་པའི་གྲངས་ཚང་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལས་གང་དང་གང་ཚང་དགོས་
པའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབུས་སུ་དགེ་སློང་མ་ཡི་དབྱུང་བ་ལ།།
ཕ་མ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་བཞི་བཅུ་དགོས།།
ཡུལ་དབུས་བུད་མེད་རྫོགས་ལ་ཕ་བཅུ་དང༌།།མ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཉེར་གཉིས་གྲངས་ཚང་ཡིན།།
མཐའ་འཁོབ་མ་ཡི་དབྱུང་དང་ཡུལ་དབུས་སུ།།
ཕ་ཡི་དབྱུང་བ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་ཚང་དགོས།།
མཚོ་ཊཱིཀ་མཐའ་འཁོབ་ཕ་དབྱུང་ཡང་ཉི་ཤུ།།

དབུས་སུ་ཚངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་དགེ་སློབ་མ།།འཁོར་དང་འཁོར་མང་འཇོག་བཞིར་མ་བཅུ་གཉིས།།

མཐའ་འཁོབ་བུད་མེད་རྫོཌ་ལ་བཅུ་གཅིག་གྲངས།།
དབུས་སུ་ཕ་ཡི་བསྙེན་རྫོགས་ཕ་བཅུ་འོ།།
མ་ཡི་དགག་དབྱེར་ཕ་ལྔ་མ་བཞི་དགུ།

429

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
མ་ཡི་སྤོ་མགུ་ཕ་བཞི་མ་བཞི་བརྒྱད།།

ཚངས་སྤྱོད་ཉེར་གནས་སོགས་བཞིར་མཐའ་འཁོབ་དྲུག།མཐའ་འཁོབ་ཕ་རྫོགས་ཕ་ཡི་དགག་དབྱེར་ལྔ།།
དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་མི་བསྐོ་དགག་དབྱེ་སོགས།།
ལས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་བཞི་ཡི་གྲངས་ཚང་ངོ༌།།ཞེས་སོ།།
དེ་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་ལ་དགེ་འདུན་ཇི་ཙམ་འདུ་དགོས་པའི་གྲངས་བཅུ་
གཅིག་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་གྲངས་ཚང་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་
ན་ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་པའི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།དེ་ལ་
མཚོ་ཊཱིཀ་དང་རིན་ཕྲེང་གི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་བཞི་ལས།།

གཞན་ལ་མ་ཚང་ཉེས་བཅས་ཆགས་པར་གསུངས།།
རིན་ཕྲེང་དགུ་ལྔ་གཉིས་ལའང་མི་འཆགས་བཞེད།།
ཅེས་པ་ལྟར།མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན།དབུས་སུ་མ་དབྱུང་བཞི་བཅུའི་གྲངས་
ཚང་དང༌།དབུས་སུ་ཕ་དབྱུང་ཉི་ཤུའི་གྲངས་ཚང་དང༌།དེ་བཞིན་མཐའ་

འཁོབ་ཏུ་ཕ་དབྱུང་ཉི་ཤུའི་གྲངས་ཚང་དང༌།མ་ཡི་སྤོ་མགུ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ཚང་དང༌།བཞིའི་གྲངས་ཚང་སྟེ་ལས་དེ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་རང་རང་ལ་འདུ་

430

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དགོས་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་ན་ལས་གཏན་
ནས་མི་འཆགས་པ་དང༌།དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་གྲངས་བཤད་པ་བཞིན་

མ་ཚང་ཡང་ལས་ཉེས་བཅས་ཙམ་འཆགས་པར་བཞེད་ལ།རིན་ཕྲེང་གིས་

གོང་སྨོས་ལས་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྟེང༌།མ་ཡི་དགག་དབྱེ་དགུའི་གྲངས་ཚང་
དང༌།མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཕ་ཡི་བསྙེན་རྫོགས་དང་ཕ་ཡི་དགག་དབྱེ་ལྔའི་གྲངས་
ཚང་སྟེ་དགུ་དང་ལྔའི་གྲངས་ཚང་གཉིས་ཀྱང་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་
གསུངས་སོ།།
སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་རིན་ཕྲེང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ།དགུ་དང་ལྔའི་

གྲངས་ཚང་གཉིས་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་འཇོག་མི་འཇོག་གི་བཞེད་ཚུལ་
མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་གཏད་ཡུལ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ།
ཁ་ཅིག་གིས། མཚོ་ཊཱིཀ་དང་རིན་ཕྲེང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཕ་ཡི་བསྙེན་
རྫོགས་ལ་གསང་སྟོན་དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་ཕ་ཡི་དགག་དབྱེ་ལའང་
དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་དགོས།མ་ཡི་དགག་དབྱེ་ལའང་ཕ་བཞི་དང་མ་
བཞི་བཅས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་དགོས་པས་དེ་དང་བཅས་དགུ་ངེས་པར་དགོས་པས་དགེ་སློང་གི་གྲངས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་
བཞིན་མ་ཚང་ན་ལས་དེ་གསུམ་མི་འཆགས་པར་བཞེད་པ་མཐུན་ལ།འོན་
ཀྱང་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན།ཕ་ཡི་བསྙེན་རྫོགས་དང་

431

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ཕ་ཡི་དགག་དབྱེ་གཉིས་ལ་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་སློང་བཞི་ཙམ་གྱིས་ལས་
འཆགས་པ་དང་མ་ཡི་དགག་དབྱེ་ལའང་ཕ་བཞི་དང་མ་བཞི་སྟེ་ཁ་སྐོང་འོས་
པའི་གྲངས་བརྒྱད་ཙམ་གྱིས་ལས་འཆགས་པ་ཡོད་པས།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་
དགུ་ལྔ་གཉིས་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་མ་བགྲངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཁ་སྐོང་
འོས་པའི་གྲངས་ཚང་གི་དབང་དུ་བྱས་ལ།རིན་ཕྲེང་ལས་དེ་གཉིས་གྲངས་

ཚང་ངེས་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི། ལས་དེ་དག་བྱེད་པ་ལ་དགེ་སློང་ལྔ་དང་
དགུ་མ་ཚང་ན་ལས་དེ་དག་མི་འཆགས་པ་ལ་དགོངས།ཞེས་ཟེར།
དེ་ལ།འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན།མཚོ་ཊཱིཀ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལུགས་
ལའང་།མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཕ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་
སློང་ལྔ་མི་དགོས་ཀྱང་གསང་སྟོན་བསྐོ་ཡུལ་བརྩིས་པའི་དགེ་སློང་ལྔ་མ་ཚང་
ན་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་གཏན་ནས་མི་ཆགས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༨༩ལས།མཁན་པོ་དང་གསང་
སྟེ་སྟོན་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་གཞན་ཚང་ན་སྡོམ་པ་སྐྱེ་སྟེ།མཁན་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་

ཡང་ངོ༌།།ཞེས་པ་དང༌།བར་ཆད་མ་དྲིས་པར་ཡང་ངོ༌།།ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་བོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༤༧ལས། གྲངས་
ཚང་གཞན་རྣམས་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གྲངས་མ་ཚང་ཡང་།བཞིར་ལོངས་

དགེ་འདུན་ཙམ་དུ་ཚང་ན་ལས་འཆགས་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ།ལུང་ཞུ་བ་

432

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས།བཙུན་པ་བཅུར་ཡང་མཆིས་ལ་མཆིས་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
དང་བཞིས་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་བགྱིས་ན།བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བགྱི་
འམ།ཨུཏ་པ་ལི།བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་
བྱེད་པ་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ་

སློབ་དཔོན་ས་ག་ལྷས་ཀྱང་དགེ་སློང་བཞི་ཙམ་ཚང་བས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྡོམ་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
བཞི་ཡིས་རྫོགས་རུང་ས་ག་ལྷས།།
གལ་ཏེ་བཞི་ནི་ལས་བརྗོད་མཁན།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ནི།།

བསྙེན་རྫོགས་མ་སྨད་གྱུར་པ་སྟེ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མ་བསྐོས་
པར་དགེ་སློང་བཞི་ཡིས་དགག་དབྱེ་བྱས་པས་དགག་དབྱེའི་ལས་མི་ཆགས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་མ་
བསྐོས་པར་ཡང་དགག་དབྱེའི་ལས་འཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་

དགག་དབྱེའི་ཐད་ཤོག༡༩༡ལས།གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་ལ་གོ་བར་བྱ་
བ་ནི།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོར་བསྐོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ།མེད་ན་གཞན་

433

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལའོ།།ཞེས་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྡོམ་ལས།
དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་མི་བསྐོས་དགག་དབྱེ་སོགས།།
ལས་རྣམས་ཕལ་ཆེར་བཞི་ཡི་གྲངས་ཚང་ངོ༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།རིན་ཕྲེང་གིས།སྐབས་འདིར་

གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་བརྩི་བ་དེ།སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་ཚང་ཁོ་ན་
མིན་པར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཚང་ལ་བརྩི་བར་ཐལ།ཕ་ཡི་

བསྙེན་རྫོགས་དང་།ཕ་ཡི་དགག་དབྱེ་གཉིས་ལྔའི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་
བཞག་པ་དང༌།མ་ཡི་དགག་དབྱེ་དགུའི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེ་
སོ་སོའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྩི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།མ་
ཡི་སྟོན་པ་བསྐོ་བ་སོགས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྙེན་རྫོགས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཕལ་ཆེ་
བ་ལྔ་ཡི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་ཐལ།སྒྲུབ་བྱེད་ཉུང་མཐའ་བཞི་ངེས་པར་

དགོས་པའི་སྟེང་བསྒྲུབ་བྱ་དགེ་སློང་བཅས་ལྔ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།རིན་ཕྲེང་ལྟར་ན།གོང་སྨོས་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་ལ་དྲུག་ཁོ་ནར་
འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ།།ཟེར།ཡང༌།ལ་ལ་དག་ན་རེ།མཚོ་ཊཱིཀ་དང་རིན་

ཕྲེང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ།སྐབས་འདིར། གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་ཡིན་མིན་

བརྩི་གཞི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་

434

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཁ་སྐོང་འོས་པའི་གྲངས་ཚང་ལ་བྱེད་དོ།།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན་རིན་ཕྲེང་གི་ལུགས་ལ།མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཕ་
བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་།ཕ་ཡི་དགག་དབྱེའི་ལས་བྱེད་པ་ན་སྒྲུབ་བྱེད་
དགེ་འདུན་ཁ་སྐོང་འོས་པ་ལྔ་ཡི་གྲངས་ཚང་མེད་ན།ལས་མི་འཆགས་བ་དེ་
ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བསྙེན་རྫོགས་ལ་གསང་སྟོན་བསྐོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གསང་སྟོན་འོས་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་དང་སྒྲུབ་
བྱེད་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་དགེ་འདུན་བཞིའི་གྲངས་ཚང་ངེས་པར་དགོས་པ་དང༌།
དགག་དབྱེ་ལའང་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་ན་བསྐོ་ཡུལ་དང་བཅས་དགེ་སློང་ལྔ་དགོས་ཀྱང༌།གསང་སྟོན་དང་།དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་མ་བསྐོས་ན་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་བཞི་ཙམ་ཚང་བས་ལས་དེ་གཉིས་བྱེད་ན་དེ་གཉིས་མི་འཆགས་

པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་ཞུ་བ་ལས།བཞི་

ཡིས་བསྙེན་རྫོགས་བྱེད་ན་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་ལུང་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པས་མཚོ་ཊཱིཀ་དང་རིན་ཕྲེང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏད་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།སྐབས་འདིར།ཀུན་

མཁྱེན་འདུལ་བ་ལས་གཞིའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༡༡༠ལས།དེས་ན་བཞི་

བཅུ་དང་ཉི་ཤུ་དང་དགུ་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་ཅན་ཡིན་

ཏེ།དེ་མ་ཚང་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཉེར་གཉིས་དང་བཅུ་གཉིས་

435

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དང་བཅུ་གཅིག་དང་བཅུ་དང་དྲུག་གི་གྲངས་དགོས་པར་བཤད།དེ་ལས་ཉུང་
ན་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།སྐབས་འདིར་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།ཡུལ་དབུས་སུ་

ཕ་ཡི་དབྱུང་བ་ལ་གྲངས་ཚང་ཉི་ཤུ་དགོས་པ་མ་ཟད་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཕ་ཡི་དབྱུང་བ་ལ་ཡང་གྲངས་ཚང་ཉི་ཤུ་དགོས་པར་གསུངས་ལ།བུ་སྟོན་ལས་
ཊཱིཀ་ཤོག༥ལས་ཀྱང༌།ཁ་ཅིག་དབྱུང་བའི་ལས་ལ་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་
བྱེད་དེ་དེ་ལུང་ན་མེད་དོ།།ཞེས་ཕ་མ་གཉིས་ཀའི་དབྱུང་བ་ལ་དབུས་དང་

མཐའ་འཁོབ་གཉིས་ལ་གྲངས་མང་ཉུང་བྱེད་ཀྱང་ལུང་ན་གསལ་ཁ་མེད་པར་
གསུངས་ལ།དེ་བཞིན་དུ་སྡོམ་ལས།
མཐའ་འཁོབ་མ་དང་དབུས་སུ་ཕའི་དབྱུང་བར།།
ཉི་ཤུའོ་མཚོ་ཊཱིཀ་ཕ་མཐའ་ཉི་ཤུ་དབྱུང་།།

ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
གཉིས་པ།ཁ་སྐོང་འོས་པ་ལ་འོས་ཆོས་བཅོ་ལྔ་གསུངས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
འགྲེང་མིན་ཡུལ་མིན་འདུན་སོགས་ཕུལ་བ་མིན།།
ཕམ་པས་ཉམས་མིན་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་མིན།།

མཚམས་མེད་མ་བྱས་སྡིག་ལྟ་ཅན་མིན་དང༌།།

436

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ས་གཞན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཐ་དད་མིན།།
འཁྲུལ་མིན་དཀོན་མཆོག་གཞན་མིན་མཚམས་མཚན་མཐུན།།
ལུས་ཐ་མལ་གནས་ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་ཏེ།།
བཅོ་ལྔ་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་ཆོས་སུ་གསུངས།།ཞེས་པའོ།།
སྤྱིར་ལས་བྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པ་ལ་འོས་ཆོས་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཚང་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མ་ཚང་ན་ཡང་ལས་དེའི་ཁ་སྐོང་དུ་
རུང་བའི་དམིགས་བསལ་ཡང༌།

སྡོམ་ལས།
འགྲེང་མིན་དམིགས་བསལ་འགྲོ་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་བྱ།།
ཡུལ་མིན་དམིགས་བསལ་རྣམ་དག་བག་ཡངས་ལས།།
འཁྲུལ་མིན་དམིགས་བསལ་ལྟུང་མཐུན་བྱིན་རླབས་དང༌།།
ཐ་དད་གནས་མིན་དམིགས་བསལ་ཆོས་མིན་ལས།།
ཕ་མ་གཉིས་ཚོགས་མཚན་མཐུན་དམིགས་བསལ་ལོ།།ཞེས་སོ།།
སྐབས་འདིར།འགྲེང་མིན་དང༌།ཡུལ་མིན་དང༌།འཁྲུལ་བཅས་མིན་པ་
དང༌།ཐ་དད་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌།མཚན་མཐུན་པ་སྟེ་དམིགས་བསལ་
ལྔ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་
བསྡུས་པ་ཡིན་ལ།དེ་ལྔ་ལས་གཞན་པའི་འོས་ཆོས་ལྷག་མ་བཅུ་པོ་སོ་སོ་ལ་

437

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དམིགས་བསལ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ།འདུན་པ་ཕུལ་བ་མིན་པ་སོགས་
ཀྱིའང་དམིགས་བསལ་ལ།པཎ་ཆེན་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་གཞི་སྨད་མཐའ་

དཔྱོད་ཤོག༥༤ལས།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ལས་འཆགས་པ་ལ་མཚན་མཐུན་པ་
མི་དགོས་པར་ཐལ།དགེ་སློང་མའི་དགག་དབྱེ་དང་དེའི་མགུ་བ་དང་དབྱུང་

བར་བྱེད་པ་དང་།བུད་མེད་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་རྣམས་ལ་ཁ་སྐོང་
མཚན་མི་མཐུན་གྱིས་ལས་འཆགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང༌།འདུན་པ་མ་ཕུལ་བ་ཡང་མི་དགོས་པར་ཐལ།གཙུག་ལག་
ཁང་ཤར་མར་འདུན་པ་ཕུལ་བའི་དགེ་སློང་གཙུག་ལག་ཁང་ནུབ་མའི་ལས་

ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པ་དང༌།བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དང་མ་ཉམས་པ་ཡང་ངེས་པར་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།བསྒྲུབ་བྱའི་ངོས་ནས་
དང་།ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཕན་ཚུན་གྱིས་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡོད་
ན་ཅི་ཡིན་ཀྱང་ལས་འཆགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པ་དང༌།མི་འདུག་པར་འགྲེང་
བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་དགོས་པར་ཐལ།ལམ་གྲོགས་སྒུག་མི་འདོད་ན།འགྲོ་
བཞིན་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པ་རྣམས་གནོད་བྱེད་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་བཏབ་པར་བྱ་ཞིང༌།དེ་བཏབ་པའི་ཚེ་

ཞེ་འདོད་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་གོ་སླ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
གསུངས་ལ།འདི་ལྟར་ན།སྤྱིར་བཏང་འོས་ཆོས་བཤད་པ་བཞིན་ཚང་དགོས་

438

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱང༌།དམིགས་བསལ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་ལན་མཛད་པའི་དམིགས་བསལ་ལ་

སྔར་སྡོམ་དུ་གསུངས་པའི་སྟེང་།འདུན་པ་ཕུལ་བ་མིན་པ་དང༌།མ་རྫོགས་པ་
མིན་པ་དང༌།ཕམ་པས་ཉམས་པ་མིན་པ་དང་གསུམ་པོའང་དམིགས་བསལ་

ཡོད་པ་ལྟ་བུར་བཞེད།ཁ་ཅིག་གིས།མཚམས་གཞན་མིན་པ་འདི་ལ་ཡང་།
དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ།མདོ་རྩ་བ་ལས།ཐམས་ཅད་ནོན་པ་ལ་གནས་ན་ནོན་པ་ཉིད་དོ།།དུ་མར་གནས་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ནི་འཆགས་པ་ཁོ་ནའོ།།
ཞེས་མཚམས་ཐ་དད་པ་དུ་མར་གནས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མཚམས་
སོ་སོར་ཤིང་ངམ་རེ་ལྡེ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ནོན་པར་བྱས་ཏེ་ལས་བྱེད་ན་ལས་འཆགས་པར་གསུངས་པས་དེའི་ཚེ་ན་མཚམས་གཞན་མིན་པ་ཡན་
ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།མཚམས་མེད་
བྱས་པ་མིན་པ་དང་།སྡིག་ལྟ་ཅན་མིན་པ་གཉིས་ལའང་།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་

སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་མཚམས་མེད་མ་བྱས་པ་དང་།སྡིག་ལྟ་ཅན་
མིན་པར་ཡིད་ཆེས་ན།དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁ་སྐོང་བྱས་ཀྱང་ལས་
འཆགས་མིན་དཔྱད་བྱའི་གནས་སོ།།
གོང་དུ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་ཚེ་ཐ་དད་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་

མ་ཚང་ཡང་ལས་ཆགས་པ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་

ན་རེ།འོ་ན།ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་པ་ན་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཐ་དད་

439

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཚང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཐ་
དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་
པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་ནས་བརྩི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཆོས་མིན་ཕྱོགས་ལ་
སྦྱར་ཚེ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་མིན་པ་དང༌། ཆོས་ཕྱོགས་ལ་སྦྱར་ཚེ་
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་མིན་ཞེས་བརྩི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་

ཤོག༢༦༢ལས།ཐ་དད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།
ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་
གནས་པ་ཡིན་པར་བཟུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཐ་དད་གནས་
པ་མིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་
ན། སྡིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་འདི་དང་ཟློས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྩོད་དོ།།
སྐབས་འདིར་བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༥ལས།ཐ་དད་པར་གནས་པ་ནི་

རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་འདིར་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་པ་ལ་བྱའི་

ཆོས་མིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་སྡིག་ལྟ་ཅན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཞེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཐ་དད་གནས་པ་ཆོས་ཕྱོགས་དང་དེ་མ་
ཡིན་པ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་སྦྱར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།དེ་བཞིན་དུ་པཎ་

440

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག ༥༤
ལས།ཐ་དད་པ་གནས་པ་ཞེས་དེ་མ་ཡིན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་
མིན་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་པ་བསྡུ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ།ཆོས་ཕྱོགས་
པས་ལས་བྱེད་ན་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་སོ།།
གསུམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལ།མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་

པ་དང་བྲལ་བ་དང༌། འདུས་པ་ཕྱིར་བཟློག་གི་མི་མཐུན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་དྲུག་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་ནང་ཁ་སྐོང་འོས་དང་བྱ་ཡུལ་མིན།།

སྨྱོས་གནང་མ་ཐོབ་ཤེས་སམ་འཕྲིག་པ་དང༌།།

ལུས་སམ་འདུན་པས་ལས་ལ་མ་འདུས་ཏེ།།
མ་འདུས་མི་མཐུན་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་དྲུག་གོ།
ཞེས་པའོ།།གཉིས་པ།འདུས་པ་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་
ལ་ཡང་ཆོས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚམས་དེར་གཏོགས་དང་ཆད་ལས་བྱ་ཡུལ་མིན།།

441

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྤྱོད་ལམ་མ་ཉམས་རང་བཞིན་གནས་པ་དང༌།།
ངག་བསྡམས་འདུལ་བའི་བསླབ་ཤེས་ཞེ་འགྲས་མིན།།
ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་གནས་དང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན།།ཞེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར། དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཕྱིར་
བཟློག་བྱེད་ཚུལ་ལ།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེས་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་གསེབ་ནས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ།སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་གསེབ་ནས་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་ལ།དེ་འདྲའི་

ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་སྔར་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཞིག་དགོས་ལ།ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ལས་ལ་ཕྱིར་
བཟློག་བྱེད་ན།ཆད་ལས་དང༌།སྦྱིན་ལས།བསྐོ་ལས།རྣམ་དག་གི་ལས་

བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་ཆགས་པ་ཡིན་ལ།

བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པ་དང་མི་

འཆགས་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ།དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན།ཆད་

ལས་ཆོས་ལྡན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཀྱང་ཕྱིར་བཟློག་མི་

འཆགས་ཤིང༌།སྦྱིན་ལས་དང་བསྐོ་ལས་ཆོས་ལྡན་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་
ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པ་ཡིན་ཏེ།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག
༣༠༦ལས།གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་ཆད་པས་བཅད་པའི་ལས་ལ་མི་འཆགས་

442

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀྱི།སྦྱིན་པ་དང༌།དབྱུང་བ་དང༌།བཟོད་པ་དང༌།བསྐོ་བ་དག་ལ་ནི་གང་ལ་

ལས་བྱེད་པ་དེས་ཕྱིར་བཟློག་པ་འཆགས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཆད་ལས་ཡིན་ཀྱང༌། ཆོས་མི་ལྡན་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པ་ཡིན་ཏེ།རིན་ཕྲེང་གི་འཕྲོ་ལས།ཆད་
ལས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཆགས་སམ་ཞེ་ན།འདུན་པ་ལེན་པ་དང་དགེ་འདུན་
ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་ལྡན་ན་མི་འཆགས་ཀྱི།གཞན་དུ་འཆགས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གོང་དུ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཚུལ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་
ཡུལ་གྱིས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་དང༌།སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྟེང༌།སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་བཅས་

པའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བས་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་མཛད་ན་
ཡང་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པར་གསུངས་པས་སྤྱིར་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་ཡང་།
སྡོམ་ལས།
ལས་ལ་རྒྱལ་བ་ཁ་སྐོང་མི་འོས་ཕྱིར།།
འདུས་པ་ཕྱིར་བཟློག་མི་འཆགས་ཞེས་འདོད་ཀྱང༌།།
རྒྱུ་མཚན་མ་ངེས་དགེ་ཚུལ་ཁ་སྐོང་མིན།།

འོན་ཀྱང་རང་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས།།

443

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེས་ན་རྒྱལ་བས་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པར་འདོད།།
རྒྱལ་བས་མི་མཐུན་བྱེད་ཉིད་མིན་གསུངས་པ།།
མ་འདུས་པ་ལ་ལུང་ལས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ།།
འོ་ན་རྒྱལ་བས་ལག་ལྡུམ་རབ་བྱུང་བ།།
བཀག་ཕྱིར་ཕྱིར་བཟློག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།།རྒྱལ་བ་ལས་ལ་དངོས་སུ་མ་འདུས་ཕྱིར།།བརྒྱུད་ནས་བཀག་ཀྱང་ཕྱིར་བཟློག་གོ་མི་ཆོད།།ཆད་ལས་ཆོས་མི་ལྡན་ཡུལ་དང༌།།

སྦྱིན་ཡུལ་བཟོད་སྦྱིན་བསྐོ་བ་ཡི།།

ཡུལ་དང་རྒྱལ་བས་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས།།ཞེས་པའོ།།
གང་ཟག་ཇི་ལྟ་བུས་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་
འཆགས་པ་དང་མི་འཆགས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།གླེང་དང་ནད་བཅས་ཚིག་མི་བརྟན་སོགས་བཅུས།།
དཀྲུགས་མིན་ཆོས་མིན་ལས་ནི་དེས་ཀྱང་བཟློག།
ཅེས་པ་སྟེ།དེ་ཡང༌།གང་ཟག་གླེན་པ་དང༌།ཞེ་འཁོན་གྱི་ནད་དང་བཅས་པ་དང༌།ཚིག་མི་བརྟན་པ་དང༌།ཡིད་དམ་ལས་ཉམས་པ་དང༌། སྔོན་
ཉེས་པ་བྱུང་བ་དང༌།དང་པོ་འཁྲུགས་པ་དང༌། སྨྱོས་པ་དང༌།བསླབ་པ་ལས་

444

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཉམས་པ་དང༌།རྫུན་སོགས་བཞི་མི་བསྡམ་པ་དང༌།མཚམས་སུ་མ་གཏོགས་
པ་སྟེ་བཅུ་པོས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ཀྱང་ལས་དེ་དཀྲུགས་པ་སྟེ་ཕྱིར་བཟློག་མི་འཆགས་ལ།འོན་ཀྱང་ལས་ཆོས་མི་ལྡན་བྱེད་པ་ལ་གོང་
སྨོས་གང་ཟག་བཅུ་པོས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་སོ།།ཞེས་
པ་ཡིན་ལ།ལས་ཆོས་མི་ལྡན་ནི།ཆད་ལས་ལ་གླེང་དྲན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་
དང༌།སྦྱིན་ལས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་དང༌།བསྐོ་ལས་ལ་སྤྲོ་བ་དྲི་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།
སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པོ་ཡིན་ན་གོང་
སྨོས་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ངག་
མི་བསྡམ་པ་སྟེ་ཚིག་མི་བརྟན་པ་དང༌།བསླབ་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་སྤྱོད་ལམ་
ཉམས་པ་དང༌། སྨྱོན་པ་སྟེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང༌།མཚམས་
སུ་མ་གཏོགས་པ་ལྟ་བུས་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།གོང་སྨོས་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ།ལས་ལ་ཕྱིར་
བཟློག་བྱེད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ངག་མི་བསྡམ་པ་སོགས་གོང་སྨོས་རྣམས་
ཀྱིས་ལས་ཆོས་མིན་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚམས་དེར་གཏོགས་དང་
ཆད་ལས་བྱ་ཡུལ་མིན།།སྤྱོད་ལམ་མ་ཉམས་རང་བཞིན་གནས་པ་དང༌།ངག་

445

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསྡམ་འདུལ་བའི་བསླབ་ཤེས་ཞེ་འགྲས་མིན།།ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་གནས་
དང་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན།།
ཞེས་པའི་ནང་ནས་དུ་མ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང༌།ཡང༌།ཆད་ལས་
ཆོས་མི་ལྡན་དང༌།སྦྱིན་ལས་དང༌།བསྐོ་ལས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཆོས་
ཅན།གོང་སྨོས་ཆོས་བརྒྱད་ཀ་ཚང་བར་ཐལ།ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཆད་ལས་ཆོས་མི་ལྡན་དང༌།སྦྱིན་ལས་དང༌།བསྐོ་ལས་
ལ་ཡུལ་གྱིས་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་ན་ཕྱིར་བཟློག་འཆགས་པར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལས།གང་ཟག་གླན་པ་སོགས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་མིན་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པོ་ཙམ་དུ་རུང་ཡང༌།སྤྱིར་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པོ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌།དེ་བཞིན།སྦྱིན་ལས་དང༌།བསྐོ་ལས་བྱ་
ཡུལ་དེ་ལས་ལ་ཕྱིར་བཟློག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཀྱང༌།ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་
ཡུལ་མིན་ཞེས་པ་མ་ཚང་བ་ནི་དམིགས་གསལ་དུ་འཇོག་ཟེར།ད་ནི་བློ་
མཐུན་དགེ་འདུན་གྱི་གཞི་བཤད་ཟིན་ནས་གཉིས་པ་བརྗོད་བྱེད་ལས་མཁན་
གྱི་གཞི་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བྱེད་པོས་དགེ་འདུན་གྲངས་སྐོང་ན།།
ཁ་སྐོང་འོས་ཤིང་རང་རང་གི །

446

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ཆོག་ཤེས་ཏེ་ཆོས་གཉིས་ལྡན།།

བྱེད་པོས་གྲངས་སྐོང་མི་བྱེད་ན།།
བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ལས་ཆོག་ཤེས།།
ཡང་དག་ལྟ་ལྡན་མཚམས་གཞན་མིན།།

བཅས་ཏེ་ཆོས་བཞི་ལྡན་པ་འོ།།ཞེས་པའོ།།
གསུམ་པ།བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་ལ།བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་

ལ་སྒྲུབ་པ་དང༌།བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་གཉིས་ལས།དང་པོ་
བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ་བཅུ་གཅིག་སྟེ།
དེ་ཡང༌།སྡོམ་ལས།
བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་བརྟེན་བཅུ་གཅིག་སྟེ།།
གནས་ལ་བློ་མཐུན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིས།།

མཚམས་ཆེ་བཅད་དགྲོལ་མཚམས་ཆུང་བཅད་དགྲོལ་བཞི།།

རུང་ཁང་བློ་མཐུན་བྱེད་དང་དེ་དགྲོལ་དང༌།།
མཚམས་ལས་མི་འབྲལ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།།
ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་སྲ་བརྐྱང་འདིང་བ་ལ།།

བློ་མཐུན་བྱེད་དང་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བའོ།།ཞེས་སོ།།
སྐབས་འདིར་གཞི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་གྲངས་

447

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་གཞིར་བཟུང་འདྲེན་པ་ན་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་ལ་བློ་མཐུན་བྱེད་པའི་

ལས་ནས་ཐ་མ་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་བར་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བགྲང་ན་
བཅུ་གཉིས་ཐོབ་ཀྱང་འདིར་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པས་དེའི་འདྲེན་
ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དཔྱད་ན།འབྲས་སྒོ་མང་སྡོམ་མཆན་དུ་ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་འདི་བུ་ཊཱིཀྐ་ལས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་སུ་བགྲངས་པས་འདིར་

བཅུ་གཅིག་གི་གྲངས་སུ་མི་འདྲེན་ཞེས་གསལ།འོན་ཀྱང་འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་

ཤོག༢༥༣ལས།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་ནི་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རས་
ཡུག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།ཞེས་ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་དེ་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་གྲངས་སུ་བགྲངས་འདུག་པས་
དཔྱད་དགོས་ལ།འོན་ཀྱང་འདི་ཐད་བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༩རྒྱབ་གཟིགས་

ལས།ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་ཕུད་པའི་གཞན་གོང་སྨོས་བཅུ་གཅིག་འདྲེན་པར་
མཛད་པས་བཅུ་གཅིག་ནི་ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་ཕུད་དེ་འདྲེན་པ་དེ་ལྟར་འཐད་
དམ་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་

ཅིག་གིས།བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་ན་གོང་
སྨོས་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདིར་གྲངས་བཅུ་
གཅིག་འདྲེན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་

448

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།རྒན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་སྣམ་སྦྱར་དང་མི་འབྲལ་བའི་

གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།ལོ་དྲུག་སྟན་གྱི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གོང་སྨོས་ལས་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱ་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ལས་དེ་དག་གང་
ལ་བྱེད་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྩོད་པའི་ལན་དུ་འགའ་ཞིག་གིས། མི་འདྲ་སྟེ།གསོ་སྦྱོང་གི་

གནས་ལ་བློ་མཐུན་དང་མཚམས་ཆེ་ཆུང་བཅད་དགྲོལ་གྱི་ལས་ལྟ་བུ་གང་ལ་
བྱ་བའི་གཞི་ནི་རིམ་བཞིན་གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་དང་གང་དུ་མཚམས་བཅད་
དགྲོལ་བྱ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཇོག་ཀྱང༌།རྒན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་སྣམ་སྦྱར་
དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་ལོ་དྲུག་སྟན་གནང་སྦྱིན་པའི་གཞི་ནི་

སྦྱིན་ཡུལ་དགེ་སློང་རྒན་པོ་དང་ནད་པ་དང་སྟན་བྱེད་དགོས་པའི་དགེ་སློང་
ཡིན་གྱི་སྣམ་སྦྱར་དང་སྟན་ལ་མི་འཇོག་ཅེས་གསུངས།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་

མས།འོ་ན།མཚམས་ཆེ་བཅད་པ་དེར་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་

བ་སྦྱིན་པའི་ལས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་
པའི་ལས་མིན་པར་ཐལ།ཁྱོད་ལྟར་ན་ལས་དེ་གང་ལ་བྱ་བའི་གཞི་ནི་གནང་

བ་སྦྱིན་ཡུལ་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་ཡིན་གྱི།ཆོས་གོས་དང་མཚམས་བཅད་
པའི་མཚམས་གཞི་གཉིས་པོ་ལས་ཀྱི་གཞིར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར།ཟེར་བས་

449

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དཔྱད་པར་བྱའོ།།འདིར།གོང་དུ།སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་

འདྲེན་པ་ན།གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་མཚམས་ཐ་དད་ཀྱང་གསོ་སྦྱོང་གཅིག་ཏུ་
བྱ་བའི་ལས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ།མཚམས་ཆེར་མི་འབྲལ་ཞེས་པ་དེ་
མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་ན་དེའི་ནང་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་བའི་གནང་བ་

སྦྱིན་པ་ལ་བྱ་དགོས་ལ།གཞན་རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།གཉིས་པ།བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ།ཁྱིམ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་
དང༌།རབ་བྱུང་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་གཉིས་ལས།

དང་པོ།བསྒྲུབ་བྱ་ཁྱིམ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ།
སྡོམ་ལས།
ལྷུང་བཟེད་སྦུབ་བསྲང་མུ་སྟེགས་གནས་སྦྱིན་དང༌།།
ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་སྦྱིན་དང་བག་ཡངས་ལྔ།།ཞེས་པའོ།།
གཉིས་པ།བསྒྲུབ་བྱ་རབ་བྱུང་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ལ་སྒྲུབ་པ་
དང་།མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་ལ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།དང་པོ།བསྒྲུབ་བྱ་
བསྙེན་རྫོགས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ།

སྡོམ་ལས།
དང་པོར་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས།།

ཞེ་བརྒྱད་བསྐོ་ལས་སོ་ལྔ་བྱིན་རླབས་དགུ།

450

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མི་མཐུན་ཉེར་བདུན་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པ་གསུམ།།རྗེས་གནང་བཞི་དང་རང་དོན་ལ་སྦྱར་གཉིས།།

རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་མཁོ་བཞག་རྣམ་གསུམ་སྟེ།།
རྩ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་སོ་གཅིག།

ཅེས་པ་སྟེ།བུ་ཊཱིཀ་ལྟར་གྱི་བསྙེན་རྫོགས་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་བསྡུ་ཚུལ་
ལ།སྡོམ་ལས།རྩ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་སོ་གཅིག།ཅེས་རྩ་བའི་དབྱེ་
བ་ལ།སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་དང༌།བསྐོ་ལས་སོ་ལྔ། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་དགུམི་མཐུན་པའི་ལས་ལ།སྡོམ་རྒྱས་ཐད་དུ།མི་མཐུན་ཉེར་དགུཞེས་གསལ་
ཡང་ཡིག་ནོར་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ།གཤམ་དུ།མི་མཐུན་པའི་ལས་བགྲངས་

པ་ན།ཉེར་བདུན་ཐོབ་ཅིང༌།དེའི་ཐད་མཆན་དུའང༌།ཉེར་བདུན་ཞེས་གསལ་
ལ།སྡོམ་བསྡུས།འདི་ཐད་དུ་མི་མཐུན་ཉེར་བདུན་ཞེས་གསལ་འདུག་པས།
མི་མཐུན་པའི་ལས་ལ་ཉེར་བདུན་བགྲངས་ཤིང༌། ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པའི་ལས་

གསུམ་དང༌།རྗེས་གནང་བཞི་དང༌།རང་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་དང༌།རབ་

བྱུང་མཁོ་བཞག་གསུམ་བཅས་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་སྟབས་བདེར་ཚང་ངོ༌།།
རྣམ་དག་གི་ལས་གཉིས་ནི་རྗེས་གནང་བཞིའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་ཟུར་དུ་མི་
འདྲེན་ནོ།།བུ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པའི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྒྱད་ལས་ཕྱེ་བའི་ཡན་ལག་འབྱེད་ཚུལ་ལ།འདི་དང་མི་འདྲ་བར་གུང་ཐང་སྡོམ་དུ།

451

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རྩ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ།།ཞེས་གསལ་བ་ལྟར།དེའི་སྡོམ་མཆན་
དུ་ཡན་ལག་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུའི་བསྡུ་ཚུལ་ཡང་གསལ་ལོ།།དེ་ལས་དང་པོ་
སྦྱིན་ལས་ལ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་མི་འབྲལ་སྟན།།

འཁོར་འཇོག་གཉིས་དང་འཁར་བ་སྦྱིན།།དྲ་བ་དེ་གཉིས་ཚིག་གཅིག་གིས།།

བུ་དང་ཉེ་དུའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ།།
མཚམས་ཕྱིར་བཞག་གྲངས་བཞི་བཅུར་འགྲོ།།
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་བསླབ་པ་སྦྱིན།།
ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་མཐུན་སྦྱིན་དང༌།།
དེ་གཉིས་མཐར་བཟོད་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད།།

ཕྱིར་འགྱེད་མ་མཐོང་མི་འཆོས་དང༌།།སྡིག་ལྟ་འདྲེས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར།།བཟོད་དེ་བཟོད་སྦྱིན་རྣམ་པ་བཅུ།།
ལྕི་ཆོས་ལས་འདས་མགུ་སྦྱིན་དང༌།།ལྷག་མ་བྱུང་ལ་སྤོ་སྦྱིན་གསུམ།།

452

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མགུ་སྦྱིན་གསུམ་དང་དབྱུང་བཅུ་གཉིས།།

དྲན་དང་མ་མྱོས་དགེ་སློང་མ།།
རྒན་མོར་ཆོས་གོས་མི་འབྲལ་སྦྱིན།།
སྦྱིན་ལས་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།གོང་སྨོས་ལས་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་སྡོམ་ཚིག་གི་སྟེང་ནས་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སླ་ལ།གོ་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་
འདིར་བརྗོད་ན།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་ཞེས་པའི་ལས་གཉིས་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་

ཤོག༢༧༤ལས།ཁང་པ་(དང་)ཁང་ཆེན་(གྱི་ས་གཞི་རུང་བ་)བསྟན་པ་(སྟེ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང་།)ཞེས་གསུངས་པས་ཁང་པ་དང་ཁང་
ཆེན་གྱི་ས་གཞིའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་གཉིས་ཡིན་ནོ།།བུ་དང་ཉེ་དུའི་

ཕྱིར་འགྲོ་བ།།ཞེས་པ་ལ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༠ལས།དགེ་སློང་མ་བུ་
དང་ལྷན་ཅིག་ཁྱིམ་གཅིག་ཏུ་ཉལ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།མུ་གེའི་ཚེ་དགེ་
སློང་མ་ཉེ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲེས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།ཞེས་གསུངས་
སོ།།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་དང་།མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ལ།བུ་སྟོན་ལས་
ཊཱིཀ་ལས།དགེ་སློང་བྱེ་བ་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ།ཞེས་གསུངས།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་ཞེས་པ་ལ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་
ལས། ལྟུང་བ་བྱུང་བ་གསལ་བ་མི་དྲན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པ།

453

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་གསུངས་སོ།།
དེ་གཉིས་མཐར་བཟོད།ཅེས་པའི་དེ་གཉིས་ནི།མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་
ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པར་སྦྱིན་པའི་ལས་གཉིས་ལ་བསྙེགས་པས་ལས་
དེ་གཉིས་སོ་སོའི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་
དགོས།དེ་ནས་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་།བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་

འགྱེད་བཞིའི་མཐར་བཟོད་སྦྱིན་བཞི་སྟེ་དྲུག་དང༌།མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌། ཕྱིར་མི་བཅོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་

གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་

གནས་ནས་དབྱུང་བ་སྟེ་བཞི་སོ་སོའི་མཐར་བཟོད་སྦྱིན་བཞི་པོ་བསྣན་པས་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་བཅུ་པོ་ནི།བཟོད་སྦྱིན་རྣམ་པ་བཅུ།ཞེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་མ་མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ནི།རིན་ཕྲེང་གཞི་སྨད་ཤོག༣༡༠ལས།དྲན་པས་འདུལ་བར་འོས་པ་ལ་
དྲན་པས་འདུལ་བར་སྦྱིན་པ་དང༌།མ་མྱོས་པས་འདུལ་བར་འོས་པ་ལ་མ་མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།ཞེས་གསལ་ལོ།།
དབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ནི།སྤྱིར་དབྱུང་ལས་ལ།མར་དབྱུང་དང༌།ཡར་
དབྱུང་གི་དབྱུང་ལས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།སྐབས་འདིར་དབྱུང་བའི་

ལས་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི།ཡར་དབྱུང་ཡིན་ལ།ཡར་དབྱུང་བཅུ་གཉིས་

454

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༣༠༩ལས།དབྱུང་བ་ཡང་
ངོ༌།།ཞེས་པས་དབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་བསྟན་ཏེ།(སྤོ་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་)
མགུ་བ་རྐྱང་པ་སྤྱད་པ་གསུམ་ལ་དབྱུང་བ་གསུམ་དང༌།སྤོ་བ་སྤྱད་ནས་མགུ་བ་སྤྱད་པ་གསུམ་ལས་དབྱུང་བ་གསུམ་དང༌།གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྤྱད་ནས་མགུ་
བ་སྤྱད་པ་གསུམ་ལས་དབྱུང་བ་གསུམ་དང༌།ཡང་གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་
བ་སྤྱད་ནས་མགུ་བ་སྤྱད་པ་གསུམ་ལས་དབྱུང་བ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།སྦྱིན་ལས་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོས་དགུ་ལྡན་པར་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྒྲུབ་བྱ་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ལྡན།།
ཤེས་རང་བཞིན་གནས་ཐ་མལ་གནས།།

མ་ཕྱུང་ལྟ་སྤྱོད་གཞན་ཕྱོགས་མིན།།

མཚན་མཐུན་མ་ལོངས་ལན་གསུམ་གསོལ།།རང་གཞི་ལེགས་ལྡན་ཆོས་དགུ་ལྡན།།
གསུམ་པ་དགུ་པ་ལས་གཞན་པའི།།

བདུན་པོ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད།།
ཅེས་པ་སྟེ།སྦྱིན་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་ཡུལ་ཆོས་དགུ་ལྡན་གསུངས་པའི་ནང་

455

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ནས་ཆོས་གསུམ་པ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང་ཆོས་དགུ་པ་རང་གཞི་ལེགས་ལྡན་ངེས་པར་ཚང་དགོས་ཤིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་བདུན་པོ་ལ་མ་
ཚང་ཡང་བསྒྲུབ་ཡུལ་དུ་འོས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་ཅེས་པའོ།།སྦྱིན་
ལས་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་དགུ་པོ་ལ་དམིགས་བསལ་འཇོག་ཚུལ་ལ།
གུང་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་སྡོམ་ལས།
ལ་སོགས་བརྒྱད་ལྡན་འཁོར་མང་གནང་སྦྱིན་ཡུལ།།
གསོ་རུང་མི་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས།།
སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་ཡུལ་མ་ཡི་མགུ་དབྱུང་དང༌།།

བསྙེན་རྫོགས་སྦྱིན་ཡུལ་བཟོད་པ་སྦྱིན་ཡུལ་དང༌།།
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་ཡུལ་རིམ་བཞིན་བཀོལ།།
ཞེས་པའི་དགོངས་པ་སྒོ་མང་སྡོམ་མཆན་དུ་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན།འཁོར་
དང་འཁོར་མང་སྦྱིན་ཡུལ་ལ་གསོ་རུང་གིས་མི་ཆོག་པར་བསྙེན་རྫོགས་རྣམ་
དག་དགོས་པ་དང༌། སྨྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པ་མི་དགོས་པ་དང༌།འོན་ཀྱང་འདི་སྦྱིན་ལས་དངོས་མིན་པས་སྦྱིན་
ལས་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མི་དགོས་
པའི་དམིགས་བསལ་མེད་སྙམ་ཡང་དཔྱད་དགོས།མ་ཡི་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་
ཕ་བཞི་དང་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དགོས་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་

456

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཅིག་ཏུ་མཚན་མཐུན་པ་མི་དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་མ་ཡི་དབྱུང་བ་ལའང་

མཚན་མཐུན་མི་དགོས་པ་དང་མ་ཡི་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ལའང་བསྒྲུབ་བྱ་
མཚན་མཐུན་མི་དགོས་པ་དང་དབྱུང་ལས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་གནས་ནས་མ་
ཕྱུང་བ་མི་དགོས།མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པའི་ལས་ནི་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་
ལ་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་མི་དགོས།ཞེས་གསལ་ལ།
དེ་ལྟར་ན།ཆོས་དགུ་ཡི་ནང་ནས། བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་དང༌།
མཚན་མཐུན་པ་དང༌།གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌།ལྟ་སྤྱོད་གཞན་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་སྟེ་བཞི་ལ་དམིགས་བསལ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།སྐབས་འདིར་

སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མི་དགོས་པའི་
དམིགས་བསལ་བགྲངས་ཀྱང་དེ་སྦྱིན་ལས་མིན་ཞིང་རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་
གི་ལས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་སྦྱིན་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་
དགུའི་དམིགས་བསལ་གྱི་གྲངས་སུ་མི་རིགས་སྙམ།ཆོས་ལྷག་མ་ཤེས་པ་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌།ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང༌།ཚོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང༌།ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པ་སྟེ་བཞི་དང༌། རང་གཞི་

ལེགས་ལྡན་ཏེ་ལྔ་པོ་ལ་དམིགས་བསལ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ།འོན་ཀྱང་རང་རེའི་སྡོམ་ལས།

457

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུམ་པ་དགུ་པ་ལས་གཞན་པའི།།

བདུན་པོ་དག་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད།།
ཅེས་གསུངས་པས་ཆོས་གསུམ་པ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང༌།དགུ་པ་རང་གཞི་ལེགས་ལྡན་གཉིས་ལ་དམིགས་བསལ་མེད་ཅིང༌། དེའི་

འཕྲོའི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ལྡན་པ།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌།

གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌།ལྟ་སྤྱོད་གཞན་ཕྱོགས་མིན་པ།མཚན་མཐུན་པ།
ཚོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང༌།ལན་གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པ་བདུན་ལ་དམིགས་བསལ་ཡོད་པར་གསལ་བས་དེ་བདུན་གྱི་དམིགས་བསལ་གང་

འཇོག་དཔྱད་པར་བྱ་ཞིང༌།ལྷག་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་འདིའི་

དམིགས་བསལ་གང་འཇོག་བཙལ་བར་བྱ་ཞིང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་
གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་བ་ལས་གཞིའི་ཐད་དུའང་དམིགས་བསལ་འཇོག་
ཚུལ་གུང་ཐང་སྡོམ་དང་མཐུན་ཞིང༌། སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་པ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་

སྦྱིན་ལས་མིན་པས་དེའི་དམིགས་བསལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་དཔྱད་དགོས་པར་
སྣང་ངོ༌།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ནི།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།སྐབས་འདིར་

བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་ལ།མཐུན་སྦྱིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་ཏེ་གཉིས་ཀྱི་

458

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཐར་བཟོད་སྦྱིན་གཉིས་དང༌།དེ་ནས་ནན་ཏུར་དངོས་བཅས་བཅོ་ལྔ་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་འདིར་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི་དང༌། མ་མཐོང་བ་
གནས་དབྱུང་དང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་དབྱུང་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་
གནས་དབྱུང་དང༌།དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེས་བཞིན་གནས་པ་གནས་དབྱུང་སྟེ་
བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་བཟོད་སྦྱིན་བརྒྱད་དེ་བཟོད་སྦྱིན་བཅུ་ཁོ་ན་བགྲངས་མི་

རིགས་པར་ཐལ།དངོས་བཅས་ཀྱི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བཅོ་ལྔ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་བཟོད་སྦྱིན་གྱི་ལས་རེ་འཇོག་རིགས་པ་གང་ཞིགདེ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་བྱེད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མི་

འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པ་བཅས་པ་གང་ཞིག མཇུག་བཟོད་པ་
གསོལ་རུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།ནན་
ཏུར་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༦ལས།ནན་ཏུར་
བྱས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་དེ་ཐུན་མོང་བ་གཉིས་དང་བྱེ་བྲག་གི་གཉིས་ཏེ།
དང་པོ་གཉིས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་བཟོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།གོང་སྨོས་བཟོད་སྦྱིན་བརྒྱད་
སྦྱིན་ལས་ཡིན་ན་ནན་ཏུར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་ཡང་སྦྱིན་ལས་སུ་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།

459

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༠ལས།གསོ་སྦྱོང་བཞག་
པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ནན་ཏུར་ཡིན་ཡང་བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་
མ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་ལ།སྤྱིར་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ལ།
སྡོམ་ལས།
དབྱེ་བ་དངོས་བཅས་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྔ་སྟེ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་
ནི།བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི་དང་དེའི་སྟེང་མ་མཐོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་
བཅོས་པ་དང་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་དང་།འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་པ་མ་ལོག་པ་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་མ་ཞི་བ་དང་།འཐབ་ཀྲོལ་གྱི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་དང་དགེ་སློང་
མ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བཅས་གནས་དབྱུང་

བདུན་སྟེ་བཅུ་གཅིག་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་
དང༌།བསྙིལ་བ་དང༌།ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་སྟེ་བཞི་བསྣན་པས་བཅོ་ལྔའོ།།དེ་
ཐམས་ཅད་ནན་ཏུར་ཡིན་པས་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་
འདིར་བཟོད་སྦྱིན་གྱི་ལས་ལ་གོང་སྨོས་བཅོ་ལྔའི་ནང་ནས་འཐབ་ཀྲོལ་ལ་
འབད་པ་གནས་དབྱུང་དང་དེའི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་གནས་དབྱུང་དང་གཏན་ལ་
དབབ་པ་མ་ཞི་བ་གནས་དབྱུང་སྟེ་གནས་དབྱུང་བདུན་ནས་གསུམ་མ་
བགྲངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ།དེ་གསུམ་གྱི་མཐར་

460

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བཟོད་སྦྱིན་གྱི་ལས་མེད་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
སྐབས་འདིར།སྦྱིན་ལས་ཀྱི་དོན་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་
གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་དེ།སྦྱིན་ལས་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།།ཞེས་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་
དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་དང་།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པའི་ལས་

རྣམས་ཆོས་ཅན།སྦྱིན་ལས་མིན་པར་ཐལ།དེ་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་
སྦྱིན་ལས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།ལས་དེ་དག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བུ་སྟོན་གྱི་
ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༡ལས།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་དང་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ནི་རྣམ་

འབྱེད་ལས་ཆད་ལས་སུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་མེད་པར་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བཤད།ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་དུ།ལ་

ལས།དེ་མི་འཐད་དེ།མཐུན་སྦྱིན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་ལ་

གསོལ་བ་འདེབས་པ་དགོས་པར་ཐལ།བུ་ཊཱིཀ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།ལུང་གཞི་

ལས་གསོལ་བ་གདབ་པར་གསུངས་པ་དཔང་པོར་བྱས་ནས་མདོར།ཁ་ཅིགའདི་ནི་ནན་ཏུར་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ནོ།།དེ་ནི་མི་བཟང་སྟེ།མདོ་སྡེ་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར།ཞེས་ནན་ཏུར་ཡིན་པ་བཀག་ནས་སྦྱིན་པའི་ལས་སུ་བསྒྲུབ་པའི་

ཕྱིར་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་དུ་གདབ་པའང་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ།སྦྱིན་ལས་

461

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཚན་ཉིད་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་
པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང༌།ཁ་ཅིག་ན་རེ།མཐུན་པ་
སྦྱིན་པ་དང༌།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་དང༌།བཟོད་སྦྱིན་ལས་བཅུ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།སྦྱིན་ལས་ཡིན་ཏེ།བསྒྲུབ་བྱས་གསོལ་བ་གདབ་པ་མེད་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་
ཡུལ་དེའི་དོན་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ།
གཞན་དག་ན་རེ།འོ་ན་སྨྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ཡང་ཆོས་ཅན།སྦྱིན་ལས་
ཡིན་པར་ཐལ།ལས་དེ་བསྒྲུབ་ཡུལ་དེའི་དོན་དུ་ཡུལ་དེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
བསྒྲུབ་བྱས་གསོལ་གདབ་མེད་པའི་ཕྱིར།།
སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་པའི་ལས་མིན་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།དེ་སྦྱིན་ལས་མིན་པར་ཐལ།

སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་མ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྩོད་དོ།།ཡང༌།
ཁ་ཅིག་ན་རེ།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ་པ་སྔོན་དུ་
སོང་བའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་སྦྱིན་ལས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་པ་
འདི་ལ།འོ་ན།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གྱིས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་མ་བཏབ་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་

462

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱིན་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན།སྦྱིན་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

བསྒྲུབ་བྱས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྦྱིན་
ལས་ཆོས་མི་ལྡན་ཡིན་པས་སྤྱིར་སྦྱིན་ལས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་དག་སྤྱིར་ལས་ཡིན་པས་སྦྱིན་ལས་ལས་འོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
དེ་ལ།ལ་ལས།གོང་སྨོས་དེ་སྦྱིན་ལས་ཆོས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱའོ།།ཟེར།
ཡང༌།འགའ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་བྱ་བའི་སྦྱིན་
ལས་ཡིན་ན་གོང་སྨོས་ཞེ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདིར་

ཞེ་བརྒྱད་འདྲེན་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།དེའི་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།རྣམ་
པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་མ་ཞི་བར་གནས་ནས་དབྱུང་བ་སྟེ་གསུམ་དང༌།དེའི་

སྟེང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་
པའི་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན།གོང་སྨོས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ།སྦྱིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་དག་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གང་ཞིགནན་ཏུར་གྱི་
ལས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་གནས་པ་ཞེས་
དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྨོས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་
ནུས་ཏེ།ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་དུ།འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་པ་གནས་ནས་

463

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཟོད་སྦྱིན་གསུམ་པོ་དེ་དེར་སྨོས་བཟོད་སྦྱིན་བཅུ་པོ་གང་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།གཉིས་པ།བསྐོ་ལས་སོ་ལྔ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསང་དང་གནས་མལ་དགག་དབྱེ་བྱེད།།
སྲ་བརྐྱང་འདིང་སྦེད་སྤོང་བ་དང༌།།
ལག་བླ་ལག་དཔོན་གནས་ཁང་སོགས།།
བཅུ་གཉིས་གཟུ་བོ་གསལ་བ་གཉིས།།

རྩོད་སྦེད་གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ།།
སུན་འབྱིན་གླེང་དང་མ་དད་གོ།
སྟོན་པ་ནགས་ཉུལ་སྡེར་སྤྱད་འབྲིམ།།
གནས་མལ་འབྲིམ་འབོགས་ཤིང་ཐོག་འབྲིམ།།
ཆུ་ཡི་ཞལ་ཏ་བང་རིམ་གྱི་འང༌།།
སྒེའུ་ཆུང་སྲུང་སྟེ་བསྐོ་སོ་ལྔའོ།།ཞེས་སོ།།
སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཕལ་ཆེར་དཀྱུས་ན་གསལ་ཤིང༌། ལག་བླ་དང་ལག་

དཔོན་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་བསྐོ་བའི་

ལས་བཅུ་གཉིས་འདྲེན་ལ།གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་ནི།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ལས།

གནས་ཁང་ལ་བསྐོ་བ་དང༌།ཟས་ལ་བསྐོ་བ་དང༌།ཐུག་པ་འབྲིམ་པ་དང༌།

464

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བག་ཚོས་འབྲིམ་པ་དང༌། ཕྲན་ཚེགས་འབྲིམ་པ་དང༌།སྣོད་སྤྱད་འདྲུབ་པ་དང༌།དབྱར་རྙེད་སྦེད་བ་དང༌།དབྱར་རྙེད་བགོད་པ་དང༌།རས་ཆེན་སྦེད་པ་དང༌།རས་ཆེན་འགྱེད་པ་དང༌།མངགས་ཞུགས་པ་དང༌།མཛེས་ཆོས་སོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།བསྐོ་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལྡན་པར་གསུངས་
པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསྒྲུབ་བྱ་དགེ་སློང་ཆོས་དྲུག་སྟེང༌།།
གཞི་ལེགས་མཚམས་ནང་འགྲོ་བཞི་བྲལ།།

མི་སྤྲོ་སྔར་བསྐོ་ཚོགས་ལོངས་མིན།།

བཅོ་ལྔའོ་དེ་ལས་དམིགས་བསལ་ནི།།

ཕལ་ཆེར་དགེ་ཚུལ་རྣམ་དག་ཀྱང༌།།ཆོ་ག་རྗེས་བསྒྲག་ཚུལ་གྱིས་རུང༌།།དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་རིམ་བཞིན་དཔྱད།།

འགྲོ་བ་བཞི་དང་བྲལ་ཞེས་པའི་འགྲོ་བ་བཞི་ནི།འདུན་པས་འགྲོ་བ་དང༌།
ཞེ་སྡང་གིས་འགྲོ་བ་དང༌།གཏི་མུག་གིས་འགྲོ་བ་དང༌།འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་
ཞེས་དགེ་འདུན་ལ་སྐུར་འདེབས་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ལ།དེ་འདྲའི་སྐུར་འདེབས་
བཞི་དང་བྲལ་བ་དགོས་སོ།།གསུམ་པ།མི་མཐུན་པའི་ལས་སམ་ཆད་ལས་

465

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཉེར་བདུན་ནི།

སྡོམ་ལས།
མི་མཐུན་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི།།

བཟློག་ཕྱིར་བསྒོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ།།
ཆད་པ་བཅད་ཅིང་དམའ་འབེབ་པ།།
བསྡིགས་སོགས་བཞི་དང་གསོ་དགག་བཞག།
སྤངས་པ་གནས་དབྱུང་ལས་བདུན་ནོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དེ་དག་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི། གྲངས་གཞུག་བཞི་ནི།བུ་

སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༢ལས།དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་བ་ལ་ངོར་འཕྱ་བ་ལ་དེའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་དང༌།ཟུར་གྱིས་གཞོག་འཕྱས་བྱེད་པ་ལ་དེའི་

གྲངས་སུ་གཞུག་པ་དང༌། དགེ་སློང་གིས་བསྒོ་བ་རྣ་ལ་གཟོན་པ་ལ་དེའི་

གྲངས་སུ་གཞུག་པ་དང༌།ཅང་མི་སྨྲ་བས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་ལ་དེའི་གྲངས་སུ་
གཞུག་པ་དང་བཞིའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ལ་
ངན་གྲལ་དུ་བཅུག་པའི་ཆད་པའི་ལས་སོ།།གྲངས་གཞུག་བཞིའི་སྟེང༌།དགེ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་འབྱེད་པ་སོགས་ལ་བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞི་བྱེད་པའི་

བསྒོ་གྱུར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞི་བྱེད་པའི་བསྒོ་གྱུར་
གྱི་ལས་བཅུ་བསྣན་པས་བཅུ་བཞི་དང༌། དེའི་སྟེང་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་

466

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འགྱེད་བཞི་དང་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ལས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་
བསྣན་པས་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ནོ།།དེ་ལ་གནས་དབྱུང་བདུན་ནི།གཤམ་དུ་ནན་
ཏུར་འཆད་སྐབས།

སྡོམ་ལས།
གནས་དབྱུང་བདུན་ཏེ་མ་མཐོང་མི་འཆོས་དང༌།།
སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་དང༌།།
རྩོད་དོན་གཏན་ལ་དབབ་ཀྱང་མ་ཞི་དང༌།།

འཐབ་ཀྲོལ་རྒྱུ་སྒྲུབ་དགེ་སློང་མར་འདྲེས་གནས།།
གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་ནི་བདུན་དུ་འདོད།།
ཅེས་པ་ལྟར།ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ཤེས་བཞིན་མ་མཐོང་ཞེས་པས་ལྟུང་བ་
བྱུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།ལྟུང་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་
ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་
ནས་དབྱུང་བ་དང༌། རྩོད་པ་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་བཟློག་
ཀྱང་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།དགེ་འདུན་གྱིས་རྩོད་པ་ཆོས་
བཞིན་ཞི་བར་གཏན་ལ་དབབ་ཟིན་ཀྱང་རྩོད་པ་མ་ཞི་བར་གནས་ནས་དབྱུང་

བ་དང༌། རྩོད་སློང་འཐབ་ཀྲོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་

467

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅས་བདུན་ནོ།།
དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་ལས།བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་

འགྱེད་བཞི་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ་
དྲུག་དང༌།གནས་དབྱུང་བདུན་ཏེ་བཅུ་གསུམ་པོ་ནི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཡིན་
ལ།ལྷག་མ་གྲངས་གཞུག་བཞི་དང་བསྒོ་གྱུར་བཅུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་ནི་མི་མཐུན་
པའམ་ཆད་ལས་ཡིན་ཀྱང༌།ནན་ཏུར་གྱི་ལས་མིན་ནོ།།གོང་སྨོས་ནན་ཏུར་
བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི་དང་གསོ་དགག་
བཞག་པ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ནི་དམའ་འབེབ་པའི་ལས་ཡིན་ཀྱང་། སྤངས་པའི་
ལས་མིན་ལ།གནས་དབྱུང་བདུན་ནི།གང་ལ་ལས་དེ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་དང་
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་སྤངས་དགོས་པས་ན་སྤངས་པའི་ཞེས་
ཀྱང་ཞེས་བྱ་སྟེ།བུ་སྟོན་གྱི་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༤ལས།དེ་ལྟར་བདུན་པོ་དེ་དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
སྤངས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ།སྔར་གྱི་དྲུག་པོ་དམའ་འབེབ་པའི་ལས་ཞེས་བྱའི་

སྤངས་པའི་ལས་མ་ཡིན་ལ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྐབས་འདིར་དཔྱད་

ན།སྤྱིར་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ལ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་བཅོ་ལྔ་དང༌།མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང༌།འདིར་བགྲངས་པའི་

ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གོང་སྨོས་བཅུ་གསུམ་བཞག་པ་ནི་དངོས་བཅས་ཀྱི་ནན་

468

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཏུར་བཅོ་ལྔའི་ནང་ནས་བགྲངས་པ་ཡིན་ལ།དངོས་བཅས་བཅོ་ལྔ་ལས་བཅུ་
གསུམ་འདྲེན་པ་ན་གཉིས་དོར་དགོས་པས་འདོར་རྒྱུ་གཉིས་ནི།ལྷུང་བཟེད་
ཁ་སྦུབ་པའི་ནན་ཏུར་དང་།དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ།དེ་གཉིས་ནི་

རིམ་བཞིན་ཁྱིམ་པ་དང་མ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས།འདིར།རབ་བྱུང་

བསྙེན་རྫོགས་ལ་བྱེད་པའི་ཆད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་བགྲངས་སོ།།དངོས་
བཅས་ཀྱི་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྔའི་སྟེང་མདོར་བསྡུས་གསུམ་བཞག་པའི་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ནན་ཏུར་གསུམ་ནི།འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་
བྱས་པས་མི་གཏོང་ན་གནས་དབྱུང་བྱེད་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེ་དང་
རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པ།སྨད་པ་དང༌།བསྐྲད་པ་དང༌།ཕྱིར་འགྱེད་ཀྱི་ནན་ཏུར་གསུམ་གྱི་མཐར་དབྱུང་བ་གསུམ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བའོ།།མི་མཐུན་པའམ་

ཆད་ལས་གང་ལ་བྱ་ཡུལ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོས་ཇི་ཙམ་དང་ལྡན་པར་དགོས་
པར་གསུངས་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི།།

གླེང་དྲན་སྔོན་སོང་ནད་པ་མིན།།

དགེ་འདུན་འབྱེད་ནུས་མིན་པའི་སྟེང༌།།
སྦྱིན་ལས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་དགུ།

469

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདིར་ཡང་མིང་གི་གྲངས་ཙམ་མཐུན།།
ཞེས་པ་སྟེ།སྦྱིན་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཆོས་དགུ་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་དགུ་ནི།

གོང་དུ་སྡོམ་ལས།
བསྒྲུབ་བྱ་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ལྡན།།
ཤེས་རང་བཞིན་གནས་ཐ་མལ་གནས།།

མ་ཕྱུང་ལྟ་སྤྱོད་གཞན་ཕྱོགས་མིན།།

མཚན་མཐུན་མ་ལོངས་ལན་གསུམ་གསོལ།།རང་གཞི་ལེགས་ལྡན་ཆོས་དགུ་ལྡན།།
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ།སྡོམ་ཚིག་གི་གསུང་ཟིན་ལྟར་ན།སྦྱིན་
ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་ཆོས་དགུ་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་དགུ་པོ་ཆད་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཡང་མིང་མཐུན་ལྡན་པར་གསུངས་ལ།འོན་ཀྱང་ལན་
གསུམ་གསོལ་བ་གདབ་པ་འདི་ཆད་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ལྡན་ཚུལ་མེད་པ་
མ་ཟད་གཞི་སྨད་མཚོ་ཊཱིཀ་འདི་ཐད་ཤོག༢༥༤ལས།གསུམ་པ་ཆད་པ་
བཅད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི།ཆོས་བཅུ་ལྡན་ཏེ།བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་
གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌།

ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དང༌།གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌།ལྟ་བ་དང་སྤྱོད་

470

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང༌།ཚོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་དང༌།གླེང་དྲན་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང༌།ནད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌།དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་
ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌།རང་རང་གི་གཞི་ལེགས་པ་དང་ལྡན་པའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་
བ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ལས།ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཡང་
ཆོས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ།སྔར་བཤད་པའི་དགུའི་སྟེང་དུ་ལྟུང་
བ་གླེང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང༌།ནད་པ་མ་ཡིན་པ།དགེ་འདུན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་
པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་འདི་སྡོམ་གྱི་ཁུངས་
ཡིན་ནམ་དཔྱོད།
སྐབས་འདིར་ཆད་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། གྲངས་འདྲེན་ལ་
དཔྱད་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ནི།ཁ་ཅིག་གིས།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་

འདོད་བཞིན་དུ་ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་དེ།ཆད་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན།ཟེར།དེ་
ལ།ལ་ལ་ན་རེ།འོ་ན་གྲངས་གཞུག་བཞི་དང་།བསྒོ་གྱུར་བཅུའི་ལས་རྣམས་

ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།ཆད་ལས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།དེར་ཐལ།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རྩ་
བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གྲངས་གཞུག་བཞི་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ངན་པའི་གྲལ་དུ་
བསྒྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་དམན་སྤྱོད་བླངས་པ་དང་ཁྱད་

471

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤང་དགོས་སོགས་ཀྱི་ཆད་པ་གང་ཡང་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང༌།ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ཆད་པ་བཅད་པ་ཞེས་པས་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་སེལ་ལོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལས་བཅུ་བྱེད་པ་ན་ཡང༌། ཟློག་པ་ལྔས་བཟློག་ཀྱང་མི་

གཏོང་ན་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བསྡིགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་ཆད་པ་གང་ཡང་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།འགའ་ཞིག་ན་རེ།
བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་ཡིད་དང་མ་མཐུན་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་མཛད་པའི་ལས་དེ།
ཆད་ལས་ཀྱི་དོན་ཡིན།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་
དུ་གཞུག་པའི་ལས་ཆོས་ཅན།ཆད་ལས་སུ་ཐལ།ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་དོན་
དེ་ཚང་བའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེས་བདག་གི་ལྟུང་བ་ཇི་བྱུང་མི་

ཤེས་སྨྲས་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་དེའི་བསམ་པར་མ་བསྟུན་པར་ལྟུང་བའི་ངོ་

བོ་འཚོལ་དུ་གཞུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་ཆད་
ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་གང་རུང་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།མི་མཐུན་པའི་ལས་སུ་ཉེར་བདུན་ལས་གཞན་མ་བཞག་
པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་དེ་ཆད་ལས་མིན་པར་ཐལ།དེ་
སྦྱིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྩོད།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

472

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འོ་ན།བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལས་བཅུ་དང་གྲངས་གཞུག་བཞི་ཡི་ལས་ཆོས་

ཅན།ཆད་ལས་ཡིན་པར་ཐལ།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༣ལས།འདི་དང་།(བསྒོ་གྱུར་)
གྲངས་སུ་གཞུག་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཡིན་ཡང༌།ཆད་ལས་དངོས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ།བྱ་བ་ངན་པ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་གྲོས་འདེབས་ཙམ་མོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར་བས།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཡིན་ན་ཆད་ལས་

ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་དང་ཆད་ལས་དངོས་ཡིན་ན་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཅེས་སྨྲ་ན་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཞེས་པ་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོས་ནས་རང་
མོས་ཀྱིས་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་སྤྲོ་བ་མེད་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱིས་ཡུལ་དེའི་

ཉེས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དེ་འདྲ་ཞིག་འཇོག་
གམ་སྙམ་ཡང་ད་དུང་དཔྱད་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི་གཤམ་དུ་དཔྱད་འགྱུར་ལྟར། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས།བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་དང༌།མུ་སྟེགས་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང༌།སྤོ་མགུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཆད་ལས་སུ་བཞག་ཀྱང་སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་དུ་བགྲངས་ཡོད་པས་བསྒྲུབ་བྱས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སྔོན་སོང་དུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་འཇོག་མཚམས་ཇི་ལྟར་

དགོས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།གཉིས་པ་མི་མཐུན་པའམ་ཆད་ལས་ཀྱི་
གྲངས་འདྲེན་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི།ཁ་ཅིག་ན་རེ།མི་མཐུན་པའམ་ཆད་

473

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས་ལ་སྐབས་འདིར་ཉེར་བདུན་ཁོ་ན་བཤད་པ་འདི་མི་རིགས་པར་ཐལ།

སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་གཤམ་དུ་གསོལ་བཞིའི་ལས་རྣམས་ཆད་ལས་དང་

བསྒོ་གྱུར་དང་རྩོད་པ་ཞི་བ་དང་ས་གོང་སྤོ་བའི་ལས་དང་།དགེ་འདུན་མཁོ་བཞག་སྟེ་ལྔར་བསྡུས་པ་ན།ཆད་ལས་ལ།
སྡོམ་དུ།
བསླབ་པ་བསྙིལ་བ་ངོ་བོ་འཚོལ།།
མུ་སྟེགས་གནས་སྦྱིན་སྤོ་སོགས་དྲུག།
དྲན་དང་མ་མྱོས་ནན་ཏུར་རྣམས།།
ཞེས་ཆད་ལས་བཅུ་གསུམ་གསུངས་པ་གང་ཞིགནན་ཏུར་མ་གཏོགས་
པའི་བཅུ་གཉིས་པོ་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ནང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར།དེ་ལ་ལན་དུ།ལ་ལ་དག་ན་རེ།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་བཞག་
པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་ཆད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
རྣམས་བསྡུས་པ་ཡིན་གྱི།སྤྱིར་དུལ་བ་ལྷས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆད་
ལས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་སྨྲ།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་རེ།བསླབ་པ་སྦྱིན་
པ་དང༌།སྤོ་མགུ་དྲུག་དང་མུ་སྟེགས་གནས་པ་སྦྱིན་པ་རྣམས་བྱེད་པ་ལ།ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ།ཆད་ལས་མཚན་ཉིད་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།ཆད་ལས་ལ་གླེང་དྲན་སྔོན་དུ་མ་སོང་ན་ལས་ཆོས་

474

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མི་ལྡན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལས་དེ་
རྣམས་བྱེད་པ་ལ་སྔོན་དུ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དོགས་སློང་བྱེད་དོ།།བཞི་པ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་ལ་དགུ་གསུངས་པ་
ནི།

སྡོམ་ལས།
གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེར་འདུས་པའི་ཚེ།།
ལྟུང་བ་བྱིན་རླབས་རྣམས་བརྒྱད་དང༌།།
ཤི་བའི་རྫས་དང་ནོར་འདྲ་ཡང༌།།
ཞེས་པ་སྟེ།གསོ་སྦྱོང་གི་ཚེ་ལྟུང་བ་ཐུན་མོང་དུ་གོས་པ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་རྩོད་བཅས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་
ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་མ་ངེས་པ་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་བཞི་དང༌།དགག་དབྱེའི་ཚེ་ཡང་དེ་འདྲའི་བྱིན་རླབས་བཞི་སྟེ་
བརྒྱད་དང༌། ཤི་རྫས་དང་ནོར་འདྲ་བྱིན་རླབས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ་བྱིན་
རླབས་ཀྱི་ལས་དགུའོ།།ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་དང་ནོར་འདྲ་བྱིན་རླབས་གཉིས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།རིན་ཕྲེང་ཤོག༢༢༦ལས།མཚམས་གང་ན་
ནོར་དང་འདྲ་བ་སྟེ་ནོར་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་འདུག་པའི་མཚམས་དེའི་ཁོངས་
སུ་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་མཚམས་གཞན་ན་འདུག་པ་ཡང་གཏོགས་པས་ནོར་བ་

475

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདྲ་བ་དེ་འདུག་པའི་མཚམས་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་
མཚམས་དེའི་ནང་དུ་ནོར་འདྲ་བ་དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་
མཚམས་གཞན་ན་འདུག་པ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་བོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན།དགེ་སློང་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ།དགེ་སློང་ཤི་བའི་

རྗེས་སུ་ཤི་བ་དེའི་ནོར་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་ན།ཁོང་ཉིད་གང་དུ་ཤི་
བའི་མཚམས་དེར་གཏོགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་གྱིས་ནོར་དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང༌།དགེ་སློང་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ཤི་
བའི་ནོར་སྐྱོང་བའམ་ཉར་འཚགས་བྱེད་པའི་དགེ་སློང་གཞན་ཡོད་ན།ཤི་བའི་

ནོར་དེ་ནོར་དེ་སྐྱོང་བ་པོ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་མཚམས་དེར་ཡོད་པའི་དགེ་
འདུན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ནོར་འདྲ་བྱིན་རླབས་ཞེས་བརྗོད་པར་གསལ་ལོ།།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་
འདིར་བསྟན་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།འདིར་བྱིན་རླབས་
ཀྱི་ལས་ལ་གྲངས་དགུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།རུང་ཁང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན།འདིར་བསྟན་དགུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།རུང་ཁང་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་
ཆོས་ཅན།ལས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་
བདུན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཀརྨ་ཤ་ཏམ་ལས།

476

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐོ་བ་དང༌།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།དེའི་ཐད་ཀྱི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་རུང་བའི་ས་

གཞི་སྐོ་བ་(སྟེ་རུང་ཁང་བཅད་པ་)དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྤྱིར་རུང་
ཁང་བྱིན་གྱིས་རློབ་ཚུལ་ལ་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་བ་དང་སྔགས་ཚིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གཉིས་ལས། ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པ་ལ་རྡོ་བཏེགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང༌།སེམས་བསྡུས་པའི་

མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང༌།འཕྲལ་བྱུང་དང༌།ལས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་རུང་

ཁང་བྱིན་བརླབས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཤེས་པ་ཆུང་ངུའི་རུང་ཁང་
དང་།འཇུག་པ་མི་ཞན་པའི་རུང་ཁང་གཉིས་ནི་སྔགས་ཚིག་གིས་བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་རུང་ཁང་བཅད་པའི་ལས་ཞེས་
བརྗོད་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་མིན་ནོ།།ཞེས་སྨྲ་བ་མི་འཐད་དེ།
རུང་བའི་ཁང་པ་ཉིད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
གཞན་ཡང་དབྱར་ཞག་བཞི་བཅུ་ལས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ལས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ།མཚམས་ཕྱིར་ཞག་ནི་བཞི་

བཅུ་འགྲོར།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར།དེ་ལ་ལ་ལས།དབྱར་ནང་ཞག་
བཞི་བཅུ་མཚམས་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཡང༌། བྱིན་གྱིས་
བརླབས་པའི་ལས་མིན་ཟེར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ལྔ་པ།ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པའི་

477

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས་གསུམ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོས་གོས་ངན་ལ་རས་ཡུག་སྦྱིན།།
བློ་མཐུན་ཕྱིར་དུ་གསོལ་ལས་དང༌།།
སྲ་བརྐྱང་གཏད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཞལ་ཏ་བ་གོས་དམན་པ་ལ་རས་ཡུག་སྦྱིན་པ་དང༌།དགེ་སློང་གོས་ངན་པ་ལ་རས་ཡུག་སྦྱིན་པ་དང༌།སྲ་བརྐྱང་འདིང་བ་པོ་ལ་སྲ་
བརྐྱང་གི་ཆོས་གོས་གཏད་པའི་ལས་གསུམ་མོ།།དྲུག་པ།རྗེས་གནང་གི་

ལས་བཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསང་དང་ནང་དྲི་གསོ་དགག་བཞི།།

རྗེས་སུ་གནང་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ།།
ཞེས་པ་སྟེ།གསང་སྟོན་བསྐོ་བ་དང༌།ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བའི་ལས་

དང༌།གསོ་སྦྱོང་དང༌།དགག་དབྱེའི་ལས་བཞིའོ།།གསང་སྟོན་བསྐོ་བ་འདི་

བསྐོ་ལས་སོ་ལྔའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་འདིར་རྗེས་གནང་གི་ལས་སུ་འདྲེན་པའི་

རྒྱུ་མཚན་དཔྱད་དགོས་སོ།།རྣམ་དག་གི་ལས་གཉིས་ནི།

སྡོམ་ལས།

478

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་ལས་ཞེས་ཏེ།།
ཞེས་པས་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེའི་ལས་གཉིས་ནི་རྣམ་དག་གི་
ལས་ཡིན་ནོ།།བདུན་པ།རང་དོན་གྱི་ལས་གཉིས་ནི།

སྡོམ་ལས།
གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་དབྱར་གནས་པར།།ཁས་བླངས་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ཤིང་བླང༌།།

རང་དོན་ལ་སྦྱར་གཉིས་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།རང་དོན་ལ་སྦྱར་བའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་བུ་སྟོན་
ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༥ལས།ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་པ་དང༌།དབྱར་གནས་པ་ཁས་བླང་
བའི་ཕྱིར་གསོལ་བའི་ལས་དང༌།དགེ་སློང་ཕོ་མོའི་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་མ་དད་པར་བྱེད་པ་ལ་དགེ་སློང་མི་སྤྲོ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་ཁྱིམ་
དུ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བའི་ལས་བྱ་བ་སྟེ།ཞེས་གསུངས་ལ།འདི་

ལྟར་ན།རང་དོན་གྱི་ལས་ལ།གང་མང་ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་པ་དང༌།དབྱར་གྱི་
ལས་དང༌། མ་དད་པ་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གོ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཏེ་གསུམ་
གསལ་ཡང་སྡོམ་དུ་གཉིས་ཞེས་གསལ་བ་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།བརྒྱད་པ།མཁོ་
བཞག་གི་ལས་གསུམ་ནི།

སྡོམ་ལས།

479

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཁོ་བཞག་གསུམ་སྟེ་སྨྱོས་གནང་དང༌།།
ཕྱག་མི་བྱ་ཕྱིར་སྡོམ་སྦྱིན་དང༌།།
རྙེད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཕྱིར་རྣམས།།
བསྒྲུབ་བྱས་གསོལ་གདབ་མི་དགོས་ཕྱིར།།
སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་པའི་ལས་མིན་གསུངས།།

ཞེས་པ་སྟེ། སྨྱོས་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།དགེ་སློང་གནས་ནས་
དབྱུང་བ་ལ་དགེ་སློང་མས་ཕྱག་མི་བྱ་བའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང༌།གཙུག་ལག་
ཁང་ཐ་དད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྙེད་པ་ཐུན་མོང་དུ་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སོ།།
འདི་ཡན་བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་བསྙེན་རྫོགས་ལ་
སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དང་ཡན་ལག་བརྒྱ་དང་སོ་གཅིག་

ཐོབ་ཚུལ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
གཉིས་པ།རབ་བྱུང་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ལ།སྦྱིན་ལས་དང༌།
མི་མཐུན་པའམ་ཆད་ལས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ།སྦྱིན་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོར་ཕ་མའི་བསྙེན་རྫོགས་སྦྱིན།།
སྔ་རོལ་སྡོམ་གཉིས་སྦྱིན་པ་དང༌།།
དབྱར་གནང་ཕྱིར་འགྲོ་བསླབ་པ་སྦྱིན།།

480

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དྲན་འདུལ་མ་མྱོས་འདུལ་བ་སྦྱིན།།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་སྦྱིན་པ་འོ།།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་གནང་བ་སྦྱིན།།
དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞིར་གསུངས་སོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཕལ་ཆེར་དཀྱུས་ན་ངོས་འཛིན་གསལ་ཞིང༌།དབྱར་གནང་

ཕྱིར་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ།འདི་ཐད་བུ་སྟོན་གྱི་ལས་ཊཱིཀ་ལས།དགེ་ཚུལ་དབྱར་
ཁས་བླངས་ནས་མཚམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཞག་བཞི་བཅུའི་གནང་བ་

སྦྱིན་པ་དང་ཞེས་གསུངས།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ས་གཞིའི་གནང་བ་སྦྱིན་
པ་འདི་ལ་བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ལས།ཁ་ཅིག་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་
སྦྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་།འདོད་དོ།།བརྟག་གོ།ཞེས་གསུངས་ལ།འདི་ལ།འགའ་
ཞིག་གིས་དགེ་ཚུལ་ལ།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ས་གཞི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་དགེ་འདུན་གྱིས་གནང་བ་མ་
ཐོབ་པའི་ས་གཞི་ལ་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་བརྩིགས་ན་ལྟུང་བ་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར་དང༌།ལྟུང་བ་དེ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་ཚུལ་ལ་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ས་གཞིའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་མཛད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༣༨༩ལས།དགེ་ཚུལ་གྱིས་ཁང་པ་བརྩིགས་
པ་ནའང་གནང་བ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ།བསྡམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བ་དེ་དགག་

481

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།གཉིས་པ།རབ་བྱུང་མ་

རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་པའི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
མི་མཐུན་ལས་ལ་གྲངས་གཞུག་དང༌།།
དབྱུང་བདུན་བསྡིགས་བསྐྲད་ཕྱིར་འགྱེད་བཅུ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དབྱུང་བ་བདུན་དང༌།དེའི་སྟེང་བསྡིགས་པ་དང་བསྐྲད་པ་

དང་ཕྱིར་འགྱེད་ནན་ཏུར་མི་མཐུན་པའི་ལས་བཅུ་ཡིན་ལ།དབྱུང་བ་བདུན་
ནི།མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།ཕྱིར་མི་བཅོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།དགེ་སློང་མ་
དང་འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་ལ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་ཀྱང་མ་ཞི་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་པ་མི་

གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།འཐབ་ཀྲོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་འབད་པ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བཅས་སོ།།
སྤྱིར་བསྡིགས་པ་དང་སྨད་པ་དང་བསྐྲད་པ་དང་ཕྱིར་འགྱེད་དེ་ནན་ཏུར་
བཞི་ཡོད་པ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི།འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་
ཏུར།ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་སྨད་པ་ནན་ཏུར་དང༌།ཁྱིམ་སུན་
འབྱིན་པ་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་དང༌།ཁྱིམ་པར་བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིར་

482

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འགྱེད་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དགེ་ཚུལ་ལ་ལྷག་མའི་ལྟུང་བ་
དངོས་གཞི་མེད་པས་སྨད་པ་ནན་ཏུར་འདོར་ཏེ།དབྱུང་བ་བདུན་གྱི་སྟེང་ནན་ཏུར་གཞན་གསུམ་སྟེ་བཅུ་འཇོག་སྟེ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༦ལས།འོན་
ཀྱང་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྨད་པ་ནན་ཏུར་དང་སྤོ་མགུ་སོགས་
མེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་འདིར་རབ་བྱུང་མ་རྫོགས་པ་ལ་
བྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའམ་ཆད་ལས་ལ། གྲངས་གཞུག་བཞི་དང་གནས་
དབྱུང་བདུན་དང་བསྡིགས་བསྐྲད་ཕྱིར་འགྱེད་གསུམ་སྟེ་བཅུ་བཞི་གསུངས་

སོ།།འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།དགེ་ཚུལ་ལ་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ལས་སམ་

ཆད་ལས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ལ་གོང་སྨོས་བཅུ་བཞི་ཁོ་ནར་གྲངས་མ་ངེས་པར་
ཐལ།དགེ་ཚུལ་ལ་བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞིའི་ལས་དང་གསོ་སྦྱོང་བཞག་
པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་ལ་གནས་དབྱུང་བདུན་བཞག་པ་གང་ཞིགགནས་དབྱུང་བྱེད་པ་ལ་སྔོན་
དུ་བཞམས་བསྒོའི་ལས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ནན་ཏུར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་
སྡོམ་ལས།
གནས་དབྱུང་བདུན་ལས་མི་འཆོས་ལྟ་མི་གཏོང༌།།
འཐབ་ཀྲོལ་གཏན་འབེབས་ལས་གྱུར་གནས་དབྱུང་བཞིའི།།

སྔོན་འགྲོ་ལྟུང་བ་ཁས་བླང་ཟློག་པ་ལྔ།།

483

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་མངོན་སུམ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན།།

དངོས་སུ་གསུངས་པས་གནས་དབྱུང་གཞན་རྣམས་ལ།།
བཞམས་བསྒོ་སྔོན་འགྲོར་དགོས་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ལུང་ལས་གནས་དབྱུང་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཕྱིར་
མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ལྟུང་བ་ཁས་བླངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་བཞམས་བསྒོ་
བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་མ་ཞི་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་སྔོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པར་གསུངས་ལ། སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་
བཞམས་བསྒོ་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གསུངས་པ་འདིས་གནས་དབྱུང་

གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་བཞམས་བསྒོ་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༤
ལས།གནས་ནས་དབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་སྔོན་འགྲོའི་བྱ་བ་ལུང་ལས་

དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང༌།བཞམས་བསྒོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་སྟེ།(ལས་གཞིའི་

སྐབས་ལས།)གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཞེས་གནས་ནས་དབྱུང་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞམས་བསྒོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ།

484

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

།ཞེས་དང༌།དེ་ཡང་ལུང་ལས་བསྙིལ་བ་དང་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་
དབྱུང་བ་ལ་བཞམས་བསྒོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།བུ་སྟོན་གྱི་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༡༦ལས་ཀྱང༌།དགེ་ཚུལ་སྡིག་ལྟ་ཅན་ལ་
བཟློག་པའི་ཕྱིར་བསྒོ་བའི་ལས་དང༌།དེ་ལས་མ་བཏང་ན་བསྙིལ་བའི་ལས་

ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་
ཤོག ༡༡༤ལས།བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རྟེན་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ།
སྦྱིན་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དགེ་སློབ་མའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་
པ་སོགས་སྦྱིན་པའི་ལས། གྲངས་གཞུག་དང་བཟློག་སྒོ་སོགས་ཡོད་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གཉིས་པ་དགེ་ཚུལ་ལ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་

ལས་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་དེའི་འཕྲོ་ལས།བསྡིགས་པ་

དང༌།བསྐྲད་པ་དང༌།ཕྱིར་འགྱེད་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ།དགག་དབྱེ་བཞག་པ་སོགས་རྣམས་དགེ་ཚུལ་ལའང་བྱ་སྟེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་དགེ་ཚུལ་ལ། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་དང་བསྐོ་ལས་མ་བཞག་པ་
ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།དགེ་ཚུལ་ལ་བསྐོ་ལས་ཡོད་པར་ཐལ།
སྡོམ་ལས།ཕལ་ཆེར་དགེ་ཚུལ་རྣམ་དག་ཀྱང༌།།ཆོ་ག་རྗེས་བསྒྲག་ཚུལ་

485

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གྱིས་རུང༌།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༥༥
ལས།གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ།སྦྱིན་པ་
དང༌། བསྐོ་བ་དང༌།ཆད་པ་བཅད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ནི་སྔར་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་འདིར་ཁྱད་པར་ནི་རབ་བྱུང་

བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ་སྟེ།བསྐོ་
བ་ནི་ཆོ་ག་རྗེས་སུ་བསྒྲག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།པཎ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག ༥༨ལས་ཀྱང༌།བསྙེན་པར་
མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་ལ།བསྒྲུབ་པའི་ལས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ།དེ་ལ་སྦྱིན་
པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང༌།བསྐོ་བའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང༌།ཆད་པའི་

ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་
ལ།ལ་ལ་ན་རེ།ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།དགེ་ཚུལ་ཁ་སྐོང་མི་འོས་པས་

དེ་ལ་བྱིན་རླབས་དང་བསྐོ་ལས་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བུ་སྟོན་གྱི་ལས་ཊཱིཀ་

ཤོག༡༦ལས།ཁ་སྐོང་བར་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་བསྐོ་བའི་ལས་མེད།ལས་
གྲལ་དུ་འདུ་བར་མི་དབང་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་སོགས་མེད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་རྩོད་དོ།།
འདི་ཡན།ལས་འཆགས་པ་ལ་དགོས་པའི་བསྡུས་དོན་ལ།ལས་ཀྱི་
གཞིའི་ཡན་ལག་དང༌།བསམ་པའི་ཡན་ལག་དང༌།ཆོ་གའི་ངོ་བོ་དང༌།ལས་

486

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚད་དང༌།ལས་ཆགས་པའི་དུས་ཏེ་ས་བཅད་ལྔ་ཡི་ནང་

ནས།ལས་ཀྱི་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་བློ་མཐུན་དགེ་འདུན་དང༌།རྗོད་བྱེད་ལས་
མཁན་དང༌། བསྒྲུབ་བྱ་དོན་གྱི་གཞི་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་
ཟིན་ནས།གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་།སྡོམ་ལས།
བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལས་ཀྱི་གཞི།།

མཚན་ཉིད་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་དང༌།།
ཀུན་སློང་བྱེད་འདོད་རྒྱུན་མི་ཆད།།

ཅེས་པ་ལྟར།འདུ་ཤེས་དང་ཀུན་སློང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་འདུ་
ཤེས་ནི།ལས་ཀྱི་གཞི་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་ལ།ལས་ཀྱི་གཞི་ལ་

བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གཉིས་ཡོད་པས་འདུ་ཤེས་ལའང་
བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་སྒྲུབ་
བྱེད་དགེ་འདུན་དང་མཁན་པོ་ལས་རྗོད་མཁན་བཅས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་

པར་འདུ་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་ལ།དེ་ལ་ལས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་
ཅན་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་བསྒྲུབ་
བྱ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནི་གོང་སྨོས་འདུ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་
བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་མི་སྲིད་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་

487

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

བཞག་དགོས།འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལས་རྣམས་ལ་
ནི།འདུ་ཤེས་གཉིས་ཆར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་མཁན་
པོ་ལས་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་འཇོག་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་རང་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཚང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང༌།རང་ལ་ལས་དེ་མཛད་པ་པོའི་དགེ་འདུན་
དང་མཁན་པོ་ལས་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཚང་དགོས་པའི་འོས་ཆོས་དེ་དག་ཚང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དགོས་ལ།དེ་བཞིན་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་མཁན་
པོ་ལས་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚང་བར་ཕན་ཚུན་འདུ་ཤེས་པ་དང༌།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཚང་བར་འདུ་ཤེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འོ་ན།ལས་གང་དང་གང་འཆགས་པ་ལ།དངོས་པོ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་།སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཚང་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་
བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འོས་ཆོས་དེ་དག་ཚང་བར་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལས་དེ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བོ་འམ་ཡང་ན་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཡོད་པས་མི་ཆོག་པར་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་དེ་དག་ཚང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།སྤྱིར་བཏང་ལ།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་ལ་ཚང་
དགོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ནས་དངོས་པོ་གཙོ་སྟེ།དཔེར་ན།བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་

488

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་པ་འབོག་ཡུལ་ལ་སྡོམ་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་མཚམས་མེད་
མ་བྱས་པ་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་དེས་མཚམས་མེད་བྱས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱིས་མཚམས་མེད་མ་བྱས་པར་འདུ་ཤེས་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་མཚམས་མེད་མ་བྱས་པ་མ་ཚང་བས་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འོན་
ཀྱང༌།བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་དེ་རང་ཉིད་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པར་
འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ལོན་པ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་
བའི་དམིགས་བསལ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་པོ་སོ་སོ་ལ་འོས་ཆོས་དགོས་པ་དེ་དག་མ་ཚང་ཡང་ཕན་ཚུན་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་ལས་དེ་དང་དེ་འཆགས་པ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་
གཙོ་བར་གསུངས་ཏེ།དཔེར་ན།མཁན་པོ་དོན་ལ་སྡོམ་མེད་ཁྱིམ་པ་ཡིན་པ་

དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་ཀྱང་དགེ་འདུན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་
དག་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན།བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟར་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༥༧ལས།འདུ་ཤེས་ནི།

གཙོ་ཆེར་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་ལ།དེ་ལ་གཉིས་

ཏེ།སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དམིགས་པ་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའོ།།དང་པོ་ནི།

489

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མཁན་པོ་དང་།ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་
རུང་མི་ལྡན་རུང་སྟེ་མཚན་ཉིད་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་ན།འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལས་ཆགས་ཏེ།མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ལྡན་པར་འདུ་ཤེས་ན་བསྙེན་པར་རྫོགས་ཞེས་པ་དང༌།འོད་ལྡན་ལས།འདི་ཙམ་ཞིག་ལས་བྱེད་པ་
ལ་ཡང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།དེ་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྦྱར་ཏེ།དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་པར་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ཡང་མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འོད་ལྡན་ལས།འདུལ་བ་(ལུང་གཞི་ལས་གསུངས་པ་མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་)ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ལས་ཞེས་
བཤད་ཅིང༌།ཡང་དེ་ཉིད་ལས།གལ་ཏེ་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་མ་ཡིན་ན་བསྟན་
པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ།།རིགས་པས་ཀྱང་

འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དེ་དོན་ལ་ཡིན་པ་དང་འཕྲད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
ན་སྒྲུབ་པར་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ།མཁན་སློབ་ལ་སྡོམ་པ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ལྟ་
བུ་དོན་ལ་ཡིན་མིན་དེ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པས་ངེས་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དང་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་
དམིགས་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དེ་དོན་ལ་ཡིན་པ་དང་

འཕྲད་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ།སྡོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང་མི་

490

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལྡན་པར་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཤིང༌།མཚམས་གཅོད་པའི་ལས་འཆགས་པ་

ལ་སྔར་མཚམས་བཅད་ཟིན་མ་ཡིན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།ལུང་
གཞི་ལས།གང་ཟག་མ་བསད་པ་དང་ཕ་བསད་པ་ནི་ཆོས་འདུལ་འདི་ལ་མི་

སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།བཅད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་
ཉིད་ནི་མི་འཆགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་(པ་དང༌།ཊཱིཀྐ་ལས།མཚམས་
བཅད་ཟིན་པ་ཡོད་ན་ཤེས་རུང་མི་ཤེས་རུང་སྟེ་བཅད་པ་གཞན་མི་འཆགས་

པ་ཞེས་བཤད་)ནོ།།ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ་བོ།།དམིགས་བསལ་ལོ་ཉི་ཤུ་

མ་ལོན་པ་ལ་ནི་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་ན་དོན་དང་མ་འཕྲད་ཀྱང་ལས་ཆགས་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།འདུལ་བའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པར་

འཇོག་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་དང༌།སྐབས་འདིར་ལས་ཆགས་པ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་གནས་ལ་དཔྱད་པ་དང་གཉིས་ལས།དང་པོ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་
ན།དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན།ཡུལ་དེ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲིགས་པར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ལ་
བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་དགོས་ན་དེ་ཡོད་པ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པས་མི་རྟོགས་ཤིང༌།མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བ་བཀག་པས་འདུ་ཤེས་

491

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྒྲུབ་པ་ན་མཁན་པོ་དང་དགེ་འདུན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་

པར་བཅས་པ་འདུ་ཤེས་གྲགས་ཚོད་གཞིར་བཞག་པའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་ན།འོ་ན།དོན་ལ་སྡོམ་མེད་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་དགེ་སློང་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན།དེ་ལ་
བརྡེག་གཟས་སོགས་བྱེད་ན།དགེ་སློང་ཡུལ་དུ་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དགེ་
སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཡུལ་དགོས་ཀྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྟགས་ཅན་དྲུག་པོ་གང་རུང་སོང་ན་ལྟུང་བ་ན་སྨད་དང༌།ཁྱིམ་པ་ཡུལ་དུ་སོང་ན་ལྟུང་བ་ཆེས་ན་སྨད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་
མདོ་རྩ་ལས།འདིར་གཏོགས་པ་ལ་ཁྱིམ་པ་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་བས་ན་སྨད་
དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
གཞན་ཡང༌།ཐོ་ཡོར་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་དེ་གསོད་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བསད་དོ་སྙམ་པ་ཡོད་ན་མི་གསོད་པའི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་
པ་དང༌།ལྷས་སྦྱིན་ལ་མཆོད་སྦྱིན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་དེ་བསད་པ་ན་མི་གསོད་
པའི་ཕམ་པ་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་དང༌།ཀུན་སློང་སྤྱི་ཞུགས་མེད་པར་མི་

གསོད་དོ་སྙམ་དུ་དུད་འགྲོ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་བསད་པ་ན་མི་གསོད་པའི་

492

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕམ་པ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ།།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལྟུང་བ་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོན་དང་འདུ་ཤེས་འཕྲད་དགོས་པའི་ཕྱིར།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་རྩ་བ་ལས།སྦྱོར་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།།
བསམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།ལན་
འདེབས་པར།འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོད་ལྡན་ལས་འདུལ་བའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་
པར་གསུངས་པ་ནི།སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་འདུལ་བ་ལ། སྤང་
བྱ་ལྟུང་བའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་ཕྲན་ཚེགས་ལྟ་བུའི་
སྐབས་སུ་ལྟུང་བའི་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་

ལག་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདུ་ཤེས་ལ་གང་གྲགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་གསུངས་པ་མིན་ལ།འོན་ཀྱང༌།ལུང་གཞི་ལས།གཉེན་པོ་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོ་གའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་བསྙེན་རྫོགས་སྒྲུབ་
པ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཚང་དགོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡུལ་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་དང་།ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་།མཁན་པོ་སོགས་སོ་སོའི་འདུ་ཤེས་ལ་གང་གྲགས་གཞིར་བཞག་པའི་དཔྱད་པ་ཐ་

སྙད་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་སྤྱིར་བསྟན་སྐབས་ཤོག༡༢༧ལས།
འདུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་མ་གྲུབ་
སྟེ།མཁན་པོ་དང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལུང་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་འཇུག་

493

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕལ་ཆེར་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ལུང་རྣམ་འབྱེད་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔའི་དངོས་གཞི་
རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི།དོན་ཡན་ལག་ཏུ།དགོས་ཏེ་སྔར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་དེ་དག་དང་དོན་
ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ལ་ནི་དངོས་གཞིའོ།།དོན་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དངོས་
གཞི་དང་ཉེ་བའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང༌།
འོད་ལྡན་རྩ་བ་ལས།
འདུ་ཤེས་གཙོ་ལ་དོན་ཉིད་ཇི་བཞིན་ན།།

ལྟུང་རྫོགས་དོན་ཉིད་ཅི་བཞིན་མིན་ན་ཆུང་།།

ཞེས་བཤད་པས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཡང་དེའི་འཕྲོ་

ལས།འོད་ལྡན་ལས་འདུལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བའི་དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་
ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང༌།འདུལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སྒྲ་ཡངས་དོག་གཉིས་ལས།

སྒྲ་དོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདུལ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གཞི་ལ་འཇུག་གི་རྣམ་

འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་སྨྲའོ།།དེ་
ལ་ཡང༌།ལ་ལ་ན་རེ།འོ་ན།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟུང་
བ་བྱེད་པ་པོ་དགེ་སློང་དེ་ལྟུང་བ་དེའི་གཞི་དངོས་པོ་མི་ཡིན་པ་དང༌། དུད་
འགྲོ་ཡིན་པ་དང༌།མི་མ་ཡིན་ཡིན་པ་སོགས་ཤེས་པ་མི་དགོས་ན།ལྟུང་བ་

494

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བྱེད་པ་པོ་དེས་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་མི་ཤེས་པར་ཐལ།ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་ལ་
ལྟུང་བ་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་
དགོས་པ་གང་ཞིགལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་གཞི་དེ་གང་ཡིན་མ་ཤེས་ན་ལྟུང་བ་དེ་
སྡེ་ཚན་གང་གཏོགས་དང་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།
འགའ་ཞིག་གིས།སྐྱོན་མེད་དེ།ལྟུང་བ་དེ་དང་དེའི་དངོས་གཞི་བསྐྱེད་པ་ལ་
ལྟུང་བ་བྱེད་པ་པོ་དེས་ལྟུང་བ་དེའི་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཤེས་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་

དགོས་ལ།ཕྱིར་བཅོས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟུང་བ་གང་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཡོད་
ཀྱང་འདུ་ཤེས་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་
ཊཱིཀ་སྤྱིར་བསྟན་ཤོག༡༢༨ལས།ལྟུང་བ་བྱུང་བར་ཤེས་པ་ནི་ལྟུང་བ་རྫོགས་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ལ།ཕྱིར་བཅོས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་གདབ་བོ།།
འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ།ལས་གཞིའི་སྐབས་འདིར།མདོ་རྩ་བ་ལས།ལྟུང་
བ་བྱུང་བ་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ།།གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་
བསྙིལ་བ་དང་མི་བསྙིལ་བ་དང་ཕྱིར་བཅོས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་སྲིད་པ་ཁོ་ནའོ།།
ཞེས་གསུངས་ལ།མདོ་འདིས་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ཕྱིར་བཅོས་ནི་འདུ་ཤེས་ཇི་

ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ།འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༦༣ལས།
ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་ནི།ལས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུས་པའི་ཚེ་ན་ལས་བྱེད་པའི་དགེ་

495

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདུན་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་དུ་གཞུག་
པའམ་བསྙིལ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།།ལས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་དུས་སུ་ཡང་ (ལྷག་མ་བྱུང་བ་ལ་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་)རང་གི་འདུ་ཤེས་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ན་ལྟུང་བ་དག་པར་རིགས་ཏེ།།ཞེས་དང༌།
ཡང་དེའི་འཕྲོ་ལས།གང་ཟག་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་གཅིག་ལ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་མི་
རིགས་པར་ཐལ་ཞེས་སོགས་དང༌།དེ་ལྟར་གསོ་བའི་ལྷག་མ་མེད་པར་འདུ་
ཤེས་ན།བསྙིལ་བ་དང་མི་བསྙིལ་བའི་གཞིར་འདུ་ཤེས་ན་མི་བསྙིལ་བ་དང་

ཕྱིར་བཅོས་པ་(བསྡམ་པའང་བཤགས་པའི་བྱེ་བྲག་)རྣམ་པ་དུ་མ་རིགས་པ་

ཁོ་ནའོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།
འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།འོ་ན།མི་བསད་པའི་ཕམ་པ་ལ་དུད་འགྲོ་བསད་
པའི་ལྟུང་བྱེད་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ།དུད་འགྲོ་བསད་པའི་ལྟུང་བྱེད་ཀྱི་མིང་
རིགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པ་ན་ཆོས་ཅན།དེ་
འདྲའི་མི་བསད་པའི་ལྟུང་བ་དེ་དག་པར་ཐལ།གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་རྩ་དང་
མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།སླར་གང་ཟག་
དེས་ལྟུང་བ་དེ་ཕམ་པ་ཡིན་པར་དྲན་ཏེ་ཕམ་པར་འདུ་ཤེས་པ་ན།ཕམ་པའི་

ཕྱིར་བཅོས་སླར་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ།ལྟུང་བ་དེ་དག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།འོ་

496

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ན་གང་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་གཅིག་ལ་ཕྱིར་བཅོས་དུ་མ་རིགས་པར་ཐལ།(ལྟུང་བ་
གཅིག་ལ་རེ་འགའ་ལྟུང་བྱེད་དུ་འདུ་ཤེས།རེ་འགའ་ཉེས་བྱས་ཡིན་པ་འདུ་

ཤེས་པ་ལྟ་བུ་)རེ་འཇོག་གི་འདུ་ཤེས་དུ་མ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།འདོད་པ་
ཡིན་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང༌།ལྟུང་བྱེད་ལ་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་པའི་དགེ་སློང་དེ་
ཆོས་ཅན།གནས་ནས་དབྱུང་རིགས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་
ནུས་ཏེ།ཁྱོད་ཕམ་པས་གཏན་ནས་མ་གོས་པའི་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།ཡང༌།ལྟུང་བྱེད་ལ་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་དགེ་སློང་དེ་
ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཕྱིར་བཅོས་ལ་ཞུགས་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་བསླབ་སྦྱིན་གྱི་ལས་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཁྱོད་ཆོས་ཅན།ཕམ་པས་གོས་པར་ཐལ།བསླབ་སྦྱིན་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
སོགས་རྩོད་པ་ལ་འོས་པའི་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།གཉིས་པ།

ལས་འཆགས་པ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་བའི་གནས་ལ་དཔྱད་པ་ནི།འགའ་ཞིགའོ་ན།ཡུལ་དབུས་སུ་མ་ཡི་དབྱུང་བ་ལ་ཕ་ཉི་ཤུ་དང་མ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་

དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་དབུས་སུ་ཕ་ཡི་དབྱུང་བ་ལ་ཕ་ཉི་ཤུ་དགོས་པ་དང༌།
མ་ཡི་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་ཕ་བཞི་དང་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དགོས་པ་དང༌།དགེ་
འདུན་བཞི་ངེས་པར་དགོས་པའི་བཞིའི་གྲངས་ཚང་རྣམས་ཆོས་ཅན།རང་

497

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རང་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གྲངས་མ་ཚང་ན་ཡང་དེ་དང་དེའི་ལས་འཆགས་

པར་ཐལ།སྡོམ་མེད་ཁྱིམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་པའི་དགེ་སློང་གིས་ཁ་

སྐོང་བྱེད་ཀྱང་དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་དེ་དག་ལ་རྣམ་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཡོད་ན་
ལས་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསྙེན་རྫོགས་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཙམ་མ་ཡིན་

པར་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་འདུན་ཡང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།གོང་དུ་དྲངས་པའི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དེ་དག་དགེ་འདུན་ཡང་སྦྱར་ཏེ།
དཔྱད་པ་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྩ་བར་འདོད་
མི་ནུས་ཏེ།གོང་སྨོས་ལས་བཞི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་བཞི་ལས།།

གཞན་ལ་མ་ཚང་ཉེས་བཅས་འཆགས་པར་གསུངས།།
རིན་ཕྲེང་དགུ་ལྔ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཆགས་གསུངས།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་དོ།།
གསུམ་པ།ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་ཚང༌།།
མ་ནོར་མ་འཁྲུགས་ཆོས་གསུམ་ལྡན།།

498

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པ་སྟེ་བརྗོད་པ་ཚང་བ་དང༌།མ་ནོར་བ་དང༌།མ་འཁྲུག་པ་བཅས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཇི་བཞིན་མ་

ཚང་ཡང་ལས་ཆགས་པའི་དམིགས་བསལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དམིགས་བསལ་རིམ་བཞིན་དོན་གོ་ན།།
གསན་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆད་ཀྱང་འཆགས།།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བའི་གཞིར།།

དེ་བསམ་སྨད་པའི་དེ་བྱས་འཆགས།།
དོན་གོ་བ་ལ་མ་གནོད་ཕྱིན།།
གོང་འོག་ཚིག་འཁྲུག་ན་ཡང་ཆགས།།
ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཚང་བའི་དམིག་བསལ་ནི་ཚིག་གཙོ་བོ་
དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་གསན་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆད་ཀྱང་ལས་ཆགས་པ་དང༌། མ་ནོར་བའི་དམིགས་བསལ་ལ་
བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱ་བའི་གཞིར་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་
ཡིན་པར་བསམ་སྟེ།སྨད་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་ཀྱང་ལས་དེ་ཆགས་པ་དང༌།ཚིག་སྔ་ཕྱི་འཁྲུག་ཀྱང་དོན་གོ་བ་ལ་མི་གནོད་ན་ལས་འཆགས་པར་གསུངས་སོ།།དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་གོང་དུ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་གི་

499

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བརྗོད་པ་ཚང་བ་ཞེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་གསན་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཚང་ནའང་ལས་འཆགས་པ་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་པའི་གཙོ་བོ་
དག་མ་ཚང་ན་ལས་མི་འཆགས་ལ། ལས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་གཙོ་བོའི་ངོས་
འཛིན་ནི།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ཤོག༢༠ལས།གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚིག་ཆད་ན་
མི་འཆགས་ཏེ།དཔེར་ན།བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ན།མཁན་པོའི་མིང་

དང༌།བསྒྲུབ་བྱའི་མིང་དང༌།དགེ་འདུན་གྱི་མིང་མ་བརྗོད་ན་མི་འཆགས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།མ་ནོར་བའི་དམིགས་བསལ་ལ།གོང་སྨོས་ནན་
ཏུར་གྱི་ལས་ཕན་ཚུན་ནོར་ཡང་འཆགས་པ་འདིའི་སྟེང་དགེ་སློང་ཕ་མའི་

བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཕན་ཚུན་ནོར་ཏེ་བྱས་ཀྱང་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཉེས་བཅས་འཆགས་པར་གསུངས་ཏེ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།དགེ་
སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་ཆོ་ག་ཕན་ཚུན་ནོར་ཡང་འཆགས་ལ་ཉེས་བཅས་ཏེ།
དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་ཉིད་དག་གི་ལས་གཞན་བྱེད་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ།ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚད་བཤད་
པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལས་ཆོག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚད།།
དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཆོག་གི །

500

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཚིག་དོན་གོ་བའོ་གཞན་དུ་གཞན།།བསྒྲུབ་བྱས་མྱོང་དགོས་དེ་ཡི་ཚེ།།
བསྒྲུབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་བརྟེན་དང༌།།
གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནན་ཏུར་དང༌།།
མངོན་དུ་མ་གྱུར་བཅུ་སོགས་དང༌།།
འཕྲིན་ཆོག་སོགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིས།།

མྱོང་བ་མེད་པས་མ་འཆགས་འགྱུར།།ཞེས་པའོ།།
ལྔ་པ།ལས་འཆགས་པའི་དུས་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྔ་པ་ལས་ཆགས་པ་ཡི་དུས།།

ལས་ཚིག་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ།།
ཕལ་ཆེར་བྱས་ན་དེ་འཆགས་ཤིང༌།།

དེ་ཡང་ངོ་བོ་བྱ་བ་དང༌།།
བྱེད་པ་བརྗོད་པ་གསུམ་པོ་ཡི།།

དང་པོ་གཉིས་སོང་དུས་ན་འོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་ལས་འཆགས་པའི་དུས་ནི་ཚིག་འོག་མ་མེད་པ་ན་
ལས་གང་ཡིན་རུང་དེ་ཉིད་འཆགས་པའི་དུས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།དེ་ལ།

501

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ལས་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང༌།གསོལ་གཉིས་དང༌།གསོལ་བཞིའི་

ལས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ནི།གསོལ་བའི་
ཚིག་གི་འོག་ཏུ་ཚིག་གཞན་མེད་པས་དེ་ཕལ་ཆེར་ཟིན་པ་ན་ལས་དེ་ཉིད་

འཆགས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་གསོལ་བ་དང་བརྗོད་
པ་སྟེ་གཉིས་ལས་བརྗོད་པའི་འོག་ན་ཚིག་གཞན་མེད་པས་བརྗོད་པ་ཕལ་
ཆེར་ཟིན་པ་དང་ལས་དེ་ཉིད་འཆགས་ལ།གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་གསོལ་བ་
དང་བརྗོད་པ་དང་པོ་དང་བརྗོད་པ་གཉིས་པ་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་པ་སྟེ་རིམ་

པ་བཞི་ཡོད་པས་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་འོག་ན་ཚིག་གཞན་མེད་པས་དེ་ཕལ་
ཆེར་ཟིན་པ་ན་ལས་དེ་ཉིད་འཆགས་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་པ་
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་བརྗོད་པ་དང་བྱ་བ་བརྗོད་པ་དང་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཟིན་པ་ན་ཕལ་ཆེར་བྱས་པ་ཡིན་པར་མཚོ་
ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་སོ།།
དེ་ལ་སྐབས་འདིར། མདོ་རྩ་བ་ལས།ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་
འཆགས་སོ།།འདིར་ཆོ་ག་ནི་དགེ་འདུན་ཚང་བ་དང༌།ལས་བརྗོད་པ་དང༌།
ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ།ལས་
བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པའི་ཆོ་ག་མ་ཚང་ན་ལས་དེ་གཏན་ནས་མི་

འཆགས་པའམ་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་མི་ཆགས་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ།།

502

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འོ་ན་ལས་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ལ་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པའི་ཆོ་ག་དེ་གང་ཡིན་

ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཁ་སྐོང་གི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཇི་སྐད་
གསུངས་པ་བཞིན་ཚང་བ་དང༌།བརྗོད་པ་ཚང་ཞིང་མ་ནོར་ལ་མ་འཁྲུག་པའི་
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ལས་ཚིག་བརྗོད་པ་དང༌།མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ལས་

བྱེད་པ་པོ་བཅས་ཡིན་ནོ།།ལས་བྱེད་པ་པོ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞེས་པའི་ལས་

བྱེད་པ་པོ་ལ་ཚང་དགོས་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།དེ་
ཡང་སྡོམ་ལས།
བྱེད་པོས་གྲངས་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་ན།།
ཁ་སྐོང་འོས་ཤིང་རང་རང་གི །
ལས་ཆོག་ཤེས་ཏེ་ཆོས་གཉིས་ལྡན།།

བྱེད་པོས་ཁ་སྐོང་མི་བྱེད་ན།།
བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་ལས་ཆོག་ཤེས།།
ཡང་དག་ལྟ་ལྡན་མཚམས་གཞན་མིན།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།ལས་བྱེད་པ་པོ་དེ་སྐབས་དེར་ལས་གང་ཡིན་

རུང་དེ་བྱེད་པ་ལ་ཚང་དགོས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁ་སྐོང་དུ་བརྩི་ན་ལས་ཀྱི་
ཁ་སྐོང་འོས་པའི་འོས་ཆོས་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་སྟེང་ལས་གང་བྱེད་
པའི་ལས་ཆོག་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་སྟེ་ཆོས་གཉིས་ལྡན་དགོས་ལ།ལས་བྱེད་པ་

503

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པོ་དེ་ཉིད་ཁ་སྐོང་གི་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་སུ་མི་བརྩི་ན་ཁ་སྐོང་འོས་པའི་
ཆོས་བཅོ་ལྔ་དང་ལྡན་པར་མི་དགོས་ཀྱང་བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་དང༌།ལས་ཆོག་ཤེས་པ་དང༌།ལྟ་བ་དག་པ་དང༌།མཚམས་གཞན་མིན་པ་སྟེ་ཆོས་
བཞི་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ།།ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་སོ།།ཞེས་པའི་ཆོ་གའི་ངོས་འཛིན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།ལས་མི་འཆགས་སོ།།ཞེས་
པའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་ཚུལ་ལ།ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་པ་དང༌།

ལས་ཙམ་ཆགས་ཀྱང་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་པ་གཉིས་

གསུངས་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།དེ་ལ་ལས་བྱེད་
པ་ན་ཆོ་ག་གང་ངེས་པར་ཚང་དགོས་པའི་ཆོ་ག་ལ་གོང་སྨོས་ལྟར་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ་དང༌།ལས་བརྗོད་པ་དང༌།ལས་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པས་ཆོ་ག་དེ་གསུམ་སོ་སོར་མ་ཚང་ན་ལས་གཏན་ནས་མི་ཆགས་པ་དང༌།ཉེས་
མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་པ་གང་དུ་འགྱུར་རིམ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ་
བཤད་ན།ཆོ་ག་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བ་ལ།
སྡོམ་ལས།
དང་པོར་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་ཉེར་གཉིས་དང༌།།
བཅུ་གཉིས་ནས་བཞི་བདུན་མ་གཏོགས་པ་འོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲངས་ཚང་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་

504

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་གྲངས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་ན་ལས་གཏན་
ནས་མི་འཆགས་པའི་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་ལ།
མཚོ་ཊཱིཀ་ལྟར་ན་སྡོམ་ལས།
མཚོ་ཊཱིཀ་བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་བཞི་ལས།།

གཞན་ལ་མ་ཚང་ཉེས་བཅས་འཆགས་པར་གསུངས།།
ཞེས་པ་ལྟར།དགེ་སློང་མ་ཡི་དབྱུང་བའི་ལས་ལ་དབུས་སུ་ཕ་ཉི་ཤུ་
དང་མ་ཉི་ཤུ་སྟེ་དགེ་འདུན་བཞི་བཅུ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་ཕ་བཅུ་དང་མ་བཅུ་
སྟེ་ཉི་ཤུ་དང༌།དེ་བཞིན་ཕ་ཡི་དབྱུང་བ་ལའང་ཕ་ཉི་ཤུ་ཚང་དགོས་པ་དང༌།
མ་ཡི་སྤོ་མགུའི་ལས་ལ་ཕ་བཞི་མ་བཞི་སྟེ་དགེ་འདུན་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ཚང་དང༌། དགག་དབྱེ་བྱེད་པོ་མི་བསྐོ་བར་དགག་དབྱེའི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་
ལས་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་དགེ་འདུན་བཞི་ཙམ་མ་མཐར་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་
ལ།བཞི་བཅུ་དང༌།ཉི་ཤུ།བརྒྱད།བཞིའི་གྲངས་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་
པའི་ལས་དེ་དག་བྱེད་པ་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་མ་ཚང་ན་
ལས་དེ་གཏན་ནས་མི་འཆགས་པར་ཡིན་ལ།རིན་ཕྲེང་གིས་དེ་བཞིའི་སྟེང་
མ་ཡི་དགག་དབྱེ་དགུའི་གྲངས་ཚང་དང༌།ཕ་ཡི་དགག་དབྱེ་དང་ཕ་ཡི་བསྙེན་
རྫོགས་ལྔ་ཡི་གྲངས་ཚང་སྟེ་དགུ་དང་ལྔའི་གྲངས་ཚང་དགོས་པའི་ལས་

གཉིས་ཀྱང་གྲངས་ཚང་ངེས་ཅན་དུ་བཞེད་དོ།།དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་

505

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་མ་ཚང་ཡང་ལས་འཆགས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ།།
ཆོ་ག་གཉིས་པ།ལས་བརྗོད་པ་ལ་ལས་ཚིག་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ཡོད་
པའི་དང་པོ་བརྗོད་པ་ཚང་བ་ཞེས་པ་ལ་ལས་ཚིག་གི་ཆ་ལག་ཏུ་ཚིག་གཙོ་བོ་དང་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་ཚིག་གཙོ་བོ་མ་ཚང་ན་ལས་གཏན་
ནས་མི་འཆགས་པ་དང༌།གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསན་ཏུ་གསོལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཚང་ན་ལས་འཆགས་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་མི་འཆགས་

ལ།དེ་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་མ་ནོར་བ་ལ།ལས་བྱེད་པ་ན་ལས་གང་བྱ་
རྒྱུ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བསམ་སྟེ་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་ནོར་ཏེ་
བརྗོད་ན་ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་ལ།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ན་
སྨད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཚིག་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལས་རིགས་མཐུན་གཞན་དང་

ནོར་ཏེ་བརྗོད་ན།ལས་འཆགས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་
ལས་མི་འཆགས་སོ།།
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ཚིག་གོང་འོག་འཁྲུག་པ་ལ་དོན་གོ་མི་ནུས་ན་
ལས་གཏན་མི་འཆགས་པ་དང༌། དོན་གོ་ནུས་ན་ལས་འཆགས་ཙམ་ཡོད་
ཀྱང་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་མི་འཆགས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།ཆོ་ག་
གསུམ་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ལ། ལས་བྱེད་པ་པོས་དགེ་

506

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

འདུན་གྱི་གྲངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱེད་རུང་མི་བྱེད་རུང་མ་མཐར་བསྙེན་རྫོགས་
གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་དང༌།ལས་ཆོག་ཤེས་པ་དང༌།ཆོས་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌།མཚམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་
བཞི་ཚང་དགོས་ལ།ལས་བྱེད་པ་པོ་ལ་གོང་སྨོས་ཆོས་བཞི་མ་ཚང་ན་ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་པ་དང་ཉེས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འཆགས་མིན་ཇི་ལྟར་
ཡིན་དཔྱད་ན།དེ་ལ་བསྙེན་རྫོགས་གསོ་རུང་དང་མི་ལྡན་ན་ལས་གཏན་ནས་
མི་འཆགས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༦༥ལས།ལུང་ཞུ་བ་ལས།
(བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསོར་མི་རུང་དུ་ཉམས་པས་ལས་བྱེད་ན་ལས་
མི་འཆགས་པར་གསུངས་ཏེ།) ལས་བགྱིས་པ་ཁྱིམ་པ་དང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་

དང་གནས་པར་མི་བྱ་བ། (ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་)དག་གིས་ལས་

བགྱིད་ན་ལས་བགྱིས་པ་ཞེས་བགྱིའམ།ཨུ་པ་ལི། མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་
གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཕྱོགས་པས་ལས་བྱེད་པ་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་ཡང་ལས་གཏན་ནས་མི་འཆགས་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།ཕྱོགས་གཞན་དུ་སོང་བས་ཆོས་འདི་པའི་ལས་བྱེད་ན་མི་

འཆགས་པར་གསུངས།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་བྱེད་པ་ན་གང་ཟག་གང་དང་གང་གིས་ལས་དེ་ཐོས་སུ་

507

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ནི། མདོ་རྩ་བ་ལས།དེ་ལས་གཞན་པ་དག་
གིས་ནི་ཐོས་པ་དང་བཅས་པར་མི་བྱའོ།།མ་སྤངས་པ་དང་མ་ལོག་པ་འདི་མ་

གཏོགས་སོ།།གནས་ནས་དབྱུང་བ་འདི་རང་གི་ལས་ལའོ།།ནང་དུ་དྲི་བའི་

ཕྱིར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ལ།མདོ་རྩ་བའི་གསུང་དེའི་ཚིག་དོན་ནི་རིན་ཕྲེང་
གཞི་སྟོད་ཤོག༣༠༣ལས།ལྷག་མ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་

ཐོས་པ་དང་བཅས་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་མི་བྱ་སྟེ།ཐོས་པར་བྱ་བ་མིན་
པས་ཐོས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།
དམིགས་བསལ་ནི།དགེ་འདུན་གྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་མ་སྤངས་

པ་དང༌།བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ལས་མ་ལོག་པ་བསླབ་པ་སྦྱིན་པ།ངོ་བོ་
ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པ།བསྡིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཏེ།དེ་
དག་གིས་ཐོས་པར་ལས་བྱ་བར་རུང་ངོ༌།།དེ་དག་ལས་ཀྱང་གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ནི་རང་གི་ལས་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་བཟོད་པ་བྱ་བ་གསོལ་གཞིའི་ལས་ལ་ཡང་མ་གཏོགས་ཏེ།དེ་ཐོས་པར་ལས་དེ་བྱར་རུང་
ངོ༌།།དེས་ནི་ཆོས་གཞན་པས་ཀྱང་ཐོས་པར་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱར་རུང་
བར་བསྟན་ཏེ།རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་བར་

508

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཆད་དྲི་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ལས་དང་ལ་སོགས་པ་དངོས་གཞི་
གསོལ་བཞིའི་ལས་ལ་བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་གཏོགས་པས་
དེས་ཐོས་པར་ལས་བྱའོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།།གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་རྩ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་རིན་

ཕྲེང་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ན།གང་ཟག་སྤངས་པ་གཉིས་དང་ལོག་པ་གསུམ་
གྱིས་ལས་ཐོས་མི་རུང་བ་གསུངས་ལ།གང་ཟག་སྤངས་པ་གཉིས་དང་ལོག་
པ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༦༥ལས། སྤངས་
པ་གཉིས་ནི་ཆོས་འདི་པས་སྤངས་ཏེ།ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་
དང༌། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་སྤངས་ཏེ་གནས་ནས་ཕྱུང་བའོ།།ལོག་པ་
གསུམ་ནི།རྣམ་དག་ལས་ལོག་སྟེ་ཕམ་པས་ཉམས་པ་དང༌།བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་ལོག་སྟེ་མཚམས་མེད་བྱས་པ་དང༌།བསྙེན་རྫོགས་ལས་ལོག་སྟེ་བསྙེན་པར་མ་རྫོགས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།སྤངས་ལོག་ལྔ་པོས་
ལས་ཐོས་མི་རུང་བ་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ལ།
དམིགས་བསལ་ནི་དགེ་འདུན་གྱིས་གནས་ནས་ཕྱུང་བའི་སྤངས་པའི་གང་

ཟག་ལ་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཡོད་པས་དེ་ཐོས་རུང་བ་དང༌།རྣམ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཕམ་པ་འཆབ་མེད་ཀྱིས་གོས་པས་རང་ལ་བསླབ་པ་སྦྱིན་པའི་
ལས་ཐོས་སུ་རུང་བ་དང༌།བསྙེན་རྫོགས་ལས་ལོག་པ་མ་རྫོགས་པས་བསྙེན་

509

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རྫོགས་སྐབས་ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བའི་ལས་དང་།བསྙེན་རྫོགས་དངོས་གཞི་
སྒྲུབ་པའི་ལས་ཚིག་ཀྱང་ཐོས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།དཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་

ལྷག་མ་བྱུང་ལ་ཕྱིར་བཅོས་མ་བྱས་པ་དེས་ཀྱང་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ཐོས་སུ་རུང་བ་གསུངས་སོ།།སྐབས་འདིར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལས་བཅུ་གསུངས་
པ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྷུང་བཟེད་སྦུབ་བསྲང་ཁྱིམ་སྡོམ་སྦྱིན་དང་དགྲོལ།།
དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་ལྔ་མ་རྫོགས་འབའ་ཞིག་ལ།།

བསྒྲུབ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་མངོན་སུམ་བྱ་སྙམ་པའི།།

དོགས་པ་མེད་ཕྱིར་རྩ་བར་མ་བསྟན་ལ།།
རྒྱུ་མཚན་དེ་ལས་བཟློག་ཕྱིར་སྨྱོས་གནང་དང༌།།
ཕྱག་མི་བྱ་དང་མི་སྨྲ་ལོངས་མི་སྤྱད།།
གཙུག་ལག་ཁང་སྡོམ་སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་དང་བཅུ།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཁྱིམ་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པ་དང་དགྲོལ་བ་གཉིས་དང༌།
ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་དང་དེ་དགྲོལ་བ་དང༌།དགེ་ཚུལ་བསྙིལ་
བའི་ལས་ཏེ་ལྔ་མ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང༌།དེ་འཕྲོ་སྨྱོས་གནང་སྦྱིན་པ་དང་དགེ་སློང་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་དགེ་སློང་མས་ཕྱག་མི་བྱ་བའི་སྡོམ་པ་

510

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྦྱིན་པ་དང༌།མི་སྨྲ་བ་དང༌།ལོངས་མི་སྤྱོད་པ་དང༌།གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མི་
འགྲོ་བའི་སྡོམ་པ་སྦྱིན་པ་སྟེ་ལྔ་ནི་བསྙེན་རྫོགས་ལ་བྱེད་པའི་ལས་སོ།།འདི་

ལས་འཕྲོས་ཏེ་གོ་དཀའ་བའི་གནས་གསུམ་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་ཚུལ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པ་སྙིང་བསྡུས་བཀོད་ན།འདིར་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་
ལས་བཅུའི་ནང་ནས།མི་སྨྲ་བ་དང༌།ལོངས་མི་སྤྱོད་པ་དང༌།གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་མི་འགྲོ་བར་སྡོམ་པའི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་
ནས་བསྙིལ་བའི་བར་གྱི་ལས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་བྱ་བར་ཊཱིཀྐ་

ལས་གསུངས་ལ།དེ་ལྟར་ན།འདི་ལ་གོ་དཀའ་བའི་གནས་གསུམ་འདུག་

པས་གོ་དཀའ་དང་པོ་ནི།ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྲང་བ་དང་།ཁྱིམ་གྱི་བསླབ་པའི་སྡོམ་པ་དགྲོལ་བའི་ཡུལ་གཉིས་ལ་མི་སྨྲ་བ་དང་ལོངས་མི་སྤྱད་པ་དང་།དེའི་

ཁྱིམ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ།ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྲང་བ་
དང་།ཁྱིམ་སྡོམ་དགྲོལ་བ་ནི་ཡུལ་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་།ཟས་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ།།གོ་དཀའ་གཉིས་པ་ནི།འདིར་ཁྱིམ་
སྡོམ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་མི་སྨྲ་བ་དང་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་བཀག་ན།ཁྱིམ་
སྡོམ་སྦྱིན་པའི་ཁྱིམ་པ་དེ་ལས་ཟས་སློང་མི་ཆོག་ཀྱང་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་
དང༌།སྟན་ལ་འདུག་པ་དང༌།ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཇི་

ལྟར་མི་འགལ་སྙམ་མོ།།གོ་དཀའ་གསུམ་པ་ནི།མི་སྨྲ་བ་དང་ལོངས་མི་སྤྱད་

511

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།པ་དང་།མི་འགྲོ་བ་འདི་གསུམ་ལུང་གང་ནས་ཀྱང་ལས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
མེད་ན།འདི་དག་ལས་སུ་ཇི་ལྟར་འཇོག་སྙམ་པའོ།།གོང་སྨོས་གོ་དཀའི་
གནས་གསུམ་སོ་སོའི་ལན་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བྱ་གསུངས་བྱས་པར་མ་གསུངས་དང་པོའི་ལན།།
འགྲོ་ཡང་ཟས་ཕྱིར་མི་འགྲོ་གཉིས་པའི་ལན།།

ལས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་གསུམ་པའི་ལན།།

ཞེས་པ་སྟེ།ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པའི་ལས་བྱས་པའི་ཁྱིམ་པ་དེས་དགེ་
འདུན་ལ་གཤེ་སྐུར་འདེབས་པ་ལ་འགྱོད་པ་ན་ཡུལ་དེ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་
བསྲང་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།འདིར་ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྲང་བའི་ལས་བྱ་
བར་འགྱུར་བའི་ཁྱིམ་པ་དེ་ལ།མི་སྨྲ་བ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པར་གསུངས་ཀྱི་
ལྷུང་བཟེད་ཁ་བསྲང་བའི་ལས་བྱས་ཟིན་པ་དེ་ལ།མི་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་
བྱེད་པར་མ་གསུངས་ལ།དེ་བཞིན་ཁྱིམ་སྡོམ་སྦྱིན་པའི་ཁྱིམ་པ་དེའི་ལོངས་

སྤྱོད་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ན་དེ་ལ་ཁྱིམ་སྡོམ་དགྲོལ་བའི་ལས་བྱ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པས་ཁྱིམ་སྡོམ་དགྲོལ་བའི་ལས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་མི་སྨྲ་བ་

སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཀྱི།ཁྱིམ་སྡོམ་དགྲོལ་བའི་ལས་བྱས་ཟིན་པ་ལ་དེ་དག་
བྱེད་པ་མིན་པས་རྩོད་པ་དང་པོའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའོ།།རྩོད་པ་གཉིས་པའི་

512

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལན་ནི།ཁྱིམ་སྡོམ་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་སྨྲ་བ་དང༌།ལོངས་སྤྱད་
པ་དང༌།དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་མི་རུང་བས་འདིར་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་བྱེད་པ་མི་

རུང་བའི་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།ལུང་ལས་དེའི་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་དང་གཏམ་སྨྲ་
བ་གསུངས་པ་འདི་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་མིན་ན་དེ་དག་བྱེད་རུང་བ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་པས་རྩོད་པ་གཉིས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའོ།།རྩོད་པ་གསུམ་པའི་ལན་
ནི།མི་སྨྲ་བ་དང་ལོངས་མི་སྤྱོད་པ་དང་མི་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལས་སུ་
བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པས་སྐྱོན་གསུམ་པ་མེད་དོ་
ཞེས་པ་ནི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ།།གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་

ངོ་བོའི་བསྡུས་དོན་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྡུ་བ་མཚན་ཉིད་དང༌།།

གང་ལ་ལས་གང་བཞག་དང་གྲངས་ངེས་དང༌།།
གསོལ་བཞི་ལས་གཞན་མ་སྨྲོས་འཐད་པ་དྲུག།
ཅེས་པ་སྟེ་ས་བཅད་དྲུག་ལས།དང་པོ།ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཏམ་གྱི་གཞི་ལས་འབའ་ཞིག་ཉེར་བཞི་དང༌།

གསོལ་གཉིས་ཞེ་བདུན་གསོལ་བཞི་སུམ་ཅུ་གསུངས།།

513

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པ་ལྟར།ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་

ལས་ལ་ཉེར་བཞི་དང༌།གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ལ་ཞེ་བདུན་དང༌།གསོལ་
བཞིའི་ལས་ལ་སུམ་ཅུ་བཅས་གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་ཉེར་བཞི་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོ་འབའ་ཞིག་ཉེར་བཞི་ཤཱ་ཏམ་ལས།།

གསང་དང་ནང་དུ་དྲི་ཕྱིར་དང༌།།
གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་ལྟུང་བཅས་དང༌།།
དེ་ལ་དགེ་འདུན་ཡིད་གཉིས་དང༌།།

རྩོད་དང་ངེས་ཉིད་མ་ཡིན་དང༌།།

དེ་ཡི་དོན་དུ་ལྔ་པོ་དག།
ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་གཏོགས་པ་ཡིན།།
དབྱར་གནས་ཁས་བླང་ཉིད་དང་ནི།།

ཤི་བའི་རྫས་དང་ནོར་འདྲ་དང༌།།
ཆོས་གོས་སྲ་བརྐྱང་གཏད་པ་དང༌།།ཆོས་གོས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང༌།།གནས་ངན་ལེན་ནི་བརྗོད་པ་དང༌།།

514

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དག་དང༌།།

ཁྱིམ་གྱི་སྡོམ་དང་དེ་གཞིག་དང༌།།

ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་བྱ་བ་དང༌།།
དེ་ཉིད་བཟློག་པར་བྱ་བ་དག།
གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།
གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉེར་བཞིའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ནི།ཤི་
རྫས་བྱིན་རླབས་དང་ནོར་འདྲ་བྱིན་རླབས་གཉིས་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་

དང༌།སྲ་བརྐྱང་གཏད་པ་དང་།གོས་ངན་པ་ལ་གོས་སྦྱིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བགྲངས་ལ།གཞན་རྣམས་སྒྲས་ཟིན་བཞིན་བགྲངས་པས་ཉེར་བཞི་ཐོབ་བོ།།
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་བདུན་ནི།

སྡོམ་ལས།
གནས་དང་མཚམས་ནི་གཉིས་པོ་དང༌།།
མི་འབྲལ་སྨྱོས་དང་དགག་དབྱེ་དང༌།།གནས་མལ་སྟོབས་པར་བྱེད་པ་དང༌།།
རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐོ་བ་དང༌།།
ས་བརྐྱང་དང་ནི་དེ་འདིང་དང༌།།

སྤོང་དང་ལག་གི་བླ་དང་ནི།།

515

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་ཁང་བསྐོ་ལ་སོགས་པ་དང༌།།
གཟུ་དང་གསལ་དང་སྦེད་པ་དང༌།།
ཚུལ་ཤིང་བྲིམ་པར་བྱེད་པ་དང༌།།
ཁང་པ་ཁང་ཆེན་བསྟན་པ་དང༌།།
གླེང་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་དང༌།།

སྟན་དང་ལྷུང་བཟེད་འབྲིམ་པ་དང༌།།མ་དད་གོ་བར་བྱེད་པ་དང༌།།
སྟོན་པ་དང་ནི་ནགས་ཉུལ་དང༌།།
ཕྱག་མི་བྱ་དང་མང་ཕྱིར་དང༌།།
འཁར་བ་དྲ་བའི་ཕྱིར་དང་ནི།།

རྙེད་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཕྱིར་དང༌།།
བསླབ་པ་སྦྱིན་དང་ཉེར་གནས་དང༌།།
བུ་དང་ཉེ་དུའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ།།
གསོལ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།།ཞེས་པའོ།།
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་བདུན་གྱི་གྲངས་འདྲེན་པ་ན་མཚམས་ནི་གཉིས་པོ་དང༌།ཞེས་པས་མཚམས་ཆེ་དང་མཚམས་ཆུང་བཅད་པའི་ལས་

གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ལ། ལག་གི་བླ་དང་ནི།

516

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པས་ལག་གི་བླ་དང་ལག་དཔོན་བསྐོ་བའི་ལས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་
འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་དང༌།གསལ་དང་ཞེས་པས་གསལ་བ་དང་
གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྐོ་བའི་ལས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་

ཏུ་བགྲངས་དགོས་པ་ཡིན་ལ།མང་ཕྱིར་དང་ཞེས་པས་འཁོར་དང་།འཁོར་
མང་གི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་པས་ཞེ་བདུན་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ།།གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསོལ་བཞི་སུམ་ཅུ་ཤཱ་ཏམ་ལས།།

བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང༌།།
མུ་སྟེགས་གནས་དང་མཚམས་དགྲོལ་དང༌།།
མཐུན་སྦྱིན་གསོ་སྦྱོང་བདུན་པོ་དང༌།།
བརྒྱད་དང་དྲན་དང་མ་མྱོས་དང༌།།
དེ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པ་དང༌།།
བསྒོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་དང་ནི།།

ཉམས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དག།
གསོལ་དང་བཞི་ཡི་ལས་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་པའོ།།གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་འདི།

517

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསྙེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང༌།ཞེས་པར་དགེ་སློང་ཕ་མའི་བསྙེན་རྫོགས་
ཀྱི་ལས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་ལ།དེ་བཞིན་མཚམས་
དགྲོལ་དང༌།ཞེས་པར་ཡང་མཚམས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དགྲོལ་བའི་ལས་གཉིས་

ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་དང༌།བདུན་པོ་དང༌།ཞེས་པས་
བདུན་བགྲང་ཚུལ་ནི།བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི་དང༌།གསོ་སྦྱོང་བཞག་
པ་དང༌།དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་དང་དེ་དག་གི་སྟེང༌།མ་མཐོང་བ་
སོགས་ལ་གནས་དབྱུང་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ་བདུན་འདྲེན་ལ།འོན་ཀྱང་
བདུན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་སུ་རིགས་གཅིག་པས་གསོལ་བཞི་
སུམ་ཅུའི་གྲངས་ལ་ཕན་པར་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང༌།དེ་དག་
གི་མཐར་བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་རེ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ནས་ནན་ཏུར་དང་བཟོད་གསོལ་གྱི་ལས་ཞེས་གྲངས་
གཉིས་འདྲེན་ནོ།།བརྒྱད་པོ་དང་ཞེས་པས་སྤོ་བ་སྦྱིན་པ་གསུམ་དང་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་གི་སྟེང་།ལྷག་མའི་ཡར་དབྱུང་དང་།སྲ་བརྐྱང་གི་

དབྱུང་བ་སྟེ་ལས་བརྒྱད་འདྲེན་པ་དང༌།བསྒོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་དང་ནི།།ཞེས་
པས་བསྒོ་གྱུར་བཅུ་དང་བསྙིལ་བ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ།ལས་ཀྱི་བསྡུ་བ་ནི།ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་བསྡུ་
ན།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང༌།གསོལ་གཉིས་དང༌།གསོལ་བཞིའི་ལས་

518

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཏེ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ།།གསུམ་པ།ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི།དགེ་
འདུན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱིས་ཆོ་ག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་གྲོས་སུ་བསྡུར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའོ།།བཞི་པ།ལས་གང་དང་གང་རྟེན་གང་དང་གང་ལ་བཞག་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མ་ཡི་སྟོན་དང་དགག་དབྱེ་རས་ཆེན་སྦེད།།
གཟུ་དང་གསལ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བསྐོས་དྲུག།
ཕ་ཡི་རྟེན་ལ་བཞག་པའི་ལས་ཡིན་ནོ།།
ཕྱག་མི་བྱ་དང་མ་ཡི་བསྒོ་གྱུར་ལྔ།།
སྔ་རོལ་སྡོམ་གཉིས་འཁོར་དང་འཁོར་མང་དང༌།།
ཉེ་དུའི་ཕྱིར་འགྲོ་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ།།
བཅུ་གཉིས་མ་ལ་བཞག་པའི་ལས་ཡིན་ནོ།།
ལྔ་པ་གྲངས་ངེས་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྔ་པ་གྲངས་ངེས་ལུང་གཞིར་དངོས་གསུངས་པའི།།

ལས་ཆོག་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གོ་མདོར་བསྡུས་ནི།།

སྡུད་པོ་བསྐོ་གཉིས་བག་ཡངས་གཉིས་དང་ནི།།

519

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དབྱེན་སྤངས་ལས་སོགས་བསམ་ལས་འདས་པར་བཤད།།
ཅེས་པའོ།།
དྲུག་པ།ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ལས་མདོ་རྩ་བ་འདིར་གསོལ་བཞིའི་ལས་

སུམ་ཅུ་ཁོ་ན་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

སྡོམ་ལས།
དྲུག་པ་མདོ་འདིར་གསོལ་བཞི་ཙམ་སྨོས་ལ།།
གཞན་རྣམས་མ་སྨོས་རྒྱུ་མཚན་ལུང་འགའ་ལས།།
གྲངས་གཞུག་བཞི་དང་ཁྱིམ་སྡོམ་སྦྱིན་པ་དང༌།།
ཁ་སྲང་ཕྱག་མི་བྱ་དང་རྩོད་སྦེད་དེ།།
བརྒྱད་པོ་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུ་བཤད་པའང་ཡོད།།
ལུང་དེ་མ་དག་གཞན་དུ་གསོལ་བཞི་ལ།།

སུམ་ཅུ་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས་གསུངས་དང་འགལ།།

དེ་འདྲའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་བྱ་ཕྱིར་དུ།།
མདོ་འདིར་གསོལ་བཞི་ཙམ་ཞིག་དམིགས་ཀྱིས་གསུངས།།
ཞེས་པ་སྟེ་ཚིག་དོན་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།།ད་ནི་སྐབས་འདིར་སློབ་
དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་གོང་སྨོས་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལས་རིགས་འདྲ་

མིན་བཅུ་བཞིར་བསྡུས་ནས་གསུངས་ལ།དེའི་ཚུལ་ནི།གསོལ་བཞིའི་ལས་

520

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སུམ་ཅུ་གསུངས་པ་རྣམས།ཆད་ལས་དང༌།བསྒོ་གྱུར་དང༌། རྩོད་པ་ཞི་བ་

དང༌།ས་གོང་དུ་སྤོ་བ་དང༌།དགེ་འདུན་ལ་མཁོ་བ་བཞག་པ་སྟེ།སྡེ་ཚན་ལྔར་བསྡུས་ནས་འཆད་ཅིང༌།གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཞེ་བདུན་པོ་རྣམས།བསྐོ་
ལས་དང༌།རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་གི་ལས་རིགས་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་འཆད་
ལ།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉེར་བཞི་པོ་རྣམས་ནི།རྗེས་གནང་དང་།
བྱིན་རླབས་དང༌།གོས་སྦྱིན་པ་དང༌།རང་དོན་དང༌། གྲངས་གཞུག་དང༌།ཁྱིམ་པ་ལ་བཞག་པ་དང༌།དབྱུང་ལས་ཏེ་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་དོ།།དེ་ལས་དང་པོ་གསོལ་བཞིའི་ལས་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ཆད་ལས་སོགས་
སྡེ་ཚན་ལྔར་ཇི་ལྟར་བསྡུས་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་རྣམས་ནི།།

ཆད་བསྒོ་རྩོད་ཞི་སྤོ་བཞག་སྟེ།།
ལྔར་བསྡུས་ཆད་ལས་བཅུ་གསུམ་སྟེ།།
བསླབ་པ་བསྙིལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད།།

མུ་སྟེགས་གནས་སྦྱིན་སྤོ་སོགས་དྲུག།
དྲན་དང་མ་མྱོས་ནན་ཏུར་རྣམས།།
ཞེས་པས་གསོལ་བཞིའི་ལས་རྣམས་སྡེ་ཚན་ལྔར་བསྡུས་ཚུལ་ལས་

521

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དང་པོ་ཆད་ལས་ཀྱི་ནང་དུ་བསླབ་པ་བསྙིལ་བ་སོགས་བཅུ་གསུམ་པོ་རྣམས་བསྡུས་སོ།།དེ་ནས་བསྒོ་གྱུར་སོགས་ལྷག་མ་བཞིའི་ནང་དུ་བསྡུས་ཚུལ་
ཡང༌།

སྡོམ་ལས།
བསྒོ་གྱུར་བཅུ་དང་རྩོད་པ་ནི།།

མཐུན་སྦྱིན་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན།།
ཞེས་པས་བསྒོ་གྱུར་བཅུ་པོ་བསྒོ་ལས་སུ་བསྡུས་པ་དང་མཐུན་པ་སྦྱིན་
པ་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་སྦྱིན་པ་གཉིས་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་

བསྡུས་པའོ།།
ཡང་སྡོམ་ལས།
ས་གོང་སྤོ་བས་རྫོགས་དབྱུང་བཟོད།།
ཅེས་པས་ས་གོང་དུ་སྤོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ལྷག་མའི་ཡར་དབྱུང་དང་

བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་དང་།བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་རྣམས་བསྡུས་སོ།།སྡོམ་ལས།
དགེ་འདུན་མཁོ་བཞག་གཉིས་ཡིན་ཏེ།།
མཚམས་དགྲོལ་སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་བ་འོ།།
ཞེས་པས་མཚམས་ཆེ་ཆུང་དགྲོལ་བ་དང༌།སྲ་བརྐྱང་དབྱུང་ལས་

522

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གཉིས་དགེ་འདུན་མཁོ་བཞག་ཏུ་བསྡུས་པའོ།།སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་
དུལ་བ་ལྷས་ཆད་ལས་ལ་གོང་སྨོས་བཅུ་གསུམ་བགྲངས་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་

ན་རེ།འོ་ན་བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་དང༌།སྤོ་བ་དང་གཞི་ནས་སྤོ་བ་དང་གཞི་ནས་

བསླངས་ཏེ་སྤོ་བ་གསུམ་དང༌།མགུ་བ་དང་གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་གཞི་ནས་

བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་དང༌།མུ་སྟེགས་གནས་པ་སྦྱིན་པ་དང༌།ངོ་བོ་
ཉིད་འཚོལ་བ་དང༌།དྲན་པས་འདུལ་བ་དང༌།མ་མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ།
བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཆད་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཆད་ལས་ཡིན་ན་ལས་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང༌།མི་

འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ཆད་པ་བཅད་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིགགོང་སྨོས་
ལས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས།བསླབ་པ་སྦྱིན་པ་དང༌།སྤོ་མགུ་དྲུག་དང༌།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་དང༌།དྲན་པས་འདུལ་བ་དང༌།མ་མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་
པ་དང༌། བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་རྣམས་ཡུལ་དེ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་དག་སྦྱིན་ལས་ཞེ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་པས་ཡུལ་དེས་
དགེ་འདུན་གསོལ་བ་གདབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་འདུན་གྱིས་ལས་དེ་དག་མཛད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང༌།དེ་དག་ཆོས་ཅན།ཆད་ལས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ།མི་མཐུན་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བུ་ཊཱིཀ་ལས།

མི་མཐུན་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི།།

523

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཟློག་ཕྱིར་བསྒོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ།།
ཆད་པ་བཅད་ཅིང་དམའ་འབེབས་པ།།
བསྡིགས་སོགས་བཞི་དང་གསོ་དགག་བཞག1།སྤངས་པ་དབྱུང་ལས་བདུན་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པ་གང་
དུའང་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྩོད་དོ།།གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་
བཅུ་རྩ་བདུན་པོ་རྣམས།བསྐོས་ལས་དང་བློ་མཐུན་ཅི་རིགས་ཀྱི་ལས་དང༌།
རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་གི་ལས་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྡུ་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསོལ་གཉིས་ཞེ་བདུན་བསྐོ་བ་དང༌།།
མཁོ་བཞག་གཉིས་ཏེ་དང་པོ་ནི།།

བསྒོ་དང་བློ་མཐུན་ལས་སོ་གཅིག།

དགག་དབྱེ་ནས་ནི་ཁང་ཆེན་བར།།
གནས་ལ་བློ་མཐུན་གླེང་པོ་བསྐོ།།འབྲེལ་མེད་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་དང༌།།སྟོན་པ་དང་ནི་ནགས་མྱུལ་ལོ།།
རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་བཅུ་དྲུག་སྟེ།།

524

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མཚམས་བཅད་མི་འབྲལ་སྨྱོས་གནང་དང༌།།
སྣམ་སྦྱར་སྟན་དང་ཕྱག་མི་བྱ།།

འཁོར་གཉིས་འཁར་བ་དྲ་བ་དང༌།།

རྙེད་པ་གཅིག་བྱ་སྡོམ་གཉིས་དང༌།།

བུ་དང་ཉེ་དུའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ལ་བསྐོ་བའི་ལས་ལ་སོ་གཅིག་དང་རབ་བྱུང་མཁོ་
བཞག་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བསྡོམས་པས་ཞེ་བདུན་ཡིན་ལ། དང་པོ་བསྐོ་བའི་

ལས་སོ་གཅིག་གི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་ནི།དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྐོ་བ་ནས་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ས་གཞིའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་བར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང༌།

དེའི་སྟེང་གནས་ལ་བློ་མཐུན་པ་དང༌།ཉེས་པ་གླེང་པོ་བསྐོ་བ་དང༌།ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མེད་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐོ་བ་དང༌།གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་པོ་བསྐོ་བ་དང༌།མ་ཡི་སྟོན་པ་བསྐོ་བ་དང༌།ནགས་མྱུལ་བ་པོ་བསྐོ་བ་སྟེ་དྲུག་
བསྣན་པས་སོ་གཅིག་གོ།རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་གི་ལས་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་
འདྲེན་ཚུལ་ནི།མཚམས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་བཅད་པའི་ལས་གཉིས་ནས་སྡོམ་
གྱི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་བོ།།སོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བགྲངས་

པའི་རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐོ་བ་དང༌།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གཉིས་

ཆོས་ཅན།རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་གི་ལས་སུ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་

525

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གཉིས་བློ་མཐུན་གྱི་ལས་དང་བསྐོ་ལས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་ཆོས་འདི་པའི་

རབ་བྱུང་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་གཉིས་བསྐོ་ལས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་མཚོ་ཊཱིཀ་
གཞི་སྨད་ཤོག༢༧༤ལས།ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་གྱི་ས་གཞི་རུང་བ་བསྟན་

པ་སྟེ་གནང་བ་སྦྱིན་པ་གཉིས་དང༌།ཞེས་དང༌།རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐོ་བ་
ཞེས་པ་ཡང་མཚོ་ཊཱིཀ་གོང་གི་འཕྲོ་ལས།རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐོ་བ་སྟེ་རུང་
ཁང་བཅད་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ལས་དེ་གཉིས་བློ་མཐུན་གྱི་ལས་
སུ་མི་རིགས་ཏེ། བློ་མཐུན་གྱི་ལས་ཞེས་པ་ནི་གནས་ལ་བློ་མཐུན་གྱི་ལས་
ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་རྩོད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉེར་བཞི་པོ་རྣམས་རྗེས་གནང་དང༌། བྱིན་རླབས་དང༌།
ཆོས་གོས་དང་སྲ་བརྐྱང་སྦྱིན་པ་དང༌།རང་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་ལས་དང༌།

གྲངས་གཞུག་དང༌།ཁྱིམ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་ལས་དང༌།དབྱུང་བའི་ལས་

ཏེ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བསྡུས་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
འབའ་ཞིག་ཉེར་བཞི་རྗེས་གནང་དང༌།།
བྱིན་རླབས་སྦྱིན་པ་རང་དོན་སྦྱར།།གྲངས་དང་ཁྱིམ་པའི་དོན་ལ་བཞག།

526

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དབྱུང་བའི་ལས་ཏེ་རྣམ་པ་བདུན།།
ཞེས་པས་ལས་བདུན་གྱི་རྐང་གྲངས་ངོས་བཟུང་སྟེ་བསྡུས་ཚུལ་དངོས་ལ།དང་པོ་རྗེས་གནང་གི་ལས་ལ་ཇི་ལྟར་འཇོག་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྗེས་གནང་གསང་དང་ནང་དུ་དྲི།།
གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་པ་སྟེ།གསང་སྟོན་བསྐོ་བ་དང༌།ནང་དུ་བར་ཆད་དྲི་བ་དང༌།གསོ་སྦྱོང་དང༌།དགག་དབྱེའི་ལས་ཏེ་བཞི་འོ།།ལས་བཞི་པོ་འདི་ལ་རྗེས་སུ་གནང་
བའི་ལས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དཔྱད་དགོས་སོ།།བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་
ཇི་ཙམ་འཇོག་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྟུང་དང་ཤི་རྫས་བྱིན་རླབས་དགུ།
ཞེས་པའོ།།གོས་སྦྱིན་པའི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆོས་གོས་སྲ་བརྐྱང་སྦྱིན་པ་གཅིག།

ཅེས་པའོ།རང་དོན་ལ་སྦྱར་བའི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།

527

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།རང་གི་གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་དང༌།།
ཚུལ་ཤིང་ལེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས།།

ཞེས་པའོ།།གྲངས་གཞུག་གི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
གྲངས་སུ་གཞུག་པ་རྣམ་པ་བཞི།།

ཞེས་སོ།།ཁྱིམ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པའི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་སྡོམ་སྦྱིན་དང་ཁ་སྦུབ་གཉིས།།

ཞེས་སོ།།དབྱུང་བའི་ལས་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་སྡོམ་དགྲོལ་དང་ཁ་བསྲང་ངོ༌།།
ཞེས་པའོ།།

528

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕྱིར་བཅོས་གཞི།

ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་འཆད་པ་ནི།རང་

མི་སྤྲོ་བ་ནན་ཏུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པ་དང་།རང་སྤྲོ་བ་མཐོལ་བཤགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པ་སྟེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ།ནན་ཏུར་འཆད་པ་
ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚན་ཉིད་དབྱེ་བསྡུ་སྔོན་རྗེས་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ནན་ཏུར་གང་ཞིག་ལྟུང་བའི་རྒྱུ་འདྲ་དང༌།།
སྒྲ་བཤད་ཇི་ལྟར་བྱ་དང་ས་བཅད་བརྒྱད།།

ཅེས་པ་ལྟར་ས་བཅད་བརྒྱད་ཡོད་ལ།དང་པོ་ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༨༣ལས།ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ནི།མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པ་བཅས་པ་མཇུག་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་དུ་ཡོད་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལ་ནན་ཏུར་ཞེས་པ་
ནི་ཡུལ་དེས་རང་ངོས་ནས་ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་དྭང་ལེན་མི་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིར་
བཅོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཐབས་སུ་ཡུལ་དེ་ལ་ཆད་པ་བཅས་པར་བསྡིགས་པའི་

ལས་ཞིག་ལ་ཟེར།དེ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཞེས་
པས་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་གྱི་ལས་དེ་ནན་ཏུར་ཡིན་པར་སེལ་ཞིང༌།ལས་ཀྱིས་

529

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་པས་གནས་ཀྱི་བླ་མས་སློབ་མ་ལ་ཆད་པ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ནན་ཏུར་ཡིན་

པ་སེལ།ཆད་པ་བཅད་ཅེས་པས་གྲངས་གཞུག་བཞིའི་ལས་ནན་ཏུར་ཡིན་པ་

སེལ།མཇུག་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་ཡུལ་དེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ནན་ཏུར་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་དེ་ནན་ཏུར་
ཡིན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟུར་

གྱི་རྣམ་བཅད་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།

འོ་ན། གྲངས་གཞུག་བཞིའི་ལས་ཆོས་ཅན།ཡུལ་དེ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་

དུ་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆད་པ་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་
རྣམ་བཅད་ཀྱི་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་བཞི་ཡུལ་དེ་ལ་མི་

འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་ཆད་པ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དགེ་འདུན་གྱིས་རང་ལ་ཚུལ་བཞིན་བསྒོ་བ་ལ་ཚིག་གིས་རྣ་ལ་གཟོན་པ་དང༌།ཅང་མི་སྨྲ་བས་རྣ་

ལ་གཟོན་པ།ལས་བྱེད་གང་ཟག་བཅུ་གཉིས་ལ་འཕྱ་བ་དང༌།ཟུར་གྱིས་འཕྱ་
བ་བཞི་པོ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ལ།དེ་འདྲའི་གང་ཟག་བཞི་པོ་རྒྱུད་ངན་པའི་
གྲངས་སུ་གཞུག་པར་དྲིལ་བསྒྲགས་པའི་ལས་གང་ཞིགདེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་
ཡུལ་དེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་འགེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདི་

ཡི་ལན་དུ།ལ་ལས།ཡུལ་དེ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་གྱིས་འགེལ་
བ་ཡིན་མོད།ཆད་པ་བཅས་པ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་སྨྲ་བ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་

530

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མ་ན་རེ། གྲངས་གཞུག་བཞིའི་ལས་ཆོས་ཅན།ལས་གང་ལ་བྱ་ཡུལ་དེ་ལ་
ཆད་པ་བཅས་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ།ཁྱོད་ཆད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེར་
ཐལ།ཁྱོད་མི་མཐུན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མི་མཐུན་པའི་ལས་ཉེར་
བདུན་གསུངས་པའི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང་སྡོམ་ལས།
མི་མཐུན་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི།།

བཟློག་ཕྱིར་བསྒོ་བ་རྣམ་པ་བཅུ།།
ཆད་པ་བཅད་ཅིང་སྨ་འབེབ་པ།།
བསྡིགས་སོགས་བཞི་དང་གསོ་དགག་བཞག།
སྤངས་པ་གནས་དབྱུང་ལས་བདུན་ནོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།བུ་སྟོན་ལས་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་

པའི་བསྙེན་རྫོགས་ལ་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་བསྡུ་ཚུལ་ལ།སྦྱིན་ལས་ལ་ཞེ་
བརྒྱད་དང༌།བསྐོ་ལས་སོ་ལྔ་དང༌། བྱིན་རླབས་ཀྱི་ལས་ལ་དགུམི་མཐུན་

པའི་ལས་ཉེར་བདུན།ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པའི་ལས་ལ་གསུམ།རྗེས་གནང་གི་ལས་

ལ་བཞི།རང་དོན་གྱི་ལས་ལ་གཉིས།རབ་བྱུང་མཁོ་བཞག་ལ་གསུམ་སྟེ་རྩ་
བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་ན།ཆད་ལས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལས་གཅིག་ལྟ་

བུར་བྱས་ནས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཡུལ་དེ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།ནན་ཏུར་

531

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བཅད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
དེ་ཆད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དུལ་བ་ལྷས་གསོལ་བཞིའི་ལས་རྣམས་

བསྡུས་ཚུལ་འཆད་པ་ན།སྡོམ་ལས།
དུལ་ལྷས་བསྡུས་ཚུལ་གསོལ་བཞི་རྣམས།།

ཆད་བསྒོ་རྩོད་ཞི་སྤོ་བཞག་སྟེ།།
ལྔར་བསྡུས་ཆད་ལས་བཅུ་གསུམ་ནི།།
བསླབ་པ་བསྙིལ་དང་ངོ་བོ་ཉིད།།

མུ་སྟེགས་ཅན་གནས་སྤོ་སོགས་དྲུག། དྲན་དང་མ་མྱོས་ནན་ཏུར་རྣམས།།
ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བའི་ལས་དེ་ཆད་ལས་སུ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཀྱང་རྩོད་དོ།།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ནན་ཏུར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ཆད་པ་བཅད་པ་ཞེས་པ་གོ་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་ན།དགེ་འདུན་གྱིས་ཡུལ་གང་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱས་པའི་ཡུལ་དེས་རང་ཉིད་

ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བཀལ་བའི་བསླབ་བྱ་རེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསླབ་དགོས་པ་
ལ་གོ་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ།དེ་ཡང༌།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༦ལས།
ནན་ཏུར་བྱས་པའི་བསླབ་བྱ་ནི།གང་ལ་སྨད་པ་ནན་ཏུར་(བཞི་པོ་གང་དང་
གང་)བྱས་པ་དེས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤང་བ་དང༌།དེའི་སྟེང་དུ་

532

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བསྐྲད་པས་སུན་དབྱུང་བའི་གནས་སུ་མི་བསྡད་པའོ།།
གནས་ནས་ཕྱུང་བས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤང་ཞིང༌། ཆོས་འདི་
པའི་རབ་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྤང་
པའོ།།ཞེས་དང༌།ཡང་དེའི་འཕྲོ་ལས།བསྙིལ་བའི་བསླབ་བྱ་ནི་གནས་ནས་

ཕྱུང་བ་དང་འདྲའོ།།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པས་ནི་རང་

བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་སྤང་
ཞིང༌།ལྷུང་བཟེད་ཁ་སྦུབ་པ་ལ་ནི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་

ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་པ་སྤང་བ་ལ་བསླབ་བོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་དགོས་སམ་སྙམ་ཡང་འདིར་ད་དུང་དཔྱད་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་

འཚོལ་དུ་གཞུག་པའི་ལས་དེ་འོག་ཏུ་ས་གཞན་དུ་གནས་པ་ཆེན་པོའི་གྲངས་
སུ་ཡོད་པས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་དམན་སྤྱོད་ལྔ་དང་དུ་
ལེན་ཅིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤོང་བ་ལ་བསླབ་དགོས་པར་གསུངས་
པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།ཡང་ནན་ཏུར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མཇུག་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ལ།
ཁ་ཅིག་གིས།ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གང་བྱས་རུང་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡུལ་
དེས་ངེས་པར་དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་

ཟེར།དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།ནན་ཏུར་གང་ཞིག་བྱས་པ་དེས་དགེ་

533

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདུན་ལ་བཟོད་གསོལ་མ་བྱས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ནན་ཏུར་དེ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ།དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་པ་མ་གསོལ་བའི་ཕྱིར་དང༌།དེ་བཞིན་དུ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་སྔ་མའི་སྟེང་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གཞན་
ཞིག་བྱས་པ་ན་ཡང་ཆོས་ཅན།ནན་ཏུར་སྔ་མ་དེ་ལས་མ་གྲོལ་བར་ཐལ།ཡུལ་དེས་དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་པ་མ་གསོལ་བའི་ཕྱིར།སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་

འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་ནན་ཏུར་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༨༦ལས།ནན་ཏུར་བྱས་པ་
ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་དེ་ཐུན་མོང་བ་གཉིས་དང་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་ཏེ།དང་པོ་
གཉིས་ནི།དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་བཟོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།ཕྱི་མ་གཉིས་ནི།

གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་པ་པོའམ་དེས་བསྐོས་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང༌།(གྲོལ་ཟིན་པ་ལ་གྲོལ་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའོ།།)གཞན་ཡང་ནན་ཏུར་
སྔ་མའི་སྟེང་དུ་ནན་ཏུར་ཕྱི་མ་བྱས་ན་སྔ་མ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ།གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།དེ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་དག་གིས་

སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།ཡང༌།ལ་
ལས།མཇུག་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་ཞེས་པའི་དོན།ནན་ཏུར་ལས་
གྲོལ་བ་ལ་ངེས་པར་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་དེ་གསོལ་ན་

534

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནན་ཏུར་གྱི་ཆད་ལས་ལས་གྲོལ་བར་བྱར་ཡོད་པ་ལ་འཇོག་ཟེར།དེ་ལ།ཁ་
ཅིག་གིས།འོ་ན།གནས་དབྱུང་གི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན།ཡུལ་
དེས་དགེ་འདུན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་ན།ཁྱོད་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་དེ་ལས་གྲོལ་
བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཁྱོད་དགེ་
འདུན་གྱིས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་གཏན་དུ་སྤངས་ཟིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༦ལས།གནས་ནས་ཕྱུང་བ་ལ་
ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།དེ་ནི་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་མཐའ་དག་གིས་སྤངས་ཟིན་

པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན་གནས་ནས་དབྱུང་
བའི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་མེད་པར་
ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་
དང༌།ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་དང༌།དགེ་སློང་མ་དང་
འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་
པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་རྣམས་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཊཱིཀར།སྦྱིན་ལས་
ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་བཅུ་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་

ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བུ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༠ལས།ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་སྟེ་དེ་ལ།བསྡིགས།སྨད།བསྐྲད།ཕྱིར་འགྱེད་བཞི།མ་

མཐོང་བ་དང༌།ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང༌།སྡིག་ལྟ་ཅན་དང༌།དགེ་སློང་མ་དང་

535

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདྲེས་ཤིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དང༌།ལས་བྱེ་བའི་བཟོད་གསོལ་
ཡང་དག་གནས་དབྱུང་གི་བཟོད་གསོལ་དང་འདྲ་བར་བཤད།ངོ་བོ་ཉིད་

འཚོལ་བ་དང༌།མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་ལ་བཟོད་པ་སྦྱིན་པ་དང་བཅུ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་མཐུན་སྦྱིན་དང༌།།
དེ་གཉིས་མཐར་བཟོད་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད།།

ཕྱིར་འགྱེད་མ་མཐོང་མི་འཆོས་དང༌།།
སྡིག་ལྟ་འདྲེས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར།།
བཟོད་དེ་བཟོད་སྦྱིན་རྣམ་པ་བཅུ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པ་ལ།མི་འགལ་ཚུལ་ཞིབ་མོར་བསམ་པར་འཚལ།དེ་ལ།ལ་ལས། མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ནི།དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གནས་དབྱུང་ལ་བཟོད་
གསོལ་གྱིས་གྲོལ་བ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི།ནན་ཏུར་སྔ་མའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་མ་
བྱེད་པས་གྲོལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།ཞེས་ཟེར་རོ།།ཡང༌།ལ་ལས།
གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན།ནན་ཏུར་གྱི་
ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།མཇུག་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་དེ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།དེར་ཐལ།དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་སྦྱིན་པའི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་

536

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང༌།དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ཡོད་ན།བཟོད་པ་གསོལ་ཙམ་
གྱིས་ནན་ཏུར་དེ་གཉིས་ལས་གྲོལ་དགོས་ཀྱང༌།དེ་ལྟར་མིན་པར་དགེ་འདུན་
དང་ལྷན་ཅིག་གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན་ནན་ཏུར་དེ་གཉིས་ལས་གྲོལ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ།བུ་ཊཱིཀ་ཤོག༡༠ལས།གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ་དང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ནན་ཏུར་ཡིན་ཡང༌།བཟོད་
གསོལ་གྱི་ལས་མ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཀྱང་རྩོད་དོ།།སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ།གཉིས་པ།ནན་ཏུར་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དབྱེ་བ་དངོས་བཅས་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྔ་སྟེ།།
དབྱུང་ཞེས་བསྡིགས་དང་གཉེན་པོ་ཆུང་ཞེས་སྨད།།
ཁྱིམ་སུན་གནས་དེས་བསྐྲད་དང་མཛའ་གཅུགས་འགྱེད།།
གནས་དབྱུང་བདུན་ཏེ་མ་མཐོང་མི་འཆོས་དང༌།།
སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་དང༌།།
གཏན་ཕབ་མི་གཏོང་འཐབ་ཀྲོལ་རྒྱུ་སྒྲུབ་དང༌།།
དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེས་གནས་དབྱུང་བ་འོ།།
གསོ་དགག་བཞག་གཉིས་བསྙིལ་དང་ལྷུང་བཟེད་སྦུབ།།
ལུང་ལས་དངོས་བསྟན་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྔ་འོ།།

537

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འཐབ་བྱེད་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་མཐར།།

དབྱུང་བ་དངོས་གསུངས་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར།།
སྨད་དང་བསྐྲད་པ་ཕྱིར་འགྱེད་གསུམ་མཐར་ཡང༌།།
དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་གསུམ་པོ་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
དངོས་དང་མདོར་བསྡུས་ཀུན་བསྡོམ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།ས་བཅད་གསུམ་པ།ནན་ཏུར་གྱི་བསྡུ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ལྟར་དངོས་བསྟན་ནན་ཏུར་བཅོ་ལྔ་ལས།།
དང་པོ་བཅུ་བཞི་རབ་བྱུང་ལ་བྱ་ཞིང༌།།
ཐ་མ་ཁྱིམ་པའི་ཡུལ་ལ་བྱ་བར་གསུངས།།ཞེས་སོ།།
བཞི་པ།ནན་ཏུར་མགོ་མེད་པ་ལ་མགོ་བཏགས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མི་འཆོས་གནས་དབྱུང་སྔོན་འགྲོར་ལྟུང་གླེང་དང༌།།
སྡིག་ལྟ་གནས་དབྱུང་སྔོན་འགྲོར་ཟློག་པ་ལྔ།།
འཐབ་ཀྲོལ་གནས་དབྱུང་སྔོན་འགྲོར་བསྡིགས་ནན་ཏུར།།
གཏན་ཕབ་མ་ཞིའི་སྔོན་འགྲོར་མངོན་སུམ་བརྒྱད།།
ལུང་ལས་དངོས་སུ་དབྱུང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི།།

538

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྔོན་འགྲོར་བཞམས་བསྒོ་འགྲོ་དགོས་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་པའོ།།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།སྐབས་འདིར་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བཅོ་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གནས་དབྱུང་དངོས་བཅས་བདུན་དང་མདོར་བསྡུས་གསུམ་བཅས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་འགྲོར་བཞམས་བསྒོ་དང་གསོལ་བཞི་སྟེ་ཟློག་པ་ལྔ་དགོས་པར་ཐལ།ནན་ཏུར་མགོ་མེད་པ་ལ་མགོ་བཏགས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་བཅུ་པོ་སོ་སོའི་སྔོན་འགྲོའི་

སྐབས་དགེ་འདུན་གྱིས་ཡུལ་དེ་ལ་ཟློག་པ་ལྔ་བྱས་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་ལྟུང་བ་
རེ་བསྐྱེད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གཞི་སྟོད་སྡོམ་ལས།
དབྱེ་བ་བཅུ་སྟེ་བསླབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས།།
དབྱེན་དང་དེ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན།།
བཀའ་བློ་མི་བདེ་སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་དང༌།།
བཟློག་ཕམ་དང་ནི་དཀོན་མཆོག་གཏོང་བ་དང༌།།
སྡེ་ཞིང་གནས་དང་གནས་འཇུག་འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད།།
ཅེས་སྤྱིར་བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་བཅུ་ལས་གཞན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེའི་ལན་དུ།འགའ་ཞིག་གིས།གཞི་སྟོད་སྡོམ་དུ་བསྒོ་གྱུར་གྱི་
ལྟུང་བ་བཅུ་གསུངས་པ་ནི། དགེ་སློང་ཕ་མའི་རྣམ་འབྱེད་དངོས་བསྟན་གྱི་
ལྟུང་བ་སྡེ་ལྔ་གཞིར་བཞག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ལ།གཞི་སྨད་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་

539

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྐབས་ནས་བྱུང་བའི་བསྒོ་གྱུར་དང་བཅས་ན་དེ་བས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྨྲའོ།།ལྔ་པ།ནན་ཏུར་མཇུག་མེད་པ་ལ་མཇུག་བཏགས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ནན་ཏུར་མཇུག་མེད་པ་ལ་མཇུག་བཏགས་ནི།།
བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་མཐར་དབྱུང་དངོས་གསུངས་པས།།
བསྐྲད་སྨད་ཕྱིར་འགྱེད་གསུམ་མཐར་དབྱུང་བ་སྦྱར།།
ཞེས་པའོ།།དྲུག་པ།ནན་ཏུར་གང་ལྟུང་བའི་རྒྱུར་འདྲ་བ་བསྟན་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་ལ་བསྐྲད་པར་རྩོམ་པ་ན།།
དགེ་འདུན་ལ་བསྐུར་བཞམས་བསྒོས་མི་བཟློག་ན།།
ལྷག་མར་དངོས་གསུངས་བསྡིགས་སྨད་ཕྱིར་འགྱེད་པ།།
བཞམས་བསྒོས་མི་བཟློག་ལྷག་མར་མདོར་བསྡུས་སྦྱར།།
ཞེས་པའོ།།
བདུན་པ།ནན་ཏུར་གྱི་སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
འོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་བཤུང་ཕྱིར་ནན་ཏུར་རོ།།
ཞེས་པའོ།།བརྒྱད་པ།ནན་ཏུར་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ནི།

540

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྡོམ་ལས།
དགོས་པ་ཉེས་ལ་མི་འཇུག་ཞུགས་ཟིན་གཅོད།།
བསྡུས་དོན་གང་ལ་གང་གིས་ནམ་ཚེ་བྱེད།།
ཆོ་ག་བསླབ་བྱ་གྲོལ་རྒྱུ་རྣམ་པ་དྲུག།
ཅེས་པ་སྟེ།ཡུལ་ལ་རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།དང་པོ་
ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༥ལས།ཡུལ་གང་ལ་ནན་ཏུར་བྱ་བ་ནི།
ཆད་པ་བཅད་པའི་ཡུལ་ཆོས་བཅུ་ལྡན་སྔར་ལས་གཞིར་བཤད་ཟིན་ཏོ།
།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་ལས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་བཅུ་ནི།རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་པ་
གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ་དང༌།ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང༌།ལུས་ཐ་

མལ་དུ་གནས་པ་དང༌།གནས་ནས་མ་ཕྱུང་བ་དང༌།ལྟ་སྤྱོད་གཞན་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་བ་དང༌།ནད་པ་མིན་པ་དང༌།བཞི་ཡན་གྱི་ཚོགས་མིན་པ་དང༌།

ལྟུང་བ་གླེང་དྲན་སྔོན་དུ་སོང་བ་དང༌།དགེ་འདུན་འབྱེད་ནུས་མིན་པ་དང༌།
རང་གཞི་ལེགས་ལྡན་ཏེ་ཆོས་བཅུ་ལྡན་དགོས་ལ།ཁྱིམ་པ་ནི་ཁྱིམ་ཆོས་དྲུག་ལྡན་སྟེང་རང་གི་སྦྱིན་བདག་གི་ཁུངས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྡན་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།གང་གིས་བྱེད་པའི་རྟེན་ནི།དགེ་འདུན་མཚན་
ཉིད་བཞི་ལྡན་ནོ།།གང་གི་ཚེ་བྱེད་པའི་དུས་ནི།དབྱར་ནང་མིན་པ་དང༌།བྱ་

བ་གཞན་གྱིས་གཡེང་བའི་དུས་མིན་པའོ།།ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ལ་སྦྱོར་

541

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དངོས་མཇུག་གསུམ་ལས།སྦྱོར་བ་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་བ་པོ་བསྐོ་བ་དང༌།དངོས་
གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་ནན་ཏུར་བྱེད་ལ།མཇུག་ཏུ་ལྟུང་བ་ཕྱིར་
བཅོས་ཤིགདགེ་འདུན་གྱིས་ཁྱེད་བག་ཡངས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་བརྗོད་པའོ།།ནན་ཏུར་གྱི་བསླབ་བྱ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཞན་གུས་བདག་གིར་བྱེད་དང་མཁན་སློབ་བྱེད།།
རང་བཞིན་གནས་དང་མཉམ་འགྲོགས་གཞན་ལྟུང་གླེང༌།།
ཁྱད་ཅན་སྤྱོད་པ་འདི་ལྔ་སྤང་བྱ་ཞིང༌།།
བསྐྲད་པས་བསྐྲད་པའི་གནས་དེར་མི་གནས་དང༌།།
དབྱུང་དང་བསྙིལ་བས་དགེ་འདུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ།།

ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྤྱོད་པ་སྤང་པ་འོ།།ཞེས་པའོ།།
ནན་ཏུར་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་ནི།།

སྡོམ་ལས།
ནན་ཏུར་གྲོལ་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བྱེ་བྲག་གཉིས།།

དང་པོ་བཟོད་པ་གསོལ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ།།
བྱེ་བྲག་གསོ་སྦྱོང་དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས།།

དགེ་འདུན་ལྷན་ཅིག་དེ་གཉིས་བྱས་ན་གྲོལ།།

542

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གནས་དབྱུང་མིན་པའི་ནན་ཏུར་སྔ་མ་ལ།།

ནན་ཏུར་ཕྱི་མ་བྱེད་ན་སྔ་མ་གྲོལ།།
ཞེས་པའོ།།ཞར་ལ་ནན་ཏུར་བྱ་བའི་གཞི་ལ་དོགས་དཔྱོད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་ཞེས་སོགས་དང༌།།
སྐབས་མི་འབྱེད་ནའང་མི་རིགས་ཞེས་པ་གཉིས།།

དང་པོས་མ་མཐོང་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ།།ལྟུང་བ་ཁས་ལེན་ཡན་ལག་མི་དགོས་ཏེ།།
ཁས་བླང་ན་ནི་མ་མཐོང་གནས་དབྱུང་གི །
རྒྱུ་ཉིད་བཤིག་པའམ་རྒྱུ་མ་ཚང་ཕྱིར་གསུངས།།
གཉིས་པ་ལྟུང་བ་གླེང་སྐབས་མི་འབྱེད་ནའང༌།།
ཉེས་པ་ཁས་ལེན་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ།།
དེ་ལ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ནི་མི་རིགས་ཕྱིར།།
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་དེ་ཡང་མདོ་གཉིས་པས།།
བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལ།།
སྐབས་མི་འབྱེད་ནའང་ནན་ཏུར་བྱ་བ་ནི།།

ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ནན་ཏུར་དེར།།

543

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཁས་བླངས་ཡན་ལག་མིན་པ་ཤུགས་ཀྱིས་ཏེ།།
བསྐྲད་པ་མ་ཟད་ནན་ཏུར་གཞན་ལ་ཡང༌།།
སྐབས་མི་འབྱེད་ཚེ་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་དང༌།།
བླངས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་པ་ཁྱབ་ཆེར་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པས་ན།།སྐབས་མི་འབྱེད་སོགས་ནན་ཏུར་སྤྱི་མདོ་རུ།།
གསུངས་ཞེས་མཚོ་སྣ་པ་ཡི་དགོངས་པ་ཡིན།།

ཞེས་པ་སྟེ།དེ་ཡང༌།མདོ་རྩ་བ་ལས།མ་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཁས་ལེན་པ་
ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ།ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤིགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང༌།
སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་པའི་མདོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་

པོ་འདིའི་དོན་ལ་དཔྱད་ན།ནན་ཏུར་གྱི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི།གཞི་རྐྱེན་གང་དང་
ལྡན་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་རྐྱེན་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་བརྗོད་ཅིང༌།

དེ་ཡང་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་དེ་བདག་གིས་མ་མཐོང་ཞེས་ཁས་མི་ལེན་ན།མ་
མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་དང༌།ལྟུང་བ་ཕྱིར་མི་
འཆོས་ན་ཕྱིར་མི་བཅོས་པའི་གནས་དབྱུང་གི་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་སོགས་སོ།།
དེ་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་འཆགས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་སམ་མི་དགོས་དཔྱད་པ་ན།མ་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཞེས་

544

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སོགས་མདོ་དང་པོ་འདིས་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ལས་འཆགས་

པ་ལ་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་ཏེ།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་
བླངས་ན་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་
པའི་གཞི་རྩ་བཤིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ལ།དེ་ཡང༌།མདོ་འདིས་དངོས་
སུ་བསྟན་ཚོད་ལ།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་དབྱུང་
གི་ནན་ཏུར་བྱ་མི་རུང་བ་བསྟན་ལ།ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཚོད་ལ།ཉེས་པ་
ཁས་མི་ལེན་ན་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པར་དགེ་འདུན་ལ་གྲགས་པ་དང༌། ཉེས་པ་གླེང་བ་པོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་མ་མཐོང་བར་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་བྱ་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ།།
མདོ་གཉིས་པ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པ་
འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཚོད་ལ་ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་བ་ན།བདག་ལ་ཉེས་པ་དེ་མ་གླེང་ཞིག ཅེས་ལྟུང་བ་གླེང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་
ནའང༌།དགེ་འདུན་ལ་གྲགས་པ་དང་གླེང་བ་པོས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་
དང་ལྡན་ན།དེ་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པར་བསྟན་ལ།ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ལ་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་

དགོས་པར་བསྟན་ཏེ།ཉེས་པ་གླེང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ན།ཉེས་པ་ཁས་
བླངས་པ་དང་།ཁས་བླངས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་གཉིས་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་

545

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཕྱིར་རོ།།
སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་པའི་མདོ་འདིས་

ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ན།ཡུལ་དེས་ལྟུང་བ་ཁས་ལེན་
པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་མ་ཟད་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གཞན་ཀུན་ལའང་ལས་
དེ་དང་དེ་འཆགས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་

དགོས་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༢༨༩
ལས།སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་
གསུངས་པས་ནན་ཏུར་དེ་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་

ཀྱིས་བསྟན་པ་དང༌།(བསྐྲད་པ་གཅིག་པུ་མ་ཟད་)ནན་ཏུར་གཞན་ལ་ཡང་
ཁྱབ་ཆེར་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་པའི་

ཕྱིར།ཞེས་སྤྱིར་མདོ་འདི་གསུངས་སོ།།
སྐབས་འདིར་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ནན་ཏུར་
གྱི་ལས་གང་ཡིན་རུང་ཁྱོད་འཆགས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པས་ཁྱབ་ཟེར།དེ་ལ།འོ་ན།མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་འཆགས་པ་ལ་ཡུལ་དེས་ཉེས་
པ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་

546

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བའི་ལས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།མ་མཐོང་བ་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་གོང་དུ་
དྲངས་པ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་གཞི་

བཤིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཡང༌།འགའ་རེས།མ་མཐོང་བ་གནས་
ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་མ་གཏོགས་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་སོགས་ནན་ཏུར་གྱི་
ལས་གཞན་འཆགས་པ་ལ་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ལྡན་པ་མ་ཟད་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ།ཉེས་པ་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་
བཅོས་པའི་ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་
མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་བྱེད་པར་རིགས་ཀྱི་ནན་ཏུར་
གཞན་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ལ་ལ་དགའདོད་ཚུལ་དེ་མི་

འཐད་པར་ཐལ།ཁྱིམ་སུན་འབྱིན་ལ་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ན།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་གླེང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པར་ཉེས་པ་ཁས་མི་ལེན་ནའང༌།ཡུལ་དེ་
ལ་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་གྲགས་པ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་ན་
བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང༌།ཡུལ་

དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པ་འདི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་
གཞན་ལ་ཁྱབ་ཆེར་སྦྱར་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་

ཐད་ཤོག༢༨༩ལས།སྐབས་མི་འབྱེད་ན་ཡང་བསྐྲད་པ་ནན་ཏུར་བྱ་བར་
ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ནན་ཏུར་དེ་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་མ་

547

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
ཡིན་པ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་(བསྐྲད་པ་གཅིག་པུ་མ་ཟད་)ནན་ཏུར་
གཞན་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེར་སྦྱར་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་རྩོད།དེ་ལ།
ཡང་ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་

ཏུར་གྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས།དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་
ནན་ཏུར་ཉིད་བྱེད་རིགས་ཀྱི་ནན་ཏུར་གཞན་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མི་འོས་པའི་

ཕྱིར་དང༌།གཞན་ཡང༌།ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཏུ་མི་

དགོས་པ་འདི།མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་ཕུད་པའི་ནན་

ཏུར་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཆེར་སྦྱར་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།ནན་ཏུར་

མགོ་མེད་པ་ལ་མགོ་བཏགས་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ།ཕྱིར་མི་བཅོས་པ་
གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ།ཉེས་པ་ཁས་བླངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།སྡིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་ལ་བཞམས་བསྒོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་པ་མ་ལོག་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང༌།
གཏན་ལ་ཕབ་པ་མ་ཞི་བ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༨༤ལས།ཕྱིར་མི་འཆོས་
པར་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ནི་ལྟུང་བ་ཁས་བླངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཞིང༌།

548

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་ཀྱང་རྩོད་པས་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་གཞན་ལའང་ཡུལ་དེས་ཉེས་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་དེ་དང་དེ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་དཔྱད་
པར་ཞུའོ།།ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་ལེན་ཚུལ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བཟོད་བླངས་དགོས་པ་ནན་ཏུར་ལས་གྲོལ་འགྱུར།།
བསྡུས་དོན་ལ་གསུམ་བླངས་ཡུལ་ཆོས་དགུ་སྟེ།།
ཡང་དག་བསམ་དང་སེམས་ཤིང་རྟེན་ལ་བརྟེན།།
ཡང་དག་ཆ་ལུགས་འཆང་ཞིང་བསླབ་ལ་སློབ།།
ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པ་གཞོམ་ཞིང་ནན་ཏུར་རྒྱུ།།
གཏོང་ཞིང་རང་གིས་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་འདེབས།།
ཚོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་འོ་རྟེན་དགེ་འདུན།།
མཚན་ཉིད་བཞིའི་སྟེང་ཆད་པ་གཅོད་བྱེད་དམ།།
དེས་བསྐོས་པ་སྟེ་ཆོས་ལྔ་ལྡན་པ་འོ།།
ཇི་ལྟར་བླང་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་སྟེ།།སྦྱོར་བ་འདུ་སྐབས་སྒྲུབ་ལ་དངོས་གཞི་ནི།།

549

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

གསོལ་བ་བཞི་འོ་མཇུག་ཏུ་མཇུག་སྡུད་བརྗོད།།
ཅེས་པའོ།།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བའི་རྩོད་པ་དང་དེའི་ལན་བཅས་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཁ་ཅིག་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་ཡོད་མིན་ཏེ།།
ནན་ཏུར་བྱེད་ལ་གླེང་དྲན་སྔོན་འགྲོ་དགོས།།
གླེང་ཚེ་ཀུན་སྐབས་མི་འབྱེད་ལྷག་མར་ཕྱོགས།།
ཕྱོགས་འགར་མི་འབྱེད་བརྗོད་བཅས་ཕུར་བཅས་འགྱུར།།
ཕྱེ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་མ་མཐོང་དབྱུང༌།།
ལེན་ཡང་མི་འཆོས་མི་འཆོས་གནས་དབྱུང་བྱ།།
འཆོས་ན་ནན་ཏུར་བྱ་དོན་མེད་ཕྱིར་རྩོད།།
ཅེས་པས།ཁ་ཅིག་གིས། བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བྱེད་པའི་

སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་བྱེད་ལ།ཇི་ལྟར་རྩོད་ཚུལ་བཀོད་ན།ཁ་
ཅིག་ན་རེ།འཐབ་ཀྲོལ་བྱེད་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་སྐབས་མི་

སྲིད་པར་ཐལ།ནན་ཏུར་བྱེད་པ་ལ་སྔོན་དུ་ཉེས་པ་གླེང་དགོས་ལ།དེའི་ལྟུང་
བ་གླེང་བ་ལ་སྐབས་འབྱེད་པ་དང༌།མི་འབྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གང་ཞིགདེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་

550

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕྱིར།དེ་ཡང་ལྟུང་བ་གླེང་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་ལ།མཐའ་དག་ལ་སྐབས་
མི་འབྱེད་པ་དང༌།ཕྱོགས་འགར་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་ལས།དང་པོ་
མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མར་ཕྱོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ།དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་རང་ལ་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་ཉེས་པ་མ་གླེང་ཞིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་
བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞིས་བཟློག་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་

ལྷག་མར་འགྱུར་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཕྱོགས་འགར་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དེ་
ལ་དགེ་འདུན་གྱིས་བརྗོད་བཅས་དང་།ཕུར་བཅས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་སྐབས་འབྱེད་པ་ལ།ཉེས་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་།མི་

ལེན་པ་གཉིས་ལས་ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་
ནན་ཏུར་བྱེད་ཀྱི་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།ཁས་ལེན་པ་ལའང་
ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་དང་།འཆོས་པ་གཉིས་ལས།ཕྱིར་མི་བཅོས་ན་དེ་ལ་ཕྱིར་
མི་འཆོས་པའི་ནན་ཏུར་བྱེད་ལ།ཕྱིར་བཅོས་ལ་འབད་ན་དེ་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་
ལས་བྱེད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར།སྨད་པ་དང་།བསྐྲད་པ་དང་ཕྱིར་འགྱེད་ནན་
ཏུར་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་སྔར་བཞིན་སྦྱར་ནས་
རྩོད་དོ།།རྩོད་པའི་ལན་འཆད་པ་ནི།

551

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།སྡོམ་ལས།
སྐབས་མི་འབྱེད་དམ་ཉེས་པ་ཁས་བླངས་ན།།
སྐབས་དེར་ནན་ཏུར་གཞི་བཙན་བྱ་བར་གསུངས།།
འོ་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེའི་ལྷག་མ་ནི།།

འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཆད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན་མིན།།
བསྡིགས་སོགས་ནན་ཏུར་མ་འབྲེལ་ཉེས་གླེང་ཚེ།།མཐའ་དག་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དེ་འབྱུང་ཞིང༌།།

ནན་ཏུར་འབྲེལ་ལའང་དེ་བྱས་བཟོད་པ་གསོལ།།ཕྱིར་བཅོས་མ་བྱས་སྐབས་དེར་ཉེས་གླེང་ཚེ།།
མཐའ་དག་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དེ་འབྱུང་ངོ༌།།
ཞེས་པ་སྟེ།གོང་གི་རྩོད་པ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་ཚུལ་ནི་འཐབ་ཀྲོལ་

བྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་འབྱེད་པ་གཉིས་ལས།
སྐབས་མི་འབྱེད་ན།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་བཙན་པར་བྱས་ཏེ།བཀའ་
བློ་མི་བདེའི་ལྷག་མར་ཕྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པར་དེ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་

བྱེད་པ་དང༌།སྐབས་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་།ཉེས་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་མི་བླངས་
པ་གཉིས་ལས།ཉེས་པ་ཁས་བླངས་ན་ཕྱིར་མི་འཆོས་སོགས་ནན་ཏུར་གཞན་ལ་ཕྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པར་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་བཙན་པར་བྱས་ཏེ་

552

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་ཉིད་བྱེད་ལ།ཁས་མི་ལེན་ནའང་མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་ལ་ཁ་
ཕྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པར་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་གྱི་གཞི་བཙན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་
བྱེད་པ་ཡིན་པས།བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་སྐྱོན་
མེད་ལ།དེ་བཞིན་དུ་སྨད་པ་དང་།བསྐྲད་པ་དང་།ཕྱིར་འགྱེད་ནན་ཏུར་བྱེད་
པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་པ་རྣམས་ལ་ལན་དེ་མཚུངས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།
།འོ་ན་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ།ཉེས་
པ་གླེང་བ་ན།སྐབས་མི་འབྱེད་ན་དེ་ཉིད་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་

ཕྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པར་དེ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་སོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེ་ན།སྐྱོན་མེད་དེ།ནན་ཏུར་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུ་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་
མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་ན་བཞམས་བསྒོ་གསོལ་བཞིས་བཟློག་
དགོས་ཤིང༌།དེ་མ་གཏང་ན།བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་འབྱུང་ལ།ནན་
ཏུར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་
གསོལ་ཡང༌།ད་དུང་ལྟུང་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་ན།དགེ་འདུན་གྱིས་ཉེས་པ་གླེང་བ་ན་སྐབས་མི་འབྱེད་ན།དེ་ལ་བཀའ་བློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་རོ།།ཞེས་ལན་མཛད་དོ།།རྩོད་ལན་འདི་དག་ནི་འདི་ཐད་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་

གསུངས་པ་སྡོམ་དུ་བསྡུས་པའོ།།
རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ།རང་སྤྲོ་བ་མཐོལ་བཤགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་

553

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅོས་པའི་ཚུལ་ནི། ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་མཐོལ་བ་དང༌།
གཉིས་པ་བཤགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས།མཐོལ་བའི་དགོས་པ་ནི།བཅབས་

ཉེས་མི་འབྱུང་བའམ་བྱུང་ཡང་མཐོལ་ཕྱིན་ཆད་བཅབས་ཉེས་མུ་འཐུད་ནས་
མི་འབྱུང་བའོ།།གང་ལ་མཐོལ་བའི་ཡུལ་ནི།བསྒོ་གྱུར་གྱི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་
བསྒོ་ལས་མཛད་པ་པོའི་དགེ་འདུན་ལ་མཐོལ་དགོས་ཤིང༌།སོར་བཤགས་
ནི་མཚམས་དེར་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་ལ་མཐོལ་བ་དང༌།དེ་ལས་
གཞན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ནི་མཚམས་དེར་གཏོགས་པའི་དགེ་སློང་རེ་རེ་བའི་

མདུན་ནམ་མ་རྙེད་ན་སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་གང་རུང་ལ་གནས་པ་དང༌།

མཚམས་གཞན་དུ་གནས་པ་ལ་མཐོལ་ཡང་རུང་བར་གསུངས་ལ།གང་མཐོལ་བའི་དངོས་པོ་ལྟུང་བ་ནི་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་ཤིང༌།རང་རྒྱུད་
དང་འབྲེལ་བ་དང་།ཤེས་སམ་འཕྲིག་པ་དང་།སྔར་མཐོལ་བ་མིན་པ་སྟེ་ཆོས་
བཞི་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།གཉིས་པ།བཤགས་པ་ལ་བཅབས་ཉེས་
བཤགས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བཤགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།མཐོལ་ཚུལ་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་ཡོད་ཅིང༌།མཐོལ་བའི་ཆོ་ག་
དངོས་གཞི་ལ་ཆོ་ག་མུ་བཅུ་དགུ་གསུངས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྟུང་གཅིག་ཞག་གཅིག་བཅབས་དང་ཞག་གཉིས་བཅབས།།

554

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞག་མང་བཅབས་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་མ་ཤེས།།ཞག་དཔག་མེད་ལ་ཉེས་གྲངས་དཔག་མེད་དོ།།དེ་ལྟར་མཐོལ་སྔགས་མུ་ལྔ་ལྟུང་གཉིས་དང༌།།

ལྟུང་བ་བྱུང་ལ་སྦྱར་བས་བཅོ་ལྔ་ཐོབ།།
ལྟུང་བ་དཔག་མེད་ཞག་གཅིག་ཞག་གཉིས་བཅབས།།

ཞག་མང་བཅབས་དང་དཔག་མེད་ཞག་བཅབ་སྟེ།།
བཞི་པོ་བསྣན་པས་མཐོལ་སྔགས་བཅུ་དགུ་འོང༌།།
ཞེས་པ་སྟེ།མཐོལ་སྔགས་མུ་བཅུ་དགུ་རྩི་ཚུལ་ནི།ལྟུང་གཅིག་ཞག་
གཅིག་དང་གཉིས་དང༌།ཞག་མང་བཅབས་པ་འདི་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་པ་
དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ་སྡོམ་པས་བཞི་དང༌། ལྟུང་གཅིག་ཞག་དཔག་

མེད་བཅབས་པ་སྟེ་མུ་ལྔ་བརྩི།དེ་བཞིན་ལྟུང་གཉིས་ཞག་གཅིག་དང་གཉིས་

བཅབས་པ་དང༌།ཞག་མང་བཅབས་པ་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་པ་དང༌།མི་ཤེས་
པ་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ་བཞི་དང༌།ལྟུང་བ་གཉིས་ཞག་དཔག་མེད་བཅབས་པ་སྟེ་མུ་
ལྔ་དང༌།ཡང༌།ལྟུང་བ་མང་པོ་ཞག་གཅིག་དང༌།གཉིས་བཅབས་པ་དང༌།

ཞག་མང་བཅབས་པ་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་པ་དང༌།མ་ཤེས་པ་གཉིས་ཕྱེ་སྟེ་
དང༌།ཞག་དཔག་མེད་བཅབས་པ་བཅས་མུ་ལྔ་བཅས་ལྔ་གསུམ་བཅོ་ལྔ་ཐོབ།དེ་ནས་ལྟུང་བ་དཔག་མེད་ཞག་གཅིག་དང་གཉིས་བཅབས་པ་དང༌། ཞག་

555

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མང་བཅབས་པ་ཞེས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་ལས།དེ་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་
པ་དང་།མི་ཤེས་པ་གཉིས་མི་འདྲེན་ཏེ།ལྟུང་བ་དཔག་མེད་བཅབས་པ་ལ་
ཉེས་གྲངས་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པས་སོ།།དེ་ལྟར་མུ་གསུམ་སྟེང་ལྟུང་བ་དཔག་
མེད་ཞག་དཔག་མེད་བཅབས་པ་སྟེ་མུ་བཞི་སྟེ་བཅོ་ལྔའི་སྟེང་བཞི་བསྣན་

པས་མུ་བཅུ་དགུ་དེ་ལྟར་བརྩི་འོ།།
དེ་ལ་མཐོལ་སྔགས་མུ་བཅུ་དགུ་བཞག་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།
ལྟུང་བ་གཅིག་ཞག་མང་པོར་བཅབས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་གཉིས་ཞག་མང་པོར་
བཅབས་པ་དང༌།ལྟུང་བ་མང་པོ་ཞག་མང་པོར་བཅབས་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཉེས་གྲངས་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་པ་གཉིས་རེ་བརྩི་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ།ལྟུང་བ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་མང་པོ་ཞག་མང་པོར་བཅབས་ཞེས་
པའི་དོན་ཞག་གསུམ་ནས་གྲངས་ཤེས་བར་བཅབས་པ་ལ་འཇོག་པ་གང་ཞིགབཅབས་པའི་ཞག་གྲངས་ཤེས་ན།ཞག་ཇི་ཙམ་ལ་བཅབས་པ་ཡང་ཤེས་
ནུས་པས་དེ་ལ་བཅབས་ཉེས་ཀྱི་གྲངས་མི་ཤེས་པ་འོང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་བ་ལ།ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
ལྟུང་བ་བཅབས་ཉེས་བཤགས་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བཤགས་པ་ཙམ་དང་ཆད་ལས་དང་འབྲེལ་གཉིས།།

556

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པ་སྟེ། སྤང་ལྟུང་མན་ཆད་ལས་ལ་མ་ལྟོས་པར་བཤགས་པ་འབའ་ཞིག་
བྱས་པས་དག་ལ།ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་ཞག་གྲངས་དུ་བཅབས་པ་དེ་སྙེད་
ཀྱི་ཞག་གྲངས་སྤོ་བ་སྤྱད་དེ་བཅབས་ཉེས་དེ་བཤགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཉིས་པ།ལྟུང་བ་དངོས་གཞི་བཤགས་པའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དངོས་གཞི་བཤགས་ལ་རྩ་ལྟུང་ལྷག་མ་དང༌།།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་རྣམ་གསུམ་ལས།།
འཆབ་བཅས་ཕམ་པ་གསོ་བར་མི་ནུས་ལ།།

འཆབ་མེད་བྱུང་ལ་ནམ་འཚོའི་བསླབ་པ་སྦྱིན།།ལྷག་མ་བཤགས་ལ་སྤོ་མགུ་དབྱུང་གསུམ་བྱ།།བཅབ་ཉེས་དག་ཕྱིར་སྤོ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌།།དངོས་གཞི་དག་ཕྱིར་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན།།

མགུ་བ་ཕ་ལ་ཞག་དྲུག་མར་ཟླ་ཕྱེད།།
འབྱིན་པའི་ལྷག་མའི་མགུ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པར།།

སླར་ཡང་དེ་བྱུང་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྦྱིན།།
དེ་ཉིད་སྤྱོད་བཞིན་ཡང་བསྐྱར་དེ་བྱུང་ན།།
གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྦྱིན་པར་གསུངས།།

557

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

སྐབས་འདིར་མིང་དང་མཚན་ཉིད་འཕོ་བ་ལ།།
མུ་བཞི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་གསུངས་ཤེས་པར་བྱ།།སྔ་མར་བཅབས་ཉེས་ཕྱི་མར་བཅབས་མེད་ན།།
སྔ་མའི་བཅབས་ཉེས་སྤོ་བས་དག་བྱས་ནས།།
སྔ་ཕྱིའི་དངོས་གཞི་དག་ཕྱིར་མགུ་སྤྱོད་བྱ།།སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བཅབས་པའི་ཉེས་བཅས་ན།།
སྔ་ཕྱིའི་བཅབས་ཉེས་དག་ཕྱིར་སྤོ་བ་དང༌།།
རིམ་བཞིན་ཆོ་ག་གཅིག་གིས་ནོད་པར་གསུངས།།
ལྟུང་བ་སྔ་ཕྱིར་བཅབས་ཉེས་བྱུང་བ་ན།།
སྔར་ལས་ཕྱི་མ་བཅབས་ཡུན་རིང་སྤྱད་ཚེ།།
སྤོ་བ་རིང་ལ་ཐུང་བ་བསྡུས་ཏེ་སྤྱད།།
སྤོ་སྤྱོད་མི་མཐུན་ལྷག་མས་མི་འཇོག་ན།།
སྤོ་སྤྱོད་དེ་ལ་སྤོ་སྦྱིན་རུང་ངམ་དཔྱད།།སྤོ་བ་སྔ་མ་བླངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པར།།
སླར་ཡང་རིགས་མཐུན་ལྷག་མ་བྱུང་བ་ན།།
སྤོ་བ་སྦྱིན་གྱི་གཞི་ནས་སྤོ་བ་མིན།།

བར་མ་མི་འདོར་ཕྱིར་བཅོས་ཐབས་ལ་འབད།།

558

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྔ་མར་བཅབས་ཡོད་ཕྱི་མར་བཅབས་མེད་ན།།སྤོ་དང་མགུ་བ་སྔ་ཕྱི་སོ་སོར་སྤྱད།།
གཉིས་ཀར་བཅབ་ཡོད་སྤོ་དང་མགུ་བ་གཉིས།།

རིམ་བཞིན་ཆོ་ག་གཅིག་གིས་ནོད་དེ་སྤྱད།།
སྐབས་འདིར་སྤོ་མགུ་སྦྱིན་པའི་ཆོ་ག་ལ།།
སྤོ་དང་གཞི་སྤོ་གཞི་ནས་བསླངས་སྤོ་གསུམ།།
མགུ་དང་གཞི་མགུ་གཞི་ནས་བསླངས་མགུ་གསུམ།།

སྤོ་དང་མགུ་བ་རྐྱང་པ་སྦྱིན་པ་དྲུག།
སྤོ་བ་སྤྱད་ལ་མགུ་དང་གཞི་མགུ་དང༌།།
གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་གསུམ།།
གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྤྱད་ལ་མགུ་སྦྱིན་གསུམ།།
གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་སྤྱད་མགུ་སྦྱིན་གསུམ།།སྤོ་ལྡན་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་རྣམ་དགུ་གྲངས།།བསྡོམས་པས་སྤོ་མགུ་སྦྱིན་པ་བཅོ་ལྔ་འོང༌།།མགུ་བ་སྤྱད་དེ་དངོས་གཞི་དག་བྱས་ཚེ།།དེ་ལ་རང་སར་དབྱུང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན།།

མགུ་རྐྱང་གསུམ་དང་སྤོ་མཐའི་མགུ་དགུ་སྟེ།།

559

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།མགུ་བ་བཅུ་གཉིས་མཐའ་ལ་ཡར་དབྱུང་བའི།།

དབྱུང་བ་སྦྱིན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་གསུངས།།

ཞེས་པའོ།།སྐབས་འདིར་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ལྷག་
མའི་བཅབས་ཉེས་ཡོད་ན།དེ་དག་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་དེ་འདྲའི་བཅབས་ཉེས་
དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤོ་བ་ཞག་གྲངས་ཚང་པ་སྤྱད་དགོས་པས་ཁྱབ་ཟེར།དེ་ལ།
འགའ་ཞིག་ན་རེ།འོ་ན།གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཁང་པའི་ལྷག་མ་ཞག་དྲུག་
བཅབས་པའི་ཉེས་པ་དག་ཕྱིར་སྤོ་བ་ཞག་གཅིག་སྤྱད་ཟིན་པ་ན་སླར་ཡང་

རིགས་མཐུན་ལྷག་མ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་བྱུང་བ་ན། ཁང་ལྷག་སྔ་མ་
བཅབས་པའི་བཅབས་ཉེས་ཞག་དྲུག་ཚང་བར་ད་དུང་སྤོ་བ་སྤྱད་དགོས་པར་
ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།གང་ཟག་དེས་ལྷག་མ་སྔ་མ་བཅབས་པའི་

སྤོ་བ་ཞག་ལྔ་དང་ཕྱི་མ་བཅབས་པའི་སྤོ་བ་ཞག་གཅིག་སྟེ་སྤོ་བ་ཞག་དྲུག་
སྤྱད་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་

རིགས་མཐུན་ལྷག་མ་བཅབས་ཉེས་གཞན་འབྱུང་ན།སྔར་སྤོ་བ་སྦྱིན་པ་དེ་
ཞིག་སྟེ་གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྦྱིན་དགོས་པ་དང༌།དེ་བཞིན་གཞི་ནས་སྤོ་བ་ཞིག་

སྟེ་གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་བ་སྦྱིན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།དེས་ན་སྤྱིར་
བཏང་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་བྱུང་ན་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་ཞག་གྲངས་དུ་
བཅབས་ཀྱི་སྤོ་བ་སྤྱད་དགོས་ཀྱང་སྤོ་བ་སྔ་མ་སྤྱད་དེ་ཞག་ཐལ་ཟིན་པའི་ཚེ་

560

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རིགས་མཐུན་ལྷག་མ་གཞན་གྱི་བཅབས་ཉེས་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་སྤོ་བ་སྔ་
མ་སྦྱིན་པ་དེ་ཞིག་པས་དེའི་ཆད་པ་ཞག་གྲངས་ཚང་བར་སྤོ་བ་སྤྱད་མི་

དགོས་པར་གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྦྱིན་པ་དེའི་ཆད་ལས་ཞག་གྲངས་སྤྱད་པས་གོ་
ཆོད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
དེ་ལ།ལ་ལ་ན་རེ།གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཁང་ལྷག་བྱུང་བ་ཞག་བཅུ་

བཅབས་པ་ལ་སྤོ་བ་སྦྱིན་ཏེ་ཞག་གཉིས་ཙམ་སོང་བ་ན་རིགས་མཐུན་ལྷག་
མ་གཞན་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཞག་གཅིག་བཅབས་པ་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་གཞི་ནས་སྤོ་
བ་སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན།གང་ཟག་དེས་སྤོ་བ་ཞག་གཅིག་སྤྱད་པས་འགྲིག་པར་

ཐལ།དེ་ལ་གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྦྱིན་པས་སྔར་གྱི་སྤོ་བ་ཞག་བཅུ་སྤྱད་པ་དེ་ཞིག་

པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་བྱུང་བ་ན་

བཅབས་ཉེས་ཞག་གྲངས་གང་རིང་བ་དེར་ཐུང་བ་དེ་བསྡུས་ཏེ་སྤོ་བ་སྤྱད་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།ཡང༌།སྤོ་མགུ་སྦྱིན་
པའི་ཆོ་ག་བཅོ་ལྔ་ལས།སྤོ་ལྡན་དགུ་གསུངས་པ་འདི་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།སྤོ་
ལྡན་ཞེས་པ་སྤོ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང༌།དེ་ཡང་སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ལ་མགུ་

བ་སྦྱིན་པ་གསུམ་དང༌།གཞི་ནས་སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ལ་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་
གསུམ་དང༌།གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པ་ལ་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་
གསུམ་སྟེ་སྤོ་ལྡན་མགུ་ལྡན་དགུ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན།འགའ་ཞིག སྤོ་བ་སྤྱད་

561

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཞིན་པ་ལ་མགུ་བ་དང་གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་།གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་
བ་སྦྱིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
སྔ་མར་བཅབས་ཡོད་ཕྱི་མར་བཅབས་མེད་ན།།
སྔ་མའི་བཅབས་ཉེས་སྤོ་བས་དག་བྱས་ནས།།
སྔ་ཕྱིའི་དངོས་གཞི་དག་ཕྱིར་མགུ་སྤྱད་བྱ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེའི་ལན་དུ།རིགས་མཐུན་ལྷག་མའི་

བཅབས་ཉེས་སྔ་ཕྱི་བྱུང་བ་ན།གཞི་ནས་སྤོ་བ་སོགས་སྦྱིན་ཏེ་སྔ་ཕྱིའི་
བཅབས་ཉེས་དག་པར་བྱས་ཏེ།དེའི་རྗེས་དངོས་གཞི་དག་ཕྱིར་མགུ་བ་སྤྱད་དགོས་པས་དེ་ལ་སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་པར་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་སོགས་མི་འོང་ཡང་
རིགས་མི་མཐུན་པའི་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་དག་ཕྱིར་སྤོ་བ་སྤྱོད་བཞིན་

པར་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་ཕྱིར་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་སོགས་
འོངས་བས་སྤོ་ལྡན་མགུ་སྦྱིན་དགུ་གསུངས་པ་འདི་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་ལྷག་
མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་སྨྲའོ།།འོན་ཀྱང་སྤོ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌།གཞི་

ནས་སྤོ་བ་དང་ལྡན་པ་དང༌།གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་ཞེས་
པ་སྤོ་བ་དང་གཞི་སྤོ་དང་གཞི་ནས་བསླངས་སྤོ་འཁོར་ཟིན་ཀྱང་ཡར་དབྱུང་ད་

དུང་མ་བྱས་པ་ལ་འཇོག་ཅིང༌།དེ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་མགུ་བ་དང་གཞི་ནས་

562

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

མགུ་བ་དང་གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་གསུམ་རེ་བརྩིས་པས་སྤོ་ལྡན་དགུ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ།།ཕམ་ལྷག་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྟུང་བ་
ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཕམ་ལྷག་སྦོམ་ལྕི་མཚམས་ནང་དགེ་འདུན་ཀུན།།
མཚམས་ཕྱིར་བཤགས་ན་དགེ་འདུན་དྲུག་མདུན་བཤགས།།
ཕམ་པའི་སྦོམ་ཡང་དགེ་འདུན་བཞི་ལ་དང༌།།
ལྷག་མའི་སྦོམ་ལྕི་ལྔ་ཡི་མདུན་དུ་བཤགས།།
ལྟུང་བྱེད་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་གཅིག་ལ་བཤགས།།
སྤང་ལྟུང་ཕྱིར་བཅོས་ཚེ་ན་སྤང་རྒྱུའི་དངོས།།
ཞག་གཅིག་སྤང་འབྲལ་སྔོན་བཏང་ཁྱད་ཅན་མིན།།

མཐོལ་བ་སྔོན་སོང་བཤགས་པ་རྐྱང་པས་ཆོག།
མ་སོང་མཐོལ་བཤགས་དུས་གཅིག་བྱ་རུང་ངོ༌།།
ཞེས་པའོ།།བཤགས་བྱ་དང་བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ལ་དོགས་གཅོད་ནི།
སྐབས་འདིར་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་དང་།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་གཉིས་ལ་ཅུང་
ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས།ལྟུང་བ་ཡིན་ན་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་འཆབ་མེད་རེ་རེ་

563

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ནས་ཆོས་ཅན།བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་གཉིས་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་བཤགས་པས་ཕྱིར་
བཅོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་ན་གནས་
ནས་དབྱུང་དགོས་པ་དང༌།འཆབ་མེད་ཀྱང་ནམ་འཚོའི་བར་བསླབ་པ་སྦྱིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན།བཤགས་
བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་དག་མིང་
རིགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་མི་དགོས་པར་ཡིད་ཀྱིས་བསྡམ་པ་
ཙམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར།ཕམ་པ་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་ན།དེའི་གཞི་

སྨད་ཤོག༣༠༡ལས།དང་པོ་ནི་(བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་)སྦོམ་པོ་དང༌།སྤང་ལྟུང་དང༌།ལྟུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་དང༌།སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་
དང༌།བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཏེ།དེ་རྣམས་ནི་བཤགས་བྱའི་
ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པས་ཕམ་པ་མ་བགྲངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་
ཡང༌།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་འདྲ་ཆོས་ཅན།བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྡོམ་ལས།
ཕམ་འདྲ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་འདོད་པ་འཁྲུལ།།

564

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་བླངས་འདས་སོ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་
བླངས་འདས་ཡིན་ཡང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་སྔ་མ་ན་རེ།ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་

ཐལ།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་

པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།སྤྱིར་བསྟན་ཐད་ཀྱི་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།དགེ་
ཚུལ་གྱི་བླངས་འདས་སོ་བདུན་བགྲངས་པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་བྱའི་ཉེས་
བྱས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྤྱིར་བསྟན་མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༨༢
ལས།ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན་དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་ལ་བཤགས་བྱ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
སྤྱིར་བསྟན་སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
འདི་ལ་མཚོ་ཊཱིཀ་གླུ་གར་སོགས་བདུན་དང༌།།
ཕྲེང་རྒྱན་གཉིས་བསྡོམ་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་གཉིས།།

ཙུག་ཙུག་སོགས་བཞིར་མངར་སྐྱུར་དྲོ་གྲང་གི །
འདུ་ཤེས་བསྒྱུར་བའི་བརྫུན་བཞི་སོ་སོ་རུ།།
བགྲངས་ནས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སོ་བདུན་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།འདུལ་ཊཱིཀ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་སྤྱིར་བསྟན་
ཐད་ཤོག༤༥ལས་ཀྱང༌།ཁ་ཅིགརྩ་བཞི་ལས་འདས་པ་ལ་བཤགས་བྱའི་

565

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཉེས་བྱས་མིན་ཏེ།ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་

དེ།ཊཱིཀྐར།མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ནི་དེ་སྤོང་བའི་བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་
པར་བླངས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས།དེ་ལ་ནི་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་
བྱས་སུ་འགྱུར་རོ།།ཞེས་གསུངས་ཤིང༌།ཞེས་དང༌།ཡང་དེའི་འཕྲོ་ལས།
དེས་ན་ཕམ་པ་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བས་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ལ།

འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བསླབ་པ་སྦྱིན་ནས་བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་

པས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
དེ་ལ།ལ་ལ་དགགོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་རྣམས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་

དགོས་པ་ནི།སྤྱིར་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་རུང་ཙམ་ལ་དགོངས་
ཀྱི།སྐབས་འདིར་དགེ་སློང་གི་ཕམ་པ་དང་།དགེ་ཚུལ་གྱི་ཕམ་འདྲ་རྣམས་
བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ལྟུང་བ་དེ་དག་འདུལ་བའི་གཞུང་

ལས་དགེ་སློང་གང་ཟག་གམ་དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་དུ་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་

སྒོ་ནས་བཤགས་དགོས་པ་དང༌།དེ་ལྟར་བཤགས་ན་དག་མིང་ཐོབ་པའི་རྣམ་

གཞག་མཛད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་
པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་སྤྱིར་བསྟན་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༨ལས།ཁོ་ན་རེ།ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ནོ།།ཞེ་ན།དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ།བཤགས་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན་བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་

566

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན་

བཤགས་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།དེ་བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འཆབ་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་
བཤགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་ལ་ཕྱིས་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་

སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕམ་འདྲའི་ཉེས་བྱས་
བཤགས་པ་ཙམ་གྱི་དག་གོ་ཞེ་ན།དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ།དེ་ལ་བསླབ་པ་སྦྱིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་དོ།།
ཡང༌།ཁ་ཅིག་གིས།ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་ལྟུང་བ་དེ་བསྡམ་བྱའི་

ཉེས་བྱས་ཀྱི་དོན་ཡིན།ཟེར།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།དགེ་སློང་མའི་

འཆབ་ཕམ་དང༌།བརྙས་པ་དང་བསྐྱིས་པ་ཕྱིར་མི་སྤྲོད་པར་བདག་གིར་བྱེད་
པའི་རྐུ་ཕམ་གྱི་སྦོམ་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་

ཐལ།ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་ཉེས་ལྟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་

སྟོད་ཤོག༥༣༧ལས།སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང༌།དམིགས་བསལ་
ནི།བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསམ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་སྦོམ་
པོར་གསུངས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།གལ་ཏེ་སྔར་ན་ནི་སྦྱོར་བ་གཞན་ཉིད་ཡོད་
དོ།།ཞེས་པ་དང༌།བརྙས་པ་དང་བསྐྱིས་པ་དག་ནི་མི་སྦྱིན་པར་སེམས་པའོ།།

567

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞེས་གསུངས་ཏེ།འདི་གཉིས་ལ་ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་
གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་
བ་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱིས་བསྡམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་ཏུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་
གསུངས་པ་གང་ཞིགའཆབ་ཕམ་ནི་ཕམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།སྦོམ་པོ་
གཉིས་ནི་མ་མཐའ་དགེ་སློང་དྲུག་གམ་བཞིའི་མདུན་དུ་མིང་རིགས་བརྗོད་
པས་བཤགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

སྡོམ་ལས།
ཕམ་པའི་སྦོམ་ལྕི་མཚམས་ནང་དགེ་འདུན་ཀུན།།
མཚམས་ཕྱིར་བཤགས་ན་དགེ་སློང་དྲུག་མདུན་བཤགས།།
ཕམ་པའི་སྦོམ་ཡང་དགེ་འདུན་བཞི་ལ་དང༌།།

ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་ཀྱིས་བསྡམས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པའི་

ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།གནས་ངན་ལེན་འཆབ་པའི་ལྟུང་བྱེད་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་
ཅན།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཡིད་ཀྱིས་བསྡམས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདག་པར་དགེ་སློང་གཅིག་གི་མདུན་
མིང་རིགས་བརྗོད་པས་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
ལྟུང་བྱེད་སོར་བཤགས་ཉེས་བྱས་གཅིག་ལ་བཤགས།།

568

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་ལྟུང་བྱེད་དང་སོར་བཤགས་དང༌།བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་
ཐམས་ཅད་དགེ་སློང་གཅིག་གི་མདུན་བཤགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།གཞན་ཡང༌།ལྟུང་བ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་བྱ་མི་རུང་བ་

བྱེད་པ་དང༌།གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱ་དགོས་མི་བྱེད་
པའི་ལྟུང་བ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།བྱ་དགོས་མི་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ཕལ་
ཆེ་བ་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།བསྡམ་བྱའི་

ལྟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཡིད་ཀྱིས་བསྡམས་
པ་ཙམ་གྱིས་འདག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།དགེ་སློང་ངམ་དགེ་འདུན་གྱི་མདུན་
དུ་མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཕྱིར་བཅོས་སྔགས་ཚིག་ལས།གཞན་ཡང་གནས་ཀྱི་བླ་མ་མ་བསྟེན་པ་དང༌།བྱ་བ་རྣམས་མ་ཞུས་པར་བྱས་པ་དང༌། རྩོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་མ་

བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞི་བཅུ་བདུན་དང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་ལུང་ཕྲན་
ཚེགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉེས་ལྟུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཡང༌།བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པས་ཁྱབ་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཞག་པའི་བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བའི་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན།དགེ་ཚུལ་གྱིས་སྡོམ་བསྡུས་ཀྱི་ལྟུང་བ་ཉིས་བརྒྱ་ང་གསུམ་གྱི་ནང་

569

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ནས་བླངས་འདས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པ་དང་དེའི་སྟེང་ལྟུང་མེད་ཕྱེད་དང་བཅུ་
བདུན་ཕུད་པའི་ལྷག་མ་ཕྱོགས་མཐུན་ཉིས་བརྒྱ་ཕྱེད་དང་བཅོ་ལྔ་རེ་རེའི་

གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན།ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན་པར་ཐལ། བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་དག་ཡིད་ཀྱིས་
བསྡམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།དེ་དག་ཕྱོགས་
མཐུན་གྱི་ལྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས།དེའི་

ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་འོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་
ནུས་ཏེ།དགེ་ཚུལ་གྱིས་སློང་སློང་རིགས་དང༌། སྤགས་སློང་དང༌།སོ་སོར་
སྤགས་སློང་སོགས་དང༌།བརྡེགས་གཟས་དང༌།སྦེད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་

ཞུགས་པའི་ལྟུང་བ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་པའི་ཉེས་ལྟུང་དུ་འཇོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད།དེ་ལ།འགའ་ཞིག་གིས།འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་

པར་ཐལ།ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་ལྟུང་བ་ཡིན་ན།བསྡམ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་

པའི་ཕྱིར་ཏེ།འདུལ་བ་བསྡུས་པ་ལས།སེམས་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་བཤགས་
པར་བྱ་བའི་ལྟུང་བ་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་མེད་ཀྱི།བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྡམ་
པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།ཞེས་དང༌།ཊཱིཀྐ་ལས།ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བསྡམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ།།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེའི་ལན་དུ།མཚོ་ཊཱིཀ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་

570

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ནི།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྟོད་ཤོག༥༣༦ལས།མི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ནི་སྲོག་
གཅོད་པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུའོ།།བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ་ནི་གསོ་སྦྱོང་མི་བྱེད་
པའི་ལྟུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་དྲངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ལ་དགོངས་པའོ།།དེས་ན་མི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ལྟུང་བ་
བཤགས་དགོས་ཡན་ཆད་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན།ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་པ་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་ཏེ།ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱས་པའི་ཐ་

སྙད་རང་མེད་པའི་ཕྱིར།ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ༌།།
སྤྱིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང༌།དམིགས་བསལ་ནི།བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་

བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསམ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་སྦོམ་པོར་གསུངས་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ།གལ་ཏེ།སྔར་ན་ནི་སྦྱོར་བ་གཞན་ཉིད་དོ།།ཞེས་པ་དང་
བརྙས་པ་དང་བསྐྱིས་པ་དག་ནི་མི་སྦྱིན་པར་སེམས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་ཏེ།འདི་གཉིས་ལ་ལུས་ངག་ཏུ་ཐོན་པར་དགོས་པ་ནི་འདུལ་བའི་ལུང་དང་བསྟན་
བཅོས་ལས་མ་གསུངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་སོ།།གོང་གི་ལུང་ལ་གཞི་

བཅོལ་ཏེ།བཤགས་བྱ་དང་བསྡམ་བྱའི་ལྟུང་བ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ད་
དུང་ཡང་དཔྱད་པར་ཞུའོ།།
ལྟུང་བ་དག་ཚུལ་ལ་དོགས་གཅོད་ནི།སྐབས་འདིར་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་
ལ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༩༥ལས།འོ་ན།ལྟུང་བ་དག་པའི་རྒྱུ་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

571

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
མིང་རིགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཅོས་དང༌།མཐར་བརྩལ་བའི་རྐྱེན་མ་འབྱོར་
བ་དང༌།མཚན་གྱུར་པ་དང༌།དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་
དང་ལྔའོ།།ཞེས་བླ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ༌།།ཞེས་གསུངས་ལ།དེ་དག་གི་སྟེང༌།
སྡོམ་ལས།
བདེན་མཐོང་རྣམ་ཐར་རྟོགས་དང་བྱང་སེམས་སྒོམ།།
ཞེས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་དང༌།རྣམ་ཐར་གསུམ་སྒོམ་པ་དང༌།བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་སྟེ་གསུམ་བསྣན་ཏེ་བརྒྱད་གསུངས་སོ།།ཁ་ཅིག་གིས།

གོང་སྨོས་ཐམས་ཅད་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་ཟེར།དེ་ལ།འགའ་རེས།
འོ་ན།མཚན་གྱུར་པ་དེ་ཆོས་ཅན།ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དགེ་སློང་མའི་རེག་ཕམ་དང༌།བཟློག་ཕམ།ལུས་
བཀན་གྱི་ཕམ་པ།འཆབ་ཕམ་བྱུང་བ་དེ་ཕར་མཚན་གྱུར་པ་ན།ཕམ་པ་བཞི་

པོ་དག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེའི་ཚེ་ཕམ་པ་བཞི་པོ་
དེ་དག་མངོན་གྱུར་ལོག་ཀྱང༌།དེ་དག་གིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་
ནུས་པ་ད་དུང་ཆ་ཙམ་ཡང་མ་དག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།ལྟུང་བ་དེ་དང་དེ་དག་པ་ལ།མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་བཅས་འདག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མཚན་གྱུར་པ་དག་རྒྱུར་བཤད་པ་ནི་ལྟུང་བ་མངོན་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ལོག་པ་ཙམ་ལ་དག་རྒྱུར་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་ལྟུང་བའི་དག་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པའི་

572

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༩༥ལས།གསུམ་པ་ནི།མཚན་གྱུར་
སྐབས་ལས།ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ།།ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལྟུང་
བའི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་ནུས་ལྡན་ལས་ཉམས་པ་ཙམ་ལ་ལྟུང་བ་དག་པའི་
ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དག་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞི་སྟོད་ཀྱི་བཅས་རང་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པའི་སྐབས་

ཀྱི་སྡོམ་ལས་ཀྱང༌།
མཚན་གྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕམ་དག་ཀྱང༌།།
སྡིག་པ་མི་འདག་ཤི་ན་ཕམ་པ་དག།

ཤི་དང་མཚན་གྱུར་ཕམ་པའི་དག་རྒྱུ་མིན།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང༌།དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན།ལྟུང་
བའི་དག་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚོ་
ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༩༥ལས།དེ་ནི་དག་པ་དངོས་ཡིན་གྱི།ལྟུང་བ་དག་
པའི་རྒྱུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར།ཡང་འགའ་ཞིག་
གིས། ལྟུང་བ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བས་ལེགས་པར་
བཤགས་པས་དག་རུང་ཡིན་གསུངས།དེ་ལ།ལ་ལས།འོ་ན། མྱོང་ངེས་ཀྱི་
ལས་མི་དགེ་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་གཉེན་པོ་
སྟོབས་བཞིས་བཤགས་པས་འདག་ནུས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་

573

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ན།དེ་འདྲའི་ལས་མི་དགེ་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྟུང་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་

རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་མ་ངེས་པར་ཐལ།ལས་དེ་དག་གིས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་
མ་འབྱིན་གོང་དུ་བཤགས་པས་འདག་ནུས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།མཚོ་
ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་ཤོག༢༩༥ལས། མྱོང་ངེས་མ་ཡིན་པའི་སྡིག་པ་དང་ངོ་བོ་
གཅིག་པའི་ལྟུང་བ་ལ་ནི་བཤགས་པ་བྱས་པས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ལས་དང་
བཅས་པ་དག་པ་དེ་འཐད་ཀྱང༌།ལས་མྱོང་ངེས་ཀྱི་སྡིག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་

པའི་ལྟུང་བ་ནི་བཤགས་པ་བྱས་པས་ལས་བསྲབ་པར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི།ལས་དེའི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་དག་པར་མི་རིགས་ཏེ།
རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
གཞི་སྟོད་མཚོ་ཊཱིཀ་ཤོག༢༤༨ལས་ཀྱང༌།འདིར་(ཤ་མི་སོགས་)ཁ་ཅིག་

ན་རེ།ལྟུང་བ་བཤགས་པ་བྱས་པས་ལྟུང་བའི་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་
བཅས་པ་དག་ཅིང༌།ལྟུང་བ་དག་ཚོད་དུ་དེའི་ཆའི་སྡིག་པ་དག་པར་ཐལ་བ་

འདོད་ཅེས་ཟེར་རོ།།དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་མྱོང་ངེས་མ་
ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ལས།མཚམས་མེད་ལྔ་ལ་སོགས་རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་
ཀྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟུང་བ་དེ་བཤགས་པའི་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བརྗོད་
ཅིང་བསྡམ་པ་ཙམ་གྱིས་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དག་པར་འགྱུར་རམ་ཅི།དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།དེ་ལྟར་ན་མྱོང་ངེས་ཀྱི་

574

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ཡིན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
ལས་མྱོང་ངེས་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟུང་བ་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་

བཤགས་བསྡམས་བྱས་པ་ན་ལྟུང་བ་དག་ཚོད་དུ་དེའི་ཆའི་སྡིག་པ་ཡང་དག་

པར་རིགས་ཏེ།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།དེ་ལ།ཁ་ཅིག་གིས།འདོད་
ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མྱོང་ངེས་དང་མྱོང་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གང་

ཡིན་ཡང་སྡིག་ལྟུང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གཅིག་ཡིན་པས་ལྟུང་བ་དག་ཚོད་ཀྱི་
སྡིག་པ་ཡང་དག་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལྟར་ཡང༌།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་(རྣམ་འབྱེད་)
ཤོག༦༩ལས།གཞན་ཡང་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་དུད་འགྲོ་བསད་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ལྟུང་བ་མིང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པས་དག་པའི་ཚེ་
སྡིག་པ་མ་དག་པར་ཐལ།སྔ་མ་དེའི་ཕྱིར།འདོད་ན།སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་ངན་

སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ།འདོད་ན་ནི།ལྟུང་བ་དག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ།།ཞེས་དང༌།དེ་འཕྲོ་ལས། ལྕགས་དེ་ལྟ་བུ་ཆུར་བཅུག་པའི་ཚེ་

མེ་ལོག་ཀྱང་ལྕགས་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཡང་།མི་མཚུངས་སོ།།ཞེས་དང༌།
དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་སྡིག་ལྟུང་
གཉིས་ཀ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བས་བཤགས་པས་ཚེ་འདིར་འདག་ནུས་པར་
ཁས་བླངས་སོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

575

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དེ་ལ་སྐབས་འདིར་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གིས་ཇི་

ལྟར་བཞེད་པ་ནི།ཤ་མི་སོགས་དང་མཐུན་པར།ལྟུང་བ་དག་པའི་དོན།ལྟུང་
བ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དག་པ་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་ཤོག༦༧ལས།ཡང་ཤ་མི་
སོགས་ཁ་ཅིག་བཤགས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་ལྟུང་བ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་དག་པས་ཁྱབ་ཟེར།དེ་ལ་མཚོ་སྣ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་མྱོང་
ངེས་ཀྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟུང་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤགས་པས་དེའི་བྱེད་
ལས་འདག་པར་ཐལ།དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།།ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ།བཤགས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་

ན་རྣམ་སྨིན་མྱོང་ངེས་འདག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།བཤགས་པ་དེ་ལ་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་པ་ཚང་བ་གང་ཞིག སྟོབས་བཞིས་མཚམས་མེད་ཀྱི་
སྡིག་པའང་འདག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རང་ལུགས་ནི་ཤ་མི་ལྟར་རོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།སྐབས་འདིར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་
མཆོག་ནི།མི་དགེ་བའི་ལྟུང་བ་དག་ཚུལ་ལྟུང་བ་དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་རུང༌།
ལྟུང་བ་དེས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་སྨིན་པའི་ནུས་པ་ཉམས་སྨད་པ་བྱས་པ་ལ་
བཞེད་པར་མངོན་ཏེ།ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་གཞི་སྨད་མཐའ་དཔྱོད་
ཤོག༡༤༢ལས།དཔེར་ན་ནས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་རྨ་བྱུང་བའམ་སྣུམ་

576

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གྱིས་གོས་སམ་ཚིག་པ་གསུམ་གང་རུང་བྱུང་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་ཐུབ་པ་

ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དེ་ཡང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་བཅོམ་ནས་རྨས་
པའམ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་སྣུམ་བྱུག་པ་བཞིན་བྱས་པའམ།གཉེན་པོ་
ཟག་མེད་དང་། སྟོབས་བཞིས་བསྲེགས་པ་ལྟར་གཏན་མེད་བྱས་པ་གསུམ་
གའི་འབྲས་བུ་གང་བཅོམ་པ་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང༌།གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་
ནུས་པ་ཉམས་སྨད་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཡང༌།རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་

གཏན་མེད་དུ་བཏང་བ་དང་།ཇེ་བསྲབ་ཏུ་བཏང་བ་སྟེ།སྡིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་མཁན་
གྱི་གང་ཟག་དེའི་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དང་།ཡུན་རིང་

ཐུང་སོགས་ལས་རིམ་པ་འབྱུང་ཚུལ་གསུངས་ཏེ།དེའི་འཕྲོ་ལས།བཤགས་
པས་ལྟུང་བ་འདག་པ་ལ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།དེར་ཐལ།སྦྱོང་མཁན་ཀུན་གྱི་སེམས་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་ཡུན་རིང་ཐུང་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལ་དོགས་པ་བསུ་བར།འགའ་ཞིག་གིས།འོ་ན།བཤགས་པ་ཤིན་ཏུ་

སྟོབས་ཆེ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་བྱས་ན་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་
དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་སྨད་པར་བྱས་ཏེ་ཚེ་འདིར་སྡུག་
བསྔལ་མྱོང་བས་གོ་ཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་འདག་རུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།

577

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདོད་ན།མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན།ལོག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་

པར་ཐལ།ཁྱོད་བྱས་པས་ཚེ་འདིའི་འོག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་པས་མ་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཛོད་ལས།འཕགས་དང་མཚམས་མེད་
བྱས་པ་དག། ཡང་དག་ལོག་པར་ཉིད་དུ་ངེས།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།དེ་
ལ་སྐྱོན་མེད་དེ།བཤགས་པ་མ་བྱས་ན་ཚེ་འདིའི་འོག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་ངེས་
པས་ལོག་པར་ངེས་པར་བཞག་ཅེས་ཟེར་ན།འོ་ན།ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་
དང༌།དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་སོགས་ཚེ་འདིའི་འོག་ཏུ་དམྱལ་བར་སྐྱེ་
བའི་མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན།ལོག་པར་ངེས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ།བཤགས་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང༌།
མཚམས་མེད་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་སྡིག་པ་མཚམས་མེད་
ལས་གྲོལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།མཚམས་མེད་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་བཅས་
དག་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཚེ་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་བླང་ན་སྐྱེ་
བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།མཚམས་མེད་བྱས་པ་དེ།ཚེ་
འདིར་སྡོམ་པ་གཏན་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།སྤྱིར་
སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་བར་ཆད་ལ་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་དང༌།གནས་པའི་བར་

ཆད་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བར་ཆད་དང༌།མཛེས་པའི་བར་ཆད་དེ་
བཞི་ཡོད་ཅིང༌།སྐྱེ་བའི་བར་ཆད་ལའང་བཞི་ཡོད་པ་ལས།མཚམས་མེད་ཀྱི་

578

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལས་ནི་ལས་སྒྲིབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཚེ་འདིར་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཚོ་ཊཱིཀ་སྡོམ་ཚིག་ལས།
རྐུ་ཐབས་གནས་དང་མུ་སྟེགས་ཅན་ཞུགས་དང༌།།མཚམས་མེད་ལྔ་དང་རྣམ་དག་སུན་ཕྱུང་དང༌།།
རྩ་ལྟུང་འཆབ་བཅས་བྱུང་དང་སྔོན་རབ་བྱུང༌།།ཚེ་འདིའི་ལས་སྒྲིབ་རྣམ་པ་བཅུ་ཉིད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང༌།འདི་ལ་སྐྱེ་བའི་

ཆོས་ཉིད་མེད་པར་ཡང་འདྲའོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཟེར།

579

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ས་གཞན་ན་གནས་པའི་གཞི།

ས་གཞན་ན་གནས་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

སྡོམ་ལས།
ས་གཞན་གནས་པའི་གཞི་ནི་རྣམ་དྲུག་སྟེ།།
དབྱེ་བསྡུ་བསླབ་བྱ་མཚན་ཉིད་སྒྲ་བཤད་དང་།།

གྲོལ་རྒྱུའོ་དབྱེ་བ་ཆེ་ལོང་ཞིབ་མོ་གཉིས།།

དང་པོ་ཆེ་ལོང་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།།
སྤོ་གསུམ་མགུ་གསུམ་སྤོ་ལྡན་མགུ་ལྡན་ཡང་།།
གསུམ་གསུམ་བསྡོམ་པའི་བཅུ་གཉིས་བསྡིགས་སོགས་བཞི།།

དབྱུང་བ་བདུན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དང་།།
བསླབ་སྦྱིན་བསྙིལ་བ་དང་བཅས་ཉེར་དྲུག་གོ།
ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྒོ་ནས་ཞེ་བཞི་སྟེ།།
སྔར་བཞིན་སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་བཅོ་ལྔ་དང་།།
སྤོ་མགུ་ལྡན་པ་བཅོ་ལྔ་བཅས་སུམ་ཅུ།།དེའི་སྟེང་བསྡིགས་སོགས་བཞི་ནས་བསྙིལ་བའི་བར།།
བཅུ་བཞི་བསྣན་པས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞིའོ།།

580

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པ་སྟེ།ས་གཞན་དུ་གནས་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།ས་གཞན་གནས་

པའི་དབྱེ་བ་དང་།བསྡུ་བ།བསླབ་བྱ།མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད།ས་གཞན་དུ་
གནས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་སྟེ་ས་བཅད་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་ལ།དེ་ལས་དང་པོ་
དབྱེ་བ་ལ།ཆེ་ལོང་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།ས་གཞན་གནས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་
དེ།སྤོ་བ་དང་།གཞི་ནས་སྤོ་བ་དང་།གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་བ་གསུམ་དང།མགུ་བ་དང་། གཞི་ནས་མགུ་བ་དང་། གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྟེ་
གསུམ་བཅས་དྲུག་དང་།སྤོ་བ་ལྡན་པ་དང་།གཞི་ནས་སྤོ་ལྡན་དང་།གཞི་

ནས་བསླངས་ཏེ་སྤོ་ལྡན་ཏེ་གསུམ་དང་།མགུ་ལྡན་དང་།གཞི་ནས་མགུ་ལྡན་
དང་། གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་ལྡན་ཏེ་བསྡོམས་པའི་བཅུ་གཉིས་སྟེང་།
བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི་དང་།དབྱུང་བ་བདུན་དང་།བསྙིལ་བ་དང་།

བསླབ་སྦྱིན་དང་།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་བཅས་བསྣན་པས་ཉེར་དྲུག་གོ།
ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།ས་གཞན་གནས་པ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
བཞི་ཡོད་དེ།སྤོ་བ་དང་།གཞི་སྤོ་དང་།གཞི་ནས་བསླངས་སྤོ་གསུམ་དང་།
མགུ་བ་དང་།གཞི་མགུ་དང་།གཞི་ནས་བསླངས་ཏེ་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་གསུམ་
སྟེ་དྲུག་དང་།སྤོ་བ་སྤྱད་ནས་མགུ་སྤྱོད་གསུམ་དང་།གཞི་སྤོ་སྤྱད་ནས་མགུ་
སྤྱོད་གསུམ་དང་།གཞི་ནས་བསླངས་སྤོ་སྤྱད་ནས་མགུ་བ་སྤྱོད་པ་གསུམ་སྟེ་
དྲུག་སྟེང་དགུ་བསྣན་པས་བཅོ་ལྔ་དང་།སྤོ་ལྡན་གསུམ་དང་།མགུ་ལྡན་

581

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གསུམ་སྟེ་དྲུག་དང་།སྤོ་བ་སྤྱད་ནས་མགུ་ལྡན་གསུམ་དང་།གཞི་སྤོ་སྤྱད་
ནས་མགུ་ལྡན་གསུམ་དང་། གཞི་ནས་བསླངས་སྤོ་སྤྱད་ནས་མགུ་ལྡན་
གསུམ་སྟེ་དྲུག་སྟེང་དགུ་བསྣན་པས་བཅོ་ལྔ་སྟེ།སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་བཅོ་ལྔ་དང་།སྤོ་མགུ་ལྡན་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་དེ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་སུམ་ཅུའི་སྟེང་།བསྡིགས་

སོགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བའི་བར་བཅུ་བཞི་བསྣན་པས་ཞེ་བཞིའོ།།
གཉིས་པ་བསྡུ་བ་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དེ་ལ་བསྡུ་ཚུལ་གསུམ་སྟེ་ངོ་བོའི་སྒོ།།
སྤང་བ་ས་གཞན་གནས་དབྱུང་བདུན་དང་བསྙིལ།།
སྨད་པ་ས་གཞན་བསྡིགས་སྨད་བསྐྲད་འགྱེད་བཞི།།

རྣམ་པར་དག་པ་ས་གཞན་གཞན་རྣམས་སོ།།རྣམ་གྲངས་སྒོ་ནས་ནན་ཏུར་བྱས་པ་ནི།།
དབྱུང་བདུན་བསྡིགས་སོགས་བཞི་དང་བསྙིལ་བཅས་ཡིན།།
ནན་ཏུར་མ་བྱས་པ་ཡི་ས་གཞན་ནི།།

སྤོ་མགུ་བཅོ་ལྔ་ངོ་འཚོལ་བསླབ་སྦྱིན་ནོ།།
བསླབ་བྱའི་སྒོ་ནས་ས་གཞན་ཆེན་པོ་ནི།།

ཁྱད་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལེན་སྟེང་།།

582

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

སྤོ་མགུ་སྤྱོད་པ་བཅོ་ལྔ་ངོ་ཉིད་འཚོལ།།བསླབ་སྦྱིན་དང་བཅས་བཅུ་བདུན་འདི་དག་གོ།ས་གཞན་ཆུང་ངུ་ཁྱད་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་ཡང་།།དམན་སྤྱོད་མི་ལེན་སྤོ་མགུ་ལྡན་བཅོ་ལྔ་།།
དབྱུང་བདུན་བསྡིགས་སོགས་བཞི་དང་བསྙིལ་བཅས་སོ།།
ཞེས་པ་སྟེ་དཀྱུས་ན་གསལ་ལོ།སྐབས་འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།འོ་ན།
འབྱིན་ལྷག་ལྟ་བུའི་བཅབས་ཉེས་དག་ཕྱིར་སྤོ་བ་སྤྱད་བཞིན་པ་ན་རེག་ལྷག་
ལྟ་བུའི་བཅབས་ཉེས་གཞན་བྱུང་སྟེ།འབྱིན་ལྷག་གི་སྤོ་བ་སྤྱད་ཟིན་ཏེ་སྤོ་བ་
འཁོར་ཡང་ད་དུང་རེག་ལྷག་གི་སྤོ་བ་མ་འཁོར་བ་ཡོད་པས་དེ་འདྲའི་གང་

ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།སྤོ་སྤྱོད་དང་སྤོ་ལྡན་གཉིས་ཀར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན།དེ་ཆོས་ཅན།ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།རེག་
ལྷག་གི་སྤོ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དེ་ཆོས་ཅན།ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱད་སྤྱོད་
ལྔ་སྤོང་ཞིང་དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལ་བསླབ་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།ཕྱི་
མ་འདི་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཁྱོད་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆུང་ངུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ།ཁྱོད་སྤོ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།འབྱིན་ལྷག་གི་སྤོ་བ་འཁོར་ཡང་མགུ་
བ་ད་དུང་མ་ནོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ཁྱོད་ཀྱིས་དམན་
སྤྱོད་ལྔ་ལ་བསླབ་མི་དགོས་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།ས་གཞན་ན་

583

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།གནས་པ་ཆུང་ངུས་ཁྱད་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་དགོས་ཀྱང་།དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལ་བསླབ་
མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང་།དེ་བཞིན།གང་ཟག་གཅིག་ལ།འཁྲིག་ཚིག་
སྨྲ་བའི་ལྷག་མ་དངོས་གཞི་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་ཕྱིར་མགུ་བ་སྤྱད་བཞིན་པ་ན་

བསྙེན་བཀུར་བསྔགས་པའི་ལྷག་མ་བྱུང་སྟེ།དེ་དག་ཕྱིར་མགུ་བ་ནོད་དེ་སྤྱད་
པས་ལྷག་མ་སྔ་མའི་མགུ་བ་འཁོར་ཡང་ལྷག་མ་ཕྱི་མའི་མགུ་བ་ད་དུང་སྤྱད་
བཞིན་པ་ཡོད་པས།དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན།མགུ་སྤྱོད་དང་མགུ་ལྡན་
གཉིས་ཀར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལ་བསླབ་དགོས་
མི་དགོས་གཉིས་ཀར་ཐལ་ལོ།།ཞེས་ཟེར་།
དེ་ལ་ལན་དུ།འགའ་རེས།ལྷག་མ་སྔ་མའི་སྤོ་བ་དང་མགུ་བ་འཁོར་ཟིན་

པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལ་བསླབ་མི་དགོས་ཀྱང་།ལྷག་མ་ཕྱི་མའི་སྤོ་
བ་དང་མགུ་བ་སྤྱད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ད་དུང་དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལ་
བསླབ་དགོས་པ་ཡིན་པས་གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་
པོ་དང་ཆུང་ངུར་གྱུར་པས།གང་ཟག་དེ་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་དང་
ཆུང་ངུ་གཉིས་ཀར་འཇོག་ཆོག་ཟེར།ཡང་།ལ་ལས།གང་ཟག་དེ་ལྷག་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤོ་ལྡན་དང་མགུ་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་སྤོ་ལྡན་དང་མགུ་ལྡན་དུ་
འཇོག་མི་རིགས་ཏེ།ད་དུང་སྤོ་བ་དང་མགུ་བ་སྤྱད་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

584

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེས་ན།ས་གཞན་གནས་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་ངུ་འགལ་བར་འཇོག་དགོས་ཟེར་བས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།གསུམ་པ།ས་གཞན་ན་གནས་པའི་བསླབ་བྱ་ནི།

སྡོམ་ལས།
བསླབ་བྱ་ཆེན་པོས་ཁྱད་པར་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་།།
དམན་སྤྱོད་ལྔ་ལེན་ཆུང་ངུས་དམན་སྤྱོད་མིན།།ཞེས་པའོ།།
བཞི་པ།ས་གཞན་ན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།

སྡོམ་ལས།
མཚན་ཉིད་དམན་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཆོག་གིས།།

ཁྱད་སྤྱོད་ལྔ་སྤོང་དགོས་རུང་གནས་པའོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།མཚོ་ཊཱིཀ་གཞི་སྨད་འདི་ཐད་ཤོག༣༡༩ལས།མཚན་ཉིད་
ནི།དམན་པར་བྱེད་ཆོས་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་ལྟོས་(ཞེས་པས་བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་སེལ་ལོ།།)ནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤོང་དགོས་ཉིད་དུ་གནས་པའོ།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།
ལྔ་པ། སྒྲ་བཤད་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྒྲ་བཤད་རང་བཞིན་གནས་པའི་ས་ལས་གཞན།།
དམན་པའི་ས་ལ་གནས་པས་དེ་སྐད་བརྗོད།།ཅེས་པའོ།།

585

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དྲུག་པ།ས་གཞན་ན་གནས་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་ནི།

སྡོམ་ལས།
སྤོ་བ་འཁོར་བས་སྤོ་སྤྱོད་ལས་གྲོལ་ཞིང་།།

མགུ་བ་མནོས་པས་སྤོ་ལྡན་ལས་གྲོལ་དང་།།
དབྱུང་བ་མནོས་པས་མགུ་ལྡན་ལས་གྲོལ་ལོ།།
དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པས་ས་གཞན་ཀུན་ལས་གྲོལ།།
ས་གཞན་ནན་ཏུར་རྣམས་ནི་བཟོད་པས་གྲོལ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ན་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ནན་ཏུར་གྱི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དབྱུང་བ་བདུན་དང་།བསྡིགས་

སོགས་བཞི་དང་། བསྙིལ་བ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ནི་བཟོད་པའི་ལས་བྱས་པས་

གྲོལ་ཞིང་།སྤོ་བ་འཁོར་བས་སྤོ་སྤྱོད་ལས་གྲོལ་ཏེ་སྤོ་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ།མགུ་བ་སྦྱིན་པས་སྤོ་ལྡན་ལས་གྲོལ་ཏེ་མགུ་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།མགུ་བ་འཁོར་
བས་མགུ་ལྡན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་དབྱུང་བ་སྦྱིན་པས་མགུ་ལྡན་ལས་གྲོལ་ལོ།།

586

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

རྩོད་པའི་གཞི།

རྩོད་པའི་གཞི་འཆད་པའི་དགོས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྩོད་གཞིའི་དགོས་དོན་རྩོད་པ་ཞི་བ་འོ།།ཞེས་སོ།།
རྩོད་གཞི་འཆད་པའི་བསྡུས་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་ཞི་བྱེད་དང་།།
རུང་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ་ཞི་བྱེད་འཁྲུལ་མའི་དོན།།
རྩོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བདུན།།
ཞེས་པ་སྟེ། རྩོད་པའི་རྒྱུ་དང་།ངོ་བོ།དབྱེ་བ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད།འཁྲུལ་
མ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་འཁྲུལ་མའི་དོན། རྩོད་པ་མཐར་
བསྐྱལ་ཚུལ་ཏེ་ས་བཅད་བདུན་དུ་བསྡུས་ནས་འཆད་དོ།།དང་པོ། རྩོད་པའི་

རྒྱུ་འཆད་པ་ལ།
སྡོམ་ལས།
ནང་རྒྱུ་ཆགས་སོགས་གསུམ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་བཞི།།

ཞེས་པ་སྟེ། རྩོད་པའི་རྒྱུ་ལ་ནང་རྒྱུ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལས།ནང་རྒྱུ་ནི།

587

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་ཡིན་ལ།ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་སྟེ།
གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་།སྤོང་བ་སྟེ་གདམས་ངག་སོགས་
བཞག་པ་དང་།ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་།ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།
ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།ལས་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུའོ།།གཉིས་པ། རྩོད་པའི་

ངོ་བོ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མི་མཐུན་སྨྲས་ལ་འཁོན་འཛིན་རྩོད་ངོ་བོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་མཆོག་གི་འདུལ་བའི་

མཐའ་དཔྱོད་འདི་ཐད་ཤོག༨༣ལས།གཞན་གྱིས་མི་མཐུན་པར་སྨྲས་པའི་

ཚིག་གི་ཕྱིར་དུ་སེམས་གཞོལ་ཞིང་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་

སྟེང་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྩོད་པ་ནི་རྩོད་ཚིག་ཀུན་
ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སློང་འཁོན་འཛིན་ལ་འཇོག་གོ།གསུམ་པ། རྩོད་པའི་

དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས།དང་པོ་ཆེ་ལོང་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཆེ་ལོང་དབྱེ་ན་འགྱེད་ཕྱིར་མི་གདམས་ཕྱིར།།
ལྟུང་ཕྱིར་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་བཞི།།

588

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཞེས་པ་སྟེ། རྟག་མི་རྟག་དང་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་
པ་དང་།གདམས་ངག་སོགས་བཞག་པ་ལ་འཇོག་པོ་དང་བཞག་བྱ་གཉིས་

ཕན་ཚུན་རྩོད་པ་སྟེ་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
དང་།བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་སྟེ་བཞིར་དབྱེ་ཞེས་པའོ།།ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་
གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྒོ་ནས་བཅུ་གཅིག་སྟེ།།
ཞེས་པ་སྟེ།ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གི་སྒོ་ནས་བཅུ་གཅིག་དབྱེ་ཚུལ་ནི།

རྩོད་པ་དང་པོ་འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་།མཐའ་མ་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་གཉིས་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་མེད་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་པས་
གཉིས་དང་།དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་རྩོད་པ་གཉིས་པ་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
ལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་པ་དང་རྒྱུ་མེད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ།
གང་གླེང་བའི་ཉེས་པའི་གཞི་མེད་པ་དང་།མངོན་མཚན་ལ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་གླེང་
ལྟ་བུ་གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པ་དང་།ལྟུང་བ་གང་གླེང་བ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་
གླེང་བ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་།ལྟུང་བ་དེ་སྨྱོས་པའི་སྐབས་སུ་

བྱས་ཀྱང་དེ་མ་ཤེས་པར་གླེང་བ་ལྟ་བུ་སྨྱོན་པས་བྱས་པའི་རྩོད་པ་སྟེ་
བསྡོམས་པས་ལྔ་དང་། རྩོད་པ་གསུམ་པ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ།ལྟུང་བའི་

589

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ངོ་བོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལ། རྩོད་
པ་ཕྱིར་འཕྲོ་མེད་པ་དང་།ཕྱིར་འཕྲོ་ཉི་འཚེ་བ་དང་།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་འཕྲོ་བའི་རྩོད་པ་སྟེ་བསྡོམས་པས་བཞི་བཅས་ཀུན་བསྡོམས་པས་རྩོད་
པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཕྱེ་བའོ།།
བཞི་པ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ།སྐབས་འདིར་འདུལ་བའི་གཞུང་ལས། རྩོད་
པ་ཞི་བྱེད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུངས་ཏེ།མངོན་སུམ་བརྒྱད་དང་།གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་དང་།དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་།མ་མྱོས་པས་
འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བར་སྦྱིན་པ་དང་།ལྟུང་བ་ཁས་བླངས་པ་དང་།རྩྭ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞི་བྱེད་དང་།ལས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་དང་།
འཆི་བ་དང་།བསླབ་པ་ཕུལ་བ་བཅས་སོ།།རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དེ་དག་གིས་གོང་
སྨོས་རྩོད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཞི་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི།དེ་ཡང་འཆི་བ་དང་བསླབ་
པ་ཕུལ་བ་གཉིས་ནི། རྩོད་པ་ཀུན་ཞི་བྱེད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ།ཞི་བྱེད་ལྷག་
མ་བརྒྱད་ནི་རང་རང་གིས་རྩོད་པ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོའི་ཞི་བྱེད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྩོད་པ་ཇི་ལྟར་ཞི་བར་བྱེད་ཚུལ་ནི།དང་

པོ་རྒོལ་བའི་མངོན་སུམ་ནི། རྒོལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒོལ་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྩོད་དེ་
རྩོད་པ་ཞི་འཇག་བྱེད་པའམ།དེས་མ་ཞི་ན་དྲང་ཚུགས་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་བློ་
གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་དགེ་འདུན་གྱི་བསྐོས་ཏེ་རྩོད་པ་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།།

590

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེས་མ་ཞི་ན་གཟུ་བོར་བསྐོས་པ་དེས་རང་གཟུ་བོར་བསྐོ་བར་མཛད་པའི་དགེ་འདུན་བཞི་པོ་ལ་རྩོད་པ་ཕུལ་ནས་དགེ་འདུན་བཞི་པོས་རྩོད་པ་དེ་ཞི་

བར་བྱེད་པའོ།།དེས་ཞི་མ་ནུས་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གཟུ་བོ་ལས་བློ་གསལ་
བའི་དགེ་སློང་བཞི་བསྐོས་ནས་རྩོད་པ་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།།དེས་ཀྱང་ཞི་མ་

ནུས་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་གསལ་བའི་དགེ་སློང་བཞི་བས་ཀྱང་བློ་གསལ་བ་
བཞི་བསྐོས་ནས་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ།།དེས་ཀྱང་ཞི་མ་ནུས་ན་གསལ་
བའི་གསལ་བས་གསལ་བ་ལ་རྩོད་པ་དེ་གཏད་ཅིང་གསལ་བས་དགེ་འདུན་
བཞི་པོ་ལ་གཏད་ཅིང་དགེ་འདུན་གྱིས་དེ་རྩོད་པ་སྦེད་པ་པོ་ལ་གཏད་ཅིང་

རྩོད་པ་སྦེད་པ་པོ་དེས་རྩོད་པ་དེ་གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་
བཅས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་ཕུལ་ཏེ་རྩོད་པ་དེ་ཞི་བར་བྱེད་དོ།།དེས་ཀྱང་མ་ཞི་

ན་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པའི་མཁས་པ་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་རྩོད་པ་དེ་ཕུལ་ཏེ་ཞི་བར་

བྱེད་དོ།།དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་བར་ལ་ཕུལ་ཏེ་
རྩོད་པ་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།གང་མང་ཚུལ་ཤིང་ནི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་ཞི་ན་གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་ཏེ་ཞི་བར་བྱེད་
པའོ།།དྲན་པས་འདུལ་བར་སྦྱིན་པ་ནི་དགེ་སློང་དྲན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ལྟུང་བ་དེ་བྱས་པ་མ་དྲན་པས་ལྟུང་བའི་གཞི་མེད་ཅེས་དག་རྒྱ་སྦྱིན་པའོ།།མ་
མྱོས་པའི་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་ནི།དགེ་སློང་འདིས་མྱོས་པའི་སྐབས་སུ་ལྟུང་བ་

591

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།འདི་བྱས་པ་སྲིད་ཀྱི་མ་མྱོས་པའི་སྐབས་སུ་བྱས་པ་མིན་ནོ།།ཞེས་དག་རྒྱ་
སྦྱིན་པའོ།།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་དུ་གཞུག་པ་ནི་ལྟུང་བ་བྱས་མ་བྱས་སོགས་མི་དྲན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དྲན་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་སྐབས་སྦྱིན་པའོ།།ཁས་བླངས་
པས་ཞི་བྱེད་ནི་གླེང་བྱས་ལྟུང་བ་ཁས་ལེན་དང་ཕྱིར་བཅོས་ལ་ཞུགས་ན་ཞི་
བའོ།།རྩ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞི་བྱེད་ནི་རྩོད་པ་དེ་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་
འཕྲོས་པ་ན་ཕྱོགས་སོ་སོའི་གནས་བརྟན་མཁས་པས་སྣེ་འཁྲིད་དེ་ཕན་ཚུན་
བཤགས་པ་བྱེད་པས་ཞི་བར་བྱེད་པ་འོ།།དེས་ན་སྐབས་འདིར།ཞི་བྱེད་
གཅིག་གིས་རྩོད་པ་ཀུན་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང༌། རྩོད་པ་གང་ལ་ཞི་བྱེད་ཀུན་
འཇུག་པ་དང༌། རྩོད་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ཞི་བྱེད་སོ་སོར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་
ལས།དང་པོ། རྩོད་པ་ཀུན་ལ་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོ་འཆི་བཞིན་པ་འམ་བསླབ་དབུལ་ལོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།འཆི་བཞིན་པ་དང་བསླབ་པ་ལས་བབས་པ་ནི། རྩོད་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་གོ།དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྩོད་པ་ཀུན་ཞི་བྱེད་
བྱེད་ཡིན་ཏེ།པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་འདི་ཐད་ལས།

དེའི་ཚེ་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར།ཁ་ཅིག་གིས།བསླབ་པ་ཕུལ་བས་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་

592

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།བསླབ་པ་ཕུལ་རྗེས་སུའང་འགྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
བདག་རྟག་པར་ལྟ་བའི་འཛིན་པ་མུ་འཐུད་ནས་འབྱུང་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།ཟེར།
དེ་ལ་ལན་དུ།འགའ་རེས།ནང་གི་ལྟ་བ་མ་དོར་ཡང་དགེ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་
གནས་པ་མི་འབྱུང་བས།དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་རྩོད་པ་ལས་གྲོལ་བས་རྩོད་པ་
དེ་མཚམས་ཆོད་པས་ཞི་བྱེད་དོ།།ཞེས་གསུངས་སོ། རྩོད་པ་གང་ལ་ཞི་བྱེད་
ཀུན་འཇུག་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
གཉིས་པ་བྱ་བ་ལས་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ།།
དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་ཞི་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཇུག།
ཅེས་པ་སྟེ།བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་འདི་ལ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པའི་
སྒོ་ནས་ཞི་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཇུག་གོ།འོ་ན།འདི་ལ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཐམས་
ཅད་འཇུག་པ་ཡོད་ན།སྤྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དེ་ལ་དུ་ཡོད་པ་དང་།དེ་ཐམས་
ཅད་འདི་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྩོད་པ་ཀུན་གྱི་ཞི་བྱེད་འཆི་

བཞིན་པ་དང་བསླབ་པ་དབུལ་བ་གཉིས་དང་།ལྟ་བ་འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་

བྱེད་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་དང་གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པའོ།།མི་གདམས་

པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པ་དང་མ་མྱོས་པའི་

འདུལ་བ་སྦྱིན་པའོ།།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ།ལྟུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་

593

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཞི་བྱེད་དང་།རྩ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞི་བྱེད་དང་།ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པའི་
ཞི་བྱེད་དོ།།ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ།ལས་ལ་མཐུན་པ་སྦྱིན་པ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།བྱ་བ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་འདི་ལ་གོང་སྨོས་ཞི་

བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནས་དུས་སོ་སོར་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་ཏུ་རུང་ངོ།།གསུམ་པ། རྩོད་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་ཞི་བྱེད་ནི།

སྡོམ་ལས།
གསུམ་པ་འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་སོགས་ཞི་བྱེད་བཞི།།

ཞེས་པས་འགྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དང་།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དང་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་དང་།ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
ཞི་བྱེད་དེ་བཞི་ལས།དང་པོ།འགྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
དང་པོར་མངོན་སུམ་དང་ནི་གང་མང་གཉིས།།

ཞེས་པ་སྟེ།འགྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་དང་གང་
མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།

སྡོམ་ལས།
མངོན་སུམ་བརྒྱད་དེ་མཚོ་ཊཱིཀ་ལས།།

རྒོལ་དང་གཟུ་དང་དགེ་འདུན་བཞི་པོ་དང་།།

594

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

གསལ་བ་དང་ནི་གསལ་བའི་གསལ་བ་དང་།།

དགེ་འདུན་གཞན་དང་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དང་།།
གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་མངོན་སུམ་མོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྩོད་པ་དེ་
ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་།དེས་ཀྱང་ཞི་བར་མ་ནུས་ན།གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་
པས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།གཉིས་པ།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་

བྱེད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
མི་གདམས་ཕྱིར་རྩོད་ཞི་བྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ།།
རྒྱུ་བཅས་ལ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཞི་ཡང་།།

རྒྱུ་མེད་གསུམ་ལ་དྲན་པས་འདུལ་བ་དང་།།
ཐ་མར་མ་མྱོས་འདུལ་བས་དག་པ་སྟེར།།
ཞེས་པ་སྟེ།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་པ་
ནི་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཞི་བར་བྱེད་ལ།རྒྱུ་མེད་ལ་གཞི་མེད་དང་།གཞི་

གཞན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་དང་།ཕྱིར་བཅོས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རྩོད་པ་སྟེ་གསུམ་
པོ་ནི།དགེ་འདུན་གྱིས་དྲན་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་འདིས་ལྟུང་བ་འདི་ལྟ་

བུ་བྱས་མེད་ཅིང་།བྱས་པ་ཡང་ཕྱིར་བཅོས་ཟིན་པས་ལྟུང་བའི་ཉེས་པ་མེད་

595

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཅེས་དག་རྒྱ་སྟེར་བའི་དྲན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པས་ཞི་བར་བྱེད་ལ།མ་མྱོས་
པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ནི།དགེ་འདུན་གྱིས་གང་ཟག་འདིས་མ་མྱོས་པའི་དུས་
སུ་ལྟུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་བྱས་ཞེས་དག་རྒྱ་སྟེར་བའི་མ་མྱོས་པའི་འདུལ་བ་

སྦྱིན་པས་ཞི་བར་བྱེད་དོ།།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་འཆད་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་གཉིས་ངོ་ཤེས་ཞི་བྱེད་གསུམ།།
ཞེས་པས་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལྟུང་བ་ངོ་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་
དང་།ངོ་མི་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྩོད་པའོ།།དང་པོ་ལྟུང་བ་ངོ་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ལ།ཕྱིར་མ་འཕྲོས་པ་དང་།ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་།དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་རྩོད་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཞི་བྱེད་
ཡང་།

སྡོམ་ལས།
ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པའི་ཞི་བྱེད་ཡང་གཉིས་ཏེ།།
ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མི་འཆོས་ཕྱིར་རྩོད་ན།།
ཁས་བླངས་ནས་ནི་ཕྱིར་བཅོས་བྱ་བས་ཞི།།
ཁས་མི་ལེན་ཕྱིར་ཙམ་རྩོད་བླངས་པས་ཞི།།

ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་སྟེ།།

596

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཀུན་ནས་རྩ་བཀྲམ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་འདུད།།
མི་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་སྦྱིན་པས་ཞི།།

ཞེས་པ་སྟེ།དང་པོ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ལ།ལྟུང་བ་དེ་
ཁས་མི་ལེན་པ་དང་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་རྩོད་ན་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིར་བཅོས་པས་ཞི་བར་བྱེད་ལ།ཁས་མི་ལེན་པ་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་རྩོད་
ན་ལྟུང་བ་དེ་ཁས་བླངས་པས་ཞི་ལ། ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་ནི་མངོན་སུམ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་

རྩོད་པ་ནི།དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་འདུད་པས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།ལྟུང་བའི་ངོ་

བོ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་སྦྱིན་པས་ཞི་བར་བྱེད་དོ།།
བཞི་པ།ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ནི།

སྡོམ་ལས།
ལས་ལ་རྩོད་ན་ལས་མཐུན་སྦྱིན་པས་ཞི།།ཞེས་པའོ།།
ལྔ་པ། རྩོད་པ་འཁྲུལ་མ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྩོད་པ་འཁྲུལ་མ་རུང་མཐུན་སྦྱར་བྱས་ན།།
ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་སོགས་མི་གདམས་ཕྱིར་ལ་སྦྱར།།
ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་དང་།།

597

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་མཐའ་དག་གསུམ་གསུངས་པ།།
མི་གདམས་ཕྱིར་རྩོད་ལ་ནི་རུང་མཐུན་སྦྱར་།།
མི་གདམས་ཕྱིར་རྩོད་གཞི་མེད་གཞི་གཞན་སྒྲུབ།།
ཕྱིར་བཅོས་མི་ལྟོས་སྨྱོས་བྱས་བཞི་གསུངས་པ།།

ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ཡང་རུང་མཐུན་སྦྱར།།
ཞེས་པ་སྟེ།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་དང་ངོ་
བོ་ཤེས་པ་གཉིས་ལས།ངོ་བོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ།ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་
དང་།ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་།དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ཕྱིར་འཕྲོས་པ་གསུམ་
ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ཡང་། རྩོད་
པ་དེ་གླེང་བྱེད་དང་གླེང་བྱ་གཉིས་ཙམ་བར་རྩོད་པ་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་
དང་། རྩོད་པ་དེ་དགེ་འདུན་བཞི་ཙམ་ལ་ཁྱབ་ན་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་།
མཚམས་དེའི་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་ན་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་
འཕྲོས་པ་སྟེ་གསུམ་རུང་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་།དེ་བཞིན་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ལ།གཞི་བཅས་དང་གཞི་མེད་གཉིས་ལས།གཞི་མེད་ལ།གཞི་གཏན་

མེད་དང་།གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པ་དང་།ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། སྨྱོས་
པས་བྱས་པའི་རྩོད་པ་བཞི་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་བཞི་པོས་ལྟུང་
བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལའང་ལྟུང་བའི་གཞི་གཏན་མེད་དང་།གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པ་

598

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དང་།ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་བ་དང་། སྨྱོན་པས་བྱས་པའི་རྩོད་པ་བཞི་པོ་

རུང་མཐུན་སྦྱར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།སྐབས་འདིར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ།
ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་དང་།ཤེས་པ་རྩོད་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས།སྐབས་
འདིར་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཡང་།ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་དེ་རུང་མཐུན་མ་སྦྱར་བ་དང་།དེ་བཞིན་མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་རྒྱུ་མེད་
པ་གཉིས་ལས་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་རྩོད་པ་བཞི་གསུངས་པ་རྣམས་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་

རྩོད་པ་ལ་རུང་མཐུན་སྦྱར་ཡང་།རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལ་རྩོད་པ་འདི་རུང་
མཐུན་མ་སྦྱར་བ་ལ།ཁ་ཅིག་ན་རེ།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལྟུང་
བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་འདི་ཡང་རུང་མཐུན་སྦྱར་རིགས་པར་ཐལ།

མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་གླེང་བྱས་རང་ལ་གླེང་བྱེད་ཀྱིས་གླེང་བའི་

ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་མི་དྲན་ཞིང་མི་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།དེ་འདྲ་
བྱུང་ཚེ་རྩོད་པ་དེ་ཞི་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བའི་ལས་བྱེད་འོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་།ཡང་།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་རུང་
མཐུན་སྦྱར་རིགས་པར་ཐལ། གླེང་བྱེད་ཀྱིས་གླེང་བྱ་ལ་ལྟུང་བ་གླེང་པ་ན་
གླེང་བྱ་ལ་ལྟུང་བ་དེའི་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།དེའི་ཚེ་ཞི་བྱེད་
མངོན་སུམ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གིས་ཞི་བར་བྱེད་འོས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་

599

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།དོགས་སློང་མཛད།འདི་ལས་ལན་དུ།འགའ་རེས།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་
རྩོད་པ་ལ།ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་དེ་རུང་མཐུན་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ།ལྟུང་
བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་དེ།མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལུང་ལས།
རྩོད་པ་དེ་ལ་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་གཞི་མེད་གཉིས་དང་།གཞི་མེད་པ་ལ་
གཞི་གཏན་མེད་དང་གཞི་གཞན་སྒྲུབ་པ་དང་ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་
སྨྱོན་པས་བྱས་པའི་རྩོད་པ་བཞི་གསུངས་པས་གཞི་གཏན་མེད་ཀྱི་རྩོད་པའི་

ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་།དེ་ཞི་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་བརྒྱད་པོས་ཞི་བར་

མཛད་པས་གླེང་བྱས་ངོ་བོ་མི་དྲན་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་དུ་གཏོགས་
པའི་དགེ་འདུན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་འཚོལ་བ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཀྱང་མཛད་པའི་
ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དེ་རུང་མཐུན་
སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལུང་ལས་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་
པ་དང་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་དང་།ངོ་བོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་
མེད་པ་དང་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་པ་
སྟེ་གསུམ་ལས་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་པ་དེ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་སུ་
འདུས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ལན་མཛད་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།
དྲུག་པ། རྩོད་པ་འཁྲུལ་མའི་དོན་ནི།

སྡོམ་ལས།

600

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་པ་དང་པོ་ཁས་བླངས་ལས།།
ཞི་གསུངས་གཉིས་པར་སྦྱར་ཞིང་གཉིས་པ་ལ།།

མངོན་སུམ་གསུངས་པ་དང་པོར་སྦྱར་རུང་ངོ་།།
ཞེས་པ་སྟེ།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ་ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པ་དང་
ཤེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས།ལྟུང་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་ལ།ཕྱིར་
འཕྲོས་མེད་པ་དང་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་དགེ་འདུན་མཐའ་དག་ལ་ཕྱིར་
འཕྲོས་པ་སྟེ་གསུམ་ལས།དང་པོ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པ་ཞི་བྱེད་ལ་ལུང་ལས་
ལྟུང་བ་ཁས་བླངས་པས་རྩོད་པ་ཞི་བར་གསུངས་ལ། རྩོད་པ་གཉིས་པ་ཕྱིར་
འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་ཞི་བྱེད་ལ་ཡང་ལྟུང་བ་ཁས་བླངས་པ་དེ་སྦྱར་རུང་བ་དང་།དེ་
བཞིན་རྩོད་པ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་ཞི་བྱེད་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་
ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ།དེ་ཉིད་རྩོད་པ་དང་པོ་ཕྱིར་འཕྲོས་མེད་པའི་

ཞི་བྱེད་ལའང་སྦྱར་རུང་ཞེས་པ་ནི་རྩོད་པ་འཁྲུལ་མ་སྟེ། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཕན་
ཚུན་སྣོལ་བའི་དོན་ནོ།།
བདུན་པ། རྩོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་ནི།

སྡོམ་ལས།
རྩོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་ནི་མཐར་དབྱུང་ངོ་།།
འཐབ་ཅིང་མ་ཞི་བ་ལ་བསྡིགས་པ་དང་།།

601

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བསྐྱངས་ཏེ་མ་ཞི་བ་ལ་ཕྱིར་འགྱེད་དོ།།
ཕྱོགས་རེར་གཅིག་གིས་གཞན་གྱི་མིང་སྨོས་ནས།།
མཐོལ་ན་ཀུན་གྱིས་ལྟུང་ཕྱིར་རྩོད་ཞི་འོ།།
ཞེས་པ་སྟེ། རྩོད་པ་བཞི་ལས་འགྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་
ཚུལ་ནི། རྩོད་པ་དེ་བྱུང་བ་ན་མངོན་སུམ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒོ་ནས་ཞི་ཐབས་བྱེད་
པ་དང་།དེས་མ་ཞི་ན་གང་མང་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པས་ཞི་བར་བྱེད་ལ།དེས་
ཀྱང་མ་ཞི་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བས་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་དོ།།གནས་དབྱུང་
དེ་ནི་ལུང་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ལ་གནས་དབྱུང་བདུན་དངོས་སུ་གསུངས་
པའི་ནང་ནས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་མ་ཞི་བ་ལས་གྱུར་པའི་གནས་

དབྱུང་དེ་ཡིན་ནོ།།
སྤྱིར་རྩོད་པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཡང་མཐར་བསྐྱལ་ཚུལ་ནི། རྩོད་པ་རང་
རང་གི་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པ་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པར་ད་
དུང་འཐབ་པ་ལ་བསྡིགས་པ་ནན་ཏུར་བྱེད་པ་དང་།དེས་མ་ཞི་ན་གནས་

དབྱུང་བདུན་གྱི་ནང་ནས་འཐབ་ཀྲོལ་ལ་འབད་པ་མ་ལོག་པའི་གནས་དབྱུང་

དེ་བྱེད་པར་གསུངས། རྩོད་པ་ཞི་ཐབས་བྱེད་པ་ན་དངོས་སུ་མ་འཐབ་ཀྱང་
བསྐྱངས་པ་སྟེ་ཞི་བྱེད་ལ་བརྩི་བཀུར་མེད་པར་ཕྱིར་འགྱངས་འབའ་ཞིག་བྱེད་
ན།ཞི་བྱེད་ལ་བརྙས་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕྱིར་འགྱེད་ནན་ཏུར་བྱེད་

602

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལ་དེས་མ་ཞི་ན་གནས་དབྱུང་བྱ་སྟེ།དེ་ནི་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་གནས་དབྱུང་
གསུམ་ལས་གཅིག་གོ།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་ལ།ལྟུང་བ་ངོ་མི་ཤེས་པའི་

རྩོད་པ་དང་ངོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ལས།ངོ་ཤེས་པའི་རྩོད་པ་ལ། རྩོད་པ་
ཕྱིར་མ་འཕྲོས་པ་དང་ཕྱིར་འཕྲོས་ཉི་ཚེ་བ་དང་།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་
འཕྲོས་པའི་རྩོད་པ་སྟེ་གསུམ་ལས།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་འཕྲོས་
པའི་རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་རྩ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཞི་བྱེད་ཅུང་ཟད་སྤྲོས་པ་ནི།

སྡོམ་ལས།
ཕྱིར་བཅོས་རིགས་གསུམ་ལྟུང་བ་དག་བྱེད་དང་།།
འགྱོད་པ་སེལ་བྱེད་རྩོད་པ་སེལ་བྱེད་དོ།།
ཞེས་པ་སྟེ།དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་

སུ་གྱེས་པ་ན།དེ་ནི་རྩྭ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུས་ཞི་བར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ།དེའི་

ཚུལ་ནི་དགེ་འདུན་གཉིས་པོ་སོ་སོ་ན་གནས་བརྟན་འོས་པ་རེ་རེས་ཕྱོགས་
སོ་སོའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་རེ་ནས་གནས་བརྟན་གཅིག་རེས་
ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པས་དེར་ཡོད་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེས་པ་དག་ན།གཞན་གྱིས་ཕྱིར་བཅོས་པས་གཞན་གྱི་ལྟུང་བ་དག་པར་ཐལ་ལོ་སྙམ་ན།སྤྱིར་ཕྱིར་བཅོས་ལ་ལྟུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་དང་།འགྱོད་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་

603

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།བཅོས་དང་། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་གསུམ་ལས།ལྟུང་བ་དག་བྱེད་
ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་ནི།རང་གིས་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བྱས་པས་མི་འདག་

མོད།འགྱོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་ནི་དགེ་འདུན་གྱིས་དགེ་སློང་གཞན་
ལ་དེའི་ལྟུང་བ་དེ་མ་མྱོས་པའི་སྐབས་སུ་མ་བྱས་པས་དེ་ལྟུང་བ་དེའི་ཉེས་པ་
མེད་ཅེས་དག་རྒྱ་སྦྱིན་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཕྱིར་བཅོས་པས་གཞན་གྱི་འགྱོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་ཅིང་།སྐབས་འདིར་རྩ་བཀྲམ་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་
བཅོས་ནི། རྩོད་པ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོས་ཡིན་པས་གཞན་གནས་བརྟན་གཅིག་གིས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པས་ཕྱོགས་དེའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩོད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པའོ།།
སྐབས་འདིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན།ཁ་ཅིག་གིས། རྩོད་
པའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་གླེང་བྱེད་དང་གླེང་བྱ་གཉིས་ལས་གླེང་བྱ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་
འཇོག། ཟེར།དེ་ལ།འགའ་རེས་གདམས་ངག་སོགས་བཞག་པ་ཆོས་ཅན།གླེང་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། རྩོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོད་པའི་

ཕྱིའི་རྒྱུ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གདམས་ངག་
སོགས་བཞག་པ་ནི།དེ་དག་འཇོག་པ་པོ་གླེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་

ཕྱིར་ཏེ།གདམས་ངག་སོགས་འཇོག་པ་པོ་ནི་ཉེས་པ་གླེང་པ་པོ་ཡིན་གྱི་གླེང་
བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཟེར།ཡང་།

604

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ལ་ལས། རྩོད་པའི་ཕྱིའི་རྒྱུ་ནི།གླེང་བ་པོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་འཇོག་ཟེར་ན།
འོ་ན།འགྱེད་པའི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་།
ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་།ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་

རྒྱུ་ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་གསུམ་ཆོས་ཅན།གླེང་བ་པོའི་རྒྱུད་ལ་
འཇོག་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་
པར་སྒྲུབ་པ་པོ་དང་།ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་།ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་
ནི།གླེང་བྱ་ཡིན་གྱི་གླེང་བ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཡང་།ཁ་ཅིག་ན་རེ།ལྟུང་བའི་རྩོད་པ་ལ། རྩོད་པ་དེའི་རྒྱུ་གླེང་བྱ་ལ་
ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དགོས་པར་ཐལ།གླེང་བྱ་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟུང་
བའི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དེ་ལ་
ཡང་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་རྒྱུ་མེད་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ལ་གཞི་

གཏན་མེད་དང་།གཞི་གཞན་སྒྲུབ་དང་།ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པ་གསུམ་
དང་། སྨྱོས་པའི་རྩོད་པ་བཞི་སྦྱར་རུང་བར་གསུངས་པས་གཞི་གཏན་མེད་
ཀྱི་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རྩོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན།གླེང་བྱ་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།གཞི་གཏན་མེད་
ཅེས་པ་ནི།དགྲ་བཅོམ་གྱད་བུ་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟུང་བ་གླེང་བ་ལྟར་གླེང་
བྱ་ལ་ལྟུང་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལ་གླེང་བྱེད་ཀྱིས་ལྟུང་བའི་སྐྱོན་གླེང་བ་བྱེད་

605

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་ཕྱིར།དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྩོད་པ་དང་སྨྱོས་པའི་

རྩོད་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན།གླེང་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟུང་བ་བཅས་པའི་རྒྱུ་ལས་
བྱུང་བར་ཐལ།ལྟུང་བའི་རྩོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།འདོད་མི་ནུས་ཏེ།ཕྱིར་བཅོས་
ལ་མི་ལྟོས་པའི་རྩོད་པ།ཞེས་པ།གླེང་བྱ་ལ་སྔར་ལྟུང་བ་དེ་བྱུང་ཡང་ཕྱིར་
བཅོས་ཟིན་པས་གླེང་པོས་ཉེས་པ་གླེང་བའི་ཚེ་གླེང་བྱ་ལ་ལྟུང་བ་དེ་དག་ནས་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།མ་སྨྱོས་པའི་རྩོད་པ་ཡང་གླེང་བྱས་ལྟུང་བ་དེ་མ་སྨྱོས་པའི་

སྐབས་སུ་མ་བྱས་པར་དགེ་འདུན་གྱིས་དག་རྒྱ་སྦྱིན་པས་དེ་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར།འདི་ལ།ལ་ལས།ལྟུང་བའི་རྩོད་པ་ལ།གཞི་གཏན་མེད་ཀྱི་རྩོད་
པ་དང་།ཕྱིར་བཅོས་མ་ལྟོས་པའི་རྩོད་པ་དང་།མ་སྨྱོས་པའི་རྩོད་པ་གསུམ་པོ་
དེའི་རྒྱུ་ནི།གླེང་བྱའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་མི་འཇོག་གིགླེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གླེང་བྱ་ལ་ལྟུང་བ་དེ་ཡོད་དོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་འཇོག་
གསུང་།དེ་ལྟར་ན་ལྟུང་བའི་རྩོད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ལྟུང་བ་དང་བཅས་པ་དེ་འཇོག་
པར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་མིན་ད་དུང་ཡང་དཔྱད་པ་བྱའོ།།
ཡང་། རྩོད་པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྩོད་པའི་ཚེ་གླེང་བྱེད་དང་གླེང་བྱ་
གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་རྩོད་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ།དེ་གཉིས་ཀ་རྩོད་པ་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར།འདོད་ན།གླེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གླེང་བྱས་མི་མཐུན་པར་སྨྲས་པ་ལ་

སེམས་གཞོལ་བའི་འཁོན་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ།འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

606

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

དེ་རྩོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྡོམ་ལས།
མི་མཐུན་སྨྲས་ལ་འཁོན་འཛིན་རྩོད་ངོ་བོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
ཉེས་པ་གླེང་བ་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་དགོས་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ།མཚོ་ཊཱིཀ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་གཞིའི་ཐད་ཤོག༣༢༢ལས།བྱམས་
པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་སྟེ།གཞན་དུ་ན་དགོས་པ་མེད་ཅིང་རྩོད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་ལྟུང་བ་གླེང་བ་པོ་ལ་གླེང་བྱ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱམས་པའི་

སེམས་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་།དེར་མ་ཟད་གླེང་བྱ་དང་གླེང་བྱེད་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཞེས་འགྲས་དང་མི་ལྡན་པར་དགོས་པ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།གླེང་བ་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་འདྲེན་པ་ན།
སྡོམ་ལས།
ཐ་སྙད་གསུམ་ལྡན་གླེང་བྱར་ཞེ་འགྲས་མིན།།

ཞེས་དང་།གླེང་བྱ་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་འདྲེན་པ་ནའང་།སྡོམ་ལས།
ཆོས་མིན་ཕྱོགས་མིན་གླེང་པོར་ཞེ་འགྲས་མིན།།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་རྩོད་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

607

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

གནས་མལ་གྱི་གཞི།

གཞི་བཅུ་བདུན་པ།གནས་མལ་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།གང་ལ་ཕྱག་བྱ་

བའི་ཡུལ་དང༌།ཇི་ལྟར་ཕྱག་བྱ་ཚུལ་དང༌།དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཇི་
ལྟར་བཞེངས་ཚུལ་དང༌།དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་རབས་ཀྱི་
རི་མོ་དང་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྔ་པ་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་དང༌།

སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་གདུང་ཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་དང༌།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དུས་སྟོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་སོགས་
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།དེ་ནས་འདུལ་སྡོམ་འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ་

བསྡུས་པ་ཐར་འདོད་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ཞེས་བྱ་བའི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་མཇུག་གི་བྱ་བ་ནི།དེ་ཉིད་ལས།

འདྲེན་པ་མཆོག་གི་མཁྱེན་པའི་ཀུན་གསལ་ངོས།།
ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་འཛིན་སྟུག་པོ་ལས་ཐོན་པའི།།

ཆོས་ཆར་གདུལ་བྱའི་འཛིན་མར་རབ་འཁྱིལ་བ།།རྩ་བཤད་ལུང་གི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་སྟེ།།
དེ་ལས་བྱུང་བའི་སོ་ཐར་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི།།

608

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཐབས་སོགས་ཉུང་བསྡུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུ་རྣམས།།བསྡེབས་ལེགས་ཚིགས་བཅད་སྲད་བུ་ལ་བརྒྱུས་ཏེ།།བློ་གསལ་མགྲིན་པའི་རྒྱན་དུ་སྤེལ་བ་ལས།།
བདག་གི་དགེ་བ་པདྨའི་རྩ་བ་ལྟར།།

མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས།།སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་ཀྱི།།
འདུལ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤོག།འཁྲུལ་བྲལ་འདུལ་འཛིན་དུ་མའི་ལེགས་བཤད་དག།
སྒྲིམ་པོའི་བློ་ཡིས་བཏུས་ཏེ་ལེགས་བཀོད་ཕྱིར།།
འདི་ལ་ནོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་སྙམ་རློམ།།
དགེ་འདིས་དགའ་ལྡན་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།
ནམ་ཞིག་ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་བཀོད་པ་རུ།།
རྣམ་འདྲེན་སེང་གེ་ང་རོའི་ཉི་ཤར་ཚེ།།
བདག་སོགས་རྣམ་དཔྱོད་པདྨོ་ཁ་ཕྱེ་ནས།།
སྐལ་བཟང་བུང་བ་ཐམས་ཅད་ཚིམ་བྱེད་ཤོག།
ཅེས་པས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་གཞུང་དོན་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུས་ཟིན་པའོ།།

609

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།

སླར་སྨྲས་པ།

༄༅།།གང་ལ་བསྟེན་ན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་དུ།།
བདེ་བླག་བགྲོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་བླ་ན་མེད།།
བསྟན་པའི་གཞི་རྩ་སོ་ཐར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས།།
ཐུབ་པ་མཆོག་དེས་མི་འཇིགས་བཞི་ཡིས་བསྔགས།།

དེའི་ཕྱིར་ཐར་འདོད་ཡིད་ག་ཀུན་སྐོང་བའི།།
ཐུབ་གསུང་སྙིང་པོ་དམ་ཆོས་འདུལ་གཞུང་ལ།།
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་སྤྲོ་བཞིན་འཇུག་པ་ནི།།
གཏན་འདུན་སྒྲུབ་པའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པ་ལགས།།

དེང་དུས་གཞུང་མང་བསླབ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང༌།།རྣམ་དཔྱོད་སྟོབས་སུ་མ་སྨིན་བདག་འདྲ་དག།རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལ་འཇུག་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ།།
རེ་ཞིག་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས་འདི་ཀོ་བསྐྲུན།།

610

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

ཕུལ་བྱུང་ལེགས་བཤད་འཆི་མེད་རོལ་མོའི་དབྱངས།།

བློ་གྲོས་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་མཛེས་རྣམས་ལ།།
ཟེར་ཟློས་ནེ་ཙོའི་མགྲིན་གླུ་འདི་འདྲ་འདིས།།

མགུ་བསྐྱེད་བཞིན་གྱི་འཛུམ་པ་གྲོལ་མིན་ཡང༌།།

རྒྱལ་བའི་དགོངས་ཟབ་རིན་ཆེན་གན་མཛོད་དུ།།
རང་སྟོབས་འཕུར་བའི་བློ་བརྩོན་འདབ་གཤོག་རྩལ།།
ད་དུང་འཚར་ལོངས་མ་གྱུར་སློབ་བུ་དག།
ལེགས་བཤད་འཕྲུལ་གྱི་མཁའ་གྲུ་འདིར་བསྟེན་རིགས།།

བདག་ནི་མང་ཐོས་བློ་ཡི་སྟོབས་དམན་ཡང༌།།
མཚུངས་མེད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མཆིད་གཙུག་བཀུར་ཏེ།།
བླ་མའི་བྱིན་དང་མཁས་པའི་གཞུང་བསྟེན་ནས།།
མ་བཅོས་ལྷག་བསམ་རི་མོ་འདི་ཙམ་ཐལ།།

འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་གངས་རིའི་ངོགས་ཡངས་ལས།།
འཛད་མེད་འཇོ་བའི་བསོད་ནམས་གང་གཱའི་རྒྱུན།།

611

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།ཀུན་བཟང་སྨོན་པའི་རིན་ཆེན་འབུམ་དང་བཅས།།
ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་ཀློང་དུ་འཇུག་པར་ཤོག།

དེང་འདིར་བསྟན་ལ་ཐུབ་དབང་གཉིས་པའི་རྗེ།།
གངས་ལྗོངས་ལྷ་སྐལ་ཕྱག་ན་པདྨོ་མཆོག།ཞབས་ཟུང་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་སུ་རྟག་བརྟན་ཅིང༌།།

ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་རྒུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་འགྱུར་ཅིག།

མགོན་དེས་སྔོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞིན།།

བདག་ཅག་ཀོས་ཐག་སྙིགས་ལྔའི་འགྲོ་བ་རྣམས།།
ཐུགས་རྗེ་ཕྱག་གིས་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་བར།།
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་རྗེས་བཟུང་སྨོན།།

ཡོངས་རྫོགས་བོད་ལྗོངས་རང་དབང་གཙང་མའི་ཉིན།།

གངས་ལྗོངས་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་མྱུར་འཆར་ཏེ།།
བདེ་སྐྱིད་དགའ་བ་རྫོགས་ལྡན་ཆོས་སྲིད་དཔལ།།
མི་ནུབ་སྲིད་པའི་མཐར་ཡང་རིང་གྱུར་ཅིག།

612

མཛད་པ་པོ། རྒན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན།

བླ་མ་སྐྱབས་གསུམ་སྐྱབས་ཀྱི་བྱིན་མཐུ་ཡི།།

མི་མཐུན་འགལ་རྐྱེན་མཐའ་དག་ཡོངས་ཞི་ཞིང༌།།

མཐུན་རྐྱེན་ལེགས་ཚོགས་མ་ལུས་ལེགས་འབྱོར་ནས།།བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག།

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་བླ་མ་དང༌།།
འབྲལ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་ཅིང༌།།

ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས།།རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག།

ཁྲིམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱོན་མེད་ཅིང༌།།
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་དང་ལྡན།།

རློམ་སེམས་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྫོགས་ཤོག།

ཅེས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་གལ་ཆེའི་གནས་ལ་

དོགས་གཅོད་དང་འབྲེལ་མཁས་པའི་བཞེད་སྲོལ་སྙིང་པོར་བཏུས་པ་འདི་
ཡང་གུས་ཅག་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་

613

འདུལ་འགྲེལ་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐས། ༼ སྨད་ཆ།
པའི་དབུ་ཁྲིད་དེང་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཐུབ་དབང་གཉིས་པ་ྋགོང་ས་
ྋསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་མཆིད་ཟབ་མོ་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་
བཀུར་ཏེ་མགོན་པོ་གང་ལ་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་མགོན་པོ་གང་གི་ྋསྐྱབས་འོག་ཏུ་གང་གི་བཀྲིན་ཉག་ཅིག་གིས་འཚོ་

བ་གུས་ཆུང་པ་འབྲས་བློ་གླིང་ཕ་ར་དགེ་སློང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ནམ།
མིང་གཞན་དགེ་སློང་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཆེན་དུ་འབོད་པས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་རིག་

གཞུང་གུང་འདེགས་སུ་སྨན་པའི་ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་མཚམས་སྦྱོར་དང་
བཅས།ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ བོད་རྒྱལ་ལོ།༢༡༣༡ བོད་ཟླ།༦ཚེས།༤གཟའ་སྐར་འབྱུང་འཕྲོད་དགེ་བའི་ཉིན་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་གྷོ་
འདོད་རྒུ་གླིང་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྒར་རང་ཤག་ཏུ་ལེགས་པར་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུས་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག།།།